#

FUNDATIONES

Seu

PRIVILEGIA

Ecclesiæ Cathedralis Mednicensis
Totiusq; Diæcesis Samogitiensis
olim ex Mandato
Illustrissimi Reverendissimi Dñi Dñi
STANISLAI KISZKA
Episcopi Samogitiensis
per Illustrem Admdũ Rndum Dñũ
Mathæum Babinowski
Canonicum Cathedralem Samogitiens
Sa Authte Aplica Publicum Notarium
fideliter ex Authenticis Collecta &
DESCRIPTA
Vornis seu Mednicis Annô Domini
1619 Mens Augusti die 7ma.

nunc

METROPOLITANA CURIA KAUNENSIS

Nunc vero Sollicitudine & Curâ
Illustrissimi Excell^mi ac R^mi D^ni D^ni
IOANNIS DOMINICI
De Łopacin
LOPACINSKI
DEI & Ap^licæ Sedis Gratiâ
EPISCOPI SAMOGITIEnsis
Equitis Aquilæ Albæ in Regno Poloniæ
Scholastici Prælati Vilnensis &c.
Aucta Collacionata &
TRANSUMPTA
Annô Domini
MDCCLXXIV.

METROPOLITANA CURIA KA[...]SISNE[...]

1774

CURIA METROPOLITANA KAUNENSIS

Privilegium Super Bona Mensæ Episcopi & pro Curiis Canonicorum

1421.

METROPOLITANA CURIA KAUNENSIS

In Nomine Domini. Amen

Ad perpetuam rei memoriam.

Sane tunc Divinæ retributionis præmia infal,, libiliter consequi credimus, dum pro fundatione,, Ecclesiæ & Personis Ecclesiasticis manus munifi,, centiæ Nostræ porrigimus adjutrices. Proinde Nos Alexander alias Witoldus DEI Gratiâ Magnus Dux Litvaniæ Terrarumqз Prussiæ &,, Significamus tenore præsentium quibus expedit universis quomodo cupientes nostram memoriam hic in terris relinquere Sempiternam, ut demum mortali carne deposita æternæ beatitudinis præmia possemus adipisci Reverendo in Christo Patri Domino Mathiæ Mednicensis ~~Dioecesis~~ Ecclesiæ Episcopo et ejus Capitulo districtus, Bona, Homines, & Villas infra scriptas videlicet districtum Wyrszowiany Item districtum Moyszany Item districtum Kroki, Item in ~~Districtum~~ Mednicensi ~~em~~ Homines di,, ctos Wornie, quorum una pars Episcopo altera verò pars minor Canonicis cum terra arabili, tam pro Curia Episcopi quam etiam Canoni,, corum. Item pro Episcopo medium Lacum Byrzuły versus fluvium Wyrwita. Item in Distri,, ctu Kottyniany decem Homines pro Episcopo et terra arabilis pro Curia Ejus. Item in Distri,, ctu

cta Kroze decem Homines cum terra arabili pro Curia ejus. Item in Widukle decem Homines & terra arabilis pro curia ejus, Item in Rosseyni decem Homines et terra arabilis pro curia. Item in Districtu Medni-censi circa lacum Lukszta decem Homines & lacus Olsedy. Canonicis verò sexaginta Homines in Districtu Boltyniski & lacus Steruz, cum omni jure et Domi-nio, agris, campis, pratis, pascuis, silvis, nemoribus, Arvis, mellificiis, venationibus, aucupationib, aquis, fluviis, lacubus, stagnis rivulis piscinis, piscaturis, molendinis emolumentis cæterisqz utilitatibus, censibus, re-ditibus ac proventibus universis quibuscunqz No-minibus appellantur, quæ ab antiquo ad dictos Distri-ctus pertinere et spectare videbantur, et quæ utili-tates pro præsenti ibi sunt et in futurum fieri possunt meliori provisione mediante dedimus, contulimus, et præsentibus damus, incorporamus & inscribimus perpetuo & in Ævum, per Ipsum Dnum Episcopum et suos sequaces & Capitulū dictæ Ecclesiæ Mednicens, habendi, tenendi, uti fruendi et possidendi pacifice et quiete, in ususqz suos & Ecclesiæ suæ ~~utilitates~~ ultraneos libere convertendi prout sibi et suo Capitulo melius et utilius videbitur expedire. Harum quibus sigillum Nostrum majus appensum est testimonio literarum. Datum in Troki die Dominica pxima ante Festum S. Joannis Baptistæ Annô Dni Millesimô Quadringentesimô vigesimô Primô Præsentibus Rndo in Christo Patre Domino Petro Episcopo, Magnificis et strenuis Militibus Dno Alberto ~~Gastold~~ Monywid Palatino & Capi-taneo

taneo, Cristino ~~Erasmo~~ Ostik Castellano Vilnensibus, Joanne Jakymo Palatino & Capitaneo Smigail Castellano Troccensibus, Bomisgal Capitaneo Samogitiæ. Riboldo terræ Nostræ Marschalco, et aliis pluribus fide dignis fidelibus Nostris Dilectis. Datum per manus Nicolai Maldryk Secretarii et fidelis Nobis sincere dilecti. L. S.

Præsentatio Seremi Vitoldi ad Epatũ Samogitiæ ad Concilium Constantiens 1417.

Alexander aliàs Vitoldus DEI Graâ Magnus Dux Litvaniæ, Samogitiæ Prussiæ &c. Rndis in Christo Patribus Dominis ~~Dominis~~ præfatâ Gratiâ, Joanni ArchiEpiscopo Leopoliensi & Petro Episcopo Vilnensi necnon SacroSancti Constantiensis Concilii Legatis Patribus et Devotis Nobis sincere Dilectis Salutem et affectum. Sanctam fidem Catholicam augmentandi Constat enim Paternitatibus Vestris gratia Pneumatis operante almam Terram Samagitarum ad lucem de tenebris surrexisse & fontem sacri baptismatis suscepisse, Nostra ad id quantum cum DEo potuimus diligentia concurrente. Ne igitur sicut navis sine remige relicta de facili periclitetur, sic gens ista Samagitarum non dum in fide Sancta instructa et firmata deficiente Pastore in errores priores paganicos et revera pejores recidivare videtur. Nos igitur hujusmodi pericula evitare et opus tam Sanctum solemniter inchoatum fine laudabili cupientes terminare

terminare Episcopatum seu Ecclesiam Cathedra„
lem ibidem in Terra Samagitar in districtu Mednicenẜ
dignum duximq erigendum et fundandum et de facto
erigimus et fundamus ad quem Venerabilem Virum
Magistrum Matthiam origine Litvanum Prepositū
Vilnensem idoneum & discretum postulamq, Quem Paterni„
tatibq Vestris Xti Nomine invocato presentamq Easdem
Paternitates Vestras petentes ex affectu quatenus Ipsum
de dicto Episcopatu ~~investire~~ inducere ac confirmare per ma„
nuum Vestrar impositionem studeretis curam sibi
Animarum in Spiritualibus et Regimen in tempora„
libus dictæ Ecclæ Medniceẜ largientes, adhibitis aliis
Ceremoniis et Solemnitatibus circa talia fieri solitis
et consvetis, prout ad officium Vestræ Legationis
dignoscitur pertinere. In cujus rei testimonium
Nostrum minus sigillum presentibus ē subappensum. Actum
et datum in Trokis Sabbato proximo post Undecim
Millia Virginum Ano Dni Millmo Quadringẜ decimo 7mo.

Literæ Erectionis Ecclæ Mednicenẜ & Institutio Canonicor 1417

Nos Joannes DEI Gratiâ Archiepq Leopoliensis
& Petrus eadẜ gratiâ Epq Vilnensis, ad perpetuam
rei memoriam ac futuram Notitiam deducere cu„
pientes Universis Christi fidelibus Salutem in eo
qui est omnium vera Salus. Literas Sacrosanctæ ac
Generalis Synodi Constantiensis in cordula canapi
more Romanæ Curiæ bullatas non viliatas non ab„
rasas non cancellatas nec abolitas nec in aliqua sua
parte suspectas, sed prorsus omni vitio suspicio„
neqẜ

neqz carentes cum ea qua decet reverentia Resce,
pimus in hoc Verba: Sacrosancta ac Generalis
Synodus Constantiensis Venerabilibus Fratribus
Joanni Archiepiscopo Leopoliensi & Petro Episcopo
Vilnensi Salutem et DEI omnipotentis Benedictio,
nem. Misericors & Miserator Dominus, qui miseretur
quibus vult et quando vult, cujus incomprehensibilia
sunt judicia et investigabiles viæ, licet in finibus sæ,
culorum cum venisset plenitudo temporis et genus
humanum per eum ad participationem suæ gloriæ
creatum, à tam felici facultate delapsum ad eandem
misericorditer reformaret, misit Unigenitum filium
suum natum de Virgine factum sub lege, qui ejusdem
generis humani captivitatem sui Sanguinis pretio,
so comercio liberavit delens quod adversus nos scriptum
erat Chirographum affigens illud cruci spolians Prin,
cipatus et potestates tenebrarum palamqz triumphans
illos qui ad hujusmodi misericordiæ Redemptionis et
reformationis in cunctis populis & gentibus edocendis
misit discipulos dicens: ite docete, omnes Gentes
baptizantes eos in Nomine Patris & Filii & Spiritus S.
Et licet in omnem terram sonus eorum exiverit, non omnes
tamen vocem et gratiam illam æqualiter ac eodem tempore
susceperunt. Est enim gens quadam Samaitarum
Aquilonarium partium ethnici et gentilitii errore
seducti, et si sonum illum audierunt, nil tamen reti,
nentes efficaciter relicto Creatore creaturam adoran,
tes in Idololatria persisterunt, Nostris temporibus
permittente Domino ad illius misericordiam reservati
quibus exsurgens Dominus, quando voluit misertus
est in illis, quia tempus miserendi est, et quia venit
tempus

tempus, etenim Spiritûs Sancti lumine eorum mentibus inspirante & operante gratiâ atque Carissimis Ecclesiæ Filiis Vladislao Poloniæ Rege, Illustri & Nobili Viro Vitoldo Lituaniæ Duce cooperantibus, gens eadem Samaytarum cupit à squallore illius vetustæ Gentilitatis fonte Sacri baptismatis ablui, ac diabolicæ captivitatis absolvi vinculis et redemptionis humani generis et inde felicitatis æternæ fieri participes, prout præfati Principes Nobis per suos Solemnes oratores intimarunt postulantes quatenus ad partes illas ad tam pium atque fructuosum et salutiferum opus ad præfatam gentem baptizandam instruendamque in fide ortodoxa et dogmatibus Christianis ac cætera perficienda quæ ad fidem hujusmodi propagandam, instituendaque omnia quæ ad Christianam Religionem, Cultum DEI & Ecclesiastica dogmata pertinent, Viros DEO acceptos Christianis dogmatibus eruditos plenos fidei unum vel plures delegare curaremus. Nos igitur præmissa exultantibus animis pioque & avido suscipientes affectu, attendentesque quod ad prædicta facienda idonei penitus existatis, nam et cætera idiomata moresque ipsorum noscitis, et cum illis quemadmodum sit agendum ob conversationem habitam intelligitis Idcirco Vos et Vestrum quemlibet, quos multis Divinæ gratiæ Carismatibus novimus insignitos, quos etiam Ille bonorum elargitor Almificus scientiæ magnitudine, industriæ claritate et maturitate consilii decoravit, ad gentem et partes Samaytarum prædictas, nec non Ruthenor et alias gentes et partes

Septemtrionales

Septemtrionales infidelium ad præmissa & alia ad Christianæ Religionis et Divini Cultus augmentum pertinentia salubriter instituenda duximus eligendos, Vosq; Nostros Commissarios & Legatos in Xti Nomine deputamus, ut ibidem evellatis et destruatis, ædificetis et plantetis ac doceatis illas Gentes et baptizetis In Nomine Patris & Filii & Spiritûs Sancti. Ecclesias etiam in partibus Samagitarum Cathedrales et Metropolitanas, Collegiatas & Parochiales & Monasteria, dum tamen interveniat consensus quorum interest, et Conventus Ordinum quorumcunq;, Xenodochia & alia pia loca ibidem ædificetis erigatis, dotes illis constituatis ac Provincias et Diœceses cum subjiciendis illis territoriis certis limitibus distribuatis et discernatis in Ecclesiis, Monasteriis & conventibus et aliis piis locis ArchiEpos Episcopos Presbyteros, Diaconos aliosq; Ministros et personas Ecclesiasticas, dignitates, Canonicatus et præbendas instituatis, illasq; conferatis. Ecclesias insuper Archiepos Episcopos consecrari, ac alios Sacros conferre Ordines, Abbates benedici, Virgines consecrari cæterasq; faciatis omnia & singula quæ ad fidem et Religionem Christianam atq; DEI Cultum secundum Sanctorum Patrum & Romanæ Ecclesiæ ac Sacrorum Canonum traditiones et statuta pertinere noscuntur, ac insuper inquirendi ac omne Inquisitionis hæreticæ pravitatis et scismatis negotium exercendi & judicandi in terris prædictis contra quascunq; personas etiamsi Pontificali præfulgeant dignitate ac omnes pœnas, etiam depositionis et degradationis et censuras Ecclesiasticas secundum casuum exigentiam infligendi et in loco seu locis depositorum Prælatorum

v aliorum

v aliorum hac vice duntaxat alios idoneos præficiendi & instituendi et alia omnia faciendi circa hæc necessaria & opportuna Vobis & Vestrum cuilibet plenam et liberam concedimus facultatem. Nos enim de Omnipotentis DEI confisi misericordia Vobis præmissos ac omnem aliam potestatem concedimus et donante Spiritu Sancto affuturam credimus quam à Beatis Petro, Clemente & cæteris Apostolicis & Romanis Pontificibus ad similia missi habuisse noscunt. Per præmissa autem vel eorum vel eorum aliquod, seu dependentia non intendimus alicui in juribus aut jurisdictionibus vel aliis aliquod præjudicium in aliquo quomodolibet generare. Datum Constantiæ III. Idus Aug. Annô à Nativitte Dni Millesimo quadringentesimo sextô decimô Apostolica Sede Vacante.

1416 Nos igitur Ioannes ArchiEpps Leopoliens et Petrus Epps Vilnensis per SacroSanctam et Generalem Synodum Constantiens legati prædictas literas volentes debitæ executioni ut tenemur demandare de Voluntate & Consensu Sni Principis Dni Alexandri alias Vitoldi M. Ducis Litvaniæ Russiæ & ad Samagitiæ Terras DEO duce intravimus, ubi à Gente prædicta honorifice sumus suscepti & humaniter pertractati, Ipsamque Gentem prout Nobis ad extra videbatur magno desiderio affectantes Sacro fonte baptismatis abluimus ad Effectum ubi multa millia hominum utriusque sexûs cum maxima multitudine parvulorum Sacrum baptisma susceperunt, denique quia non erat moris præfatæ gentis in Urbibus habitare, quare Nominatus Princeps ob hujusmodi Operis Sancti incepti prosecutionem ad terram jam dictam Samagitiar personaliter veniens, locum dictum Vorni in Districtu Mednicensi pro civitate satis aptum designavit nomen Medniki eidem imponendo. In quo Nos Ecclesiam pro Cathedra Episcopali fundavimus in Honorem Sanctæ et Individuæ Trinitatis

due Trinitatis & Gloriosæ Virginis Mariæ Genitri-
cis DEI ac Beator. Petri et Pauli Apostolor. nec n. et Ale-
xandri Papæ & Martyris Gloriosi. pro qua quidem
Ecclesia cum Ipso Principe ibidem in terra Samoytar.
dotem assignavimus insuper et de thesauro proprio
dictus Princeps annuatim promisit certam Summam
pecuniæ Ecclesiæ se daturum, tamdiu quousq. ipsius
Ecclesiæ prædia poterunt instaurari & dilatari.
Præfatum ergo locum & civitatem et Ecclesiam sic
dotamq. & Cathedralem erigimus Christi Nomine
invocato, ita quod sæpe dictus locus Civitas Medniki
& Ecclesia Cathedralis Mednicensis futuris & ppetuis
temporibus debent nuncupari. Creamus insuper
in nominata Ecclesia Sex Canonicatus ad quos per
Episcopum, qui pro tempore fuit personæ idoneæ
debent instituli, qui omnes communes habebunt pro-
ventus et residentiam debebunt facere personalem
circa Ecclesiam memoratam nisi forte propter defectu
Sacerdotum aliquem v. aliquos de Canonicis Episcopq.
qui pro tempore fuerit, in Ecclesiis Parochialibus
propter fidei negotium ad tempus voluerit residere,
qui tamen circa Ecclesiam Cathlem n. debebunt privari suâ
Canonica portione. Tandem his omnibus et singulis
secundum divinam Voluntatem sic ordinatis cum
jam ovibus olim erroneis ad ovile tamen reductis
ibidem cogitare cœpimq. de Pastore idoneo, qui eas
regeret hic in via: Ast sæpe dictus Princeps Alexan-
der Magnus Dux Litvaniæ hujus Sanctissimi Operis
Inceptor & Director Honorabilem Virum Mathiam
de Vilna Magistrum Artium & Ecclesiæ Vilnensis

Præpositum

camus approbamus, et corroboramus praesentibus ppetuis et in aevum. Deinceps autem et in futurum ita observari in eadem terra Samogitiae volumus, ut si quis devotione ductus pro Ecclesia DEI seu cujuscunqz Capellaniae erectione et fundatione, bona immobilia terrestria inscribere et donare vellet id absqz speciali consensu Nostro et Successorum Nostrorum non poterit facere, ne Servitium Reipublicae & defensionis ejus minuatz, verum certam pecuniae Summam in eisdem Bonis pro cultu Divino rite et legitime inscribere poterit irrequisitis Nobis & Successoribus Nostris. In cujus rei testimonium et robur perpetuum Sigillum Nostrum praesentibus est Subappensum. Datum Vilnae in Conventione generali feria quarta ante ramis palmarum Annô Dni Millesimô Quingentesimô decimô Septimô.

Sigismundus Rex (L.S.) 1517.

Regis Alexandri Sup Curiam Surwiliszki 1505.

In Nomine Domini Amen. Ad ppetuam rei memoriã. Quaecunqz in rebus humanis geruntz, ne propter brevitatem vitae humanae simul et memoriae imbecillitatem oblivione intereirent, necesse est ea literarum Sigillorum ante omnia monumentis firmari. Proinde Nos Alexander DEI Gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lituaniae Russiae Prussiae Samogitiae Kioviae & Dñs & hdres. Significamus tenore praesentium quibus expedit universis et singulis praesentibus & futuris quia quamvis Curiam Nostram Surwiliszki dictam in Terra Samogitiae Bartholomeo Taborowicz ad commendationem Alberti Epi Vilnensis fratris sui dederamus. Nunc posteaquam idem Episcopus voluntatem suam erga nos mutaverit, et non nihil contra

Nos deliquerit

Nos deliquerit, ut in posterum omnibus Subditis Nostris
Nobis rebellandi iter præcludat, hujusmodi multam
irrogamus, ut quidquid unquam Bonor Nostror tam Episcopo
quam fratri Suo Bartholomæo dederamq, id viceversa eis
ipsis ademimus adimimusq per præsentes, et præcipue
dictam Curiam Surwilipski, non obstantibus quibuscunq
literis Super eadem Curia dicto Bartholomæo à Nobis
datis, qui si aliquas protulerit, eas præsentib cassamus,
et annihilamq, nec alicujus momenti esse volumus.
Cum verò Rndq in Xto Pater Dnq Martinus Epq Mednicens
Virtute, fide et integritte sua tum de Nobis tum de Repub
nostra sit quam optime meritus, cum in futurum ad
cætera Reipub munera obeunda propensiorem red-
dere volentes dedimus & donavimus sibi et suis legiti-
mis Successoribus & præsentibus damus et donamus p-
petuo et in ævum irrevocabili donatione eand Curiam
Surwilipski, cum omnibus ejusdem Curiæ Possessionib
agris Cultis Sive colendis, novalibus campis, pratis, Sylvis,
Borris, Nemoribus Rubetis, apibus, mellificiis, castorum
omniumq ferarum Venationib, Aucupationibus, Pecuniar
mellis et frumenti Daciis, fluviis, fluminibus, rivis, fonti-
bus torrentibus, lacub, aquis et earum decursibus, piscaturis,
piscinis et earum demissionib, molendinis et eor emolumentis
constructis v construendis & generaliter cum omnibus &
singulis utilittib, fructib, proventib, Redditib, censib,
quibuscunq Nominib nominent, et quocunq humano
ingenio excogitari poterint ad dictam Curiam quomo-
dolibet ab antiquo Spectantibus. Ita latè longè, et circum-
ferentialiter prout Nos Ipsi eam habuimus, et prout
id Bartholomæq eam tenuit, et prout ipsam suis Posses-
sionibus antiquitus consistit, nihil ibid juris Dominii
v pprietis pro Nobis aut Successorib Nostris aut cui-
quam

quam reservantes tenendam habendam, possidendam, vendendam, alienandam, commutandam ad pia opera conferendam Ecclesiæ suæ aut cuicunqȝ aliæ adjungendam et ad usus suos suorum legitimorum Successorum usus beneplacitos convertendam prout sibi et suis legitimis Successoribus melius & utilius videbitȝ expedire. Cui quidem Donationi Nostræ perpetuum ac irrevocabile robur imponimȝ. Harum, quibus Sigillum Nostrum est subappensum testimonio, Literar. Actum Datum in Conventione Generali Brzestensi feria sexta proxima ante Dominicam Palmar. Annô Dñi Millesimô quingentesimô Quintô, Regni vero Nostri Annô Quartô. Præsentibus ibidȝ et Nobis ad hæc omnia Consentientibus: Magnificis ac Generosis Nicolao Mikołajewicz Palatino Trocensi, Stanislao Janowicz Capitaneo Samogȝ & Castellano Trocensi. Stanislao Hlebowicz Palatino Polocensi et Mareschalco Nostro, Michaele Duce Hlynensi et Dño in Turow Curiæ Nræ Mareschalco Supremo, Alberto Gastolt Capitaneo Nowogrodȝ & M. D. L. Pincerna Joanne Janusko Notario Nostro et Capitaneo Włodimiriensi et aliis quam plurimis Nobilibus Testibus viris fide dignis

Alexander DEI Grãa Rex manu propria Subscripsit (L.S.) Comissio propria Regiæ Mtis.

Testamentum Martini Epi Samogitiæ 1512 quo prædium Surwiliszki Mensæ Epor. adscribit.

In Nomine Domini. Amen.

Quoniam Ægritudinis vehementia corporalis solet plerumqȝ à rationis tramite in tantum mentem avertere quod nedum de temporalibus verum etiam de seipso et

de Anima

de anima quidpiam disponere ordinare seu providere
n valet, propter quod dum in mente Sobrietas est, in corpore
quies melius et salubrius disponitz ac ordinatz ultimæ me-
dium Voluntatis. Et quia nemo ne casus post viam potest
ultimi medium evitare, in quo quilibet de peccatis propri-
is redditurus est rationem, Ideo Annô Dni Millesimô
quingentesimô duodecimô, Indictione quindecima Pon-
tificatûs Smi in Xto Patris & Dni Nri Dni Julii Divi-
nâ Providentiâ Papæ Secundi Annô Ipsiq Nonô, die Lunæ
trigesima Augi Mednikq in alba Stuba intrando Curiam
Rmi ad dexteram in mei Notarii publ et testium infrascri-
ptorum præsentia Rmq in Xto Pater et Dnq Dnq Martinq
DEI & Aplicæ Sedis graâ Epq Mednicensis Archidiaconq
et Canonicus Vilnensis, per DEI gratiam sanq mente,
et compos rationis existens, licet fracturis aliquantulum
detentus in corpore per morbi gallici olim infirmitatem
considerans quod nihil certius morte et nihil incertius
nisi horâ mortis volens salubriter in meditatione diem
extremum suæ peregrinationis prævenire, dum in Bonis
suis à DEO collatis dispositionem facere salutarem
omnibus melioribus modo, via, jure, forma, causa, stylo
et ordinationibus quibus melius et efficacius potuit et
debuit fecit et conclusit et decrevit primum veluti certum
et legitimum Testamentum seu ultimam voluntatem
in hunc qui sequitz modum: Inprimis Animam suam
Altissimo Creatori atqz Genitrici illibatæ Mariæ ac toti
Cœlesti Curiæ commendando, legavit et gratiose asseruit
hæreditatem seu Curiam in Districtu Szaty Surwiliszki
dictam, quam à Serenissimo Dno et Dno Alexandro DEI
Graâ Rege Poloniæ M. Duce L. Russiæ Prussiæ &c pro suis
fidelibus servitiis acquisivit et adeptus est et possidet

cum omnibq

cum omnibus & singulis utilitatibus & fructibus et universis proventibus juxta præfati Serenissimi Regis Alexandri jure eam obtentas literas, et per Sanctissimum Dominum et Dominum Divinâ favente gratiâ Julium Papam II. modernum confirmatas prout apparet per Sanctitatis literas pro Episcopatu pro mensa Episcopali Mednicensi perpetuo & in ævum, exceptis tamen exinde octodecim sexagenis census annualis quas prius pro Mansionariis annuatim dandas per factorem penitus adscripsit juxta Privilegium Mansionariorum. Cæterum Curiam pro domo in Civitate Vilna sub Castro inferiori quam apud Dominum Erasmum sua Rma Paternitas emit juxta literas præfati Domini Erasmi à Regia Mtte sibi per eam editas ac cum omnibus aliis monumentis et utilitatibus prout sua Paternitas eam possedit nil juris et dominii pro sua Paternitate reservando post mortem suæ Paternitatis pro Rmis Dominis Episcopis Mednicensibus ad Sanctum Petrum donavit & legavit, ac insuper familiam, quam non multam sed honestam sua Paternitas habuit, ut abscedat petiit et rogavit præfata Paternitas Rma per Dominos Executores honeste expediendam. Postremum quia de Rebus omnibus suæ Paternitati Reverendissimæ singillatim prospicienti dudum deliberandum scribendum et immorandum, quare omnes res ac omnia bona sua mobilia quæ sunt et reperiuntur post mortem suæ Rmæ Paternitatis in auro videlicet & argento, peccuniis lapidibus & annulis, vestimentis, equis, suppellectili pecoribus pecudibus & frumentis & cæteris omnibus voluntati Dominorum Canonicorum, quas post mortem invenerint commisit dispensandas, non pro fabrica Ecclesiæ non pro calicibus non pro Crucibus, non pro ornamentis non pro Campanis neque pro aliquibus rebus mobilibus, sed pro augmentandis

tum Canonicorum

 7.

Canonicor. tum etiam Mansionarior. suorum redditibus ut pro parte ipsi uti et de vita necessariis obmissa cura tum DEo inservire bene et pro Benefactoribus Ecclesiæ orare commodius valeant. Ita hoc faciendo ne post mortem Patrnittis Suæ in præfatis Bonis spolia et direptiones committant, et fierent, idcirco nominavit deputavit et elegit Sua Rma Patrnittas pios, veros, certos et legitimos Executores hujusmodi testamenti bonorumqz suor. infrascriptor. factoresqz et dispensatores ac fide commissarios, videlicet Venerabiles Paulum Officialem, Paulum Kottymianensem, Nicolaum Rosienen. Benedictum, Bartholomæum, Gregorium et pro tempore existentes Canonicos Ecclesiæ Cathedralis Mednicen. optans et rogans omnes ut hoc onus n. gravatim susciperent, dans vero et concedens ipsis plenariam potestatem prædicta omnia Bona sua post mortem Suæ Patrnittis Rmæ regere et secundum voluntatem ipsius Suæ Patrnittis Rmæ superius descripta dispensare. Protestans nihilominus ut si et inquantum præfatum testamentum jure testamenti seu aliquid juris omissum non valeret, saltem jure codicillorum valere possit, alias excipiens sua Patrnitas Rma voluit et affectavit ut hoc testamentum in eadem Ecclesia pauperrima Mednicensi teneretur, Quod si absit vel ipsum quisqz infringere voluerit aut tunc minima cum sit, ex tunc omnia supra scripta ad majorem Ecclesiam S. Petri curiam Worny deferri Sua Paternitas Rma voluit et postulavit. Sepulturam vero elegit in Ecclesia Cathedrali Medn. sua sponsa. De et super rebus his omnibus prædictis universis à me Notario publico infrascripto Sua Patrnitas Rma petiit fieri publicum v. publica, instrumentum v. instrumenta et hoc præsens publicum instrumentum acta fuerunt hæc Annô die loco ut suprà Præsentibus circa præmissa

Honorabilibus

Honorabilibus Nicolao Plebano Wornensi Wexny
et Mansionario Mednicensi, Paulo Mathia Gregorio Mansiona
riis Mednicens. Stanislao Capellano Mathia Altarista Ecclesiae
Mednicens. Nobilibus Gregorio Daugwit, Nicolao Szwidowicz
Bartholomeo Stanowicz Joanne Jusiewicz Joanne Stanowicz
Jacobo Mikolajewicz Testibus ad premissa Vocatis specia
liter et rogatis. Et ego Martinus Nicolai de Szokolniki

Signum Clericus Ploceus. Dioc. Sacra Aplica
et Imperiali Auth. Notarius Publicus

Quia predicti Testamenti ordinationem bonor. mobilium
et immobilium legationem Executor. obligationem omni
busque aliis & singulis ut premittitur per prefatum Testato
rem cum fierent et agerent una cum prenominatis
presens fui, eaque omnia & singula fieri et vidi audivi,
ideo hoc presens instrumentum Testamentum pre
fatum et ultimam Voluntatem dicti Testatoris in se
continentem exinde confeci et in hujusmodi publicam
formam redegi manu mea fideliter expressa, Signoque
et Nomine meis solitis et consuetis signavi cum
appensione Sigilli majoris prefati Testatoris In fidem
et testimonium omnium et singulor. premissor.
rogatus et requisitus.

Confirmatio Sup. Surwiliszki S. Papae

Julius Episcopus
Servus Servorum DEI

Venerabili Fratri Martino Epo Mednic. Salutem &
Apostolicam Benedictionem. Cum a Nobis petitur quod
justum est et honestum tam vigor aequitatis quam ordo
exigit rationis ac id per solicitudinem Officii nostri ad
debitum perducitur effectum. Exhibita siquidem Nobis

nuper pro parte

nuper pro parte tua petitio continebat, quod olim recolendæ memoriæ Alexander Rex Poloniæ M. Dux Lᵃᵉ atqz Samogitiæ Dnq de propria Salute recogitans ac cupiens terrena pro cæ,, lestibus commutare unam Curiam in Surwilißki en Terra Samogitiæ cum omnibus ejusdz Curiæ Possessionibq agris cul,, tis sive colendis novalibus campis terratis Sylvatoriis ne moribus rubetis apibus Mellificiis, Castorᵈ omniumqz ferarᵉ venationibus, aucupationibq pecuniarᵈ mellis et frumenti datiis fluviis, fluminibq rivis, fontibus torrentibq, lacubus aquis, aquarᵈ decursibus piscationibq piscinis molendinis et eorum emolumentis constructis et construendis et genera,, liter cum omnibq & Singulis utilitatibq fructibq, proventibq redditibq et censibq quibuscunqz Nominibq nominarentz ad ipsum Regem dum in humanis ageret legitime spectan,, tem tibi et Successoribus tuis donatione, quæ dicitz inter vivos irrevocabiliter donavit, prout in quibusdam Ejqdz Regis patentibus literis et instrumentis desuper confectis dicitz plenius contineri, quam donationem a Nobis Apo,, stolico petiisti munimine roborari. Nos igitz hujqmodi Supplicationibq inclinati donationem hujusmodi sicuti rite et provide facta est et in alteriq præjudicium n. redundat ratam et gratam habentes eam Authoritate Aplica con,, firmamus & presentis Scripti patrocinio Communimus. Nulliqz omnino hominum liceat hanc paginam Nræ Confir,, mationis et communitionis infringere vel si ausu temera rio contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit Indignationem Omnipotentis DEI ac BB. Petri & Pauli apostolorᵈ ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesi,, mo Quingentesimo Septimo Decima Sexta Mensz Maji Pontificatus Nri Aᵒ Quarto.,,

Confirmatio Sedis Aplicæ Iuris Patronatus Epis presentandi psonas ad Canonicatz et prebendas 1507. Julius

Julius Episcopus Servus Servorum DEI.

Venerabili Fratri Martino Episcopo Mednicensi Salutem et aplicam Benedictionem. Cum à Nobis petitur quod justum est et honestum tam vigor Aequitatis quam ordo exigit rationis ut id per sollicitudinem officii Nostri ad debitum perducatur effectum. Sane pro parte tua nobis nuper exhibita petitio continebat quod olim recolendae memoriae Alexander Rex Poloniae et Magnus Dux Lituae atque Samogitiae Dominus de propria Salute recogitans ac cupiens terrena pro Caelestibus et transitoria pro aeternis felici commercio commutare Jus patronatus et praesentandi personas idoneas ad omnes Canonicatus & praebendas Ecclesiae Mednicensis necnon Parochiales Ecclesias Mednicensis Dioecesis cum ipsis pro tempore vacare contingeret et ad ipsum legitime spectans tibi & Successoribus tuis donatione inter vivos irrevocabiliter donavit atque concessit prout in quibusdam literis ejusdem Regis patentibus et instrumentis inde confectis plenius dicitur contineri; Quam donationem à Nobis Aplicô petiisti munimine roborari. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati donationem ipsam sicuti rite et sine pravitate facta est ratam et gratam habentes eam Authoritate Apostolica ~~[illegible]~~ confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nrae confirmationis et communitionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit Indignationem Omnipotentis DEI ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud S. Petrum Annô Incarnationis Dominicae Millesimo Quingentesimô Septimô decima Quarta Maji Pontificatus Nostri Annô Quartô.

Copiavit M. Babinowski olim Canonicus & Notarius

Privilegium

Privilegium Seu Testamentum olim Dñi Marij de Viterbio Itali Super curiam Lepolawski quam habuerat pro Servitiis Suis ab Epõ Mednicensi olim Domanovic Ecclesiæ Cathedrali mensæq Episcopor adscribit Annô 1503 ipsum testamentum Scriptum post propter Scripturam vitiatam et corruptam.

Literæ quibus Capitulares Mednicenses donationem sibi factam à Rmo olim Martino Epõ Mednicens in bonis mobilibus auri argentiq in psonam Rmi Nicolai Radziwił postulati Mednicens transmiserunt, sperantes aliquam remunerationem verum frustra factum et actum Anno 1531. ob difficultates in recuperando à D. Radziwillonibus expiravit privilegium.

No. 4to. Literæ Super duo Obstacula alias Jazy in Wiwirze & Zołpie

In Nomine Dñi Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ne error oblivionis gestis Sub tempore versantibus pariat detrimentum, proinde ego Michaël Piotraszewicz una cum filiis meis videlicet Alberto, Sylwestro et Nicolao Notum facimus tenore præsentiũ universis & Singulis tam præsentibus quam futuris harum notitiam habituris, quomodi Sani utiq corpore et plenæ rationis existentes n coacti, n compulsi, nec aliquo dolo seu fraude seducti sed ex mera et spontanea nostra

Szolpia

spontanea Nostra voluntate ac amicorum Nostrorum maturo prehabito Consilio duo obstacula alias Jazy in fluviis unum in Weiwirzosz et aliud in Szolpie sic nuncupatos in Districtu Wewierzyski sita Rmo in Xto Patri et Domino Dno Martino DEI gratia Epo Mednicen et suis Successoribus pro octo Sexagenis moneta communiter in terra Samogitien currentis vendimus adscripsimus et appropriavimusque presentibusque vendimus appropriamusque et adscribimus perpetuo et in evum cum omnibus et singulis predictorum obstaculorum fructibus utilitatibus et generaliter universis obventionibus per Ipsum Rmum Martinum Episcopum et Suos Successores tenenda, habenda possidenda et utifruenda pacifice et quiete cum omni jure et proprietate, quemadmodum soli habuimus tenuimusque et possidebamus, nihil juris in eisdem pro nobis et nostris Successoribus penitus reservando. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum Sigillum Nostrum presentibus est subappensum. Actum et datum in Medniki die Dominica Festi Sancti Marci Evangeliste Anno à Nativitate Domini Millesimo quingentesimo primo presentibus ibidem Venerabilibus Honorabili et Nobilibus Joanne Roman, Paulo de Krasznisch Canonicis Ecclesie Mednicensis, Michaële de Betygola Actu Presbytero, Stanislao Syrowis & Salamone Tenutario in Worniy et aliis quam plurimis fide dignis.

(L. S.)

Litere super stagno Birzule

No. 1. Litera Super Stagno Birzulo

Lacus Birzulis.

Zyhmont Arhust Bożoy Miłosti Korol Polski veliki Kniaź Litowski Ruski, Pruski Zomoydzki Mazowiecki y Innych. &

Czyniem Znamenito sim naszym listom chto na Nieho posmotryt abo czytajuczy ieho usłyszyti nine-sznym y Napotom buduczym komu budet potreba Wedaty prychodit y Czołom bit Xiadz Węcław Biskup Zomoydzki, a Pan Trocki Starosta Zomoydzki Derżawca Płotelski Telszowski Wilkienski Pan Hieronim Alexandrowicz Chodkiewicza, czerez Służebnika Swoieho Fedora Soroku, Opowedajoczy to perednami Kotoryie dwa Ozera wZemli Zomoydzkoy Nasimia Birżuli, a Łuksztu majot oni zdawna Prodkow Naszych Welikich Kniez Litowskich popołowinie Kniaź Biskup wobudwu Tych Ozerech popołowinie maiet na Kostel Swoy y derżat ku Biskupstwu, a Pan Starosta Zomoydzki podruhoy Połowinie także wObudwu tych Ozerech na Starostwo swoie Zomoytskoie derżyti, y tam Newody na sebe wołoczat y pożytki majot. Ze Oni Uchodiaczy meży Sobojo wsiakoie trudnosti kotoraja stoho prichoditi koli kotorsie, Ozera dwa Panowe derżati poswoiey dobroy Woli, y baczeczy żeto szkodnym na Obe Storone budeti, Weczynili meży Soboio Wecznoju Uhodu, Iż szto Kniaź Biskup Zomoydzki met połowicu Ozera Łuksztu, toho wseho Ozera Panu Trochomu, Staroste Zomoytskomu Panu Hieronimu, a ponim buduczym Starostom Zomoytskim postupit. y wyrek y pered Nami postupuiet. Zwyrchajet.

rekajet, wiecznymi czasy, sowsimi pożytki kotoryie perwo seho z toho Ozera Lukszta na Biskupow Żomoydzkich prichodiwaty. y Pan Starosta Żomoydzki czerez toho Marszałka swoieho powedit, iż kotoruio połowicu Ozera mił On takież na Starostwo Żomoytskoie Birżuli że on toie połowicy swoieje wonom Ozere takież Kniazio Biskupu Żomoytt ninesznom y napotom buducżym Biskupom postupuiet y wyrekajet wiecznymi czasy, potomuż y wsimi pożytki kotory z toho Ozera prychodiati pod tym sposobom iż Kniaz Biskup y Jeho Potomki w Ozero Lukszto a Pan Starosta Żomoytt y Jeho Potomki u w Ozero Birżuli wstupowati ne maiot. Nizli kotoryie Jezy z wedystyie Kanonikow Żomoytskich iest na Rece Worni kotoraja wychodit z Ozera Lukszta do czoho Kniaź Biskup niczoho nemiet ani Majet powedeli z obudwu storon, że oni otyie Jezy Kapitulnyie nikotoroie ukody meży sobojo neczynili, ani czyniat, ale majot tyje Jezy predsia Kanonicy na sebe dobrowolnie derżat y toho używati podawnomu, a Panowe Starostowie Żomoytskije nikotoroie Im perekażu wtych Jezech czyniti, y swoich Jezow biti tam na onoy Rece nemajot lecz iż taja ukoda Ich bez pryzwolenia Naszoho Hospodarskoho jako Pana zwechneho byti nemohła, żądali Nas z obudwu storon Kniaz Biskup Żomoyski, y Pan Trochi, abychmo natuio ukodu Ich prizwolili, y to Im potwerdili Naszym Listom. Y to hdyż oni otyie Ozera swoitakowuio ukodu bez szkody swoiey uczynili, y natom perestali. My natuio ukodu Im pozwalajem, y potwerżajem, Im tyie Ozera Kniazio Biskupu Żomoytt y ponem buducżym Biskupom wzo Ozero Birżuli a Panu Trochomu y ponim buducżym Starostam Żomodzkim Ozero Lukszty z Łowom rybnym y sowsimi pożytki tych Ozer, wecżno y neporuszno, okrom Jezow Kanonicżych na Rece Worni, wkotoryieśia Kniaź Biskup, y Pan Starosta wstupowati nemajet a dla lepszoy Twerdosti y Peczat Naszu Kazalijesmy Prytismiti k semu Naszomu

Jazy Kanonicze na

mu

mu Listu Pisan u Wilni pod Lety Bożoho Na:rożenia Tysiecza Piatsot sorok semoho Hodu. Mesiecza Nojabra wtoroho dnia. Indykta Szostoho.

Sigismundus Augustus Rex Waleryan Dehan Wilenski Pisar.

No 2. Litera Super Birżuli. **Birzulis.**

Od Jana Ieronimowicza Chodkiewicza Starosty Żomoytskoho Derzawcy Plotelskoho y Telszewskoho. Podstarostemu Naszomu Żomoytskomu Tiwunu Wołosti Krosskoie Panu Iwanu Andrejewiczu Ithowskomu, a unebytnosti Ieho, ino tomu chto na Ieho mestcu u Żomoyti budeti, Mowił Nam Ieho Miłosti Kniaz Wiktorin Wierbicki namenenny y obranny Biskup Żomoydzki, otom, Jż szto Kotoroie Ozero iest zdawna u u Biskupstwu Żomoytskomu, na Jmia Birżuli, Jno dey Woytowe y Podami Nasi Wołosti Korklanskoie y Powondenskoie nowedati wkotory sposoby wtoie Ozero Birżuli wstupniatsia, Ne wody Wołoczati Ryby Łowiat, y Szkody wtym Ozere czyniat. Proto Pryhazuiem Tobe abyiesi tym Woytom y Podannym Naszym Wołosti Korklanskoie y Powondenskoie, zakazał abysia wtoie Ozero Birżuli niczym newstupowali konecżno. Pisan u Wilni Leta Bożoho Narożenia 1565 Mca Fewrala 12 Dniach Jan Chodkiewicz Starosta Żomydzki

No 3tio Litera Super Birżuli Lacu Episcopor

Od Hieronima Alexandrowicza Chodkiewicza Pana Trochoho Starosty Żomoydzkoho Derżawcy Płotelskoho Służebniku Naszomu Bojarynu Powondenskomu Stanisławu Janowiczu, Powedaiem Tobe Jż kdy Krol Ieho Miłosti raczył postupiti

ti Ozera Swoicho Birzuli Kniazio Wiclawo Icho
Milosti Biskupu Zomoydzkomu, kde y peredtym Icho
milosti ustup miet, a protiw toho kde Icho Milost po
stupil Ozera Luksztij swoieje Czasti. Atak prikazuiem
tobe Sztobyiesi miezym wtoie Ozero Birzuli
newstupowat y zniewodom tam nechodit y Ludiem Hospodarskim
ani komu tam zniewodom choditi y
Ryb Łowiti niedopuszczat, a Kniaz Biskup Icho
Milost takze niemaiet sam wtoie Ozere Luksztie
swoio Czast miezymsia ustupat, ani Ludam Swoim
ustupowati nekazat, na szto Hospodar Icho Milost
Kniazio Biskupu Icho Mści y potwerzenie swoie Dat
y tytysie wtom Wedluh Woli Hospodar wowsem sprawowat
konecno aby to inak nebylo. Pisan u Wilni
pod Leta Bozoho Narozenia 1547. M[ie]s[ia]ca Oktiabra
20 Dnia. Ordyhtu.

Litera Supra Subditos Dikwicie Heredis Gietkontowicz.

In Nomine Domini Amen.

Quoniam ægritudinis vehementia Corporalis solet plerumqz à rationis tramite in tantum mentem avertere, quod ne dum de temporalibus verum etiam de seipso et de anima quispiam disponere, ordinare seu providere non valet. Propterea dum in mente sobrietas est in corpore quies melius et salubriq disponitz ac etiam ordinatz ultimæ voluntatis judicium. Ibidem personaliter constitutus, in Testium infrascriptorum et ad hoc specialiter vocatorum et rogatorum Præsentia Nobilis Georgiq Gietkontowicz

mente et

mente & Corpore sanus, matura desuper cum Conju-
ge sua Miethusa protunc præsente deliberatione
præhabita, et ad id consensum præbente suum nuncu-
pativum Testamentum in hunc procuravit facere et fecit modum:
Inprimis Animam suam commendavit et commendat
DEO Omnipotenti. Corpori suo elegit et eligit Sepul-
turam in Ecclesia Cathedrali Mednicensi. Item
in residuo omnium bonorum suorum quorumcunque
mobilium et immobilium et in omnibus bonis
hæreditariis suis una cum Curiola in eisdem sita
instituit hæredem (per verbum instituo hæredem.)
Rmum in Christo Patrem Dnum Martinum
Episcopum Mednicensem & Ecclesiam Cathedra-
lem Mednicensem, nil pro se vel amicis suis relin-
quendo eo jure & Dominio ita longe & late prout
Ipse Testator possedit de præsenti. Et casu quo aliquis
propinquorum præfata bona hæreditaria et Curiam
in eisdem sitam uti profertur jure propinquitatis et
hæreditario adire vellet, ex tunc ille tenebitur et de-
bebit realiter et cum effectu pro redimendis Bonis
præfatis Rmo Dno Martino Episcopo Mednicensi
et Ecclesiæ Mednicensi triginta sexagenas Monetæ
currentis in Magno Ducatu Litvaniæ in numerata
pecunia dare et persolvere. Insuper legavit &
legat idem Testator præfato Rmo Dno quinquagin-
ta pecora et octuaginta cumulos alias torspow
frumenti, Item Octo tunnas pisarum, Item omnia
vestimenta et utensilia domus, ut sua Rma Pat-
nitas provideat saluti Animæ Ejus. In-
super idem

super Idem Testator legavit et legat sororvi Equum ni=
grum. Ut autem premissa omnia et Singula suumqz
debitum sortiantz effectum hujusmodi testamenti sue
ultimæ Voluntatis prenominatus Testator solemniter de=
putavit Executores Venerabile Capitulum Ecclesiæ Medni=
censis, dans et concedens eidem plenam et liberam po=
testatem licentiam et Authoritatem ac plenum posse et
mandatum omnia et singula in presenti Testamento
contenta exequendi, ordinandi et disponendi hujus=
modi suum testamentum prout premittitz secundum
ordinationem suam factam. Hanc siquidem dictus de
consensu Uxoris suæ asseruit esse ultimâ suam volun=
tatem et ultimum testamentum, quam et quod valere
voluit et vult tenere jure testamenti, et si jure testa=
menti nō valeret nō omissionis preteritionis v alterius
cujuscunqz solemnitatis, voluitqz et vult Ipsam ulti=
mam voluntatem valere jure codicillorum seu dona=
tionis causa mortis aut inter vivos et tanqm jure
ultimæ Volunttis quô melius valere poterit et
tenere. Acta sunt hoc in Civitte Mednicensi tem=
pore pestis in domo providi Clementis Civis Medni=
censis Annô Dni Millesimo quingentesimô quintô
Indictione Octava Dz Lunæ Sexta mensis Octobris,
Presentibus ibidz honorabilibus et discretis et pro=
vidis Viris Dnis, Stanislao Capellano Ecclesiæ Mednicens
Joanne Briga Actu Presbytero, Clemente et Joanne
Almano Civibus Mednicensibus testibus ad premissa
vocatis pariter atqz rogatis. Et me Joanne Clerico
Luceorz Dioecz qui hoc testamentum de mandato Testa=
toris prefati rogatus et requisitus in presentia

Testatoris

Testatoris et testium præfator(um) scripsi. In quorum omnium Testimonium præmissorum præfatus Testator Sigillum suum proprium præsentibus jussit Subappendi. (L.S.)

Privilegium seu donatio Domus muratæ Vilnæ facta à Capitulo Vilnensi in personam D(omi)ni Wieszgato expiravit ad vitalitium A(nn)o 1522.

1 Privilegium Sup(er) Curiam Vilnensem R(everendissi)mi Episcopi Mednicensis. 1499.

W Imie Bożoie Amin Ku Wiekuistoi tyi to Reczy y Pameeti Alexander Bożoy Milosti Weliki Kniaz Litowski Ruski Żomoytski y Inszych Czynim Znamenito sim Naszym Listom Chto na neho posmotryt abo Czytajuczy Jeho Weliczyt Komu budet Potreb toho Wedati Bil Nam Czołom Kniaz Jerazmus Mistr Krakowski Proboszcz y Kanonik Wilenski Sekretar Nasz y Prosił Wenclaw Miasta u Wilni podle Reki Wilni hde Kuznia Nasza Stoiata y też hde Dwe Stayni byli, y My baczuszy Kniaz Wernuiu y Pilnuju Jeho Służbu, Daliesmo Jemu toie wse Mestce Poczyn od Mostu à od Rohu Kanownichoho Domu oliż do horoda Kotoryżo On w Mesczan Wilenskich za Swoi Penezey Kupit podle toiez Reki Wilni, a dali Jemu toie Mestce za Jeho Wernu io Służbu Wecznoy y Neporuszno Wolen to On od dati y Prodaty y Zameniti y Na Cerkiew Zapisati y k swoiemu dobremu y w Zytocznomu Obernuti Kak sam Naylepiey Rozumejoczy. A na Twerdosti toho y Peczat Naszu Kazaliesmo Priwesiti.

siti Ksemu Naszomu Listu, A prytom byli Mar=
szałok Nasz Dworniski Welikoie Kniajni Namesnik
Kowenski Pan Woytech Janowicz, a Kniaź Michay
lo Czlinski Namesnik Utenski, a Pan Andrey Drosz
cza Koniuszy Wilenski. Pisan w Horodne w Lita Bo
żoho Narożenia 1499. &

4 Pro Domo Vilnensi Epptus Samog.

Zygmont Bożoy Miłosti Korol Polski Weliki
Kniaź Litowski Ruski Pruski Żomoytski Mazowiec=
ki y Inszych. &

Kniaziu Janu Biskupu Wilenskomu Prysytał
Kniazi Mikołay Biskup Żomoytski o tom sztoż dey
Kotory Dwor w Meste Wilenskom podle Mostu Zam
kowoho Brat Nasz Sławnoie Pameti Alexander Ko
rol Jeho Mlti dał Biskupu Potochomu Proboszczu Wi-
lenskomu Kniaziu Stanisławu Jelku y pomin dey
Kniaź Martin y Kniazi Mikołay Biskupi Żomoyt
skim od kolko desiat Lety w derżanim y w owpollo
byli Potomkami bys iltymi razy, Jolie Biskupstwo
Żomoytskoie Jeho Miłosti dali y Twoia dey Miłosti
Poczałtsie w tot Dwor Vstupati y Lotowica Plecu toho
Dwora Kazał dey twoia Mlti Zahoroditi sztose dey-
z Krywdoio Jeho Miłosti dejet. Proto kdyż tot Dwor
Brat Naszy Alexander Korol Kniaziu Jelku dał,
y ponom Predki Kniazie Mikołaiowyie od nekol-
ko desiat Let derżali y w owpokoy byli, a twoie
Mlti Nesłechody lzysie Prawom Nepokładajoczy
toho na Nas Hospodara nemelby bez Prawne toho
w Jeho Mlti otnimati, a tak aby twoia Mlti, tuju
Potowica Plecu toho Dwora Kazał odhoroditi
y Jemuse

Iemuse Iemu zasie postupit y niczymse wtot Dwor Bishupstwa Zomoytskoho ne wstupat Konecżno. Abytotby Twoiey Mśti do viéże Bishupa Zomoytskoho Kotoroie dieło y Twoieby Mśti, pered Nami Radnemi Naszemi otomse z Ieho Mśtò Prawom obychodit. Pisan u Kraliowie pod Leta Bożoho Narożenia 1530. Horonostah Marsałok y Pisar

5 Litera Super Terram quam Witayko Szykszinis vendidit Rndissim Martino Eppo 1515. Mar 15.

Ja Witko Stankowicz Prodaliesmy Zemlo Swoio własnojo Kniaziu Martina Bishupu Zomoytskomu Archidiakonu Kanownikou Wilenskomu y z Swojo Żonojo y z Swoiemi Detmi, wobeł Iemu, a po moiey Smerti y po moiey Żony, y po moich detech nichto ne majet, toy Zemli poiskiwat, ani blizki moi. A rubeż toie zemliszczy poczowszy ot Wikkuni Domu reczka iest, y taja Reczka Suboszta Subordowu Rekoy, a podruhoy Storone, toiey Zemliszczy, Doroha iest welikaja ino: Czerez tuiu Dorohu ni Kniaziu Ieho Mśti Bishupa neiti, ani mne samomu toie Zemliszczy Kubeż. Tasże taia Zemliszcza Kotornia Ia prodał Witko Podle Kniażey Zemli, a przytom byli dobri Liodi Tywon Zomoytski Pan Mikołay Lewczyc, a Pan Stanisław Beban Olsedski a Mikołay Purslis Tiwun Korolewskoy, a Ian Plebana Olsedzkoho Otec, a Stan Butnidowicz Bojaryn Korolowey, a Michałow on Szydowiczła Ian a Butko Kubeżoytis y inszych

Liodiey

byto dosit a pisat Dijak Bohdan Krusbenski Stużebnik Pana Starostin. A ja Witko Stankowicz nie mając iesmy tot czas Peczati Swojej prisobe y dla lepszey Sprawiedliwosti Bosilesmy Pana Mikołaja Lewcewicza aby Prywesit Peczatt Swojo k semu Moiemu Listu na Moja Prozbu, to uczynit, y Peczat Swoju Priwesit k siamu Moiemu Listu. Pisan u Wolsiedach. Leta Bożoho Narożenia 1515 Marca 15 Dniach

Litera S. R. Mttis super decem laneos

Zyhmontt Awgust Bożoy Mtii Korol Polski Weliki-Kniaź Litowski Ruski Pruski Żomoy Mazow y Inych Tiwonu Korszowskomu Kniaziu Irjo Borowskomu a dierzawcy Wilenskomu, Koledle Fedorowiczu szto perwo seho rozkazaliiesmo czerez listy Nasz Sprawy Pożytkow w Zamkow y Dworech u Welikom Kniastwie Litowskom Derżawcy Kniszynskomu P. Petru Falcewskomu Zawedszy Tem Wołok Zemli Naszoie tam u Wołosti Wilenskoie y datyk ziu Wactawu Biskupu Żomoytskomu Ku tomeie Biskupskomu Krolowu, za żyto kotoroie ot toli z Wołosti Wilenskoie wedle Fundatu z dawna aż do pomery, y do postanowlenie Wołocznoho wkożdy hod na Biskupstwo Żomoytskoie ot Poddanych Naszych Tamosznych dawano byto nizli xiądz Biskup w kyde potom umer, a onych Wołok ku Biskupstwu ieszcze dotych czasow ne podano oknoto czohoż tepere

szmy

szny Biskup Zomoytski Kniaz Jan z Domanowa nam pripominat, wkładajoczy też y toho z Tywarstia Zemli Zomoytskoie woli na Biskupstwo tamoszmyie Daiwano na szto y Listy Otca Naszoho pered Nami wkazowat abychmo y Zatot Podatok ufundowany Nakoroženie (Stuszenbie wczynili. Ino když to (wse pomernio Wotok wžo wystawleno iest. My nechotiaczy niwczom Uszczypku y Narusznie Kostela Božoma dełati prydaliesmo zatyie Woli Ieho Mści Kniazio Biskupa wtoyže Wołosti Wilenskoy menowite w Sele w Zosetech ku Imeniu Ieho Mści Biskupstwa Zomoytsk Krokowskomu ieszcze ytym sem Wołokam Tri Wołoki Zemli Naszoie to iest wsich deseti Wołok Kniaziu Biskupu Zato daiem y Prykazuiem Wam ažbyiestie tuie desiet wołoki Seła Zosetskoho, u tri Pola wymerenoho kdeby ku Imeniu toho Imenia Ieho bližey y sporucz było zaweli, y Osobno od Naszych Zemł ohraniczywszy y Postaneu Kniazia Biskupiemu Kotory tam dla toho postan budet podawszy nakotorom Mesteu podaste do Nas od pisem, y bi iesto temi Sprawywszy ye spisanie Waszoho Listom Naszym to Ieho Mści Utwerditi Każem Pisan u Wilni. Seta Božoho Narożenia 1556. m̄ca 7bra 11 D.

Zigismundus Rex Pstofiey Marszałok
Pisarz

List aby Dzierzawcy K. Mści w dobrach mewie: Zdzali Posmierci Plebanow

Zygmont treti z Božey Mści Korol Polski Weliki Kniaž Litowski Ruski Pruski Zomoytski y Jnnych

Mazowiecki Inflantski a Szwedski Hedzki Wandal-
ski Dedziczny
Kniaziom Panom Woywodom Kasztelanom Marszałkom
Starostom Derzawcom Tiwunom Wradnikom Na-
szym Ziemskim Hrodskim y Dwornym Ziemia
nom y Dworanom Naszym y Wsem Stanom Naro
du Szlachedzkoho Obywatelom Zemli Zomoytskoie
dał Nam toho sprawu Wielebny w Boże Kniaź Mal-
cher Hiedroyt Biskup Zomoytski iż upreymost
y Wernosti Wasza w Dobrach Naszych w Zemli Zo
moytskoy leżaczych z Fundacyi Biskupstwa Zo
moytskomu prysłuchajoczych po smerti Plebań
skuio Władzy y Zawedowanio Biskupskomu Na-
leżaczych na sebe bez prawnie zabierati y obro
czati zwykli ku wielikoy Kriwde szkode y zni
szczenio Dobr Kostelnych. Proto choczem mieti
napominam y Rozkazuiem aby upreymost y Wer-
nost Wasza zawzdy po smerti Plebanskoy mjakich
Dobr Kostelnych y Maietnosti Plebanskoie nezabera
li, ani se wstupowali ni w czom Władzy y werchno
sti Biskupskomu nad tymi Dobrami Kostelnymi
ne naruszali Konecżno. Pisan u Warszawe. Leta
Bożoho Narożenia 1507. M[iesią]cza Aprila 12 Dnia
Sigismundus Rex Matey Woyna Pisar

List K[orola] J[eho] M[iłos]ci Awgusta o wydanie Zbiegow
Podkanych
Zygmunt Awgust Bożoy Miłosti Korol Polski
Wieliki Kniaz Litowski Ruski Pruski Zom[oytski] Maz:
Panu Wilenskomu Staroste Zomoytskomu Derzawcy
Plotelskomu Wilkiskomu y Telszowskomu Pa[nu] Hiero
nimu

nimu Alexandrowiczu Chodkiewicza y wsim Tiwu
nom y Derżawcom Naszym w Zemli Żomoytskoy
Żałował Nam Kanonik Wilenski y Żomoydzki
Kniaź Wiktoryn Wierbicki otom sztoż dey, Lüd
de Plebaniy Jeho Widuklewskoie otczyzny a nepo:
chożyie procz rozeszkisie, y teper w mestech y dwo:
rech Naszych w Zemli Żomoytskoy Perechowywaiet:
sie y tam z Żonami z detmi y Wsio Majetnostio
swoiejo Meszkajot, y bił nam Czołom abychmo
Otom do Was List Nasz pisati, a Jemu tych Lüdey
Otczyznych Plebaniy Jeho wydati weleli. A proto
kdeby kolwek On w Mestech y Dworech Naszych
w Zemli Żomoytskoy abo postamiec Jeho za sim
Listom Naszym tych Ludey Jeho Znaszoł Twoia Mi:
łost Pane Wilenski także też y Wam wsim Tiwu:
nom Naszym Zemli Żomoytskoy prikazujem Aby
iestie Jemu tych Ludey Jeho budutysie Otczyzny
mi y Zasedełyimi Ludmi toiey Plebaniy Jeho zna
ti z Swoimi ich Majetnostiami wydali. A jestli
bysja takimi bity meznali wykiemu Z nimi Spra
wiedliwost bez wsiakie prewołoki czynili od pra:
wu szto winni Zostanut Płatiti y Zato dosit wczy:
niti Weleli tak Jakoby On w tom sobe niczoho
nieszkodował y Nam oto bolszey toho nezałó
wał. Pisan w Wilnie Leta Bożoho Narożenia
1561. Msza Maja 5. Dnia

Ostaffey Marszałok
Pisar.

Szadow

Litera Plebanatus Szadoviensis
1542

Zikhimant z Bożey miłosti Korol Polski Weli
ki

Kauno Tarpdiecezinės
Kunigų Seminarijos
BIBLIOTEKA

Weliki Kniaz Litowski, Ruski, Pruski, Zamoytski Mozowecki, y innych &c &c.

Czynim znamienito Sim naszym Listom chto na nieho posmotrit abo czuczy eho uslyszyt ninesznym y napotom buduczym komu budet potreba toho wedati, bil nam Czołom Pleban Kostela Panny Maryi, u Meste naszom Sladowskom a nasz Pawel y powedil pered nami iż kotory Kostel postawen jest w tamecznem Mestecku naszom Sladowskom y nidey fundacyi nikotoroiey ku onomu Kostelu net y jako Ludey tak Zemli y nikotorych prozytkow kniemu nenadano krom nebosczyk Pan Jan Janowicz Zabereżinski Wojewoda Trocki Marszałok Zemski Zaderżania Swoieho tych Wołostey Naszych Upickich dal byl napoużywanie Plebanu tamecznemu Sladowskomu do woli Naszoe Zye Zemli Nerzmaromeyszyski, Sutkiszki, y Seymontiszkie a człoweka na Imie Mateja Dowronania, a druhoho Człoweka Rymeysza Czenkowicza, a u Mesteczku Sladowskom Czotyry Korczmy Piwnyje, a kromo toho, inszoho nikotoroho nadania, y tomu Kostelu Bożemu net, a dla toho tamoszny Pleban u welikom nedostatku byl, y pożywienia nikotoroho ot tut sobie nemel, tak tez y Kapłanow ani Zakow pry tom Kostele dla chwały Bożoy nemel, naczom pry sobie zachowati y bil nam Czołom abychmo tamesznyi Kostel Panny Maryi w Sladowe ufundowali a ku Chwale toho Kostela Bożoho, y na zapomożenie tez Plebanow tamecznych, Ludi y Zemli u Wołosty naszoy Sladowskoy prydati, jeno my chotiaczy to meti aby w Panstwach

naszych

Naſzych wsde chwała Boża množytasię y Szyryła azanasby hospodar Boha Prosiono tot kostel Panny Maryi wRadowcie fundujem akotoremu dajem to nawiecznyie czasy, nayperwey tye try Zemli Pustowskie kotorye perwey toho, Neboszczyk Pan Jan Zabereczenski kto=mu kostełu prydał Rimekisztu, aSutkisztu, aKimontiszku y Czołowieka Mateja Dowronenia zdwema Brati Jeho Petrom a Janom, aDruhoho Czołowieka Rymcyza Henkowicza zSynmy Jeho y u Mesteczku Radowskom Korczmy Dwe Medowye y Piwnye wkotorych majot Szynkowati Med y Piwo a ytomu tosobliwie Łaski naszoe, Hospodarskoje dajem natot ze Kostel Bozy Radowski tych ludey naſzych Micka Doblewicza z Brateju Jarom a Tomaſzom Leona Michowiczam spetym Synmy Jeho, a Janom Sowejtowiczom z Bratom Jeho, Khrynkom, a Jorja Petkuna z Macom Butrymanim, zych Zemlami Kunicami kotorye omini nanasplati ti aktomu zkordoho domu wowsey Wołosti naſzoy Radowskoy wkozdy Rok o Bozey Narozeniu potrosu kolendy na Plebana, au Mesteczku Radowskom odnu Kletku Miasnuju Majot tye wyszey opisanye ludi y zemli, dwe Korczme y Kletku Miasnuju odnu Sowsiakimi dochody y pozytki ssto stoho prychodit y tez kozdy Rok oBozye Narozenie skozdoho Domu uwołosti Radowskoy Hospodarnych naſzych Potroszu nasebe brati tot teperesznyj Pleban Radowski naſz Paweł y ponem buduczyj Plebani tamocznye wecznoy naweki y neporuſzno aStoho majot Plebanowie tamocznye usiakim potrebom toho Kostełe Bozoho desit Czyniti y chwa

y chwaty Bozey Pilnowati y Zanas Hospodara ustawnie Boha prositi y nato dajem na tot Kostel Panny Maryi Radowskei tot nasz List przy wesistoju Peczatiu Pisan uWilni Pod Lett Bozeho narozennia Tysiecza Piatt Sott Czotyrdesiatt wtory Mesenca Czerwara Siemnadcatoho dnia

L.S.

Priwilegium Reginæ Bonæ quod dedit Ecclesijs Parochialibus in Velona et Jurbok.

WIELONA & JURBORK 1554.

vide Folio 65

Bona Bozoymilostiu Korolowa Polska naywyszaja Khahinia Litowska, Ruska, Pruska Zomoytska, Mazowecka y Inych.

Oznaymujem Sim naszym Listom komu budet potreba toho wedati, Sztoz powedet peredmami Sztoz powedet Peredmami Pleban Welenski Kniaz Jan Jamuntowicz ot Sotecznik Sto perwey perwey seho Zaporuczeniem y rozkazaniem naszym Jeho Milost Kniaz Wenctaw Biskup Zomoytski, y byszy Namesnik nasz Jurborski Iwan Kuczewicz Wyjechali do Jurbarku Mestca Smotreti nakotorom by Kostel mel zbudowan byti hde tam u Jorbarku byli try Stuzby Ludey Plebana Welenskoho Kostelnij y Oni tye try Stuzby Ludey z Zemlami y Sowsim jakosie wsobe y wpozytkach Swojch meli wziati naposelene Kostela Jorborskoho Domu y Pasni Plebanskoy, a natoje meyco u Wotmenu onym Namesnike nasz

Jurborski

Jorborski Iwan Kuncewicz zroskazania naszoho dał onomu Plebanu Welenskomu dwe zemli Pustouskich y tretiuju Służbu ludey Wołosti Jurborskoy, nasz tot Iwan Kuncewicz List Speczatiu swojeju dał Plebanu na on Welenskomu Kniaziu Janu, kotory List tot Kniaz Pokładał Pleban teperesny Welenski y okazywał, y bił nam Czołom iż bychmo listom naszym onuju zamenu Jemu potewerditi y list nasz nato Jemu dat kazati. Atak pry tejże recz upameti naszoy, iż tak zroskazania naszoho było, majoczy y zlistu tez Kniazia Biskupa Zomoytskoho wto donas pisanoho wyrozumiewszy y onoho listu Iwana Kuncewicza ochładawszy y wysłuchawszy kazali Jemu słowo ot słowa wsey nasz list upisat kotory że tak się w sobie majet. Ja Iwan Kuncewicz wradnik Hospodini Korolowoy Jeje Miłti Jorborskij Sto Hospodyni Korolowaja Jeje Miłsti Pani naszа Miłostiwaja raczyła mne namensczomu Służebnicu Jeje Miłsti roskazati Kostełom dla chwały Bożoy u Meste Jeje Miłsti Jorborskom postawiti, y Jam nemeł mestsza tak podobnoho napostawene Kostela Bożoho y tez hdeby Pleban Jorborski meł sobe Domok pry Kostołe postawiti y paszenku meti, Sohnał Jesmi troch Czołowekow Kniazia Jana Plebana Welenskoho y Krokinowskoho na Imectanchis Khudeyktis Rymdeyko Anufraytias a Szytapacytia kotoryje try Służby Ludey dawno y fondowano zdawnych Lett Jesze za Witowta na Kostel Bożу do Weleny, y na tych troch Zemicach Kostel Jesmy Boży postawił y na budowane Domu y tez na paszenku Kniaziu Awkhustynu Plebanu Jorborskomu dał, y na protiw-

ku

Protiwku tych troch Zemli dał Jesmi Kniaziu Janu
Plebanu Welenskomu dwe pustowszczyny na jmia Za-
lekiszka a Mikołaewszyna, atretee pustowszyna nihde
nebyło. Iam Iemu dał Czełowieka hospodarskoho na
jmie Khirdia nad Rzekoju Mitwoju. Majet Kniaź
Jan tij dwe pustowszczyny ludmi swoimi osaditi ytoho
Czełowieka najmie Khirdia derżati. y oni majut Je-
mu służyti, jako y zdawna jeh służba była, a to Je-
smo uczynili zarozkazanem Hospodini Korolowoy
Jeye miłości; y nato Jesmy dali Kniaziu Janu Pleba-
nu Welenskomu ses moy list podmojeju Peczatiu Pi-
san u Jerborku Lett Bozoho Narozenia Tysecza Piatt
Sott Sorok piataho Mca Maja dwadcatt piataho dnia
y z Łaski naszoy na żedanie Jeho Miłosti kniazia Wan
czawa Biskupa Żomoytskoho, y na Czołom bite toho
Plebana Welenskoho Kniazia Jana Jamuntowicza ot
Sotecznyk to jesmo udelili, ytyi dwe Zemli pustowski,
y treteju Służbu ludey wtom liste Iwana Kuncewicza me-
nowite ywłasnymi prozwyski opisanymi, Sim listom
naszym ku kostełu Welenskomu potwerżajem jako
otmenu właśnuju naweczny czasy majet teperesz-
ny Pleban Welenskij tamoczny y napotom buduczij
Plebani tye dwe Zemli Pustowskij y treteju Służ-
bu ludey ku Kostełu Welenskomu Sowsim nawsie
jakosie usobe whranicach y obychodech swoich
zdawna majut derżati y ich używati, ludi na
nich sadziti y ku pożytku swoemu Kostelnomu
Jako naylepey budet rozumeti Sprawowati, y na
to Iesmo Iemu dati Kazali ses nasz List z na-
szoju pieczatiu Pisano u Warszawe Lett Bozo-
ho Narozenia Tysecza Piatt Sott Piatdesiatt
Czetwertoho Mca Oktiabra dwadcatt czetwertoho
dnia

BONA
Regina

L.S.

Alia Litera

2. Venditio Areæ Vilnæ circa Pontem. 1499.
seu Osti

Ego Andreas Scheymienowicz Artium Baccalareus Ple„
banus in Theurogin cum fratre meo Jacobo cum Ami„
cis honestis Anna Michalkowa et Catharina Beynar„
towiczowa recognoscimus per præsentes quibus expedie„
rit universis p̄sentibꝰ & futuris harū notitiam habituris
quomodo manu conjuncta & stipulata vendidimꝰ Vene„
rabili Viro Dn̄o Magistro Erasmo Vitellio Decano et Ca„
nico Vilnensi nec n̄ Magni Ducis Secretario aream seu
ostum nobis Nobis hæreditte legitima pertinentem ad
latus domus protunc suæ utilitt͠is parti ex una et fluvium
Vilna parte ex altera sita pro triginta sexagenis numeri
et monetæ communis, cui totalem in eodꝫ possessionem
assignavimꝰ perpetue et in ævum. Promittimꝰ insuper
suæ utilitt͠is integram securittem et ab omnibꝰ impedimen„
tis cæterorū consanguineorū nostrorū plenariam exemptionem
qui partem hæreditt͠is paternæ ex cæteris rebꝰ susceperunt.
In quorū evidentiꝰ testimonium sigilla Nr̄a p̄sentibꝰ subimpressimꝰ
p̄sentibꝰ ibidꝫ Venerabilibus Honestis et providis Dn̄is
Bartholomæo Raczkowicz Canonico Vilnensi Nicolao
Frago, Joanne Zadora, Joanne Woitkowicz &
Joanne aurifabro Civibus Vilnensibus, qui sigilla
sua literis eisdem applicarunt. Actum & datum
Vilnæ Feria secunda in Vigilia Sancti Georgii,
Annô à Natali Domini Millesimô quadringen„
tesimô Nonagesimô Nonô.

Sigilla Novem. &

Privilegium

3. Privilegium seu Donatio Domûs Vilnæ Martino Epō Mednicensi. 1513.

In Nomine Domini Amen.

Annō à Nativitte ejusd 1513. Indictiōne Sexta Pontificatûs Smi in Xto Patris et Dni Nri Dni Alexandri Divina Providentiā Papæ Sexti Annō XX. die vero Solis 23. Aprilis: In mei Notarii publici infrascripti testiumqz infra Scriptorum ad hoc vocatorum specialiter et rogatorum præsentiā personaliter constitutus Rndus Pater Dnus Erasmus Vitellius Sedis Aplicæ Protho-notarius Præpositus Vilnensis & Scholasticus Vratislaviensis Regiæ Mattis Secretarius, non coactus neqz compulsus, nec per errorem aliquem seductus aut deceptus, sed purè liberè et ex ejus certa scientia ac Spontanea voluntate vendidit dedit cessit et concessit transtulit, tradidit, et donavit Rmo in Xto Patri Dno Martino DEI Grā Epō Mednicensi, Archidiacono et Canonico Vilnensi Domum Suam in Civitate Vilnensi et in platea Castrensi circa fluvium Vilna dictum Sitam, quam pro suis propriis pecuniis una cum loco Stabuli, quem Majestas Regia Sibi concessit et gratiose donavit, quæ præfato Dno Epō dedit Similiter donavit et resignavit et uti tam longe et late à Sepe ad Sepem quemadmodum Solus tenuit, habuit et possidebat, cum omnibus dictæ Domus Structuris & ædificiis nihil pro se penitus reservando pro pretio ducentorum triginta florenorum Hungaricalium puri auri, quod pretium dictus Dnus Erasmus confessus fuit et recognovit se habuisse et recepisse à Venerabili et egregio Viro Dno Joanne Philipowicz Decretorum Doctore Canonico Vilnensi Nne Rmi Patris Dni Martini Epi Mednicensis datum, exceptionem non habitorum non receptorum sibiqz non traditorum non solutorum dictorum florenorum, ob causam prædictam renuncians penitus et expresse per Ipsum Rmum Patrem Dnum Martinum Epum Mednicensem, tenendum, habendum

habendum, possidendum utendi, fruendi et fructificandi vendendum, donandum, pignorandum et alienandum, ac ad usus beneplacitos convertendum prout sibi melius et utilius videbitur expedire. De et super quibus omnibus et singulis præmissis præfatus Dominus Joannes Doctor Reverendissimi Præbati Domini Episcopi petiit sibi à me Notario publico infrascripto dari et confici publicum instrumentum, et plura si opus fuerit publica Instrumenta. Acta fuerunt hæc Vilnæ in Domo supra scripta et in Palatio inferiori. Annô et quibus supra Præsentibus ibidem Venerabili Honorabili et discreto Viro Joanne Decretorum Doctore et Canonico supradicto Petro Bergen de Posnania Mansionario Capellæ Regiæ in Ecclesia Vilnensi, Stanislao de Cracovia et Mathia de Prussinowice Notario Publico Presbyteris et Clericis Vilnensis, Posnaniensis Cracoviensis et Ploczensis Diœcesis Testibus ad præmissa vocatis specialiter atque rogatis. Signum

Et ego Thomas Petri de Tarnow Clericus Cracoviensis Diœcesis Apostolica Authoritate Publicus Notarius prædictæ Venditioni, Cessioni resignationi et pecuniarum receptioni aliisque omnibus et singulis, dum sicuti præmittitur fierent et agerentur una cum prænominatis Testibus præsens interfui, eaque omnia et singula præmissa sic fieri vidi, audivi, ideo hoc præsens publicum instrumentum manu alterius Notarii me aliis præpedito Negotiis fideliter scriptum, exinde confeci, subscripsi et publicavi et in hanc formam publicam redegi, signoque et Nomine meis solitis et consuetis consignavi, in fidem et testimonium omnium præmissorum vocatus et requisitus.

6. Litera super Potumpse alias Potumpsele przy Bottynikach Większych.

In Nomine

In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam: Nos Alexander Magnus Dux Litvaniæ Russiæ Samogitiæq Dominus & Heres Significamus tenore præsentium quibus expedit Universis præsentibus & futuris hor[um] notitiam habituris. Quomodo cupientes cultum divinum temporibus Dominii Nostri augere et servos DEI ac Ministros Ecclesiæ ne ob defectum victûs quoquomodo in servitio Dei n[on] deficiant providere, consideratis vero paucis proventibus Ecclesiæ Canonicatus Mednicensis, cujus aliqui prebendarii propter laborum magnitudinem sustentatione indigent Ecclesiæ, igitur ejusdem prebendario Venerabili Paulo suisq[ue] in ead[em] prebenda successoribus sex terras seu agros desertos in districtu Potumsze sitos Boltniki bonis Canonicor[um] adjacentibus Narwidos, Mienydos Zakos Skuwida Gynowo Cytcholkos et Golminos dictos tam late longe, et circumferentialit[er] prout per ipsos p[rae]tatar[um] terrarum quondam incolas eorundem et ab antiquo limitatos nihil proventus census auferendo ex ejus[dem] agris put inscripsimus damusq[ue] donamq[ue] et inscribimus tenore præsentium mediante per ipsos modernos prebendarios et successores ejusd[em] prebendæ tenend[um] habend[um], uti, frui pacifice et quiete possidend[um] ab ipsa tamen Ecclesia nullo pacto aliend[um] p[er]petuo et in ævum p[ro] quor[um] firmatione majori et evidentius testimonium sigillum Nostrum p[rae]sentibus subappensum Datum Vilnæ feria sexta infra octavam Corporis Christi Annô à Natali D[omi]ni 1598vo x)

P[rae]sentibus ibid[em] M[a]g[nifi]cis G[e]n[ero]sis et Nobilibus Stanislao Janowicz Capiti Samogit[iae], Joanne Litvano et Joanne Piotrowicz, marschalis, Nostris p[er] manus Magistri Erasmi Secretarii N[ost]ri qui p[rae]sentia habuit in commissis. Ex[traxi]t me correcti Notarium

Donatio juris

x) 1498 pagol Mur. ex-

Donatio juris Patronatûs Sup Plebanat

1503 x)

In Nomine Domini Amen. Ad ppetuam rei memoriam. Decet Majestatem Regiam Ecclesiasticum ordinem pro divini cultûs augmento ita curare, quemadmod ex ear Rectoribus et prælatis persvasione ex rationib p meli,, ori Statu illarum consultum acceperit. Proinde Nos Ale,, xander Rex Poloniæ M. Dux Lis Russiæ Pruss Samogg & Dñg et Hæres Significam tenore præsentium quibus ex,, pedit universis ptentibus et futuris har notitiam habi,, turis, quoniam coram Nobis constitutus Rndg in Xto Pater Dñg Marting Epg Mednicens devote et sincere Nobis di,, lectus exposuit et declaravit defects nnullos Ecclesiar Parochialium Diœc Suæ et collationis Nræ ppter Rectores hujusmodi Ecclesiar idiomatis Litvanici seu illig Samogs ignaros et n bene in divinis Literis institutos, qui nec prædicatione, unde fides Sancta Catholica augmentum acciperet, sufficere possunt, sed nec Sacramenta Ecclesiæ maxime confessionis rite et debito modo administrare valent, volentes itaqz hunc defectum in ordinem meliorem con,, vertere ut fides Catholica p bonos operarios uberius illuc plantari et indies magis augeri possit dicto Dño Martino Epo Mednic Suisqz Successoribus Jus Patronat quod Nobis in conferendis Ecclesiis Parochialibus Diœc ejusd Medniceus In Wielona videlicet, Rosieyni Wi,, dukle, Szaulé, Worni, Kottyniany et in Betygola per,, tinebat, dedimus et contulimus, damusqz et conferimus tenore præsent mediant dantes et concedentes dicto Epo Suisqz in eod Episcopatu Successorib plenam et omnimodam facultatem dictas Ecclesias conferendi p,, sonis ad hoc idoneis, quas ipsi elegerint, ne deinceps in his quæ ad fidei Christianæ augmentum ptinent aliqxuis aliquis defectus

x) A. Mur. ex

defectus ex parte eorum Curatorum illuc contingat, Super quo diligentiam Epi moderni & Success. Suor. oneramus. Ad quas collationes supra scriptas nunqm Nos neqz Successores Nri inposterum se intromittere debent. Volumus enim hanc donationem Nostram ppetuæ firmitatis vim obtinere. In cujus rei testimonium Sigillum Nrum psentibz ē subappensū. Datum Vilnæ feriâ quarta post Festum circumcisionis Dñi Anno à Natali ejsdz 1505. Regni Nostri 2do. Præsentibz ibidz Rmo in Xto Patre Dno Alberto Epo Vilnens. necnon Mficis et Gsis Joanne de Zabrzerye Palatino Trocensi & M.D. Lae Mareschalco Majori, Stanislao Kiszka in Smolensko, Stanislao Hlebowicz in Polocko, Alberto Janowicz in Cauno et Illmæ Dnæ Ducissæ Consortis Nræ Carissimæ Magistro Curiæ, Joanne de Zabrzyzye in Dorsuniszki Tenutariis et Mareschalcis Nris sincerè et fidelibus dilectis, p manq Venerabilis Erasmi Sedis Aplicæ Protho-Notarij Præpositi Vilnensis, Vratislaviensis Vladislaviens. Plocensis Ecclesiar. Canonici Secretarii Nostri qui præsentia habuit in Commissis &c.

Privilegium Vitoldi Sup pecuniam mel et Siliginem Epo & Canonicis 1417.

Nos Alexander Wytoldus DEI Grâ M. Dux Litvaniæ Samogz Russiæ &. Notificamq præsentibus omnibus & singulis quibus expedit universis, quomodo zelo accensi devotionis cupientesqz cultum divinum et Sanctam fidem Catholicam in Terra Nra Samaytarum quantum cum DEI auxilio possumus liberaliter dilatare, augere Venerabili viro Magistro Matthia Præposito Vilnensi postulato ad Ecclesiam Mednicensem novæ plantationis ibidz in terra Samaytar. ut eo melius ac devotius in dicta Ecclesia divinis posset vacare officiis, rectesqz quæ ad augmentum Sacrosanctæ Fidei Catholicæ ptinent

licæ ptinent, uberius exercere, pro Subsidio Status sui & reformatione dictæ Ecclesiæ, de innata Nobis clementia, de Thesauro Nostro quinquaginta marcas grossor Latoru, quinquaginta tunnas Siliginis, decem tunnas mellis. Canonicis vero in dicta Ecclesia deputandis, quor sex debent esse in numero cuilibet p decem marcas, et omnibg insimul decem tunnas mellis et Sexaginta tunnas Siliginis, et de thesauro Nostro annis singulis ad festum Nativitatis Xti dare et exsolvere præsentibus promittimg et volumus ad Nostram duntaxat voluntatem tamdiu quousqz anodia et Proventus dicto Epo & Ecclesiæ Ejus p nos data et penitus inscripta uberius reformata et aucta concernemus. Har quibus Sigillum Nostrum Psentibus e appensum testimonio literar. Actum & Datum in Troki die Dominico proximo post Festu XI millia Virginum Anno Domini MCCCC decimo Septimo (L.S.)

Literæ Sup Pagos Zasiety. 1561.

Zygmunt August z Bożey Łaski Krol Polski Wielkie Xiąże Litewskie Ruskie Pruskie Zmuydz Mazowieckie & Marszałkowi Naszemu Dzierżawcy Wielonskiemu Cirunowi Cyragolskiemu Panu Mikołajowi Schymkowiczu Połkuswenskiemu á Dworzaninowi Naszemu Woyciechowi Dzie wiatłowskiemu. Mowił nam X. Jan z Domanowi Biskup Zmuydzki otym iż Prodkowi Jego Xędzu Węcławowi Biskupowi Zmuydzkiemu Kazaliśmy były nagrodzenie uczynić odmiany Słuszną za trzydzieści wołow y za pięćdziesiąt beczek żyta z Ciwunstw Zmuydzkich na Xięży Biskupow Zmuydzkich przedtym wydawano á z pomiary włoczney ta powinność z poddanych naszych wzięta Co tak do tego czasu ta odmiana nieuczyniona. A tak My teraz za żądaniem Jkmści chcąc Xiędzu Biskupowi

nagrodzenie

Nagrodzenie uczynić za to, daiemy we Włości naszey Wielon-skiey ku Imieniu Jego kościelnemu z Włością Zasiecką przy-ległemi Dwanaście włok y przykazuiemy ażeby ty Dziewiąt-towski z wiadomością twoią Panie Marszałku, a w niebytności Pana Marszałka w Wielonie z Namiesnikiem jego obrawszy Dwanaście włok osiadłych ziemie naszey we Włości Wielon-skiey gdzieby sporzec było Xiędzu Biskupowi Zmuydzkiemu ku Imieniu Jego kościelnemu z Włością Zasiecką przyległe-mu podał koniecznie. Dan w Wilnie Roku Bożego Narodze-nia 1561 miesiąca Marca Dwudziestego osmego Dnia.

Sigismundus Augustus Rex

(L.S.) Woyciech Dziewiąttowski
Rewizor Jego M.ści Dworow
Poniemonskich.

Litere Sup Cessionem & Assignationem
Terrar. Zasięcy

Woyciech Dziewiąttowski Rewizor JkMści Dworow Po-niemonskich. Oznaymuię tym moim listem iż za wolą a rozkazem JkMści listownym podałem włok dwanaście osiadłych JmXiędzu Janowi z Domanowa z Boskiey łaski Biskupowi Zmuydzkiemu Ludzi Włości Wielonskiey w Zasieciach sioło Szussy na Imię Macieja Butkuna dwie włoce, Stasia Butkuna na włoce, Dobka Jodkaicia na włoce, Bartoska Jodkaycia na włoce, Zodzia Jodkaycia na włoce, Micza Niejuna na włoce, Dawgsza Niciuna na włoce, Macieja Staniunia na włoce, Jakuba Natajuna na włoce. A wszyscy poddani są wszyscy w jednym ciele po-sadzeni na włokach w tych granicach: ku wschodowi słońca włoki przypieraią końcami do poddanych do Biskupstwa Zmuydzkiego, ku południowi bokiem wedle włok sioła Szasiiew, ku zachodowi słońca końcami do włok włości Jondagolskiey

Tondagolskiey y do Ziem Grynkiskich, ku pułnocy bokiem przy ziemiach Grynkiskich, gdzie te włoki ze wszystkich stron ścianami y kopcami są dostatecznie ograniczone. Których poddanych Imć X. Biskup wedle nadania JKMci ma wiecznie spokoynie mieć w używaniu. Na com Imć Xędzu Janowi z Bożey łaski Biskupowi Żmuydskiemu dał ten moy list pod moią pieczęcią y z podpisem ręki moiey. Dan w Beysagole Miesiąca Maja XX. Dnia w Roku 1561.

Privilegium ad Villam Capitularem Gaubie

In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam.

Nos Joannes Domanovius DEI Gratia Episcopus Samogitiae omnibus & Singulis quorum interest, interierit et interesse quandoque poterit tenore praesentium Significamus ut quia ex DEI providentia ad gubernacula hujus inclytae Ecclesiae Medniceńsis sedentes consilio, opera et Summa diligentia non sine gravi Sumptu de voluntate Venerabilis Capituli Nostri apud Serenissimum Principem Dominum Nostrum Clementissimum Dominum Sigismundum Augustum DEI Gratia Regem Poloniae M. D. Lit. ac Samogitiae Et pro duodecim bobus Reverendissimis Dominis Episcopis Antecessoribus Nostris et eorum Venerabili Canonicorum Capitulo ab antiquo per certos Tiwunos Regiae Majestatis in Samogitia Solvi Solitis et ab aliquot annis non Solutis 12. Lancos alias włokas cum hominibus in districtu Beysagolensi Zasrieci dictis Curiae Nostrae Episcopali Croc, censi adjunctis obtinuimus ac pacifice possidemus. Verum cum medietas dictorum boum Venerabili Capitulo ex antiquo cedebat, medietatem Lancorum seu Włokarum et hominum cedere necesse est. Itaque Nos reddentes unicuique quod

Suum est

quod Suum est, nolentes tamen Nobis et Successoribus Nostris in dismembratione seu medietatis illorum Lancor & hominum cessione Curiæ Nostræ Cronensis incommodari et pro majori utilitate Vblis Capli Nri ob minorem loci distantiam, eid Vbli Caplo Rndis Dnis Canonicis Nris in vim medietatis præfatorum Lancorum et hominum à Sacra Regia Majestate impetratorum sex Laneos et septimum, ob lutosam et culturæ minus idoneam terram, additum cum hnibus videlicet: Joanne Petraictis, a Iak Siepalaictis, Michaele Orwidaictis, Joanne Iurcraytis, Gregorio Petricraytis, et Philippo dictis, antiquitus Curiæ Nræ Epali Olsiadensi Servientibus. Quorum septem lancorum seu Wlokarum limities et granities ab omnibus partibus certis parietibus et scopulis limitati et designati sunt, pleno jure dedimus, cessimus ac donavimus, cum omnibus utilitatibus obventionibus censibus et exactionibus, prout damus, cedimus et donamus in perpetuum nihil juris Dominii proprietatis Nobis et Successoribus Nostris in eisdem lancis & hominibus relinquentes, ac permensorem Nrum Nobilem Zachariam Laskowski induci ac intromitti in possessionem dictorum Lancorum & hominum Vble Caplum jussimus. Hoc etiam addito quod si Vble Caplum Nrum in eisdem lancis seu terris præsertim permutatis et earum hominibus controversiam à quoquam pateretur, Nos pro dictis terris et earum hominibus controversiæ evictores constituimus, tenerique de evictione earum terrarum et hominum Nomine volumus ac Successores Nostros ad id evictionis onus sustinendum adstringimus, eorum conscientiam onerantes. In Cujus rei fidem literas Nostras manus Nræ Subscriptione roboravimus, ac Sigillum Nrum Subappendi jussimus. Datum & Actum in

Actum in Olsiady 25. Mens Aug Annô humanæ Salutis 1562. præsens Honorabs et Nobilibs Viris Dñis Georgio in Olsiady Parocho, Stanislao Serow Artium liberalium Magistro, Joanne Bruna Capellanis Nris, Stanislao Chodakowski Curiæ Nræ Olsiadensis præfecto, Jacobo Skaromirski Structore, Andrea Bromirski, Joanne Skerkowski aulicis Nris testibs circa præmissa præsentibus.

Joannes Eps Mednicensis (L.S.)

Testamentum Rndi Mathiæ Canonici, quô relinquit Canonicis terram Gielendany 1499.

In Nomine Domini Amen. Sub annô Nativitis Ejusdem 1499. Indictione octava Pontificatûs Ssmi in Xto Patris & Dñi Nri Dñi Innocentii Papæ VIII. Annô Ipsius Sextô Die Lunæ Octava Mens 9bris hora tertiarum vel quasi in Domo habitationis Venerandi Viri Dñi Mathiæ Canonici Eccliæ Cathis Mednicens in stuba alba minori versus meridiem sita, Idem Venerandus Vir Dñs Mathias Canonicus per Dei gratiam sanus mente et corpore ac compos rationis existens animadvertens tamen quoniam ægritudinis vehementia corporalis solet plerumque à rationis tramite in tantum mentem avertere et nedum de temporalibus verum etiam de seipso et de anima quispiam disponere, ordinare seu providere non valet, quod dum in mente sobrietas est, in mente quies melius et salubrius disponitur ac etiam ordinatur ultimæ judicium voluntatis, et quia nemo in tantum positus viam potest ultimi judicii evitare, in quo quilibet etiam de factis propriis redditurus est rationem, Ideo sæpefatus Dñs Matthias Canonicus personaliter in mei Notarii publici et testium infra scriptorum præsentia constitutus volens periculis in futurum ~~evitare~~ obviare, et de veridica Superiorum Civium gloria tanquam verus fidelis Catholicus

in unione

in unione S^{tae} Matris Eccl^{ae} sibimet salubrit^{er} providere per
dispositionem bonor^{um} suor^{um} mobilium et immobilium propriorum)
ne forsan eum decedere contingat finaliter intestatum, suum
nuncupativum testamentum ac ultimam voluntatem in
hunc modum facere procuravit.
Imprimis igit^{ur} dictus D^{nus} Canonicus recommendando ani-
mam suam Altissimo Creatori, qui eam creavit et suae
Genitrici illibatae post hanc vitam suam dedit, legavit et
adscripsit D^{nis} Canonicis circa praedictam Ecclesiam Ca-
thedralem Mednicens^{em} pro tempore extunc existentibus et
Ipsor^{um} legitimis successoribus ad communitatem Terram, quam
emit apud felicis memoriae D^{num} Capitaneum Joannem
Samogitiensem, cum terra alia Regiae Majestatis h^{ominis} n^{omi}^{ne}
per ipsum empta, necnon cum prato in Vornie circa
fluvium Szycdupie et alio in Gielendany cum ter-
ra alia inibid^{em} per D^{num} Stanislaum filium dicti D^{ni}
Joannis Capitanei moderni Samog^{itiensis} pro sex sexagenis
debitis sibi danda et assignanda cum omnibus et singulis
dictar^{um} terrar^{um} utilitatibus, fructibus, proventibus et quibus-
vis obventionibus et mahimentis, et in longum et in latum
prout ea solus tenuit et possedit per Ipsos D^{nos} tenendum
habendum quiete ac pacifice perpetuo et in aevum, hoc
tamen excepto, quod si absit praefatus D^{nus} Capitaneus praefatam
terram in Gielendany vel ubi sibi dandam pro nominatis
sexagenis assignavit dare recusaverit, extunc D^{nus} praedi-
ctus Testator praedictas sex sexagenas exigendas per suos
Executores et fideicommissarios legitimos infrascriptos
pie affectavit, et inter praelibatos D^{nos} Canonicos dividen-
dum rogavit. Quos quid^{em} D^{nos} Canonicos summe petiit
et propter Deum rogat, ut anniversarie Missam pro defunctis
cum Vigiliis pro a^{nim}a Ipsius decantent perpetuo et in aevum.
Deinde Honorabili D^{no} Joanni Plebano de Krozie equum
album majorem, Discreto Martino Capellano de ibid^{em} alium
equum

equum minorem, Paulo Altarista ac Vicario de ibid etiam equum fulvum alias Rydy dictum, et Dno Joanni Romano Canonico quartum equum talistum dictum cum capistro desup ducto, dedit et legavit postulans ut quilibet eor p unam missam legerent p aa Ipsi et complerent, etiam quintum equum assignavit et dari se expressit cum pallio Florenti pueris ac cognatis suis si qui sunt olim Providi Stanislai Balneatoris in Warszowa fratrem Ipsi ex tunc moram trahentibq in Brisko penes Matrem Ipsorum. Insuper Subam nudam vulpinam aliam desuperductam panno, atq tam mensalia sua tres pellices et quatuor lodices commisit in manus Executor suor reddi et p omnia ipsis distribuend. Praeterea Dno Canonico dicto Dnq testator assignat testamento quoq Cantares stanneos cum rota ferreata pro curru et omnia utensilia et Suppellectilia domus ut oraret pro anima Ipsi unam tresmam & compleret quidquid si volet medium &. Ultimum Dictq Dnq testator volens ut Ipsi hoc p̄imum verum et irrevocabile testamentum suum debitum sortiatr effectum, elegit, fecit, disposuit, et uti melius potuit ordinavit dicti sui testamenti veros et legitimos Executores et fide Commissarios honorabiles et discretum Joannem Romanum Canonicum Mednicen et Joannem Plebanum in Kroze, necnō Paulum Altaristam de ibid dans et concedens eisd plenum mandatum et omnimodam potestatem omnia p̄miss exequendi et singula alia faciendi, quae veri et legitimi Executores faciunt. Et hanc suam ultimam voluntatem Dnq saepe fatus Testator voluit habere jure testamenti aut cujuslibet alterius ultimae voluntatis instrumenti, sup quibq omnibq & singulis p̄missis à me Notario publico infrascripto petiit sibi fieri unum v plura publicum v publica instrumentum v instrumenta. Et hoc publicum Instrumentū

Actū factū

Actum, factum, Annô, loco, die, quibus supra. Praesentib[us] circa praemissa Honorandis & discretis Dnis Joanne Romano Canonico & Petro ejusd[em] Mednicensis Eccl[esi]ae Canonico, Jacobo Capellano dictae Ecclesiae ac commensali R[everendissi]mi Episcopi, altero Jacobo, Stanislao Fratre Ipsius Petri, Joanne & Stanislao Clericis fide dignis testibus rogatis et requisitis.

Signu[m] Notarii Et ego Paulus Joannis de Przasrewicz Clericus Plocensis Dioecesis S[acr]a ac Imperiali Autte Notarius Publicus quia p[rae]dicti Testamenti ordinationi, legationi, assignationi, petitioni donationi, approbationi Executor[um], institutioni & eor[um] commissioni, testium rogationi aliisq[ue] omnib[us] et singulis praemissis dum sic ut p[rae]mittit[ur] fierent et agerent[ur] una cum praenominatis Testib[us] praesens interfui, eaq[ue] omnia et singula sic fieri vidi et audivi. Ideo hoc p[rae]sens instrumentu[m] manu p[ro]pria scriptum, conscripsi p[rae]sentavi, publicavi et in hanc formam redegi publicam, signô quoq[ue] et Nomine meis solitis una cum appensione Sigilli dicti Dni Matthiae Testatoris consignavi, In fidem et testimoniu[m] omnium p[rae]missor[um] rogatus pariter et requisitus.

Litera sup[er] obstacula in fluviis Wywiersza Szalpe Upeta & Szylupis. 1407.

In Nomine Domini Amen. Humana memoria aeternitati n[on] comparat[ur], expedit ut ea quae sunt in humanis negotiis munimentis sigillor[um] scripturar[um] roborationib[us] firment[ur]. Ideo Ego Petrus cum uxore mea legitima et Michaële filio meo Notum facimus Universis & singulis quibus expedit, quia Ulesiha et filius ejus Zhanthleussa dederunt sano animo et Consilio Amicorum obstacula in fluviis Wywirsza Szalpe upetha Szlupis p[ro] Episcopis Cathedralis Eccl[esi]ae Mednicensis p[er]petuo et in aevum tali conductu quod media pars piscium debet p[ro] Nobis hereditarie p[er]tinere, alia autem

Pars pro

par, p. Dnis Episcopis causa et Structura Ipsorum ex utrisqz partibus videbitur reformari, sed timentes ne omnium Nostror. vota et donationes immutent, speciali favore petiimus Rmi. Dnum Mathiam DEI Graâ Epum Mednic. quod eorum voluntates et vota privilegiata essent, in quo fecimus ad effectum concordando cum votis et voluntatib. Nostror. Antecessorum, quod Præfati Patres Rndi teneant, habeant, utant. perpetuo et in ævum, nullusqz hominum excepto jure nostro hereditario et Dnor. Episcopor. ibi in fluvios debet et videbitur habere recursum. Quæ Signô Nostro confirmamus. Actum et datum in Medniki Die Solis V. Mens. Xbris Annô Dni 1407. Præsentib. testibus Dnô Petro Canonico, David Nicolao Plebanô de Zukniki, Dnô Iechno Iacobo Thoma Capellanis Curiæ Nræ. Nobili Petraz Mosrowic, Mathia Thoma mareschalco Ceterisqz qm pluribus fide dignis, Meqz Stanislao Notario protunc existente.

Privilegium Sup. Domus Canonicor. 1469.

Mathias DEI Graâ Epus Mednicensis Significamus tenore Præsentium quib. expedit universis quomodo considerantes et diligenter in animo revolventes fidelibus et assiduis servitiis Nobis p. Venerabilem Dnum Ioannem Canonicum Mednicensem de Szodrow fideliter exhibitis in posterumqz Nobis ac Successoribus Nostris exhibendis de Consilio maturo nostro et Sana deliberatione animi, eo quod locus in quo habitationes Dominor. Canonicor. pro ædificanda domo sua aptus defuit, Nobis autem et Ecclesiæ Mednicensi in quam pluribus profuit sibi jam dicto Dnô Ioanni Canonico Mednicensi digna petenti et justa postulanti, insulam aliàs terram quæ adjacet piscinæ majori Nræ versus occidentem ad longitudinem a qua Viâ usqz ad prata adjacentia

adjacentia piscinæ versus meridiem ad latitudinemque, per ipsa[*] insula spatium à piscina usque ad fossatam alias usque ad vallem pro construenda domo habitationis et horto seminando dedimus donavimusque, Assignavimus præsentibus damus donamus assignamusque sibi ejusque Successoribus possidendam, tenendam, inhabitandam ad usus beneplacitos sibi Ecclesiæque convertendam ipsi jam directe assignantes locum perpetue sexto in numero Canonico. In cujus testimonium Nostri Soliti Pontificalis sigilli jussimus appensione communiri. Actum et datum in Curia Nostra Medniki Die Solis 3. mensis Xbris Anno Incarnationis Domini MCCCCLXIX. Præsentibus Honorabilibus discretis ingeniosisque Dominis Domino Joanne Attshew Domino Thoma Alexio Presbyteris, Michaële tunc Rectore scholæ ibidem Sagacibusque Viris Domino Thoma Laurentio Procuratoribus Stanislao alias Thulbysz Joanne et aliis fide dignis ad hoc vocatis in præsentia Nostri constitutis.

Literæ jus Patronatus pro Episcopis.

Stephanus DEI Gratiâ Rex Poloniæ M. Dux Lituaniæ Russiæ Prussiæ Samogitiæ Mazoviæ Livoniæ nec non Transilvaniæ Princeps.

Significamus præsentibus literis Nostris quorum interest universis & singulis exposuisse Nobis Reverendissimum in Christo Patrem Melchiorem Ducem Giedroyć Episcopum Samogitiæ aliquot Ecclesias juris Patronatûs Nostri in Ducatu Nostro Samogitiæ Pastoribus vacare, petiitque à Nobis ut pro una vice præsentandi et Ecclesias eas idoneis Verbi DEI præconibus conferendi facultatem ipsi concedamus. Cujus petitioni Nos benigne annuentes concessimus ac per præsentes pro una vice in omnibus Ecclesiis idoneas personas ad ministerium Cultus DEI instituendi potestatem

[*] cf. mur. et.

Potestatem illi damus. Quocirca omnib[us] & universis quor[um] interest præcipue autem Incolis Diœcesis Ep[iscop]at[us] Samogitien[sis] notum esse volum[us] ut quascunq[ue] p[er] nominat[um] Melchior Dux Giedroyc Ep[iscop]us Samogitiæ ad vacantes Parochias p[er]sonas idoneas ad illas presentaverit, ipsas ab Ep[iscop]o p[re]sentatas et investitas eo loco habeant ac si Nos ipsi eas p[re]sentassemus. Atq[ue] testimonio literar[um] manu Nostra presentes Subscripsimus et Sigillo N[ost]ro communiri jussimus. Datum Lezeisko d[ie] 6. Maji Anno D[omi]ni 1578.

Stephanus Rex (L.S.) Venceslaus Agrippa S. R. M[aies]t[at]is in M. D. L[ithuani]æ Notarius &

Literæ p[ro] Refectionib[us] Canonicor[um] Mednicen[sium] 1613

hic Incorporatum est Beneficium Viduklense

Nicolaus Pac DEI & ap[osto]licæ Sedis Gr[ati]a Ep[iscop]us Medniç[ensis] & Samogitiæ.

Notum facimus hisce p[re]sentib[us] literis nunc et in p[er]petuu[m] valituris, quod cum nihil nobis in votis tam optabile sit quam ut cultum divinum, et si in tota diœcesi, tamen p[rae]cipue in Ecclesia N[ost]ra Cathedrali v[el] maxime p[ro]moveam[us]. Ideo cum cerneremus ob n[on] residentiam circa Ecclesiam Cathedralem Consiliarior[um] N[ost]ror[um] Canonicor[um] cultui Divino, Ecclesiæ decori, et dignitati Episcopali insufficienter respondere, qui p[ro]pter exiguos et angustos proventus ad honestam Sustentationem n[on] Sufficientes sæpius ab Ecclesia abesse cogunt[ur]. Igit[ur] ut eos ad residentiam p[ro]vocem[us] et alacriores reddam[us], ad hoc ut cultus Divinus in Ecclesia p[re]dicta sedulo p[ro]pagatur et p[ro]pagetur, ex p[ro]ventibus Ecclesiæ Viduklensis, relicto apud eam Vicario p[er]petuo, ei[us]q[ue] Sufficient[er] p[ro]viso et à S[anctissimo] D[omi]no approbatione obtenta trecentos, florenos p[ro] distributionib[us] et refectionib[us] quotidianis p[er]petuis temporib[us] attribuend[os] et p[ro]vidend[os] duxim[us] et dari quotannis ad man[us] p[ro]curatori[s] assignam[us]

aſsignavimus et ordinavimus. Atq; ut prædictæ Refectiones ampliores & Sufficientiores fiant, secundum Sanctiones Concilii Tridentini, tertiam partem proventuum ex præstimoniis taxatis quilibet Tenutarius præbendæ suæ reponet videlicet ex præstimonio Archidiaconali dicto Krakinow floreni 60. ex Præstimonio Majori Zukostawski floreni Sexaginta, ex Præstimonio minore Zukostawski floreni quinquaginta ex præstimonio majore Wasztaki flor. 50. ex præstimonio minore Wasztaki flor. 40. ex præstimonio majore Bottniki flor. 30. ex minore etiam 30. Summa tam à Nobis fundata quam ex præstimoniis collata facit florenos 620. quæ ordine infra scripto distribuetur. Procuratori pro labore in dividenda, colligenda, et servanda pecunia floreni 25. obvenient, Hebdomodario, qui cunq; præsens celebraverit (absentis enim sequens ordine hebdomodam servabit:) dabantur floreni duo. Pro pane cuilibet præsenti in Septimana grossi 10 Litvanici, pro distributionibus quotidianis, sive illi plures sive pauciores fuerint, quolibet Sabbatho dividentur inter præsentes floreni septem, reliquum quod remanebit ex distributionibus Miſsalium et panis (quia pro his certa summa computari non potest:) post redditam rationem Procuratoris in divisionem præsentium, seu ut vulgo vocant consolationes cedere poterit. Sed quia beneficium datur propter officium, ideo nullus absens, imo et præsens si vel actu Sacrum in templo Cathedrali non celebraverit vel saltem non audierit et omnibus divinis in festis præsertim non interfuerit, ullo prætextu sub pœna Excommunicationis refectiones petere vel actu percipere audeat et præsumat. Quod si aliquot diebus vel uno (excepta infirmitate vel legalitate

causa idq;

legali causa idq; cum scitu Procuratoris:) abfuerit, ejus diei refectionibq sub eadq pœna carere debet. Ad quæ omnia ne errores committat, Procurator diligenter attendat. Tamen siquispiam Capitularium in negotiis Ecclesiæ, sive ad Tribunal sive ad alias res peragendas ex consensu Fratrum ablegatus (:tempore certo præfixo:) fuerit, pro præsente haberi debet omnibusq; obventionibq tanquam præsens gaudebit. Contributiones ex præstimoniis superq dictæ secundum taxam expressam, à quolibet Prælato, Canonico ad manq Procuratoris in Anno sequenti 1614to post festo S. Martini et sic consequenter singulis Annis conferri et reponi in thesaurum debent, sub pœna dupli. Quod siquis pertinax in reddenda Summa fuerit, Procurator ex Decreto et Consensu Capituli, præbendam contumacis tamdiu detineat, donec taxa assignata et multa ex censibus et fructibq præbendæ ipsiq exigat. Rationem autem distributionum tenebitq reddere Procurator statim post secundam hebdomadam Adventûs, illo enim tempore solent plerumq; causa devotionis omnes præsentes Capitulares adesse. In quorum fidem hasce manu Nostra subscriptas sigillo nostro communiri jussimq Datum Vorniæ Anno 1613. xbris d. 26.

Privilegium super Refectiones Ecclesiæ Cathedralis Mednicensis

Paulus Epq Servus Servorum DEI. Dilecto filio Nostro & Sedis Apostolicæ apud Charissimum in Xto filium Nostrum Sigismundum Poloniæ Regem Nuntio, Salutem et Apostolicam benedictionem. In eminentis dignittis specula licet immeriti disponente Domino constituti

constituti. Votis gerimus et tuemur ut per Nostræ Provi-
dentiæ Ministerium Ecclesiæ præsertim Cathedrales nec
non in illis mancipatæ divinis obsequiis Personæ o-
sut eas singulis expedire cognovimus suspensis relevan-
dis indigentiis provisionis accommodæ præsidium susci-
piant ac divinus inibi cultus valeat adaugeri. Exhibita
siquidem Nobis nuper pro parte Venerabilis Fratris Nostri
Nicolai Epi Mednicensis et Samogitiæ ac dilectorum filiorum
Capituli Ecclesiæ Mednicensis petitio continebat,
quod alias præfatus Nicolaus Epus considerans pro sua
solicitudine et vigilantia pastorali in præfata Ecclesia
aliquas distributiones quotidianas quas communiter
refectiones vulgo vocant, hactenus fundatas non fuisse
et tam ob id quam ob præstimoniorum quæ Canonici dictæ
Ecclesiæ ratione suorum Canonicatuum et Præbendarum
obtinent fructuum tenuitatem eandem Ecclesiam præsen-
tia suorum Capitularium destitui consuevisse, ideo cu-
piens illam residentia et assiduitate præfatorum Capitula-
rium indies magis ordinatam reddere, simulque eisdem
Capitularibus et Canonicis de aliqua distributionum
quotidianarum subventione providere trecentos florenos
Annuos, monetæ illarum partium summam centum et
quinquaginta ducatorum auri de camera vel circiter
ut asseritur constituentes ex fructibus et redditibus annuis
Parochialis Ecclesiæ Viduklensis Mednicensis Diœcesis
tunc per obitum illius ultimi Rectoris extra Romanam Curiam
de facto vacantis mensæ Capituli primo dictæ Ecclesiæ
ad usum distributionum seu refectionum quotidianarum
hujusmodi in manibus Procuratoris ejusdem mensæ quotannis
persolvendas, cum hoc tamen, quod residuum dictorum fructuum

ad ducentos

ad ducentos ducatos similes vel circa ut asserit ascenden-
tium pro Rectore seu Vicario ipsius Parochialis Ecclesiae
remanere debeat sua ordinaria Authoritte perpetuo ap-
plicavit et assignavit. Proterea Capitulum et Canonici
hujusmodi piae intentioni praedicti Nicolai Episcopi ac Con-
cilii Tridentini decretis adhaerere volentes in unum
ut moris est Capitulum congregati unanimi consensu
et voluntate statuerunt, quod extunc deinceps ex Kra-
sinowo 60, ex Majori Lukostawski etiam 60. ex minori
Lukostawski 50. et ex majori Wosztaki etiam 50. ac
ex minori Wasztaki 40. nec non ex Majori Bottniki
30. et ex minori Bottniki nuncupatis praestimoniis
dictae Ecclesiae Mednicensis etiam 30. florenos hujus-
modi quotannis extradi etiam in commune, ad ut-
vis earundem distributionum conferri debeant, Idem
Nicolaus Episcopus attendens omnem summam
hujusmodi ad sexcentos et viginti florenos similes
quotannis ascendere pariter statuit et ordinavit, quod
dicto Procuratori pro ejus labore in colligenda servanda
et dividenda pecunia viginti quinque florenos,
hebdomodario autem quicunque praesens celebraverit
duo floreni, et pro pane cuilibet praesenti in septi-
manam decem grossi Litvanici dari, pro distributio-
nibus vero quotidianis, sive illi plures sive paucio-
res fuerint, quolibet Sabbatho inter praesentes floreni
septem, reliquum quod remanebit ex distributionibus
missarum et panis, quia pro his certa summa computa-
ri non potest, post redditam rationem Procuratoris
inter praesentes dividi debeant. Sed quia beneficium

datur propter

datz ppter officium ideo nullus absens imo et psens
si vel actu in Cathedrali Ecclesia n celebraverit vel
saltem n audiverit et omnibus divinis officiis in festis
psertim n interfuerit ullo pretextu refectiones pe-
tere v actu pcipere audeat et presumat. Quodsi ali-
quot diebus v una excepta v legali causa idqz cum
scientia Procuratoris abfuerit ejus dici refectionibus sub
eadz pena carere debeat. Adque omnia ne error com-
mittatz Procurator diligenter attendat. Tamen siquis
piam Capitularium in Negotiis Ecclesia sue ad Tri-
bunal v alias fagendas ex consensu fratrum ablegatz
tempore certo pfixo fuerit, pro psenti haberi omni-
busqz obventionibus tanquam presens gaudere. Con-
tributiones vero ex prestimoniis pfatis secundam ta-
xam expressam à quolibet Canonicorum etiam ex dicta
Parochiali Ecclesia ad manus Procuratoris in annô se-
quenti 1614. pro festo S. Martini et sic consequenter
singulis annis conferri et reponi in thesaurum debe-
ant sub pena dupli. Quod si quis pertinax ex Capitu-
laribus in reddenda taxa fuerit, Procurator ex Decreto
et Consensu Capituli prestimonium contumacis tamdiu
detineat, donec taxa assignata et multa ex censibus
et fructuum prebende ipsius exigatz. Rationem au-
tem distributionum predictar teneatz reddere Procurator
statim post hebdomadam Adventûs Domini prout in scri-
pturis desuper confectis continetz. Cum autem sicut
eadz petitio subjungebat pmissa omnia p divini
Cultus in primodicta Ecclesia augmento facta
esse dignoscantz et plurimum intersit prospere
directioni primodicte Ecclesie illa mediante infra-
scripta dismembratione debite Executioni deman-
dari facere

dari facere pro parte Nicolai Epi & Capituli prdictorum nobis fuit humiliter Supplicatum, ut primodictæ Ecclesiæ statui opportune providere de benignitte Apostolica dignaremur. Nos igitr qui de præmissis certam notitiam n̄ habemq ipsum Nicolaum Episcopū et Capituli hujusmodi singulares psonas, à quibusvis Excommunicaōnis Suspensionis et Interdicti aliisqz Ecclesiasticis Sententiis, Censuris et pœnis, à jure v ab homine quavis occasione v causa latis si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectū psentium duntaxat consequendum harum serie absolventes et absolutos fore censentes. Nec n̄ dictarum scripturarū et inde secutorū quorumcunqz tenores etiam veriores ac aliarū unionum applicationum et approbationum dictæ mensæ hactenq quomodolibet factarum psentibus p expressis habentes hujusmodi supplicationibus inclinati discretioni tuæ p Apostolica scripta committimq et mandamq, quatenq de pmissis omnibus et eorū circumstantiis universis authoritte Nra te diligenter informes, et si p informationem hujusmodi ea reperies fore vera super omnibus tuam conscientiam oneramq. dicta Authoritte Nra, à parochiali Ecclesia tot, ex quibus trecenti, et à Terakinow tot, ex quibus 60. ac à Majori Zukostawki tot, ex quibus etiam 60, nec n̄ à minori Zukostawki tot, ex quibus 50. et à majore Waszlaki tot, ex quibus similiter 50. ac à minori Wasztaki tot, ex quibus 40. atqz à majori Boltniki tot ex quibus 30. et à minori Boltniki pstimoniis pfatis, quæ diversi primodictæ Ecclesiæ Mednicensis Canonici, ut pferto obtinent, tot pprietes et bona p Nicolaum Epum et Capitulū hujusmodi

designanda

assignanda, et quibus etiam 30 florenor hujusmodi red"
ditus annui Arbitrio Nicolai Epi et Caplu ipsor com"
mode pcipi possint de consensu supradicta Ptimonia ad
Psens obtinentium ppetuo separes et dismembres, illaqs
sic seperata et dismembrata mensæ Capitulari Ptatæ p
usu distributionum quotidianar hujusmodi eadq Autho"
ritte Nra etiam ppetuo applices et appropries. Ita
quod liceat Capitulo & Canonicis Ptatis corporalem, realem
et actualem ppriettum et bonor sic seperator et dismembra"
torum juriumqs et ptinentiar suar quorumqs possessionem
p se v alium seu alios eor, ac dictæ mensæ nomine ppria
Authoritte apprehendere et apprehensam ppetuo reti"
nere, fructus quoqs redditus, proventus, jura obventio"
nes emolumenta ex eis pvenientia quæcunqs pcipere, exi"
gere, levare, recuperare, locare, arendare et administrare,
ac in dictar distributionum juxta formam statuti et or"
dinis à Pdicto Nicolao Epo, ut Pfertq, factor, aliosqs ejqd
mensæ usus et utilittem convertere diœcesani loci v
alterigs cujusvis licentia desup minime requisita.
Nos enim si separationem et dismembrationem ac Ap"
plicationem et appriationem hujusmodi pvertere
vigore earund Psentium fieri contigerit, ut Pfertq,
easd Psentes literas semp et ppetuo valituras et effi"
caces esse et fore, neqs sub quibusvis similiu v dissimiliu
gratiar revocationibus suspensionibus limitationibus
derogationibus aut aliis contrariis dispositionibus
etiam p Nos et successores Nros Romanos Pontifices
p tempore existentes et sedem Pdictam sub quibus"
cunqs verbor expressionibus et formis ac cum quibusvis
clausulis et decretis p tempore quomodolibet factis
comprehendi, sed ab illis semp excipi, et quoties illæ
emanabunt

emanabunt, toties in pristinum, et eum in quo antea quomodolibet erant statum restitutas repositas et plenarie reintegratas ac de novo etiam sub quacunque actione per Capitulum et Canonicos hujusmodi pro tempore quomodocunque eligenda concessas esse et fore. Sicque per quoscunque judices quavis Authoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici Auditores et S. R. Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos et vicelegatos dictaeque Sedis Nuntios judicari et definiri debere, nec non sinsecus super his à quoque quavis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentare irritum et inane decernimus contradictores Authoritate Nostra praedicta appellatione postposita compescendo, non obstantibus praemissis ac suum de Unionibus committendis ad partes vocatis interesse habentibus, exprimendoque vero valore ac Lateranensis Concilii novissime celebrati Uniones perpetuas nisi in casibus fieri prohibentes, aliisque quibusvis Apostolicis ac in Synodalibus provincialibusque et universalibus Conciliis, editis specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus, nec non dictae Ecclesiae Mednicensis, et juramento confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus Privilegiis quoque indultis et literis Apostolicis primo dictae Ecclesiae Illiusque Praesuli, Capitulo Canonicis, aliisque superioribus et personis sub quibuscunque tenoribus et formis ac cum quibusvis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacissimis et insolitis clausulis, nec non irritantibus et aliis decretis in genere vel in specie etiam motu proprio et Consistoriali; etiam iteratis vicibus, et aliis in contrarium forsan quomodolibet concessis approbatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis eorumque totum tenoribus specialiter specificata expressa et individua, ac de verbo ad verbum non

autem per

autem p clausulas generales idem importantes mentis seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret illis alias in suo robore pmansuris hac vice duntaxat harum specie specialiter et expresse derogamus contrariis quibuscunqs communiter aut divisim ab eadq sit sede indultum, quod interdici, suspendi v excommunicari n possint p literas apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbu de Indulto hujusmodi mentionem. Datum Romae ad S. Petrum Anno Incarnationis Dni 1615. D 4 Janq Pontificatus Nri Anno Undecimo.

Pro Illmo & Rmo Dno Cardle Summ et A Damascenus
S. Cebellutius S. de Ursinis
R apud Simonem secretariu

List do Ciwuna Cyragolskiego o budowanie Kościoła w Cyragole 1609.

Zygmunt III z Łaski Boskiey Krol Polski Wielkie Xiąże Litewq Ruskq Pruskq Zmoickie Mazowieckie Inflanskq a Szwedski Gotski Wandalski dziedziczny Krol.

Urodzonemu Sebastianowi Sebastianowiczowi Kienstortowi Ciwunowi Cyragolskiemu Sędziemu Ziemskiemu wiernie nam miłemu łaskę naszę krolewską Urodzony wiernie nam Miły. Mamy tę wiadomosc od Xiedza Plebana Cyragolskiego, że kościoł tameczny Cyragolski ktorego niezwykli mieszkanie y wszystka włok poddani naszey Dzierżawy wiernosci twey oprawowac przez upor y nieposłu„

y nieposłuszenstwo ich, a za niedozorem Wiernosci Twey iuż to od kilku lat jako zbudowany niepokryty bez dachu stoi y niemal iuż pogniet y opadł y prętkiego opatrzenia potrzebuie. Zaczym prosił nas abysmy o tym do Wiernosci Twoiey list nasz pisac roskazali. My postrzegaiąc aby koscioły na Chwałę Bożą od Przodkow Naszych y od Nas Samych fundowane do zniszczenia nieprzychodzili chcemy mieć y pod łaską naszą przykazuiemy Wiernosci Twey abys tego pilno doyrzał y tak mieszczanom jako y wszystkiey Włosci Cyragolskiey roskazał, aby jako nayprędzey ten kosciół oprawili. W czym Wierność tuż z powinnosci swey y dla łaski naszey uczynić nie zaniechasz koniecznie. Data w Warszawie Roku Panskiego 1609 Miesiąca Julii 28 dnia Panowania krolestw Naszych Polskiego 22. a Szwedskiego roku.

Sigismundus Rex (L.S.)

Eustachius Wołłowicz
Pisarz y Referendarz W. X. Lgo.

Privilegium Capellae Ecclesiae Cathedr. Mednicens.
~~15~~ 1507.

Martinus DEI & Aplicae Sedis Gratia Epus Mednicens. Significamus tenore praesentium quibus expedit universis quomodo volentes se conformare voluntati Praedecessorum Nostrorum Episcoporum voluntatem custodientes qua Capellam in Ecclesia Nostra Cathedrali Mednicen. fundaverunt, privilegium tamen super hanc nullum dederunt. Nos vero maturo consilio cum fratribus Nris Canonicis

super hoc

Kauno Tarpdiecezinės
Kunigų Seminarijos
BIBLIOTEKA

Super hoc habito cupientes etiam hanc Nostram Volun„
tatem à Successoribus Nris observari prædictam Voluntatem
Prædecessorum Nostror confirmando et dotando præfatam Capel„
lam damus et donamq et p præsentes adscribimus ex quatuor
Curiolis Nris videlicet ex Worny, Leleikeny, Wyrzowiany et
Maguriany decimam de omni grano, nec n duos homines
videlicet Petrum Szarpaytis et Alexium Kymovidaytis
cum terris et liberis eor Discreto Dno Stanislao Ca„
pellano et Altarista de mensa Nostra p nunc Possessori
Capellæ prædictæ et Successoribq ipsiq legitimis. Insuper
Domunculam cum area penes Domos Canonicor super
monte ex opposito Cæmiterii duasqz Sexagenas pe„
cuniar monetæ Currentis ex taberna in Worny, nec non
expensas in Curia Nostra ipsimet Secundo equumqz
servando in expensis nostris, damus donamq et appropri„
amus præsentibus et Successoribq ipsiq. Ratione Cujus
dotationis ex nunc Dnq Stanislaq et ipsiq legitimi Succeso„
res juxta prædictor Nostror Prædecessor et hanc nostram Con„
firmantem voluntatem tenebuntq et præsentibq obligantq
in qualibet hebdomada duas missas unam p peccatis
et aliam p defunctis legere et complere p perpetuo et in
ævum. In quor omnium fidem et testimonium præmis„
sor Sigillum Nrum præsentibq è subappensum Actu et datu
Medniki in Curia Nra Feria quinta post Festu Epipha„
niar Anno Dni 1507. Præsentibq ibidq Venerabilibus„
et Discretis Viris Paulo Canonico et Officiali, Joanne
Baccalaurio Canonicoqz ac Curato in Szawle, Nicolao
Canonico Curatoqz in Rosieynie, Mednicq, Georgio Vicario
Salomone vicesgerente de ibidem et me Martino So„
kolnicki Notario, qui talia habui in mandatis.

(L.S.)

Literæ Sup.

Litera super eand Capellam. 1609.

Melchior DEI & Aplicæ Sedis Graâ Epūs Medniē Dux Giedroiģ. Notum facimus psentibus hac notitiam habituris, qd cum intelleximus capellam Eccliæ Nræ Cathed Medniē fundaonis quondam piæ memoriæ Pdecessoris Nri Martini Epi Medniē vacare, bonaqz huis capellæ et Altaris nescitū à quo Pdecessore Nostro occupata, Subditosqz ~~Nostros~~ Nuncupatos Szarpaycie cum ipsor agris pratis et cum omnibus ac singulis ad supra nominatum pagum Szarpaycie ptinentibus, put modo possident et olim possidebant ad Curiam Nostram Episcopalem Vorniensem applicata, ad nostra usqz tempora n fuisse restituta. Nos hac recognita tam literis ipsius fundationis inspectis censuimus fundationem huis capellæ restituendam, put 2dum tenorem fundationis n tantum subditos dictos Szarpaycie ad hanc capellam restituimus sed et altare de novo erximus, quandoquid de priore certo n constabat, et ad eam Capellam sic fundatam Simonem Niesielscium actu presbyterū investiri jussimus. Et quoniam ead fundatio obligat eid Altaristæ decimas deberē dari ex duabz curiis Episcopalibus Vornie et Wyrzowiany et ex duabz Curiolis Mayuriany et Leleiki, ex quibus primis Curiis Vornie et Wirzowiany ex omni grano decima dat, ex Curiola vero Mayuriany, ubi jam modo n Curiola sed pagus est concessimus ei loco consvetæ decimæ grani decimum grossum ex censu Nostro ex Mayuriany etiam put à Nobis concessum ē solvitū. Pro decimis verò ubi antea fuit Curiola nostra Leleiki pertinens ad Curiam Nostram Vornensem, nunc autem ibi sunt subditi Nostri dicti Bojarze, eid Altaristæ in compensationem et commutationem decimæ, quæ ei ex Curiolā Leleiki olim dabat, item p mensa, quæ ei juxta privilegium fundationis in Curia Nostra Vornensi una cum puero exhibebat

exhibebat, concessimus et donavimus etiam cum consensu V. Capli Nri prout concedimus et donamus terram vacantem et desertam seu pustowszczyznam dictam Kuliszki ppe fluviu Nekoria, Ipsi Supranominato moderno Altaristæ Honorabili Simoni Niesiełsio & Successoribus Ejus legitimis ppetuo et in Ævum. In cujus rei memoriam sigillum nru subappo ni jussimus et manu subscripsimus Dabant. Olsiadis in Curia Nostra Anno 1609 d 28 Jan.

Melchior Eps Samogitiæ ppia manu. (L.S.)

Litera Sup eandem Capellam.

Mikołay Pac z Łaski Bożey Biskup Żmuydzki. Wszystkim wobec y każdemu zosobna mianowicie Urzędnikom Naszym Worniensckim natenczas Mikołajowi Sanickiemu y napotym będącym oznaymuiemy tym Listem Naszym y X. Simonowi Niesiełskiemu Wikaremu Worniens y nasstępcom Jego do Ołtarza od Antecessorow Naszych nadanego z Czynszu Worniens poczowszy od Roku da Bog przyszłego 1614. na S. Marcin względem Mayurian Wioski Wyszowianskiey Kop dwie litewskich y względem Kaperzyny z Miasteczka Worniensckiego Kop dwie Likus wszystkiego ogułem za każdy Rok na przyszłe lata po Kop 4. zawsze z Worni ma bydz oddawano y płacono w każdym Roku na pomienionym czasie Swięto Sgo Marcina. A co się tknie dziesięciny w Snopie z parafii Worniensckiey y Wiłkowianskiey, to według zwyczaiu wcale ma bydz oddawano. Na co ten list podpisany y zapieczętowany pomienionemu Xiędzu dalismy w Worniach Roku 1613. Nowembra 28 dnia (L.S.)

Nicolaus Pac manu propria.

Sup Capellam

Super Capellam in Rosienie. 1537.

Jundzilowa

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam Aevi praesentis lubrica conditio cunctas hominum actiones plerumque in oblivionibus abyssi demergi consuevit, nisi apicibus literarum testimonio fidelium in perpetuum fuerit roborata. Gatenus ego Dorothea Jundziłowna Wenclawowa Daugietowiczowa cum filiabus meis Anna & Elisabeth: perpendentes statum hujus saeculi fore transitorium volentesque caduca pro coelestibus commutare Significamus tenore praesentium Universis & singulis, quod ad laudem DEI Omnipotentis pro remedio praedecessorum Nostrorumque peccaminum damus adscribimus appropriamus & incorporamus ad Capellam Nostram in Rosienensi Ecclesia à parte dextera versus meridiem sitam à Nostris praedecessoribus fundatam ac à Rmo in Xto Patre Martino Episcopo Mednicensi ad laudem & Honorem S. Trinitatis nec non SS. Joannis Apost: & Evangel. Stanislai Epi & Vencesłai Patroni Nri, nec non Nicolai Epi & Conf: consecratam Curiolam Nostram Thwerys nuncupatam cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, proventibus, agris, pratis, pascuis, aquis, nemoribus & omnibus ad eandem Curiolam pertinentibus. Item Kmetones videlicet: Mjeczystos Szydmienos, Szadus, Kupliz Albertum Klistowicz cum toto eorum Servitio. Item terram Nostram propriam in Schilthzi, item duodecim familiam obnoxiam septem masculos et quinque feminas, tres porcos impinguatos, duas vaccas, duas sexagenas grossorum numeri Litvanicalis pro tunc currentis pro festo OO: Sanctorum Decimam de omni grano ex Curia Nra Rosienensi, Item ex Curia Nostra in Schalkoty decimam de omni grano excepta avena quae omnia & singula Nos et Nostri Successores Rectoribus dictae Capellae vel qui pro tempore

fuerit annô

fuerit Annô quolibet extradere tenebunt et præsentibus obligamur, nil juris & Dominii in prædictis donatis dictæ Capellæ totaliter inscriptis Nobis et Successoribus reservando. De quibus donatis et donandis Rectores dictæ Capellæ obligamus et oneramus, ut in qualibet hebdomada duarum Missarum agant Solemnia, unam pro animabus Prædecessorum Nostrorum, aliam pro peccatis. Item dicti Rectores Capellæ Nostræ quatuor temporibus Anni cujuslibet tenebuntur missam unam cantare pro animabus Prædecessorum Nostrorum nec non in Curiis Nostris videlicet in Rosienie et Szaukoty infirmos Subditos Nostros et tempore Quadragesimæ etiam et sanos confessiones audire, quotiescunque vocati fuerint obligantur. Actum et datum in Curia Nostra Rosienensi Die Solis Undecima Februarii Indictione Decima Annô Domini 1537. Præsentibus ibidem testibus ad id specialiter vocatis et rogatis Paulo Naruszewicz S. R. Mtis Secretario ac Skirstmonensi Tenutario. Martino Wickowicz Capitaneo Plotelensi Tenutario Telszensi Magnificis, et Gso Joanne Bogdanowicz nec non Honorabilibus Joanne et Andrea Altaristis Rosienensibus aliisque fide dignis. Et in majus robur præsentium Sigilla nostra eisdem sunt appensa, nec non Paulum Naruszewicz et Martinum Supra Nominatos petiimus ut Sigilla Sua Subappenderent, qui petitionibus Nostris Annuentes Sigilla Sua Subappenderunt, in fidem et testimonium præmissorum. Et nunc tenebuntur dare decimam de Szaukoty ex terra deserta Melcherowszczyzna et Neszliszki.

O O O O O.

Annô Domini 1556. die vero Jovis ultima Aprilis coram Rmo Dno Paulo Jamont Canonico ac pro tunc Visitatore Dioecesis Medn. oblatæ et ad manus dicti Rmi Dni datæ Statuit ut præsentes conserventur in Thesauro Eccl. Cath. Vornis. Ënego Corvi Posi, Rmi Dni Epi Mednicensis Notarius mpp.

Item Super Capellam

Inu̅ Super Capellam in Rosienie Domini Bogdan Mosztwilowicz 1505.

In Nomine Dn̅i Amen. Ad ppetuam rei memoriam Quia p̅sentis Aevi lubrica conditio cunctas hominu̅ Actiones plerumqꝫ in oblivionis abyssum demergere consveu̅t nisi apicibus literar̅ et testimonio fidelium fuerint roborata Caterũ Ego Deodatꝫ alias Bogdan Mosztwilowicz hæres in Rosienie cum consensu Suæ legitimæ Consortis et suor̅ filior̅ vdlt: Joannis, Stanislai, Nicolai, et mea matura deliberatione p̅habitá etiam cum Consorte sua Domina Juriowa etiam cum consensu suor̅ filior̅ Stanislai et Petro hæredibꝫ de ibid p̅pendentes hujus mundi statum fore mortalem, volentes caduca et mortalia p æternis ōmutare sperantes post vitæ p̅sentis occasum ad vitam transferri æternam Significamꝫ tenore p̅sentium quibus expedit universis qd ad laudem DEI Omnipotentis et ad Honorem Bmæ Virginis p remedio Prædecessor̅ Nostror̅ peccaminum salutari erexim̅ꝫ et fundare ordinavim̅ꝫ Altare in Rosienie situm penes sacristiam ad latus sinistrum, cui quidꝫ Altari Ego Bogdan Mosztwilowicz ab una dedi, assignavi adscripsi adjunxi et incorporavi in ppetuumqꝫ contuli p̅ p̅sentes do, confero et adscribo ppetuo et in ævum decimas de tribꝫ Curiis meis vdlt: de Rosienie Szaukoty, Podubysie de omni grano exceptâ avenâ, et avenæ obligor dare sex Tunnas et de hortis de omni grano de his p̅dictis Curiis tribus. Itm̅ Unam Sexagenam monetæ p tunc Currens, unam Vaccam et unum porcum saginatum. Itm̅ unum famulum et famulos obnoxios Itm̅ Unam sexagenam de caseis et pundum de butyro. Itm̅ tres agnos Itm̅ quinqꝫ oves. Itm̅ decem currus de fœno. Itm̅ mediam Tunnam salis dedi Rectoribꝫ p̅dicti Altaris et in ppetuum adscripsi. Ego vero Juriowa Nomine Anna Consors Dn̅i Bogdan supradicti alias Mosztwilowicz á partibꝫ ab altera dedi adjunxi appropriavi et adscripsi ad dictum Altare decimas de tribꝫ Curiis meis vdlt: Rosienie Szaukoty Podubysie

Podubysie de omni grano etiam excepta avena tantum me obli-
go dare sex tunnas dare de avena etiam de hortis de eisd. Curiis
de omni grano, Itm unam sexagenam monetae ptunc current. Item
unam Vaccam et unum porcum pinguatum. Itm unum famulum
et famulam obnoxios Itm sexagenam de caseis et pundum de butyro
item tres agnos Itm quinq. aucas Itm X Currus de feno Item
tunnam salis dedi Rectorib. dicti Altaris et in ppetuum adscri-
pti. Et hoc nos damus simul amb. una pariter cum Nostris filiis
contulimq appropriamq & assignamq ppetuo et in Aevum Recto-
ribus ejusd. Altaris. Omnia supradicta pacifice assignata ha-
bend. tenend. pacifice in ppetuum possidend. nihil juris et
Dominii in pdictis donatis pdicti Altaris totalit. adscriptis Nobis
et successorib. Nris servantes. Rectores dicti Altaris obligamq
et oneramus ut in qualibet hebdomada duar. missar. agant
solemnia, unam p aab. Pdecessor. Nostror. et aliam p peccatis
Nostris et quatuor Vigiliar. p annum ppetuali et in Aevum. In cujs
rei testimonium sigilla nostra sunt subappensa. Datu et Actu
in Rosienij in Curia R. Dni Nicolai Canonici Mednicen. nec non
et Curati in Rosienii die Dnica infra Octav. Corporis Xti
Anno Dni 1505. Presentib. ibidem Testib. V. D. Can. Mednicen.
nec n. Curato Rosien. H. Dno Michaële Capellano ptunc
in Rosienie et Dno Adalberto de Betygola et D. Joanne
de Lukow. P. D. Stanislao Iwaszkiewicz Nobili Narko Dowia-
towicz, etiam pvido Dno Paulo Gubernatore de Rosienie
et aliis bene meritis et fide dignis & (LS) (LS) (LS) (LS).

Privilegium Altaris Dni Stankiewicz in Rosienie 1536.

In Nne Dni Amen. Ad ppetuam rei memoriam.
Et quia psentis Aevi lubrica et inconstans Conditio saepe
numero cunctas hominum actiones et gestus humanos
partem ppter fragilem statum humanum in tantum la-
bentem ad comparationem folior. arboris decidentium

pruinâ hye-

pruina hyemali ingraſſante in oblivionem hæsitantem huc,,
uſqȝ tumultuare consveevit, partim etiam ꝑ sensum interiorem
memoria cavillorū et hæsitanḡ nisi quadam literar credulitte
et earum apicibus nec nō testimonio fidelium in ꝑpetuum
fuerint corroborata. Idcirco ego Joannes Stankiewicz Billewicz
una cum Consorte mea Dorothea ac liberis meis ꝑpendens
statum hujȝ sæculi momentaneum & mortalem Idcirco Ego
Joannes Stankiewicz volens caduca et mortalia pro æternis
commutare et sperans premium æternæ beatitudinis post vitæ
præsentis occasum ad vitam transferri æternam significo
tenore ꝑsentium quibus expedit universis & singulis præter,,
tim har literar habituris notitiam vel necessitatem quod
ad laudem et Honorem Omnipotentis Dei suæqȝ intemeratæ
gloriosæ Virginis Mariæ et Sanctæ Annæ Matris Ejus Beato,,
rumqȝ Petri & Pauli Apostolor S. Joannis Baptistæ, Stanislai
Martyris, Martini Nicolai Confessor nec nō Sanctar Virginum
Dorotheæ Catharinæ et omniū Sanctor ꝑ remedio prede,,
cessor Nostror peccaminū salutari erigimus et fundamus Altare
in Ecclesia Parochiali Rosienensi. Ad quod quidē altare
Ego Joannes Stankiewicz Billewicz una cum conjuge mea
Dorothea ac liberis meis, do confero et adscribo curiolam
nuncupatam Romaniszki emptam à Nobili Stanislao
Jurgiewicz quadraginta sexagenis pecuniar ꝑpetuo &
in ævum cum omnibus attinentiis pratis, sylvis, agris,
rubetis virgultis &. Item do et confero ad hoc altare ter,,
ram emptam apud Janko Krykszanowicz &. Item ter,,
ram alteram dictam Iaszuitaycie subditi mei, et subditū
meum Nomine Thomam Jucewicz cum integro servitio
equor et boum et alterum Ionelis gener suum de eadem
domo servientem sine equo et bove do et adscribo, qui etiam
subditus Thomas tenebit annuatim pud miodu, centum lini,
et bovem nutrire singulis annis ꝑ integrum tempȝ brumale
aut vice nutri,,

aut vice nutrimenti quinque grossos tenebitur solvere. Item alterum subditum Jurgis Petraytis, cum fratribus ejus Macrus et Janko servitio equorum et boum integro Servientes. Item Woytko danik terram quam tenet et possidet annuatim debet et tenebitur solvere sexagenam pecuniarum. Item duos homines obnoxios absque uxoribus et liberis Jackno kuyris, et Alteynis. Item obnoxiam mulierem barbaram cum 2bus ancillis illiberis Skuscis et Dorothea. Item de duabus Curiis Balkoty et Podubisie decimas Siliginis singulis annis danda confero et adscribo. Hec omnia damus conferimus ad predictum altare, nihil juris proprietatis & dominii in prefatis donatis Nobis & Successoribus reservantes. Sed quia qui sentit commodum debet sentire et laborem; proinde Altarista pro tunc existens debet et tenebitur duas missas in hebdomada celebrare videlicet unam pro peccatis vivorum, alteram vero pro defunctis. In cujus robur et evidens testimonium Sigillum meum proprium est sub appensum. Actum et datum in Curia mea Rosienensi Annô à Christo Nato 1536. diè Solis Secunda Aprilis. Praesentibus ibidem Honorabilibus et Nobilibus Dominis Joanne Capellano Rosiensi, Andrea Vicario in Rosiens, à Kroki Nicolao Juccewicz, Joanne Homciowski, Joanne Stanislawowicz Gieytrys, Gregorio Woysztontowicz et Andrea Juraszkiewicz Testibus ad premissa rogatis et vocatis (L.S.)

Super Botoki 1509.

In Nomine Domini Amen. Quoniam humana memoria non commensuratur aeternitati, expedit igitur, ut ea, quae in humanis fiunt ad perpetuitatis certitudinem deducantur proborum testimonio & Sigillorum munimento. Nos igitur Stanislaus Janowicz Castellanus Trocensis et Capitaneus Samogitiensis Gratialis Significamus tenore praesentium quibus expedit universis & singulis harum notitiam habituris, quod perpendentes salutem animae Nostrae et Successorum

Nostrorum construximus

Nostrorum construximus et fundare decrevimus Ecclesiam Parochialem in Bonis Nostris hæreditariis Botoki ad Laudem & Honorem Sanctæ et individuæ Trinitatis, & Gloriosissimæ V. Mariæ Nativitatis Sanctæque Annæ Matris Mariæ, necnon trium Regum, Sanctorum Stanislai Martyris et Nicolai Confessoris et Sanctarum Virginum Catharinæ & Barbaræ ad quam Ecclesiam dedimus præsentibusque damus decem Homines nostros ibidem in Nostris bonis Butki cum eorum terris ad eos ex antiquo pertinendis. Hos videlicet: Pyktszyszy, Onyknius, Pychelus Dongel mneyczys, Siedrit, Moreyko, Petrelis, Saudlysz et Wayniat, cum prædio ad quod dedimus duas terras unam Pielytuk et aliam Niemokprty, quas Nobis Rex Alexander felicis memoriæ dederat, et aliam terram ibidem in Pielszudy, quam emimus apud Pieszko Damont, cum decima de Curia Nostra de Botoki de Siligine, hordeo, avena et cicere, quatuorque sexagenas de tabernis nostris ibidem in Bothoki. Quæ omnia et singula expressa damus et appropriamus pro Rectore hujusmodi Nostræ Ecclesiæ præfatæ Botoki Honorabili Joanni et suis Successoribus singulis annis se sequentibus perpetuisque temporibus, tenendum, habendum, utifruendum. Duntaxat jus patronatus pro Nobis et nostris Successoribus ibidem reservamus taliter quod per Nos et Nostros Successores Rectores hujus Ecclesiæ eligentur. Qui Plebanus noster præfatus et sui Successores tenentur et tenebuntur singulis diebus Dominicis de die si aliquod festum non intervenerit missas celebrare, ferialibus vero diebus, secunda feria de S. Trinitate, feria 3tia de S. Anna, quarta et sextis feriis pro animabus Nostrorum Antecessorum feria 5ta de Omnibus Sanctis, et die Sabbathi de Nativitate Gloriosæ V. Mariæ singulis annis perpetuis temporibus perpetuo et in ævum. In cujus rei testimonium Sigillum nostrum præsentibus est subappensum. Actum et datum in Krosche feria 5ta infra octavas Pentecostes Anno Domini 1509. Præsentibus ibidem Magnifico et Honorabilibus Dominis Domino Alberto Gastoldo Pincerna M. D. Litvæ, Jacobo Plebano Krosensi, Mathia Capellano Krosensi, Simone et Alexio Capellanis, eodem Domino Gastaldo et aliis testibus fide dignis testibus circa præmissa existentibus

(LV.)

Super Szaulany seu Sauliszki

In Nomine Domini Amen

In Nomine Domini Amen. Quoniam quæ in humanis Negotiis fiunt gesta de facili labuntur memoria nisi munimentis literar. et Sigillor. fuerint perennata Ego Barbara relicta olim G. D. Nicolai Butrymowicz recognosco universis & Singulis præsentibus & futuris har. notitiam habituris, quia licet languens in Cor, pore sana tamen in mente et fruens bona ratione n. coacta nec aliquo devio errore seducta quomodo præfatus G. D. Nicolaus Butrymowicz Maritus meus charissimus retroactis temporibus construxit capellam in bonis suis Szauliszki, quam quidem Capel, lam dotavit donavitque quinque homines, tum etiam duodecim urceis alias Wiadry mellis crudi provenientis de tributariis Pinensibus. Insuper idem maritus obligavit me ut in eisdem bonis Szauliszki mihi per eundem maritum collatis et perpetuo donatis Ecclesiam de novo construerem et eandem majore dotatione provide, rem Ego itaque dicta Barbara volens mandatis et ultimæ volun, tati mariti mei satisfacere velleque ipsius ad bonum effectum deducere, attendensque quod pia opera tam vivis quam defun, ctis sunt multum utilia. pro tanto in Bonis dicti mariti mei et meis Szauliszki, Ad laudem et Honorem DEI Omnipo, tentis S. Annæ & S. Nicolai Patronor. Ecclesiam Parochialem in Diœcesi Mednicensi construxi & ædificavi, volensque eandem Ecclesiã dotare et fundare mea ex parte et satisfacere voluntati Domini Mariti mei et ut Divina Officia ea ferventius peragerentur et memo, ria pro aã mariti mei et mea perennis habeatur; Plebanus vero pro tempore existens cum presbyteris et ministris Ecclesiasticis ut honeste conservetur et utiliter ad eandem Ecclesiam Szauliszki pro fundo dono et adscribo æviterne decem homines cum omnibus cor, terris servitiis dationibus ex antiquo ab eis provenientibus quorum hominum Nomina singillatim specificantur: Narusis Piotrowicz, mier Szudziowicz Mingal Ozobeiko Boryanowicz Juszko Mi, sewicz Mitoś Misznikowicz, Jakub Woynoszowicz Narwoyszis Mę, leyszowicz Buczko Tolkowicz. Adscribo etiam

Adscribo etiam et de plabore domestico Plebani decem obnoxios vidt:
Januth cum uxore et pueris Rumkel cum uxore et pueris. Item
lego manipulares decimas omnis grani tam agror qm olerum
de meis araturis, de curiolis dictis Rokiewo et Maiszki,
exceptis hortis. Item adscribo Plebano et Presbyteris nec n
famulis quos tenebitz in suis expensis fovere Sex Sexagenas
grossor de tabernis meis Szauliszki ppetuis temporibz solvendi:
Itm lego p Plebano quatuor pondera alias lige mellis crudi,
singulis Annis de curia mea Szauliszki extradendi. Item ad,,
scribo unum campum totum ut in se habet jacentem statim
post pontem Stribelslij, Item addo terram quæ adjacet terræ
Szymkow Szczyszna p me prius ad eandz Ecclesiam adscriptam
ad Viginti tunnas. Tandem lego Stagnum cognominatum
Swirensty. Adscribo etiam pratum in fluvio Suszwa inci,,
piendo à prato Plebanali usqz ad aream alias Siedliszcze
Richliconis. Item volo habere ut Plebanz modernus et Succes,,
sores ptempore existentes foveant et habeant assidue singulis
Annis penes Ecclesiam pfatam tres Vicarios, quibz quidem
Vicariis adscribo de eisdz tabernis novem Sexagenas grossor
unicuiqz eor p tres Sexagenas omni anno ppetuis temporibz
solvendz. duosqz Ministros Ecclesiæ tenebitz servare ad quos salari,,
andos sibi in subsidium contuli duas sexagenas grossorum
omni Anno p me et Successores meos de eisdz tabernis ppe,,
tuo solvendz. Quæ omnia & singula Bona suprascripta
p olim G. D. Nicolaũ Butrymowicz maritum meum pfatum &
me Barbaram modo premisso ad Ecclesiam Parochialem in
Szauliszki data et adscripta put et tenore psentium mediante
do adscribo ppetue & in ævum p Dnum Plebanum Suc,,
cessoresqz suos p tempore existentes habend tenend possi,,
dend gubernand utifruend et quiete obtinend ad ususqz
suos beneplacitos convertendum. Sed quia qui sentit com,,
modum sentiat et onus Idcirco Ego Barbara volo omnino
habere ut idz Plebanus cum suis Vicariis p tempore existen

tibus missas

tibus missas singulis hebdomadis perpetuo decantaret. Inprimis Die Dominico de Die, Feria 2da de S. Trinitte, feria tertia de S. Anna feria quarta pro defunctis, feria 5ta de omnibus SS. in matura, in summa vero de Corpore Xti. Feria sexta pro defunctis, Sabbatho de Nativitte B V M, Et si aliquo hor. dierum venerit festum extunc prædictæ Missæ in maturis debent compleri et summa cantetur de festo. Vesperæ similiter in profestis et festivis diebus decantentur. In quorum omnium & singulorum præmissorum fidem et testimonium sigillo meo et memorati Dni Capitanei Samogitiæ appensione communivi. Actum et datum Vilnæ in Festo Solemnis Paschæ Anno Dni 1515 Præsentibus GG. Dnis Nicolao Kazhowicz Marsalco Regiæ Mttis et Paulo Alberti Woytkowicz Narusze-wicz Notario Regiæ Mttis, Bogdano qq Dawgirdowicz et aliis quam plurimis circa præmissa testibus vocatis et rogatis &

(L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)

Privilegium Super Altare in Szaukiany.
1497.

In Nomine Domini Amen. Ego Nicolaus Szemetowicz cum Gratia Margaritha Dorwonowna consorte mea legitima & filio Nostro Joanne intelligentes omne creatum esse mortale ni quid perpetuum redditur ingenio et ipsum hominem ad laudem Divinam merendam factum, ut ergo laus summi Opificis et totius exercitus cælestis amplietur et continuo æternis temporibus per genus humanum decantetur, Utque Parentes ac alii Prædecessores Nostri et nos ipsi premium consequamur æternum in remedium peccaminum Nostrorum fundamus et dotamus Altare in Ecclesia Nostra Szaukianensi, in Honorem Cæli Reginæ erectum et ædificatum super tres missas defunctorum hebdomadatim complendas. Ad quod Altare de bonis nostris à Deo Nobis collatis dedimus assignavimus adscripsimus et præsentibus damus assignamus et adscribimus tres homines Nostros in eadem

Szaukiany locatos, Primus Dorgys. 2. Morynk, et tertiq Setruß
cum eorum agris Servitiis censibq proventibq campis cultis et
incultis rubetis prout nos ipsi tenuimq, nihil juris pro nobis in eisdem homi-
nibus reservantes. Adscribimq etiam ad praedictum Altare rebaldos
obnoxios nostros Jacobum cum uxore et quatuor pueris,
Picturno cum uxore, Micula cum uxore, tabernam liberam,
decimam nonam Cassulacz omnis grani campor et hortor
de Curia Nostra praedicta adscribimus. De lacubus ad Szaukiany
ptinent in piscibus quodcunq pro Curia dicta prensis decimã.
Item damq et adscribimus ad idem Altare campos quos tenuit
Macreo Alemanus Servus noster tam longe late prout
est in suis metis cum gajs rubetis, et pratum super tres
stertas penes fluvium Goncrij nuncupatum. Assignamus
et adscribimus locum pro Domo et hortis Praebendario
dicti Altaris incipiendo à Plebano usq ad metam Almey-
zo Gymsyt Carpentarii nostri et à Gymzyto usqz ad vallem
alias dolynu, ex altera autem parte usq ad Ilga fluvium.
Item admittimq praebendario in nostris piscinis in septima-
na bis prendere tragmine pisces pro ejq mensa. Item
inscribimq de foro in ibidem tres scaplas Vitellinae carnis
singulis septimanis perpetue Altaristae dandas. Praefatas
autem missas Altarista ad hujsmodi Altare p nos v nostros suc-
cessores legitime praesentatus tenebitq hebdomodatim ad-
implere. Item Altarista et sui homines libere ligna pro ne-
cessitate Domus et aedificiis accipiant. Haec autem p Nos Al-
tari adscripta et dotata stare volumus inmota et firma,
dum mare dum terra dum stabunt aër et ignis pectoribq
inventa dumq manebit amor. In quorum omnium & singu-
lorum robur et testimonium sigillum nostrum e praesentibq
appensum Datum et actum in Kniesno Curia nostra fer.
17 ante Viti Anno Dni 1497. Praesentibq Mgco Dno Alberto
Krudznik Ssmi Alexandri M. D. Li Mareschalo et Tenuta-
rio in Wolkowyski G: Dno Stanislao Condrasewicz, Nobilibq

Mattheo de

Matheo de Gybono Joanne Zabicla Boldan Janowicz honorabili quoq Viro Dno Stanislao Plebano Wolkowyski alysq quam plurimis fide dignis

Nicolaus Siluany
Sacrum Scriptor

Unum Campum penes Jonney fluvium Matheo Aleman.

Privilegium Ecclesiae Parochialis in Kurtowiany 1498 Ld. 5o Junij.

In Nomine sanctae Trinitatis et individuae Unitatis. Amen. Ad perpetuam rei memoriam quia praesentis aevi lubrica conditio cunctas hominum actiones plerumq in Oblivionis abyssum de=mergere consuevit, Nisi apicibus Literarum et Testimonio Fidelium fuerint in perpetuum roborata. Quatenus ego Nicolaus Jaugielowicz heres de Curtoviany perpendens hujusmodi Statum fere mortalem et caducum, vidensq mortalia et caduca pro aeternis commutare speransq post vitae praesentis occasum ad vitam transferri aeternam significo tenore praesentium quibus expedit Universis et ad Laudem et honorem Omnipotentis Dei et Beatissimae Virginis assumptionis et Conceptionis Mariae illibatae et specialiter Nicolai Confessoris gloriosi Sanctae Crucis Bartholomei Apostoli gloriosi Sanctorum Stanislai et Georgij Martyrum pro remedio praedecessorum meorumq peccaminum salutari fundamentaliter erexi Ecclesiam Parochialem in Curtoviany dictam, Cuiquidem Ecclesiae dedi assignavi incorporavi in perpetuum contuli praesentibusq do et confero assigno in=corporo perpetue et in Dum Inprimis Curiolam Zyollo dictam cum sex Kmetonibus seu.

seu incolis ad dictam Curiolam pertinentibus vid. Mozyze Giedailos, Kolimminos Bieyzypie, Kmisteiko, Giedminos, Szuposhaitis, et decem Servos obnoxios utriusque sexus cum omnibus ipsius Curiolæ utilitatibus proventibus censibus fructibus nemoribus silvis pratis agris aquis palludibus et obventionibus Universis, et decimas de omnibus curijs meis, de omni grano hortis et pecudibus nihil excipiendo videlicet de Curtovianÿ, Woygowo Uventa Malovianÿ Cyragala dictis. Unam tabernam inibidem, et Unum bovem et duos porcos impinguatos, hæc omnia præscripta futuris Ecclesiæ in Curtovianÿ per me erectæ et fundatæ do et perpetuum ascribo singulis annis Rectoribus præfatæ Ecclesiæ perpetuè et in suum nunc vero per discretum Petrum de Syrodczo Presbyterum Plocensem nomine nuncupatum quem p. N. Z. duxi præsentandum et suos legitimos Successores supradicta pacificè et quietè per me adscripta tenendum habendum Utifruendum et inperpetuum possidendum nihil Juris et dominij in præfatis donatis et dictæ Ecclesiæ totali ascriptis mihi et meis Successoribus imposterum reservando præsentibus ibidem Nobili Petro Consanguineo ipsius de ibidem, et alijs quam pluribus fide dignis. In cujus rei testimonium Sigillum meum præsentibus est subappensum Datum ex Curtovianÿ decima quinta Mensis Junÿ Anno Domini Millesimo quadringentesimo nonogesimo octavo honorabilibus Viris Joanne Plebano de Szauliany et Martino vicario de ibidem.

Privilegium

Privilegium SALATI Plebanatu

1528.

In nomine Domini Amen. Notum sit in perpetuum quibus expedit Universis et Singulis Ego Albertus Kmita Kunczewicz vices gerens Vilnensis cupiens cultum divinum propasse adaugere et pro terrenis consequi cælestia Ecclesiam Parochialem in bonis meis in Pomusz consistentibus, alias in oppido meo dicto Salaty, ad Laudem et honorem DEI Omnipotentis ejusque genitricis gloriosissimæ Virginis Mariæ sub Titulo Assumptionis ejus et Sanctorum, Petri et Pauli Apostolorum et Nicolai Pontificis confessoris fundandam et dotandam duxi in hunc modum inprimis, do approprio et inscribo perpetue et in aeuum Ecclesiæ prædictæ rectorique eius pro tempore existenti terram desolatam ~~tam~~ dictam Jodkonszczyzna, cum omnibus agris pratis Silvis et aquis atque omnibus pertinentijs, quemadmodum terra ipsa in suis limitibus antiquitus se extendit nec non Kmetones seu Villanos quattuor dictos Dongiallo Symanowicz Doblisieli Martani Petreli et Jurgeli Mykoszczuny cum eorum domibus terris servitijs Laboribus redditibus, nec non cum terris quibusdam desertis ejusdem hominibus et terris eorum adjacentibus, quemadmodum per nobilem et bonæ memoriæ Pieczkonem prædecessorem meum terræ et homines ipsi Ecclesiæ eidem inscripti erant. Item tabernas sex in eodem oppido in platea qua tendit de Poswoli ex apposito ipsius Ecclesiæ sitas, licebit autem, in quatuor tabernarum ipsarum propinari cerevisiam in quinta medonem in sexta vero Vinum, ex quibus quidem tabernis census

annuus

annuus rectori Ecclesiae Ipsius pro tempore existenti Singulis annis temporibus perpetuis provenire debet vel juxta beneplacitum suum rectori ipsi pro uberiori utilitate sua disponere de quem licebit. Do insuper et inscribo Ecclesiae eiusdem Rectori proconstruenda domo ejus fundum in quo hactenus Laterificium situm fuit Item institam Lamoniam alias Macellum cum ejus censu, item ex proventu fori a quibuscunque rebus Venalibus provenienti dicto Vulgariter Targowe quintam partem Plebano ipsi inscribo ita tamen quod proventus ipse per factores meos seu Successorum meorum exigi debet et exacti quinta pars Plebano proveniet. Item incolae eiusdem oppidi mei Singuli Videlicet ex una quaque domo pro Festo Nativitatis Domini Loco Xeniorum quae dicuntur Kolenda per unum grossum et ad Festum Paschatis similiter per unum grossum Plebano ipsi dare tenebuntur, Plebanus autem Ecclesiae ipsius pro tempore existens tenebitur circa eam ipsam Ecclesiam suam fovere assiduo ministros ad minus duos unum Presbyterum Vicarium et alium inferiorem Clericum alias Magerz, et Singulis ebdomadis tenebitur adimplere tres Missas pro Defunctis ultra Missas et alia officia Dominicalia et aliarum Festivitatum quae ex jure et consuetudine in Ecclesia Parochiali peragi debent. Volo autem omnia haec supra scripta inviolabiliter perpetuoque et in aevum observari. In Quorum Fidem et Testimonium Sigillum meum praesentibus est sub-appensum. Actum et Datum Vilnae feria quinta ipsa die Visitationis Virginis gloriosissimae Mariae. Anno Partus eius Salutiferi Millesimo Quing^mo Vigesimo octavo

Fundatio Ecclesiæ Pomusze a flumine ibi decurente nunc vero oppidum et Curia dictum vocatur

In nomine Domini Amen. Ad perpetuum rei memoriam. Quia p[rese]ntis Evi lubrica conditio cunctas hominum Actiones plerumq[ue] in oblivionis abyssum demergere consvevit, nisi opicibus Literarum et Testimonio Fidelium fuerint inperpetuum roborate hactenus Nos Barbara germana olim Petri Pieczko Lutko Zaldanos et Lutko Baltros perpedentes hujusmodi Statum fore mortalem et caducum volentesq[ue] mortalia et caduca pro æternis commutare sperantes post vitæ præsentis occasum ad Vitam transferri æternam Significamus tenore præsentium quibus expedit Universis et ad Laudem et honorem Omnipotentis DEI, ejusq[ue] intemeratæ Dei Genitricis Virginis Mariæ, et Specialiter Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli Sancti Nicolai Confessoris, et Sanctæ Annæ pro remedio Salutari Animarum Nostrarum Prædecessorum Nostrorum et peccaminum, Fundavimus et erexsimus Ecclesiam Parochialem in Pomusze Fundamusq[ue] et erigimus per præsentes. Cui quidem Ecclesiæ proventus et emolumenta Ego Barbara germana Petri Pieczko iamdefuncti dedi assignavi incorporavi in perpetuum contuli, Præsentibusq[ue] do confero assigno incorporo perpetuo et in ævum una cum Filijs meis videlicet Joanne et Stanislao medietatem Curiæ dictæ Szotaczie cum terris arvis pratis rubetis censibus fructibus hominibus, et generaliter cum Omnibus attinentijs dictæ medietatis Curiæ prout et quemadmodum piæ memoriæ Petrus Pieczko tenuit et habuit. Nos vero

vero Luthko Raldanos et Luthko Baltos dedimus assi-
gnavimus incorporavimus damusq et conferimus prae-
sentibusq obligamus Nos et nostros Successores dare et
solvere dictae Ecclesiae, quinq sexagenas singulis
annis Monetae et numeri protunc currentis. Haec
omnia supra scripta praefatae Ecclesiae in Pomiusze
per nos fundatae et erectae damus adscribimus perpetuo
et in aevum singulis annis Rectoribus pfatae Eccle-
siae. Nunc vero per honorabilem Stephanum Rectorem
protunc existentem, et suos Successores, supra dicta
per nos adscripta donata et obligata, tenendum, haben-
dum, tollendum, et recipiendum, ac utifruendum in per-
petuumq possidendum, ac in usus suos beneplacitos con
vertendum nihil juris et Dominij, in praefatis dona-
tis dictae Ecclesiae in Pomiusze totaliter adscriptis, Nobis
et nostris Successoribus imposterum reservando. Tem-
pore vero quo Rectorem dictae Ecclesiae in Pomiu-
sze de modo decedere contingerit praefati Fundatores
et eorum Successores debent et tenebuntur unanimi
voce praesentare. In quorum omnium et singulorum
praemissorum supra Descripta Barbara Sigillo No-
bilis Petri Andruszkowicz Sigillavit infradescripti
quia proprio caret. Praenominati vero Ludtko
Raldanos et Luthko Balthos proprijs Sigillave-
runt in fidem et Testimonium firmius Datum et Ac-
tum Vilnae in Curia Rndissimi Dni Martini Dei et
et Apostolicae Sedis Gratia Episcopi Mednicensis
Anno Domini Millesimo quingentesimo quarto-
decimo

Decimo, Die vero Saturni duodecima Mensis Februarij Presentibus ibidem honorabilibus generoso et nobilibus Joanne Sokolnicki Plebano in Vielona, Martino Notario publico Domini Episcopi Mednicensis, Mario Palatino in Lepotaucy, Petro Andruszkowicz Bartlomeo Workowicz et Matheo Juszkowicz testibus, ad premissa vocatis pariterq rogatis

Laurentius. Bemamin de Gnesna Clericus ejusdem dictæ publicus Sacra Apostolica authoritate Notarius de consensu.

O. O O. n.

Privilegium Ecclesiæ in Vidukle Widukle.

1528.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam. Nos Sigismundus Dei gratia Rex Rex Poloniæ Magnus Dux Lithvaniæ Russiæ Prussiæ Samogitiæ Masoviæq etc. Dominus et Significamus tenore presentium, quibus expedit Universis presentibus et futuris e Zelo Cultus Divini mori volentes providere ne Ecclesia Parochialis in Widukle tituli exaltationis Sanctæ Crucis Juris Patronatus nostri, quo, ut plenè accepimus, Privilegio fundationis suæ casu quodam amisso, et privata aliquod inde in dote sua accipiat detrimentum; dotationem ipsius duximus innovandam fulciendamq et communiendam litteris nostris presentibus, quibus bona ejus dotalitia, quæ ex primeva sui fundatione possidet, denovo Ecclesiæ ipsi inscribimus. Primum videlicet curiam, unam, quæ circa Ecclesiam eandem

sita

sita est, alteram Poszoltuny nuncupatam, et tertiam Uwu-
medzi, ex duabus sett Curiolis per Nobiles olim Bartho-
meum Judzius, et Nicolaum Kiberth Ecclesiæ eidem le-
gatis coadunatam, cum omnibus et Singulis Curiola-
rum ipsarum hominibus, eorumq Servitijs Laboribus
redditibus, nec non fundis, Agris, Pratis, Silvis, fluvijs
stagnis, omnibusq earum fructibus et Attinentijs qui-
buscunq quomodolibet ad eas pertinentibus prout se
in suis fundis, et eorum limitibus antiquitus extendunt
inscribimus etiam Ecclesiæ ipsi Prata ex antiquo ei per-
tinentia dicta Paty, Olschy, Pogirpiowny, Wadas, Placia-
walkas, Dobiles, Opuschinę Zanki, item tabernas cum
censibus earum, una videlicet circa Ecclesiam ipsam,
alteram in oppido Nostro, Ecclesiæ eidem proximo Dicto
Niemolszty, et tertiam circa Curiolam Poscholtony quam
noviter Ecclesiæ ipsi propter conservationem Filiæ
ejus ibidem videlicet circa Ecclesiam ipsam in Po-
szoltony erectæ concessimus, et per præsentes concedimus
inscribimus insuper et volumus, ut iuxta antiquam
consuetudinem boves quatuor Singulis Annis, tempo-
ribus Solitis per districtus Widuklensis præfectos qui
dicuntur Tiwuny ex ejusdem districtus hominibus
exactè Ecclesiæ prædictæ Rectori pro tempore existenti
perpetuo et irrecusabiliter dentur, et exhadant Ulti ex eodem
districtu Widuklensi etiam annuatim et perpetuo
Singulis messis temporibus Noldem Viri Ecclesiæ ip-
sius rectori ad Laborandum ei tribus diebus per
eosdem districtus prædicti præfectos more Solito mit-
tant.

mittantur. Et pretorea mittentes fundationi rectori Ecclesiæ ipsius concedimus hominibus ad eam ipsam Ecclesiam Widukli confluentibus diebus Dominicis ibi forisandi libertatem, redditus vero ex foro ipso provenientes Rector Ecclesiæ ipsius percipjet. Quæ quidem Bona supraScripta omnia et singula cum totali eorum usu fructu, et plenaria integraq̃ proventuum prædictorum perceptione per Ecclesiæ prædictæ Rectoreq̃ pro tempore existentem possidenda decernimus libertatiq̃ Ecclesiasticæ ea universa quantum ex Nobis subijcimus harum quibus Sigillum nostrum est subappensum Testimonio Literarum. Datum Vilnæ feria quarta infra octavas Assumptionis gloriosissimæ Virginis Mariæ Anno Salutiferi partus ejus Millesimo Quingentesimo Vigesimo Octavo.

Sigismundus Rex Act. Per manus Rndi
Patris Dni Laurentij
ettc. et præpositi
a. Vilnensis.

Altare Widuklense.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam cum sacro testante eloquio opera fidelium sequantur illos, et unicuiq̃, eadem mensura qua mensus fuerit remetietur, ac unus quisq̃ rebus exutus humanis ex hac luce nil præter bona quæ egit opera secum ad Tribunal Supremi portabit Judicis, sed qui de bonis ille victissimus vim Largiter non secundum merita cuique partitur suo Crectori animam talentum

quinq̃

quinque mercat ornata ipsius annuente gratia cupit
in manus reddere. Quapropter nos Elisabeth relicta olim
Uxor Ulothonis Siabowicz Martinus Piotraszowicz Mijelis
Jurgiewicz, volensq animabus nostris ac Parentum
Predecessorum ac Successorum nostrorum consulere
saluti, de bonis Nobis, a DEO Omnipotente collatis
ad honorem, omnipotentis Dei ac ipsius Intemera-
te Matris Cristifere Marie nec non Excellmme Ma-
trone Anne avie ipsius ac gloriosi Martyris Georgij
Altare in Ecclesia Widuklensi erreximus fundavimus
struximus dotavimus et presentibus erigimus funda-
mus dotamus ac Privilegio dotata firmamus, ut igi-
tur Alterista modernus per nos pro nunc ad ipsum Al-
tare realr presentatus ac ceteri ipsius sequaces protem-
pore existentes perpetuis gaudeant emolumentis et
temporalibus reficiant stipendijs, quibus contenti co-
ferventius divinis possint inhaerere misterijs Ad ip-
sum Altare infrascripta, assignamus Donamus, ascri-
bimus dotamus Imprimis ego Ulothowa Elisabeth de
voto et consensu Mariti mei, ad quod exequendum
me prefatus maritus meus in ultima voluntate
jacens obligavit ipsi Altari, ac ipsius Rectori pro tem-
pore existenti do assigno ascribo ex tribus Curijs Mil-
zowiany Laitkopi Drawslonka decimas de omni
grano seminis Camporum tum tritico excepta avena,
ad ipsum altare lego post mortem meam predium
sive Curiolam meam, dictam Putzeij cum omnibus
ipsius utilitatibus et attingentijs quibuscunq nominibus

et vocabulis

Vocabulis vulgaribus et Samog. vocitentur pro-nunc existentibus, et quæ in post per humanam industriam, acquiri adaugeri et excogitari possunt, nec non cum kmetonibus eidem prædio sive Curiolæ inservientibus, quorum unus vocatur Laruschew alter Gieybunis cum eorum Successoribus legitimis ac Familia illibera in eadem curiola pro nunc manenti, et quæ in vita mea adaugeri per me potest, ex quibus unus vocatur, Gregorius, alter Petrus, tertius Jacobus quartus alter Petrus cum eorum Uxoribus Filijs et filiabus pro tunc natis et in futurum nascendis, excepta una terra eidem Curiolæ adjacenti Tylminiszki vulgariter nuncupata quam præfatus maritus meus adhuc in humanis agens Nobili Domino Martino Piotraszowicz charitative donavit. Item Ego Martinus Piotroszewicz prædictus ipsi altari ac ipsius rectori pro tempore existenti do et ascribo decimas de omni grano Camporum de tribus Curijs meis Mituchiany Lukowa Dutkiemiszki excepto simul tritico. — — Item ego Miczko Jurgiewicz ipsi altari ac ipsius rectori qui præsentatus fuerit decimas de omni grano tribus similiter excepto de Campis de duabus Curijs meis de Lali et de Uzmedzie. Item ad ipsum Altare omnes tres manu conjuncta asscribimus (asentimus) Singulis Annis tres Porcos impinguatos quilibet per Porcum Anno quolibet et unum bovem omnes communiter unum, aut quilibet suo anno ordinarie, ~~oves~~ oves triginta quilibet per decem, unum pondus butiri aloderndo quindecim grossos annuatim, pro vino omnes communiter annuatim. Item Candelas ad Altare per duas Candelas ad Luibularia alia Postawniki quilibet Alternatim primis

Consumptis.

of mur. ex

consumptis quoties fuerit necesse. Item prefato Altaristæ pro Custodia Domus quilibet nostrum alternatim in sua hebdomada tenebitur dare unum hominem adquod exequendum et Successores nostros præsentibus obligamus, sed qui sentit commodum debet sentire et onus quare pro præmissis sic per nos datis et adscriptis Altaristæ quilibet pro tempore existens tenebitur septemanatim seu inqualibet hebdomada legere tres missas unam pro Sanitate nostra ac Successorum Secundam pro peccatis eorundem, tertiam pro Defunctis Prædecessoribus Nostris, nobis in vita existentibus, et post mortem Successive pro totali genelogia nostra, super quibus que et præmissis ac conscientias iterum præsentibus oneramus. Hæc ergo omnia quæcunque scripta sunt ac per nos ratificata plena in sanitate ac debita cum ratione sunt adscripta omni extranea compulsione exclusa. Ut autem præfata nostra erectio fundatio dotatio robur obtineat perpetuæ firmitatis præsentes Literas nostras Sigillorum nostrorum soliterum quibus utimur fecimus sub appensione communiri. Actum et Datum in Curia præfati Domini Martini Piotroszowicz Mykowiany dicta feria Secunda post octavas Corporis. Anno Domini Millesimo Quingentesimo tredecimo. Præsentibus ibidem Venerabili Dno Benedicto Canonico et Officiali Medniceni Nobili Nicolao honorabili Martino de Schelmihi Notario Cancellariæ Causarum Rvdmi Eppi Mednicen. et aliis, quam pluribus fide dignis Testibus circa Præmissa. Ego verò dicta Elisabeth Ulothowa proprio carens Sigillo præfatum Dnum Canonicum petij Sigillum ipsius

presentibus applicari quod et fecit, et Me Joanne Nuszakancza Ctis Privilegij scriba. Quicquid correcturae est idem scriptor eadem manu eodem stilo ante sigillationem presentium correxit.

O. O. O. P.

Privilegium super Ecclesiam in Linkowo.

1503. Linkowo.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam. Ne error oblivionis gestis sub tempore versantibus pariat detrimentum proinde Ego Catherina Michalowa à Zeymy Significo tenore presentium Universis tam presentibus quam futuris harum Notitiam habituris. Quomodo pro ampliatione Cultus Divini ut altissimo tanto ferventius, et Sedulius servitia impendatur cupiens terrena pro aeternis commutare ob remedium Salutis meae ac Viri mei nec non filij ad Ecclesiam Parochialem in Lingua quam proprijs impensis construxi, et comparavi, pro sustentatione Rectorum ipsius, Dedi, donavi, ascripsi, et appropriavi presentibusq. do, dono, ascribo, et appropio Terram quam olim Jacowicz qui Filium meum occiderunt possidebant cum tribus hominibus videlicet Wyszwoysi, Vietkus et Thalus — — cum terris Servitijs et tributis ipsorum per Rectores ipsius pro tempore existentes, tenendi, habendi, possidendi perpetuo et in aevum cum omnibus dictae terrae fructibus, hominum Laboribus et quibuscunq. obventionibus quemadmodum sola tenui, habui et possidebam,

nihil e

nihil Juris in premissis pro me meisq Successoribus reservando do Ecclesiæ et approprio eidem Ecclesiæ et ipsius rectoribus decem personas Cmetonias videlicet Rak cum duobus Filijs et tribus Filiabus, Martinum cum Uxore Kancza dicta, Juczin et Borsuk, necnon Tabernam unam in eadem lingua de mea portione, item decimam omnis grani et seminis de terra Kyrzliszki dicta ad eandem Ecclesiam ad mortem meam me dare obligo. Post mortem vero meam dictam terram Kirzliszki eidem Ecclesiæ Perpetuitè do presentibus, ascribo et approprio per eiusdem Ecclesiæ Rectores similiter tenendum, habendum utifruendum. In quorum omnium et Singulorum et Testimonium premissorum Sigillum meum presentibus est sub appensum. Actum et Datum in Worni feria quarta post Dominicam invocavit. Anno a Natali Domini Millesimo quingentesimo Tertio presentibus ibidem Venerabili et honorabilibus Paulo Canonico Officiali Vornen. Petro Plebano in Szweksny Joanne Briuga actu Presbytero de Worni et me Mathia Meberti de Prusinowicz Clerico Plocensis Dioecesis Apostolica Authoritate Notario Publico Testibus circa premissa.

Privilegium Ecclesiæ in Szwekszny Szwekszny.

1509

In nomine Sanctæ Trinitatis et individuæ Unitatis Amen. Cum omnium Vicisitudo rerum, nec huma-

nam.

humanam memoriam adeo posse firmam et perpetuam esse ut ob suam labilitatem omni cito tempore orba gesterum in humanis peractorum, nisi scriptis testibus Sigillisq ratificarent atq Sancierent et ad eandem Longo post deducerent memoriam Nos igitur Nicolaus Joannes Capitaneides Szamoythens Kyeingal Marchio Magni Ducatus Lithvaniæ Significamus et notificamus tenore presentium quibus expedit universis presentibus et futuris presentes inspecturis vel audituris etc ex singulari devotionis affectu nec non ex pio nostri Salvatoris instinctu volentes consulere nostræ Nostrorum prædecessorum atq posterorum charæ saluti quæ sepius et certius consequitur si divino Cultu ex mera voluntate et ardenti devotione in erectionem et dotationem intenditur Ecclesiarum. Proinde Ecclesiam sub titulo Sancti Jacobi in Szwekszny in Dominio et Patrimonio nostro nostræ potestatis et juris existente in Diœc. Mednicensi, duximus fundandam, dotandam, et ornandam Ornatibus Calicibus et Libris Nostris pro Divinis Officijs decenter peragendis et alijs necessarijs adid legitime spectantibus operose providere, et quia Spiritulia donec in hac sumus vita indigent adjumento temporalium Ideo pro fundo et Sustentatione Rectoris ejusdem ejusdem Ecclesiæ pro tempore existentis Dedimus assignavimus concessimus ac damus assignamus et concedimus per presentes in primis decem homines hos nom

1. Rymeyko secundus Naczko Tertio Czysz quarto Mozelus.

Muzelo quinto Barthus sexto penicos septimo Paulukas octavo Lauczus nono Kinsztantos decimo Woythus Zwibla filius damus et conferimus cum omni jure et Dominio et proprietate ac cum omnibus fructibus redditibus proventibus Servitijs Agris Pratis Campis et generaliter cum omnibus et singulis Juribus et Pertinentijs ac obventionibus universis et dictis hominibus quomodolibet exantiquo spectantibus, ita prout nos soli dictos homines tenuimus et habuimus a Rectoribus praefata Ecclesiae pro tempore existentibus habendum tenendum perpetue et aeterna et cum eorum prole ex eis nascenda possidendi condi nihil pro Nobis et nostris heredibus juris et proprietatis in eisdem hominibus remanendo, sed in omnibus iam numeralis realiter et cum effectu tribuendo, in super damus ac tribuimus de Nostro agro pro rectore dicto Ecclesiae pro tempore existenti tantum quantum seri possunt quadraginta tunne de siligine habentem situm penes fluvium Szweszny cum pratis eidem agro coagulatis, quos excisione rubetu quantum vult augmentet. Etiam addimus ibidem in Szweszny nostras tres tabernas in prima protunc morante tabernatore Kynczys in secunda Petro Drywelis in tertia Petro Lamoczystis in quibus rector Ecclesiae pro tempore existens Libere pro suo voto braxet cervisiam et medonem ex inde obligatus semper servare Vicarium et Ministrum Ecclesiae etiam nos et nostri heredes post nos futuri

obligamur

obligamur et tenemur tenebimurque unam tunnam Solidi et iresoluti mellis singulis annis et aeternè de nostra Curia Swieliszny rectori Ecclesiæ pro tempore existenti ipso jure dandam hinc de tribus nostris Curijs videlicet Szwieliszny Borzany Gynetyliszko decimas de omni grano et in agris et in ortis seminatis obligamus nos et nostros legitimos heredes Nobis succedendos singulis annis et perpetuè Rectoribus Ecclesiæ pro tempore existentibus decimand et quia qui sentit commodum sentire debet et onus, ideo rector Ecclesiæ pro tempore existens prohujusmodi danatione et largitione in consecutionem nostræ Salutis, atque Sanitatis nec non omnium nostrorum progenitorum tenebitur tres Missas decantare primam Sancta Trinitate, secundam de Beata Virgine, tertiam de Sancto Jacobo Eiusdem Ecclesiæ Patrono ad singulas hebdomadas minime pretermittens. Ad quod eum volumus per Loci Ordinarium obligari in cujus rei Testimonium et robur Sigillum nostrum presentibus est sub appensum Datæ in Curia Nostra Paszoliszny, dicta die lunæ vigesima prima Mensis Maij Anno Salutis nostræ Millesimo Quingentesimo nono.

Et ego Mathias Nicolai de Ulycz Clericus Premysliensis Diœc. Apostolica authoritate Notarius publicus promissa omnia et singula sic ut taliter praemittitur habui in commissis praenominato Domino Nicolao Kyesgal et in fidei robur et Testimonium omnium et singulorum premissorum Signo et nomine meis solitis et consuetis communivi et consignavi.

C. V.

NB Te Bezany Są lężyś między Gordami y Siadami Cytat Dekretum negale, sub Anno 1636, między Bielinskim, a Plebanem Siadzkim.

Privilegium Ecclesiæ Parochialis in Siady. Siady.

1538.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam Prudens humani generis industria attente quia Currentis Rei Lubrica conditio cunctas hominum conditiones in oblivionis abyssum plerumque demergere consuevit genus Literarum adinvenit, ut eis res longa memoria dignas adhibito de super fide dignorum Testimonio conscriberentur, et praesertim uti dicitur ex Divinis Scripturis salutariam commutationem cum Domino Deo sponte voluntarieque habere dignum esse, qui pro parvis magna pro terrenis celestia et temporalibus commutat sempiterna contemplata inde etiam est quod ego Joannes Wyndawowicz Barthoszowicz volens custodire et in toto inviolabiliter observare devotam Voluntatem Domini olim Patris mei Venceslai Barthoszowicz ac Dominæ Matris meæ olim Elisabethe Juszkowna qui sua pro Salute sempiterna in bonis tunc suis nunc etiam Jure hereditario ad me devolutis Siady dictis dominæ olim Matris hereditarijs Ecclesiam Parochialem in honorem et Laudem Dei omnipotentis et gloriosæ semper Virginis Mariæ Tituli ejus idem Assumptionis et Nativitatis nec non Beatorum Venceslai et Elisabeth, ac Sanctorum omnium erectam fundaverant et dotaverant cujus Ecclesiæ

Privilegium

A) Mrz. cz. Kaipo vėlesnio laiko prierašas pag. 75

Privilegium seu fundum taliter per ipsos datum quacunque
meliori modo est amissum et deperditum pro ipsorum
Parentum ut praedictum est mea Anima ac meorum
Successorum Salute de Consilio Amicorum et meorum
consanguineorum reviviscando memoriam voluntarium
praescriptam originem et Fundum Ecclesiae Praefatae
in Siady bonis meis tanquam ejusdem licet im-
meritus Patronus Privilegium novum de novo delibe-
ravi esse conscribendum et dandam, prout iam ex-
nunc in Dei nomine praesentibus do conscribo et
fundo in hunc qui sequitur commodum Inprimis terram
super et in qua edificiata constructa stat Ecclesia et
Domus Plebanalis cum suo circum sepio dictam Dra-
gielewskie item aliam terram, circum Ecclesiam
iacentem qua iam dudum pro praedio Plebanali
erat item Kmetones Villanos vulgariter Welomych
numero sex videlicet Joannem Rusza in Kietuny
Mylus Sangaylaitys Joannem Drugielaytis Dadys
Narkus Syggolaz in Beriany cum eorum Servitijs
dacijsque universis quas antiquitus solvere consueverunt,
nihil pro me meisque Successoribus reservando item ter-
ram descriptam alias Pustowszczyzna Waygoryszki
dictam in Puszki iacentem, in qua antea duo Kme-
tones residebant cum omnibus et singulis ipsius
terrae pertinentijs nil excipiendo item decimas de
tribus meis Curijs et earum praedijs videlicet Siady
Lalye et Chwalany, exceptis cicere piso et commodi-
tatibus hortorum item duas tabernas in oppido meo
Siady unam quam hodie propinat honestus Nicolaus

Taulinaytis

Taubinaytis aliam quam tenet Petrus Szawlaytis, item decensu Tabernali ipsius oppidi mei Siady neo Sexagenas et triginta grossos monete et numeri Lithuanicalis pro ipsius Ecclesiae ministris necessario servandis videlicet Vicario duas, et Ministro una, ac Vino pro Sacrificio triginta ut dicitur grossis quolibet anno tempore quo exigitur ipsius oppidi Siady censeus Tabernalis solvendis item Stream quam vocant Collenda ab ominibus oppidi mei prefati Siady incolibet oppidanis per decem septem obulos hoc est pro Plebano grossum, Vicario mediantem et Ministro Scholarum obulos duos pro Festo trium Regum singulis Annis solvenda item ad maiorem aram Candelas binas quoties opus fuerit ex Curia mea Siady dandi teneboi, Que omnia et singula Expensa adescripta Ego Joannis Wiaclawowicz Bartoszewicz Ecclesie prefata mea in ipsam Siady et ipsius Plebanis, ad ipsam Ecclesiam Canonice intrantibus et pro tempore existentibus do, inscribo appropio funda, et incorpero et adic tenendum et inviolabiliter observandum meos Successores obligo perpetue et in evum in cujus rei Testimonium Sigillum meum presentibus est et sub appensum. Actum Scriptum et Datum in Medniki et Domo Venerabilis Domini Stanislai de Shuty Canonici Vicarijq in Spiritualibus et Officialis Mednicen Generalis die veneris prima Martij Anno Domini Millessimo quingentesimo tricesimo octavo Presentibus

ibidem

ibidem pfato Venerabili Domino Vicario in Spiritualibus honorabilibus Generoso et nobilibus Dnis Vitale de Oszyembrowo Altarista in Widubile Mathia Dmochowski Vicario Catted Mednicensis Andrea Bialy Sathnilaytis Thiywono in Uszwenta Alberto Padolski Capitaneo Curia Epplis Mednicensis Georgio Mikolaiewicz de Bathoki Georgio Advocato Vornensi Testibus circa premissa vocatis atque rogatis.

O. 6.

Privilegium in Szaulany pro Parochiali Ecclesia.

1514. Szaulany.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Dei memoriam. Cum Sacro teste eloquio opera Fidelium sequantur illos, et unusquisque rebus exutus humanis ex hac Luce nil preter que egit bona veste amictus nuptiali secum afferet, sed quia homo de bonis que pientissimus omnium largitor non secundum sua merita cuiq largitur animam suo Creatori Talentis quinq bonorum operum mercatis ornatam ipsius annuente gratia in manus reddere cupit. Proinde Nos Nicolaus Stankowicz Butrymowicza heres Schawliszky una cum Barbara legitima coniuge mea volentes proprie ac Predecessorum nostrorum et Successorum animabus consulere Saluti in bonis nostris quoq Christum instituere heredem, de bonis nostris hereditariis Ecclesiam Parochialem in Schawlki Patrimonio nostro ad honorem Omnipotentis Dei, eiusq intemerate Matris Virginis Marie et Omnium Sanctorum sub

titulo.

Titulo inclitissimæ Matronæ Diuæ Annæ Jesu Christi Aviæ ac Nicolai Confessoris Principalium Patronorum ejusdem ereximus Fundavimus Construximus dotavimus per præsentes erigimus fundamus dotamus ac Privilegio Præsenti dotata firmamus. Inprimis præfictæ Ecclesiæ et ejus Rectori qui pro temporæ fuerit Locum pro dote ædificio Curiæ Plebani assignamus Locum in fedelaci ex opposito ostii ipsius Ecclesiæ ad Dexteram Terram verò cum agricultura una cum prædio seu Curiola Thaleylowszczyzna prout se longe late et circumferentialiter est distincta et limitata totali damus et ascribimus item homines pro Labore continuo Plebani quinque Kmetones veri Patrimonij nostri quorum cognomina sunt hæc Trumpa et Minaliszysz filius ipsius Barwonelis, Michnelis, Kariathzys, et eorum pueros et Successores legitimos sequaces damus et ascribimus, item pro Labore domestico quinque Personas illiberas utriusque sexûs cum eorum pueris natis et nascendis damus et ascribimus, item pro Commodo Plebani Tabernam Liberam circa Ecclesiam in qua Cervizia et medo ad Libitum Plebani propinabitur damus et ascribimus item pro usu et Mensa Plebani decimam Manipularem de omni generæ seminis Camporum Dictis exceptis de ipsa Curia nostra Schawiszki damus, et ascribimus, item pro vino Divino pro Cultu necessario damus et ascribimus Salarium quod Solent et Solebant Nobis solvere venditrices Candelarum circa Ecclesiam quantum veniet, item Candelas pro Divino Cultu ad Altaria Alias Pastowniki necessarias toties quoties necessitas suadebit de Nostro Celario

dandas

dandas assignavimus item pro Pipere pro Mensa Plebani quilibet civis noster pro columbatione unum grossum perpetuo solvere tenebitur Plebano Singulis Annis, et quilibet kmeto noster quot quot in praefato Dominio Nostro ad ipsam Curiam pertinent Singulis Annis ad minus per unum Grossum perpetuo Solvere tenebitur item pro Salario Ministri Ecclesiae unam sexagenam singulis Annis de Tesauro nostro solvendam assignavimus hec ergo omnia quaecunque scripta sunt, et per nos ratificata plena in Sanitate ac debita cum ratione sunt adscripta, omni extranea compulsione exclusa quae bona Ecclesiastica sic per nos adscripta et ratificata Plebanus nunc primus et caeteri sequaces quilibet eorum in Solidum tenent possident regant plenaria cum Authoritatis potestate ac omni dominationis Jure Nos vero in praefatis bonis ipsi Ecclesiae per Nos sic donatis et adscriptis nihil iuris proprietatis Possessionis et Dominij pro Nobis et Nostris Successoribus legitimis reservamus, et quia qui sentit Commodum sentire debet et onus, quare, de ipsis donatis bonis, et ascriptis Rector Ecclesiae pro tempore existens Vicarium servare tenebitur et sit adstrictus Nihilominus et tres missas septimanatim seu in qualibet hebdomada Primam die Dominica Secundam die fori aliasdie Martis de Sancta Anna tertiam die veneris pro animabus Praedecessorum nostrorum demum verò pro Nobis complere tenebitur, ad quod ipsum per loci Ordinarium volumus obligari ut

autem

autem expressa erectio donatio ascriptio robur obtineat perpetuæ firmitatis presentes Literas Sigilli nostri Soliti quo utimur fecimus sub appensione Communiri Actum et Datum in Medniki alias Worni in Domo providi dni Joannis Darguzis advocati Wornensis feria tertia infra octavas Ascensionis Domini. Anno Domini Millesimo Quingentesimo decimo quarto. Præsentibus Legali Stanislao de Kaneżewicz Notario Publico protunc Rectore chori Ecclesiæ Mednicensis Nobilibus Martino Bogustao Jotando vasallis ac familiaribus nostris et alijs quam pluribus fide dignis circa præmissa. Et me Joane manu protunc coram Rndmo causarum scriba qui talia habui in commissis.

Erectio Ecclesiæ Parochialis in Lale. Lale. 1522.

In nomine Domini Amen. Quoniam humana memoria æternitati non commensuratur, expedit igitur ut ea quæ aguntur aut fiunt in humanis negotijs ad perpetuitatis rititudinem deducantur muniminerito Nos igitur Martinus et Lucas Wyelowiczi fratres germani. Universis et singulis præsentium notitiam habituris significamus tenore presentiam, quod Nos non Coacti nec compulsi sed animo deliberato, nostrorumque amicorum consanguineorum sana deliberatione habita, fundamus erigimus et dotamus Ecclesiam Parochialem in Lale. honorabili Joanni de Piasczniz Actu Presbytero

pronunc

pronunc existenti, et alijs Plebanis in post fiendis. Ad quam quidem Ecclesiam in Lale damus adscribimus et incorporamus Curiolem nunc Upatam Boltmi-szki quam piæ memoriæ noster Pater Nicolaus Wie-komicz ascripsit dedit cum omnibus dictæ Curiæ attinentijs, Pratis agris aquis nemoribus, item ex quinq; gajs tertiam partem prout dictus Nicolaus genitor tenuit et habuit nihil juris in eadem, reservan-do item Kmetones per Genitorem præfatum nostrum ascriptos videlicet Woysnar metquintum Munczelis metquartum item Talmin mettertium, et Puszczelis met-tercium cum ipsorum filijs, et Servitijs prout solus te-nuit habuit perpetue in evum pro præfatæ Ecclesiæ in Lale item duos obnoxios item decimam omnis grani etiam de th tertis excepta Avena de Curia Lale similiter perpetue et in evum quam quidem donationem et ad-scriptionem et Nos Martinus et Lucas fratres germani dicti Panis Nicolai ratificamus quæ quidem donata et adscripta et Nos singulis annis perpetue et in evum dare et exolvere tenebimur et obligamur Gentibus nihil Juris et proprietatis nobis et nostris Successori-bus in præfatis donatis per genitorem nostrum, reser-vando item nos Martinus et Lucas ad Ecclesiam præ-fatam in Lale addimus et ascribimus hominem Narthils cognominatum cum terris Uxore et filijs, et omnibus ejus attinentijs prout, soli tenuimus et habuimus item duos obnoxios nec non ego Marti-nus duas tabernas in oppido Lale do et ascribo perpetue et in evum, et hæc omnia suprascripta

per Genitorem

per Genitorem nostrum et nos Martinum et Lucam praenominato Joanni de Prasthnicz actu Presbytero Plebano et ejus Successoribus damus ut praemissum est et ascribimus perpetue ut inde eum tenendum habendum et in usus suos beneplacitos convertendum Jus Patronatûs ~~juspatronatus~~ vero dictae Ecclesiae Nobis in Solidum reservando ita unus sine alio praesentare non debet neq tenebitur sed ambo debent in unum Concordari unanimiter in cujus rei majus Testimonium Sigilla nostra sunt praesentibus sub appensa. Actum et Datum Vilnae die Jovis vigesima tertia Mensis July Pontificatûs Sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri Dni Leonis Divina providentia Papae Decimi feliciter moderni praesentibus nobili et discretis Micko de Lale Strzuszko advocato, et Laurentio de Gnesna testibus fide dignis.

C. C.v.

Super Prato Ecclesiae Lalensis additto.

In nomine Domini Amen. Quia humana memoria aeviternitati non commensuratur, expedit igitur ut ea quae fiunt in humanis negotijs ad perpetuitatis ratitudinem deducantur Ego igitur Martinus Nicolai Wielowicz non compulsus neq coactus aliquo errore seductus sed sana mente et corpore ex iis debitaq pruens ratione honorabili Dno Joanni de Prasznicz Plebano in Lale et ejus Successoribus post futuris lego dono et ascribo ad Ecclesiam Divi Nicolai Patroni mei, pratum circa finem stagni prope Ecclesiam ad pascendum equos propter distantiam

distantiam Curiolę perpetuę et inaevum, item ascribo decimam deempsione propria mea de omni grano dent et extradent mei Successores Similiter perpetue et inaevum, item ascribo duas maxillas alias Szace bovinas Plebano, et suis Successoribus dandum de oppido Lalensi quolibet fero dandum de oppido Lalensi quolibet fero perpetue et in aevum. item adscribo annuatim ad Vinum Ecclesiasticum mediam Saxagenam ex oppido Lalensi alias Kopczyzny, dari similiter perpetue, et in aevum. item adscribo Stagnum cognomine Kyrkuciszki et Pratum circa adjacentem penes illum similiter perpetue et inaevum item quod recepi illiberum Ecclesiasticum Nomine Paulum Szawdaylis qui recepit uxorem nomine Szmulhija in Curia Lalensi pro illo teneor alium restituere. Praesentibus ibidem G. D. Nicolao Jurgiewicz Tribuno Kozen Nobilibus Szymaszko Jsmiatowicz Venceslao Staniewicz. Acta sunt haec in Curia mea propria Lalen. Anno Dni Millesimo Quingentesimo Vigesimo Secundo indictione decima die solis octava Mensis Junij et propter melius robur sigillo meo eodem quo et infundato sub impressi addidi huic donationi ac dotationi meae

O. V.

Investitura Parochiae Lali ad praesentationem Generosi Dni Stanislai Martinidis Wielkowicz, honorabili Stanislao Joannis Dowgirdt, ab Rmo D. Rndo olim Paulo Jamont Canonico et Sede vacante

Administratore

Administratore, Epatus Medmicensis Anno M. D. L. Sexto datum.

Praesentatio Generosorum Stanislai et Martini Wiebowicze ad Parochialem Ecclesiam Lalensem vacantem tunc ex vi Juris Patronatus pro Rndmo Stanislao Joanne Tautwit. Anno 1556.

Privilegium Ecclesiae Parochialis in Szylele

1533. Szylele.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Nos Joannes et Stanislaus Ordidowiczi heredes de Kielmy significamus tenore praesentium quatenus expedit universis et Singulis et Nos Cupientes nostris ac olim Praedecessorum nostrorum animabus salubriter providere voluimus, et prout volumus in oppido nostro dicto Szylowlie Ecclesiam Parochialem in Laudem Dei omnipotentis ac intemeratae Virginis semper Mariae Assumptionis Patronorumque Adalberti Georgij Martyrum et omnium Sanctorum dotare erigere construere pro ut iam in Dei nomine in parte constructam taliter ut Sequitur modo dotamus. Inprimis dictae Ecclesiae Rectoribus Successoribusque suis Canonice ibidem intrantibus damus et assignamus perpetueque ascribimus pro Curia Plebanali Campum unum totum eundo ex oppido Szylowlie ad dexteram partem versus districtum districtum Szandz in quo bene seminari possunt triginta tunnae Siliginis, item eidem Plebano

Plebano Successoribus suis Canonice ibidem intrantibus ascribimus presentibusq; damus unam terram desertam in districtu Szander nuncupatam Rymeyszliszki, item damus et assignamus eidem Ecclesiæ duos Colonos proprios videlicet Petrum Szutszaitis cum ipsius liberis in uno Servitio, et alium Moszym inalio servitio cum sua posteritate, item assignamus et damus ipsi Plebano et ipsius Successoribus legitimis Piscinam Superiorem alias Wierzchny Stawek, item eidem Plebano damus et Suis Successoribus, per nos et Nostros legitimos Successores, decimas omnis grani et ex hortis ex quatuor Curijs nris videlicet Poiurslie Lepoiczliū, item damus et attribuimus ipsius Ecclesiæ nostræ Rectoribusq; suis per duos Kmetios Labetiowas cum bobus proprijs eorum qui Plebano et suis Successoribus arratum terram et ad cetera servitia tenebuntur facere, item adscribimus eidem Ecclesiæ nostræ per unum porcum saginatum per Nos et Nostros Successores ex Curijs dandos annuatim, item ipsi Ecclesiæ assignamus et adscribimus certi Salarij a nobis et nostris Successoribus per duas sexagenas grossorum monetæ Lithvanicalis de censu tabernali pro festo Divi Jacobi Majoris Solvendas, item damus et adscribimus perpetue et in suum ipsi Ecclesiæ ac Rectoribus illius quatuor tabernas ibidem in oppido nostro dicto Szylowko videlicet Mathiam Narmilaytis Georgium Kowal

Jurgielizas

Jurgielizas Lutoszelis item omnes oppidani nostri quo quot sunt modo et quod erunt in Szylowko effata tenebuntur dicta Ecclesia me suisq Rectoribus per duos grossos ratione tributi pro Festo Divi Jacobi et per Grossum ratione Colobationis Singulis Annis pro Festo trium Regum perpetuo et in aevum dare et contribuere, item assignamus eidem Ecclesiæ nostræ per obulum a correcto Siliginis et omnis grani alias pomierne perpetue et in aevum fieri et hæc omnia Superius expressa, et eidem Ecclesiæ per nos adscripta volumus a nobis et a Successoribus nostris perpetue et in aevum fieri integra ad quod inviolabiliter tenendum nostros Successores strictissimè obligamus Servaturos insuperq Plebanum ipsum Successoresq suos hortamur quatenus ita se circa Ecclesiam exerceant ut sint memores nostræ donationis, et in Ambona non prætermittendo pro Vivis et Defunctis unum Ave Maria, a Populo deprecari Acta sunt hæc Vilnæ in Domo Domini Andreæ Canonici Vilnen. præpositi Trocensis in Crastino Beatissimæ Virginis Mariæ Nativitatis Præsentibus testibus Reverendo Dno Sohelnicki Canonico Mednicensi nec non Plebano Rosiensi, et Administratore sede vacante Mednicense nec non honorabilibus viris Domino Kościeszа Plebano Kieydanensi, et Dnō Hieronimo Altarista in Krakinowo Dno Joanne Andruszowicz Venerabili Domino Stanislao Skulski Canonico Mednicen. harum quibus Sigilla nrã, sunt appensa Testimonio Literarum Anno Domini 1533.

O. n.

Privilegium

Privilegium Ecclesiæ Cyragoliensis **Eyragola**. vide folio 32. folio
1542.
134 165

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam. Cum omnium bonorum nostrorum Auctor et Largitor sit Deus Optimus Maximus decet nos ut vicissim in ijs que pro eo ac cultu ipsius fieri a nobis possunt manus non contrahamus, ut illius benignitas et munificentia tanto se magis ergo nos extendat quo per nos studiosius ac alacrius gratiam sibi aliqua ex parte referri cognoscat. Proinde Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ nec non terrarum Cracoviæ Sandomiriæ Syradiæ Lanciciæ Cujaviæ Russiæ totiusque Mazoviæ Prussiæ Culmen. Elbingen. Pomeraniæ Samogitiæ Dominus et heres. Significamus testatumque facimus hisce Literis nostris universis et singulis qui nunc quique futuris sunt imposterum. Quia nos volentes de speciali gratia et munificentia nostra Plebano Ecclesiæ Parochialis in Laudem et honorem Sanctæ et Individuæ Trinitatis ac ob memoriam Sancti Stanislai Pontificis et Martyris, atque Divi Sigismundi Regis in oppido nostro Cyragola vulgo nuncupato in Terra Samogitiæ consistente de novo erigende, pro meliori Conditione statu et sustentatione ipsius prospicere decimus, et donavimus eidem Plebano et Successoribus suis dicte Ecclesiæ sex homines servitia more ducatus nostri Lithuaniæ factori ejusdem districtus Cyragolen. ex semine Gregorium Tanthginaytis, cum fratribus Butrim, Jagielaiti, cum fratre Roman Miszalgaytis Petrus Bortkaytis

Butko

Butko Bublis, damus etiam et donamus prædicto Pleba-
no aream pro exstruendis tribus tabernis, in dicto op-
pido novo Cyragola et tres terras desertas vulgo Pusto
cizny in eodem districtu Cyragoliensi consistentes ex no-
mine Mieiuszkie, Nashuszkie, Jagmimizkie, pro Præ-
dio Plebanali, quos quidem sex. homines, aream pro
tribus Tabernis et tres terras desertarum prædictas,
ex nunc prout extunc ipsi Ecclesiæ Parochiali in op-
pido Cyragola, adiungimus et appropriamus incorpo-
ramusque, per Plebanum modernum et pro tempore
existentem dictæ Ecclesiæ eosdem homines terras et
Tabernas cum omnibus et Singulis eorum agris
Campis pratis pascuis nec non Laboribus Servitijs
et hominibus seu Kmetonibus, quicunque in eisdem
terris desertis locabuntur, et generaliter cum omnibus
et Singulis eorum censibus fructibus utilitatibus red-
ditibus attinentijs et obventionibus universis quæ nunc
sunt, et in futurum humana industria excogitari pos-
sunt ita quod generalitas specialitati non deroget nec
vè contra, sic late longe et circumferentialiter pro
ut dictæ terræ desertæ in suis metis et Limitibus
antiquitus sunt distinctæ et Limitatæ, ac cum omni ju-
re dominio, et pro pietate nihil nobis et Successori-
bus nostris in eisdem sex hominibus, tribus taber-
nis et tribus terris desertis prædictis reservando
tenendum, habendum, utifruendum, quieteque et pacifice
perpetuo possidendum, eximentes prout eximimus —
[Ex]emptio eosdem homines Tabernas, et desertas terras, a bellica,
[o]mnibus
[a] expe-
[diti]one. expeditione

expeditione generali vel particulari et ab omnibus contributionibus et exactionibus pro nostra et Reipub. necessitati Laudatis et Institutis, ac Laudandis et instituendis, ac ab omnibus alijs datijs Solutionibus Laboribus et Servitijs nostris, et Reipub. et quocunq alio onere Seculari tenore presentium mediante, easdemq terras Tabernas et homines predictos quantum in nobis est immunitati Ecclesiastica adscribimus, decernentes illos et illas esse et fore Ecclesiastica et Ecclesiasticas deberegz eadem libertatibus et immunitatibus potiri et gaudere, quibus bona aliarum Ecclesiarum in magno Ducatu nostro Lithuaniae potiuntur et gaudent perpetuis temporibus et in evum in cujus Rei Testimonium Sigillum nostrum Magni Ducatus Lithuaniae est appensum Datum Vilnae Die Sabbati ante rogationum proxime. Anno Domini Millesimo quingentesimo quadragesimo Secundo.

et onore Seculari

Ad Mandatum S. Rege Mtis Joannes de Domo Rap. Vilnen Secr. C. N.

Litere Plebanatus Szadowiensis Szadow

1542

Zykhymont Bozoy milosti Korol Polski Weliki Kniaz Litowski Ruski Pruski Zomoytski Morowecki y jnnych.

Czynim znamenito sim naszym listom chto nanoho posmotrit ab ozłuczy teho astysłyt ninesinym y napotom buduczym komu budet potreba toho wedati. Bił nam czołom czołom Pleban Kosteła Panny Maryi u Meste naszom Szadowskom Kniaz Pawel y Powedał Pered nami,

ji Kotoryi

Y kotory kostel postawen jest wtamosznem mesteczku naszom Szadowskom Ino dey fundacyi nikotoroje ku onomu kostelu niet y jako Ludey, tak Zemli y nikotorych pozytkow kniemu nenadano, krom neboszczyk Pan Jan Janowicz Zaberezenski Wojewoda Trocki Marszałok Zemski Zaderzania swojeho tych Wołostey naszych Ugickich, dał był napozywenie Plebanu tamosznomu Szadowskemu dowoli naszoje tey Zemli najmeRymeyszyszki, Sutkiszki y Seymontiszku, a Człoweka na Jme Mateja Dowronania, a Druhoho Człoweka Rymeysza Cenowicza, a u Mesteczku Szadowskom czotyry korczmy Piwnyje akrom toho jnszoho nikotoroho nadania kotorau Kostelu Bozomu net, a dla toho tamoszny Pleban uwelikom nedostatku był y pozywenia nikotoroho ot tut sebe nemeł, tak tez Kapłanow, ani takow przytom kostele dla Chwały Bozyi nemeł, naczom przysobe zachowati, y Bił nam czołom abych ma tamoszny kostel Panny Maryi wSzadowe ufundowati, a ku chale toho Kostela Bozoho y naraspomozene tez plebanow tamoczznych, Ludi y Zemli u Wołosti naszey Szadowskoy przydali. Jeno my chotiaczy to meti aby wPanstwach naszych wsde chwała Boza mnozyła się y szeryła azanasby hospodara Boha prosiono, tot kostel Panny Maryi wSzadowe funduiem, a kniemu daiem to naweczenyje czasy, nayperwey tye try Zemli pustowskie kotoryje perwo toho nebosczyk Pan Jan Zaberezenski ktomu Kostełu przydał Rymekiszku, aSutkiszku, a Kimrontiszku y Człowcka mateja Dowromona zdwema

Brati

Brati Jeho Petrom a Janom, a drahoho Czołowieka Rymelisa
Henkowicza z synmy Jeho, y u mesteczku Szadowskom
Korczmy dwe medowyje y piwnyje w Kotorych ma-
jot szynkowati, med y piwo, a k tomu osobliwoje ła-
ski naszoje hosparskoje dajem natot ze Kostel
Bozy Szadowski, tych ludey naszych Micka Doblewicza
z bratoju Janom, a Tomaszom. Lewnia Michowiczem
Społma synami Jeho. a Janom Sowcytowiczom z Bra-
tom Jeho, Krylom a Jorja. a Jorja Petkuna z Macom
Butymanim. z Ich Zemlami kunicami kotory oni nam
nanas pratili. a k tomu Skordoho Domu wowsey Wo-
łosti naszoy Szadowskoy wkordy Rok o Bozom Na-
rozeniu pro chrystu kolendy na Plebana. a u Mesteczku
Szadowskom odnu kletku miesnyju majot tyje wy-
szey opisanyje ludi y zemli, dwe korczmie y kletku mie-
snyju odnu so wsiałimi dochody y pozytki szto s toho
prychodit, y tez wkordy rok o Bozym narozeniu Skordo-
ho Domu u Wołosti Szadowskoy spoddanych naszych
po hospodarsku na sebe brati tak teperiszny Pleban Sza-
dowski Knias Paweł y po nem buducy Plebani ła-
mosznyi weczno y na weki y neporuszno a s toho ma-
jot Plebanowe samocznye wsiałim potrebom to-
ho Kostela Bozoho dosit czyniti y chwały Bozey pil-
nowati y za nas Hospodara ustawne Boha prosi-
ti y natom dajem na tot Kostel Panny Maryi
Szadowski tot nasz list z naszoju prywesistoju
peczatiu. Pisan u Wilni Pod Let Bozoho Na-
rozenia Tysiecza Piat Sot Czotyr desiatt wtery
Meszcza Ienwara Trynadcatoho Dnia

Litera Szadoviens
1529. 6

Litera Szadoviensis Plebanatus alia

1529.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam convenit Principum Autoritas rebus gestis Literarum testimonia veluti memoria adminicula adhibere, ut etiam easq ad Laudem et honorem Dei Ecclesijs et earum Ministris liberali conceduntur sempiterno aevo posteritati constare possint, dignum censemus Literarum apicibus veluti perpetuo duratura commendare. Proinde Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithvaniæ Russiæ Prussiæ Masovieq ette Dominus et hæres. Universis et Singulis Præsentibus et futuris harum notitiam habituris tenore præsentium Significamus, quomodo cupientes Cultum Divinum in hoc nostro hæreditario Magno Lithvaniæ Ducatu et terris Samog in quibus est nova fidei Christianæ Plantatio adaugere Ecclesiam Parochialem Szadovo Upiten districtus ad Laudem et honorem Dei et Beati Nicolai Episcopi et Confessoris Missa refieri fecimus. Cum autem Ecclesiæ et earum Ministri sine specialis subventionis et provisionis subsidio existere non valeant, dictæ Ecclesiæ in Szadovo ac ejus rectori pro dote et fundo tres terras desertas Rezniey kowiszczyzna Girdwiliszki et Kiemontiszki dictas cum earum omnibus utilitatibus pro Prædio Plebanali et duas Tabernas liberas medonis et cervisiæ pro sustentatione Servitorum Ecclesiæ, quas nunc Andreas et valito possident cum earum censu Kapczyzna dicto

dari

dan, donan, conceden et assignan duximus, prout de nostra scientia ac libertatis Munificentia Regia damus, Donamus concedimus perpetuo et in aevum, eaq omnia et singula immunitati Ecclesiasticae adscribimus et incorporamus quam quidem dotationem Illmo Rndo in Christo Patri Nicolao Radziwill Episcopo Mednicensi sincere Nobis Dilecto denuntiamus, et ad eadem Ecclesiam noviter fundatam et dotatam honorabilem Martinum de Smoniewo actu Presbyterum ad Ecclesiam in Szadowo instituendum et investiendum presentamus presentium per tenorem, eandemq vestram Dnatione Reveren, hortamur quatenus dictum Martinum Presbyterum ad Ecclesiam in Szadowo instituat et investiat curam Animarum, administrationem Spiritualium, et Regimen temporalium sibi in eadem committend prout hoc ad vestrae Paternitatis officium pertinet Pastorale, harum quibus est Sigillum nostrum Magni Ducatus Lithvaniae sub appensum Testimonio Literarum. Datum Vilnae feria quarta post Festum Omnium Sanctorum. Anno Domini Millesimo Quingentesimo vigesimo nono Regni vero nostri vigesimo tertio anno.

Sigismundus Rex.

Beysagola.

O. x.

Fundatio Ecclesiae Parochialis in Beysagola 1539.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Rei memoriam. Cum omnium bonorum nostrorum Autor et largitor sit Deus optimus maximus. Decet nos ut vicissim in his quae pro eo ac Cultu ipsius fieri a nobis possunt manus

non

non contrahamus, ut illius benignitas et Munificentia, tanto se magis erga nos extendat quo per nos Studiosius et alacrius gratiam sibi aliqua ex parte referri cognoscat. Proinde Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ nec non terrarum Cracoviæ Sandomiriæ Syradiæ Lanciciæ Cujaviæ Prussiæ totius Prussiæ Masoviæ Culmen Elbingen Pomeraniæ Samogitiæ Dnus et heres. Significamus testatumque facimus hisce Literis nostris Universis et Singulis qui nunc sunt quique post futuri sunt quia nos volentes de Speciali gratia et munificentia nostra Plebano Ecclesiæ Parochialis in Laudem et honorem Sanctæ et individuæ Trinitatis ac ob memoriam Divi Sigismundi Regis in oppido nostro Beysagola vulgo nuncupato in terra Samogitiæ consistente denovo erigendæ, pro meliori Conditione Statu et Sustentatione ipsius prospicere dedimus et donavimus eidem Plebano ac Successoribus suis dictæ Ecclesiæ sex homines servitia more Ducatus nostri Lithuaniæ facientes, tres sex in districtu Szapata appellato ex nomine Niekraszet Maciej Popielacie Jacas Moniatowicz, Janelis Kretenkowicz alios autem tres in districtu quæ vulgo Lauda dicitur, cognomine Janus Markowicz, Bortho Rymkowicz et Truchno Jaszmitowicz, Damus etiam et Donamus prædicto Plebano duas Tabernas in dicto oppido Beysagola, et tres desertas terras seu desolatas vulgo Pustowszczyzny in districtu Szapada opfato consistentes, ex nomine Borsuchizkiö Skeytiszkiö et Rymkuskiö Korhazgwincza appellatas pro Prædio Plebanali. Quos quidem sex

homines

homines tres terras desertas et duas tabernas predic-
tas ex nunc prout ex tunc ipsi Ecclesiæ Parochiali in
oppido Bessagola adjungimus et appropriamus incor-
poramus per Plebanum modernum et pro tempore
existentem dictæ Ecclesiæ eosdem homines terras
et Tabernas cum omnibus et Singulis eorum agris
Campis Pratis pascuis nec non Laboribus servitijs et
hominibus seu Cmetonibus quicunq in eisdem ter-
ris desertis locabuntur, et generaliter cum omnibus
et Singulis eorum censibus fructibus utilitatibus, red-
ditibus proventibus attinentijs et obventionibus Uni-
versis quæ nunc sunt et infuturum humana indus-
tria excogitari poterunt ita quod generalitas spe-
cialitati non deroget nec e contra sic Late Longè et cir-
cumferentialiter prout dictæ terræ desertæ in suis me-
tis et limitibus antiquitus sunt districtæ et limitatæ
ac cum Jure omni dominio et proprietate nihil
nobis et Successoribus nostris in eisdem sex homini
bus duabus Tabernis et tribus terris desertis præ-
dictis reservando tenend habend utifruend quietè
et pacifice perpetuo possidendum Eximens prout
eximimus eosdem homines, tabernas et desertas terras
a bellica expeditione generali vel particulari et ab omnibus
contributionibus et exactionibus pro nostra et Reipubl
necessitate Laudatis et institutis ac Laudandis et insti-
tuendis ac ab omnibus alijs dacijs solucionibus Labori-
bus servitijs nostris ac Reipublicæ et quocunq alio
onere Seculari tenore presentium mediante eosdem

Terras

terras Tabernas et homines prædictos quam in nobis est immunitati Ecclesiasticæ adscribimus. Decernentes illos et illas esse et fore Ecclesiasticas, et Ecclesiasticos, debereq eisdem libertatibus et immunitatibus potiri et gaudere quibus bona aliarum Ecclesiarum in magno ducatu illo nostro Lithuaniæ potiuntur et gaudent perpetuis temporibus et inævum. In cujus rei Testimonium Sigillum nostrum Magni Ducatus Lithuaniæ est appensum. Datum Cracoviæ feria sexta ipso die Divi Sigismundi Regis. Anno Domini Millesimo quingentesimo tricesimo nono.

Sigismundus Rex. O. y.

Aliæ Literæ super Beysagola.

In nomine Domini Amen. Ad laudem et gloriam Sanctissimæ Trinitatis et in memoriam Sigismundi Sancti Regi Nri Serenissimi jubente oretenus Serenissimo Rege Nostro. Ego Joannes Andreà Thesaurarius in aula Regia Possessor Vielony et Beysagolien. Notum facio his meis Literis concissoris Parochiæ Beysagolien me dedisse potestatem possidendi dictam Parochiam, ejusq bonis secure fruendi R. D. Barthlameo Capellano Regio nec non Successoribus ejus secundum Literas et fundationem Regiæ Mttis futuris Plebanis Beisagoliensibus Significo inquam me dedisse supra nominatam Parochiam et meam possessionem cum sex subditis dictæ Parochiæ contulisse, qui subditi tribus in Locis resi-

resident in districtu lauda dicti nomine Delczas et Mat-
tias Populaitis, alij duo indistrictu Sasadanensi in Campo
augmianensi, nomine Jabias Monataytis Joannes
Mietoutaytis appellati, Reliqui duo in districtu Sesaleñ
penes fluvium Kirsina nuncupata. Janus Barkonis
Barthol: Rymlionis Jucha Jasvilonis. Tradidi etiam duas
Tabernas in oppido Beysagolieñ ac tres desertas terras
districtu Sassatanensi id est Karbuliszki dicto Dargu-
liszki et Skieszkiski penes fluvium Kirsena nec non
Rymliszki predium et sustentationem Parochiæ Beysa-
golieñ. Nominatim autem istorum Subditorum terra-
rumq̀ desolatarum in circulo finibus circumdato
continetur finis terminis suis afacis temporibus signa-
tis concessi, et has desertas terras quantiquus q̀bus
terminatæ sunt et cum modo isti tradidi incipiens
ab oppido Beysagoliensi a Platea Santensi, et Flumi-
ne Kirsena via recta transmodum Karbutowicz usq̀
ad Flumen Kulena, a fluvio autem Kulena et a subdi-
tis nostris Mauonis et Datuilas per siluas fecit et
correxi fines antiquas signavi usq̀ ad Pelkamtergirdis.
ex tertia vero parte usq ad fluvium Kirsena signa
quatuor de terra deserta ac Rimliszki post fluvium
Kirsena a Platea et via Kieydanensi usq ad fluvium
Winktrupia in via deserta ibiq̀ usq̀ ad districtum
laudas. et ad fluvium Degisupia ad quercum ma-
gnum usq ad Lacum Kirsena finibus et Signis
antiquis, et has tres terras desertas indicavi et
concessi cum terra et agris arandis cum nemo-
ribus silvis ac pratis finibus circumductis, hæc

omnia

omnia finibus circumdata tradidi Parocho supra nominato et alijs suis Successoribus Plebanis ego ipse et subditi nostri nullum jus habent adhac inaeternum Ad quas Literas affixi etiam meum Sigillum. Datum Beysogala Anno Dnni millesimo Quingentesimo trigesimo Nono. Mense Novembris

O:3

Privilegium super Ecclesiam in Olsiady.

Ollia-dy 1475.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam Dei memoriam presentibus Deducimus cum ex Successu temporum et innata hominum fragilitate, humana memoria existat Labilis et Transitoria, nisi scripturarum robore futura reminiscentia solidentur. Proinde Nos Barthlomeus Dei gratia Episcopus Mednicensis, Cupientes animarum saluti vigilanter providere, et ab omnipotenti Deo retributionem consequi sempiternam, Ecclesiam in Villa nostra Olsiady in honorem Omnipotentis Dei, et gloriosæ Virginis Mariæ Assumptionis, ac beatorum Barthlomei Apostoli Leonardi Confess, et Annæ Matris Mariæ Virgis per Reverendum Dnum Mathiam felicis Memoriæ Antecessorem nostrum laudabiliter Constructam de novo et erectam Dotari sublimari et dedicare cum effectu cupientes. De consensu et voluntate Serenissimi Principis, et Domini Casimiri Dei Gratia Regis Poloniæ Magni Ducis Lithuaniæ. Qui quidem gratiosum suæ voluntatis prebens assensum, precipue in gente hac Neophita

dicta

dicte Ecclesie in subsidium assignavit donavit tribuit, et cum effectu dedit quatuor Kmetones cum terris totaq Possessione ipsorum. Ut autem ipsa Ecclesia per Reverendum Dnum Mathiam felicis recordationis Eppm sic ut premittitur constructa denovo et errecta, a Serenissimoq Principe Dno Casimiro Dei Gratia Rege Poloniae Magno Duce Lithvaniae &c quatuor Kmetonibus sit dotata, et a nobis auxiliante ipso autore noviter consecrata et dedicata a Rectore ipsius pro tempore existente, eo salubrius et attentius gubernetur et regatur, ut ipse rector pro tempore existens defectu in victualibus suisq necessarijs minime patiatur, Damus igitur, conferimus, attribuimus appropriamus, ac perpetuo ac irre=vocabiliter inscribimus dicte Ecclesie in Cziady ipsiusq rectori pro tempore existenti imprimis agrum pro Domo construenda juxta piscinam sub pede montis ex parte orientali ipsius Ecclesie &c. Item quatuor Kmetones nominatim vet Ograysz, Wayszkowiz, Telic, Dretsints et Moszelis cum omnibus ipsorum agris Pratis rubetis Silvis nemoribus et omni Possessione ipsorum prout habent in suis finium metis. Item Decimas manipulares Curiae nostrae de omni grano vet de Lepolawki, Cziady, Bartiszki Et. kie et Maszody Curijs item terram pro speciali cultura agrorum ad centum vel citra tunnas se extendens tum homines vet Smirplisz, Wkoylutiz, et Dorognosz cum omnibus pratis rubetis agris cultis et incultis cunctis aquarum decursibus Silvis et nemoribus que circumferentialiter in Locis et metis habentur

habentur prout dicti homines habuerunt possideruntq insuper et pratum dictum pkerEkylisaluiz item assignmus et damus dicto rectori pro tempore existenti de Lacubus duobus videlicet de Olsiady et Ilgi pro sustentatione mense ipsius decimum piscem qui pro nobis aut Successoribus nostris Sagena pendentur ū hoc omnia et Singula damus conferimus attribuimus perpetuis temporibus appropriamus et donamus dicto Ecclesia Olsiadi et ipsius rectori pro tempore existenti cum omni Jure et Dominio Possessioneq nihil Juris et Dominij pro Nobis aut nostris Successoribus reservantes, cum agris pratis aquis vineculis Universisq utilitatibus nunc existentibus et in postum que per humanam industriam possint excogitari. Insuper tribuimus et assignamus hominibus dicti Rectoris qui pro tempore sunt liberum arbitrium colligendi humulum temporibus suis in locis Sareptis atque silvis ubi nostri homines colligent vel colligere solent conjunctim et non divisim, harum quibus Sigillum nostrum est sub appensum Testimonio Literarum. Datum in Curia nra Lendaculi die solis xxx Mensis Octobris quarto Kalendas Novembris Anno Millesimo ccccxxx quinto Presentibus ibidem Venerabili Dno Petro Plebano de Roszeyni honorabilibus et discretis Michaële germani de Troli pro tunc notario Joanne de Sieroszc Michaële de Presbyteris Domino Petro pro tunc Procuratore Curiarum Ceterisq quam plurimis.

Fundatio Parochialis Ecclesiæ in Kroli.

Kroki 1478

Capitulum, Ecclesiæ Cathedralis Sancti Stanislai Vilnensis. Universis et Singulis præsentium notitiam habituris tenore præsentium Significamus Constitutus in Nra præsentia honorabilis Dominus Georgius Ecclesiæ Parochialis Diecæsis Mednicen. in Kroli Rector exhibensq coram nobis Literas Privilegij seu Fundationis prædictæ Ecclesiæ suæ in Kroli quas petijt per nos authoritate nostra Capitulari imoveriis Apostolica transumi exemplari et inpublicam formam redigi mandari authoritatemq et Decretum eisdem interponi. Nos vero ad instatem petitionem prædicti Domini Georgij Plebani prædictas Literas Privilegij seu Fundationis Ecclesiæ Parochialis Diæcesis Mednicensis in Kroli ad manus nostras recipimus vidimus tenuimus legimus et diligenter inspeximus, sanasq et integras illesas omni prorsus vicio et suspitione caveré ipsas per Discretu Nicolaum Notarium nostrum, transumi exemplari, et in publicam formam redigi mandavimus nostramq authoritatem Capitularem interposuimus et præsentibus interponimus pariter et Decretum. Tenor veró Literarum inferius sequitur et est talis. In nomine Domini Amen. Nos Bartholomeus Dei gratia Episcopus Mednicensis. Adperpetuam Rei memoriam deducimus Significantes præsentibus et futuris quibus expedit Universis quomodo sincere devotionis Zelo succensi diem

extremi

Extremi Judicij operibus misericordie cupientes prevenire, et indubitate salutis et perpetue stipendia comparare animo quoq̃ vigili propensius attendentes etc Ecclesia nostra in Kroli per Antecessores Nostros Laudabiliter fundata modico facultatum Stipendio fuerit dotata de qua quidem dotatione tum Pastor seu Plebanus ejusdem tum Ministri nonullus facientes defectum facultatibus ejusdem Ecclesie minime valuerunt contentari et plus defeci quam profici videbantur quibus vigili cura cupientes obviare perpendentes id quod immarcessibilis Celestes Tesauros fiducialiter reponimus, cum quecunq̃ pro honore Dei et Sacrarum edium augmentoq̃ cultus Divini liberaliter erogamus. Proinde dicte Ecclesie in Kroli per nos natualtissimi noviter extructe, et in honorem Omnipotentis Dei et Patronorum ejus dedicate Pastoriq̃ seu Plebano legitimo ejusdem honorabili videlicet Joanni Her de Cauno presenti et futuris suis Successoribus Canonice intrantibus damus attribuimus et pro dotatione presentibus assignamus et appropriamus sex homines nostra inibidem morantes videl. Drawdzlan Prymszys Woymutis et Smiztos Jvan et Vithum cum omni jure substitutis Familia Possessionib9 mobilibus et immobilibus, agris Cultis et in cultis terris Pratis Rubetis fruktetis longetate, et circumferencialiter prout se ipsorum possesiones extendunt nihil pro nobis aut nostris Successoribus reservantes servitia quoq̃ digna, et exactiones exhibeant. et exolvant, prout nostris

Antecessoribus

Antecessoribus et nobis exhibere et solvere solebant nil minuentes aut novi statuentes, insuper assignavimus et presentibus assignamus decimas certas Curiarum nostrarum vocet de Kroli Rosieyny Milzowiany Szurnoyni atq Kaltyniany Curijs de omni grano Siliginis tritici atq annone etiam volumus tamen et decernimus per presentes ut omnia et singula dicte Ecclesie in Kroli Pastori seu Rectori ejusdem qui pro tempore fuerit per nos instinctu Divino assignata attributa et pro dotatione appropriata sunt et esse itaque dotationis intuitu ob spem future retributionis fecimus et facimus hactenus. In quorum omnium robur et Testimonium jussimus Pontificalis nostri Sigilli appensione presens Privilegium communiri. Actum et Datum in Curia Kroli Die Dominico Sancte Trinitatis Anno Domini Millesimo quadringentesimo Septuagesimo octavo presentibus ibidem honorabilibq et discretis Michaelle de Kroli Canonico Medniecensi, Nicolao Plebano de Wielona Petro Plebano de Rosieyni Joanne Curia Presbytero Nicolao Procuratore et alijs. Que omnia et singula premissa Vobis omnibus et singulis intimamus notificamus ac ad vestram et cujuslibet vestrum notitiam deducimus et deduci volumus per presentes Vosq Dnos supradictos omnes in Solidum hortamur in Domino quatenus nostris presentibus Literis transumpti in Judicijs et extra Plena fides adhibeatur illisq tanquam authenticis stetur realiter et in effectu. In quorum omnium et singulorum

Singulorum fidem et Testimonium præmissorum præ
sentes nostras Literas per Notarium nostrum Capitula
rem scribi subscribi Sigilliq nostri appensione le
gitima Jussimus et fecimus communiri Actum
et datum Vilnæ Anno Millesimo quingentesimo
vigesimo nono Indictione secunda Pontifica
tus Sanct in Chro Patris et Dni Nri Clementis Di
vina providentiæ Papæ septimi Anno sexto die
vero Lunæ Secunda Mensis Julij apud San
ctum Stanislaum in loco Capitulari præsentibus
ibidem nobilibus Dominis Joanne Zarstci Joan
ne Nurbanowski Benedicto Familiaribus Dni
Custodis, ac Joanne Jamrat Familiare Dni Mi
kyrski Canonici Vilnensis testibus
Signum Notarij Et me Nicolao Bartolomei de Konza
Clerico Plocensis Diœcesis Sacra Apostolica Authorita
te Publico ac Venerabilis Capituli Ecclesiæ Cathedralis
Vilnensis Notario et Actorum Scriba, qui prædic
tis Literarum transumpti Decreto et petitione aliisq
omnibus et Singulis dum sic ut præmittitur age
rentur et fierent una cum prænominatis Testibus
præsens interfui eaq omnia sic fieri vidi et Audivi.
Ideo hoc Præsens publicum transumpti Instrumentum
manu mea fideliter scriptum ex inde confeci signo
que et nomine mejis solitis et consuetis com
munivi in fidem omnium et Singulorum
rogatus et requisitus.

Privilegium

Privilegium pro Decimis in Kroki.

In nomine Domini Amen Nos Bartolomeus Dei Gratia Episcopus Mednicensis ad perpetuam rei memoriam deducimus Significamus praesentibus futuris quibus expedit universis quam sincere devotionis Zelo succensi diem extremi Judicij operibus in cupientes prevenire et indubitate salutis et perpetue stipendia comparare animoque vigili propensius attendentes, ne Ecclesia nostra in Kroki per antecessores nostros laudabiliter fundata

&c

Hoc Privilegium non Continuatum est propterea quod Superiori continetur

Fundatio Parochialis Ecclesiae in Kroki.

&c.

Privilegium Reginae Bonae quod Servit Ecclesijs Parochialibus Velona et Jurbork

Wielona & Jurbork 1554 Vide fol ~~65~~ 72"

Bona Bozu Milostiu Korolowa Polska nayuyszsza Kniazini Litowska, Ruska Pruska Zomoytska Mazowecka y Jnnych.

Cznaymujem sim naszym Listom komu budet Potreba toho wedati sztr powedet per ednami Pleban Welenski Kniaz Jan Jamuntowicz ot Solecznik iz Sito perwey zelo Zaporuczenem y roskazanem naszym Jetro

Milost

Milost Kniaz Wencław Biskup Żomoytski, y bywszy namesnik nasz Jorborski Jwan Kuncewicz wyiezdi li do Jurbortku mestca smotreti na kotorom by kostel mel zbudowan byti. Ade tam u Jorbortku byli try słu zby Ludey Plebana Welenskoho Kostelnyi, y oni tyie try Słuzby ludey z zemlami y sowsim jakowie w sobe y wpozytkach swoich meli; wziali naposelene koste ła Jorborskoho. Domu y pasni Plebanskoy, a na toie mestca u wotmenu onym namesnik nasz Jorborski Jwan Kuncewicz z roskazania naszoho dał onomu Ple banu Welenskomu dwe zemli Sustowskich y tretiuju Słuzbu ludey Wołosti Jorborskoy. nasz tot Jwan Kuncewicz List speczatiu swojeju dał Plebanu na on Welensko mu Kniaziu Janu kotory List tot Kniazia Lokota dał Pleban teperesziny Welenski y okazywał, y bił nam czołom izbychmo tot listo naszym onuju zamienu naszuju jemu potwerdili, y list nasz na to jemu dat kazali. A tak my tuju recz upamęti naszey ii tak z roskazania naszoho było majoczy y z listu tez Kniazia Biskupa Zomoytskoho wtem do nad pisanoho wyrozumiewszy y onoho listu Iwana Kuncewicza okhledawszy y wysłuchawszy kaza li Zesmo słowo ot słowa wses list nasz upisat. Kotoryze tak się w sobie mait. Ja Iwan Kuncewicz wradnik hospodarni Korolewey Jey Milosti Jorbor ski szto Hospodini Korolewaia Jey Milost Pani na sza Milostiwa, Raczyła mnie namenszomu słudze bniku Jey Milost roskazati, Kostełok dla Jaty Bo zoy u Meste Jey Milosti Jorborskom postawiti. y Samo nemeł mestca tak podobnoho na postawlene Ko steła Bozoho, y tez hdeby pleban Jorborski meł Do mok pry Kostele postawiti, y paszenku meti, so khnał Jesmi trocho Człowiekow Kniazia Jana Ple bana

Plebana Welenskoho y Krokinowskoho na Imie Sta-
nelis Khudetaytis, Rymdeyka Anuszaytis, a Szy-
tapacyta, Ktorye try Służby ludey dano y Fun-
dowano z Dawnych Let Jeszcze za Witowta na
Kostel Boży do Weleny y na tych trech Zemlicach
Kostel Jesmi Boży Postawił, y na budowanie Do-
mu, y tez na Poszenku Kniaziu Auhustinu Pleba-
nu Jurborskomu dał. y na Protiwku tych trech
zemli dał Jesmi Kniaziu Janu Plebanu Welensko-
mu dwe pustowczyzny na Imie Taleliszka a
Mikolaiowszczyna, a trecie Pustowszczyny nihde
nebyło. Jam Jemu dał Człowieka hospodarskoho
na Imie Khirda nad rekou Mitwoiu, maiet Kniaz
Jan tye dwe pustoszczyzny ludmi swoimi osaditi y
toho Człowieka na Imie Khirda derżati y ony ma-
iet Jemu Służyti jako y zdawna ich służba była. Ato
Jesmi uczynił za roskazanem hospodina Korolewoy
Jey Miłosti. y nato iesmi dał Kniaziu Janu Pleba-
nu Welenskomu ses moy list pod moieiu pe-
czatiu. Pisan u Jurborku Leta Bożoho Narożenia
Tysiecza Szest Sot Sorok piat. Mesecza Maja dwa-
cat piatey dieny. y zlaski naszey na żadanie Jeho
Miłosti Kniazia Wencława Biskupa Zomoytskoho
y na Czołombite toho Plebana Welenskoho Kniazia
Jana Jarmontowicza ot Setecznik to iesmo oddie-
tali, y tyie dwe Zemli Pustowski, y tretiuju Służbu
ludey wtom liste Iwana Kuncewicza menowite y
własnymi Prozwiski opisanymi sim listom naszym
Ku Kostelu Welenskomu potwierzaiemo, jako Amenu
własnoscia nawieczyi Czasy maiet teperesznyi Pleban
Welenski Jarmoszny, y napotom Buducy Plebani
tye dwe Zemli Pustowskie, y tretiuju Służbu ludey
ku Kostelu Welenskomu zowsim nawze jakosie
wzobe wkhranicach y wobichodech swoich zdawna

maiet

maiot derżati y ich używati budi naszych Sadliti
y ku pożytkeu swemu kostelnomu iako naylepey bu-
det rozumeti sprawowati, y nato Jesmi Jemu dali
karali sey nasz list z naszoju Pecatiu, pisan u
Warszawe Let Bozoho Narożenia Tysiecza
Let Sot pentdesiat Czetwertoho Meseca Oktia
bra Czatirnadcatoho Dnia.

Alie Litere super Jurbork Jurbork 1505

Bona Dei gratia Regina Poloniæ suprema Dux
Litvaniæ Russiæ, Prussiæ Masoviæ &c Domina.

Significamus tenore præsentium, quibus expedit
universis, quia nos compertum ex relatione Plebani
Lunensis et Meцibokomiensis, Notarij nostri Venerabi-
li Heronimi Orilecki et Factoris nostri Jurber-
giensis Generosi Martini Podsenkowski. hactenus
quod Plebanus noster Jurbergiensis Honorabilis Mar-
tinus Hermanowicz, non plus nisi quatuor laneos et
duo jugera terræ ex dotatione nostra priore ha-
beat et possideat, ex quibus solis victum vix habet,
Vicarium autem ac Ministros reliquos alere, ac scho-
la non habet quo aut unde provideat. Supplicatumque
est nobis per dictum Plebanum Jurbergiensem,
ut de gratia nostra aliquid terræ, aut hominum pro
sustatione Ministror Ecclesiæ et Scholæ illi addere
dignaremur. Cujus supplicationi nos benigné annu-
entes Vilam nostram Stroypze dictam et Opido Jurborg
adiacentem, quosve per Heronimum Quilecki, et Marti-
num Podsenkowski prefatos et dictæ sumus, terra ta-
neos sex cum medio continet cum hominibus et omnibus
terris ac fructibus censibus nostris prout scilicet vel
cum medio lai, cum hominibus tenuimus nil pro nobis
reservando, eidem Ecclesiæ Parochiali Jurborgiensi
Plebanoque moderno et pro tempore existentibus

Damus

damus donamq, et ab omnibq tributis et oneribq
nostris eximimus, ac in omni immunitati Eccle∫i-
astice adscribimus et adscribere permittimq, quam
vilam Strose dictam seu Sex cum medio laneos
terre ibidem iacen cum hominibq ac censibq aliisq
consuetis Oneribus, scilicet que nobis homines
ibidem residētes obibant et pendebant. Dictus
Plebanus Jurborgien modernus, et pro tempore exi-
stentes Plebani tenebunt habebunt possidebunt cum
omni Jure Dominio ac proprietate ad Ecclesiam
Parochialem Jurborgien, pro sustentatione ministror
Ecclesie ejusdem et Schole. Qua propter mandamq
tibi Generose Martine Podsankowski factori nostro
Jurborgien moderno, ut predictos Sex et medium
Laneos terre cum hominibq in eisdem residentibq Stro
se dictis Plebano dicto Jurbor moderno et pro-
tempore existentibq Plebanis juxta Contenta har
literar asignet et in possessionem tradat ex nunc
dimittat. In cujus rei Testimonium Sigillum no-
strum est subimpssum. Datum Warszavie tertia
septembris Anno Dni M D L Quinto.

Bona Regina o ete

Alie Litere Super Jurbork

Zygkimunt Treti Bozuu Milostiu Korol Polski We-
liki Kniaz Litowski, Ruski, Pruski, Zomoytski, Ma-
zowecki Inflanski, a Szwedski, Khodzki, Wandalski,
Dediczny Korol.

Oznaymuiem sim listom naszym, iz Stto Ruku
Proszlom Tysiecza Piatsot osemdesiat osmom ko-
rolewaja Jey milost Kniazina Pani Matka nasza
majoczy wzglad naspuszenie y Ubostwo Plebanij Jur-
borskie Kotoraia byla zadlohym derzaniem here-
tyckim otkholdcona y spuszona tak iz Pleba zruina-

ryi

Kee

zrinary slusznoho naney wychowania mièt nemohly,
Selco nazwanoie Zynduto, wkotorom iest Lanow piat,
morhow piat, prutow dwadcat y szest z Zasten-
kami zdawna dotoho selca nalezaczymi dat
byla raczyla kotoroho selca zowsim nawse
persze plebani tamosznoho Kostela Jurborsko-
ho y teperesznye wspolnym derzaniu sut,
Zaliwz welebny wBozie Kniaz Malher Khiedroyt
Biskup Zomoytski zedal nas, abychmo tot wiest
nenaszoie natoie selco zwyz pomenenoje zyelu-
te uczynili umowu ytomu Kostelowi Jurborskomu
dati. Wezom My hospodary zadanie Knia Bisku-
pa Zomoyskoho, slusznoie biti wydecty, y namniey chwa-
ty Bozoy nezmenszaiocty, ale chotecy Jeie rozmno-
zati Zislawe Jesmo nato pozwoliwszy toie selo Zyn-
dute Lanow piat, morhow piat prutow dwadcat
szest z Zastenkami khrunty prystene boczmy toho Se-
la y okolo reki miluy lezaczymi, wodluh okhranicenia
y listow Rewizora naszoho Woytecha Dewettowskoho ye
zowsim nawse jakose wsobe tot Selo miało y teper
majet, do toho Kostela Jurborskoho nadaiem. Maiot
Plebani teperesznye y napotom buduczy toho selca
spokoynie uzywati derzati, pozytki ot tul prycho-
dieczye brati, y na kostel tamoczny, rozmnozati
chwalu Bozuju oboroczati. Chnam y doskarbu
naszoho stoho nijakoie powinnosti dawati y liczy-
bi czyniti nemaiu. Aszto sie doticzet Kolendy z
wolosti Jurborskoie na Plebanow Tamocznych
zdawnych czasow prychodiaczoie, zwotoki po tro-
szy dwa y to majot y powini budet teperesznemu
Plebanu, y napotom buduczomu krom zadnoho
zatrudnenia ot dawati. Naszto dali Jesmo ses
nasz list, z podpisom Reki naszoie, y znapgiu pe-
czatiu, pisan u Warszawe Roku Tyseca Szest Sot
Sciatoho Mca Cenwara dwadcat osmoho Dnia

Habriel Wina
pisar

Sigismunt Rex. O

Okmiány

Fundatio Ecclesiae Olmianensis Okmiany.

1596.

Anna Dei gratia Regina Poloniae Magna Dux Lithvaniae Russiae Prussiae Mazoviae etc. Domina.

Significamus hisce literis nostris omnibus et singulis quorum interest praesentibus et futuris horum notitiam habituris, quod cum relatum nobis esset in bonis reformationis nostrae in Samogitia constitutis ob defectum Ecclesiarum Personarumque Ecclesiasticarum vanos et inanes idolorum cultus excrevisse in grave ac aeternum animarum isthic commorantium dispendium. Cupientes pro nostro in Dei cultum debito officio et Religionis Catholicae Zelo salutisque animarum nobis praesertim subditarum desiderio Populum rudem et inertem ab idolatria caeterisque superstitionibus ac erroribus ad veri Dei Agnitionem revocare gremioque Sanctae Romanae ac Universalis Ecclesiae per praedicationem Evangelij doctrinamque salutarem ac Sacramentorum Ecclesiasticorum Administrationem Divinorumque Officiorum diligentem ac assiduam celebrationem aggregare ac sociare, certo illis ac idoneo nominato Duce ac Pastore. Decrevimus ad laudem et Gloriam Omnipotentis Dei ejusque Sanctissimi nominis propagationem pro jure nostro Reformatorio ex gratia et liberalitate nostra Regia quam ad haec Sacrosancta piaque opera potissimum extendi debere arbitramur de novo erigere fundare extruere et dotare Ecclesiam Parochialem in oppido nostro Olmiany in Tivonatu majore Olmianensi-

Dorsianensi

Dervianensi in Samogitia sitam Parochumq cum Ministris ad Ecclesiam Scholamq necessarijs collocare et statuere, quod quidem exnunc reipsa ad effectum deducen. assignavimus ex proventibus nostris ejusdem Tivunatus Dirvianensis in aedificationem Templi Parochiae demorum Sacerdotalium ac Scholae certam peccuniae quantitatem eo usq dandam et solvendam donec dicta aedificia constructa et perfecta fuerint. Pro dote autem Plebanali et Sanctuario assignamus damus largimur et Eedimus perpetuo et in aevum tres mansos Agri et Villam nostram Regiam duodecim Mansorum Pokiempin seu Sido Kmistovicze nuncupatam in eodem Tivunatu Samogitiae Reformationis nostrae consititue cum omnibus Kmetombus Laboribq censibus datijs caeterisq obventionibus et attinentijs, nullis pro nobis et Successoribus nostris reservatis. Eximentes et excipientes hoc idem Sanctuarium cum villa praedictu et omnibus Subditis in ea existentibus ab omni Jurisdictione Seculari et libertati immunitatiq quo honorabilem Christophorum Dyrwenski acte Presbyterum non ita pridem ibidem conTitulum Rns^{mo} in Chsto Patri D. Episcopo Samogitiae seu S.^{uo} ejus inspiritualibus Vicario seu officiali v Alteri potestatem ad id habenti ad instituendum et investiendum praesentamus hisce Literis nris. Postulantes ut Facta et conscripta inprimis super novam hanc Fundationem nram secundum Juris formam erectione ipsum Clri Roz ad dictam Ecclesiam Parochialem in Olmiany investiat et instituat.

Curam

Curam animarum regimenq Spiritualium ac temporalium tibi comittend pro Officio suo Pastorali. In cujus rei fidem presentes manu nostra subscripta Sigillo nostro obsignari Jussimus Varsaviæ die xvj. Julij Anno Domini M.D. xcvi:

Anna Regina Poloniæ etc. O.q.

Fundatio super Polonga et Gorzdy 1590

Polonga et Gorżdy

t folio 8 folio 12. Anna Dei Gratia Regina Poloniæ Magna Dux Lithvaniæ Russiæ Prussiæ Mossoviæ etc. Domina.

In nomine Sanctæ et individuæ Trinitatis. Ad perpetuam immortalis Dei gloriam. Universis et Singulis quorum interest presentibus nris Literis Significamus Nobis insignia Omnipotentis Dei erga Nos Jagiellorumq Familiam Universam beneficia: in eo sollicita cura flagrantiq studio versari quemadmodum possimus gratum et pium animum nostrum in tam Munificum Creatorem et Dominum nostrum facere quam maxime testatum. Cum autem nihil certius ex Sacris Concionibus didicerimus quam amorem illius tantum esse erga humanum genus, ut redimendi ejus causa et servitute Sathanæ in libertatem asserendi, Unicum suum Filium æternitate Magestateq Divina sibi æqualem, in terras de Cælo mitteret crudelissime morti addicendum. Illud etiam nobis vel curandum maxime esse duximus, ut animarum saluti pro eo ad quæ valeamus in hac mortalitate nostra consulimus.

Hoc præpotentis Dei illustratur, hoc concilliatur illius gratia,
hoc deniq. certam nobis munimus viam æternæ felici-
tatisq. vitæ post hanc mortalitatem adipiscendæ. Quod
quidem cum fiat primum regeneratione Baptismatis
in hominem novum: ad obsequendum fidei de Jesu Christo
Domino nostro humanæ salutis vindice deinde prædica-
tione Verbi Divini participationeq. Sacramentorum Cat-
holicæ Ecclesiæ veritatis Magistræ optime de Christiana
fide mereri existimantur illi qui templa Divini Cultui
extruunt extructaq. locupletant locupletata Jurium præsi-
dio firmant ideoq. etiam sit illustrius, si in his terris et apud eas
gentes hoc contingat, in quibus aut recens sit instituenda
Christiana Catholica Religio aut denuo instauranda, cum
vel propter negligentiam Imperialemq. Pastorum exolevisset
vel improbitate Magistrorum esset corrupta et eversa. Itaq.
cum haberemus compertum Polongoviensem Jorzdoviensemq.
Ecclesias plane labefactatas interiisse: et inopia auxilii
Doctorum et Sacerdotum incolas eorum locorum ad idolatriam
vergere: subveniendum huic malo putavimus ac Sathanæ
illiusq. ministrorum coactus exilii æterni coercendos. Pri-
mum omnium construximus utrobiq. Ecclesias: alteram
Polongæ quæ Matris nomen et auctoritatem habeat:
alteram Jorzdy quæ sit Filiæ loco et ab uno eodemq.
Pastore et Plebano ambæ administrentur. Et quia ve-
tus est Evangelium dictum, eum qui Verbo deoperam
navet suam dignum esse mercede sua: providendum
etiam duximus de certo proventu bonisq. Plebano præ-

senti

presenti Successoribusq ejus, et ad pristinos exantiquo proventus quibus Plebanum exintegro gaudere volumus adjungimus perpetuaq damus dotatione. Ecclesia quidem Polongoviensi, ad tres mansos sanctuarij sex mansos agri in Villa nostra Polipgizy cum subditis ad operas laboresq faciendos consvetudine et more loci qui subditi deinceps proprij censebuntur esse Plebani cum omnibus censibus utilitatibus, fructibus emolumentis, et laboribus. Capitaneus vero pro tempore existens, pro apparatu Ecclesiastico quatuor sexagenas Lithuanicales quotannis solvet, in rationibus nostris suscipiendas. Ecclesia vero Gordoviensi similiter assignamus et damus videlicet pro Sanctuario seu predio Plebanali tres mansos, sex vero mansos agri et subditos in ejs residentes in Villa Knietymie, eodem perpetuitatis jure, cum censibus utilitatibus, fructibus emolumentis et laboribus universis. Collende vero nomine, ex singulis mansis, pendent singulis annis, omnes Coloni tam Civiles quam Villatici Polongovienses et Gordenses. Plebano ibidem pro tempore existenti per grossos duos preterea ex ejsdem singulis mansis per duos currus lignorum quotannis devehent Plebano, hi ad Gordy, illi Polongam hortamur itaq in Domino presentem Plebanum et deinceps singulis et quisq, illi Successerit Succedetq, invincam Domini Viros sese prestent virtute doctrina religione integritate vitaeq innocentia omnibus preluceant et casti sobrij opus faciant evangelistarum, in omni Patientia, et hanc Ecclesia dotem non ad cogendam pecuniam: adlicentiose viven-

dum

vivendum noverint esse concessam. Verum ad presidium vitæ Apostolicæ, vitæ Pastoralis, vitæ ad docendum Populum instruendumq rudes, et ad liberius Divino cultui vaccandum. Ita animo effectis Dnus dabit benignitatem, et terra nostra dabit fructum suum, quam nostram fundationem primum omnium cupimus esse notam Reverendo in Christo Patri Domino Melchriori Giedroic Episcopo Samogitiæ à sua Paternitate Enixe petentes, ut pro authoritate sua Epali eam comprobet et ita confirmet: vel si opus est denovo erigat. Ut est Sacris Canonibus prescriptum. Quia vero commendatam maximè habemus virtutem, doctrinam, pietatem vitæq integritatem, honorabilis Alberti in Ecclesiasticis ordinibus constitutum idcirco in Dei nomine eum ad easdem Ecclesias instituendum et investiendum, hisce Literis nostris Paternitati tuæ presentamus, hortantes ut illum ad eas per manus suæ capiti illius impositionem investiat et et instituat. Curam animarum regimenq spiritualium ac temporalium sibi in ejsdem Ecclesijs pro officio suo Pastorali committendo. Capitaneo vero loci in præsentia quidem Generoso Simeoni Woyna Castri Mscislaviensis in posterum autem omnibus et Singulis ea loca administraturis mandamus nequid secus faciant, quam hoc diplomate prescripsimus: neve quicq huic fundationi nostræ derogent aut derogatum velint sed integram omnino conservent. Quandiquidem Sacro Sancto illo dicto optimorum Imperatorum nefas fuit ad profanos usus ea denovo convertere quæ semel sunt cultui Divino dicata. In quorum verum fidem

presentes.

præsentes nostras Literas manu nostra subscripsimus et Sigillo jussimus communiri Datum Varsaviæ die decima Januarij Anno Domini M. D. L. xxxx:

Anna Regina Poloniæ   O. hh.

Privilegium Masiaden. Masiady. 1560.

Joannes Domanovius Dei Gratia Episcopus Mednicen. Significamus tenore præsentium quibus expedit Singulis et universis, quia cum Ecclesia Parochialis in bonis nostris Episcopalibus oppido Masiady Per Rmum Dnum Dnum Venceslaum eadem Gratia Episcopum Mednicensem Antecessorem nostrum ædificata et constructa hactenus nulla dote ac Fundo dotata ac provisa fuerat, nos Zelo devotionis moti, ac pium opus Antecessoris nostri (ut decuit) approbantes in honorem Dei Omnipotentis augmentumque fidei Christianæ Orthodoxæ Verbi Dei et Religionis ampliandæ Causa præfatæ Ecclesiæ Masiadensi et suo legitimo Rectori pro tempore existenti pro dote et Fundo assignavimus donavimus et dedimus prout præsenti Possessori Honorabili Dno Christophoro, ejusque Successoribus assignamus donamus et damus in perpetuum duos Vdet servitia, cum terris pratis suis primum Pautela dictum, alterum Nicolaum Petrikaytis ad obeundos labores prout Nobis servierunt, item terram desertam Gandelalankos dictam quam nunc Stanislaus Lach possidet, item decimam omnis grani post Curiam nostram Masiaden. pisa duntaxat excepta item, Siennam vulgo Kalendam nuncupatam a subditis nostris Curiæ Masiaden. ex quolibet fumo

videlicet

videlicet Zdymta pergrossum sive cum lanes dimensurali fuerint ex laneo item circa eandem Ecclesiam terram ad quinquaginta ibidem pratum et duos hortos circa fluvium Bielsna item aliud pratum adjacentem penes pratum nostrum ad quinquaginta currus feni, verum qui sentit commodum sentiat et onus, ideo obligamus eundem Plebanum et suos Successores ad obeundam Administrationem Spiritualium vinum et ceram et id generis alia onera Ecclesiæ, in cujus præsentis donationis nostræ evidentius Testimonium Sigillum nostrum subimprimi jussimus quo ad Literas erectionis informa solita etiam cum consensu Venerabilis Capituli nostri scribi Mandabimus. Præsentibus Rev[eren]do D[omi]no Victorino Virbicki Vilnen[sis] et Mednicen[sis] Canonico, Honorabilibus D[omi]nis Martino Ostrosny Mansionario Vilnen[sis], Stanislao Jorczynski Capellano n[ost]ro, et nobili Jaroslao Paluski, Tenutorio n[ost]ro Masiaden[sis] actum et Datum in Masiady feria 2da Septembris M. D. L. V. O.

Joan: Episcopus Mednicensis

Joan: Cervo Notarius.

Aliud Privilegium Masiadense Masiady

1567.

Victorinus Wirzbicki Dei Gratia Episcopus Mednicen[sis] et Postulatus Luceorien[sis]. Significamus tenore præsentium omnib[us] et Singulis præsentibus et futuris, quia supplicatum est nobis pro parte Ecclesiæ Parochialis Masiaden[sis], pro eo quod Plebanatus Masiaden[sis] in subditis dictæ Ecclesiæ qui ei ejusq[ue] rectori servirent, laboresq[ue] rusticos adimplerent, pauperrimus existit petentes a nobis de aliquo servitio ex bonis nostris Spiritualibus Masiaden[sis] ad hujusmodi obeunda

servitia

servitia provideri. Nos itaq attendentes dicta Ecclesia Masiaden ejusq rectoris in subditis defectum, volenterq ei succurrere ac Paterne providere, ejusq rectorem pro tempore existentem diligentiorem ac promptiorem ad obeunda officia Ecclesiastica curamq animarum reddere cum consensu Capituli nostri Medniceñ unum Laneum vulgo nuncupatam Wlobam in villa nostra Murayciė cum hominibus in eo locatis videlicet Martino Bibelaytis ac Petro Mazutaytis, ad obeunda hujusmodi servitia dicta Ecclesia Masiadensis ejusq rectori pro tempore existenti dedimus et donavimus damusq et donamus perpetuis futuris temporibus tenend. habend. possidend. ususfruend. nihil juris Dominij proprietatisq ad hujusmodi laneum, hominesq in dicto laneo, ac dicta villa nostra Murayciė locatis, pro nobis Successoribusque nostris reservari. In cujus rei Testimonium Sigillum nostrum cum Sigillo Capituli nostri presentibus est subimpressum. Actum et datum Vorniė 22. Octobris Anno Domi 1567. Presentibus Venerabili honorabili ac Nobili Dmo Francisco Szizednicki Offli, Hieronimo Sacristiano Worneñ. Joanne Andrzejowicz Notario.

Victorianus Wirzbicki Episcopus qui supra mpp.

Alia Super Masiady

N. 7. Masiady

Zykhmant Bozeiu miłostiu Korol Polski, Weliki Kniaz Litowski, Ruski, Pruski, Zomoytski Mozowecki y innych. &c:

Tiwunu naszomu Weszwianskomu Panu Kasperu Petrowiczu Belewiczu, szto perwo sieho budeczy nam w Panstwe naszom Welikom Kniastwe Litowskom, bił nam czołom Kniaz Wenctaw Jeho miłost z Bozey łaski Biskup Zomoytski, y prosił nas abychmo dali Jemu na Kostel nowy Mesteczka Jeho Masiadski tomu Kaptanu, kotory tam w tom Kostele chwału Bozu wsawiczne budet meti, Try Służby ludey naszych Weszwianskich, a dwe Zemli pustowskich na pasznia. Ozom że powedał y pered nami, ii tot Kostel Bozy wsey Wołosti naszoy Weszwianskoy iest potrebny, y nihde do chwały Bozey ludzki nemohut meti, odno tam k tomu Kostelu. Hdesmy o tom do tebe Jesmo List nasz pisati kazali, aby Jesi w tom wołosti naszoy Weszwianskoy obrał try Służby ludey naszych, a dwe Zemli pustowskich kotoryby blizu toho Kostela Bozoho byli, tożale iesi do nas o tom otpisał ii obrał iesi w tow Wołosti Weszwianskoy try służby ludey naszych, y dwe pustowskich Kotory z blizu toho Kostela Bozoho meszkajut, na Jme Mozuna Khiedimtoytia, a Narusza Khiedwonaytia, a Janela Szeyroytia a dwe Zemli pustowskich na Jme Bruzaderkhiamikla, a Kutrikiszka kotory ii ludi y Zemli, na czołom bite y prozbu Kniazia Wenclawa Biskupa Zomoytskoho

Zomoytskoho, y baczaczy iz iest recz Potrebnaja wsey Wolosti ludem naszym Wesucianskim toho Kostela chwaty Bozey. na tot Kostel Bozy tomu Kaplanu, toho Kostela Iesmo dali y ktomu tot Kaplan majet stoie wolosti naszoie Wesucianskoie z ludey naszych kazdoho Czelowieka odin Khrosz na kozdy hod pro khroszu kolendy brati nareczy Kostelniy; protoz prykazuiemo tobe aby cesi tych ludey y Zemli tomu Kaplanu Masiadskomu Kotory w toho Kostela Kaplanom Iesmi Postupil y podal Konecznie

Pisan u Berestiy Lett Bozoho Narozenia Tysecza Piatt Sott Czetirdeziatt Czetwertoho Mesecza Oktiabra trynadcatoho dnia

(L.S.) Paulus Naruszewicz

Super Masiady

MASIADY

Ja Kaspar Khomowski na tot Czas buduszczy Uradnik

musanski

Gnuszanski, soznawam tym mo-
im listom Szton zaroskazanem
Pana swoieho, Pana Kaspra
Petrowicza Bellewicza Ciwuna
Hospodarskoho Weszwenskoho
utwerzatem Kniazia Plebana
Krysztofa Masiadskoho u-
try Sluzby Ludey Wolosti
Wesswianskoie y wdwe zem-
li pustowskich na Ime
w Ludi u Wanusza Khiet-
waynoytia, a Janela Sze-
rotia, w Mozuna Khie=
dimtoytia y wych
Maiętnosti y wziem
li. A wziemli puztowzki
na Ime Bruza Dirkhay
liszka, a Kiekulmkiskie
y nato Iesm Kniaziu
Krydztofu Dał tot moy
Listt u warczy z moile
pie

Z moieju peczatiu u Wonu-
sanach Pod Lett Boʒoho
Narożenia Tysecza piatt
Sott Sorok piatt Mća
Nojabra trycatoho
Dnia

Fundatio Ecclesia in Wre
lena

Fundatio Ecclesiæ in Vieluna 1421 Wielona.

Nos Alexander Witowdus Dei Gratia Magnus Dux Lithvaniæ Samogitiæ Terrarumq Russiæ ettc. Notificamus præsentibus omnibus et singulis quibus expedit Universis, quomodo Zelo accensi devotionis, Cupientesq Cultum Divinum et Sanctam Fidem Catholicam in Terra nostra Samaytarum quantum cum Dei auxilio possumus liberaliter dilatare et augere qua propter Intendimus in oppido nostro Vielona Ecclesiam Parochialem pro Cura Animarum Subditorum nostrorum Fundare et dotare prout quidem ad Laudem omnipotentis Dei sub Invocatione. Beatæ Mariæ Virginis in Cælos Assumptæ et S. Petri et Pauli Apostolorum Fundamus et dotamus, Cui Ecclesiæ ejusq Plebano pro tempore existenti damus Incorporamus et Inscribimus perpetuo et in ævum Inprimis ejusdem Vieluna inferiorem partem versus Jurborh cum Incolis et Terris eorum cum Tabernis Macellis et Casis nundinalibus in eadem parte existentibus. Item in Jurborle nra Servitia Hominum et Terram arabilem ad ripam Imstra in anteriori parte cum omnibus utilitatibus, quæ pro præsenti ibi sunt et in futurum fieri possunt meliori provisione mediante, dedimus et contulimus harum Testimonio Literarum quibus Sigillum nostrum minus subappensum est. Datum in Troki Sabbato ante Festum Assumptionis BV. Ao Dmi 1421. Præsentibus Rdo in Xto Patre Mathia Epo Mednicen. Mag. ac G. D. Alberto Ostik Castellano Vilnensi

et Cæteris

Ceteris per Manus Nicolai Maldrzyk Secretarij nostri qui praesentia habuit in Commissis.

Q.

Erectio Archidiaconatus Ecclesiae Cathedralis Mednicen. in Kidinowo Radivil. 1527.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, quia humana ferme omnia fragilia sunt, et occidua facillimeq interitura, nisi litterarum munimentis ad posteritate transmittat. Proinde Nos Nicolaus Radiwil Dei Gratia Episcopus Mednicen. non ignoran. decori et ornamento Ecclesiae Dei potissimum Cathedrali non parum prius accedere si devote dignitates quam ponat ineadem instituantur ac refulgeant. Prout in Psalmis de eadem dicitur Ecclesia. Astitit Regina a dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate reddere cupien. auctiorem Divinum Cultum in praefata nostra Ecclesia *) ocurritur periculis ac personarum commoditatibus providet. Quemadmodum Ecclesiarum ipsarum necessitas exigit, causae suadent rationabiles, Catholici Populi incrementum exposcit, quatenus Ecclesiarum earundem Status immutetur seu in melius formetur prout rerum temporum et locorum circumstantiis pensatis id noverimus in Domino Salubriter expedire, idcirco Anno nostro praesentan. opere (pretiumque?) precur ac commode duximus erigen. et praesentibus in Dei nomine erigimus in eadem Ecclesia nostra Mednicen. denuovo Praelaturam et dignitatem Archidiaconatus sub rati habitione Sedis Apostolicae et voluntate scientia ac consensu Venerabilis Capituli fratrum nostrorum dominorum Canonicorum

*) Cathedrali Mednicensi cui nos praeficere voluit Deus omnipotens per quem animarum occurritur.

Canonicorum pro cujus quidem Archidiaconatus provisione ac oneris ejus Sustetaone dedimus et assignavimus, damus et assignamus, atq pro pntes ppetuo et in evu incorporamq, unimus et inviscerramus Ecclesiam Parochialem seu Plebanatu in Krchinovo collationis, provisionis, dispositionis, et Juris Patronatus nri. Et ideo ut ejq modi creatio imprimens novi Archidiaconatus per nos erecti debitum sortiatur effectum exequutionemq pntis instituti nri ex nunc Venerabile Dnu Jergiu Thalati Canonicu Ecclesia nra Mednicens, in Archidiaconu ejusde Eccla nra Viru idoneu, et de cujus Jurisperitia, et dextera facultate experietia habemq delegimus (delegimus) designavimus creavimq, deligimusq, designamus, et creamq p pntes decernen et vigore provisionis nostre statuen ut quamprimu Plebanatus hujusmodi in Krchinowo per recessu vel decessu moderni Plebani aut alio quovis modo vacaverit de eode Plebanatu sicut premissu est ipsi Archidiaconatui incorporato unito et inviscerato, ipsi Dno Jergio ceu vero Archidiacono ad quem debet pertinere solicitudo ac visitatio de jure Communi consueta Parochiaru et alia Epalis providentie ac officij Pastoralis Ministeria ex nunc prout ex tunc providen fore volumus, providimusq ac per eu et per alios Archidiaconos Mednicen pro tempore existentes tenendu haben possidedu cu perceptione oiu redditiu fructuu et proventuum; Quam quidem erectione fundatione dotationem unione, et incorporaone nram decernq, et promittimq pro Nobis et Successoribus nris aeternam, inviolabilem

violabilem

inviolabilem et semper firmam fore et esse. Ideo quia non solum contemplatione augendi Divini Cultus a Nobis facta est et instituta sed etiam ad revisendos ipsarum defectus Ecclesiarum atque ad instaurandam debitam curam et solicitudinem animarum, in cujus rei Testimonium Sygilla nostra presentibus sunt subappensa. Actum et Datum ipso die Conceptionis B. V. Mariae Anno Domini 1527 praesentibus ibidem Rudino et Venerabilibus Dominis Laurentio Miedzyleski, eadem gratia Episcopo Camenecensi Praeposito Vilnensi, et Mathia Slisumieki utriusque Juris doctore, Archidiacono Calissiensi Canonico Gnesnensi, Martino Sobolnicki, et Leonardo Koszczewski Canonicis et aliisquam pluribus testibus ad praemissa.

Nicolaus Radziwil Dei gratia Episcopus Mednicensis manu propria scripsit.

Laurentius Miedzylewski eadem gratia Episcopus Camenecensis manu propria.

Confirmatio eiusdem Archidiaconatus Mednicensis Summi Pontificis.

Julius Episcopus Servus Servorum Dei Venerabili fratri Martino Episcopo Mednicensi Salutem et Apostolicam benedictionem. Cum a nobis petitur quod iustum est et honestum tum vigor Equitatis quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum effectum perducatur sane pro

parte.

parte tua nobis nuper exibita petitio cōtinebat quod dum recolendae memoriae Alexander Rex Poloniae et M. Dux Lithe atq. Samogitiae Dnus, de propria Salute recogitans ac cupiens terrena pro Caelestibus et transitoria pro aeternis felici comercio commutare Jus Patronatus praesentandi personas idoneas ad ōēs Canonicatus et praebendas Eccliae Medniceen nec non Parochiales Ecclas Medniceen. Dioecesis cum ipsas pro tempore vacare contingeret ad ipsum legitimè Spectās tibi et Successoribus tuis donaōne inter vivos irrevocabili donavit atq. concessit prout in quibusdā liis ejus Regiis Patentibus et instrumentis inde confectis plenius dr cōtineri quam donaōnem animo Aplico petijsti munimine roborari. Nos igr hmōi Supplicaōnibq inclinati, donationē ipsam sicut rite et sinè pravitate facta ē ratā et gratā habentes eā auctoritate Aplica confirmamq et pñti scripti Patrocinio communimus. Nulli ergo hoīū liceat hanc paginā nrā confirmaōnis et comunis infringere vel ei ausu temerario contra ire si quis autem hoc attentare praesumpserit indignaōne Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli Aplūū ejus se noverit in Cursurū. Datum Romae apud S. Petrū Anno incarnationis Dnicae Millesimo quingentesimo Decimo Octavo Calendas Maij Pontificatus nri Anno quarto.

Privilegium Eccliā in Krokinowo 1484

Krokinow. 1484.

In nōe Sctae et individuae Trinitatis Amen. Ad perpetuam

perpetuam rei memoriā qz pͬntis aevi lubrica cōditio cunctas hominum actiones plerumqz in oblivionis abyssum demergere consuevit nisi apicibus et Testimonio lrarum fidelium fuerint in perpetuū roborata. Hactenus Nos Stanislaus et Alexius legitimi filij nobilis Dni Michaëlis Wysygirdowicz heredes in Hadij attēdētes hujusmodi statum fore mortalē volētesqz caduca et mortalia pro ęternis commutare sperantesqz post vitā prӕsētis occasūͦ ad vitā trāsferi ӕternāͦ. Significamus tenore prӕsentiū quibus expedit Universis et Singulis: quod ad laudem et honorem Omnipotentis Dei et B. V. M. Assumptionis illibatӕ et Beatorū Petri et Pauli Apostolorū et Sancti Martini Pontificis almi pro remedio Prӕdecessorū nrūqz peccaminū salutari fundavimus et erexim9 Ecclesiam Parochialem in Kolinowo cū Dnā Margareta Bendarova et filio ejus Dnō Floriano, Cui quidem Ecclesiӕ. Nos Stanislaus et Alexius per Rvdm Dnm Martinum Dei grā Epm Mednicen. forum et cum feralibus apud Serenissimum Dnum Casimirum Dei grā Regē Poloniӕ Russiӕ Prussiӕqz Dnm et heredē expedivimus et impetravimus una cum Tabernis quotquot posset Plebanꝰ locare. Nobis tamen tātū per unam Tabernam excepimus propter hospicium nri adventus et ex eidem tabernatores nri duo debet ex precio Ecclesiӕ defectus implere. Ego autem Stanislaus legitimus filius nobilis Michaëlis heres parte ex mea dedi adjunxi in perpetuumqz contuli exi-

stentibus

existentibus do hone unu noe Brozyszcum filijs suis
et cum duabus terris in Zucyniczowa et in Bony.
Et Ego Alexius germanus ejusdem Stanislai dedi re-
legavi existentibusq contera hone unum Siunteiko parte
ex altera cum terra et filijs eorum sequacibus sup flu-
vium Kirzyn tenendas et perpetuis tempoq possidendas.
Tertium hne ambo in Swoymiki Vogeisosz cum filijs et tera
ipsius damus et perpetuum tribuimq quae noverca ma pro
anima Patris mi Ecclesia apnominata relegat. Iterqs Sta-
nislaus et Alexius obnoxios Zahis et Nebrasz cum filijs
eorum relegamus et inperpetuum damus. Iade Ego Sta-
nislaus filius Wizzgirdowicz mea ex parte heres protunc
appropono et relego existentiq do decimas ex tribus ex
tribus curis meis videlicet Rady Pomusze et Kirze de
omni grano. Et ego Olechno Zelo de appropono decimas
de duabus Curijs Plebano illic existenti in perpetuumq
do de Radij et Poysza de omni grano duntaxat ex-
cepta avena volumus tri et determinamq. Nos Stanislaus
et Alexius germani, utina protali nra expeditione feri
quilibet Plebanus qui pro tempore fuerit coplear oi quartali
vigilias et unam pro animabus nrorũ Praedecessori Missam
et dieb9 Sabbatiris Missam semper de Beata ac gloriosa
V. M. legeda: Iade Nos nobiles attendentes nrae Collationis plu-
ralitate in magna semper distractione et genere pro eligen-
do pastore incurrere convenimus et una resignavimus
nra collatura Revdmo in Christo Patri et Dno D. cuilibet
qui pro tempore fuerit Epo Mednicen: nram Ecclesiam

tueda

tuēdā ab æmulisq protegē dā ne in mā dotatione aliquos defectus Pastor pateretur. Acta sunt hec feria quinta ipso die Beatorum Simonis et Judæ Apostolorum Anno Dñi 1484. Præsentibus ibidem honorabilibus et Nobilibus Stanislao Kamiskeñ Plebano Laraung et Nicolao Presbyteris Stanislao Romanowicz et Michaële Raczowicz et cæts ad præmissa specialr vocatis et petitis in cujus rei Testimonium Sigillorum nostrorum appensione mandavimus communiri.

Collatio in Krolinowo 1496 Krakinow.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Alexander Dei gratia Magnus Dux Lithvaniæ Russiæ Samogitiæq Dñs et hæres ettc. Significamus tenore præsentium quibq expedit universis tam pñtibq quam futuris quia retulit coram nobis Revdus in Christo Patri Dnō Dñs Martinus Episcopus Mednicensis sincere nob dilect qd in ejus Diœcesi tpē sui Antessis Nobles terrigenæ nri Stanislaus et Alexius Michäelis Wysygirdowicz et Catherina Buderena cum Filio suo Floriano erexerunt in Krolinowo Ecclesiam Parochialem sub Titulo Sa Mariæ de Assumptione. In qua quidem Krolinowo de concessu Divi Regis Casimiri Antecessoris Parentisq nri carissimi in subsidia Ecclesiæ prædictæ et Rectoris ejusdem hic supra decem tabernæ locatæ ut forum inductum hoc usq servatur sed quia certa munimenta super eo nō extabāt rogavit nos ijdem Revdus Pñs Martinus Episcopus ut Tabernas ut forum quo Eccla Rectorq Krolinowieñ tanto tempore pacifice fruita degrā nrā eid conferremus atq confirmaremq Nos vero pro nrā professione et religione quam ad Sanctas Ecclesias Dei gerimus ut Fides Chri in illis regionibus terrisq sub tranquillo

imperio

Imperio nro incremeta recipiat. Ad petita ipsius Rndi Pri Dni Martini Epi ad Eccla pdicta Sancta Maria pro reparatione decoriq ejus etc et sustentatione Rectoris moderni Honorabili Laurentij de Vilno et ejus Successorumq. ipsa Krokinovo tabernas forum foralia q cu cesibg dacijs pensionibus servitijs fructibus Singulisq utilitatibus et obventionibus quibuscunq nominibus censeatur cum omni Jure et proprietate nullis exceptis aut quovismo pro aliquo reservatu dedimus legavimq contulimq pretimusq damus legamq conferimus ac imobiliter perpetuoq inscribimq Decernen etia et Jus Patronatus ejusdem Ecclesia iuxta cessionem et Literas inscriptionis fundatorum principalium gerat coram Nobis lecta ad pfatu Dnum Martinum Epum et ipsius legitimos Successores pleno Jure et omnimoda Potestate in aevum pertinere in quoru oiu fide testimonijq robur Sigillum nostrum pntibusqe appensu Datz in Vilno tredecima die Mensis Augusti Anno incarnationis 1496.

Krakinow. 1533.

Universis et Singulis praesentibus et futuris presentes lras inspecturis audituris pariter et lecturis pateat evidenter et sit notum etc. Ego Balthasar Pusliewicz non dolo fraude metu, aut aliqua etiam simistra Machinatione circum ventus. Sed ex mea mera pura et libera voluntate amicorum meorum Salubri fretus consilio feci commutationem cum Rmo in Christo Patre et Dno Dno Georgio Taliati Dei Gra Epo Zygowien et Archidiacono Medniceñ ita qd idem Rmus Dnus Epus et Archidiaconus de

Fundo.

de Fundo et dote Archidiaconatus sui videlicet de Plebanatu Krolinovien̄ dedit mihi hominem Ecclesiæ præfatæ Krolinovien̄ dictum Woydatha ex Szhaharny donatum et ascriptum eidem Ecclesiæ per Generosum D̄num Venceslaum Daczkowicz Patruū meū. Ea videlicet raōne. et idem Woydathos est in remota distancia ab ipsa Ecclā octo videlicet miliarium, qui minime ē utilis ipsi Ecclesiæ et R̄mō D̄nō Epō. Michi quasi verò domesticus, q̄ ut præmissū ē adiacēs cum terra sua curiæ meæ Dzeszhaharny. Ego verò Balthasar prædictus pro hujusmodi hon̄es et rā quia idē Woydathos possidet prope Ecclesiam Krolinovien̄ dedi donavi et ascripsi p̄fato R̄ndō D̄nō Epō et ejus Ecclesiæ Kroli: hominem meum proprium hæreditarium Georgium Szwypsztaytis cum uxore et liberis omnibus et terram Szwypszczysskie nuncupata. Quam idem Georgius possidet et quæ inter cum homine dicto Duczus Szwypsztaytis fratre germano dicti Georgij Subdito g̃nōsi D̄ni Buczkus Patrui mei. Queq̄dē Georgium cum eadem terra Szwypszczysskie p̄ttib9 do dono et ascribo Ecclesiæ Kroli: cum omnibus terris agris, cultis et incultis Silvis, gajis, nemoribus, pratis, rubetis, aquis, ac omni jure et proprietate nisit pro me ut Successoribus meis aut p̄pinquis reservando. Sed perpetuè et in ævum per Ecclesiam præfatam et ejus rectores p̄ tempore existen̄ tenen̄, haben̄, et possiden̄ ita et quēadmodū

prædecessores

p̄decessores n̄ri, tenuerunt, habuerunt, et possederunt tam late atq; longe prout et Quemadmodum ab antiquo ipsa terra Szuypszczysznie suis granicijs Limitibus e firmata atq; limitata in cujus rei fidem et Testimonium Sigillum meum p̄n̄tib9 e sub appensū. Acta sunt hec in Krolinovo in Curia ejusq; Rmi Dn̄i Ep̄pi Kijovien̄ feria quarta ante Sacratissimū Pascha. Anno Domini 1533. Presentibus honorabilib9 Dominis Adamo Jeromino Bartholomeo Altarista in dicta Krolinovo. Laurentio de Czeluskchi Capellano ejusdem Rmi Dn̄i Ep̄i Kijovien̄ et Martino Actu Presbytero ab Eysiszki. Nec non generosis Dn̄is Georgio Nicolai Solohubowicz Babmili alias Auxylo et Janussio Horejewicz testibus ad premissa vocatis et rogatis.

Krakinow. 1533.

In nomine Domini Amen. Noverit Universi et Singuli presentes et futuri ubilibet constituti harum serie Literarum inspecturi audituri pariter et lecturi. Quicum Ego Doro-

Lawczemonis.

thea cum Marito meo Bartholomeo Nareyszys nuncupato oppidano Krolinovien̄ sub observatione Matrimonij Sacri plures per ān̄os mansisse. Et eundem Martinum meum effectum cōiugali licite et honeste quib9 decet eum onerū omnium supportatē nactasse. Tandem sicut Deo placuit idē Bartholomeus Maritus meg lāguēs corpore, sanus in mente et cō̄p̄os rationis suum finalē condidit Testamentum in hunc qui sequit modum. In nomine Domini Amen. Sub ān̄o à na-

tivitate.

a Nativitate Dmi 1531. in[x] quarta, Pontificatus verò Sanctissimi in Christo Patris et Dmi Dmi Clementis Divina providentia Papae Septimi Anno ipsius octavo Die verò Martis antepenultima Mensis Augusti Apli ipso festo decolationis S. Joannis Baptistae actum in oppido Kroli-novo in Domo providi Bartholomei Nareyszys et in camera ex opposito Pazlacij et Stube albe constituta versus occidētē sitta, hora quarta ad diem, citra aut ultra in mei Notarij Publici infrascripti et Testium infrascriptorum ad id vocatorum et rogatorum praesentia constitutus personaliter provid⁹ Bartholomeus Nareyszys de oppido Krolinowo omnibus melioribus via jure utillo causa et forma. Quibus melius et effecatius potuit et debuit licēt lāguēs corpore in mente Rationisq sue benè tempus Attendens illudq in hoc inhilē certius Saeculo morte, nihil verò incertius nisi hora mortis, timesq ipse ne intestatus decederet ex hac vita, et ne bonis ipsius sibi a Dno Deo collatis inter ipsius consanguineis aliq dissentiones vel discordie oriri viatur per quas forsitan in posterum aīa ipsius detrimentū poteret. Horum igit intuitū ductq pfatus Bartholomeus Nareyszys hoc Testamentum et hāc suā ultimā voluntatē condidit ordinavit, fecit, et disposuit, in eū qui sequitur modum Inprimis celsitonāti Deo Creatori suo ejusq illibatae V. M. genitae dignissimè ac toti Celesti militiae. Aīā suā licet diversis Scaleribus

satiatā

x) cf. mur. ex pag 69"

Laciatā commendauit corp9 iō terræ, de qua ē plasmatus cuius elegit sibi Sepulturam in Ecclesia Parochiali in Kro-
linovo Tituli assumptionis B.V. Mariæ nec non Beatorum Petri et Pauli Apostolorum et aliorum Beatorum item pro laude et honore Sanctæ et individuæ Trinitatis et totiq Cælestis Curiæ ad dictam Parochialem Ecclesiam in Kroli-
novo legauit et ascripsit duas terras iacen̄, unam penes fluvium Lalewstha. Et aliam penes fluvium Niewieża quas dictas duas terras nobiles ac honesta Dnā Lucia Buczkowa cum Nobili Dnō Nicolao suo Filio sibi invadia-
verit in viginti sexagenis grossorum et moneta hic in Magno Ducatu Lithvaniæ curren̄ quas viginti Sexage-
nas ab eo levauerunt et realitr et in effectu acceperunt de quib9 quidē terris Siligine ad pfatē hyemē cōseminatā Dorothea cōiux mea debebit amūere et in horreū suū cō-
ducere ac ad suū cōmodum convertere. Accepta verò Si-
ligine tātū semel per me conseminata, pamplq non habebit facultatē in dictas terras se intromittere. Quas terras Rector Parochialis Ecclesiæ in Kroli: habebit po-
testatem regere, tenere, et possidere, tam diu quā diu eidē Rectori vel Rectorib9 in posterum existentibus per dictam Dnām Luciam Buczkowa et ipsiq Filios vel ipsorum Successores legitimos prefatæ viginti Sexagenæ plene et totalitr persolvetur. Quas quidem sexagenas viginti Rector recipiēs debebit vel in posterum Rectores recipien̄ debebunt pro ædificaōne et reformaōne pfatæ Parlis Ecclesiæ.

Ecclesiæ in Kcolinowo convertere. Item ad Altare in dicta Ecclesia Parochiali in Kcolinowo in honorem et laudem ejusdem Sanctæ et individuæ Trinitatis B. V. Mariæ Nativitatis S. Stanislai Epi et Martyris ac Omnium Sanctorum ac factarum per ipsius uxorē Dorotheā et per Exequutores hujus Testamenti de novo fundatum et constitutum et pro Presbytero vel Presbyteris servitere vel Servitoribus dicti Altaris pro tempore existenti vel in posterum existentibus. Legavit et ascripsit perpetuo et avum duos proprios homines ēptos primq Buthnijs unū servitiū secundus Naraczysz cum Paulo fratre aliud servitiū cum ipsorum liberis utriusq sexq legittīis cum terris legitimis Agris, Cultis, et in Cultis, pratis Silvis lababoribus servitijs Annuatis solvētibus prout sibi solvebāt et dabāt et cum Universis utilitatibus. Item pro ædificatione habitationis seu Curiolæ Altaristæ ex Altaristis dicti Altaris impōst existentibq legavit terram propriam ex opposito. Ecclesiæ Parochialis in Kcolinowo iacētē inter terras Ludi Pñs et Dñi Dñi Georgij Archidiacono Medmicen. protunc dictæ Ecclesiæ cūri Curati et Rectoris. Itē pro cōstrūeda curiola prædiali dicti Altaris Legavit et ascripsit perpetue et avum terram in Lynzowo cum Agris Cultis et in cultis Silvis pratis Aquarū decursibq et cum omnibq et singulis utilitatibq in dicta terra existentibus quibuscunq nombq veniantur et quæ imposterum per humanam industriam, excogitari poterint. Quam terram emit perpetue apud Nobilem Radywyl pro duodecī Sexagenis grossorū hic cūrētiū item

reparatione

reparatione ornamentorum Calicis et omnium rerum ad Altare attinentiū, et pro aedificaone Curiolae seu habitaonis Altaristae et procoeptione familiae obnoxiae et Bouū legavit et ascripsit 60 Sexagenas grossorū in ista terra currentiū inquibus quinquaginta Sexagenis Nobilis Dnūs Alexander Jakubowicz invadiavit sibi octo hones cum ipsorum terris, Servicijs, Solutionibus quas debet et tenebit solvere profesto Nativitatis Christi proxime futuro. Quā dictā Sūmā quiquagita Sexagenarum Exequuteres hujus Testamenti inferius cōtēti debeāt adrecipere et ad opportunitates superius expressas debebūt rationabili et iuste convertere et Dno Alexandro tenebūtz octo hones invadiatos accentis, prius dictis quinquaginta Sexagenis restituere ad quod quidē Altare pro ipsius uxore et Exequuteres hujus Testamenti denovo Fūdādū elegit sibi in Altaristā Honorabilem Dnum Andream Łochowski in Ligumy curatū. Qui quidem Dnūs Andreas Łochowski submisit se hic circa Ecctam Parochialem in Kobinovo manere personaliter aut cōtinuū Presbyterum Locuristā tenere sub privaōne dicti Altaris, quiquidem Dnūs Andreas futurus Altarista et Altaristae inposterū existentes per loci Ordinarium sit et Sint astricti duas Missas legere in unaquaq Septima Singulis Annis perpetuis temporibus pro Fūdatoribus dicti Altaris unam pro Peccatis aliam pro Defunctis, cuiusquidē Altaris collaōm legavit et ascripsit Dorotheae uxori suae charissimae perpetue et in cuum quam collaōm admisit eidem donare et ascribere

cui

cui voluerit nec non illis omnibus quia ad dictum Altare aliquid apponere ob recompensam Divinam voluerit. Qui etiam habeant collationem et jus juris pro'natus ejusdem Altaris. Ad quas tamen et ad quas personas Dorothea uxor mea consenserit. Item in civitate Kaunen civis Beczkus Czermienis pecunia accomodata tenetur sibi 30. Sexagenas quas legavit ibidem ad Ecclesiam S. Bernardi. Item legavit et ascripsit Dorotheæ uxori suæ dicta Areâ una cum Domo, in dicta Area ædificata in Civitate Kaunensi quam emit pro suis et suæ uxoris pecuniis quam Demum habebit potestatem tenere, habere, vendere, commutare, condonare et in usus suos convertere item legavit et ascripsit provido Jagiello generi suo cum ipsius uxore Sexagenas grossorum hic concretum quas debebit solvere uxor ipsius Dorothea eidem Jagiello et ipsius uxori ad quemlibet Annum per 2 sexagenas tamdiu donec ad plenariam Solutionem perveniet item eidem Jagiello et uxori suæ legavit decem tunnas frumenti Siliginis. Quas illis uxor sua tenebit solvere in duobus Annis in quolibet anno per quinque tunnas ab obitu ipsius computando item ad eamdem Siliginem dedit provido dicto Romano et filio ipsius Gabrielio prope oppidum Schadro commorantibus decem Sexagenas grossorum, quas decem Sexagenas vel Siliginem legavit et ascripsit Dorotheæ uxori suæ, item de debitis fecit mentionem quæ debita petiit hic in Testamentum inferi Inprimis Nobilis Dominus Michaël Januszkowicz

accomodavit

accomodavit apud eundem 10. Sexagenas grossorum. Item Dnūs Georgiꝰ Nicolai Solohubowicz accomodavit apud eundem 10 Sexagenas grossorū in quibus sibi invadiavit duas terras unam penes fluvium Niewieża et aliā in Sibij item Nobilis olim Andryā Woyszwydowicz invadiavit apud ipsū duos homines cum ipsorum terris Solutionibꝰ et Servitijs in 34. Sexagenis grossorū item idem Andryā Woyszwydowicz accomodate pecunia tenetur 30. Sexagenas grossorū. Item Nobilis Dnus Joannes modernꝰ vices gerēs Jackeris in Upitha accomodavit apud ipsum 4 florenos ungaricales. Item Nobilis Jacobꝰ Jurgiowicz Shoyezis pecunia accomodata tenetur sibi 10 Sexagenas grossorum. Item Nobilis Jacobus Buthowicz de districtu Kaunē; apud ipsum invadiavit tres suos proprios homines in 30 Sexagenis Grossorū. Qui Singulis annis debent solvere pro octaginta grossos tam diu quam diu nō exemetur. Quae debita omnia et Singula supermis excessa legavit et ascripsit Dorotheae coterali sua item alia universa debitaq̄ scit Uxor ipsius eidem legavit et ascripsit item oēs homēs tā ēptos quam invadiatos cum ipsorū terris Servitijs Solutionibꝰ Uxori suae Dorotheae legavit et ascripsit ad vitam ipsius, tenere, habere, uti, frui, et possidere. Ex quibꝰ quidē hominibꝰ emptis et invadiatis, et cum ipsorum terris et Solutionibꝰ legavit et ascripsit, pfatae uxori suae Dorotheae duas portiones perpetuē et in aevum tenere, habere, invadiare,

ascribere.

ascribere, condonare et in usus suos beneplacitos convertere et hoc ideo sibi legavit et ascripsit duas portiones quia ex ejus Patrimonio et pro ejus pecunijs oia acquisivit post ipsius vero Dorothea obitu tertiam partem ta hominum opterū quā invadiatorū ad suos consanguineos legavit et ascripsit devoluend, insup dictus testator Bartholomeus asseruit et locutus ē sic volēs habere, ettc. ad bona haereditaria immobilia Dorothea nullus Consanguineus ipsius debet se intromittere nec quovis modo eād impedire. Quam quidem Dorotheam obligavit sub timore Dei ne tradat oblivioni aniā ipsius sed ut pro eo eadē pia opera ad vitam suam faceret Exequutores vero istius Testamenti et hujus suae ultimae voluntatis elegit et ordinavit sibi honorabilem Dnūm Adā Wieszczkowski Altarista in Krobinovo et Nobilē Dnū Jabrielē Szerehorowicz de districtu Upitensi eosdē lachrymose ob misericordiam Dei supplicās ut dignarēt hoc onus et hoc Testamentum suscipe acp voto ipsius hāc voluntatē ejusdē disponere, qui ad petitū ipsius humillime hāc curā super se receperūt et ut hac ipsius ultima volūtas Mesia et inviolata pmaneat pfatus Bartholomeus Nareyszys Testator petijt ame Notrio publico infrascripto sibi fieri et cōfeci hoc Testamentū et in publicā formā redegi in vim publici Instrumenti. Actum et Datum indictionis pontu die Mensis loco hora quibus supra pñtibus ibidē honorabili et

providis

providis Dnis Andrea Zuchowski in Lygumy curato Jagielo in Krobinovo oppidano Mathia de oppido Badowa caeteris fidedignis Testibq circa pmissa vocatis et rogatis.

Cujus quidem Testamenti vigore et mãdato Mariti mei pdicti. Ego Dorothea una cum Exequutoribus per Maritũ meũ pdictũ electis et constitutis honorabili Dño Adamo Wieszczowski Altarista in Krobinovo et Dño Gabriele Strehorowicz feci fundavi et dotavi atq. ptibq facio fundo et doto Altare novũ in Ecclã Parochiali S. Petri Krobinovien ad Laudem et honorem Sanctae et individuae Trinitatis nec nõ Nativitatis gloriosissimae V. Mariae Sancti Stanislai Martyris et Bartholomei Apli Dorotheae Virginis et omnium Sanctorũ. Itaq eidem Altari seu Altarista pro tempore existen ascribimus duos hões primũ Bunitis secundum Nanczis cũ fratre Paulo et eorũ uxoribus et liberis sexus utriusq cum omnibus terris Agris Cultis et in Cultis Pratis Silvis Laboribus servitÿs et censibus et cum universis utilitatibus. Jureq Proprietate perpetue et in aevum. Item inscribimus Agrum propriũ ex oppido Ecclae Krobinovien existen prope Piniolam terram et inter terras Ecclesiasticas circa fluviolũ Lohowszha pro aedificaõne habitaõnis Sacerdotalis seu Altarista prout in Testamento cõtinere viderente. Item ascribimus terra in Lynbova perpetue et in aevum cum Agris Cultis et in Cultis, pratis, aquis, Silvis, universisq, et Singulis quã Bartholomeq Testator emit apud Nobilem Kadireÿs Romanowicz.

Romanowicz pro 37 Sexagenis grossorum. Item pro cõparatione Calicis et aliorum ornamentorum Altaris Dni Caleõ Sacerdotalis edificatione ac familia Anoxia cõparatione et coẽptione Boum Vacar et huiusmodi inscribimus 60 Sexagenis grossorum legatas sup Generoso Dño Alexandro Jakubowicz quibus quidem 30 Sexagenis Ego Dorothea una cum Dnis Exequutoribus sup nominatis obligo me et astringo idque utilius videbitur pro Altari emere et ad ratõne earundem pecuniarum iam actuemi una cum Paulo Wolski Marito meo et Exequutoribus pro Altari predicto una terra desertam Woyczkowszczyzna nuncupatam apud Generosum Dnũm Georgiũ Jakubowicz pro 21 Sexagena grossorum et eidem Altaria ascribsimus et ascribimus. Item etiam ad ratõnẽ earundem pecuniarũ 30 Sexagenarum emimus homine apud Nobilem Stanislaum Jakubowicz Martinum Kiniczewicz una cũ puella ejus Miniewiczy pro 11 Sexagenis grossorum et idẽ Altari ascripsimus et ascribimus. Item Ego Dorothea quamvis mihi acceperi Paulum Wolski Martinum tamen propter etatẽ gradevã meã prolẽ habere spero minime nisi Deus concesserit. Itaq; potestate mihi per Bartholomeum supra scriptum Maritum meum tradita et cõcessa assumo Collatores et patronos Altaris predicti Rndmũ in Christo Patrem Dnũ Georgium Taliati Dei gratia Episcopus Kijowiensem et Plebanũ in Kolinowo Wolski pro nunc Martinum meum et Gasparũ Sienkowicz Dyale oppidanum Kolinowiens quiquid Dnũ Georgius quoties Altare predictũ vacare cõtigerit

Presbyterum

Presbyterum idoneum una nobiscū duratē vita sua prē-
sētabit sequates vero Plebani in Zolinowo. Nullā habe-
būt ad hoc facultatē sed facultas putandi apud me Dorot-
heam et Maritum meum Paulum Wolski et Gasparum
et proles mās siquas Deus dederit et proles Gaspari
perpetuo manebit ad quod quidem Paulum et Gasparum
ac proles eorum. Ego Dorothea Ius pronatus et putadi
Altaris predicti transfundo perpetue et in aevum. Et ibi-
dem ego Paulus Wolski et Gaspargius Pronatus Al-
taris pdicti cum ea qua decet gratitudine nobis dona-
tū et in nos et in posteros nros tăsfusū acceptavimq
et ptibus acceptavimq et illa in primis. Ego Pau-
lus Wolski pro Augmētacione Altaris pfati seu Alta-
rista do et ascribo duos boves unam vacam unam
Klaczia duas oves et alia possibilitate et facultate do-
mus mea dare promitto. Et pro qualibet ano perpetuis
temporibq tunā Siliginis aliā ordei et tertiam avena
forem quo quidem Ego singulis anis solvam et posteri-
ti mei solvere tenebunt. Item Ego Gaspargius Sienko-
wicz do et ascribo Altari predicto septem personas
familia mihi in octo sexagenis grossorum adjudica-
ta Nobilis Szymko Nieczkiewicz ex Cognomine Butt-
czolkiewicz nuncupant. cum uxore et prolibq et si
Familia pdicta exempta fuerit ex tunc pecunia pdic-
ta octo videlicet Sexagena reddere debēt pro Altari
predicto de manibus meis vel aliarum Pananorum
pro emendatione Altaris. Item Ego Gasparus Siem-
kowicz ascribo perpetuis temporibus per me et
Posteras meos Altari predicto dandas frumentorum

tres

tres tunas foren videlicet tunā Siliginis aliam ordei et
tertiam avene et quia qui sentit commodum sentire
debet et onus Idē Altarista pro tempore existens per-
petuis temporibus Singulis Septimanis debet legere
duas Missas unam pro peccatis et alteram pro De-
functis. Ad qd faciendum Ep donū Loci Ordinariū
volumus esse astrictum, et ex nunc vigore fundati
nostri puntis Eligimus et nominamus Altaristam
ad Altare nostro ita noviter fundatum Honorabilem
Dnum Bartholomeum Actu Presbyterum ab Cy-
bschiszezki cum honorabilis Dominus Andreas
Plebanus in Ligumy per memoratum Bartholomeū
Nayreszys Testatorem nominatus cessit jur suo et ei-
dem si qd habuit renunciavit. In quorum enim fi-
dem et Testimonium presentes Literas nostras Si-
gillo Rvdmi in Christo Patris et Dni Dni Georgij
Taliati Dei Gratia Epi Kyovien et Plebani in Kro-
linowo ad petita nra municon volumus esse
roboratas Acta sunt hec in Krolinowo in Curia
ejusdem Dni Episcopi Kyovien in Stuba alba supe-
riori feria quinta Cene Dni Anno ejusdem mille-
simo quingentesimo trigesimo tertio presentibus
ibidem honorabilibus Generosis et Nobilibus Dnis
Jeronimo Niewiadtowski Altarista in Krolinowo et
Notario Publico Laurentio de Czeliwutki Capellano
memorati Rvdmi Dni Epi Kyovien et Norio publi
co Georgio Solohubowicz Nicolao Buczkowicz Janusio
et Venceslao

xxxxx

et Venceslao Koreyowicz nec non Nicolao Orwid Notio Publico et alijs quam plurimis fide dignis testibus circa premissa vocatis et rogatis.

Confirmatio Juris et Collationis Archidiaconatus Samogitiae

Krakinow 1528

Martinus Soladmiczki Leonardus Rosienen et Stephanus Lubnicen Canonici Eccl̃ae Cathedralis Medniceñ Scõrũ tenore praesentium universis quibus expedit quia coram Nobis in Capitulo p̃sonali Constitutus honorabilis Dñus Boguslaus in Sady Plebanus et Rndi Patris cõsis mi Dñi Georgij Taliati Archidñi et Canonici ejusdem Ecclesiae Medniceñ legittimus Procurator prout de sua procurãnis mdo legittimã et sufficietẽ per Documẽta publica coram Nobis faciebãt fidẽ et eo nõe Procuratoris habẽs et tenens suis in manibus quasdam Literas creaãnis novae dignitatis in Ecclesia mã Vẽg Archidiag et de eo collationis et provisionis per Rndum Dñum Nicolaũ loci Ordinariũ nostrũ de nro ac totius Capituli mi cõsẽsu p̃fato Dño Georgio facta easdem nobis Dño Epõ p̃fato nro et Diacesi sua absẽte facto et inscriptis p̃sentavit vigore quarum nos requisivit q̃tus suo Principali possessione realẽ actualẽ et personalẽ eiusdem Archidiag Custodiã et dos eius pro obitũ Dñi Martini Uzoba cõsis mi Eccl̃ae Parochialis in Krakinowo iam dudum suppressae et extinctae et eidẽ

Archidtũi.

Archidtui creato noviter unio et incepto ac pdote et
fundo assignate ultime possessionis vacet inducerem
ipsuq, in persona sua ad Ecclesiam, reciperemq stal-
lu in choro ac locu et voce in Capitulo cum plenitu-
dine Juris Canonici assignaremq tunc attendetis
q placitu cosesu nru semel Capitulati maxime ad
decor et ornamentu Eccla Canonica et legittime
factu non liceat nobis irritare quado quidem increone
Archidtg et in unione eide Archidtui p dote et fundo
Ecclesia Parochialis in Kobinowo assignate in ipsiqq
Dni Georgij Taliati Canonici cofris nri ur Archidnq
crearetr Illmo Dno Epo nro concessimus et Sigillum
nru in fide cosesq dedimq petitionem Dni Boguski
talq iusta et raonem cogruete benigne uti pare ad-
dmittentes ipu ulterius instate et petete in psona sui
Principalis Dni Georgij Archidni noviter creati ad Ec-
clesiam Cathedralem Mednicen ad dignitate Ar-
chidtug sollemniter induximq sibiq stallu in Chori parte
dextra ab ingressu Eccla ac locum voce in Capitulo
eminente coe tanquam Prelata post dignitatem Ponti-
cale primo cu plenitudine Juris Canonici ac commoda
Possessionis Officij dignitatis oneru honoris Privilegio-
rum et Prerogativarumq redditum proventuu ac dotis
et fudi noe pemitq cotra dicente realiter cum affectu
assignamq. In cujus rei fide has nras receptionis
lras Archidiacono sub nro Sigillo Capitulari Dedimq.
Acta fuerunt hec in Mednicis Worni apud S.

Petrum

Sehum in Ecclesia Cathedrali Mednicen. nob. in ibi p. Ecclesia negotijs tractandis et Capitulo celebrando Capitulr congregatis die duadecima Mensis Junij Anno Dni 1528.

Krakinow 1537.

Felix Dei gratia Epus Caphen. et Suffragang Vilnen. ac Joannes de Domanevo Praepositq S. Stanislai Cathedralis nec non Archipresbyter S. Joannis Parochialis Ecclesiarum Vilnen. et per Sanctissimum in Chro Prem et Dnum nostrum Dnum Paulum Divia providentia Papam tertium feliciter modernu ad exegen. tras et Mandatu Apostolorum Executores speciali dati et deputati. Venerabilibus et Honorabilibus Viris Dnis Prelatis et Canonicis totiq Capitulo ac Hebdomadarijs chori Vicariorum Altaristis Mansionarijs Ecclesie Cathedralis Mednicen. omnibq alijs et Singulis quorum interest interit poterit quemlibet in futurum Salutem in Dno et prutibq fidem indubiam adhibere noveritis quemadmodum coram Nobis et Jus Notarijs Publici ac Testium infrascriptorum ad hoc vocatorum speciali et rogatoru prucia personaliter constitus honoradq ac Nobilis Dnus Nicolaq Orwid Notarius Publicusq procur procuratorio noie Rmi in Chro Pris Dni et Dni Venceslai Dei Gra Epi Mednicen. prout de eiq procuratoris mandato per Instrumentu publicu de manu subscriptoru ejus Legalis Nicolai Strzewchowski facto quod prutavit et exhibuit legitimq constat documentis ac literas Apostolicas sub pluveo more curia Romana cui pedem bullatas

Sanas.

omnes salvas et integras, non viciatas nec cancellatas
nec in aliqua sui parte suspectas sed prorsus omni vitio
et suspicione caren contextus et tenoris de exequen
mādato provisionis Archidiaconatus dicti eidem Medmicen
p̄dicto Dn̄o Venceslao Ep̄o p̄sentatum Dnum nrum Pa-
pam graōe cōcessas ibidem presentavit et ostendit qua-
rum tenor sequitur et ē talis Paulus Ep̄us Servus Ser-
vorū Dei Venerabili fri Ep̄o Caphen in Civitate Vil-
nen Salutē et Aplcām benedictionē hodie Venerabili
fri nro Venceslao Ep̄o Medmicen Archidiaconatū Ec-
cle Medmicen certo tuc expresso modo Vacan et antea
dispositioni Aplcē reservatum cum omnibus Juribus
et pertinencys suis Apostolica auctoritate cōtulimus et
de illo etiam providimus prout in nris inde cōfectis
lris Plenius continetur quocirca discrecioni vrē p Aplca
scripta mādamus quatenus vos vel duo aut unus vrm
si et postquam dicte lrē vobis presentate fuerint per
vos vel aliū seu alios eundem Venceslaum Ep̄um recep-
to prius ab eo nro fidelitatis debite solito
iuramto iuxta formā quam sub bulla nrā mittimus
introducat vel procuratorem suum ejus noē incorporalē
possessionem Archidtus iuriūq et pertinenciarū p̄dictorum
in ducatis auctoritate nrā et defēdatis inductū amoto
ex inde quolibet detentore facien Venceslaum Ep̄um
vel proeo procuratorē p̄dictū Archidiaconatu hujus-
modi ut ē moris admitti sibiq de illius fructibus redditibus
proventibus iuribus et obvētionibus universis integre rendere

Contradictores

Contradictores auctoritate nrã appellaconẽ post posita
cõpescẽdo non obstantibg omnibg quæ in dictis lris volu-
mus non obstare seu si pro tempore existenti Epo et
dilectis filijs Capto Medmicen vel quibus vis alijs communi-
ter vel divisũ ab Aplca sit sede indultũ quod interdici
suspendi vel excommunicari nõ possint per lras Aplcas ñ
facientes plenam et expressam, ac de verbo ad verbum
de indulto huiusmodi mẽtionẽ Datũ in urbe veteri An-
no incarnationis Dnicæ 1536 Decimo Kalend Oc-
tobris Pontificatus nri Anno Secundo quarumquidem
lrarũ Apostolicarũ vigore idẽ Dnus Nicolaus procura-
tor nomine quo supra procuratorio. Nos quatenus
ipsius nõe pfati Dni Venceslai Epi in et ad corpale
realẽ et actualẽ dicti Archidiaconatus cum omnibus
Juribus et pertynencijs suis ac oneribg et honoribg iux-
ta et secundum earundem lrarum Aplcarũ vim cõti-
nẽtiã et tenorẽ sub pænis sẽtencijs et Censuris poneremg
et induceremg et ab alijs seu à vobis imponi et induci
faceremg debita cum instantia requisivit ac postulavit,
Nos verò ad statim supra dictas lras taquã filij obe-
diẽtiæ ad se recipien et eisdem obedire volentes eundem
Dnũm Nicolaum procuratorem in persona dicti Dni
Venceslai Epi in realẽ corpalẽ actualẽ dicti Archidiaco-
natus possessionem recepimus et induximus et à vo-
bis (si opg fuerit) recepi admitti induci ac imponi fe-
cimus ac fundum et dotẽ ejusdem Archidiaconatus as-
signavimus prout assignamus sibiq; de omnibus fruc-
tibus redditibus proventibus iuribus et obventionibus

universis

universis reddi p vos mandamus in effectu recepto prius ab eodem Dño Nicolao procuratore nomine quo supra corporali fidelitatis debitæ solito iuramento quod tactis Sacro Sancti Evāgely scripturis in animam sui Dñi cōstituētis fecit iuxta formam quam sub Bulla eiusdē Dñi Papæ Missam habuimus. Qua propter vobis Dñis supra dictis Prælatis et Canonicis dictæ Ecclesiæ Mednicen ac omnibus alys et singulis supra dictis prescriptā inductionem et Possessionis acceptæ dicti Archi-Diaconatus Misignacōm auctoritate Aplicam nobis comissa et qua fungimur in hac parte intimamus, insinuamus, et notificamus et ad vrām et cuiuslibet vrūm deducimus et deduci volumus per præsētes per quemcumq Notarium Publicum qui de super requisitus fuerit intimari mandamus et volumus et nē de præmissis ignorātiā prætendere seu quōlibet allegare valeatis literas de sup neriias duximus decernimus in cuius rei fidē et Testimonium præmissorum præsentes lras per Notarium Publicum infrascriptum coram nobis facti prūtis scribā scribi sub scribi Sigillorumq sub appensione legittima nostrum iussimus et fecimus communiri Actum et Datum Vilna Anno Dñi 1537. Indicōn decima Pontificatus Ssmi in Christo Pris et Dñi Dñi Pauli divina providētia Papæ tertij Anno eius tertio die vo veneris quarta Mensis Januarij hora tertiarū in Curia seu Domo et habitacōn Solita et Stuba alba lignea Rmi dicti Dñi Epi Capitanei et Suffragani

et Sinagam Vilnen ad occidēte sitta p̄sētib9 ibidem No-
bilibus Bartholomeo Serlonewski Matheo Obrapski
Hieronimo Kłopowski Procopio Romanowski et Sene-
xino familiaribus mis et alijs quam plurimis fi-
de dagaris Testibus et me Nicolao olim Bartho- hic Signum Notarij
lomei de Lomzio Clerico Plocen̄ Diocesis Sacra Aplcā
aucte Publico Notario et coram memoralib9 Dnis
Exequutoribus facti p̄sēte Scriba qui p̄ docte harum
Aplcarum exhibicōni earūq exequucon et Possessio-
nis assignacōni et p̄ucū de sup̄ dictis alijsque
omnibus et Singulis premissis dū sic premittit
ut fierent una cum p̄nōatis Testibus p̄ns interfui
eaq omnia sic fieri vidi et audivi ideo p̄ntes
has manu mea fideli scptas ex inde cōfeci et pu-
blicavi Signoq et noē meis solitis et consvetis una
cum appensione Sigillorum p̄ttatarq Dnorum com-
munivi in fidem omn̄ et Sigillorum rogatus et
requisit9.

Fundatio nova Altaris in Kaluinovo

1535.

In nomine Domini Amen. Cunctorum periret me-
moria factorū nisi veridicis testibus et Publicis scri-
ptis sint roborata proinde Nos Alexander Jacobi et
Michaël Joannis de districtu Upithen̄ Notū facim9
tam praesentibus quam futuris quib9 Expedit Uni-
versis et Singulis p̄ntiū noticia habituris nō coacti
nec cōpulsi iā mēte et racōn animo deliberato
suorumq amicorum et consvanguineorū Salubri

Consilio.

Consilio prehabito attenden̄ tu inter humana cōmo-
da nil dign⁹ cēsetur quam ut memoria hominū
bona habeatur et aeterna merces pro caducis bonis
lucretur et ut id quod intuitu memoramus datur
apicibus litarum et Testiū annotatione roboretur Ac-
cēsi itaq Zelo devotionis Singulari et tacti divino
spiramine nec non proponētes Salutem animarum
nrarum nec non Praedecessorum et Successorum nō-
rorū in honorē Omnipotētis Dei Dn̄i nri Jesu Christi
ejusq intemeratae sēp V. Mariae ac in honorē Sanc-
torū Jacobi Thomae Aplorum Alexandri Joannis
Evangielistae Michaēlis et Adalberti Epī et Mart-
iris. Cfundamus Altare de novo in Ecclesia Parochia-
li Kolimow in Dioec: Mednicen̄ sitū cōstruimus
et dotam⁹ pro cujus quidem Altaris Servitore sivē
Altarista moderno et pro tempore existenti sivē
pro eius nutrimēto meliori qui enim sentit onus
sentire debet et commodum de bonis temporalib⁹
quib⁹ nos superna provisionis opulēta benigni-
tas liberati ac multipliciter āpliavit de te et de
redditibus Inpraescriptis dam⁹ igr̄ addicim⁹ in-
corporam⁹ appropriam⁹ cōferimus et donaōne
perpetua et irrevocabili temporib⁹ perpetuis
Cventib⁹ ascribim⁹ in primis terram dictam
Wiczyski post fluvium Niewieża et in fluvio Lin-
towa jacētē quam in Sinad tenebam⁹ et habebam⁹

ad

ad p̄dictū Altare Ascribimq cū omībq cāpis cultis et incultis Seminatis eradicātis sive eradicatis cum pratis Silvis Bagijs Borris nemoribq paludibq et generali cum omnibus prout nos p̄fatā terram cum Omnibus prouētibq tenebamq in lato longe ac circūferētialr prout p̄fata terra ex atiquo in suis Granicibq et distincta et limitata nihil iuris prōpetatis Dominij pro nob et nris Successoribq legittimis reservān sed cū oī iure proptate Dn̄o Altaristo pro tempore existenti tenere, habere, utifrui et possidere, speciali tn̄ ego Alexander p̄fatus ex parte mea ascribo ad dictū Altare in eum proprium hominem dictum Iagmin cum eiq p̄ribq et eorū filijs Preczunowiczy cum ipsorū terris et servitijs Item hēs obnoxios Czyemyon Kozel et unā aūlā Item dedecimā de Curia Pomuszcha Siligimis, Avenae, ordei, et citeris, item mediā Sexagenā Grossorum de eadē Curia Pomuszha ad vinū, Ego etiam Michaël p̄fatus ex parte mea ac ex speciali commissione dim fris mei Alberti ac de cōsēsu aliarum frūm meorum ascribo ad p̄fatū Altare meū proprium hominē dictū Paulū Noczowicz cum Pueris eius ac cum ejus terris et Servitijs item terrā desertā dictam Vythkuschki in Upitha et aliam terram, et aliam desertam in Niwieschiki terram item ascribo hominem illiberū Niecrasch cum uxore et pueris ejus item mulierē obnoxiā Milechnā de parte mea q̄ me

Yopoli Uzonfaluia

concenit.

mo

Convenit in Curia Kadij de eadē avenibo decimā 88.
omnis singulis solvēdā item alia decimā de mea
Curia Paterna dicta Polany Siligini Avena Ordei. Polany
et ceteris ex utraq; Curia avenibo item mediam Se-
xagenam grossorū Altarista ad vinum asscribo.
Sed qz qui sētit cōmodū sentire debet et onq. Nos
Alexander et Michaël Fratres Collatores uniformes
Fratres Altaris tale ut Commissū ē per nos fūdatū
volumq ut modernq Altarista Honorabilis. Adā Pau-
li de Mieschki Diāc Plocenī et oēs alij protpe exi-
stētes Successive ānis singulis in unaquaq; Septi-
mana duas Missas unā pro pctis vivorū et aliam
pro defunctis per loci Ordinariū legere sit as-
trictus et implere debet perpetue in cuius rei
Testimoniū sigilla nrā presētibq sūt appēsa Actū
et Datū Vilnae feria sexta proxima post Festū
S. Jacobi Apli Septima Mēsis Julij Anno Dnī
1535. Presētibq Nobilibus Dnis Petro Jakubowicz
e Janussio Jakubowicz Joanne Juriewicz Martino
Andruszchowicz ē discretis Andrea Luzeliano
Notario Publico Stanislao Vruypolecz Cognomi-
nato Ministro Eccliē Sancti Joannis Vitj et alijs etc.
Vytchku Per me Alberti Dewaski Notariū Publicū Diāc Vilnē
[?]szki. et Rmi Dni et Dni Alberti Dei grā Epī Vilnen
generū scribam de speciali Commissione Fra-
trū Nobiliū Alexandri et Michaëlis presentes lrās
fundationis et dotationis sūt scripta Presētibq
Testibq prout supra de quo facio fidem ac manu
mea propria.
Privilegium

Privilegium Altaris in Kalinowo Domini Buczkowicz. Anno Dni 1519.

In nomine Domini Amen. Cuctorũ perit memoria factorũ nisi veridicis Testibꝰ et püris scriptis vit roborata proinde Ego Nicolaꝰ Buczkowicz de districtu Upithen. Notum facio tã psentibꝰ quam futuris quibꝰ expedit Universis et Singulis psentia notitiam habituris nõ coactꝰ nõ cõpulsꝰ sanꝰ mẽte et ratione, animo deliberato suorũq amicorũ et consãguineorũ salubri consilio prehabito Attedẽs cum, autem humana cõmoda nil dignius cõseri. quam ut memoria hoĩs bona habẽtẽ et æterno mercas pro caducis bonis lucret et ut idqꝫ intuitu Remunera cap dat æterna apicibꝰ tris et testimoniũ anatacaꝰ roborat Accessꝰ itaqꝫ Zelꝰ devotionis Singulari et tactꝰ Divino Spiramine nec nõ pponẽda Salutẽ animarũ tã meã quã Prædecessorum meorum et Successorũ In honorẽ Omnipotentis Dei et Dni nri Jesu Christi eiusqꝫ intemeratæ sẽper V. Mariæ et sue genitricis ac in honorem S. Joannis Evangelistæ et Jacobi Apostolorum nec nõ omnium Sactorũ fundavi Altare denovo in Ecclia Parochiali Kalinowo in Diœc: Medniceñ sitũ cõstruxi, et dotẽ pro cujusquidem Altaris Servitore, sive Altarista moderno et p tpe existẽti sive ipsiꝰ nutrimento meliori qui cũ Setitenꝰ servire debet e cõmodũ de bonis tpalibꝰ quibꝰ me supme provisionis opulẽta benignitas liberali multipliciter amplecat

dote

dote et redditibus inprascriptis Igitur do addo incorpo
ro approprio cōfero et donaōne perpetua et viri hono
rabili tpūbus perpetuis presentibus averibo in primis
terrā meā cognoiatā Krobinowo iacētē penes flu
viū Lagowza quā terrā genitor meus tenerat ad
prdictum Altare averibo cum omnibus campis Cul
tis et in Cultis Seminatis et Seminādis Cradi
cādis et eradicatis cū pratis Silvis Gajis Borris
memoribus Palludibus et gnali cu omibus prout Ego
pfata terrā cum omībus proventibus tenebā et habe
bā ita latē longe et circumferencialiter prout pfa
tā terrā Exantiquo in suis gramicibus distincta et
limitata nil Juris et ppietatis Dnij p me et p
meis Successoribus legittīs reservādo sed cum oī
iure et ppietate et Dominio Altaristā p tpe
existēti, tenerē, habere, utifrui, et possidere cum
terra insup do, addo, cōfero, et averibo, aliam
terrā cognoiatā Jaciewslei meos pprio hoēs duo
primum Primū Petrū Budzilowicz secundū An-
drea Budzilowicz cum liberis eorū utriusq sexus
et cū ipsorū terris et Servitijs prout mihi servie-
bāt et danibus pventibus mihi pse et legittimis Suc
cessoribus sequēde quiquidē hoēs punā Siliginis
tūnā ad serviand et p media Sexag grossos
et unū pūd mellis aňuati dedi Altaristā p tpe
existēti pvolverent iam averibo tres obnoxios, duas
laicos videlicet Michno et aliū Lygitho cognominatos
et tertiam

et tertiam a Villa Militis cognominatam item do et ascribo duas Sexagenas grossorum ex parte mea ac ex speciali promissione pro vino huic Altaristae et pro tempore existenti dare. Item etiam ascribo Decimam de Curia mea radicis et de omni grani eidem et de hortis ut puta Canapis rapa papaveris Campi mihi quam Curiam pro me cum patre meo dividere contingeret ex tunc ego ex alia Curia hoc adimplere tenebor et habebo et debeo item ascriberet do Curiolam meam sitam penes eandem Ecclesiam Krolinoviensem pro mansione et edificatione ipsius Altaristae ad quam edificationem ego tenebor in qua Curiola relinquo mihi locum cum Matre mea pro adventu meo et ipsius edificatione Stubellam cum Camera et Stabula equorum Abique ipsius Altaristae praejudicio sed quia quisque sentit commodum sentire debet et onus Ego Nicolaus Buczkowicz praefatus Collator praefati Altaris Ecclesiae ut promissum et per me fundatum. Volo ut modernus Altarista honorabilis Andreas Joannis Dozesleovo Dioec. Plocensis et omnes alii pro tempore existentes Successuri omnibus singulis unaque Hebdomada duas Missas unam pro peccatis vivorum et aliam pro defunctis pro loci Ordinarium sit astrictus legere et implere debet perpetue cuius Collaturam nostram pro nobis et pro nostris Successoribus conservamus in cuius loci Testimonium Sigillum meum est appensum Actum et Datum in Cimiterio praedictae Ecclesiae Krolinoviensis Dominica prima post octavas Epiphaniae Decima Mensis Januaryi Anno Domini 1519 praesentibus

Nobilibus

Nobilib9 et Generosis Dnis Nicolao Sobolewicz Luca Wielowicz Macieyko Jakubowicz Sigismundo Bondarowicz. Michno Narbutlowicz Janusio Koiarowicz et me Joanne de Soboluli ptrm in Wielona Scriptore huiusmodi fundati de quo fidei Sacro et vocatis et rogatis Testibus.

Krekinow 1533.

Privilegium Domini Wielowicz Super Altare in Krekinovo Anno 1533.

In nomine Domini Amen. Ego Nicolaus Wielowicz una cum Anna Coiuge sua et filijs meis Martino et Luca ad perpetuam rei memoriam universor pnciu et futuror Notitiā deducet volumq pnciu per tenorē ppenden Anime nrae Salutē et Successor nrorū cōvercimus et fundare decrevimq Altare ad Laudē et honorem Oipotētis Dei et Nativitatis glosāe V. Mariae et in honorem S. Nicolai Confessoris et Pontificis nec non Diva Anne Mris eiusdem V. Mariae in Ecclia tituli sitidi Assumptionis intemeratae V. Mariae ac Scterū Pricipū Petri et Pauli Aptrum Scterū Beati Martini cōfesoris et Pontificis in Krekinowa ad quam pro clerimeliori nutrimento dedimq ptibqq damq Ceridam mām cū terra per nos Adnō Sigismūdo ejsto cognomē Jawczyski ibidē in Krekinova dedimqq, hoc tres primū Micleo Alterum Maczus et tertiū Narbutki cum eorum pueris et Successoribq Nec nō cum omnibus eorum terris pratis ortis Silvis Campis Agris

cultis

Cultis et in Cultis pue[ri]b[us] utilitatib[us] redditib[us] Servis c[um] servitiis et a pignatis cum omnib[us] spectanciis prout Sfati hoes a nobis v a[nte]decessorib[us] nris hacte-nus fuerit habita nil p[ro] se nec p[ro] nris Successorib[us] rever-vado dedimus etiam hoes duos illiberos unu Meteitis et aliu Blucza nec no mulierem pixa cu dub[us] pue-ris eiusdem dammus etia decimas in Curiis nris videlicet in Pomusze et Upitha de oi grano Excepta Avena de Upitha tatu Damus et ascribimus duos par-ces ex predicta Curia Pomusze et specialiter Ego Mar-tinus eiusdem Nicolai filius ascribo unam Sexagenam ex p[ro]pria mea Curia in Pomusze quam etiam et Suc-cessores mei dare debet et ea ia expressa apropriamus esse Singulis Annis se sequetib[us] p[er]petuisq[ue] te[m]porib[us]. a Rectore dicti Altaris nri, protunc extunc exis-tente, habere tenere, possidere et ea p[er]cipere de quo-rum abrnuciamus nulla p[ro]prietate in his habere vo-lentes preter ius Patronatus p[ro] se et nostris Successorib[us] p[er]mitus observamus observariq[ue] volumus tetatr Rectores p[ro] nos aut p[ro] alios nros Successores electi duas Missas p[er] hebdomadam debet legere una videlicet p[ro] defunctis et alia p[ro] peccatis fundatorum ut ergo haec p[re]-dicta fundatio sive erectio firmitate habeat et in perpetuitate p[er]maneat Sigillu suu appendi fecimus p[rese]ntib[us] ibidem Venerabili Dno Salomone Plebano in Szaule nec no Nobili Maczko Pieczkowicz et circusp[ec]tis viris Buczko fabro in Szaule nec non Stanislao de Ra-dam et Georgio Sochnarowicz et aliis fide dignis vo-catis et rogatis Ano incarnationis Dnicae 1533. Lattemi ccos.

Decima

Decima Debita Krolinovo.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam hujus rei memoriam deducamus Significantes omnibus scire valentibus presentibus et futuris inspecturis lecturis et audituris quibus expedit Universis Nos Taliathy cum Martino filio suo appropriamus pro Eccla Krolinovien et Pastori qui fuit pro tempore decia annuatim duas tunas Siligitis et nos Jaczko fr ipsius germanus cu tbus filijs suis Joanne Buthko Venceslao appropriamus et inspntibus perpetuis tepbus damus pro decima in pria Krolinovo terra iuratu et sup ipsa Domu et Taberna ibide pro nos instituta et expulere inconstanteu aut pro teriu comittis Dno Plebano in voluntate et liberu arbitriu excepimus tn cum causa devotionis Ecclesia Dei Visitationemq depom in taberna prtara hospitando habemus nullu eidem Tabernatori preiudiciu faciendo sed magis pum ab injuriam tbus defededo item ego Narko cu Ada filio meo duas tunas Siligimis annuati item ego Barthko Similr duas item ego Christina Paczowa cum filio suo Stanislao etia duas item ego Petrus als Piotrusz cum filijs suis Motowicz duas tunas item Ego Bogdanus fr ipsius Motowicz etiam duas et cum filijs suis nullus aute nros filios aut eorum Successos valeat hoc nru Privilegium infrigere quod nos pro stipedio Curia Celestis, dotavimus ne incurrat Divinam indignationem cu eterna dominatione in cuius rei Testimoniu seu melioriu evidetia Sigilli nri fecimus appensiones communiri Datum in Krolinovo Scripta ipso Die

sancti

Sancti Martini Anno incarnationis Dnicæ Mille cccc.

Litera Regis Sigismundi Augusti sede vacante intercessoria ad Dnos Canonicos Mednicens Secundum Jus Eccliæ quod Constitutu sit apud Rdos Dnos nullum præjudicium faciens in Jus collationis Archidiaconatus Epo confirmantes.

Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ Russiæ Prussiæ Masoviæ Samogitiæ etc. Dominus et heres.

Venerabiles devote nobis dilecti. Effecimus apud Rdum in Chro Dominum Victorinum Wierzbicki acceriensem Episcopum, ut Venerabili Stanislao Wlodziski Secretario nro, quem nos propter illius virtutem ac eruditionem nõ vulgarẽ merito charum habemus Archidiaconatum Eccliæ Samogitiens. quẽ hactenus obtinet resignaret cuius quidem beneficij Patronatus, seu prævẽtãdi Jus cũ hoc tpre Sede Epli adhuc vocante, penes Dei vrãs Constitutũ sit: eas etiam atque etiã hortamur ac diligenter requirimus ut eã resignationẽ ratã suscipiãt atque ad ipsum Archidiaconatũ, eundem Venerabilem Stanislaum Wlodzinski prævẽtẽt ac nulla mora et negotio libẽter admittãt. Neque enim Dei vras olim pœnitebit se eũ hominem in sui numerum ascivisse, qui ijs quibus ẽ præditus animi dotibus Ecclesiæ illi, ipsique Dei vrarũ collegio semper usui ac ornamẽto bẽ poterit. Nobi verõ etiam Dei vrã eã re gratificabũtur Datũ Knyszini die XXII Mensis Februarij Ano Dni M. D. LXXII. Regni verõ nostri XXXVIII.

Sigismundus Augustus Rex.

Venerabilibus Prelatis, Canonicis totique Capitulo Ecclesiae Cathedralis Samogitiensis decore nobis dilectis.

Extracta transumpta ex libris Judaterum Ecclesiae Krolinoviensis de verbo ad verbum et in hunc libelum descripta sub sigillisque Venerabilis Capituli Samogitiensis obligatione et manu mea subscriptione Venerabili Domino Melchiori Grodzicki Canonico Samogitiensi tradita. Quorum fidem non dubiam facio Datum Varnia die 10 May Anno 1615.

Investitura Altaris ubi modo aedes Haereticorum Anno 1546.

Venceslaus Dei gratia Episcopus Mednicensis Honorabilibus et discretis Viris Altaristis et Vicarijs Ecclesiae nostrae Parochialis in Krolinovo qui praesentibus fuerit requisiti seu alter vestrum fuerit requisitus Salutem in Domino. Ad Altare circa Ecclesiam praefatam in Krolinovo Tituli Sancti Jacobi Apostoli atque Divae Annae quod post mortem et obitum olim honorabilis Domini Adel Mieszkow alias eiusdem immediati Possessoris vacare contingit de consensu ad praesentationem Nobilium Dominorum et Dominae Michaelis et Seraphin Janczkowicz Nicolai Michailowicz Vexilliferi Upithensis Annae Alexandrowa, pro tunc tutrice nepotum suorum existente eiusdem Altaris ultimorum Patronorum et collatorum, honorabilem Dominum Georgium a Omiaty actu Presbyterum et circa praefatam

Ecclesiam

Ecclesiam in Krolinowo Altaristam per manus meas capti sui impositionem investivimus instituimus prout investimus et instituimus per presentes administrationem Spiritualium regimine et gubernationem temporalium sibi in eodem altari committantes. Quo circa vobis Dominis Executoribus supra-dictis districte precipientes mandamus, quatenus viris et receptis presentibus et postquam pro parte prefati Dni Georgij vigore presentium fueritis requisiti seu alter vestrum fuerit requisitus ipsum in et ad realem actualemque dicti Altaris Possessionem introducatis seu alter vestrum introducat faciendo sibi de omnibus et Singulis dicti Altaris fructibus proventibus et quibusvis obventionibus plenarie et integraliter responderi, et vos ipsi quantum ex vobis est respondeatis, et in evidentiis premissorum testimonium Sigillum nostrum presentibus est subimpressum his. Actum et Datum in Lieydamy De Paternitate Penultima Mensis Septembris Anno Domini M° D° X. L. VI. presentibus, honorabili et Nobilibus Dnis Luca Nienaltawski circa prefatam Ecclesiam in Krolinowo Altarista, Stanislao Gorcicki Michaelle Maciejowicz Districtus Upithensis, et aliis quam plurimis famulis nostris fide dignis testibus circa premissa.

O. Joachimus Bialłowski Sue Rmae Paternitatis Causarum Notarius.

N. Transumptum

Transumptum erectionis Archidiaconatus Radiwil

1528.

In noe Dni Ame. Noveritis Universi hoc Sp̄ns transump
tu inspecturi et Nos Laurentius Miedzileski Dei gra
Epus Camenecen Nec non Martinus Lasocinski Leonar-
dus Rosen Stephanus Lubmicen et Stephanus Zaborz
stenski grabia Canon Eccle Cathedralis Medmicen
et totu Capitulu habuimus vidimus et diligenter inspe
ximus Rmi in Chro Patris Dni Nicolai Radziwil eadm
gra Epo Medmicen Lras cum sigillis rotundis sup
ioris alba et interioris rubea cera unum sigillum
eiusdem Dni Epi Medmicen et aliud Capituli micu
zonis sericeis rubri et viridis serici ipeden sigilla
tas et omnimoda suspicion caren. Quaru quide Lraru
tenor et cotinentia erat ista In noe Dni Ame. Ad
perpetuam rei memoriam quhumana ferme oia
fragilia sunt et occidua facillimeq interitura
nisi Lraru muniments ad posteritatem transmittat
proinde Nos Nicolaus Radziwil Dei gra Epus Medmi
cen, no ignorans decori et ornamento Eccle Dei potis
simu Cathedrali no paru accedere si diversae digni-
tates et offa psonat in eade instituatz et resul-
geat prout in Psalmis de eade dicitur Ecclesia asti
tit Regina a dextris tuis in vestitu deaurato circu
data varietate Redde cupien auctior Divinu
Cultum in prfata Ecclesia nra Cathedrali Medmi
cui nos Sp̄ficere voluit Deus Omnipoteis per quem
anarum saluti ac psonarum comoditatibq pro-
videtur

provideter Queadmodū Ecclarū ipsarū necessitas exi-
git causa suadent raōnabiles Catholici Populi incremē-
tū exposcit quatenq Ecclarū earūdem status imutete
seu in meliq formetur ꝓut rerū, tpū et locor circū sta-
tiq pesātis id nōverimq in Dnō Salubrit expedire
idcirco anō mō pēsitans ope pciū ac cōmode du-
ximq erigens ac pntibq in Dei nōe erigimq in ead
Ecclā nrā Medmicens denovo ꝓlaturā et dignitatē
Archiditus, uceb rati habicais Sedis Aplicæ et ca-
lūtate scietia ac cōsēsū Venerabilis Capituli sum
proru Dnōru Canonicorum, pro cuiq quidem Ar-
chidtus provisionē ac onerū ejus Sustētatione de-
dimq et assignavimq damq et assignamusq atq
ꝓpntes ꝑpetuo et in aevū incorporamq unimq et in-
viceramq Ecclam Parochialem seu Plebanatū in
Kolinovo Collamis dispositionis et Juris Patronatq
nri et idet ut ejusmodi creao impsns novi Archidtq
per Nos erecti debitū sorciatur effectū executioneq
ꝓsentis nri ex nunc Venerabitem Dnūm Georgium
Taliaty Canonicū Ecclæ nrae Medmicens in Archidia-
conū ejusdē Ecclæ nrae virum idoneū et de cujus iu-
ris peritia et dextā facturitate experiētia habemus
delegimus designavimq creavimq deligimusq de-
signamq et creamq ꝓpntes decernens et vigaō pro-
visionis nrā Statuens etquāprimū Plebanatq hujus-
modi in Kolinovo ꝑcessū vel decessū moderni Pleba-
ni aut alio quovismodo vacaverit de eodē Plebana-
tu sicut ꝑmissū ē ipsi Archidtui incorporate

unito

unito et inviscerato ipsi Dño Georgio seu verô Archidiacono adquem debet pertinere soliciitudo ac visitatio de jure communi consueto Parochiarum et aliam Epalis providentia ac Officij pastoral ministeria ex nunc put et tūc providend[i] fōe volum[us] providimusq̄, ac per eū et per alios Archidiaconos Mednicen[ses] p[ro] t[em]p[or]e existen[tes] tenen[dum], haben[dum], possiden[dum], cum perceptione o[mn]ium redditū[um] fructū[um] et proventū[um] quā quidē[m] erectionē[m] fundationē[m] dotationē[m] unionem et incorporaōne[m] mām decernim[us], et promittim[us] p[ro] nobis et successorib[us] n[ost]ris aeternā[m] inviolabilem et semper firmā[m] fore et esse. Ideo q[uod] nō solū[m] cōtemplatio- nē[m] augendi Divini cultus â nobis facta ē et instituta sed etiam ad revisendo ipsar[um] defectus Ecclar[um] atq[ue] ad instaurandā[m] debitam Curam et sollicitudinem anāru[m] in cujus rei Testimoniū[m] Sigilla nra p[rae]sē[n]tib[us] sūt sub appensa Actum et Datum ipso die Conceptionis B. V. Mariae. Anno Dm̄i 1527 p[rae]sentib[us] ibidē[m] Rudissimo et Venerabilib[us] Dominis Laurentio Miedzileski eadē[m] grā[tia] Epō[o] Camenecen[sis] praepositoq[ue] Vilnensi Martino Sokolnicki Leonardo Rossenen[sis] Canonicis et alijs quam pluribus Testib[us] ad p[rae]missa. In fine verò harum p[rae]insertarū[m] duae erant Signaturae in cerris una Talis Nicolaq Radiwil Dei grā Epūs Mednicen[sis] manu p[ro]pria significat, Altera Laurentius Miedzileski eadē grā Epūs Mednicen[sis] p[ro]pria manu. Quib[us] quidem lris diligenter inspectis ac requisitis Venerabilis Dm̄i Georgij Taliathy

Archidiaconi

Archidiaconi in lrā pmissā nrām per Notarium Sub-
licum infrascripti ipsā exemplari mandavimus et
transumi ac in publicā formā redigi decernen et volen
ut huic psenti transumpto publico sive exemplo plena fi-
des deinceps adhibeatur ubilibet in locis oibus et Sin-
gulis quibus fuerit opportunū ipsumq transumpti
fid faciat et illi stetur ac si originales ipse lrē
appareāt quibus oibus et Singulis omitten urām inter-
posuimus et decretū ac ad ampliorem evidentiā p-
missiom Sigillo ma pntibus damus appendēda.
In quorum oiū et Singulorum fidem et Testimonium
pmissorū pntes lrās atq pns transumpti instum
publicum exinde fieri et per Notariū publicum Sub-
scribi Sigillorumq nrorum iussimus et fecimus appensio-
nem comuniri Actum et Datū die 13 Julij Anno Dni
1528. psentibus venerabilibus ibidem Dnis Stanislao
de Radzywona Laurentio de Czelusthki et discreto Jo-
sepho Jasinski Notario publico testibus circa pmissa.

Archidiaconatus Medmicensis lrā ad introducēdu Archidiaconum.

1536.

Paulus Epus Servus Servorum Dei Venerabili fri Epō
Caphen Civitate Vilnen comorāti et dilectis filijs Pre-
posito ac Custodi Eccle Vilnen Salt et Aplca bend
Hodie Venerabili fri nrō Venceslao Epō Medmicen
Archiditū Medmicen certo tunc expresso modo va-
cante et antea dispositiō Aplcae reservatum cum

Omnibus.

omnibꝫ iuribꝫ et pertinencijs suis Aplica auctorita-
te contulimꝫ et de illo etiam providimꝫ prout in nris
inde cōfectis lris plenius continetur quocirca discre-
tiam vrã per Aplica scripta mandamus quatenꝫ
vos vel duo aut unus vrũm si et postquam dicte
litere vobis presentate fuerunt per vos vel alium
seu alios eundem Venceslaum Epm̃ recepto prius
ab eo nrõ et Roman. Ecclesie nomine fidelitatis de-
bite Solito iuramento iuxta formam quam sub bulla
nrã mittimꝫ introducatis vel Procuratorem suum ejus
nomine in corporalẽ possessionem Archidiãtus iuriumq
et pertinenciarũ predictor. inducatis auctoritate
nrã et defẽdatis inductum amoto exinde quolibet
detentore facientes Venceslau Epm̃ vel pro eo Pro-
curatorem predictum ad Archidiconũ hmõi ut est
moris admitti sibiq de illius fructibꝫ redditibꝫ pro-
ventibꝫ iuribus et obventionibꝫ universis integre
responderi contradictores auctoritate nrã appella
tione postposito compescendo non obstantibus om-
nibꝫ quem dictis lris voluimꝫ non obstare seu si
si pro tempore existenti Epõ et dilectis filijs Capi-
tulo Mednicen. vel quibusuis alijs communiter vel
divisim ab Aplica sit Sede indultum quod in-
terdici suspendi vel excommunicari non possint
per literas Apostolicas non facientes plenam et
expressam ac de verbo ad verbum de indulto hmõi men-
tionem Datum in Urbe veteri Anõ incarnationis.

Dominicae

Dominice Millesimo quingentesimo vigesimo sexto Decimo Kalendas Octobris Pontificatus nostri Anno Secundo.

Krakinow. 1529.

Confirmatio Sedis Apostolicae Archidiaconatus errectionis in Krakinovo.

Ex iniucto nobis desuper meritis licet imparibus Aplicae Servitutis offo votis perque decori et venustati Ecclesiarum praesertim Cathedralium consulitur et in eis dignitatum numerus augetur libenter annuimus eaque favoribus prosequimur opportunis Sane pro parte dilecti filii Georgii Sialiaty clerici Vilnen Dioc: nobis nuper exhibita petitio continebat quod alias venerabilis frater noster Nicolaus Epus Medniceñ decori et venustati Ecclesiae Medniceñ consulere cupiens in eadem Eccla unum Archidiaconatum qui inibi dignitas maior post Pontificalem existeret auctoritate ordinaria erexit et instituit ac eidem Archidiaconatui pro eius dote Parochialem Ecclesiam in Krakinovo Medniceñsis Dioecesis, ad collationem provisionem aut aliam dispositionem dicti Nicolai Episcopi pertinentem deconsensu tunc Rectoris dictae Parochialis Ecclesiae perpetuo univit incorporavit donavit appropriavit, et assignavit, dictumque Archidiaconatum, ab ejus primeva errectione hujusmodi tunc vacantem dicto Georgio contulit, et de illo etiam providit, prout in ipsius etiam Nicolai in patentibus literis desuper confectis plenius dicitur contineri,

et deinde

et deinde dilecti filij Capitulum dictæ Ecclesiæ Medricensis erectioni, institutioni, Unioni, incorporationi, donationi, appropriationi et assignationi huiusmodi suum consensum praestiterunt illasq ratificarunt, quare pro parte dicti Georgij nobis fuit humiliter supplicatum ut erectioni, institutioni, unioni incorporationi, appropriationi assignationi et ratihabitioni huiusmodi pro illarum subsistentia firmiori robur Apostolicæ Confirmationis adjicere, aliasq in praemissis oportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui dudum inter alia voluimus quod semper in Unionibus commissio fieret — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

ad partes vocatis quorum interesset ut idem servaretur in confirmationibus unionum iam factarum dicto Georgio asserenti quod dilectus filius Joannes Kosciesko qui pro clerico segerit dictam Parochialem Ecclesiam per certum tempus citra tamen annum detinuit et adhuc detinet videbitur occupatam, apud nos de iure ac morum honestati, alijsq prohibitatis et virtutum meritis multipliciter commendato horum intuitu, specialem gratiam facere volentes ipsumq Georgium a quibusvis excommunicationis suspensionis et interdicti alijsq Ecclesiasticis sententijs censuris et poenis, a iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis siquibus quomodo libet.

quomodolibet innodatus existit ad effectum presentium duntaxat assequendum harum serie absolventes, et absolutum fore conventes, nec non oia et singula beneficia Ecclesiastica cum cura et sine cura que dictus Georgius etiam ex quibusvis Apostolicis dispensationibus obtinet, et expectat, et in quibus et ad que ius sibi quomodolibet competit quecunque quotcunque et qualiacunque sint, eorumque fructuum redi tuum, et proventuum veros annuos valores, ac hujusmodi dispensationum, nec non literarum predictarum, et quarumcunque scripturarum occasione premissorum quomodolibet confectarum tenores presentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica tenore presentium erectionem et institutionem sine alicujus prajudicio ac unionem incorporationem appropriationem assignationem et ratificationem predictas, ac prout illas concernunt omnia et singula in dictis literis contenta et inde secuta quecunque approbamus, et confirmamus, ac omnes singulos tam iuris quam facti defectus siqui forsan intervenerint in eisdem supplemus. Et nihilominus Archidiaconatum predictum cuius fructus redditus et proventus decem Marcharum argenti puri secundum communem extimationem valorem annuum ut ipse Georgius etiam asserit non excedunt, sive ut premittitur, sive alias quovis modo vacet etiamsi tanto tempore vacaverit quod

ejus

eius collatio iuxta Lateranen. statuta Concilij ad Sedem
Apostolicam legitime, devoluta ipseq. Archidiaco-
natus dispositioni Apostolicae specialiter vel ex eo quod
dignitas maior post Pontificalem in sibi ut prefer-
tur existit aut propter confirmationem, et approba-
tionem nostram huiusmodi sive alias generaliter
reservatus eiq. cura etiam Jurisdictionalis immi-
neat animarum super eo quoq. ac dicta Parochia-
li Ecclesia inter Sergium et Joannem predictos
ac alium seu alias quoscunq. in Romana Curia
vel extra eam lis cujus statum ac nomina et
cognomina indictum et colligatium, rerumq. et
ultimum dictorum Archidiaconatus et Parochialis
Ecclesiae vacationis modum, etiam si ex eo quavis
generalis reservatio etiam in corpore Juris clausa
resultat, presentibus haberi volumus pro expressis
pendeat indecisa dummodo tempore ad presentium
non sit in eis alicui specialiter Jus quesitum cum
Parochiali Ecclesia huiusmodi ac omnibus iuribus
et pertinentijs suis eidem Georgio conferimus, et
de illo etiam providemus, et nihilominus Vene-
rabilibus fratribus nostris Castelli Maris et Lio-
vien. Epis ac dilecto filio officiali Medricensi
per Apostolica scripta mandamus quatenus
ipsi vel duo aut unus eorum per se vel alium
seu alios auctoritate nostra faciant erectionem
institutionem, Unionem, incorporationem, do-

nationem

dotationem, appropriationem, aſsignationem, rati-
ficationem, confirmationem, approbationem et sup
pletionem predictas ac praesentes literas et in eis
contenta quaecumque plenum effectum sortari, illique
dictum Georgium, ac omnes et singulos quos quo-
modolibet concernunt, pacifice frui, et gaudere nec
permittant quenquam contra tenore praesentium,
modo aliquo molestari impediri aut inquietari, ac
dictum Georgium vel Procuratorem suum ejus no-
mine vocatis, dicto Joanne et alijs qui fuerint evo-
candi incorporalem Poſseſsionem Archidiaconatus
et Parochialis Ecclesiae iuriumque et pertinenciarum
predictorum inducant ac defendant inductum amo-
to exinde dicto Joanne et quolibet alio illicito de-
tentore, et faciant Georgium vel pro eo Procuratorem
predictum ad ipsum Archidiaconatum ut est moris
admitti, sibique de illius ac dicte Parochialis Ecclesiae
fructibus redditibus proventibus iuribus et obven-
tionibus universis integre responderi. Contra-
dictores auctoritate nostra appellatione post posita
compescendo. Non obstantibus voluntate priori
nostra predicta ac felicis recordationis Bonifa-
tii Papae VIII. Predeceſsoris nostri, ac alijs con-
stitutionibus et ordinationibus Apostolicis ac dicte
Ecclesiae Medricen etiam iuramento confirmatio-
ne Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis
statutis et consuetudinibus contrarijs quibuscunque

autsi.

Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis, de hujusmodi vel alijs, beneficijs Ecclesiasticis in illis partibus speciales vel generales dictæ Sedis vel legatorum ejus literas impetrarent, etiamsi per eas, ad inhibitionem, reservationem et Decretum vel alias quomodolibet sit processum, quas quidem literas et processus habitos per easdem ad ipsam Parochialem Ecclesiam volumus non extendi sed nullum per hoc eis quoad assecutionem beneficiorum aliorum per judicium generari, et quibuslibet alijs Privilegijs indulgentijs et literis Apostolicis Generalibus vel specialibus quorumcunque tenorum existant per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differi, et de quibus quorumcunque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, proviso quod ipsa Parochialis Ecclesia debitis propterea non fraudetur obsequiis, et animarum cura in ea nullatenus negligatur, sed illius congrue supportentur onera consueta et insuper ex nunc irritum decernimus et inanne si secus superbis a quoquam, quavis autoritate scienter vel ignoranter contigerit attemptari nulli ergo omnino hominum liceat hanc Paginam nostræ absolutionis approbationis confirmationis, suppletionis, collationis provisionis, mandati voluntatis. et Decreti infringere, vel ei ausu, temerario contraire. Siquis autem hoc attentare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum

ejus.

ejus se noverit incursurum Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo vigesimo nono Sexto No Martij Pontificatus nostri Anno sexto.

O.

1528.

Capituli Literæ super Installationem Archidiaconatus Medmicensis Dni Georgij Taliaty

Martinus Sohalmelij, Leonardus Kosiernen et Stephanus Lubrnicensis Canonici Cathedralis Eccle Mednicensis, Significamus tenore presentium Universis quibus expedit quia coram Nobis in Capitulo personaliter constitutus honorabilis Dnus in Syadi Plebanus, et Rndi Patris Confratris nri Domini Georgij Taliaty Archidiaconi et Canonici eiusdem Ecclesiæ Mednicensis legitimus Procurator, prout de sue procurationis uolet legitimam et Sufficientem per Documenta publica coram nobis faciebat fidem, et eo noie procuratorio habens et tenens suis in manibus quandam literas creationis nove dignitatis in Ecclesia nra videlicet Archidiaconatus et de eodem collationis et provisionis per Rndissimum D. Nicolau Loci ordinarium nostrum, de nro ac totius Capituli nostri consensu prefato Dmno Georgio facte eandem nobis Domino Episcopo prefato nostro a Diacesi sua absente facto ut inscriptis presentavit vigore quarum nos requisivit, quatenus suo principali possessionem realem actualem et personalem ejusdem Archidiaconatus, cujus fundus et dos

ejus

ejus per obitum Dñi Martini Dni Confratris nostri, 99
Ecclesia Parochialis in Krolinovo iam dudum sup-
pressa et extinctâ, et eidem Archidiaconatui Crea-
to noviter unitæ et incorporatæ, ac pro dote et fundo
assignatæ ultimo Possessoris vacet, induceremus ip-
sum q. in persona sua ad Ecclesiam reci peremus,
mus, stallum in choro ac locum et vocem in Ca-
pitulo cum plenitudine Juris Canonici assigna-
remus. Nos tunc attendentes et placitum et con-
sensum nostrum semel Capitulariter, maxime
ad decus et ornamentum, Ecclesiæ Canonicæ legi-
time factum non liceat Nobis irritare, quando
quidem in Creationem Archidiaconatus et in Unio-
nem eidem Archidiaconatui pro dote et fundo
Ecclesiæ Parochialis in Krolinovo assignatæ in ip-
siusq. Domini Georgij Taliaty Canonici Confra-
tris nostri ut Archidiaconatus crearetur Rssmo
Dño nro convenimus et Sigillum nostrum in
fidem consensus dedimus petitioni Domini
Boguslai tanquam iustam et rationem consen-
taneam benigne uti par est admittentes ipsum
ulterius instantem et petentem in Personam sui Prin-
cipalis Domini Georgij Archidiaconatui noviter
creati ad Ecclesiam Cathedralem Mednicen. ad
dignitatem Archidiaconatus solemniter induxi-
mus Sibiq. Stallum in Chori parte dextra ab in-
gressu Ecclesiæ ac locum et vocem in Capitulo emi-
neneiorem tanquam Prælato post dignitatem Pon-
tificalem primo cum plenitudine Juris Canonici
ac omnimoda possessione officij dignitatis onerum

honoris

honoris Privilegiorum et prerogativarum fructuumq[ue] reddituum proventuum de dotis et fundi nomine penitus contradicente realiter et cum effectu assignavimus, in cujus rei fidem has nostras receptionis Literas Domino Archidiacono sub nostro Sigillo capitulari dedimus. Acta fuerunt hac in Medniki alias Worni apud Sanctum Petrum in Ecclesia Cathedrali Mednicensi Nobis inibi pro Ecclesia negotiis tractandis et Capitulo Celebrando capitulariter congregatis de duodecima mensis Junij Anno Domini Millesimo quingentesimo Octogesimo octavo ita est, Martinus Sobolnicki Canonicus Vicariusq[ue] in Spiritualibus et Officialis Generalis Mednicen. manu propria sc.

Ita est Leonardus Beroni Visitien. Canonicus Mednicen. manu propria subscripsit.

Et Ego Joannes Petri de Harwolga Clericus Diocesis Poznanien. auctoritate Apostolica Notarius Publicus, et Venerabilis Capituli pro tunc scriba de mandato Dominorum Canonicorum praesens interfui et Manu mea propria me subscripsi.

Decretum S. Reg. Mtis. quo Jus Patronatus in Krakinowo Eppis Samogitiae adscribitur 1566

Jus Patronatus In Krakinowo

Zygmunt August Bozej milostiu Karol Polski Weliki kniaz Litowski, Ruski, Pruski, Zomoytski, Mazowecki, Inflanski, y Inych. etc.

Smotrieli Jesmo toho dela stany radami naszemi Ich Milostiu sztoperwo sieho buducy nam Hospodaru w Horodnie

W Horodnie sieho leta prosztoho w hodu szesti desiatt piatom Meseca aukhusta odinadcatoho dnia wczetwerh, Zalowal nam Kniaz Wiktoryn Werbicki, Biskup Zomoytski na Dworan naszych, Boltromeia Lewona, a Iana Raysckoho, otom iz hde oni Roku minulomo Tysecza Piatsott szesti desiat treteho Meseca Aukhusta dwadcat Czetwertoho Dnia, dawszy nam Hospodaru sprawu Imenem swoim Zon y wczasnikow swoich meniacy y biti podawcami Kostela Kralinowskoho, y nato prawo y listy usebe powedaiuczy y nepokazywaiuczy dey na onczas Kniazia Biskupu oto anepostupuiuczy obyczaiem prawnym, oderzali list nasz z Dworaninom Kniazczy wtuiu Plebaniiu Kralinowskuiu y nie o syłaiuczy Ieho Ieho Milosti Kniazia Biskupa tym listom y anekhu z nim nebywszy prosto do toie Plebaniy mocno Khwaltom wiechawszy, y Worota wybiwszy Wradnika Ieho Milosti tamocznoho Lonena Iwanowicza ot tol wybili, y zadnoie reczy stoie Dwora wywesti nedopustiwszy, tuiu Plebaniiu opanowali y oseli, skarby Kostenye y maietnosti Ieho, y Wradnika Ieho Ktoraia tam była, Zobrali Zboze Koni bydło Dwornoie, Ludi y wsiakuiu maientnost wmoc swoiu wziali; Anatoy dey Plebaniy ot dawnych Czasow u funidowano iest Archidiakonstwo Kostela kafedralnoho Biskupskoho w Zemli Zomoytskoy Mednickoho, wpodawane Biskupow Zomoytskich wecznymi Czasy. y wo dey podawania Biskupow Zomoytskich Archydiakony toho Kostela ot nemał toho weku, ot semideseti kolka lett uderzaniu y w spokoynym uzywaniu toie Plebani byli. Tak ze dey y tym ze obyczaiem on pryszodszy nato, spokoine tuiu Plebaniiu derzal, az do wybitia Khwaltownoho ot Lewona Raysckoho. y okazywał Kniaz Biskup, na on te czas wtrocy, dey pryiwiley Korola Ieho Milosti, y Welikoho Kniazia Alexandra slawnoie

pameti

Lamenti Diada naszoho y innych nematо prywilejow chotiaczy dowesti ot tak nematoho czasu spokoynoho derzania toie Plebanij, czerez Archydiakonow onoho Kostela, y czerez samoho Jeho mitost. Aprosiaczy nas, aby listom zwerchnosti naszoie uderzane, onoie Pleban byt prypuszczon. Lewon, y Raysky stoiaczy wtot ze czas u Horodnie oczewiste pered nami Hospodarem zdlcaru Sudowyrnoho wtoie reczy wymowlali, powedajuczy ze nesutt oto pozwanye y Ktomu bez Zon y wczastnikow swoich nechoteczy ot powedati ani sia wrocząwati, y prytaczaiuczy to jakoby wse wtoy sprawe protiw Kniazia Biskupa oni Rokow Zamandatom naszym ustati meli. Kdez my wysluchawszy won czas mowenia y sporow ich obudwu storon, a chotiaczy promezku nimi otuju plebaniju rozsudok wyrokom naszym uczyniti spewnych a slusznych pryczyn Ktozyli Jesmo oczewiste Jm obeiom storonam Rok pewny poroszpuszczeniu Woyska ot Woiewody Trockoho Hetmana naszoho naywyszoho Welikoho Kniastwa Litowskoho Starosty Zemoytskoho, Derzawcy Lidckoho, y Somilickoho, Pana Mikotaja Jerzewicza Radiwita zsluzby naszoie, y Zemskoie woiewnoie, minutoie Wodu prosztom Szesttdesiat piatom Mca oktebra szostoho nadcati dwa wszesti nedelach. Na ktory Rok, aby Lewon y Raysky z Zonami y wczastnikami swoimi; takze y Kniaz Biskup, pered nami stali, listi, prawa swoi potozyli, y rosprawu z sobоiu wtoy reczy pryniali, iako to wse szyrey y dostatoczne na wypisze sknich naszych Kniaziu Biskupu wtoy sprawe danom Jest opisano. y no hdy tot Rok ot nas u Horodnie Ztozony, wszesti nedelach poroszpuszczeniu Woyska prypat Mca Nojabra dwadcat szostoho dnia buduczy nam Hospodaru tut u Wilni, na Soyme Welikom walnom, to hdy my Zainszymi sprawami naszymi y Zemskimi Soymowymi nebyli bosppecznі zara

Zem,

Zarazom natot roke tore reczy ich sluchati, y Sudownie otprawowati. Ale zaprelożadanem kolkokrot nato rokow. Prytoczylase taia sprawa ich na Sud nasz az do dnia ninesznoho Mca Czerwara dwadcat dewiatoho dnia, topak stoiaczy im obeiom storonom, tak Kniaziu Biskupu, jako Lewonu, y Raybskomu oczewiste pered nami Hospodarem zalowal Kniaz Biskup na nich owziatie zmocy y derzania toie Pleba nij Krolewnowskoie, temi slowy. Jako wzey wsem listem naszym zaloba Leho ustorodnie, okolo toho uczynenia dostatocznie iest wyobrazazona. Lewon y Rayski naprod nechotiaczy nazalobu Kniazia Biskupa otpowedati zbywali roki nekotorymy pryczynami powedaiooczy iakoby inni protiw Kniazia Biskupa Roku ustati meli, nizli my tyie pryczyny ywywody ich uznawszy byti nesluszny nastoronu otlozyli, ysbazali wyrokom naszym, aby oni Kniaziu Biskupu nareczi holownyja otpowedali, ylisty pryswilaja zobu storon bkali, ykopie znich brali, sobe hdyz prowziato Kopie Lewon Jeszcze zotkazu wymawlalse chorobou zony swoiee, powedaioczy ze tu u Wilne roznemohlase, ajestliby newerono prosil aby dworanin nasz na ohlendane horoby iey Poslan byl, my wziawszy to pered sebe ze ale kowele by wodle prawa dla choroby zony Lewonowi odkladu toy sprawe ytym moch, ale hdyz wzo oni uprawo wstupili zlistow y pryuilejow Kniazia Biskupich Kopie bez zon swoich probrali, tohdy nasli Jesmo to wyrokom naszym, ze wzo tak odkladu chorobou zony Lewonowey isti nemoset, wedze predse berotkosti im twom neczynecy, skazali Jesmi aby Zona Lewonowa ot sich mest Za tiden to iest pondelok Mca ferala czetwertoho dnia, pered nami Hospodarem, albo sama albo czerez umocowanoho swoicho stala y

wotkazie

wotkazie Kniaziu Biskupu narecz hotownuju by-
ta, a kdy tot den ponedetok prysszot, Lewony
Zayski, sami ot sebe y Zon y uczastnikow swo-
ich perednami postanowiwsise y wprawo
wstupiwszy listow prawa Kniazia Biskupowo-
ho stuchali; jakoz napered byt czytan perednami
pryuiley slawnoie pamenti Korola Jeho mitosti
welikoho Kniazia litowskoho Kniazia Alexandra
dzieli naszoho pisany Jeszcze buducy Jeho
mitosti tolko Kniazem Welikim Litowskim, podda-
toju Leta Bozoho Narozenia Tysecza Czotyrysta
dewendesiat szostoho. Wkotorom pryuileju to-
opisuiocy że Jeho mitost korol Alexander
Zaprozbou Biskupa Zomoytskoho Kniazia Mar-
tina potwerdit, wtom mestecku Krolinowskom
na Kostel tamosztny Kormy Torh y Mito Torhowoie
y inyie wsi pozytki, y toz podawane onoie
Plebanyi tomu Kniaziu Martinu Biskupu Zomoyt-
skomu, y inszym Panom buducym Biskupom
Zomoytskim wecznymi Czasy wodtug spuszczenia
y Listow Zapisanych Fundatorow toho Kostela
Stanistawa a Aleksieho Michaytowiczow Wyszkir-
dowicza, a Kataryny Bundirowoie zSynom Jeie
Florianom, Kotorye Listy na onczas pered Jeho
mitostiu czerez toho Jeho Kniazia Martina Biskupa
Zomoytskoho byli pokladali y czytali druhi pryuiley La-
tinski Że naparkhamina pokladat List Biskup Kniazia
Mikotaja Radziwita Biskupa Zomoytskoho poddatoju
Leta Bozoho, Tysecza Piat sott dwadcat treteho wden
Swienta Poczatiu Panny Maryi, Kotory Pryuiley
to wsobe Zamikaiet że ony Biskup kniaz Mikotay
Radziwit naperwey Archidiakoniju wKostele kotow-
nom Zomoytskom ustanowit, y Archidiakonom
uczynit Kanonika tamosznoho Zomoytskoho
nejakoho Jorja, y na tuju archidiakoniju podat
y ufundowat Plebaniju Krolinowskuju wecznymi
mi Czasy, Treti Pryuiley Pokazywat Kniaz Biskup

Parkhamenowi

Parchamenowy ze Iego Miłosti Otca Papeża Pawła tre-
teho, poddatoju Tysecza piat sott trycat szostoho ho-
du, kotorym listom podat on tuju Plebaniju Kro-
linowskuju, Iego Miłost do zwałaiet neboszczyku
Kniaziu Wenclawu Werbickomu Biskupu Zomoytskomu,
tuju Plebaniju Krolinowskuju y Archidiakoniju der-
zati pry Biskupstwe Zomoytskom. Czetwerty pryvilej
także Parchaminowy pokładał Kniaz Biskup ne-
boszczyka Kniazia Iana Domanowa Biskupa
Zomoytskoho, poddaju Tysecza piat sott pentide-
desiat szostoho hodu, kotorym listom on tuju Ple-
baniju Krolinowskuju mocu prawa podawania
swoieho Kanoniku Wilenskomu Kniaziu Ianu Wir-
bikowskomu. Piaty List położył tohoż Kniazia z
Domanowa Biskupa Zomoytskoho, poddatoju Ty-
secza piat sott szestdesiatt treteho, kotorym on
zapozwoleniem y spusczenem Kniazia Iana Wirbi-
kowskoho dat archidiakoniju Kostela kotowrnoho
Zomoytskoho, y tuju Plebaniju Krolinowskuju, te-
pereszniemu Kniaziu Biskupu Zomoytskomu, bu-
duczy Ietro milosti Ieszcze na on czas Kanonikom
Wilenskim y Zomoytskim. Y poczytaniu tych
listow powedit Kniaz Biskup, że zatymi listmy pry-
wilejami poczawszy ot pryvileja Korola Iego mi-
łosti Alexandra y daley po wes tot czas ai do khwat-
towneho ot niatia, czerez Leona y Raysko, Bisku-
powe Zomoytskije y Archidiakonowe tamocznye
Plebaniju Krolinowskuju wmocy wpodawaniu
y derżaniu spokoynom mewali, Lewon, y Raysk,
natych listach czerez Kniazia Biskupa okazanych
dosit nemajoczy domahalise, aby Kniaz Biskup
Testamen albo zapis kotoorny Fundatorow Perszych
położył, na kotory wyszło potwerzenie Korola Iego
Miłosti Alexandra, Kniaz Biskup szczytitsie, y brał
sobe napomoc wyrok nasz kotory sie stał me-
zy Kniazem Waleryanom Biskupom Wilenskom
a Pisarom

a Pisarom y Sekretarom naszym Derzawcy Markówskim y Madelskim Panom Mikołaiom Naruszewiczom y Bratom Jeho Panom Stanisławom, hde tez do mahalise Panowe Naruszewiczy widzeti Testament neboszczyka Pana Jakuba Naruszewicza na Imene widy Zapisanoie na Kostel hotowny Wilenski Swetoho Stanisława, kotory Testament potwerdził Jeho miłost Korol Alexander, Rzkli my hospodary. Uznali to wyrokom naszym ze dosit było Kniaziu Biskupu Wilenskomu na potwerzene toho Korola Alexandra Testamentu neukazywaczy: Ktomu dowodił toho Statutom praw Zemskich hde opisuiet, iz chto czoho za Kazimera y Alexandra Koroley Jeh miłosti y Welikich Kniazey Litowskich Prodkow naszych uderzanu był, tot toje majet wecznie derzati. Lewon y Rayski na to mowił, iz potwerzene zadnoho prawa nepryddajet, y neczynit, tolko twerdit tot ze Zapis, na kotory bywaiet wydany, kotoroho zapisu on y neuidat y pecetnikow neuwedaiem Jeho, alkoliby dey Ineho kopia im dana wedaliby szto kunemu mowiti meli. Kniaz Biskup okazawszy kopiju, stoho Suda naszoho werchu menenoho mezy Kniazem Biskupom Wilenskim, y Pan Naruszewicz uczynenoho prosił, aby im wodług toho wyroku naszoho, y wedle statutu perwo pryspomenenoho wtom zachowan był. My baczeczy toho iz wonom Przywilei Potwerzene Korola Alexandra Dadi naszoho, to dołozono zeJeho miłost Zapis Fundatorow onoho Kostela y Plebaniy Krolewskoie wideti raczył. Rzkli Jesmo wyrokom naszym ze Kniaziu Biskupu Zamyt skomu nepotreba iest toho zapisu hotowoho, innych Fundatorow prokładati, ale dosit Jeho miłosti ku prawu na tom potwerzeniu, Korola Jeho miłosti Alexandra. A storona protiwnaia

Pretiwnaja aby daley otbarywała, kdez Lewon
y Rayski dowodecy nadania yprodawania
swoiho, ton, y wczastnikow swoich onoieł Ple-
banij, położdali Kopiju podpieczatiu ypod-
pisuju ruki władzwie Kaminika Wilenskoho
Kniazia Jana Wiśniowieckoho danuju jmu
y wczastnikom ich Listu ich ze Samych to
iest: Stanisława Mikołajewicza Khiedroytia,
wespołok z Zonoju Jeho Annoju Sochotubowno
noju Hanny Mikołajewnie Michaylowicza Boł-
tromeja Lewonowicza wespołok z Zonoju Jeho
Alzbetoju Szwabownoju, Jana Mikołaiewicza
Sotohubowicza, Michayła, Sarafina Januszkiewi-
czow, Bałtromeja Stanisławicza, Mateja Łet-
kewicza, Bałtromeja Hawryłowicza, Ambroże-
ja Jorewicza, Kotorym Listom oni Podali tuju
Plebaniju Krolewowskuju onomu Kniaziu Ja-
nu Wisniowieckomu, bereczy sobe stoho Listu
naponmie to iz unem do toiono. kdeby Kniaz
Wisniowiecki komu inszomu bez Woli ich tuju
Plebaniju spustiti tohdy oni nemaiut toho do-
pustiti, ale wołno im budet wziawszy onuju
Plebaniju do ruk swoich Jeie komu Zewolene
ich spolnoie budet. Ktomu położyli druhy List,
nasz pisany do Kniazia Pawła Kanika Zamoyt-
skoho, administratora Kostela hołownoho Zamoytsko-
ho, uWorniach, wkotorym Liste to opisuiet, Ze my za
nestanem peredmami na Rok Złozony, toho to Knia-
zia Pawła, y zanepokazanem prawa Jeho do Ko-
torohosie otzywał na Archidiakoniju Zamoytsko-
juy Plebaniju Krolewowskuju, azadanem nam
sprawy czerez Dworanina naszoho Nebosczyka
Stanisława Khiedroytia, jakoby taja Plebanija
Krolewowskaja, meła bit nadana Jeho, y wcza-
stnikow Jeho Bojar Szlachty, y ia on zuczastniki
swoimi tuju Plebaniju Kniaziu Wisniowieckomu Podał.
Zachowali Jesmo onoho Stanisława Khiedrotia
Zuczastniki Jeho pryprodawaniu toje Plebanij Kro-
lewowskoje

Krolinowskeje y Kniazia Wirbickoho uwezati temuz
Jesmo Khiedrotiu Kazali, nadto okazali list nasz
uwiaszczy otuju Plebaniju sprodpisaju ruki naszo
je, poddatoju Tysiecza piat sott szestdesiat tretcho
hodu pisany do Kniazia Biskupa Lormyitskoho Tepe-
resznoho Kniazia Wiktoryna Werbickoho buduczy ie-
mu naon czas Kanonnikom Wilenskim y Lomoyskim
wkotorom liste to opewaiet, iz Zarotoboju y danem nad
sprawy czerez Lewona, y Raysckoho onych samych Zen
y uczastnikow ich, jakoby zaja Plebaniju Krolinowsk-
ia metabiti podawania ich własnoho. A Kniaz Biskup
tedy bez zadnoho slusznoho prawa odrzo zapuszczenem
y postupenem Kniazia Wirbnowskoho met uderzane
Jeie pryisti: Roskazali Jesmo mocu zwerschosti naszey,
otuju Plebaniju z ruk Kniazia Biskupich wziati y im
podati, berucziy sobe Lewona y Rayski napomacz zana
tom liste wzalobe ich ze samych dolozeno toho ukromo
bychmo ich opodanie tuie Plebanij Krolinowskoje
kniaziu Wirbkowskomu zedati meli. Poprowczytaniu
tych listow dokladali Jeszcze slowy, ze oni zuczast-
nikami swoiemi jako zdawna sprotkow swoich
wodle prawa swoicho pryrozonoho tai wzo y
zatymi listy ot deseti let uderzaniu mocy y
podawaniu swoem onuju Plebaniju Krolinow-
skuju maiet. ystych ze tdey listow, a zwaszcza
zposlednoho znacyt y jawne okazalo, zoni ne
khwattowne jako na nich kniaz Biskup zaluiet
ale za prawom swoim pryrozonym, y za listom u-
wiaszczym naszym, otuju Plebaniju wiechali y
uderzane prysli. A protiw pryuileju Alexandra
Korola Jehomilosti powedali izto dey Kniaz Mar-
tin Biskup uprosit pryuiley, na torh y Korczmy
wtom mesteckeu Krolinowskom to dey Kostelowi
y nadaniu pomoc y dobrodeystwo uczynit, a im
dey jako podawczom nicoho wtom neublizyt.
Kniaz Biskup naprotiwko tych listow werchu me-
nenych y ustnoie powesti storony protiwnoie
otpor czyneczy powedet, y naperwey protiw li-
uwiaszczoho, do Kniazia Pawla Kanonika pisa-
noho tyio obmowy detal. Iz dey Kniaz Pawel

Kanonik

kanonik zamoyski nebuduczy Biskupom ani archidiakonom tolko administratorom naczas, albo sprawcoju onoie Archidiakonij a chotiaz by dey y byl Archidiakonom, to kelyby peredsia toho szto na wecznost Kostelu holownomu zapisano sam odin bez wedomosti naszoie hospodarskoie jako nawyszoho Patrona y opekuna wsich kostelow ne mos niczoho utratiti. A iz dey totrekmiaz Pawel na roku zlozonym nestal, to dey lepey uczynil, zesie oto newdawal, y prawa oto newel, szto jemu ne nalezalo, atez dey mezy tymi osobami kniazem Pawlom y kniazem Wirbkoskim nebyl spor o Plebanije krolimoczkuje tolko otot urad urad Duchowny o Archidiakonije powedajoczy nato u sebe meti prawo lepszoie odin protiw druhomu, a szto dey wtom ze liste dolozono ze Stanislaw Khiedroyt dal nam sprawu menczy onuje plebanije podawanem swoim wczasnikow swoich. Ino dey tot Stanislaw Khiedroyt nebuduczy podawcoju onoie Planij, ani prozwany oto, takze ani ot nas hospodara uywedaczom wtoy reczy nepostany ne mozet soznane, albo takowoje sprawoju y powestiu swoiu kotoju, a za ocznoju zwtaszcza sobez samomu prawo nato posuietczajoczy zadnoy perekazy szkody y wontpliwosti prawu kniazu Biskupomu tak iasnomu prynosit, naprotiwku podaniu kniazia Wirbkowskoho natuju Plebaniju, mowit tymi slowy, iz dey wtot czas Jemu tuju Plebaniju albo Archidiakonijo podano koli Biskupa Zomoytskoho po smerti kniazia Wenclawa Werbickoho nebyste, y chotiaz dey tak won czas oderzal, predsze dey kniaz Wirbkowski dal y potwerzene natuju Archidiakonije y Plebaniju, ot kniazia Jana Zdomanowa Biskupa Zomoytskoho wziat. A potom dey zas zatoho kniazia Biskupa dozwolenem y datoju Jomu tuju Plebaniju spustil, jakose dey to jawne okazalo zlistow Jeho tut uprawa pe- nami polozadanych. A ku listu naszomu u Wiaszczomu ostatocznomu powedil kniaz Biskup

iz Lewon

iz Lewon y Raysski oderzali toho sobe za ocżne jako prosili; My toho mowenia ich obeioch storon Zaloby y otpowedy y otporow dostatocżne wysłuchawszy, takze Listow pryuilejow prawa ich ohledawszy y dobre tuju recz uwazywszy anamowiwszysie otom s Pany radami naszymi ich milostiu y wydiacży to iz szto kolwek Lewon y Raysski pokazali wprawa listow protiw Kniaziu Biskupu Zomoytskomu, tyie wsi Listy wyszli nakotoju sprawu ich y uczasnikow Ich, y naprosbu Kniazia Biskupskoho, a Kniaz Biskup do wel toho usudu naszoho Listy pryuilejami pisanemi werchu merrowite a wholowach pryuiley stawznoie pamenti Korola Jeho milosti, y Welikoho Kniazia Alexandra Dzady naszoho, Ze onaia Plebania Krolewrowskaja, ot szesti desett Lett y daley wpodawaniu Biskupow Zomoytskich byla, y onwslusne Derzane onoje Plebanij wszedszy, y Archidiakonom buducży tam, toho czerez czas pewny uzywali. Wyrokom naszym hospodarskim, skazali Jesmo y prysudili tuju Plebaniju Krolewrowskuju s kostelom y skarby kostelnymy z Dworom onoie Plebanij z Mestechom z mesczany skoremamy storhom z mitom torhowym z ludmi dannymi y wlocznymy y sowim ztym szto y tey Plebanij nalezyt, wodle pryuileia Korola Jeho milosti Alexandra Dzady naszoho wecżnymi Czasy wpodawane, Biskupom Zomoytskim a uderzane tuju teperesznemu Kniaziu Biskupu Zomoytskomu Kniaziu Wiktorynu Werbickomu jako tuju skotoroho to reki wyszlo, A Lewon, y Raysski z Zonami y ucżastnikami swoimi, koteryie prawo swoie pryrozonoje, do podawania onoie Plebanij byti menili, wzo dotoie Plebanij, y podawania ieie niczoho meti, y pod Kniazi Biskupy Zomoytskimi teperesznymi y napotom buducymi to poiskiwati nemajot nawsi potomnyie Czasy. A sztosie doticzet Khwaltu, szto Lewon y Raysski nechoto mocu swo swoieju ale za listom naszym wonuju Plebaniju wiechali y wmoc swojeiu seie wziali my zwyroku

naszoho

naszoho ot Khwałtu wolnym ich czynili, odrzecz Szkody ktoryje sobe Kniaz Biskup ot Lewona y Kayskoho menił byty poczynenyje pry khwałtownom branii Zmowcy Jeho miłosti tojeje Plebanij w skarbech Kostelnych y Maietnosti Dwornoje onoje Plebanij y Zaderzania wybranymi ot tot Płatow dochodow y innych Pozytkow yaytisnenii aslirywenii mesczan y ludey tamocznych. Skazali Jesmo aby oni wse to szczym budut tojeje Plebanijei Zmowcy Kniazia Biskupowi wziali. Kotoruie y to szto oni Zaderzania swoieho Płatow, Dochodow, danej y innych pozytkow z Mesta y z Ludey tamosznych zdannych, y wołocznych brali, szto tez nad powinnost ich szkod im budut poczynili, Pered Dworaninom naszym, kotory z rozkazania naszoho uwiazywat Kniazia Biskupa wtojeje Plebanijei budet, powrocali y otdawali, y poplatili, a czohoby ne otdali y nezaplatili, to wse ony Dworanin nasz uwiazcy Kniaziu Biskupu prydaniy majet ich oto pered prawom Zemskim Powetowem im nalezmym prawem uzywati. Ynatoje Jesmo Kniaziu Biskupu Zmowcy tkskomu Kniaziu Wiktorynu Werbickomu dali ses nasz Sudowy List, do kotoroho ypeczat naszu prywesit kazali, apry tom byli Panowe, rada naszy ich mi lost Kniaz Waleryan Biskup Wilenski, Kniaz Janusz Andruszewicz Biskup Licki y Berestejski, Kniaz Mikołay Pac Biskup Kiiewski Woiewoda Trocki Hetman nayuyssy Welikoho Kniastwa Litowskoho Starosta Hrodzienski Derzawca Licki, y semilicki, Pan Mikołay Jerewicz Radziwił, Pan Trocki Kniaz Szczepan Andrejewicz Zbaraski Starosta Łozmoytski Derzawca Wołkski y Telszowski Pan

Pan

Jan Jeronimowicz Chodkiewicz Wojewoda Kijewski Marszałok Zemli Wołynskije Starosta Wołodimerski; Kniaz Konstantyn Konstantynowicz Ostrowski Wojewoda Nowohorodski, Pan Pawel Iwanowicz Sapieha Wojewoda Podlaski Marszałok nasz Starosta menski, Starosta lichowski y Mezyrecki, Pan Wasiley Tyszkiewicz a Marszałok Dworny Podskarbi Zemski Welikoho Kniastwa Litowskoho Pisar nasz Sprawca Wojewodenstwa Wilenskoho, Starosta Berostenski y Mohilewski, Pan Ostafy Wołowicz. Pisan u Wilne Leta Bożoho Narożenia Tysiecza Piatt Sott Szestt desiatt Szostoho Mesecza Fewrala Sz[?]oto ho Dnia (L.S.)

Hoszymkowicz Marszałok
Pisar Starosta Żyketynski
Derżawca Witkomerski.

Litera Dni Alberti

Litera Domini Alberti Orwidowicz super in Kielmie ejusq. Decimas. 1512.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam quia Divinum noscitur potius quam humanam omnium habe memoriam proinde Ego Albertus Orwidowicz una cum Conthoriali mea, Thabija ac Filijs Joane et Stanislao mejs, ad noticiam deducimus, omnibus quibq expedit Universis, Quomodo fieri salubri Consilio Amicorum et Consanguineorum nostrorum cupientes, quantum possimus Dnus advocante Consulere Saluti Animae nostrae ac Praedecessorum nostrorum de speciali assensu Reverendissimi in Christo Patris et Domini Dni Martini Dei et Apostolicae sedis Gratia Epi Medn Archidiaconi et Canonici Vilnensi duximus erigendi a per ~~Successores~~ praesentes erigimus ac Fundamus Altare in Ecclesia Parrochiali in Kielmy ad Laudem et Gloriam omnipotentis Dei necnon Divae Annae Genitricis Virginis Mariae. Atq Sanctorum Adelberti et Jorgij Martyris, pro cujus quidem erectione altaris fundationem ac dotationem damq assignamus et perpetue adscribimq ac decernimus ~~Duas~~ Dandas per Successores nostros Legitimos decimas de quatuor Curijs nostris, Videlicet Kielmy, Loszawsza, Lojwie, et Leyporzie; et de ortis earum de omni grano, a Pecoribq duo Pecora, Vaccas, et Boves, indistincte duos apros sive porcos, ab Aquabus decimum pullum seu hinulum, Caseos Sexaginta, de Butiro mediam Alteram mensuram alias pultora puda,

in pecunijs

In pecunijs Paratis Sexaginta monete in terra
currentis, Hominem unum pro Custodia Domg
ac ductione Lignor, nec non Pratum circa flu-
vium Vergpiana ad cujusquidem Altaris
Aram et regimen, Una etiam cum Consen-
su Prenominati Reverend Dni Epi assum-
psimus et presentibus recepimus et nunc Ad
modum Rdum Dominum Andream de Vernis
Mansionarium obligantes indignum ipsum
Dominum Andream et Suos Legitimos Succeso-
res ac sequaces ex Decreto prius dicti Reveren-
dissimi Dni Epi ad Duas Missas in qualibet
hebdomada Legendas Unam pro Vivis, et Alteram
pro Defunctis sub Conscientia eorum cujus Altaris
presentationem provisionem eorum et Collationem
ad nos et ad Legitimos Successores nostros Volumus
pertinere perpetuo et in aevum, in cujus rei Testi-
monium, Sigillum nostrum presentibg est sub
appensum, actum et datum Dominica Roga-
tionum Anno Domini Millesimo quingente-
simo Duodecimo. Presentibg circa premisa
jam Nominato Reverendissimo in Christo Patre
et Dno Dno Martino Dei et Apostolice Sedis
Gratia Epo Medniecense, Archidiacono et Ca-
nonico Vilnense, nec non Venerabilibg et Di-
scretis Viris Paulo Canonico vicario in Spiri-
tualibg et Officiali Medniecensi, Stanislao Ca-
pelano ejusdem Revssimi Dni Epi Andrea
Mansionario Eccles: Cath: Medn Marino Domesti
co Vornesi ac Magistro Coquine Dni Epi Stepha-
no Rectore Scholari et alijs quam Pluribg fi
de dignis Testibus.

Privilegium Fundationis
Ecclesie Taur

Privilegium Fundationis Ecclesiæ Parochialis Taurogensis. 1507.

Taurogi.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quoniam temporalem a nostris subditis lavam glubimus, aequum est ut illorum animarum curam geramus. Eam ob rem Nos Bartosius Palatin Vilnen in terra Samogitarum super Tauggi Heres, sciens Oppidanos et Villicos gentilismi ac idolatriæ erroribus usq adeò imbutos, ut perdifficile ab asueto Larium Deorum Domesticorum cultu valeant abvocari, neq illis alio consultum modo arbitrari, Ecclesiam, edificandam Presbyterum Vernacule Samogitarum per Rdum Episcopum Samogitarum instituendum decrevimus, prout ad Laudem et honorem Sstæ Triadis, et Deiparæ Virginis Anunciatæ, necnon S. Bartholomei Apostoli Martyris Ecclesiam crevimus. Cui damus, donamus et in perpetuum adscribimus aream circa Ecclesiam, pro domo, Schola, Hospitali, et ortis unaq pro Predio et Pascuis Silvarum in Crudè radice erecidendarum mansos seu Laneos, novem, Villicos nostros Kanghethaytos, Wisbuty et Prudisthi, cum eorum prole, terris, ex antiquo pertinentibus eorumq servitijs ac fructibus. Decimam manipularem de Curia nostra inibidem ommigrani,

Siligimis.

Siliginis hyemalis, et Aestivalis, Tritici, Hordei, Avenæ, cuius prætera tabernatorum nostrorum existentium et futurorum decimum, cum eorum terris censibus. Pro candelis et ornamentis Ecclesiæ ex proventibus Villarum nostrarum octo Kopas Litis quotannis. Solvendas Liberam piscationem in Lacubus et Fluvijs nostris, Lignationem Liberam etiam in Silvis pro usu Plebani et Ecclesiæ, etiam pro ædificijs Curati et Subditorum ejus, duas prætera Tabernas liberas, cum suis terris, sic ut alij tenent, in quibus Cerevisia, Medo, Vinum, et alij liquores omnis generis propinabuntur. Subditi quoq nostri Prædiales omnes obligatierunt in perpetuum Sigillatim ex manso, pro festo S. Martini, hordei modium, alterum Siliginis quotannis Presbytero loco Serenæ dare ob quod Plebanus nil ab eis ratione officiorum accipiat. Ius Patronatus Nobis ac Successoribus nostris conservamus. Attribuimus quoq eidem Ecclesiæ loco decimæ tertiam partem ex fructibus seu utilitatibus, ex molendinis factis et fientijs, et demissionibus provenientibus, atq ad eandem Ecclesiam sic per nos in perpetuum pro consequenda vita æterna nostra, nostrorum Subditorum, dotamus, Hum Joannem Presbyterum Capellanũ Magci Dni Erna toldi, præsentavimus ac instituimus, cui Ecclãm cum paramentis, bonaq omnia ac Singula per nos, ut præfertur, in æviternum, adscripta in realem possessionem tradimus, ipsi eiusq Successoribus in perpetuum

perpetuum, donavimus iuriq̃ nostro super predicta renunciamus, Juribus ac libertatibus Ecclesiæ irrevocabiliter donamus. Porro Curatus m̃ Successoresillius, legitime ad dictam in Thaurogi Ecclesiam investiti tenebuntur Singulis diebus Dnicis et Festis Missam cantare et Populum clara voce præcepta consequendæ Salutis Samogitarum linguâ docere. Ferijs autem Secunda pro Defunctis, tertiam pro Vivis, quartâ et Sabbatho de B. Virgine, Sexta pro remissione peccaminum nostrum Missas celebrare temporibus perpetuis. In cujus rei Testimonium præsentib9 Sigillum nostrum et Amicorum nostrorum appendi, et per Presbyterum domesticum subscribi jussimus. Actum Vilnæ in nostra æde infra Dominicam Passionis, Præsentibus ibidem Magcis Dominis. Domino Stanislao Janowicz Castellano Trocensi et Capitaneo Samogẽ Generali Dño Alberto Chastaldo pincerna, Dño Nicolao Mikolaiewicz Palatino Trocensi. Domino Stanislao Hlebowicz Palatino Plocensi, etiam Rvdis Dñis Joanne et Andrea Canonicis Vilnensibus, et Rvdo Jacobo Krozensi, alijsq̃ Testibus fide dignis ad præmissa rogatis et vocatis, Anno Millesimo Quingentesimo Septimo. Loca x·x·x·x· Sigillorum appensorum. Nota subscriptionis sequitur in hunc modum. Albertus a Solecznili Presbyter et Capellanus Magnifici Domini præfati, etiam Sacrâ Apostolicâ authoritate Notarius Publicus mpp

Incorporatio.

Incorporatio Ecclesiæ Parochialis Luknicensis Vicarijs Ecclesiæ Cathedralis Vornen.

Lukniki 1582.

Stephanus Dei Gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ Samogitiæ Livoniæque, nec non Transilvaniæ Princeps. Significamus præsentibus Literis nostris quorum interest Universis. Quod cum accepissemus ex relatione Rdi in Chro Patris Melchioris Giedroyć Episcopi Mednicensis proventus Vicariorum perpetuorum Vornen. Cathedralis Ecclesiæ adeo tenues et exiguos esse ut dificile, ommino illis pro usu atq necessitate illorum sufficere possint, atq ideo non immerito verendum esse, ne illos rebus pro illorum Conditione destitutos, locum illum deserere, ac ob id in Divina refacienda negligentiam comitti necesse sit, quam ob causam Divinus Cultus non modo intermitteretur, sed fortassis (quod absit) Successu temporis magis non ac magis sine animarum fidelium incomparabili jactura intercideret, dandam nobis pro Officij Nostri Regij munere operam existimavimus, quo dictorum Vicariorum difficultatibus obviam iremus, simulq pro ea cura, quam nos in rebus ejusmodi gerere decet, prospiceremus, ut illo in loco cultus Divinus non modo sensim quoitam modo non iteat, sed etiam inquantum fieri poterit, indies adaugeatur. Quod cum velea potissimum

pessimum ratione fieri posse animadverteremus, si proventus annui dictorum Vicariorum beneficentia et liberalitate nostra ampliores redderentur, idcirco nos Ecclesiam Parochialem Lubnicensem in Diecesi Samogitiae Juris Patronatûs nostri Regij: morte Venerabilis Benedicti Strykowski, illius ultimi et immediati Possessoris ad praesens vacantem cum omnibus et singulis illius proventibus, utilitatibus et emolumentis, quocunque illa censeantur nomine, ad eam ex antiquo spectantibus, quemadmodum videlicet eadem praefatus Benedictus percipiebat, illis perpetuis temporibus conferendam, proventibusque illorum quousque antea habent, adjungendam atque adeo incorporandam duximus, uti quidem conferimus, adiungimus et incorporamus hisce literis nostris nullumque iam exnunc omnino nos et Successores nostros cuipiam conferendae praefatae Ecclesiae jus habere in posterum debere, volumus, ita quod iam omnes singuli dictae Parochialis Ecclesiae Proventus, praefatos Vormienses Vicarios modernos et pro tempore existentes in Universum concernent, eidemque illis inperpetuum cedent, iis modo exceptis, quae ex ordinatione per praefatum Rndum Episcopum Mednicensem facienda, Plebano seu Parocho, qui per eosdem Vicarios, et non quempiam alium, ad praefatam Lubnicensem Parochialem Ecclesiam praesentatus fuerit, penes

eos namque

eorumq[ue] super præfatam Ecclesiam alicujus præsentandi potestas Solummodo semper futura est, debebuntur. Porrò Vicarij Ecclesiæ præfatæ moderni et pro tempore existentes curam adhibere diligentemq[ue] operam dare debebunt, ut Divinus cultus et in præfata Cathed[rali] Vormien[si] et Lubnicen[si] quoque Ecclesia, tum et aliæ quoq[ue], quæ illorum erunt Officij debitè Administretur, ac res quidem divina non modo aliqua ex parte intermittatur, sed omninò indies inquantum fieri poterit accrescat, et incrementum capiat, quæ res et præfato moderno et alijs pro tempore existentibus Medmicensibus Episcopis curæ esse debebit. * Atq[ue] in ejus quidem rei fidem et evidentius Testimonium &c. Testimonium, præsentes manu nostra subscripsimus. Sigillumq[ue] nostrum eisdem sub appendi jussimus. ~~Atq[ue] in ejus quidem~~ ~~[illegible]~~. Datum in Civitate Nostra Rigensi Die vigesima, Mensis Martij. Anno Domini Millesimo, Quingentesimo, octuagesimo Secundo. Regni verò nostri anno sexto.

Stephanus Rex. O.

Fasciculi duo diversarum Literarum super Pagum Lukmicensem dictum Petehlanj.

Fasciculus diversarum Indulgentiarum.

Admissio. ...

Admiſsio S. R. Majestatis in Zyhnili habere tot Tabernas quod ad majus Esse poſsunt.

Zygimunt Bozię Miłostiu Korol Polski welikij Kniaz Litowski, Ruski, Pruski, Zomoytski Mazowecki y innych.

Czynim jawno sim naszym listom chto naneho posmotrit, abo czuczy Jeho usłyszyt, ninesznym y napotom buduczym komu budet potreba toho wedati, mowit nam Proboszcz Krakowski Sędomirski y Troczki Doktor y Sekretar nasz Pan Jan Andrey z Walentina o tom Sztoz nabiatoroje Plebaniju w Zemli Zomoytskoy w Zyhnilach dali Jesmo Jemu aspektatceju dla oboronenia Kosteła Bozoho, a na Fundacie naszom opisali Plebanom tamosznem naprotywene meti Czotyry Korczmy w tom mesteczku kotoroje tam jest pryjomom Kostele y zedat nas

oto aby

oto abychmo dozwolili Jemu y tomu Koste-
łu Lubenichomu Korczom meti, tolko kolko
by jch tam byti mohło koro my baczecy
napilnye y wernye przysłuhy Jeho kotorye
on nam Panu swojemu ustawicznie pry
nas meszkajoczy zawzdy okazujet, z Łaski
naszoje hospodarskoje naszedane Pana
Doktorowo to uczynili. Pawłowcie u Fun-
date naszom odno Czotyry Korczmy
Ku tomu Kostełu Bozemu nad Plebanije
jest opisano. Awedzemi zosobliwoje
Łaski naszoje dozwalamy Panu Dokto-
ru prytom Kostele Bozom u Lubenikach
meti Korczom tolko kolko budet wola Jeho,
albo tez ich wtom Mesteczku byti mozet pod
tym sposobom iz tye kotorye ony Korczmy
derzat majot okrom tych dawny Czotyroch
Korczom kotory Perwey sut opisany ma-
jot perwey Listy wolnye meti ot Pana Dok-
tora nato y Korczmy, a z tych Korczom wsia-
kij dochody y pozytki majet on natot Ko-
stel Bozy wybierati a toho y sobe pozytki
meti, a twerdos toho y peczat nasze Ka-
zali Jesmo pryweziti, y Jemu naszomu
Listu

Listu. Pisan u Wilni Pod Lett Bozeho Narozenia Tysiecza piatt sott Czetyr desiatt perwszy Meseca oktiabrea wtory nadcatt den. Indikt Pentinadcatt

O   Iwan Hurnostay Pod skarbi Zemski Marszalok

Upisdev.

Privilegium Ecclesiæ in Lukniki. 1493 110.

Lukniki

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Nos Alexander Dei Gratia Magnus Dux Lithuaniæ Samogitiæ Terrarumque Russiæ Dominus et Hæres. Significamus tenore praesentium quibus expedit Universis et singulis harum notitiam habituris retulit nobis honorabilis Simon de Grodno Plebanus Ecclesiæ Omnium Sanctorum in Lukniki. Quia literæ seu Privilegia donationis ipsius Ecclesiæ ab illis quibus ea dederat servare sunt amissa et quamvis ipse omnium quæ per Predecessores nostros dictæ Ecclesiæ sunt data et adscripta, plenam, absque ulla injuria, possessionem haberet, cupiens tamen in futurum sibi et Successoribus de maiori certitudine et securitate providere, supplicavit Nobis, quatenus fundationis hujusmodi nostris Literis renovandam, roborandam, dignaremur. Nos vero qui Sacra templa et Ecclesias Dei pro augmento Christianæ religionis, et propter Salutem animarum pie et grato animo providemus Sufficienter de hoc responsiones a Rev. in Christo Patre Dno Martino Episcopo Mednicen et Mag.co Stanislao Janowicz Capitaneo Generali Samogitiæ petitionibus plurimum gratiose annuentes, et omnia bona possessionis hic inferius emanatas iusta fundationem Predecessorum nostrorum præfatæ Ecclesiæ Rectori quod et Successoribus rite intrantibus damus, legamus

et perpetue

et perpetuo inscribimus, inprimis Villam Lubemihi, ubi sita est Ecclesia cum predio, molendino, familia illibera et omnibus Villanis servitijsq et terris ipsorum. Item

// Item alios hnes in agro seu terra dicta Peteklany. --

homines cum terra dicta Paszkowiany // item duo predia, Taurogiany et Popili cum familia illibera, et omnibus Villanis Successoribusq illorum, in ipsis predijs et terris superius nominatis commorantibus. Cujus Servitijs, Laboribus, datijs, pensionibus, censibus, tributis, quaecunq secundum antiquam consuetudinem terrae Samogitien facere, et implere tenentur, et generaliter cum omnibus agris, Campis, pratis Cultis et Colendis, Silvis, nemoribus, Indaginibus, Stagnis, Lacubus, Universisq utilitatibus, et obventionibus, ad omnes terras, et predia superius expressa, quomodolibet Spectan ita longe et late prout in suis omnibus metis exantiquo sunt distincta et Limitata nihil inhis nobis vel quibuscunq alijs in eisdem reservand. Praeterea Singulis annis et perpetuis temporibus dicte Ecclesie damus et inscribimus de Districtibus nostris videlicet Wloci quinq boves, quos tenutarij debent et tenebuntur extradere, duos de Dyrwianym, alios duos de Wieszwiany et quintum de Byrżzaniany damus et perpetuo inscribimus. eidem Ecclesie et Rectori pro tempore existenti, Successoribusq in Villa Lubemihi duas tabernas liberas unam atiqua dotationis, et aliam ex gratia nostra, per ipsum Rectorem modernum et Successores habendum, tenen, omnesq census et utilitates ex eisdem provenien tollendum, et in suos beneplacitos

usus

usus convertendum. In Quorum fidem et Testimonium Praesentibus Literis Sigillum nostrum est appensum. Datum in Conventione Trocensi. Feria quarta in Vigilia assumptionis Beatae Virginis Mariae. Anno Domini Millesimo, quadringentesimo, nonagesimo tertio

O Magnifici Nicolai Radiwilowicz Palatini Vilnen et magni Ducatus Lithvaniae Cancellarij

Super Jietowtiszki fasciculus diversarum literarum litium protestationum in saculo coriaceo.

Privilegium Altaris Betygolensis 1544.

Betygoła

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Ego Nicolaus Wołoczkowicz pro tunc temporis Thyvonus in Pojurze notum facio per praesentes quibus expedit Universis et Singulis praesentibus et futuris harum notitiam habituris quemodo ego non compulsus nec coactus neque aliqua fraude se ductus, etiam existens sanus mente et corpore usus meorum amicorum salubri consilio et matura deliberatione, tandem ego Nicolaus Wołoczkowicz ductus et inspiratus devotione lego do et ascribo ad honorem Dei Omnipotentis et Sanctissimae Trinitati, et ejusdem gloriosissimae Matris Virginis Mariae pro Ecclesia Tituli Sancti Nicolai Patroni in Betygoła terram

nomine.

nomine Milonivzki cum omnibus ejus utilitatibus, hoc est pratis fajis rubetis aquis prout est in se longa et lata in suis Limitibus, cum omnibus ut supraescripti lego predictam terram perpetue et in aevum. Quam terram deservivi circa Regiam Majestatem. Item Ego Nicolaus supra nominatus pro ista terra suprascripta obligo honorabilem Dominum Martinum Plebanum modernum, et omnes ejus Successores ut ipsi dent Vinum pro Missis omnibus Altaristis et Presbyteris manentibus circa Ecclesiam in Betygola, et hoc perpetue, etiam obligo eundem honorabilem Dominum Martinum Plebanum modernum et omnes Successores ejus ut ipsi legant unam Missam in Mense pro peccatis etiam perpetue, tandem si videretur alicui Plebano grave Vinum dare pro omnibus Presbyteris et Altaristis circa eandem Ecclesiam morantibus et istam unam missam legere in Mense, extunc Ego Nicolaus aut Uxor mea aut Pueri mei iterum recipiant predictam terram pro se et ex thesauro aut ex Patrimonio dare unam Sexagenam pro Vino, et pro Missa ad Ecclesiam Sancti Nicolai in Betygola etiam perpetue. Actum et Datum Anno Domini Millesimo Quingentesimo Vigesimo Quarto die Solis Vigesima prima Mensis Februarij Presentibus Testibus ad hoc Speciali vocatis, honorabilibus, et Nobilibus, Honorabili Alberto Altarista in Betygola Honorabili Jacobo

Vicario

Vicario pro tunc temporis existente discreto Joanne Ministro Ecclesiae in Betygola, Nobili Wiączko Żmgailowicz, Nobili Moseiko Prepolowicz, Joanne Niebrasowicz, Stanislao Wołoczkowicz, et aliis quam plures dignis. Tandem ego Nicolaus Wołoczkowicz propter majorem Testimonium suum Sigillum subappendi.

O.

Aliud Privilegium super Altare in Betygola

Beygola 1717.

In nomine Domini Amen. Sub Anno Domini 1717 die Martis prima mensis Septembris ad certitudinem Universorum et memoriam futurorum Singulorum, omnibus et Singulis tam praesentibus quam futuris volo facere notum per tenore praesentium. Quod ego Nobilis Bartholomeus Jurgiewicz licet corpore infirmus mente autem sanus primo et principaliter commendo Deo Patri animam meam, et Beatae Mariae Virgini Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum, ac summo Pontifici Sancto Nicolao mea pg facio lego et ascribo finali et Testamentaliter, et lego pro anima mea Curiam alias Podubisza Domino Adalberto Altarista meo ad Altare nostrum Sanctae Annae in Betygola in Ecclesia Sancti Nicolai cum tota familia obnoxia et cum omnibus rebus quae continentur in praedicta Curia, hoc est cum mobilibus et immobilibus

immobilibus, cum pecore et frumento, et cum tribus Kmetonibus, nomine egnelis Menestaicys Luchnelis Dybolowicz Budeo filio et cum alias parwa, de qua datur media sexagena annuatim ita prout solus habui in longum et latum ut suis Limitibus est distincta et limitata similiter et Kmetonum terra, et hoc cum pratis aquis silvis et rubetis, Quemadmodum ipse solus habui et tenui et possedi nihil Juris et proprietatis prove et pro suis legitimis Successoribus in eadem predicta Curia, reservandi sed cum omni jure et omnibus attinentiis, ad predictum Altare ascribo et lego, ut teneat temporibus aeternis et predictum Altaristam obligamus et Successores ejus ad unam Missam ad quamlibet Septimanam ut compleat sine aliqua negligentia, et Singuli ad qualibet quatuor tempora, item lego ad predictam missam decimas de omni terra quam emi ad Curiam Szymigola de omni grano quam seminatur et cum avena et hoc coram Nobili Dno Jamilo Billewicz et Nobili Dno Jracha de Giedroity, et ad hoc Testamentum Sigillum suum apposui et illos rogatos habui ut Sigilla sua apponerent ad predictum Testamentum.

O. O. O. O.

Betygola

Betygola

In nomine Domini Amen. Sub anno Messie millesimo quingentesimo quarto, cum cunctorum perit memoria factorum, nisi que veridicis roborentur Literarum monumentis, sed ex quo omnia in nihil revertuntur unde orta sunt. Itaq. Nos Valentinus, et Bartholomeus dicti Jurgiewicz non coacti sed Spiritu devotionis ducti sequentes nostros Parentes illorum Statuta non frangentes sed adaugentes Dni mi Parentes Fundaverunt in Ecclesia Betygoliensi Altare vivis ad veniam defunctis vero ad requiem, statueruntq. et confirmaverunt videlicet dare perpetue et inviolabiliter Decimas de omni semine de Curia quadam que vocatur Szymigola de fructibus et vegetibus videlicet de Siligine et triticeis, de ordeo et omni grano quod Seminatur excepta avena de qua non dabatur, nec nos volumus dare. Similiter de gallinis et aucis ovibus semper decimas dare et de omni pecore constituerat, et nos volumus dare. Insuper unus porcus unius bos dabatur, nos vero ad hoc superaddicimus alium porcum et alium bovem, et volumus semper annuatim dare et etiam dabatur annuatim sexagena. Nos

vero Superponimus aliam et volumus dare. Item triginta caseos Butiri vero alias unam apud omni Anno inviolabiliter dare obligamur. favore cujus dotationis extunc Dmus Albertus et ipsius legitimi Successores tenebuntur et praesentibus obligantur in qualibet hebdomada duas Missas unam pro peccatis et aliam pro Defunctis, et ad quatuor tempora vigilias Legere et complere perpetue et in aevum In cujus rei fidem et Testimonium Sigilla nostra praesentibus sunt apposita. Actum et Datum in aedibus nostris feria sexta infra octavas Corporis Chri Anno de Loco quibus supra.

Aliud Privilegium super Altare in Berzgola. Berzgola 1504.

In nomine Domini Amen. Noverint Universi hos praesens publicum transumptum inspecturi. Quod Nos Martinus Dei gratia Episcopus Mednicensis, habuerimus vidimus et diligenter inspeximus Literas Testamenti seu ultime voluntatis per olim Nobilem Milam Filiam Wiszgin legitime fact ejus vero Sigillo munitas, sanas Salvas et omnimoda suspicione carentes quarum quidem Literarum tenorem continentia erat iste Universis et Singulis sit notum, quomodo ego Mila Filia Wiszgin

existens

mi

existens sana mente licet corpore debilis facio Testamentum coram Christi fidelibus fide dignis vocatam Laurentio Tenutorio de Mroze Laurentio Tenutorio de Uciany Michaele Tenutorio de Cyragola Bartholomeo Buimgowicz Anna Bynygiowa Katerina Kimbartowa Stanius Contolewicz Juszko Szocowicz Chmiedziu Magister Samuel aliy quam plures ideo Testamentum facio pro Salute anime mee et Antecessorum meorum sciens qui nihil certius morte et nihil incertius nisi hora mortis ne post mortem meam Lites seu querele inter amicos meos orirentur, ideo do vel lego tibi Paulo decimam de Uciany Kuphoze Ihubie Paulo Czapla Altariste suo et Successoribus ejus. Ipse verò legere Missas pro peccatis unam, pro animabus unam pro Salute vivorum commemorationes facere debent in Sigillum meum appensum est, quibus quidem Literis diligenter inspectis, ad petitionem et requisitionem, Honorabilis Domini Alberti Altariste, in Betygola per notarium publicum infrascriptum ipsas videndas mandavimus et transumi atque in Publicam formam redigi decernentes et voluntas ut hic presenti transumpto publico sine exempto plenas fides deinceps adhibeatur, ubi libet in Locis omnibus et Singulis quibus fuerit oppertunum ipsumque transumptum fidem faciat, ac illi fides ac si originalis ipse apparerent,

quibus

quibus et Singulis authoritatem Authoritatem nostram interposuimus et Decretum, et ad ampliorem evidentiam premissorum Sigillum nostrum presentibus duximus apponendum et Subappendi mandavimus. Actum et Datum in Medniki de Mercurij secunda Mensis Octobris. Anno a Nativitate Domini Millesimo quingentesimo quarto Indictione Septima Pontificatus Sanctissimi in Chro Patris et Dni nri Dni July Divina providentia Papae Secundi Anno primo. Praesentibus ibidem. Unlibus Paulo Zurelis Joanne Szaulewski et Jacobo Olsiecki Canonicis Ecclesiae Mednicensis. Ultho Tiuno, et Nicolao Tenutario in Telsze circa premissa Testibus Vocatis specialiter atque rogatis.

O. Signum Notarij. Et ego Mathias Alberto de Prussinowice Clericus Plocensis Diacesis &

Aliud Privilegium super forum et Tabernas in Betygola Betygola 1516

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, liberalitas et munificentia inter ceteras virtutes que principibus peculiares sunt non immerito numeratur, quam exercere et si omnes ipsis Laudabile et gloriosum est. Maximè tamen si in personas Ecclesiasticas, quibus et Sacrarum rerum et Salutis omnium cura est, ita sint Munifici, ut melius liberiusque iisdem rebus quibus praepositi sunt, gratia ipsorum vacare possint. Proinde

Nos

Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ Russiæ Prussiæ Samogitiæq ettc. Dominus et Heres Significamus tenore presentium quibus expedit Universis præsentibus et futuris harum notitiam habituris. Quomodo petitionibus Magnifici Stanislai Janowicz Castellani Trocensis, et Capitanei Generalis Samogitiæ, Nobis pro parte Honorabilis Martini Stoczki Plebani in Betygola porrectis permoti Intellegenq necessitatem Ecclesiæ Parochialis præfatæ in Betygola, pro ejus Rectorumq ac Subditorum ipsius meliori conditione, ac etiam Subditorum nostrorum in Vicinia tu existentium utilitate et Singulari gratia ac de certa scientia nostris nostrorumq consiliariorum forum Septimanale, qualibet Die Dominica Celebran in eadem Betygola. Præfato Magnifico Stanislao Janowicz instituere commisimus, et mandavimq quod et Nos instituimus tenore præsentium mediañ in perpetuum dantes et concedentes omnibus hominibus utriusq sexus unicumq venien, cujuscunq Status et Conditionis existen, omnes merces cujuscunq Generis vel metrici mensuratas sive non mensuratas, omnesq res pro usu humano necessarias, vendendi et emendi omnimodam facultatem cujus quidem fori Septimanalis exactionem totalem in aliis oppidis illuc vicinis dari solitam dedimus donavimusq præfato Martino moderno in Betygola aliisq pro tempore existentibus ibidem Plebanis, damusq et concedimus per præsentes eviterne

et insuper

et insuper ut ipsum forum celiorem ibidem accipiat
executionem, pro majori commodo illius Ecclesiæ
S. Nicolai in Berygola. Rectoresq ipsius pro tem-
pore existentes locum terræ nostræ situm ibidem in Be-
rygola pro ædificandi ac de novo erigendis quinq
Tabernis eidem Martino moderno, alijsq si ipse
non compleverit casu quocunq pro tempore existen-
tibus, Plebanis ejusmodi tenendas habendas utifru-
endas gubernan, possiden, et in suos Ecclesiæq u-
sus, et conferimus cum omni censu annuo et Sep-
timanali omnibus et Singulis utilitatibus, ex ipsis
tabernis provenientibus, cum hominibus in eisdem
residentibus, tenore præsentium mediari in perpe-
tuum, per ipsum Martinum Plebanum modernum,
aliosq pro tempore existentes Plebanos, tabernas ejusmodi,
tenen, haben, utifruen, gubernan, possiden, et in suos
Ecclesiæq usus beneplacitos convertendi quam quidem
donationem firmum ac perpetuum robur habere de-
cernimus, et ut firmior sit obligamus præsentibus
præfatum Plebanum dictæ Ecclesiæ in Berygola Ple-
banum, et suos Successores, pro tempore existentes
Plebanos Singulis ferijs Secundis omni ebdoma-
da, Missam de Sancta Trinitate, et pro defunctis
Prædecessoribus Nostris duas missas legant in eadem
Ecclesia seu legi faciant perpetuis temporibus et
ævum. In cujus rei Testimonium Sigillum nostrum
præsentibus est Subappensum. Actum et Datum
Vilnæ feria quinta Pentecostes Anno Domini Mil
lesimo

Millesimo Quingentesimo decimo sexto Regni Nostri decimo, praesentibus ibidem Magnificis et Generosis Nicolao Radziwill Palatino Vilnensi et Cancellario Magni Ducatus Lithuaniae. Georgio Oviclowicz Palatino Trocensi, et Curiae nostrae Marsalco Stanislao Janowicz Castellano Trocensi et Capitaneo Generali Samogitiae. Georgio Radziwil Capitaneo Grodensi. Bohussio Joanne Zabrzezynski Palatino Novogrodnensi. Bohussio Bohomiczynowicz Marsalco et Capeo Notario sincere et fideliter Nobis dilectis. Datum per manus Generosi Pauli Narwszewicz Notarij nostri qui praesentia habuit incommissis.

Commutatio terrae in Beygola

Beygola 1466. 1406.

Matthias Dei gratia Episcopus Medincensis Significamus tenore praesentium quibus expedit Universis quia Dominus Paulus Plebanus de Beygola volens adaugere bona Ecclesiae cum consensu nostro commutavit, terram Ecclesiasticam dictam Kuppe cum Nobili Domino Wyrgino, a quo per commutationem accepit terram hoilagow quam terram Dominus idem Virgin quae se in magis extendit, Ecclesiae praefatae donavit per medium commutationis cum respectu mediante, idemq̄

Dominus

Dominus Virgin prefatam terram teneat habeat communiter ad usus proprios ordinet perpetue et inevum, a nullo nostrorum Successorum habens indignationem molestam quam quidem Terram Secundum premissa utraq pars possideat pacifice et quiete secundum que eis melius videbitur expedire Dat Prosieymie VI Mensis Novembris Anno Domini Millesimo Quadrigentesimo sexto. Presentibus Testibus Dmnis Nicolao Plebano de Lukmiti, Joanne Plebano Szylov, et Nobili Georgio Niemierowicz Nobili Tarutis servisq meis circa premissa aliysq quam plurimis fide dignis circa premissa Meq Stanislao mio Sig mi pmissis subappens.

Nowa Wola 1555.

Privilegium Reginæ Bonæ super nowa Wola Anni 1555. alias Wierzbołow

Bona Dei gratia Regina Poloniæ Suprema Dux Lithvaniæ Russiæ Prussiæ Masoviæ ettc. Domina

Significamus tenore presentium, quibus expedit Universis et Singulis presentibus ac futuris, harum, notitiam habituris. Quia Nos cupientes cultum Divinum augere pro communi bono, ac religione Subditorum nostrorum oppidi Nowa Wola per nos in radice cruda locati providens Saluti animarum eorundem subditorum nostrorum, ut

Pastorem

Pastorem suum certum seu Ministrum verbi Dei habeant, qui in doctrina Salutari Christiana Ecclesiastica, Administrandisq Sacramentis Ecclesiasticis illis preesse comodè poterit. Statuimus bona deliberatione prehabita, in eodem oppido, nostro Nowa Wolia Ecclesiam Parochialem, dotare atq fundare, ut modernus ejus Plebanus añ hac per Nos ad Ecclesiam eandem pñtatus Honorabilis Dñs Nicolaus de Oamiana, et alij post hac Plebani ibidem pro tpê existeñ, temporalibq per nos provisi Subditis nostris Celestia et eterna alacrius predicēt viam veritatis, et agnitionem, Unius veri DEI in Trinitate eterni eisdem commonstret, et Sacramentis Ecclesiasticis eosdem more Parochiem aliorum revelent. Quapropter eidem Ecclesie Parochiali in Nowa Wolia ac Dño Nicolao moderno, et pro pte ibidem existentibus Plebanis. Sex mansos tres mensure Calmen, et hortos octo, area illiq excepta Plebanali prout dicti mansi agrorum et horti, eidem Dño Nicolao Jussu et voluntate nostra, inter mansos et hortos opidanorum in Nowa Wolia per Plebanum Paneñ, et Msczikhovieñ Notarium nostrum Cublem Hieronimum Zwileczki sunt emensurati, ostensi et assignati, cum Taberna Libera per eundem Plebanum ibidem in Nowa Wolia ex opposito Ecclesie constructa, inqua mel, Cerviviaq ac Vinum Crematum pro commodo ipsius Plebani, modum et mensuram aliorum Tabernatorum nostrorum ibidem existentium &

existentium non excedendo libere propinabitur, damus atq concedimus una cum prato Woyewitaycie dicto ex altera parte fluviali ab oppido ipso eundo sitt prout illi iussu nostro per eundem Notarium nostrum Hieronimum Ziwileczki est pratum illud signatum et censum, et quemadmodum illo prato hucusq usus est. Praeterea damus eidem Plebano nostro moderno, et alijs pro tempore existentibus quatuor Sexagenas grossorum numeri et monete Lithuanicales ex proventibus nostris dicti oppidi Nowa Wolia per Factores nostros quotannis illi dandas et effectualiter numerandas, quibus pecunijs ceram pro Candelis Ecclesiae necessarijs, ac vinum parare et emere modernus et pro tpre existen ibidem Plebani erunt astricti et obligati. Quae omnia supra expressa ac numerata. Nos ipsi Ecclesiae Parochiali in Nowa Wolia Plebanus moderno ac alijs pro tempore existentibus dedimus, donavimus contullimus, atq pntibus damus, donamus, et conferimus Ecclesiasticae immunitati ascribimus et ascripta esse volumus in perpetuum tenore praesentium mediante. Mandan. Gnoso Martino Podvandkowski moderno nostro Factori Jurborgien et alijs pro tpre existen pntibq nostris dicti oppidi, eidem effectualitr quietacione desuper ab illo recepta extradat. In cujus rei Testimonium atq perpetuum robur praesentes Literas manu nostra subscripsimus, et Sigillo nostro communivimus. Actum et Datum Varsaviae decima die Mensis Maj Ano Dni 1555.

Bona Regina.

Privilegium

Polonga & Gorždy 1597.

Privilegium super Polongam et Gorzdy 1597. 29 Maÿ

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniæ M. D. L. Russiæ Prussiæ Masoviæ Samogitiæ Livoniæq. ettc. Nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumq. Hæreditarius Rex. Significamus præsentibus Literis nostris quorum interest Universis et Singulis. Exhibitas fuisse coram nobis Literas Serenissimæ olim Principis Dnæ Annæ Jagiellonicæ Reginæ Poloniæ, Materteræ nostræ desideratissimæ manu, ejusdem subscriptas et Sigillo obsignatas sanas, Salvas integras omniq. suspicione nota caren. fundationem Ecclesiarum oppidis Polonga et Gorzdy in se continentes. Supplicatumq. nobis fuisse, ut eas aut atē mā Regia approbare et confirmare dignaremur; quarum Literarum tenor is est qui sequitur Anna Dei grā Regina Poloniæ, Magñ Dux Lithuan. Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, ettc Domina. In nomine Sanctæ et individuæ Trinitatis. Ad perpetuam immortalis DEI gloriam, Universis et Singulis quorum interest pntibq. nris Literis Significamus; Nos ob insignia Omnipotentis Dei erga Nos Jagellorumq. Familiam Universam Beneficia, in eo Solicita Cura flagrantiq. Studio versari. Quemadm possimus gratum et pium Animum nostrum in tam munificum Creatorem et Dnūm nostrum facere quam maxime testatum cum autem nihil certius ex Sacris Concionibus didicerimus quam amorem illius tantum esse erga humanum genus: ut

redimendi

redimendi ejus causa et è Servitute Sathanæ in
libertatem asserendi, Unicum Suũ Filium æternitate
Majestateq. Divina sibi æqualem, in Terras de Cœlo
mitteret, Crudelissimæ morti addicendum. Illud
etiam Nobis vel curandum maximè esse duximq.
ut Animarum Saluti, pro eo ad quod valeamus in
hac mortalitate nrã consulamus. Hoc propoten-
tiis Dei illustratur gloria, hoc conciliatur illiq grã
hoc deniq certam nobis munemq viam æternæ feli-
citatis immortalitatisq vitæ, post hanc mortali-
tatem, adipiscendæ. Quod quidem cum faciat pri-
mum regenerandæ Baptismatis in hominem
novum ad obsequendum fidei de Jesu Chro Dño nro
humanæ Salutis vindice: deinde prædicatione
verbi Divini, participationeq Sacramentum
Catholicæ Ecclesiæ veritatis Magistra, optimè
de Christiana fide mereri existimantur illiqui
templa Divino cultui extruunt extructaq locu-
pletant locupletata Jurium præsidio firmantiq.
eo etiam fit Illustrius, si in his Literis et apud
has gentes hoc contingat, inquibus aut recens
sit instituenda Christiana Catholica Religio, aut
denova instauranda, cum vel propter negligen-
tiam imperitiamq Pastorum exoluisset vel impro-
bitate magrorum esset corrupta et eversa. Itaq
cum haberemus compertum Solangouiensem
Gordouiensemque Ecclesias plane labefactatas
inter ipse et inopia auxilij Doctorumq et Sacer-
dotum incolas eorum locorum ad idolatriam
vergere

vergere, subvenien̄ hujusmodi pravitati, Sathanae illiusq̄ Ministrorum conatus exilij aeterni coercendos. Primum omnium, construximus utrobiq Ecclesias, alteram Poldonga quae Matris nomen et auctoritatem habeat. Alteram Jorzdy quae sit Filiae Loco; et ab uno eodemq Pastore pro Plebano ambae administrentur. Et quia vetus est Evangelium dictum, eum, qui verbo Dei operam navet suam, dignum esse mercede sua, providendum etiam duximus de certo proventu bonisq Plebano Praesenti, Successoribus ejus ad pristinos exantiquo proventus quibus Plebanum exintegro gaudere volumq, adjungimus perpetueq donamq. Ecclesiae quidem Polongovien̄ ad tres mansos Sanctuarijs seu mansos agri in Villa nra Polepgiri cum subditis ac operas laboresq facien̄ consuetudine et more loci, qui Subditi deinceps proprij censebunt esse Plebani cum Omnibus, censibus utilitatibus, fructibus, emolumentis et laboribus Capitaneq vero pro tpe existens pro apparatu Ecclesiastico quatuor Sexagenas Lithuanicas, quot annis solvet, inrationibq nris suscipiendas. Ecclesiae vero Jorzdovien̄si Similiter assignamus et damus Viet pro Sanctuario seu predio Plebanali tres mansos, sex vero mansos agri et Subditos in eis residentes in Villa Kwietnice eodem perpetuitatis jure cum censibq utilitatibus, fructibus, emolumentis et laboribus Universis Colendae vero non ex Singulis Mansis, pendent Singulis Annis omnes Colloni tam Civiles quam

Villratici

Viltatici Polongovien et Gorzdovien Plebano ibidem pro tempore existenti per grossos duos praeterea ex eiusdem singulis mansis per duos currus lignorum quotannis devehent Plebano, hi ad Gorzdy, illi Polongam hortamur, itaq in Dno praesentem Plebanum et inceps singulos, ut quisq illi successerit, succedetq in Vinea Dni viros se, se praestent virtute, doctrina religione integritate, vitaeq innocentia, ovibq praeluceant et casti, sobrijq opus faciant Evangelistarum, in omni patientia, et hanc Ecclesiam, dotem, non ad cogendam pecuniam aut ad licentiose vivendum noverint esse concessam verum ad praesidium vitae Apostolicae, vitae Pastoralis, vitae ad docendum Populum instruendosq rudes et ad liberius Divino Cultui vacandum, ita animo affectis Dominus Deus dabit benignitatem et terra nostra dabit fructum suum: quam nostram fundationem primum omnium cupimus esse notam Rndo in Chro Pri Dno Melchiori Giedroić Episcopo Samogitiae a sua Paternitate obnixe petentes ut pro Auctate sua Episcopali eam com=probet et ita confirmet, vel si opus est denovo erigat, ut est sacris Canonibus praescriptum. Quia verò commendatam maxime habemus virtutem, doctrinam, pietatem, vitaeq intergritatem Venerabilis Alberti in Ecclasiis Ordinibus Constituti. Idcirco in Dei nomine cum ad easdem Ecclesias instituen, et investien hisce Literis nostris Paternitati tuae praesentamq,

hortan

hortam ut illum adeas per manum sui capti illi
impositionem investiat et instituat curam ani-
marum regimenq Spualium ac temporalium
sibi in eiusdem Ecclesijs pro Officio suo Pastorali
committendo Capitaneo vero loci in pntia
quidem Gnoso Simeoni Woyna Castellani Msci-
slavien, in posterum aut omnibus et Singulis
ea loca Administraturis mandamus, ne quid
secus faciant quam hoc diplomatè pscripsimq,
neve quicquam huic fundaoni derogent, aut de-
rogatum velint, sed integram omnino conservent,
Quandoquidem Sacro Sancto illo dicto optimorum
Imperatorum nefas sit ad profanos usus ea de-
novo convertere quæ semel sunt cultui Divino
dicata. In Quorum omnium fidem pntes mas
lras manu mâ subscripsimq et Sigillo jussimq
communiri. Datum Varsaviæ die 10 Januarij
Anno Dni. M.D.L.XXXX. Anna Regina Poloniæ.
Nos itaq Sigismundus Rex. Supra memoratq
supplicaoni pfatæ benignè annuen pro eo quo
Eccliam Catholicam ejusq res prosequimur Studio,
atq Ministros Dei ad Funden pro Nobis ac
folia gubernaone Saluteq mâ DEo opt Max.
preces perpetuas inflammare cupien, eas pn-
sertas lras omni quo meliori fieri poterit via
modo et raone approbamus confirmamus et
ratificamus easq firmas et validas perpe-
tuis temporibus esse volumq. In cujus rei fidem

pntes

pintes manu nostra subscriptas Sigillo nro Magni Ducatus Lithuaniæ consignari mandavimus. Datæ Varsaviæ die 29 Mens. Martij Ano Dni 1597. Regnorum nostrorum Polonici decimo Suetici vero Anno quarto.

Sigismundus Rex.

Mathias Woyna S. R.
M. [?] Magni D. L. Notarius
mp

Privilegium super Rethovo 1596.

Odmiana gruntow Leban vide: Folia 110. 136"

Rejowo

In nomine Patris et Filij et Spus Sancti Amen.

Cum Magestati Regum et Principum nihil magis honorificum et convantaneum esse videat quam Dei perpetuum Cultum et honorem veritatisq. Fidei lucem adaugere et amplificare, et quos Dominio nro subiectos tenemus, Salutaribus Misterijs imbuere, viamq. æternæ beatitudinis demonstrare quatenus eos coram Judice Strictissimo, quos commendavit Nobis statuere rectamq. Villicationis nræ reddere raones possimus. Et quandoquidem in terris nris Mag. Duc. Lith: plurima templa, impia Tenuteriorum manus spoliavit, piamq. et Salutarem Prædecessorum nroru dotationem favere sibi temporum iniquitate vel funditus evertit et annihilavit vel ita desurepsit et diminuit, ut propter absentiam Sacerdotum, qui propr victus inopiam commode vivere, munereq. suo perfungi et Divina Mysteria hominibus impertiri nõ

possint

posint ut quibusdam in locis destituta desolatione templa corruere hominesq belluinam vitam agere et inumerabiles animas in oblivionem Creatoris atq Redemptoris devenisse ac diabolicae servituti mancipatas in aeternos cruciatus quotidie descendere magno nostro dolore accipiamq. Proinde Nos Sigismundus Tertius Dei Gra Rex Poloniae M. D. Lit: Russiae Prussiae Masoviae Samogitiae. Livoniaeq ettc. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorum Finlandiaeq Haereditarius Rex. huic tanto malo et Christi ovilis incommodo occurere et munificentia nostra Regia inopiam sublevare Subditorumq nostrorum Saluti consulere cupien Ecclae in Civitate Rethovien in Samogitia ad quam propter tenuitatem proventuum commode Pastorem Obentiare hucusq non potuimq ad agros prata et hortos circa fluvium Jura inter agros Civitatis Rethovien et Villae Saupiany iacentes qui ex antiquo Ecclesiae Rethovien praefatae pro sustentatione Parochi assignati et attributi sunt, et quorum in usu illa existit consensu Illustris et Magnifici Leonis Sapieha Cancellarii M. D. Lit. Slonimen Rethovien Blundnensq nostri Capitanei ad eadem accedenti, Villam nram adtenutam Rethovien pertinen Laboradzie dictam ex antiqua dimensione viginti quatuor mansos possessionatos et excultos, mansos vero Sylvestres sive ut vulgo dicitur lesnych Wlok Viginti Septem continen cum omnibus et Singulis attributis agris cultis et incultis Campis Silvis Rubetis Stagnis

Paludibq

Paludibus, cum omnibus rusticis ibidem manentibus eorumq censibus laboribus et datijs perpetuis temporibus dan donan et ascriben davimus, prout damus, donamus et adscribimg perpetuo et aevum. Damus etiam et assignamg Eccla Rethovien de singulis mansis possessionatis Villorum nostrorum Tenutæ Lithuan a Subditis et Bojaris loco strenæ Plebano Rethovien per tres grossos numeri et monetæ annis singulis dan et persolven ad quos Solutionem Annis singulis Subditos et Bojaros nostros præfecturæ Rethovien perpetuo obligamg et inscribimg. Jamq exnunc Parochus Rethovien per Nos Ecclesiæ Rethovien præsentandus et in futurum tempus per Successores nostros præsentan Villa Laborzie per nos donata una cum cæteris agris exantiquo Ecclesiæ datis et donatis pacifice utetur fruetur, ita longe late, et circumferentialiter prout illa eadem bona et Villa Laborzie in suis metis atq limitibus exantiquo continetur cum omnibus proventibg ex eadem provenientibg nullis prorsus exceptis atq reservatis cum omne prorsus Jus et Dominium nostrum atq Successorum nostrorum Ecclesiæ donaverimus perpetuo tum etiam tres grossos à singulis mansis possessionatis quotannis libere absq impedimento præfecti nostri a Subditis exigit, et in usus Ecclesiæ converten liberam habebit potestatem. Ad quam quidem Ecclesiam Rethovien non alium præsentabimus Virum Successoresq nostri præsentabunt, quam Actu Presbyterum linguæ illius

Vulgaris eru

Vulgaris Samogitien̄ benè peritum, quem assiduo circa Ecclam̄ illam praesentem permanere, nullisq; aliorum beneficiorum oneribq occupari volumus. Qui Parochus per nos vel Successores nr̄os praesentatus tenebitur atq; obligatq erit circa Ecclam̄ illam vicarium habere, illum sumptibq suis conducere, alere, et providere, tum etiam ad instituendam juventutem et Officia Ecclesiae peragenda Magistrum Scholae et Cantorem ex iisdem proventibus ac praefatam Ecclesiam per nos attributis curare, quibus eum oneramq et oneratum perpetuis temporibus esse volumus. Promittimq verò pro nobis atq; Serenissimis Successoribus nr̄is quod Fundationem Ecclae Rethovien̄ hisce l̄ris per nos factam, non immutabimq neq; immutandi habebimus facultatem Successoresq; nr̄i non immutabunt, immotuebimur, manu tenebimq et defendemus. In Quorum quidem praemissorum omnium maiorem fidem ac evidentiq Testimonium praesentes manu nr̄a Subscriptas Sigillo nr̄o Magni Duc: Lith: communiri mandavimq. Datq Varsaviae in Comitijs Regni Generalibus Die 28. Mensis Aprilis Anno Domini 1596. Regnorū nostrorum Poloniae nono.

Sigismundus Rex.

Mathias Woyna S. Ra. M.
Magni Duc. Lith. Notariq
mpp

Privilegium

Privilegium Plotelense 1598

PLOTELE.

Vide folio 118

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lit: Russiæ, Prussiæ, Samogitiæ, Masoviæ Livoniæq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumque Hæreditarius Rex. Significamus præsentibus Literis quorum interest Universis et Singulis. Quod cum expositum Nobis esset nomine Ecclesiæ Parochialis oppido meo Plotelis eam per priores Tenutarios Plotelensis hæreticos ita devastatam ac desolatam esse, vel Divino Cultu et Sacrorum Administratione penitus orbata sit. Atque cum Generosus Hieronimus Wolowicz nuper, per Magnum Ducatum Lithuaniæ Notarius Tenutariusque Plotelensis pro inductus excitandæ et restaurandæ in ea Catholicæ Religionis Zelo eandem Ecclesiam a ruina et desolatione ad Cultum Religionis Catholicæ revocare cupiens bona ac Possessiones ejus antiquitus fundatas et attributas per Generosos Albertum Radzimiński Succamerarium Terræ Samogitiæ et Lucam Fyczyna Revisores tum meos restitui atque ad Sublevandos ejusdem Ecclesiæ resquo ibidem Divina officia ritè Administratori et exequi possint alias iter possessiones ac proventus de consuetu et Cessione Juris Sui ac vita liti[j] eidem Ecclesiæ ad ratificatione meam attribui et assignari Sedulo curavit. Cum itaque exhibitæ Nobis essent prædictorum Reversorum nostrorum Sub Sigillis et manuum eorundem subscriptione emanatæ, quibus ijdem bona et Possessiones

dictæ

dicta Eccla Plotelien antiquitus attributas, per priores vero Tenutarios Plotelien hæreticos as ab ea avulsas et alienatas restituerunt, atq denovo certas item alias possessiones et proventus eidem Eccla attribuerunt et assignaverunt. Supplicatum Nobis nomine ejusdem Eccla Parochialis Plotelien fuisse ut Trs earundem Revisorum meorum autoritate nostra Regia confirmare, ratificare, et approbare dignaremur; Quarum quidem lrarum tenor de verbo ad verbum sequitur, et est talis. Woyciech Radzimiński Podkomorzy Ziemie Zmuydzkiey, a Łukasz Syczyna Rewizorowie od JKMci P. N. Millº do Dzierzawy Plotelskiey zesłany. Oznaymuiemy tym naszym Listem, iż czyniąc dosyć Listownemu rozkazaniu JKMci Pana Naszego Miłościwego w roku teraznieyszym Tysiąc Pięcset, Dziewięćdziesiąt Siodmym, Miesiąca Nowembra pierwszeº dnia zjechawszy do tey Dzierzawy Plotelskiey przy stanowieniu Czynszow y innych poddatkow na poddanych tey Dzierzawy według woley y rozkazania JKMci Pa Nº Mº Plebanią tę Plotelską czym y iakoby się Pleban y Sludzy Koscielni wychowac mogli tym sposobem Funduiemy. Naypierwiey wszytkie grunta, ktore od pierwszego Rewizora Niebosczyka Pana Jakuba Zasłoczyńskiego temu Kosciołowi były naznaczone y oddane przytym Kosciele zostawuiemy, a mianowicie Plac Koscielny, ktorego wymierzono morg ieden, prętow dwadzieścia; Przytym Placu Koscielnym, Plac drugi, dla Sług Koscielnych, ktoreº wymierzono

Morgow

morgow trzy. Przytym grunty przy drodze ktora idzie
z wsi Krol: JeMci Gondynskiey do Miasta Plotel,
nad Jeziorem Plotele ktorych wymierzono morgow
(dwadzieścia trzy) prętow pięć. Na trzecim mieyscu
włok osm morgi cztery, prętow trzynaście przy
Sciemie Sioła J. K. Mści Szyrbaycziow, y wedle włok,
ktore były od pierwszego Rewizora na Dworną po-
trzebę naznaczone przytym Kosciele zewszytkim
tym iako od pierwszego Rewizora były oddane nic
nieuymuiąc zostawuiemy. A opatruiąc że tych
wszytkich gruntow Pleban Plotelski y Sludzy Kośćiel-
ni wychowania słusznego mieć niemogą, za zez-
woleniem Dzierzawce teraznieyszego Plotelskiego
Jmci Pana Jarosza Wołowicza Pisarza Wielkiego
X. L. nad te grunty od pierwszego Rewizora te-
mu Kosciołowi nadane naznaczamy że mię-te
na Młynarza y rybaka były zostawione to jest
włok dwie. Do tego przydaiemy temuż Kościołowi
włok sześć morgi cztery prętow dwa Ziemie, ktora
była od pierwszego Rewizora, na paszną Dworną zo-
stawiona. Nadto do tegoż Kościoła przyłączamy
włok dwie, morgow dwadzieścia pięć, ktore
były leśne na potrzebę Dworną dla Drew zostawio-
no Z tych gruntow przyięli Jasas Kumszaytis y
Marcin Bruczaytis włok dwie coby na rybaka
zostawione. Do tego Cyoz przyięli tych gruntow
włok dwie y iedne trzeci. Z tychże gruntow przy-
ięli Walenciuw Jotak włok dwie, Wenchus Sze-
metaytis dw

Szemeraytis put wtoki, Kasper Zylaynis włok put-
trzewy nakturych y domamieszę posiedliti. Te wszyt-
kie grunty w iedney sztuce leżą, iednym bokiem
przy gruncie ch od pierwszego Rewizora Kosciołowi
Płotelskiemu nadane, końcem przy sciemie Gin-
telishiey, drugim bokiem leżą do Gruntow tych kto-
re od pierwszego Rewizora, Nieboszczyka Pana
Pana Iakuba Laszkowskiego na wygon Miastu
Płotelskiemu byty oddane. a od nas teraz na pasz-
nią Dworną zostawione. Drugim końcem leży
ta Ziemia częscią nad Iezi orem Berżory, częścią
też przy ostrowie nazwanym Urniki y podle ziem
Ziemian Ichmć PP. Iozefa Kobylina y Iana Kurow-
skiego. Aiż na tych gruntach Młyna rzece, ktora
idzie z Iezi ora Berżory iest zbudowany, ktory z sta-
wem y sadzawką do teyże Plebanij przyłączamy.
Nad to Miastu Dzieszęcinny y ze wszytkiey włości
Płotelskiey z włok osadnych y przyięttych tak z
Miasteczka iako y włości temusz Kosciołowi Pło-
telskiemu z każdey włoki zosobna po cztery grosze
Litewskie w każdy roku z poddanych Płotelskich
wybierać naznaczamy y ukazuiemy. Do tego
łowienia ryb, w Iezierze Berżorach Drygubicami
brodnią, y Zakami wierszami wolne zostawuie-
my. Cokolwiek Młynu na tę Plebanią nadanego
na rzece ktora idzie z Iezi ora Berżory w tym
wolny Młyn na Samę Dworną potrzebę do tego
czasu pokiz na inszym mieyscu Młyn Dworny

zbuduie

zbuduie y uffunduie zostawuiemy. Ktory gdy się zbu-
duie Xiądz Pleban Płotelski spokoynie krom wszel-
kiego zatrudnienia y nagabania od Dzierzawce
uzywać ma. Ktorych Ziem y Gruntow tak za pier-
wszego Rewizora temu Kosciołowi Płotelskiemu od-
mierzonych y naznaczonych jako y przez Nas Re-
wizorow Krola Jo Mści wszytkich Ziem y Podda-
nych nowo nad Plebanią za zezwoleniem Dzie-
rzawce przydanych, tak też y tego wszytkiego przez
naznaczonego. Xiądz Pleban Płotelski y na potym
Sukcessorowie Jego za Konfirmacią tego Listu na-
szego od Jo Krol: Mi spokoynie zazywać wiecznemi
czasy maią; Zachowuiąc się przeciwko Poddanym
według tey Ustawy naszey im osobliwie od Nas
daney y w Regestrze Rewizyi naszey opisaney,
to jest kazdey włoki z osobna za wszytkie powinno-
ści po kop dwie nad ktorą ustawę nie maią być
ci poddani wyciągani. A to wszytko przy Łasce
y zdaniu Jo Krol: Mści Pa Na Miłtgo zastanowiwszy
ten List nasz z podpisy rąk naszych y pod Nasze-
mi Pieczęciami do JKMści Pa Na Miłtgo daiemy. Dzia-
ło się w Płotelach Roku Tysiąc pięć-set Dziewię-
dziesiąty Siodmego Miesiąca Nowembra Dwudzie-
stego piątego dnia. Woyciech Radziminski Pod-
komorzy Ziemie Zmuydzkiey ręką swą. Łukasz
Gyczyna ręką mą. Nos itaq[ue] mo alioquin spon-
te in id quod Divinam gloriam spectat pro-
pensi huic vero negotio tanto propensiores,
quo

quo magis illud Eccl̃æ bono futurum intelligimus Lr̃as praeinsertas in omnibus eor̃ punctis Clausulis, articulis, et conditionibus confirmandas ratificandas, et approbandas esse duximus uti quidem autoritate nr̃a Regia confirmamus pn̄tibus Lr̃is nr̃is. Decernen̄ eas vim et robur perpetuæ firmitatis obtinere debere. Quæ quidem bona omnia et singula eidem Eccl̃æ Parochiali Plotelien̄ perpetuis temporibus assignan̄ damus, et donan̄ ab om̄ium et singularum saecularium personarum p̄tate eximimus verum Juri Jurisdictioni ac communicati Ecclĩacæ adscribimus asserimus, et incorporamus atq; more aliarum Ecclar̄ Catholicar̄ in Regno et M. D. Lith̃æ maiorum nr̃om pietate fundatorum sub protectione nr̃a superiorum vero personarum Ecclesiasticarum Cura et Regimenq; in omnibus Libertatibus prerogativis Ecclesijs Catholicis attributis permanere ijsq; uti frui et gaudere volumus. Ad quam quidem Parochialem Ecclesiam Plotelien̄ ex speciali grã nr̃a Regia praenominate Gnoso Dño Hieronimo Wolowicz nr̃o p M. Duc. Lith̃æ. Notario et Tenutorio Plotelien̄ Parochum exnunc aut quoties eam Parocho post decessum vel liberam resignationem vacare contigerit, Jus ac facultatem praesentandi damus, et concedimus ad extrema vitæ ipsius tempora. Ita tamen ut nemo sacerdotum ad Parochialem hanc non nisi Lithuanus aut lingua Lithuanicæ sive Samogiticæ gnarus praesentetur. Eo vero vita defuncto omne ius Patronatus collationis et praesentationis dictæ Parochiæ Plotelien̄ ad Nos et Ser^mos^ Successores nr̃os redibit et devoluet.

In cujus

In cujus rei fidem presentes manu mea subscripsimus et Si-
gillo M. D. Lith. nro consignari mandavimus. Datum
Varsaviæ die decima septima Mensis February
Anno Dni 1598. Regnorum vero nostrorum Poloniæ
Undecimo Sueciæ anno quarto.

Sigismundus Rex.

Petrus Wyesiollowski
Thesaurarius Curiæ Mg. Duc:
Lithvaniæ

Privilegium Super William ano 1601

Wilkia

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniæ Magnus
Dux Lithvaniæ, Russiæ Prussiæ Samogitiæ, Masoviæ
Livoniaeq etc. Nec non Sueccorum Gottorum Vandalo-
rumq Hæreditarius Rex. Significamus præsentibus
his nris quorum interest Universis et Singulis.
Quod cum Generosi Alexander Połubinski et Anna
Alamania Conjuges tenutary nostri Willien. ani-
madvertissent Ecclesiam Parochialem in oppido nro
Willia tenutæ ad præsens suæ ita desolatam, et
nullis fere proventibus pro Sustentatione Parochi
ac aliorum Ecclæ ministrorum dotatam esse ut
Divino Cultu, et Sacrorum administratione magno
Chri Fidelium incommodo penitus orbata sit, pio
inducti excitandæ in Catholicæ religionis Zelo, ei-
dem Ecclæ Parochiali Willien. Villam Pilutkimy
nuncupatam sex mansorum agri ad Tenutam
nostram

mam Willien antiquitus pertinentem jam ante proju-
re sub advitalitio aßignaverant, et per litras suas paten-
tes defacto cesserant, condescenderantq; que deinde bo-
na dictæ Ecclæ per nos perpetuo peculiaribus Lris
nostris Superiori tempore de Data Varsochoviæ in
Commitijs Generalibus die Sexta Mensis Martij An-
no videlicet Millesimo Sexgentesimo confirmata
fundata et donata fuerant. Verum ijdem coniu-
ges considerantes bona prædicta et proventus pro
eadem pro Ecclesia Willien tam exiguos et mini-
mè Sufficientes esse, ut Parochus et alij Ecclesiæ Mi-
nistri ijs se nequaquam sustentare, officiaq; Divina
minus commodè obire possent in locum prænomi-
natorum bonorum Pilitobimy dictorum alia bona
et proventus pro eadem Ecclesia Willien vigore
ejusdem Juris sui advitallitij Villas duas Lebedzie
Vezt sex mansorum et Dali quinq mansorum agri
ad Tenutam nostram Willien antiquitus pertinen-
tium et alios inferius nominatos proventus per litras
suas patentes de Juris forma factas et recognitas
aßignaverunt, defacto cesserunt et condescenderunt
ac ideo Supplicatum nobis fuit ut illis ipsis priorib9
fundationis nræ Lris abrogatis et annihilatis præ-
sentes eorundem Coniugum cessionis bonorum litras
coram nobis authenticè reproducas hisce nostris in-
scribi easq authoritate nra Regia Confirmare bonaq;
eadem Ecclæ ipsi Willien perpetuo dare donare
fundationemq de novo facere dignaremur. Quequi-
dem bonorum ac proventuum aßignationis et

Cessionis

Cessionis litera, eo verbum tenore sequuntur. Alexander Połubinski Dzierżawca Willuski, a ja Anna Almanowna Małżonka wyżey mianowanego, Zeznawamy tym Naszym Dobrowolnym Listem. Iż Mi ustąpiwiemi Prawa nasze, ktore mamy od przodkow Krola Jego Mści Swięty Pamięci Augusta Oycu naszemu danego a potym nam od Krola zeszłego Swięty Pamięci Stefana, także też y od Jego Krolewskiey Mści Pana Naszego Miłościwego Zygmunta trzeciego w Summie Pieniężny y Prawem do Żywotnym w sobie maiąc utwierdzono. Atak My z tey Dzierżawy Willuiskiey naszey nienaruszaiąc nie Summy ani Prawa swego Dobrowolnie uczyniliśmy nadanie na Kościoł Swięty Starożytnego Nabożeństwa Chrzymskiego. Zaczym aby to Nadanie nasze Jego Krolewska Mość z Łaski Swey na wieczną Pamiątkę ku ozdobie czci y Chwale Boga Wszechmogącego potwierdzić y fundawać raczył, u przed Sobie Mściwey Łaski Jego Krolewskiey Mści w tym uzywaiąc y uniżenie prosząc abyśmy My Kapłana na to Plebanią Willuiską podawali dokąd poki Żywot Nasz zaidzie, przytym Nas Zachować y zostawić raczył, ktore tedy beneficia takową oznaczone y pomienione. Naypierwiey Władci Krola Jego Mści w tym uzywaiąc y Uniżenie prosząc Dzierżawy Willuiskiey w Woytowstwie Pernarowskim Sioło Łodzie, Sioło Powiluznie, Sioło Petutowo, Sioło Narmutaycie, Sioło Rugiany, Sioło Blandzie Sioło Rudaki, Sioło Szarzowo, Sioło Milewnowo, Sioło Jalisze, Sioło Pilikeliemy. A w Woytowstwie Podsztowskim, Sioło Bezmiercie, Sioło Sztapucie, Sioło Podawgowo,

Sioło

Sioło Antaliki, Sioło Ligaymie, Sioło Przenawdamo, Sioło Andruszkaycie, Sioło Miszlimie, a kutemu Poddami po drugiey stronie Niemna Kremieliszkowie, Militowie, Mordaszowie, Nowosiadowie, Sargumiowie. A w Woytowstwie Jondowskim Sioło Szypory, y Sioło Esaycie. Ztych Sioły Włoki wszytkich tak iako onym Siołom od pomiary wregestrach naszych Skarbowych iest wymierzono y wgranicach swych zamkniono y zewszytkich inszych ktoreby się napotym zowey pomiary wtych Siołach znaleść mogły, tak tież y tych ktore prawem dożywotnym doczasu od włości Wilkiskiey odeszły mianowicie w Woytowstwie Pernarowskim Sioło Jarzkampie, w Woytowstwie Podzitowskim Sioło Dulki, z każdey Włoki osiadłey wkażdy roku na dzien wszytkich Swiętych będą powinni dawać Plebanowi po groszy sześć Litewskich. A to ma być wiecznie dzierżano pod takim sposobem chociaby bądz tież krazmieyszego abo y napotym Jo Krolewska Mość zawsząpieniem Dzierżawce Wilkiskiego do używania komuszkolwiek z tych pomienionych Sioł zkoli swey ktoremu z nich oddać raczył: przecie tę powinność Plebanowi Wilkiskiemu powinni pełnić będą. Kutemu tież Sioło Lebedzie włok sześć y Sioło Dalki włok pięć z morgami z Zascianiami y ze wszytkiemi pożytkami ogułem iako się wsobie od pomiary maią przez Rewizory Krola Jo Mości wgranicach zamkniene nadawamy y wzpuiemy kutejże Plebanij. Dotego tież poddanych Mieszczan w Miasteczku Wilkiskim wszytkę ulicę ktora się zaczyna wedla mieysca y położenia swego wszytkę ulicę Eyragolską leżącą wtyle ogrodow mieyskich a między Gumnami mieyskiemi

mieyskiemi pod gorami mimo zowotch garbarskie. Na-
pierwiey plac y Dom przezwiskiem Lepszentis placowych
prętow pułtrzecia. Dom Kryszczka Stefana placowych prę-
tow dwa. Dom Woyciecha Buła placowych prętow
pułtora. Dom Marcina Babalaza na ktorym nie-
gdy Piotrowski mieszkał placowych prętow pięć z ogro-
dem. Dom Dekretela Koziemiaka z ogrodem placowych
prętow trzy. Dom Stanisława Wornowicza pod ktorym
placowych prętow dwa. Podle tego Dom Ławrzyna Pay-
kiewicza placowych prętow cztery. Podle tego Dom
Stephana Radwiliszka placowych prętow dwa. Sta-
nisław Szlumbiszkis placowych prętow dwa. Przy
Mathejunas placowych prętow dwa. Podle tych Domo-
mow na drugą Stronę Szpitala Mathyu Czyszlowicz
placowych prętow dwa. Bartłomiey Pilwelewicz z
bracią kowal placowych prętow pięć. Przy Mikiunow pla-
cowych prętow trzy. Stefan Fiedorowicz y z inszymi
poplecznikii prętow siedemnaście. Także Ulica od
Domu z wyż mianowanego Mieszczana Lepszencia
idzie rynkiem mimo Kościoł swoią Stroną aż wyiez-
dzaiąc za Miasto ku Ziemianom Krola J. Mci Jazow-
skim pod samę gorę oba puldrogi a z tamtąd się booczy
drugą stroną idąc ku samym wrotom Plebanij y tych
Poddanych ze wszystkiemi pożytkami z karczmami y
z iakiemikolwiek powinnościami ze wszystkiemi należeć
maią Kościołowi Wilkijskiemu wiecznie. Ktemu
też wszyscy poddani Krola J. Mci ktorzy w miastecz-
ku Wilkijskim osiadłość maią y Domami mieszka-
ią w każdy rok powinni Xiędzu Plebanowi z każdego

Domu

Domu po Bożym Narodzeniu kolendy dawać po groszy
dwa Litewskich. A osobliwie z każdey włóki Mieyskiey
których iest Dwadzieścia dwie y puł, y zewszytkich in-
szych, którebysię teraz y na potym z przymiarz znaleść
mogły po groszy Sześciu przy Czynszach Domowych te-
mu Plebanowi dawać maią y winni będą. A coż daw-
na iest postanowiono y odłączono od Rewizorów Kro-
la J. M.ci do tey Plebanii włóki trzy na Folwark Ple-
bański w miasteczku Wilkiskim iezeliby niebyły
zupełnie; tedy aby kład J. M.ci przez mię Dzierżaw-
ce teraźnieyszego, te włóki między gruntami Miey-
skiemi zupełnych włók. trzy wymierzywszy od grun-
tów Mieyskich ograniczył y Plebanowi podał. Ku
temu też do teyże Plebaniy daiemy Sianożęć którą prze-
wiskiem nazywaią Pregiely. A ta Sianożęć w poło-
żeniu Swoim iest nad Rzeką Ryngową bokiem
pod wielkiemi Stagiarni, z drugą stroną bokiem
od włók Mieyskich (ograniczył y Plebanowi podał)
końcem ku rzece Niemnowi, drugim bokiem pod
góry Ziemiańskie. Do tego też wolne wywożenie drew
z Lasów Wilkiskich na własną potrzebę Domową. I
na toś my dali ten nasz Dobrowolny wyznawany List,
rękoma swemi własnemi podpisawszy pieczęci
do niego przyłożyliśmy. A dla Świadectwa tego na-
szego Listu, za uproszeniem naszym oczywistym
rękoma swemi podpisali y pieczęci przyłożyli,
Jmć Pan Jan Maykowski, Xiądz Stanisław Uszyn-
ski Pan Krzysztoph Szacitowski Ziemianie Krola

J. M.ci

Jo Mści Wo Xo Litt, Pisan w Williyi Dnia dwudzie-
stego Czwartego Miesiąca July Roku Tysiącznego Sześć-
setnego. Atque tria sigilla quatuor appressa et ma-
nuum Subscriptio talis Alexander Podubinski ręką wła-
sną. Anna Alamanowna Podubinska ręką swą.
Jan Maykowski ręką własną podpisuiąc się. Xiądz
Stanisław Ulrzyński Pleban Nowodworski ręką swą
własną. Krzysztoph Szacitowski własną ręką swą.
Nos itaq Sigismundus Tertius pro munere nro Regio
ac in propaganda religione Catholica singulari studio
supplicationi eidem benigne annuimq atq illis ipsis
prioribq fundationis nra tris abrogatis et annihilatis,
tras easdem praeinsertas, in omnibq earum punctis
clausulis, Articulis, et conditionibq confirmandas
bonaq praenominata Villas vdct Lebedzie et Dalibi
aliosq omnes proventus superius expressos cum
omnibus et singulis eorum pertynentijs nullis ex-
ceptis praedicta Ecclesia Parochiali Williensi de novo
dada, donanda, et fundanda esse duximq, uti quidem
authoritate nostra Regia confirmamq, damq, donamq,
et fundamus perpetuo et insuum praesentibus tris
nris decernentes eas, ut vim et robur debita ac perpe-
tua firmitatis semper obtineant. Juribq alijs nris
Regalibq et Rep: super Cives et fundos tantum Ci-
viles superiq specificatos manentibq salvis. Proinde
bona praenominata omnia et singula ac proven-
tus, ab omnium ac singulorum personarum
saecularium potestate et jurisdictione eximen: Ju-
ri ac immunitati Ecclesiasticae ascribimus Subj

icimus

Subijcimus, et incorporamus, atque more aliarum Ecclesiarum Catholicarum in Regno Poloniæ et Magno Ducatu Lithuaniæ Fundatarum sub protectione nostra et Successorum nostrorum, Superiorum verò personarum Ecclesiarum Catholicarum curâ et regimine in omnibus Libertatibus et prærogativis Ecclesijs Catholicis attributis, permanere ijsque uti frui et gaudere volumus ac decernimus perpetuo. Ad quam Ecclesiam Parochialem ex peculiari gratia nostra Regia prædicto Generoso Alexandro Potubinski Parochum exnunc Honorabilem Jogoleckj. Acti presbyterum tanquam linguæ Lithuanicæ gnarum ac alios quoties eam Parocho post Cessum vel decessum vacare contigerit. modo Lithuanos aut linguæ Lithuanicæ peritos. Jus patronatus et Collationis ad extrema vitæ illius tempora damus et concedimus. Quo quidem vita defuncto omne Jus patronatus super dictam Ecclesiam ad Nos et Serenissimos Successores nostros redibit ac devolvetur. Is verô Parochus ac alij pro tempore existentes ratione fundationis prædictæ nihil ab hominibus suæ Parochiæ ex Administratione Sacramentorum extorquere debebunt, excepto si quid gratis ab aliquo impertitum fuerit. Qui etiam Rectorem Scholæ, aliosque Ecclesiæ Ministros circa eandem Ecclesiam habere, eosque rebus necessarijs proprijs suis Sumptibus providere tenebuntur et erunt adstricti perpetuis temporibus. In cujus rei Testimonium et fidem evidentiusque testimonium præsentes manu

nostra

nostra subscripsimus et Sigillo Magni Ducatus Lithuaniæ nostro consignari mandavimus. Datum Varsaviæ in Comitiis Regni et magni Ducatus Lithuaniæ. Die octava Mensis Martii Anno Domini Millesimo Sexcentesimo primo. Regnorum verò nostrorum Poloniæ Decimo quarto. Sueciæ anno octavo.

Sigismundus Rex.

Hieronimus Wollowicz
S. R. Mtis et Mag. Duc.
Lith. Curiæ Thesaur. et
Notarius mp

Privilegium super Zwinghi Anno 1606

ZWINGIE

extat et aliud in Zwingi Privil.

Sigismundus Tertius Dei grãa Rex Poloniæ Magnus D. Lithuaniæ Russiæ, Prussiæ, Samogitiæ, Masoviæ Livoniæq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq. Hæreditarius Rex. Significamus presentibus literis quorum interest Universis et Singulis. Quod cum Magcus Hieronimus Wollowicz Supremus Thesaurius et Notarius Mag. Duc. Lith. Tivunus Posiurgen. Tenutarius Rudnicen. nec non Sylvarum maiorum Krinscen. Odelecen. Kuzmicensq. Prefectus Animadvertisset in Tivunatu seu prefectura Posiurgen. Ecclesiam Parochialem ritus Catholici Romani in oppido nostro Zwingi ob defectum proventuum Ecclesiasticorum desolatam divinoq. Cultu, et Sacrorum Administratione magno Chri Fidelium

incommodo

incommodo penitus orbatam ac destitutā eē Supplicasset,
nobis, ut eandem Ecclesiam pro munere nostro Regio ab
extrema desolatione conservaremus atq in ea cultum divinū
Administrationem Sacrorum in Christi Fidelium circumquaq
degentium salutem, Religionis Catholicæ propagationem ex-
citaremus et restauraremus bonis ac redditibus annuis dota-
re fundare, et ampliare dignaremur, cujus Nos justæ peti-
tioni annuen, eandeq grā et authoritate nrā Regia
benigne complectentes, pro Singulari nrō quo sumus
in promovenda Divina gloria studio præfatam Eccle-
siam in Oppido Nrō Lwingi bonis dotandam, fundan et
amplian eē duximus. Uti quidem dotamq, fundamus
et ampliamq, Præntibq lrīs Nrīs. Atq inprimis pro victu
et digna Sustentatione Parochi aliorumq Ministrorum
Ecclæ commoda provisione ut cultus divini ritu Cat-
holicæ Romanæ Eccl:æ et Sacrorum Administratio ibidem
rite peragi possit damus donamus et attribuimus idq de
libera ejusdem Magci Thesaurarij iuris sui aductalitij
cessione, fundum sive aream desertam ad pontem flumi-
nis jura Nuncapati juxta agros Villæ Bylowiany ad
flumen usq prædictum sese extendentes jacentem quæ
antiquitus per Gnosum olim Jacobum Laskowski Revi-
sorem pro templo exædificando alijsq Ecclæ ædificijs emen-
surata est; deinde in præfata Nrā Villa Bylowiany
quindecim Mansos Agris tam locatos quam desertos
immediate sitos cum Colonis in ijs residentibq idq se-
cundum antiquam Gnosi olim Jacobi Laskowski Revisoris
emensurationem. Damus item et Concedimus ad inter-
cessionem ejusdem Magci Thesaurarij nri et quilibet ex
Colonis subditis Nrīs istius Parochiæ sex grossos Lith-
vanicos et unum cribro vulgo pretas hordei vel Si-
liginis loco decimæ Parocho prædictæ Ecclesiæ pro tem
pore.

tempore existenti Singulis annis esse Singulis mansis cul-
tis pendere teneatur perpetuis temporibus. Atq ea bo-
na oia Superius nominata, proventus ac fundos vide-
licet aream ad præfatum flumen existentem et quinde-
cem mansos in prædicta villa nra Bylkowiany existen-
tes cum Subditis, inijs residentibus cum omnibus et
Singulis, eorum pertinentijs agris, Pratis, Sylvis censibus
dationibus quibusqüis generlr et specialiter obventionibus
universis dictæ Eccliæ attribuimus, damus, donamus fun-
damus, et adscribimus perpetuis temporibus. Quæquidem
bona omnia et Singula ab omnium et Singularum
Sæculari personarum potestate et juri datione eximentes
viribus Libertatibus immunitatibus jurisditionibusq
Ecclæ Catholicæ Romanæ, in Regno Poloniæ et M. D.
Lithæ a maioribus nris attributis subijcimus, adscribimus
et incorporamus. Volentes et decernentes ut sub protectione
quidem nra Superiorum vero personarum Ecclesiastica-
rum cura, et regimine in oibus libertatibus et prærogativis
cum ea ipsa Ecclesia Parochiali integre et violabilr per-
maneant perpetuo et ævum. Ratione cuius fundationis
et dotationis nræ Parochus illius Eccæ pro tpe existens,
nihil a subditis nris, et incolis suæ Parochiæ ex admi-
nistratione Sacramentorum exiget ac petet, exceptis quod
gratis ab aliquo ipsi offertur in quo conscientiam ipsius
oneratam esse volumus quin imo providere debet ut Cultum
Divinum qd Nri fidelium incrementum et Salutem Ani-
marum illorum procurandam rite peragat et propagetatq
Rectorem Scholæ aliosq Ecclæ Ministros exijsdem pro-
ventibus alere tenebitur. Adquam vero Ecclesiam Paro-
chialem Zwingen expeculiari nra gratia Regia, eidem
Magnifico Thesaurario ex nunc Parochum, idq linguæ
Samogitiæ, aut Lithuanicæ, peritum atq imposterum
quoties

quoties eam vacare contigerit jus et facultatem presentan̄ ad extrema vitæ ipsius tempora damus et concedimus. Eo verò, vita defuncto illud ius presentan̄ seu patronatus ad Nos et Successores Nr̄os pleno jure redibit ac devolvetur. In cujus rei fidem presentes Manu nr̄a subscripsimus et Sigillo Nr̄o M. Duc. Lithæ consignari mandavimus. Datum Varsaviæ die XXVIII.º Mensis Aprilis Anō Dnī 1606 Regnorum Nrorum Poloniæ XIX Sueciæ vero Anno decimo tertio.

Sigismundus Rex.

Eustachius Wollowicz Prepostu Vilnen̄ Notarius et Referendarius M. D. Lithæ

Woynuta

Privilegium super Parochiam in Woyniutha 1606. Ap. 28.

Duo extant Privilegia similia.

Sigismundus tertius Dei grā Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Samogotiæ, Masoviæ Livoniæq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq. hereditarius Rex. Significamus presentibus litis nr̄is quorum interest universis et Singulis. Quod cum Magnus Hieronimus Wollowicz Supremus Thesaurarius et Notarius M. D. Lᵉ Tivunus Poiurgen̄ Tenutarius Rudnitscen̄, nec non Sylvarum maium Kriscen̄ Odelscen̄, Kuzniceṅq. prefectus animadvertisset, in Tywunatu seu prefectura Poiurgen̄ Ecclesiam Parochialem ritus Catholici Romani in Oppido Nr̄o Woyniutha, ob defectum proventuum Ecclesiasticorum desolatam divinoq. cultu, et Sacrorum Administratione magno Chr̄i Fidelium incommodo penitus orbatam ac destitutam esse, supplicassetq. nobis ut illam pro munere nr̄o Regio ab extrema desolatione conservaremus,

atque

atque in ea ipsa Ecclesia cultum Divinum, Administrationem Sacrorum in Chri Fidelium circumquaq degentium Salutem, religionis Catholicæ propagationem excitaremus et restauraremus, bonisq ac redditibus annuis, dotare fundare et ampliare dignaremur. Cujus Nos justæ petitioni annuentes eandeq gra nra et authoritate Regia benignè complectentes pro Singulari nro, quo sumus in promoven gtæ divinæ Studio præfatam Ecclesiam in dicto Oppido existentem, bonis dotan, fundan et amplian esse duximus. Uti quidem dotamus, fundamus, et ampliamus pntibus liris nris. Atq inprimis pro victu et digna sustentatione Parochi aliorumq Ministrorum Ecclæ commoda provisione et cultus divini ritu Catholicæ Romanæ Ecclæ et Sacrorum Administratio ritè peragi possit damus donamus et attribuimus idq libera ejusdem Magci Thesaurarij juris sui ad vitalitij cessione in oppido nro eodem Woyniutha, duos Mansos agri desertos in quibus templa antiquitus ex ædificatum extat pro modo Parochiali Schola aliisq ministrorum Ecclesiæ ædificijs et prædio instituendo, Deinde in villa nra Jalnia, ad eandem præfecturam seu Tijunatum pertinente, quindecem Mansos tam locatos quam desertos immediatè jacentes cum colonis qui nunc in ijs resident, idq secundum antiquam provi olim Jacobi Laskowski Revisoris emensurationem. Damus item et concedimus præfatæ Ecclæ ad intercessionem ejusdem Magci Thesaurarij ut quilibet ex Colonis subditis Nris ipsiq Parochiæ sex grossos Lithuanicos et unum cribrum vulgo pretak hordei vel Siliginis loco decimæ Parocho dictæ Ecclæ pro tpe existenti Singulis Annis ex Singulis Mansis cultis pendere teneatur perpetuis temporibus idq planè eodem tempore quo census annuo præfecto nro pendere solent.

Atq

Atq ea bona oiã superius nominata proventus et fundos videlicet duos Mansos desertos in oppido nro Woyniutha, et quindecim Mansos agri in prædicta Villa nrã Jalnia consisten: cum subditis in ijs residentibus cum oibq et Singulis eorum pertinentijs agris pratis, Sylvis Censibus, dationibus quibusvis generatr et specialiter obventionibq Universis dictæ Parochiæ attribuimus damus, donamus, fundamus, et adscribimus perpetuis temporibus. Quæ quidem bona oiã et Singula, ab omnium et Singularium Sæcularium personarum, potestate et jurisditione eximentes Viribus, libertatibus immunitatatibus et jurisditionibq Ecclæ Catholicæ Romanæ in Regno Poloniæ et M. Duc. Lithæ a maioribus nris attributis Subijcimus adscribimus et incorporamus. Volentes et decernentes, ut sub protectione quidem nrã superiorum vero personarum Ecclesiasticarum cura et regimine in oibq libertatibus et prærogativis cum ipsa Ecclesia Parochialis integre et inviolabiliter permaneant perpetuo et in ævum. Raõne cujus Fundationis et dotionis nostræ Parochus Ecclesiæ illius pro tpe existens, nihil a Subditis Nris, et incolis istius Parochiæ ex administratione Sacramentorum exiget ac petet. Excepto si quid gratis ab aliquo ipsi offertur, in quo constientiam ipsius oneratam esse volumus quin imò providere debebit ut Cultum divinum ad Chri Fidelium incrementum et Salutem animarum illorum procurandam rite peragat et propaget, atq Rectorem Scholæ Cantorem aliosq Ecclesiæ Ministros ex ijsdem proventibus alere tenebitur. Ad quam vero Ecclesiam Parochialem ex peculiari

culiari

expeculiari grã mã Regia eidem Magco Thesaurario ex-
nunc Parochum, idq lingua Samogitiæ, aut Lithvanicæ pe-
ritum, atq imposterum quoties eam vacare contigerit, jus et facultatem
præsentandi ad extrema vitæ ipsius tempora damus et
concedimus. Eo verò vita defuncto illud jus præsentand. seu
Patronatus ad Nos et Successores Nrõs pleno jure redi-
bit ac devolvetur. In cujus rei fidem præsentes manu
mã subscripsimus, et Sigillo Mõ Magni Ducatus Lithæ
consignari mandavimus. Datum Varsaviæ die 28
Mensis Aprilis Anno Dmni M.D.C.VI. Regnorum
Nostrorum Poloniæ XIX. Sueciæ vero Anno XIII.

Sigismundus Rex.

Eustachius Wołłowicz Eppus
Vocens. Notarius et Referendarius
M. D. Lithæ
Anno 1608.

Jaswoynie.

Fundatio Jasvonensis 1596.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei
memoriam Nos Sigismundus Tertius DEI grã Rex Po-
loniæ Magnus Dux Lithæ Russiæ Prussiæ Samogitiæ
Masoviæ Livoniæq etc. Nec non Suecorum, Gottorum,
Vandalorumq hæreditarius Rex. Significamus præntibus
et futuris, quorum interest universis et singulis. Ni-
hil nobis æque in optatis esse, quam ut templa et
Ecclesias, iniquitate temporum, vel penitus destructas,
vel bonis et proventibus suis spoliatas, in integrum
restituamus. Et cum Nobis expositum esset, proventus
Plebanatus Jasvonens. in præfectura mã Jasvonensi,
ita destructos esse, ut fundationis et piæ libertatis
Serenissimorum Prædecessorum Nostrorum vix ulla ve-
stigia apareant, quos quidem præfecti minus Catholici,
in usus

in usus et commodum privatum receperunt, consequentibusq temporibus, Privilegia et munimenta donationis funda-
tionis sustulerunt. Quo factibus Revisores bonorum Regalium, praedia illa Ecclesiastica, bonis Regijs ad-
scriberent. Quamobrem magno nro dolore accepimus, Divinum Cultum iminui salutemq animarum et dis-
crimen vocari petitione insignis pietate viri et Senatoris Magci Leonis Sapiehae Magni D. Lithae supremi Can-
cellarij adducti. Proventus Plebanatui dicto temporum iniquitate ademptos, et nostris bonis, praefectorum fortasse
nostrorum cupiditate adscriptos Eccl.ae Parochiali Savvo-
nensi. Tituli Omnium Sanctorum, Compensan. restituen.
atq donand duximus; pro ut compensamus, restituimq,
atq donamus perpetuis temporibus. In primis tres areas
in oppido Savvonen. sitas, eidemq Parochiae adjacentes in-
quibus areis extructae sunt Domus Wichorzewskiey, Do-
mus Paykowey, Domus Puzłow et Marzyndrow; nec non
duos Hortulanos, et duo Horrea eidem Parochiae adjacen-
tia. Deinde loco Pradyals na paszniq, Tres Mansos agri,
nec non villam Jadkaycie, mansos decem cultos in se con-
tinentem, et alteram Mackaymie nuncupatam, duode-
cem Mansos habentem cultos et Possessionatus Sylve-
stres verò mansos ejusdem villae, vel leśne Woli, no-
vem cum omnibus earundem Villarum, Mansorum et
Arearum, usibq, Fructibus, redditibus proventibus Univer-
sis Colonis ibidem manentibus, eorum censibus, labo-
ribus datjs, atq in Universum cum omnibus et sin-
gulis utilitatibus emolumentis, ac proventibus, nullis
prorsus exceptis aut pro nobis reservatis. ita late longè
et circumferencialiter, quemadmodum praefati mansi,
tam Pradij quam villarum, ex antiquo dimensi sunt,
et sese extendunt, sicq suis, limitibus et terminis de-
scripti Continentur. Pars videlicet fundorum, in longum
deducta, tam dictarum villarum, quam praedij attigit

mansos

mansos cultos Oppidi Jasuonensis Altera pars finalis attigit fines Mansorum Sylvestrium oppidi et villæ nostræ Kumiany. Tertia pars adjacet mansis et fundis cultis villæ nostræ Kumiany. Quarta vergit ad fluvium Szuszwa nuncupatum, reservatis tn̄ pro Pecoribus et Pecudibus Civium nostrorum Jasuonensium, in locis desertis liberis pascuis, absq damnis frugum et frumentorum in quibus pascuis Parochus eosdem, cum suis subditis molestia afficere non debibit. Mansorum autem Sylvestrium si termini sunt, limes parietis unius finalis, accedit fines mansorum cultorum, villæ Mackaymie. Altera pars parietis longior, est appropiata mansis Sylvestribus Oppidi. Tertia Pars Sylvam nostram Regiam magnam attigit, Quartas circa Mansos Sylvestres villæ Kumiany sita. Concedimus præterea, exnunc Parocho, Eccl.æ illius moderno et p tpē existenti, decima manipularem, ex curia seu prædio nr̄o. Jasuonensis, quotannis de omnibus frugibus et frumentis percipien, quæ quidem omnia non prius in Horeū illiq prædij deferri debebunt, quam dictus Parochus decimam ex illis percipiat. Asignamus etiam sterenam, annis Singulis ternos grossos Lithuanicos, ex omnibus et Singulis mansis locatis et possessionatis Subditorum et Boyarorum, ad supra dictam præfecturam Jasuonen. pertinen, non obstante eo, si quocunq modo alicui nostros fuerit alienata. Ad extremum, concedimus Parocho Eccl.æ Jasuonen. moderno et pro tempore existenti, facultatem et potestatem incidendorum arborum et lignorum, tam pro ædificijs, quam ad illos usus domesticos in omnibus Sylvis nostris Jasuonensibus, temporibus perpetuis et in suum. Quos quidem Mansos, areas, villas, decimas sterenam, cum omnibus suis usibus et fructibus Eccl.æ Jasuonen. adjudicamus irrevocabili dotatione dotamus, eaq omnia immunitati Ecclesiasticæ adscribimus, incorporamus et inviscеramus

inviseramus. Omni jure dominio, poſseſsionisq̃ praeſcri-
ptione, abdicanda perpetuis temporibus, id quod praesen-
ti Privilegio, in locum aboliti Privilegij testamur, ita
ut deinceps Plebanus dictae Eccl^ae^ non ullus quispiam
alius praedio, villis, areis colonis hortulanis, itemq̃ cam-
pis, agris, Pratis, Pascuis Sylvis, cum omnibus suis per-
tinentijs late longeq̃ diffusis perpetuo utatur et fruatur,
agalij pro tempore existenti, utantur et fruantur, sine
cujusquam nostri praefecti, aut nostrae Regiae Personae,
aut fisci n̄ri impedimento; sed plane sint et jure, quo
bona Ecclesiastica in Regno Poloniae Magnoq̃ Duc: Lith^ae^
fruuntur et gaudent. Cujus quidem Eccl^ae^ Jasvonen,
Jus Patronatus, ad Nos, Successoresq̃ Nos spectabit. Et
pro ut jam ad praefatam Ecclesiam praesentavimus
Venerabilem Matheum Kobylinski, ita hosce pro-
ventus per Nos Eccl^ae^ assignatos eidem attribuimus,
et in usum ac Possessionem, damus et concedimus.
Post decessum vero illius, promittimus verbo n̄ro Re-
gio non altum Parochum. Nos Eccl^ae^ illi praesentatu-
ros et alium praesentandi facultatem, non habituros,
Successoresq̃ n̄ri non praesentabunt, et praesentandi fa-
cultatem non habebunt, nisi Lingua Samogitica, bene
peritum, et qui assiduo nullis alijs obligatus beneficijs
Eccl^ae^ illi praesideat, quo obstrictum esse volumus, et
obstringimus. Fidei causa praesentes l̄ras manu sub-
scriptas m̄a, jussimus obsignari et edi. Dat Varsa-
viae in Comitijs Regni Generalibus Anno D̄ni M^o^
D. X. C. Tertio die mensis Regni Nostri anno sexto.

Sigismundus Rex. Mathias Woyna f^e^
magnum Lith^ae^ Notarius.

Retowo

Retowo 1608 Odmiana

Odmiana Plebanij Retowskiey.

Zygmunt Trzeci z Łaski Bożey Krol Polski Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki Inflanski, y Szwedzki Gottski Wandalski dziedziczny Krol. Oznaymuiemy tym Listem Naszym wszem wobec y każdemu zosobna, komuby to wiedzieć należało teraznieyszym y na potym będącym. Iż co za ustawicznemi roznicami między Xiędzem Jakubem Kłopotowskim Plebanem Retowskim a Miesczany naszemi miasteczka Retowa o spassenie zboż y o inne rozne szkody. Wielmożny Lew Sapieha Kanclerz W. X. Litt. Mohilewski Parnawski etc Starosta Ciwun w Ziemi Zmuydzkiey Retowski maiąc częste nabiegania, tak od Plebana iako tez y od Mieszczan Retowskich, a widząc że tych roznic y warcholow za przysięgłością gruntow Plebanskich ku Miasteczku Retowu inaczey żądaną miarą ustrzedz się niemogło. Tedy Wielmożny Kanclerz chcąc między niemi na przyszłe czasy uspokoienie gruntowne uczynić, a grunty kościelne w pewnych granicach mieć za wolą y wiadomością Wielebnego w Bogu Xiędza Malchera Giedroycia Biskupa Zmuydzkieo, y też pozwoleniem nato Xiędza Jakuba Kłopotowskiego Plebana Retowskiego wziowszy od Niego Wieś Plebanską Labwordzie w ktorey włok osiadłych y pustych dwadziescie cztery, ale swych włok dwadziescia siedm tak że y te grunty Lady y Sianożeci przy Mieście Retowskim między gruntami Mieskiemi y między wsią naszą Toropiany nad Rzeką Jurą leżące na ktorych y Poddanych dwa posiedlone oz okrom placu gdzie Plebania Budowana ogrodow Plebanskich y okrom zaścianku ktorych połowa od wsi Wieruszdw aż do samey Plebanyi Retowskiey.

Kretowskiey ktorych on do tego czasu używa, y ktore przy nim zostawione są a w miasto tey wsi Zabordziow y gruntow przynależących Kretowskim ležących dal odmianą Plebanowi teraznieyszemu Kretowskiemu y napotym będącym Plebanom Kretowskim Wieś naszą od Ciwunstwa Kretowskiego nazwaną Wietusze w niey włok osiadłych dwadzieścia y pięć z zaściankami wszystkiemi do tey wsi należącemi. A mianowicie pierwszy zaścianek nazwany pierszabie w nim włoki sianożętnych cztery, drugi Wierzinkierksimu w nim morgow osim, Trzeci Łautajurow, w nim włoka iedna, czwarty Kalnupis w nim włok leśnych cztery Piąty Skiregierev w nim morgow leśnych trzy do tego Wioskę drugą Degucie w niey włok osiadłych siedm z wygonami z wolnym wrobem do puszczę naszey Kretowskiey y ze wszystkiemi do tych Wsi należnościami y pożytkami iako się te wsi z dawnych czasow z pomiary Rewizorskiey w sobie maią. Oczym szerzey na Liście Wielmožnego Kanclerza Plebanowi Kretowskiemu danym opisana iest, ktory to List Xiądz Jakub Kłopotowski Pleban Kretowski przed Nami położywszy prosił Nas żebyśmy tę zamianę wyżey mianowaną Wsi Wietusze y Degucie z Zaściankami leśnemi y Sianożętnemi y ze wszystkiemi do nich należnościami y pożytkami Kościołowi Kretowskiemu listem naszym potwierdzili. My tedy widząc być rzecz słuszną ponieważ się ta zamiana przez Wielmožnego Kanclerza iako ciwuna Kretowskiego dla uspokojenia Mieszczan Kretowskich z Plebanem tameczným bez szkody na obie Stronie stała tym Listem naszym stwierdzamy y umacniamy wiecznemi czasy. Ma y wolen będzie Pleban teraznieyszy

Kretowski.

Retowski Xiądz Jakub Kłopotowski y ponim będący Plebani
Retowscy tych mianowanych Wsi Wietusze y Deguciow
w Miaste pierwszey Wsi, z Gruntow kościołowi Retowskie-
mu należących zymarkiem puszczonych z poddanemi w
tych w Wsiach będącemi z Czynszami y powinnościami ich
z gruntami osiadłemi y pustemi z wolnym wrębem do pu-
szczie naszey Retowskiey z Zaściankami y Morgami leśne-
mi y Sianożętnemi z wygonami także z ogrodami Pleban-
skiemi w Mieście Naszym Retowskim y z Zaścianskiem
przy Plebanij y przy Wsi Wietuszach leżącym których on
do tego czasu do Plebanij używał, y które się przy nim zo-
stawiły, y ze wszystkiemi pożytkami y dochodami które jeno
teraz są y napotym wynalezione być mogą dzierżeć y używać.
A osobliwie wedle dawney Fundacyi ze wszystkiey włości
naszey Retowskiey od poddanych y od Bojarow z każdey
włości osiadłey y przyiętey po trzy grosze Litewskie na
roku kolendy wybierać wiecznemi czasy. A natym Wi-
karyego Bakałarza y Młodzieńcow dla porządnego od-
prawienia Chwały Bożey chować ma powinien będąc
wtym kościele ustawicznie Chwałę Bożą odprawować
Sakramenta Panskie administrować według ustaw y
porządku kościoła Powszechnego Rzymskiego. A zatym
Nas y za krolestwo Nasze Pana Boga prosić. Na-
co daliśmy Plebanowi Retowskiemu teraznieyszemu Xdzu Jaku-
bowi Kłopotowskiemu y na potym będącym ten Nasz Przywiley
z podpisem Ręki Naszey do którego y Pieczęć Naszą Wgo Xa Littgo
przycisnąć kazali Dan w Krakowie dnia dwudziestego dzie-
wiątego Msca Kwietnia Rku Panskiego 1608 Panowania
krolestw Naszych Polskiego dwudziestego pierwszego, a Szwedskie-
go piętnastego Roku.

Sigismundus Rex.

Janusz Skumin Tyszkiewicz
Pisarz Wgo Xa Littgo

Fundatio.

Fundatio Parochiæ in Wierzbotowo Aᵒ 1609.

Wierzbotow 1609.

Sigismundus Tertius DEI gra Rex Poloniæ Magnus Dux Lithᵃᵉ Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ Livoniæq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq. Hæreditarius Rex. Significamus Præntibus lrs nris quorum interest universis et Singulis quod etsi antea pro sustentatione et proventu Parochiæ Ecclᵉ Wierzbotovien dedissemus et contulissemus jure perpetuo in vim fundationis seu provisionis quatuor mansos agri in Villa Kibrabi jacen. tn cum Nobis expositum esset nomine Parochi illiq Ecclᵉ Wierzbotovien Honorabili Gregorij Wroblewski, eam fundationem seu provisionem adeo tenuem et exilem esse, ut victus sui rationes Ecclesiæq illiq res necessarias nequaquam inde providere et sustentare possit, nisi singularis gratia et beneficentia nra accedat. Supplicatum itaq nobis est ejusdem Parochi Wierzbotovien nomine ut huic Ecclᵉ de majori fundatione provideamus nec pro nra pietate et Singulari in rem divinam animo volentes ne cultus divinus ob minus sufficientem provisionem seu fundationem in præfata Ecclesia negligatur, faciendum Nobis esse duximus ut ad hos quatuor Mansos agri jam antea a nobis fundatos sex alios mansos ejsdem prioribus contiguos in eadem villa libertati jacen adderemus adjungeremus et conferimus præntibus lrs nris, cum omnibus et Singulis ad eosdem agros spectantibus attributijs, Colonis, Censibus, laboribus, redditibus proventibus emolumentis commodisq universis eidem Eccle Parochiali Wierzbotovien, damus, donamus, fundamus, perpetuis temporibus concedimus

Concedimus insuper et permittimus eidem Eccl̃ae seu illius Parocho nunc et pro tempore existen͂ facultatem sex grossos monetæ de quolibet manso agri ab omnibus et singulis Colonis seu subditis n̄ris in bonis n̄ris Regalibus ad eam Parochiam Wierzbolovien͂ spectantibus quotannis pro Festo Sancti Martini exigen͂, idq̃ per decem annorum decursum immediatè sese consequentium. Ac prædictos quidem agros seu mansos tam priores quatuor quam sex posteriores ab omni Seculari jurisditione tam n̄ra quam Tenutariorum n̄rorum eximimus et incorporamq̃ atq̃ Juribus et libertatibus Ecclesiasticis adscripsimq̃ et incorporamus. Insuper conscientiam Parochi dictæ Ecclesiæ obligatam esse volumus ne a Subditis dictæ suæ Parochiæ ab administratione Sacramentorum quidquam exigere audeat, excepto si quid gratis abliquo impertietur. Diligenter verò providebit nulla Synagoga aut alterius a Romana fide discrepantis religionis ædes in scandalum eorundem subditorum nostrorum a quopiam extruantur. In cujus rei fidem p̄ntes manu n̄ra subscripsimus et Sigillo n̄ro M. D. Lith̃ae communiri mandavimus. Datum Vilnæ die quinta Mensis Augusti Anno Dm̄ni M. D. C. I. X. Regnorum nostrorum Poloniæ XXIj Sueciæ anno XVj.

Sigismundus Rex.

Eustachius Wollowicz
Præp̃tus Vilnen͂ Notariq et
Referendariq M. D. Lith̃ae

Confirmatio

Confirmatio Ecclæ Polongovien et Gorzden A.o 1609

Polonga et Gorzdy 1609

vide folio 98 120 et folio 67.

Sigismundus Tertius Dei grâ Rex Poloniæ Magn D. Lithæ Russiæ, Prussiæ, Samogitiæ, Masoviæ Livoniæq ettc. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq Haereditarius Rex. Significamus Pntibus lris nris quorum interest et Singulis. Quod cum Gnosa Helizabeth Gostawska Teydanen Gorzden, Polongovien Uzventenq tenuatrix nra Gnosi olim Mathiæ Woyna Thesaurarij Curiæ et Notarij M. D. Lithæ relicta vidua animadvertisset in Tivunatibus suis Polongovien, et Gorzden, Ecclesias ritus Catholici Romani ex primeva fundatione Serenissæ Annæ Jagiellonæ Reginæ Materteræ nræ adeo exiguis proventib9 dotatas esse, ut nulla rône duos Sacerdotes qui circa quamlibet earû Ecclesiam residerent decenter sustentari possent quarum utramq ob ejusmodi defectum hactenus unus administrabat Sacerdos non absq discrimine Salutis Subditorum suorum ibidem degen quod sine administratione Sacramentorum degant et decedât proinde Zelo pietatis ducta atq promoven Divini Gtû ibidem Studio accesa Eccle Polongovien praeter tres mansos culturæ Plebanalis et sex Possessionatos in Villa Polipgiri duos grossos strenæ (Cribrum Siliginis et alterum hordei annuatim levan de Tivunatu Polongovien, Ecclesiæ verô, Gorzden, pro eadem sustentatione Plebani ibi residen praeter mansos culturæ) alias loco habenda antiquitus per Serenissimam Materteram nrâm fundatos ipsa quoquè in eadem villa Polipgiri Mansos septem desertos juxta dimensurationem Laczkowski de

consensu

de consensu vere Subditorum nostrorum ex quolibet manso possessionato per alios duos grossos strenae Cribrum Siliginis et alterum hordei annuatim levan̄, de Tivunatu Posongovien Ecctae verò Jorzden̄ pro eadem sustentaone Plebani ibi residen̄ prater mansos culturae Plebanalis, sex possessionatos in Villa Kwieciany duos grossos strenae et ex utraq̄ tenuta duos currus lignorum antiquitus fundatos ipsa quoq̄ mansum Possessionatum desertos verò quinq̄ in eadem villa Kwieciany alios duos grossos de singulis mansis in Jorzden̄ Tivunatu, cribrum, siliginis et alterum hordei quotannis percipien̄, acceden̄ ad id consensu subditorum nostrorum, cessit, condescendit et assignavit specialib9 his suis. Supplicatumq̄ nobis est ejusdem Tenutricis nrae ut in eam cessionem bonorum conscien̄ eandem confirmare approbare, et ratificare dignaremur cui nos supplicaoni pro eo quo sumus erga Divinam gloriam studio benignè annuen̄ eandem confirmamus approbamq et ratificamq presentib9 hisce Nris eademq̄ bona superius expressa pro sustentaone Sacerdotum ad easdem Ecclesias residentium dotamq inscribimq et incorporamus perpetuis temporibus. Eximimusq̄ ex potestate et jurisdictione quarumcis Secularium personarum jurisdictioni verò et immunitatibus Ecclesiasticis subjicimq sub protectione quidem cura nra verò et regimine personarum Spiritualium permanère volen. In cujus rei fidem p[illegible]ntes manu nra subscripsimuq, Sigillumq̄ M. D. Lithae appendi mandavimus. Datum Vilnae die 1. Mensis Aug. Ao Dmni M. D. C. I. X. Regnorum nrorum Poloniae XX. II Sueciae vero Ao XVI.

Sigismundus Rex.

Joannes Sobolinski per Mgri D. Lithae Notarius

Privilegium Chese[illegible]

Privilegium Feydanense Anno 1609.

Chweydany 1609.

Sigismundus tertius Dei gra Rex Poloniæ M. D. Lithæ Russiæ Prussiæ, Samogitiæ Masoviæ Livoniæq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq hæreditarius Rex. Significamus prntibus hiis nris quorum interest universis et singulis. Quod cum Grosa Helisabetha Gostawska Woynina Gnosi olim Mathiæ Woynæ Thesaurarij Curiæ et Notarij M. D. Lithæ relicta vidua. Polongovien. Gorzdovien. Uzventen, Feydanenq tenutrix animadvertisset in præfectura seu tenuta sua Feydanen. Ecclesiam Parochialem ritus Catholici Romani in oppido Feydany ob defectum proventuum Ecclesiasticorum desolatam, Divinoq Cultu et Sacramentorum administratione magno Chri Fidelium incommodo penitus orbatam et destitutam esse, supplicatumq esset nobis nomine eiusdem tenutricis, ut eandem Ecclesiam, pro munere nro Regio ab extrema desolatione conservaremus, atq in ea, cultum Divinum administraone Sacramentorum in Christi Fidelium circumquaq degentium salutem, Religionis Catholicæ propagationem excitaremus et restauraremus, bonis ac redditibus annuis dotare fundare et ampliare dignaremur, cujus nos justæ petitionis annuen. eandemq gratia et authoritate nra Regia benignè complecten. pro singulari nro, quo sumus in promovenda gloria Divina studio præfatam Ecclesiam, tri oppido nro Feydany bonis dotan. fundan. et amplian. esse duximus uti quidem dotamus fundamus et ampliamus, Prntibus hiis nris. Atq inprimis pro victu et digna sustentatione Parochi aliorumq Ministrorum Eccl^æ

commoda

commoda provisione ut cultus Divini ritus Catholicæ Romanæ Eccl[ae] et Sacrorum administratio ibidem ritè peragi posit, damus donamus, attribuimus, et inscribimus perpetuis temporibus idq[ue] de libera ejusdem Inova ad præsens tenutricis juris sui ad Vitality cessione villam Wizdziowgiany nuncupatam continentem in se mansos cultos et incultos decem secundum dimensionem et emensurationem Jacobi Laszkowski Revisoris m[ei], Præterea aream pro locanda domo Plebanali, incipientem à platea longa civitatis contiguam Cæmiterio et protendentem, sese ad fluvium finiatz. Ad rippamq[ue] ejusdem fluvij post cæmiterium contiguum eidem areæ hortum, præterea tres mansos adjacentes eidem oppido antiquitus a Revisore m[e]o Laszkowski, in usus Plebanales emensuratos. Quodq[ue] ipsi cives Feydanen[ses] ad cultum Divinum promoven[dum] ex qualibet Domo per decem grossos et avennæ tres tunnas ex tota civitate quotannis se præstaturos concesserunt, subditi verò m[ei] villam Feydanen[sem] ex quolibet manso culto, et possessionato sponte sua et benevole per sex grossos Lithuamicos et unum cribrum Siliginis alias po Przetaku tantum denique hordei Remotiores verò subditi m[ei] Jordomen[ses] ejusdem Tenutæ ibidem per sex grossos, Lithuamicos, alios verò sex grossos loco Siliginis, omnes denique in Universum subditi m[ei] ex quovis manso possessionato, et culto unum currum lignorum Plebano pro t[em]p[o]re existen[ti] quotannis sed pondere parato submiserunt. Quæquidem bona omnia et singula ut præmissum Eccl[esi]æ Feydanen[si] inscripta, ab omni jurisdictione et potestate Sæcularium personarum eximentes, juribus libertatibus, immunitatibus, et jurisdictioni Eccl[esi]æ Catholicæ

Romanæ

Romanae subijcimus, adscribimus, et incorporamus, sub protectione quidem nra superiorum vero personarum Ecclesiasticarum cura et Regimine permanere volen perpetuis temporibus, ratione cujus quidem fundationis et dotationis nrae ad presens et pro tempore existentes Plebani ad predictam Ecclesiam Teydanen non effectato alio beneficio residere, Rectorem Scholae et alios Eccliae ministros servare et alere tenebuntur. Nihil a subditis nris caeterisq incolis rone administrationis Sacrorum exigent preterquam siquid gratis conferetur. Jure patronatus et collationis nrae Regiae ibidem per omnia salvo. In quibus conscientiam eorum obligatam esse volumus. In cujus rei fidem prntes manu nra subscripsimus Sigilloq nro M. D. Lithae muniri mandavimus. Datum Varsaviae in Comitijs Regni gnalibus die quinta Mensis Februarij Anno Dmni. M. D. CIX Regnorum nrorum Poloniae XXII. Sueciae vero anno XVI.

Sigismundus Rex

Joannes Sobolinski per Magn Ducatum Lithae Notarius m.

Uzwęty 1609.

Privilegium Ukventen Anno 1609

Sigismundus tertius Dei gra Rex Poloniae M. D. Lithae Russiae, Prussiae, Samogitiae, Masoviae, Livoniaeq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq hereditarius Rex. Significamus prntibq lris nris quorum interest universis et singulis: Quod cum gnosa Helizabetha Gostawska gnosi olim Mathiae Woyna Thesaurarij Curiae et

Notarij

Notarij M. D. Lithae relicta Palongen Teydanen Gorzdavien Uzventenq. etc. Tenutrix animadvertisset in oppido Uzventen tenutae ad praesens suae Ecclesiam Parochialem, ritus Roman Catholici per Gnovum olim maritum suum erectam, quod verò nullis proventibus dotata esset, penitus destitutam ac desolatam, magno Chri Fidelium circumquaq Subditorum nrorum degentium in defectu administrationis Sacramentorum incommodo atq Zela pietatis ducta, nec non promovendi cultus Divini Studio accensa, volens in ea Ecclesia cultum Divinum restaurare. pro sustentatione Plebani. et aliorum Ecclae ministrorum, certa bona villam Vezt Minikaycie decem mansorum cum Subditis ibidem residen, et unum mansum adjacentem ipsi oppido Uzwety pro cultura Plebanali, duos praeterea hortos ex adverso Ecclae aream q Plebanalem prout in se continetur, de jure suo advitalitio cessisset et condescendisset, Ipsi vero Cives Uzventen sponte sua et voluntarie pro sustentatione ejusdem plebani et aliorum Ecclae ministrorum, ex qualibet domo per decem grossos Lithvanicales, ex septem mansis cultis unam tunnam siliginis, alteram hordei, tertiam avenae mensurae Vilnen quotannis se praestaturos submisisset, subditi ibidem nri villam ejusdem tenutae Uzwianten ex qualibet manso possessionate et culto per decem grossos Lithvanicos, et ex decem mansis cultis siliginis tunnam, alteram hordei, et tertiam avennae ex quovis manso, duos currus lignorum quotannis se pendere paratos benevole obtulerunt. Supplicatum q Nobis esset nomine ejusdem Gnosae Alezibetha tenutricis ad praesens Uzvianten, ut eam juris sui advitality cessionem ratam et gratam habere, eamq Ecclesiam debitis pro-

ventibus.

proventibus dotare dignaremur, Nos itaq Supplicationem praefatam tanquam justam et raöni consortem ratam et gratam habent pro Singulari nrõ, quo sumus erga Divinam gloriam studio praedictae Eccl. Parochiali Uzventensi eos proventus et bona quae a Jnõsa Tenutrice nrã cum cessione juris sui advitalitÿ collata sunt, Villam nempe Minkajcie cum omnibus et Singulis pertinentÿs attinentÿs, obventionibus, et proventibus alterum Mansum pro cultura Plebanali adjacentem oppido, hortos pensiones tam pecuniarias quam Siliginis et alia juxta Cessionem praefatae Tenutricis nrã superius expressa, damus donamus, fundamus et inscribimq perpetuo et in aevum. Quae quidem bona omnia et Singula de jurisdictione et potestate Saecularium personarum eximimus juribus vero et immunitatibus Eccl. Catholicae Romanae subÿcimus et incorporamq sub protectione quidem nrã Superiorum verò personarum Ecclesiarum cura et regimine permanere volen. perpetuis temporibus. Raöne cujus quidem dotationis et fundationis nrã ad praesens et pro tempore existentes Plebani ad Praedictam Ecclesiam residere, Rectorem Scholae et alios Eccl. Ministros servare et alere, tenebuntur. Nihil a Subditis nris caeterisq incolis raöne administrationis Sacramentorum exigent praeterquam si quid gratis conferetur: In quo conscientiam eorum obligatam esse volumus. Jure patronatus et collationis nrõ ibidem salvo. In cujus rei fidem p̃ntes manu nrã subscripsimq Sigilloq nrõ M. D. Lith. muniri mandavimus. Datum Varsaviae in Comitÿs Regni Generalibus,

Generalibus die quinta Mensis Februarij Anno Domini M. D. C. IX. Regnorum Nostrorum Poloniæ XXII Sueciæ vero anno XVI.

Sigismundus Rex.

Joannes Sobolinski per Magnum Ducatum Lithæ Notarius.

Fundatio Plotelien[sis] Anno 1612.

Plotele 1612. vide folio 191. 124

Sigismundus trzeci z Łaski Bozey Krol Polski Wielki X. Litt. Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmuydzki Inflantski etc. y Szwedski Gottski Wandalski Dziedziczny Krol. Oznajmuiemy tym Listem Naszym, komu to wiedzieć należy. Jz Urodzony Andrzey Wottowicz Ciwum Derwanski, Sędzia Ziemi Zmuydzkiey, Dzierżawca Nasz Plotelski, Jelzewski, Tyski, doznawszy że niedostatecznie fundowany y opatrzony iest kościoł, Religij Rzymskiey Katholickiey w Miasteczku naszym Plotelach, dzierżawy swey, a chcąc aby Chwała Boża, przez jaki niedostatek wyżywienia Plebanowi, przytym kościele będącemu, nieustawała, y żeby Chrześciańscy Ludzie Poddami nasze, bez Pasterza Swego y używania Sakramentow niebyli: Prosił Nas abyśmy mu pewnych Dobr, gruntow y Prowentow Dzierżawy swey Plotelskiey, niżey opisanych ustąpić, y one do pierwszey Fundacyi przerzeczonemu kościołowi przydać y przyłączyć pozwolili, jakoż pozwalamy aby Urodzony Andrzey Wattowicz Sędzia Ziemi Zmuydzkiey, dobr, gruntow, y prowentow, niżey opisanych ustąpił, y one na pożytek, y używanie kościołowi przerzeczonemu obrocił ktorą to

wola

woley y przeciewzięcie Jego pobożne. My władzą naszą promowując y do afektu przywodząc zchęci naszey ku pomnożeniu Chwały Bożey na wychowanie kaplanowi przy pomienionym kościele Płotelskim, dawną fundacyą w cale zachowując, te Dobra tak jako w granicach swoich są opisane, nadaiemy y funduiemy, tym Listem Naszym wiecznemi czasy. Naprzod przydaiemy Sioło leżące przy granicy Jordynskiey w Woytowstwie Szyrbackim nazwane Klemcze, w ktorym iest włok wymierzonych Dziewiętnascie, przetoż Dziewięć, granica te[go] Sioła pierwsza Sciana leży y granicy włoki y wygon tego Sioła z Gruntami Bojar Girkuntow y Jazdetow, druga sciana granicy, włoki tego Sioła z włokami Sioła Jugow, Dzierżawy Płotelskiey. Trzecia Sciana granicy włoki tego Sioła, z włokami Sioła Zwirblow Dzierżawy Płotelskiey. Czwarta Sciana idzie przez Jezioro Klemcie, y granicy z Ziemiami Bojar włości Jordinskiey, Jazdaycow, w tymże ograniczeniu y wygon tego Sioła, y część Jeziorka Klemcow, co w granicy tego Sioła iest, do teyże fundacyi należeć ma z włok osiadłych Mieskich y Sielskich po groszy cztery, według dawnego funduszu dawać maią do te[go] z włoki każdey po pul przetaka Żyta, a po pul przetaka Jęczmienia tak iżby z włok dziesięci obojga zboża uczyniło beczkę Wilenską, to przyidzie na włok Dwadzieścia dać beczkę Żyta a drugą beczkę Jęczmienia. Aże Dworzec nasz Płotelski niema przystąpić do Jeziora, dla brania wody y napawania bydła, tedy dla wolne[go] przystępu odeymuiemy od tamtey starey fundacyi, tylko trzy morgi, ktore prawie przeciwko samemu Dworcowi leżą, y przywracamy to do Dworu zatą nadgrodą fundacyi teraznieyszey nowey od Nas uczynioney. Do tego chcemy

miec

mieć, aby wemtyme młyvo było zawsze na Dwor wolne,
gdyż jako mamy sprawę że niemasz gdzie młyna inszego
według opisania pierwszey fundacyi budować na Dwor,
Do tego według starey fundacyi była naznaczona Sadzaw-
ka, wedle młyna y poddanych Plebanskich będąca, ktora
iż teraz dla zepsowania y zamulenia wielkie° żadnego pożytku
nieczyni; przeto tę Sadzawkę na Dwor Nasz Płotelski odey-
muiemy, a na to mieysce dobrą y naprawną tey Plebo-
nyi odaiemy, to jest Sadzawkę wedla drogi samey ktora
mimo Plebanyi idzie do Miasteczka Płotel, mianowicie
ktora iest przy placu poddane° nasze° Stasia Podwoyskie°
ktore to wszytkie Dobra wyżey mianowane jako są opisane
y same w sobie ograniczone gruntami, czynszami, dochoda-
mi, z takiemi powinnosciami z jakiemi Urodzony Andrzey
Wołłowicz Sędzia Ziemi Żmudz: one na ten czas puszcza y
ustępuie, temuż kosciołowi Płotelskiemu przydaiemy daie-
my, dawiemy, funduiemy wiecznemi czasy, y wyimiemy
też Dobra od wszelakiey mocy y jurizdykcyi, także zwła-
che wszelkich Osob Swieckich, a prawom, wolnosciom Pre-
rogatywom Kosciola Rzymskie° Katholickie° y pod posłuszenstwo
Starszych Duchownych Osob, pod regiment ich poddaiemy.
Nad to na potrzebę pomienione° Urodzone° Sędzie°, uczyni-
lismy to y zezwolili, y tym listem naszym pozwalamy aby moc
y wolnosć, podawania Plebana tę ktorey my zwierzchnosci
naszey zażywamy w przerzeczonym kosciele miał, y oney
zażywał, aż do żywota swego, także po smierci Pleba-
na albo gdyby jeden Pleban ktorykolwiek resignacyą
kosciola tego uczynic chciał, żaden inszy oprocz jego
podawać Plebana niema, y to takiego ktoryby język
Litewski dobrze umiał. Co dla lepszey wiary ten list
ręką naszą podpisalismy y Pieczęc W° X° Litt° przy-
łożyć

przyłożyć roskazaliśmy. Dan w Wilnie Dnia dwudziestego szostego Miesiąca Augusta Roku Pańskiego Tysiąc Sześćset dwunastego. Panowania królestw Naszych Polskiego Dwudziestego piątego Szwedzkiego Dziewiętnastego.

Sigismundus Rex

Eustachi Wołłowicz Pisarz y Referendarz W. X. L.

Tryszki

Privilegium super Tryszki 1611.
Et Raudkiany

Sigismundus tertius Dei grã Rex Poloniæ M. D. Lithæ, Russiæ Prussiæ, Masoviæ Samogitiæ Livoniæq etc. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq hæreditariq Rex. Significamus præsentibus his nris quorum interest Universis et Singulis. Quod cum Gnosus Andreas Wołłowicz Judex Tris Samogitiæ Plotleñ, Jelseñ Tryseñq nr Tenutarius, et Bartholomeus Bendowski Aulicus nr pro suo in religionẽ Catholicam Zelo et propenso Divini Cultus promoveñ studio in animum induxissent se minimum velle in Tenutis suis Gnosus quidem Andreas Wołłowicz in oppido nõ Tryszki Bartholomeus vero Bendowski in villa nã Rawdziany Tenutis suis Ecclesias Parochiales erigere et instaurare, in quibus, ut Divina officia rite exequi et administrari, Subditiq nri in fide et religione Catholica recte educari ac vivere possint pro justa sustentatione ac Provisione Parochi certos proventus assignare, ideoq uterq de Tenuta sua certis bonis infrascriptis nobisq inscripto oblatis juris sui advitalitÿ a Nobis

sibi concessi cedere iisdemq Ecclesiis adjungere petij-
sentq à nobis ut in hanc ipsorum cessionem et assi-
gnationem authoritate nra consentire eandemq Ec-
clesiam utramq nobis infrascriptis perpetuo dotare,
et fundare dignaremur. Ac primum quidem Gnsus Andreas
Woltowicz Judex Tris Samogitiae hanc provisionem bonorum
certis limitibus descriptorum Eccl.ae in oppido Tryski sitae
offert et assignat, hoc quo sequitur modo. Pierwszych
włok Plebańskich trzy, y do tych włok są trzy ogrody na gumno,
tamże może być na sześciny te leżą między włokami Miejskie-
mi: Na Plebanią plac leżący na samym rogu idąc do ko-
scioła po lewey ręce na którym Mieszka Urzędnik mieszcza-
nin który zniesiony być ma Sioło Sulomcie w którym iest
wymierzonych włok szesnaście granica tego Sioła z jedney
strony leżą skraine rzey od włok Sioła Adalewo Dzierżawy
Tryskiey, z drugą stronę, od włok miejskich Tryszkich, kon-
cami jednymi leżą rzey do rzeki Wirwity, drugiemi kon-
cami do włok leśnych Miejskich Tryskich. przytymże Siele Za-
ścianki dwa jeden na pastwisko bydła y z tego płacą groszy
czterdzieście, a drugi nad wirwitą mały nieprzerobiony pusty.
W końcu wszytkich rzey tego Sioła na Drwa y na Sianożęci
odciąc trzy włoki, te leżeć będą bokiem jednym od włok tego
Sioła Sulomcie y od zaścianku na wygon temusz Siołu da-
nego. drugim bokiem od włok Sianożętnych Miejskich kon-
cem jednem od Zaścianku leśnego Tryskiego, drugim koncem
od włok Sioła Lietan Włości Tryskiey. Drugie Sioło Woy-
notaycie w nim wymierzonych włok cztery to leży w kwadra-
cie ze wszytkich stron graniczy z Szlachtą to jest z Janem
Januszkiewiczem z Janem Juzewskim z Stanisławem Gruzow-
skiem z Piotrową Piotkowską, y z Girzadami. Do tego też
Siołka są należące trzy Zaścianki małe leżące między

Gruntami

gruntami teyże Szlachty używaiących Poddani tego Sioła. Nieszczanie wszyscy w Trzyszkach postąpili z włoki żyta po osmey częsci beczki Wilenskiey, a Jęczmienia także po osmey częsci beczki Wilenskiey, z włok osiadłych wszyscy Poddani przyczynszu po groszy Litewskich dziu. Deinde Gnus Bartholomeus Berdowski hanc quoq infrascriptam pro Ecclesia in Villa nrã Kawdziany assignat fundationem. Dwie włoki roley na Mieszkanie Plebanowi y na folwark pewny zasciank niewyrobiony z pasznią y sianożęciami jako się zdawna sam sobie ma przyległy Siołu Kawdzianom y Szwendze. Do tego dwie Sioła jedno nazwane Wieszucie, w ktorym iest włok Siedm a drugie Sioło Szauxtele w ktorym włok cztery w Dzierżawie Berżańskiey także poddani wszyscy Siół Kawdziany Szwędry y pod woyskie postąpili y pozwolili z każdey włoki ktorą zasiaią na każdy rok Plebanom tego Kościoła Kawdziańskiego po groszy trzy Litewskich dawać na każde Swięto S. Marcina. Nos itaq ut pium hoc propositum Tenutariorum nrorum promoveamus faciend Nobis esse duximus ut ea omnia bona superius descripta prout insu. continentur Ecclesijs Dioecesis assignata pro fundatione ijsdem Ecclesijs daremus, donaremus et conferremus atq incorporaremus, uti quidem damus donamus et incorporamus hisce lrīs Nris eaq ab omni quavis tam nrã quam Tenutariorum nrorum omniq saeculari jurisdictione eximimus et liberamus juribusq et libertatibus Ecclesiasticis adscribimus perpetuis temporibus. Porro cum intellexissemus tantam in illis locis esse inopiam Sacerdotum eorum praesertim qui linguae Lithuanicae gnari sunt ut difficile qualibet istarum Ecclesiam Seperatim Parochum suum habere possint. Unus verò Parochus Cum non longè eadem Parochia

a se

ase distent) utramq Ecclm commode administrare possit pro-
inde volumus ut utraq ista Ecclæ sub unius Parochi cura
et administratione semper habeantur quarum una videlicet
in Tyszki sit pro Matre, altera in villa Rowdziany sit pro
Filia. Ita tn ut Parochus hic utriq Ecclæ præsidens semper
inposterum alternatim una videlicet, Dominica in Tyszki
altera in Rowdziany Sacra Offa in Ecclesijs peragere te-
neantur. Insuper dandum hoc quoq petitioni prædictorum
Tenutariorum esse duximus ut nunc jus collationis Paro-
chi ad dictas Ecclesias illis conferremus uti quidem con-
ferimus ita ut cum post decessum Parochi vel liberam re-
signationem dictas Parochiales Ecclesias vacare contige-
rit, ad eosdem Jus collationis et substitutionis alterum Pa-
rochum idq non nisi linguæ Lith gnarum pertineat ad
vitæ illorum extrema tempora. In cujus rei fidem Prntes
manu nra subscripsimus et Sigillo M. D. Lithæ com-
muniri mandavimus. Datum Varsaviæ in Comitijs
Regni Generalibus die quinta Mensis Novembris Anno
Dmni 1611 Regnorum Nrorum Poloniæ 24. Sueciæ
Anno 17.

Sigismundus Rex.

Eustachius Wołłowicz
Prepty Trocen. Notarius
et Referendarius M. D. Lithæ

Telsze

Privilegium Telszense Anno 1612.

Sigismundus Trzeci z Łaski Bożey krol Polski Wielki Xią-
że Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki Inflant-
ski ettc Szwedzki Gotski Wandalski Dziedziczny krol.
Wszem wobec y każdemu zosobna komu to wiedzieć należy.
Oznaymuiemy iż Urodzony Andrzey Wołłowicz Ciwun Der-
wianski

Derwianski Sędzia Ziemie Zmuydzkiey Dzierzawca Nasz Płe-
kelski Tryszki doznawszy że niedostatecznie fundowane y opa-
trzone są kościoły Religii Rzymskiey katholickiey w Miastecz-
ku Naszym Telszach, y drugi który iest loco Filia w Tryszkach,
Dzierzawy pomienionego Sędziego Zmudzkiego, y chcąc aby
Chwała Boże przez iaki niedostatek wyżywienia kapłano-
wi przy tych kościołach będącemu Chwała Boża nieustawa-
ła ażeby Chrześciańscy ludzie poddani Nasi bez Pasterza
swego y używania Sakramentow niebyli prosił Nas abyśmy
mu pewnych Dobr, gruntow y Prowentow Dzierzawy
Swey Telszewskiey niżey opisanych ustąpić, y one do pier-
wszey Fundacyi przerzeczonym kościołom przydać y przy-
łączyć pozwolili. Weyrzym My prozbę Jego bacząc być słu-
szną chętnie smy nato pozwolili iakoż pozwalamy aby
Urodzony Andrzey Wołłowicz Sędzia Ziemski Zmuydzki
Dobr gruntow y Prowentow niżey opisanych ustąpił, y one
na pożytek y Używanie kościołom przerzeczonym obrocił,
ktorą tę wolą y przedsięwzięcie Jego pobożne My władzą
naszą promowuiący do affektu przywodząc, z chęci Naszey
ku pomnożeniu Chwały Bożey na wychowanie kapłanowi
przy pomienionych kościołach Telszewskim y Tryszkowskim
dawną fundacyą wcale zachowuiąc te dobra tak iako w gra-
nicach swoich są opisane nadaiemy y funduiemy tym
Listem Naszym wiecznemi czasy. Naprzod przydaiemy
do pierwszey Fundacyi Sioło Egirdzie nazwane w ktorym
wymierzonych włok iest czternaście Morgow dziewiętna-
ście prętow sześć ktore Sioło leży z iedney strony od włok
Pilow Dzierzawy Telszewskiey, z drugiey strony od gruntow
Szlachty Jurakskiey. Wełnayciow y Jonayciow, koncem iednym na
włok

wloki Sioła Szeszaycziow Dzierzawy Jelszewskiey y Bojar Byrzykow. Drugim końcem od Sioła Lohlesmian tayże Dzierzawy y od Zascianku Jelszewskiego jo Miescie takze Jelszach trzech Mieszczan Tomasza z Domem y z ogrodem y przy nim ogrod pusty, zatym Tomaszem Mikołaja Newitaycia z Domem y ogrodem iego takze z Sachawku dawną Dworną pustą tak-że Jana Jiedenia z domem Jumnem y ogrodem iego jako on trzyma. Na budowanie y na Drwa lasu Wloki trzy ze leżą w Zasciańku ktory nazywaią Bugien przy włokach Sioła Nerwindaycziow y Sioła Tromiesiad Dzierzawy Jelszewskiey y przytym samym Zasciańku leżące ktore zaraz ograniczone być maią. Jeziorko leżące przy Siole kulowym y przy grunćie Szlachty Reszaycziow ktore zowią Szelesnik. Plac le-żący tuz przy Plebanij na ktorym przedtym Dwor Krolewski był na tym Szkoła y Szpital ma być pobudowany tamże z każdey włoki Poddani Jelszewscy w Jesieniu przy oddawa-niu Czynszu dwornego maią dawać po groszu iednym Li-tewskim, y po prztaku Owsa miary takiey, iż z dziesię-ciu włok była Beczka Wilenskiey Miary. Mieszczanie także wszyscy Miasteczka Jelszewskiego, z placow osiadłych Rynkowych po groszy Polskich szesciu, a z ulicznych Placow y Przedmiesckich po groszy Polskich trzy, a z włok osiadłych powinni dawać po prztaku Zezmienia takiey ze miary jako y Poddani. Poddani zaś Tyrksztewscy, względem ko-sciola Tyrksztewskiego ktory iest loco Filia gdyż z dawna przynalezeli do Dzierzawy Jelszewskiey a teraz Prawem do-zywotnym oddani są Entukt Fintingowi y Małzonce Jego, także dwie wsi kurmaycie y Gałaycie ktore Dzierży Sta-chema Halszka Martianowna Zawiszyna a teraznieysza Zygmuntowiczowa, także Wies ktorą zowią Kirsze,

ktora

ktora Dzieci kteory Wenclowicz z małżonką swą po-
winni będą dawać z każdey włoki osiadłey tak w Jesienni
przy oddawaniu Czynszu po groszy cztery y po przetaku ięcz-
mienia iż z włoki Dziesięci była Decka Wileńska, ktore
to wszystkie Dobra zwysz mianowane jako są opisane
y same w sobie ograniczone z gruntami Czynszami, do-
chodami z takiemi powinnosciami y takiemi Urodzony
Andrzey Wołłowicz Sędzia Ziemie Żmuydzkiey one na-
ten czas puszcza y ustępuie temusz Kosciołowi Telszewskiemu
y Tyrkszlewskiemu przydaiemy, daiemy, darujemy Fundu-
iemy wiecznemi czasy, y wyimuiemy te Dobra od wszelakiey
mocy y jurysdykcyi także władzey wszelkich Osob Swiec-
kich a prawom wolnosciom Prerogatiwom Kościoła
Rzymskiego Katholickiego y pod posłuszenstwo Starszych Du-
chownych Osob pod Regiment Ich podawamy. Aiż dla
niedostatku Kapłanow ktory tam Ziemi takowych ktory-
by ięzyk Litewski umiec mieli te Dwa Kościoły osobnych
Kapłanow swych z własciwa w małey Fundacyi miec nie-
mogą, a wiedząc że te kościoły dwa niedaleko są od siebie,
tedy chcemy mieć aby ieden Kapłan w obu kościołach po-
winność swoię alternatis temporibus, bądź to pewnych
czasow odprawował. Nad to na prozbę pomienionego Uro-
dzonego Sędziego Żmuydzkiego, uczyniliśmy to żeśmy po-
zwolili y tym listem naszym pozwalamy aby moc y wol-
ność Poddawania Plebanow ty ktorey My z wierzchno-
sci naszey zażywamy w przerzeczonych kościołach miał,
y oney zażywał, aż do żywota swego także po śmierci Pleba-
na, albo gdyby ieden Pleban, ktorykolwiek rezygnacyą uczy-
nić kościoła swego chciał, żadem inszy okrom iego podawać

niema i

niema Plebana, y to takiego ktoryby iezyk Litewski dobrze umiał. Co dla lepszey wiary, ten List rzeką naszą podpisaliśmy y Pieczęć przyłożyć W. X. Litewskiego rozkazaliśmy. Dan w Wilnie Dnia Dwudziestego szostego Miesiąca Augusta Roku Pańskiego M.D.C.XII. Panowania Krolestw Naszych Polskiego 25. Szwedzkiego 19.

Sigismundus Rex.

Eustachi Wołłowicz
Pisarz y Referendarz
W. X. Litt.

Privilegium super Płongiany Anno 1617.

Plungiany 1617.

(Sigismundus Tertius Dei gra Rex Poloniæ M. D. Lithæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Livoniæq. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq. Hæreditarius Rex. Significamus præsentibus literis nostris quorum interest universis et singulis. Supplicatum Nobis esse a Magnifico Hieronimo Wołłowicz Thesaurio Supremo et Notario M. D. Lithæ Capitaneo Upiten. Tivuno Pojurgen. et Jondinen. Tenutario Rudnicen. et ejus Coniuge Magfica Helizabetha Gostawska ut Ecclesiam ab eis in oppido Płongiany ex ædificatam certis bonis redditibus annuis ab ipsis uti Tenutarijs jam ante assignatis Privilegio nrõ ditaremus, let in tempus perpetuum. confirmaremus cuius Cessionis et assignationis de verbo ad verbum talis tenor est. Hieronimus Wołłowicz Thesaurarius Supremus.

Supremus et Notarius M. D. Lithe Capitaneus Upiten. Tivunus Jondinen. et Poiurgien. Plongianen. et Rudmicen. Tenutarius. Testatum facio Prntibus cum ex gra Sac: Regie Mttis Dni mei Clementini Tivunatum Jondinen. et Tenutam Plongianen. mihi collatam in Posonem accepi omnia sarta tecta prater curum et ordinem cultus Divini et religionis Orthodoxe Catholice ibi deprehendi. Ac inprimis in oppido dicto Plungiany Eccliam non solum male materiatam et ruinosam sed omni prorsus dote censu et auxilio destitutam inveni quam obcausam neq Parochus esse potuit et Sacramenta neglecta atq omnis cultus divini ratio concussa et labefactata prorsus jacebat. Quare promotionem et auctionem honoris sempiterni Numinis cupiens et tot saluti animarum consultum colens Eccliam in dicto oppido et fundamentis erexi et exedificavi primo vero aream in qua hoc templum tam edificatum Domusq Parochialis et alia edificia extruuntur cum horto plus minus viginti fundi iugera vulgo morgow in se continentem emensurari Curavi eidemq ex nuncupata Tenuta quam gra S. Regie Mttis habeo et possideo pagum una cum Coniuge mea que etiam hoc jure advitalitio gaudet assignavi et concessi et his litis meis assigno et cedo cum Colonis censibus dationibus agris pratis omnibus et singulis pertinen. secundum Limitum et Scopulorum descriptionem à Revisoribus S. Regie Mttis factam. Nuncupatur his pagus Kaspudi incorporatus et pertinens ad Tivunatum Jondinensem et Tenutam Plongianen.

ingdo

in quo mansi agri culti et inculti quadraginta Septem et
viginti septem iugera sex fundi passus sunt mensu-
rati. Ac supradicte villæ fundus hoc ut sequitur modo
specificatur nimirum in locis pabulo pecudum designa-
tis mansus unus viginti sex iugera et portiones centum
viginti sex passus ex quo annuatim dantur Lithuanici
grossi quatuor et quinq̈ denarij in limitibus eiusdem
villæ mansi quinq̄ duo iugera et portiones agri cir-
ca passus triginta sex fundus ultra parietales quem
Scabinus ruralis vulgo Lawnik possidet in eoq̄ resi-
det pendendo ex illo annualem censum tres Lithuan
numeri sexagenas et triginta grossos Alter ultra pa-
rietales fundus in octodecim distributus est partes
mansorum agri quatuor, unius iugeri et medij ex quo
inæquales secundum qualitatem partium assignatur
census annualis computatur octo Lith. numeri sexage-
næ et quatuor grossi Mansi vero agri culti et possessio-
nati viginti unus medium et tertia pars mansi sol-
vunt coloni annuatim ex quolibet eiusmo agri Manso
tres Lithuanicas sexagenas et grossos quadraginta
duos Mansus ejusdem ejusdem villæ in quo nonre-
sident unus et sexta pars mansi ex quo census
annualis una Lit. sexagena et triginta sex grossi
computantur. Deserti in eodem Pago duodecim medium
et tertia pars mansi quorum tn̄ in certis locis pascun-
tur illius pagi pecora per modum conductitium sol-
viturq̄ à Colonis annuatim in toto una Lit. sexagena
et decem grossi; ita ut his omnibus computatis redditi
bus inveniatur suma paratæ pecuniæ annualis pro-
ventus nonaginta quinq̄ Sexagenæ Lit. grossi undecim
et quinq̄ de

et quinq denarij cujus tamen fundationis ratione Parochus Plongianen praedium in illo pago fundare non debebit nec subditos laboribus aut alio gravamine praeter praefatam Revisorum S. Regiae Mttis deseratione onerabit praeterea accepi ex Revisoribus S. Regiae Mttis quod subditi dicti Tivunatus ratione decimae incipiendo a Festo S. Michaëlis Archangeli ad Festum S. Martini Epi ex quolibet manso agri culti et Possessionati sex grossos Lithuanicos et ex decem Mansis cultis ibidem Possessionatis unam tunnam Siliginis et alteram hordei Parocho pendere ultro promiserunt et in aedes Parochi Plongianen invehere et reddere quisq tenebitur adigente ad haec offo dicti Tivunatus et Brachio saeculari in negligentes strictissimo jure animadvertante animadverteret in id quoq ut tunna sit ad mensuram tunnae Vilnen quatuor videlicet modios Cracovien in se continens Parochus aut loci hujus et pro tempore existens ut in tanta hominum frequentia commodius Divina munia obeat et usum Sacramentorum cupientium desideria explere atq muneri suo Pastorali satisfacere possit Presbyterum adiutorem qui ei operas vicarias in administrando ejq offo praebeat item Ludimagistrum Cantores et alios Eccl. Ministros penes eam habere eosdemq ex proventibus Ecclesiasticis alere et de justo Salutario ac rebus necessarijs providere debebit ac tenebitur illud quoq ratum ac servandum esse volo ut quoniam Joannes Liwski Ludimagister assiduo in praesenti Eccla Ministerio meretur commodationem salarium quolibet anno quinq Lithuanicas Sexagenas ex censu illo sex grossorum quos subditi

Parocho

Parocho conferre tenentur ad extrema vitæ suæ tempora habeat. Cæterum a subditis dicti Tivunatus et oppidi Plungianen Parochus nihil pro administratione Sacramentorum exiget præter id quod gratis à quopiam offeretur ad hæc diebus Dominicis tum festis Salvatoris nr̃is Beatæ MARIÆ Virginis et omnium Apostolorum atq aliis festis ab Eccl̃a usu et consuetudine receptis Sacrum Missæ Officium celebrabit atq alia Divina Officia secundum ritum Romanæ Eccl̃æ obibit et personaliter apud dictam Ecclesiam residere tenebitur. Quæ universa ut Sac: R. M̃ttas Privilegio suo confirmare dignetur. Submisse peto obsecro et id a Sac: R. Majestate Dño meo Clementmo ut ius præsentandi Parochos una cum advitalicio maneat apud utrumq aut alterutrum nr̃i Conjugii superstitem in cujus Cessionis meæ fidem has manu meâ et Conjugis meæ Dñæ Elizabethæ Hostavia subscriptas Sigillis nr̃is communiri jussimus. Datum in oppido Plungiany die nona Augusti Anno a partu Virginis Millesimo sexcentesimo decimo septimo Hieronimus Wollowicz manu propria Halsbia Wollowiczowa ręką swą. Quam tam piam et æquam petitionem nimium quæ salutem animarum et laudem ac honorem Divinum qui Nobis antea fuit semper estq carissimus et antiquissimus concernit libenter etiam ei annuimus hasq l̃ras in toto confirmamus ac dictam Eccl̃am his l̃ris nr̃is supra nuncupatis bonis in perpetuum tempus ditamus fundamus atq hanc Ecclesiam et bona a nobis attributa ab omnium et Singularium sæcularium Personarum Potestate et jurisdictione eximentes juribus libertatibus, immunitatibus

jurisdictionibus

Jurisdictionibus Eccl[esi]ae Catholicae Romanae Regno Poloniae et magno Duc: Lith[uani]ae a juribus nris attribles subjicimus adscribimusq[ue] et incorporamus volentes et decernen[tes] ut sub protectione quidem nra Superiorum vero personarum Ecclesiasticarum cura et regimine omnibus libertatib[us] et prerogativis in ea ipsa Eccl[esi]a Parochiali integrè ac inviolabiliter permaneant perpetuo et in aevum. Ad quam etiam Ecclesiam Parochialem Plongianen[sem] ex speciali gra[tia] nra Regia eidem Mag[nifi]co Hieronimo Wollowicz Thesaurario Supremo et Notario M. D. Lith[uani]ae ejusq[ue] Conjugi ex nunc Parochum eumq[ue] lingua Lithuanica ac Samogitica peritum atq[ue] in posterum quoties eam Parocho vel post decessum vel liberam resignationem vacare contigerit ius et facultatem praesentandi ad extrema vitae ipsorum tempora damus et concedimus. His vero vita functis illud jus praesentandi seu Patronatus ad Nos et Successores nros pleno jure redebit et devolvetur. In cujus rei fidem Praesentes manu nra subscriptas Sigillo nostro M. D. Lithuaniae communiri mandavimus Data Varsaviae die 13. Mensis Septembris Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Decimo septimo Regnorum Nostrorum Poloniae Trigesimo. Sueciae vero anno Vigesimo Quarto.

Sigismundus Rex.

Joannes Sokolinski Magni Ducatus Lithuaniae Notarius

Fundatio

Fundatio Ecclæ Szkudensis Anno 1614.

Szkudy 1614

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Quoniam ea quæ in humanis negotijs fiunt gesta defacili e memoria labuntur nisi munimentis literarum et Sigillorum fuerint perennata. Proinde Nos Joannes Carolus Chodkiewicz Comes in Bychovo Szklow, et Myszy, Capitaneus Samogitiæ Gubernator Livoniæ et Supremus M. D. Lithæ copiarum Dux cupiens propriæ, Prædecessorum ac Successorum morum animatus consulere in bonis nris quoque Christitum instituere hæredem de bonis nris hæreditarijs Ecclesiam Parochialem in Szkudy Patrimonio nro ad honorem omnipotentis Dei ejusque intemmeratæ Matris Virginis Mariæ et omnium Sanctorum sub titulo Sanctissimæ Trinitatis ereximus, fundavimus, dotavimus, et per præsentes erigimus, fundamus, dotamus, ac Privilegio præsenti dotata firmamus. Inprimis prædictæ Ecclæ pro dote ac ædificatione Curiæ Plebani in Civitate nra Szkudy aream assignamus. Areaui pro ædificatione templi sitam ad ripam Fluvij Wardawa, ex opposito ipsius areæ ad dextru aream pro Schola et hortum pro agricultura Parochi continentem in se iugera viginti totaliter damus et adscribimus. Item loco prædij alias na pasznią septem mansos desertos nuncupatos Endrejli cuius termini hi sunt, limes parietis longior accedit agros Grovi Domini Jacobi Naliszewski pro tunc possidentis. Altera parietis brevior appropriata fluvio opisa. Tertia pars longior Villam nostram Norwidy accedit. Quarta circa

pascua

pascua Villæ præfatæ Norwicz sita. Nec non Villam Labatmiszki Mansos decem locatos et quatuor desertos inve continentem iugera Sylvæ ut vocant morgi viginti ad parietem villæ nostræ Trubalü siti, item iugera triginti duo ad parietem villæ nr̃æ Truylim accedunt, etiam cum omnibus ejusdem villæ Mansorum et arearum usibus, fructibus, redditibus, proventibus Universis Colonis ibidem manentibus quorum nomina hæc sunt. Mathæus Jomikaytis, cum fratre Stanislao Adamo. Stephanus Girdenaytis. Thomas Steponaytis cum filio nomine Petro, Albertus, Baydet Leciutis, Cygonaytis, cum filij Marco, et Adamo. Stephanus Szaulis, cum filio Joanne. Klewas Jomikaytis cum Filio Alberto, Joannes Intaytis. Stanislag Kerwis cum filijs Adamo, Ambrosi, Stanislaus Kerwis. cum filijs Christophoro et Georgio, Stephanus Woytkaytis cum filio Joanne. Balcius Woytkaytis, Stanislaus Jobszaytis cum filijs Michaële Urbano Joanne. Albertus Liesaytis cum filijs, Jacobo, et Stanislao. Urbanus Steponaytis, Jacobus Kryzaytis. Georgius Wecbaytis Stepc Jomikaytis Thomas Jomikaytis et eorum Pueris ac Successoribus legittime sequacibus eorum censibus, laboribus, datijs atq; in Universum cum omnibus et Singulis utilitatibus emolumentis ac proventibus nullis prorsus exceptis ac pro Nobis reservatis ita late et circumferencialiter quemadmodum præfati, Mansi, Villæ ex antiquo a Gn̄oso Dn̄no Jacobo Laskowski Revisore Sacræ Regiæ Maiestatis dimensi sunt et sese extendunt hicq; suis limitibus et terminis descripti continentur.

Pars

Pars videlicet fundi villæ Pabalmiszki in longum deducta incipiens ab agris villæ mæ Klaysie attigit pascua et grossos Villæ mæ Szludy. Altera pars finalis includens pascua pro pecoribus et pecudibus præfati pagi attigit fines mansorum Villæ nostræ Viuyneles. Tertia pars adjacet mansis et fundis Cultis Villæ mæ Truyliwi, Quarta ab agris villæ nuncupatæ Truylimi vergit ad agros villæ mæ Klaysie concedimus præterea ex nunc Parocho Ecclæ illius moderno et pro tempore existenti ut Cives mi Szludenses professionis Romanæ Ecclæ quotannis pro quolibet quartuali ab uno ut vocant Plac possessionato quinq grossos Lithuanicos persolvat. Assignamus etiam Stienam annis singulis tenas grossos Lithuanicos, et frumenti tres modios vel ut vocant tres Pretali videlicet.. Siliginis unum alterum hordei, tertium avenæ ex omnibus et singulis mansis locatis et agris Cultis subditorum, et Bojarorum ad supra dicta bona Szluden pertinen non obstante eo si quocunq modo aliqua et villa per Nos et Successores nostros fuerit alienata. Quos quidem mansos areas agros, Villam Stienam cum omnibus usibus et fructibus Ecclæ Szludensi irrevocabili donatione dotamus eaq omnia immunitati Ecclæ adscribimus incorporamus et invisceramus. Omni iure dominio possessioniq præscriptione nos adducates perpetuis temporibus idquod præsenti privilegio testamur, ita ut deinceps Plebanus dictæ Ecclesiæ non ullus alius quispiam prædio villæ, areis Colonis, itemq Campis agris pratis pascuis Silvis, cum omnibus suis pertinentijs late longeq diffusis

perpetuo

perpetuo utatur et fruatur, ac alij pro tempore existentes u-
tantur et fruantur, sine cuiusquam nostri praefecti aut
me propria persona impedimento: sed plane sint eo jure
quo bona Eccliae in Regno Poloniae Mag: Ducatu Lithuaniae
fruuntur et gaudent. Cuiusquidem Ecclae Szaudensis jus=
Patronatus ad Nos et Successores nostros professionis Ro-
manae Ecclesiae Catholicae spectabit: si vero aliquis nostrum
a fide Orthodoxa dexiverit ipso facto jure Patronatus
privabitur: et ad Epum pro tunc existentem Diaecesis Sa-
mogitiensis collatio derivabit conversi iterum ad fidem
Catholicam iure collationis gaudebunt. Sed qz qui sentit
commodum sentiat et onus idcirco volumus omnino ut
idem Parochus modernus et Successores sui pro tunc exi-
stentes ratione benefitij percepti Rectorem Scholae perpe-
tuo foveant et alant. Item volumus ut Missa singulis
hebdomadis et Solemnioribus, ad hoc feria quarta Missa
pro vivis, feria sexta Missa legatz aut decantetur pro
animabus. In Quorum omnium et singulorum praemisso-
rum fidem et Testimonium sub appensione Sigilli nostri
et aliorum ad hoc requisitorum personaliter Magco Dnō D.
Christophoro Szemioth Capitaneo Rossenensi. Dnō Samue-
le Billewicz dapifero Trocensi, Dno Joanne Szemioth, feci-
mus Communiri et manu nra subscripsimq et subscribi
a praefatis curavimus. Datt Szaulani 27. Augusti Ao 1614.

Joannes Carolus Chodkiewicz Exercitu Magni
D. Generalis mp. Christophorq Szemioth. mp.
Jan Szemioth ręką swą Samuel Billewicz
manu sua

Szhucy

Szkudy 1614

INWENTARZ Podania przez mię Jana Ma-
tiwszewskiego Plebana Szkudzkiego y Gruzdziewskiego
za własnym y ustnym rozkazaniem Jaśnie Wielmożne-
go Pana Jego Mści Pana Jana Karola Chodkiewicza Hra-
bi ze Szkłowa Myszy y na Bychowie Starosty General-
nego Żmudzkiego Derptskiego y Lubeszańskiego Het-
mana Naywyższego W. X. Litt. Kommisarza General-
nego Ziemi Inflandzkiey moiego Mściwego Pana że ze
według Fundacyi Jo Mści nadaney do Plebanij Szku-
dzkiey JXdzu Stanisławowi Dobryce Plebanowi na tenczas
Szkudzkiemu iako na budowanie samey Plebanij
Kościoła Szkoły tak y inszych przynależności do niey
należących z gruntem y na paszmią Plebańską z Fol-
warkiem nazwanym Andrzeykiszki y z Siołem leżą-
cym w Ziemi Żmudzkiey wewłości Szkudzkiey y
Gruździewskiey nazwanym Pabalmiszki, z Poddanemi y Dziećmi
ich teraźnieyszemi y napotym będącemi mianowicie wtym In-
wentarzu niżey Imionami opisanymi, z włókami osiadłymi
y pustymi z Zaściankiem nargami y zewszytkim gruntem
zdawna do tego Sioła należącym y pożytkami wszelakiemi z pod-
danych y gruntów przychodzącemi y zewszytkim tym iako iest
niżey opisano, y na Funduszu mianowicie od Jo. Mści na-
kładanego dołożono. podałem y postąpiłem w Roku Tysiąc Sześć-
setnym Czternastym Miesiąca Septembra Dnia trzeciego.

Naprzód Grunt na budowanie Plebanij w Mieście Szkudzkim
po koniec ulicy po lewey stronie idąc z Rynku do Kościoła
którego iest Placów trzy, do tego grunt na postawienie y Bu-
dowanie Kościoła y na Szkołę za Miastem y Ogród na-
Pawnię Plebanowi wktórym iest morgów 20, który ogranicziła
wychodząc z Stanu rzeka Bartowa. Grunt na Folwark

Plebański

Plebanskiey nazwany Andreykiszki w granicach Sioła Norwidow w ktorym iest według pomiary Pana Jakuba Laskowskiego Rewizora Krola J. Mści Włok siedm y wolne pastwiska przy tymże Siele Norwidow. Sioła nazwana Pakalniszki w ktorym iest według pomiary włoczney na wadę włok czternaście do tego morgow dwadzieścia przy scienie gruntow Sioła Trubakow wdłuż idących do ktorego Narożnika na drugim mieyscu morgow trzydzieście dwa przy scienie gruntow Sioła Buylinow z wygonami gruntami Scianami Kopcami zdawna od Pana Jakuba Laskowskiego Rewizora Krola J. Mści ograniczonemi do tego Sioła należącymi.

Imiona Poddanych w tymże Siele Pakalniszkow y Dzieci ich że

Maciey Tomkaytis z bratem Stanisławem y Adamem. Szczepan Jirdenaytis, Tomasz Szczepanaytis z Synem Piotrem. Woyciech Baydot, Peciulis Cyganaytis, z Synem Markiem y Andrzejem. Szczepan Szaulis, z Synem Andrzejem Janem. Kitowa Tomkaytis z Synem Woyciechem Matysem y Bartłomeiem. Jan Intaytis. Stanisław Kierwis z Synem Krzysztophem, y Krzym. Szczepan Woytkaytis z Synem Janem. Stanisław Jokusaytis Preikszas. Pasynkowie iego są dway Michał, y Jan. Woyciech Liezaytis z Synem Jakubem y Stanisławem. Urban Szczeponaytis z Synem Janem y Adamem. Jakub Kirzaytis, Bacho Woytkaytis Tomasz Tomkaytis.

Powinność ich sczł.

Z Włoki osiadłey Czynszu goteo kop dwie gr 30. Lith. z Morgu każdego po gr 4. Lith. Lnu z Włoki osiadłey po pięci na X. Plebana względem Dziesięciny z Włoki po gr trzy Lith. y po przetaku Żyta Ięczmienia Owsa. Kiszczeo od Włoki po gr trzy Polskich. Po wozu Siana z

z woli, kurow słomy z woli, myd pieście, jaj jedno z woli. kurow dwoje z woli. Jaiec z woli po dziesięciu. Do robaty wszelakiey Dworney, na Tydzień po dwa Dni o chlebie swym, na straż z pomądkiem do Dworu z woli cały Niedziele. Podwód ile potrzeba na budowanie y poprawę Dworu powinni będą chodzić y Budować.

Powinność Miasta Szuudzkiego, y wszytkiey włości do tey Maiętności należących poddanych Zastawnych y nie Zastawnych y Boiarow. W Mieście Szuudzkim Mieszczanie każdy od Placu swoiego na ktorym domem Siedzi co kwartał po gr. 5 Lith powinni będą oddawać Plebanowi. Na wsiach Poddani wszyscy Sanicy y Boiarowie kordy z woli swey y gruntu oranego po gr. trzy Lith: y po kieratku Żyta, Ięczmienia, owsa, co do wgledem dziesięciny także powinni będą oddać y odwieźć Plebanowi Szuudzkiemu. Znatem dał Inwentarz ten pod moią własną Pieczęcią y z podpisem ręki mey pod Pieczęćmi y z podpisy rąk Ludzi zacnych Ziemian krola Je. Mci Ziemi Żmudzkiey odemnie ustnie y oczewiście uproszonych przy mnie na ten czas bytych Ich mci Pana Jana Opulskiego, Pana Zygmonta Maciuka Woznego Generała, a Pana Adama Opulskiego. Pisan w Szuudach Roku 1614 Miesiąca Septembra dnia trzeciego.

Jan Maliszewski ręką swą własną.

Uproszony tego Inwentarzu przy Pieczęci swey ręką swą podpisałem Adam Opulski.

Zygmunt Maciuk Wozny Generalny krola Je. Mci Ziemi Żmudzkiey przy Pieczęci swey ręką podpisałem.

Uproszony do tego Inwentarzu przy Pieczęci swey ręką swą podpisałem Jan Stanisławowicz Opulski.

List z Panami Staupiami o granice Jordowskie.

Ja Jerzy Staup, a Ja Marcin y Ja Dawid bracia rodzeni Staupiowie spolnie wszyscy zeznawamy tym Naszym

Listem

Listem wieczystym. Iż ktore grunty do maiętności naszey Jordowskiey należące, przyległe y na niektorych mieyscach Sumieżne z gruntami Imienia Jordowskiego Biskupstwa Zmudzkiego od dawnych czasow iako Strony naszey tak Jchmsc Xięży Biskupow Zmudzkich, roznice, krzywdy, y ustępowania działy się, oco aż y do tego czasu. do uspokoienia przyiść niemogło. Teraz tedy za nastąpieniem nato Biskupstwo Wielebnego w Bogu Jmści Xiędza Mikołaja Paca z Łaski Bożey Biskupa Zmudzkiego za prozbami naszemi, społnie z Jegmością pomienionym na te grunty zjechawszy y wszytkie społnie obeyrzawszy, Przyiacielskim sposobem, abysmy w pokoju zostawali przybytnosci Jmści Xa Officyała y Kanonika Zmudzkieo y Xiędza Krzysztopha Dyrwonskiego Jmieniem Kapituły do tego zesłanego, y przybytności Jmści Xda Malchera Jieysza Eliaszewicza Canonika Wilenskieo Plebana Kroskiego y inszych wiele Ludzi Zacnych Obywatelow Ziemi Zmudzkiey na wieczne Czasy uspakaiaiąc między Gruntem Naszym, y między gruntem Jmści Xiędza Biskupa Jordowskiey maiętności, takieśmy rozgraniczenie znaczne uczynili. To iest wprzod ukopać kazawszy pierwszy kopiec nad rzeczką Kalpia Upis pod Siołem Jordowskim Degudegimi, potym do tego kopca Narożnego, ścianą idąc y kopce zasypuiąc poszła ta ściana mimo poddaneo Jmści Xiędza Biskupa na Jmie Walentego Pasiausia, y przyszedszy do Błota nazwanego Kempia Balleis tam nad tym błotem kopiec znaczny usypawszy przez to błoto dla Mokrości Sypać kopcow niemogąc ścianą od tego kopca aż na drugą stronę prosto przegnawszy z drugiey Strony tego Błota kopiec usypano od tego kopca ta ściana poszła aż do kopca Narożnego Wanagaitas usypanego a do tego narożnego kopca Wanagaitas usypanego od pierwszego kopca usypano kopcow dziesięć iedynasty narożny od tegoż kopca Narożnego poszła ściana prostym

trybem

tylem wysypiąc kopce aż do Łąki Jordowskich Swinskich
Biskupich, tam kopiec wysypawszy poszła Sciana pod górę
między Sianożęciami Jmći Xiędza Biskupa, a lasami nasze-
mi, aż do Sianożęci ośm morgow, od tego zaś Węgłowego kop-
ca, poszła Sciana w rzekę Sviię, między Sianożęciami Bis-
kupiemi, a naszemi nazwanemi ośm morgow, y na brzegu
Rzeki kopiec iest ostatni wysypany, y tak wszytkich kopcow,
od tamtego Narożnego, Wanagasiłaś wysypanego, aż do tego
ostatniego, nad rzeką Sviią wysypanego, wypadło się kopcow
dwanaście, y z tym ostatnim nad rzeką Sviią wysypanym, y
tak się te grunty, Nasze, z Jx. Biskupa gruntami spolnie
zagraniczyli, y wiecznie się uspokoili, tak iż My y po Nas,
następuiący przez te granice przez Nas na Wieczne Czasy
uczynione wstępować y gruntow Swych, ktore się z tamtę Stro-
nę granicy y Sciany zostali odeymować niemamy, y mieli
to moc mieć nie będzie wiecznemi Czasy także Juz y las na-
zwany Cindawgini, wszytek iako się zagraniczyło przy Jx.
Biskupiej ma zostawać. I na to śmy dali ten Nasz List
pod pieczęciami naszemi y z podpisami własnemi także pod
pieczęciami y z podpisami ręki Ludzi zacnych, na to od Nas
uproszanych Jchmćw Pana Stanisława Kotowskiego, Pa-
na Adama Dunowskiego, a Pana Jerzego Piotrowicza, Pisan
w Jordach Roku 1613 Miesiąca Nowembra 19 Dnia.

Jerzy Straus ręką własną.
Marcin Straus ręką własną.
Dawid Straus ręką swą.
Pieczętarz do tego Listu Stanisław Kotowski.
Pieczętarz tego Listu Adam Dunowski ręką własną.
Proszony Pieczętarz Jerzy Piotrowicz. mp.

List Pana Mikołaja Kiestorta

List Pana Mikołaja Kiestorta y z Synami z Plebanią Siadzką 1613.

Ja Mikołay Sebestianowicz Kęstort Sędzia Grodzki Zmudzki wespoł z Synami moiemi, ktory natenczas przy mnie są Samuelem a Janem Kiestortami, Oznawamy tym naszym dobrowolnym ugodnym Listem. Iż ja Mikołay Kiestort, iako władzą y possessor imienia Siadzkiego ktore mnie y Synem moim. Nieboszczyk Pan Sebestian Sebestianowicz Kęstort Sędzia Ziemski Ziemi Zmudzkiey, Testamentem opisał, będąc ja z tego Imienia z wyż mianowanego pozwanym za wolą y rozkazaniem Wielebnego w Bogu Jmci X. Mikołaja Paca natenczas Biskupa Zmudzkiego iako starszego Pasterza przez X. Mikołaja Markiewicza Plebana Siadzkiego, o Siadzki kościoł Ustanowionego przez Jmci za Altarią dochodzenia tey że Plebanji Siadzkiey nadania gruntow Poddanych, y apparatow, oco od tego X. Plebana wprzod byłem pozwany na Roki Ziemskie Michałowskie w roku Tysiąc szescset dwunastym, a teraz zas znowu za odesłaniem od Trybunału y za przytoczeniem tey sprawy do tegoz Sądu Ziemskiego Ziemie Zmudzkiey w roku teraznieyszym tysiąc szescset trzynastym, też na roki Michalskie, oco juz y ukaz urosł z Urzędu Ziemskiego lecz ja niechcąc w dalsze zaciągi prawne y Kontrowersye tey sprawy puszczac wziołem na ugodę y samym Jmkszm Biskupem y z Plebanem pomienionym X. Markiewiczem, na postanowienie y pomiarkowanie gruntowne złozywszy Czas pewny to iest na Dzien Swiętego Marcina teraznieyszego roku w tymże Jmieniu moim Siadach, na ktorym roku postanowszy się My zobopolnie a wejrzawszy pilno w sam Fundusz takiesmy ugodę wieczną y nieodmienną zobustron uczynili. To iest iż Ja Mikołay Sebestianowicz Kęstort wespoł z Synami moiemi z wyż mianowanemi dosyć czyniąc Funduszowi Antecessorow

moich

moich, oddawam w moc y Possessyą wieczną postempu-
ie sam Kosciół zewszytkim budowaniem tey Plebanyi
ktore na ten czas iest tak tez z pasznią zdawna fundowa-
no na tez Plebanią niedaleko Kosciołą leżącą nazwaną
Dragieliszki w pewnych miedsach y ogranicżeniu iako
teraz zawiedziano przy gruncieś Miasta Norwidziow. Do
tego funduszu mianowane dwie karczmy w Miasteczku
moim Siadzkim na rogu podle siebie leżące iednym bo-
kiem, idąc z Miasteczka do kosciołą po lewey ręce od
Stawu, a drugim bokiem podle Pawła Szewca mie-
szczanina tego, na ktorych Placach natenczas Doma-
mi siedzą Mikołay Czapnik, a Woyciech Budak, te
dwie karczmy iako natenczas osiadłe są z samemi
zbudowaniem y powinnosciami, ich, tak iako mnie
samemu czynili postępuie, y oddaię temuż Jx. Plebanowi
wiecznemi Czasy. Aiż wtymże Funduszu nadano było
na Kosciół Siadzki z kapczyzny, albo karczem, Miastecz-
ka Siadskiego na każdy rok Plebanowi tam na winno,
iako na insze potrzeby płacić kop putczwartey Swieć
na Ołtarz wielki ile ich potrzeba do Ksiąg tak tez
Dziesięcina z Dworow moich,,, imienia Siadskiego y Chwotayny kto-
rem ia przedał Panu Floryanowi Boguszowi otosmy
wszytko tako transakcyą y postanowienie z Je. Mcią
uczynili iż zato wszytko gutem tak za Dziesięciny z
tych obu Dworow Siadskiego, y Chwotain, iako Swiece
y onych kop putczwartu mam ia Sam y pomnie Syno-
wie moi; wiecznemi czasy za to wszytko z kapczyzny
abo dochodow Dworu,,, mego Siadskiego płacić każdego roku,
kop Dziewięć Litewskich poczowszy od roku przyszłego
tysiąc szesćset czternastego na Dzien S. Marcina na
tenczas Xędzu Mikołajowi Markiewiczowi iako Pleba-
nowi Siadskiemu y na potym ponim porządnie

naste̜puiącym

następuiącym Plebanom Siadelim. Aco się dotycze Dziesięciny fundowaney wtymże funduszu od tegoż Nadawce w Jmieniu Latach, o niey, że mięt Possessorem maiętności tey wiedzieć niechce. Mianowane też są wtymże funduszu pewne służby Ludzi na kościół Siadelski fundowane na Jmie Jana Rzewsza w Kietunach, Wilius, Pangałaytis, Jar Dragaitis. Budis Narbus, Sangailis, w Bersztanach zich Ziemiami y powinnościami ku temu obrębkiemi puste Wagonyszki w Pusztach, na ktorym Siedzieli przed tym dway Chłopi, aiż się Ci Poddami iako y Ziemie ich wtey maiętności moiey Siadelskiey nienayduią. ale pono w cudzich rękach są. Przeto tego wszytkiego Xiądz Pleban y ponim następuiący prawem dochodzić maią, podług by nię iedna na karto. Aco się dotycze kościelnych rzeczy apparatow kielichow, iż ten Kościoł od kilku Dziesiąt Lat iescze za Antecessorow moich spustoszał y te rzeczy zaginęły, iednak to co natę maiętność następuiąc zastałem oddałem do rąk tegoż Xiędza Plebana, kielich z Patyną Srebrny, także Dzwon do tego kościoła z dawna należący. Podawanie też Plebanow do tego Kościoła Siadelskiego, iż to nadanie Szlacheckie od Antecessorow moich stałe iest, przeto przy mnie y przy Potomstwie moim zostawać ma. Co Jmć Xiądz Biskup wespoł z Plebanem teraźnieyszym tak to samo, iako y wszytkie Paragrafy y Contenta postanowienia naszego teraźnieyszego osobliwym Listem swoim warować raczył. Jna tom dał ten moy List pod pieczęcią moią, y z podpisem ręki moiey, z podpieczęciami także podpisami Synow moich natenczas przy mnie będących, Samuela, a Jana, także podpieczęciami, y z podpisamy rąk Ludzi zacnych na to od Nas Oczewiście

uproszonych

uproszonych Jchmsći Pana Jerzego Straupia, Pana Josepha Bynata, a Pana Szymona Wardata. pisan w Szawlach Roku 1613. Miesiąca Nowembra 13 Dnia.

Mikołay Księstort ręką swą.

Samuel Księstort ręką swą

Pieczętarz prosony Jerzy Straup ręką swą.

Joseph Byniat ręką swą.

Pieczętarz prosony Szymon Wardot ręką swą.

Aiz się wtym Liscie kolenda niedołoży(ła) się według Fundaszu tedy mam przez Urzędnika, albo Woyta, a Mieszczan y Poddanych Szawlskich krom tych co sam przykupił y do tego co Nieboszczyk Pan Marek wnuczko(w) godzymany inne do tego należące przykupił w Krakowie Tysiąc Sześćset Czternastym w dzień trzech Króli zawsze po sobie idący po siedemnastu pieniędzy oddawać.

Mikołay Księstort własną ręką.

Prezentacya y Inwentarz Plebanyi Szawlanskiey na Jmie Xdza Krzysztopha Szukszty Plebana Szawlanskiego

Szawlany 1612.

Ja Malcher Siemioth Naiełnez(?) Podkomorzy Wileński, Starosta Botocki, a Ja Krzysztoph Siemioth Starosta Rosienski y Kirsztomoński. Zeznawamy tym Listem Naszym. Iż My będąc kollatorami, abo Podawcami y obrońcami Plebanyi Szawlanskiey, do kościoła Szawlanskiego należącey, za zaleceniem y wystaniem wielebnego w Bogu Jego mści Xdza Biskupa Zmodzkiego Mikołaja Pacza, uczciwego Xiędza Krzysztopha Szukszty z nczyści swych na Plebanią Szawlanską onego prezentuiemy y tę Plebanią do kościoła Szawlanskiego fundowaną, a w Listach naszych Dzielczych y pomiary Urzędowey ocyrkulowaną

ocyrklowaną Uczciwemu Xdzu krzysztophowi Szulskie podaiemy z Inwentarzem według Listow Działowych opisanym. Za co za Nas Samych y Domowstwo nasze Pana Boga ma prosić aby nam był miłościw, y na to my dali ten List Nasz X. Szulskie Plebanowi Szaulanskiemu pod pieczeciami y z podpisami rąk swych. Pisan w Szaulanach Roku Panskiego 1612. Miesiąca Decembra 24 Dnia

Malcher Szemioth ręką swą.

Inwentarz Plebanyi Szaulanskiey Spisany w roku 1612. Poddany Uczciwemu Xiędzu krzysztophowi Szulskie natenczas będącemu Plebanowi Szaulanskiemu Miesiąca Decembra Dwudziestego Czwartego Dnia.

Na przod Budowanie w Plebanyi

Idąc z kosciola do Plebanyi wrota wielkie do nich Drzwi na biegunach, forta przy nich Drzwi na zawiasach, Zelaznych guntami kryte, spowietrznikami. wszedszy w podworze do Plebanyi po lewey ręce swiren dla Zboia gontami kryty. do Niego Drzwi na Zawiasach, Stajnia stara słomą kryta, od tey Stayni, niedaleko Syrnik z gołębnikiem, gontami kryty, deskami opierzony. Tusz Dom gdzie Pleban mieszka do tego Domu drzwi na Zawiasach, y wszedłszy do Sieni po lewey ręce swietlica do niey Drzwi na Zawiasach z klamką w niey okien z błonami wołowie cztery. piec nowy kachli zielonych. stoł w Plebanyi jeden wielki stolarskiey roboty, Ławy pod wsciamach, komora z tey Swietlice komora, na przeciwko druga Swietlica mała do niey Drzwi na Zawiasach, Piec w niey stary, okien wołowie dwie, z tey Swietlice komora, do niey Drzwi na Zawiasach, w tym Domu przy

Boku

przy boku kuchnia, w tey Plebanii Sadow trzy, Dwo-
rzec za Plebanią zaraz, Piekarnia nowo zrzienią no-
wą słomą kryta, obory dwie, iedna kryta, a druga nie
kryta starego Drzewa, Zadworcem gumno, płotem pro-
stym ogrodzone. W gumnie Jawia stara, odryna je-
dna z chrosti do składania zboża stare,
przepłtow osim.

Kościoł z Cmentarzem niemierzony.

Kościoł Szautanski gontami nowo pobity, w kościele
zegar na ganku ze Dzwonem, w nim Ołtarz murowa-
ny nowo wchodząc do kościoła po prawey ręce kapli-
ca niedomurowana. Ambona stara, Ławy w ko-
ściele po obudwu stronach proste do kościoła Drzwi
na Zawiasach z Zamkiem wnętrznym żelaznym w Kla-
resy obowane, w kościele okien wielkich wołow pięć
Dzwonica nowo zbudowana gontami nowo pobita,
w niey zawieszony Dzwon, ieden wielki, drugi mały,
Cmentarz bierwiony stary ogrodzony, do niego wrota
stare z Furtką.

Rozsnia Plebanii Szautanskiey

Naprzod.

Dwora samey Plebanii Siedlisko z ogrody z sadzy z gum-
nem z Siedliskiem Stodolnikowym, y Parobczym y z po-
lem za Plebanią aż do samey Rzeki Suszwy z Prano-
życiami wymierzono tego wszytkiego w Kole iedny 23
12 ½ Sadzawka za Swirnem.
Drugie Pole pod Jedlmiakiem za Miastem pod Srubiem-
cą w Kole iedna morg 17.
Pola Jubiliszek przeciwko Dworca Sulenskiego od
sciany Sioła Montwiliskiego ku Suszwie rzece, w Kole.
s. morg 22. p 5. Pola y Pianożci Zascianku od Sciany
Sioła Montwiliskiego od rzow Sioła Jasajciow w Kol. 1.
morg 2. pr. 42.

Podzami

Poddani do tey Plebanij należący na prząd

Sioła Montwiliszki włok wymierzonych 14.

Janutis Wabalaytis na służbie włoki ½ –
w pustey płacą z niey kop 1. – wł. – ½
Jaszas Waytekaytis nadani płaci z niey kop 2 wł 1. –
Syn Stanisław Sebestian Waytekacie.
Jakub Kuratis nadani płaci kop – 2 – wł. 1. –
Pasynkow trzy Bartłomiey, Jan, Marcin, Ambroziewiczowie
Matulis Dauszurdas z Bratem Petruciem – – wł. 1.
nadani płaci kop 2. Synow małych dwa.
Jakutis, Jrygutis na służbie włoki ⅓. –
Syn mały.
Mikitelis Woweraytis na służbie włoki ⅓. –
Woyciulis Woweraytis na służbie włoki ⅓. –
Syn Stanisław.
Pawlelis Jabmielaitis na służbie wł ¼ –
Syn Adam a Tomasz Jabmielaic.
Bartłomiey Jabmielaitis na służbie wł ¼.
Syn Juris ieden.
Jus Kubilaytis na służbie włoki – ½.
z Bratem Piotrem.
w puscie płacą po gr 20. wł ⅓.
Ciepulis Piwowaraitis na służbie wł ⅓.
Syn Jryg ieden.
Ambras Woweraitis na służbie wł. ⅓.
Synow Jasiut a Mis Woweraic
Stanisław Powilaytis na służbie wł. ⅓.
z Synami Jasiulem Andrulem Powilayciami.
Jryg Dablus na służbie wł – – ⅓.
z Synem Dabluiem.
Norbus Uszburis na służbie wł. ⅓.
z Synem Wacławem Uszburayciem.
Jrycius Narkaytis na służbie wł. ½.
z Synami

Z Synami Bartłomieiem Narkayciami.

Misiulis Jokubaytis na Służbie włł — ½.

Z Bratem Pawłem Jakobayciem.

Peciulis Woytyłaytis na służbie włł — ½

z Synem Jaswem Woytyłaiciem.

Mikis Petryłaytis na służbie włł — ½

Woyciulis Asmant na Służbie włł. — ⅓.

Z Synami Misiem a z Pawłem Asmantayciami.

Krzysztoph Podaiti na służbie włł. - - ⅓.

Z Synem Bartłomieiem.

Baniulis Podaytis na Służbie włł — ⅓.

z Synem Jakubem.

Stasiulis Grycaytis na Służbie włł. ⅓

Grygutis z bratem Januciem a Mis na Służbie włł ⅓.

Pusta włoka 1. ⅓ Placą z tego kop 1. /20 —

W pusciè włł. ⅔ płaci gr — — 40.

Powinnośc z kazdey włoki co na służbę chodzą po gr 40.

Kolendy z włoki po gr 2. Lnu z włoki po pięciu wiąsków

Zyta z włoki po betce Wilenskiey, owsa po betce, gę-

ś z włoki, po kuszy iedney iaiec z włoki po Dziesięciu, Pi-

szczego z włoki po gr 1. /2. Roboty na kazdy Tydzien

po dni 4. Tłoki przez Lato dwanascie, o swym Chlebie

Podwody z włoki dwa kroć gdzie potrzeba ta tez y z

dawnych włok choć pustych.

<u>Sioło Woyszele na Lascianku.</u>

Bałis Lubioszaytis na służbie włł — — ¼

z Synem Janem.

Paweł Stanaytis na Służbie włł — — — ¼

Piotr Usłur na Służbie włł — — — — ¼

Przy nim Pasynek Mikołay.

Tomasz Walekaitis na służbie włł — ¼

Gryg Jaszaytis na służbie włł — — — ½

Powinnośc

Powinność tych Służeb iako y wsiele Montwiliszkach.

Zaścianki do tey Plebanyi należące, to iest naypierwiey Zaścianek po boku ściany Montwiliszki morgow 6. Zaścianek Stanoryszki, y zarośli w końcu Wreciyszczem Miedin nad Szmultkupiem Rzeczka, z drugiey Strony neki Berżuty morgi 24. Zaścianek Stanoryszki po kamieć pola Jotayliszkiego nad Rzeką Kruszwą końcem jednym od Szylek a drugim do Julkena długiy sznurow 14 ℘. 25. czego uczyni morg 13 ℘ 25. Zaścianku chrostu zarośli w końcu włok Sioła Mirtayciow podle gruntu Woyszielow morg 16. ℘ 15. Chrostu zarośli Zaścianek między Siołem Montwiliszkim y Woyszelami Włoki 2. morg 16.

Fundatio Ecclesiae Parochialis in Radziwiliszki 1619. Martij 28.

Radziwiliszki 1619

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Russiae Prussiae, Samogitiae Masouiae Livoniaeq nec non Suecorum, Gottorum Vandalorumq hereditarius Rex. Significamus presentibus literis nostris quorum interest universis et Singulis, Relatum esse Nobis, a Generoso Nicolao Biothnicki Vice Thesaurario M. D. Lithae Revisore Capitaneatus Szaulen. Tenutae ad presens Magci Hieronimi Wollowicz Capitanei Generalis Samogitiae quod in eodem Capitaneatu Szaulen oppido existen dicto Radziwiliszki, licet si Ecclesia antea ex aedificata ob maiorem commoditatem incolarum ibidem residentium, ut Divinum Cultum absolvere et administratione Sacramentorum ritu ortodoxo Romanae Ecclesiae potiri possint,

non tamen

non tamen hoc eadem Ecclesia sufficienter dotata fuit per quod Parochus circa eandem Ecclesiam residere et munus suum obire non poterat. Ideo Revisores nostri a nobis destinati, cupien(tes) ut in hoc oppido Radziwiliszki Ecclesia a nobis dotari, et de annuo censu Parochi et Ministris illius provideri possit, quo censu fultus circa eandem Ecclesiam residere Divinum Cultum propagare, et Sacramenta iuxta ritum Ecclesiae Orthodoxae Romanae Administrare valeat, pagum huic oppido adjacentem dictum Kielki, tum et alium agrum parietalem ad eandem Villam antiquitus spectantem de bonis nostris jam dicte praenominatae Ecclesiae cum Ceteris Collegis suis assignavit, pro ut latius in literis ejusdem Generosi Nicolai Wolnicki latius est expressum, quarum tenor de verbo ad verbum sequitur talis. Mikołay Wolnicki Skarbnik J. K. M. W. X. Litt. Rewizor Szawelski. Oznaymuię tym moim Listem iż maiąc wolą zanie J. K. Mci Pana moiego Miłościwego aby w Dzierżawie Szawelskiey dla odprawowania Chwały Boiey y zbawienia Dusz Ludzkich Kościoły mieyscam sposobnym y przyległym opatrzone y fundowane były, zaczym patrzyt na Kościoł zbudowany w Miasteczku Radziwiliszkach w Traktcie Szawelskim leżącym, życząc aby pomnożenie Chwała Boża brała, przypatrzywszy się że w tym Miasteczku J. K. Mci Radziwiliszkach, Ludzie tameczni, y Poddani J. K. Mci bez Sakramentow S. niechrześciańskim sposobem życie z tego Świata schodzią, aiż pomieniony Kościoł w Radziwiliszkach leżący żadney fundacyi czym by się kapłan Sustentować y porządek w tym kościele zatrzymać miał, niema. Przeto aby Chwała P. Boga wszechmogącego w tamtem kościele odprawowana być mogła y Ludzie bez Sakramentow nie

zyli

niezyli z wskazania JK.M. y zawiadomością Jaśnie Wielmoznego Pana Jana[?] Wołłowicza, Generalnego Starosty Zmuydzkiego Podkanclerzego W. X. Litt. Ciwuna Poiurskiego, Dzierzawcy Szawelskiego Upitskiego y Radumelskiego naznaczyłem y naznaczam w Trakcie Szawelskim niedaleko od tego Miasteczka Radziwiliszkach Wieś nazwaną Kieży w ktorey gruntu srzedniego włok dwadziescia sześć, przytyczże Wsi Zascianek do tey wsi zdawna Należący w ktorym włoka jedna morgow dwadziescia osm, puszczaiąc to pod wolą JK. M. Pana moiego Miłościwego, ktory gdy z miłosciwey Łaski y szczodrobliwości swoiey tę Wieś fundować y Plebana temu koscioławi podać będzie raczył tedy X. Pleban Tameczny maiąc takową fundatią starać się będzie abym w tym kosciele Radziwiliskim Chwałę Pana wszechmogącego odprawował, y owieczkom swoim dobrym pobożnym y przykładnym pasterzem był, Dusze ich słowem Bożym y Sakramentami Swiętemi posilał y Parafiy swoiey we trzech Woytowstwach traktu Szawelskiego Radziwiliszkom przyległych pilnował, ktorych Woytowstw włoki osiadłey z ktorey czynsz płacą przy wybieraniu Czynszu przez Urzędnika Szawelskiego po groszu Littm ma być wybierano, y Miasto kolendy do y Plebana Radziwiliskiego oddano, a y Pleban Szawelski, iuz od tego Czasu tych trzech Woytowstw kolendy, upominać się niema, nad ktory grosz kolendy y Pleban Radziwiliszki, więcey nic wyciągać y wymyslać niebędzie niebędzie temuz y Plebanowi Radziwiliskiemu Radziwiliskach w Miasteczku na zabudowanie Plebaniy y na Szkołę ma być wymierzono prętow sześć, na Szpital prętow dwa a na Ogrod prętow

prętow cztery, a ktoź Pleban Radziwilski, gdy będzie miał na to fundacyą od K. J. M. aby wiecej sobie nie przywłaszczał y owszem względem tey fundacyi powinien będzie ustawicznie przy Kosciele Mieszkac chwałę Pana Boga wszechmogącego pomnażac y młodziencow do posługi Kościelney chowac w czym sumnienie jego obowiązane być ma, tych tedy wszytkich rzeczy Włok Kiezow Placow na Plebanią na Szkołę na Szpital y na ogrod w Miasteczku Radziwiliszkach dostateczne wyrażenie w Inwentarzu naszym Rewizorskim Erdziet Anatenczow tak pomienioną Sprawę ordynowawszy puszczam pod wolą K. J. M. Pana moiego Miłosciwego, y ten List ręką moią podpisany y pieczęcią moią zapieczętowany Dałem. Pisan w Wilnie dnia trzeciego Januaryi Roku tysiącneo Szescsetneo Dziewiętnastego. U tego Listu podpisem stoi wy Mikołay Brolnicki Skarbny J. K. Mći Wo. Xo. Litto.

Quod tam pium institutum animarum salut animarum et Laudem ac honorem Divinum, qui nobis antea semper fuit esto carissimus et antiquissimus, concernent, libenter approbamus hasq literas in toto confirmamus ac dictam Ecclesiam his literis nostris supra nuncupatis bonis in perpetuum tempus, ditamus fundamus, atq hanc Ecclesiam et bona a Nobis eidem attributa ab omnium et Singularum Secularium personarum potestate ac iurisdictione eximent iuribus libertatibus immunitatibus iurisdictionibus Ecclesiæ Catholicæ Romanæ in Regno Poloniæ et M. D. Lith. a maioribu nostris attributis et collatis subijcimus, adscribimus et incorporamus, volentes et decernentes ut sub protectione quidem nra Superiorum vero personarum Ecclesiasticarum iure et regimine omnibus et prerogativis in ea ipsa Ecclesia Parochiali salvis permanent perpetuè et inaevum integra ac inviolabiliter

permaneat

permaneat ad quam etiam Ecclesiam Parochialem Kra-
dilienſem, ex peculiari gratia nostra Regia Magd Hie-
ronimo Wołłowicz Capitaneo Generali Samogitiæ et Senu-
tario ad præsens Szaulensi, ex nunc Parochum eumq
linguæ Lithuanicæ et Samogiticæ peritum atq imposterum quoties eam Parochia, vel post Deceſsum vel liberam resignationem vacare contingeret, ius et facultatem præsentandi ad extrema vitæ Illius tempora damus et concedimus. Illo verò vita functo illud ius-Patronatus præsentandi ad Nos et Succeſsores nostros pleno iure redibit et devolvetur in Cujus rei fidem Præsentes manu subscripsimq Sigillo M. D. Lia communiri mandavimus. Datum Varsaviæ Die vigesima octava Martii Anno Dnni Millesimo sexcentesimo Decimo nono. Regnorum nostrorum Poloniæ XXXIIo Sueciæ XXVo Anno.

Sigismundus Rex. O.

Alexander Corvinus Gosiewski
Refferendarius et Notarius
M. D. Lithe

Privilegium Ecclesiæ Parochialis in Twery 1618

TWERY.

Zygmunt z Bozey Łaski krol Polski wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki, Inflantski a Szwedzki Gott Wandski Dziedziczny krol. Oznaymuiemy wszem wobec y kazdemu zosobna komu to wiedziec należy. Iż Urodzony Eliasz Ilgowski Ciwun Twerski

Twerski wiedząc że Poddani Nasze Włosci Ciwunstwa Twerskiego przez odległość Nabożenstwa kościoła Rzymskiego katholickiego dla niedostatku prawdziwey Nauki Chrześciańskiey, y używania Sakramentow w wielkich błędach z wieczną Dusz swoich utratą żyią, z pobożności swey ku Panu Bogu, y z miłości a z chęci ku zbawienniu Dusz Ludzkich a poddanych naszych Ciwunstwa Twerskiego zbudowawszy kościoł kosztem swym w Miasteczku naszym Twerach na ten kościoł pewną fundacyą uczynić, y sprawa swego Dożywotnego ktore miał od Nas na pewnych Dobrach w Ciwunstwie Twerskim ustąpić iako z gdy pokładany był przed nami List Cessyi iego na pewne Dobra z podpisem ręki iego y niektorych Osob pod Pieczęciami. Proszemi iestesmy Imieniem iego abyśmy na to Ustąpienie iego pozwoliwszy y ono ztwierdziwszy Dobra w tym liście mianowane y naznaczone na kościoł Twerski fundować y wiecznemi czasy darować raczyli. Na co My iako rzecz słuszną y potrzebną pozwoliwszy przez rzeczony List iego Cessyi stwierdzamy y dobra w tym Liscie opisane na kościoł Twerski wiecznemi Czasy funduiemy y nadaiemy, To iest naprzod w Miasteczku Twerskim czterech Mieszczan Grygała Dargia, Jana Dąbrzycia dom Stanisława Kucharza w rynku, Stanisława Kielas z nimi samemi z domami y z gruntami ich, na pobudowanie Plac Plebany [illegible] bywszego Mieszczanina, ina gumno y ogrod Rzez Grzudziową, także grunty za kosciołem Stanisława Kucharza, roli Dworney przy miasteczku z łąkami w tobi pułtorey do tego włoka Pianożętna nad Aitrą stara po obudwu stron Rzeki Aitryi nazwiskiem niewody. Przytym Alk Siało w Woytowstwie Alkonskim z nim włoki osiadłych

z przyiętemi

z przyjętemi piętnaście z poddanemi na tych włokach będącemi z czynszami y powinnosciami ich, y ze wszytkiemi przynależnosciami tego Sioła iako się samo w sobie ma, a według pomiary Rewizorskiey włok sześćdziesiąt y półtorey osiadłey z pustemi, na to pozwalamy aby poddani wszyscy Włości Twerskiey, na każdy roli Plebanowi Tamecznemu za kolendę z włoki po pięciu gr Lith. po pietaku Zyta albo Jarki Jęczmienia także po pietaku z włoki dawali wiecznemi czasy. na budowanie y poprawę Plebanij także na opał Pleban tameczny y Sukcessorowie iego wolny wstęp ma mieć do Puszcze naszey Twerskiey. Te tedy wszytkie pomienione Dobra place ogrody poddane y z powinnosciami ich wszelkie dochody, na pomieniony Kosciół Twerski za ustąpieniem Urodzonego Eliasza Ugowskiego Ciwuna Twerskiego od Nas fundowane y nadane z władzey mocy Dzierżenia Używania Dzierżawce Twerskiego teraz y na potym będących, także z iurizdykcyi y zwierzchności wszelakich Swieckich Urzędow wymuiemy a przyłączamy do wolności y Prerogatiw Kościoła Katolickiego Rzymskiego poddaiąc one pod władzę y iurizdykcyę Zwierzchności Duchowney Biskupstwa Zmudzkiego. A Pleban przy tym kosciele Twerskim ma być taki ktoryby ięzyka Litewskie[go] był umieiętny, ktory Sługi Koscielne z tychże prowentow iako się wyżey pomieniły opatrować, także y Sam się iemi kontentować będzie powinien, nic więcey na poddanych tamecznych rod Administrationis Sacramentorum niewyciągaiąc procz ktoryby iałmużnę dobrowolnie Plebanowi chciał dać. Po dla lepszey wiary ręką naszą podpisaliśmy y Pieczęcią W[ielkiego] X[ięstwa] Litt[ewskiego]

Zapieczętowac

zapieczętowac rozkazaliśmy. Dan w Warszawie na Seymie Walnym Dnia XIV. Miesiąca Marca Roku Pańskiego M.D.C. IV.III. Panowania Królestw Naszych Polskiego XXXI. a Szwedzkiego XXIV. Roku.

Sigismundus Rex. O. Stephan Pac Pisarz W.o X.o Litt.o

TWERY

Copya Jmci Pana Eliasza Ilgowskiego Ciwuna J.K.M. Twerskiego, Sioła Alki na Plebanią Twerską.

Widząc że było nader bardzo potrzebno, a Duszom ludzkim którzy byli pogaństwem zaćmieni przez odległość nabożeństwa Świętego Rzymskiego żeby owdzie był kapłan ustawiczny a Święte Sakramenta się Administrowały. Ustępuię tedy na przyszłego kapłana na przód czterech Mieszczan w Miasteczku Twerskim, Grygała Dargia, Jana Dąbrowcia Dom Stanisława kucharza w rynku, Stanisława Kiela, plac na Plebanią, Gruzdzia bywszego Miesczanina, a na gumno, y ogrod, reza Gruzdziowa y za kościołem grunt, Stanisława kucharza, Roli Dworney przy Miasteczku z Łąkami włoki półtorey, do tego włoka Sianożętna, nad rzyką Starą, po obustron Rzeki nazwiskiem Niewody. Przytym Alki Sioło w Woytowstwie Alkowskim w nim włok osiadłych z przyjętemi piętnaście z tych pakop trzy płacą, a zewszytką własnością, iako sama w sobie ta Wieś iest y

pomiara

z pomiarą Rewizorską zawarta w włoli sześćdziesiątt y półtorey osoblicie Kolendy z włoki po pięciu groszy Lith z włoki po przetaku Zyta, albo Jarki, Jęczmienia także po przetaku wielkim z włoki na budowanie y popra- wę Plebaniy do Lasu Twerskiego wolny Wstęp, co się tycze powinnosci Poddanych pomienionych Ple- banskich Dwor poprawowac, gnoi wywiesc Zboże Plebanskie sprzątnąc, Siana wykosić, y zwozić, w po- wodę daleką raz w roli chodzic, a blisko ile trzeba, Drew po sześć wozow z włoki, po gęsi, y po dwoygu kurow z włoki, a dla lepszey Wiary do tego Consensu Pie- częcią swą, przyłożyłem y ręką podpisałem. Pisanw Twerach, Roku 1618. Miesiąca Februarii Dnia.
Wszystko Ciwunstwo y wsi Boguszowe także Kolen- dę y Stacyą na Kapłana Co roku dawać mają z każ- dey włoki.
Eliasz Kgowski OOOO.
Z Pomiemonia Ciwun J. K. M. Twerski ręką swą Consens na sześćdziesiątt włok y czterech Plebaniy Twerskiey.
Ustnie uproszony Pieczętarz do tego Consensu od Jmła- na Eliasza Kgowskiego z Pomiemonia Ciwona K. J. M. Twerskiego przypieczętowuy swey y ręką podpisał Abram Bogusz Okminski.
Ustnie proszony Pieczętarz od Jmci Pana Eliasza K- gowskiego Ciwona K. J. M. Twerskiego Lenart Rasmussowicz ręką swą.

TWERY 1618.

List K. J. M.

Zygmunt Trzeci z Łaski Bożey Krol Polski Wielki Xiążę Litewskie Ruskie Pruskie, Zmudz- kie Mazowieckie, Inflantskie, a Szwedzkie
Gottski

Gotskie Wandalskie Dziedziczny Krol.

Wielmoznemu Janowi Wołłowiczowi Podskarbiemu Ziemskie y Pisarzowi W. X. Litt., Staroscie Upitskiemu Ciwonowi Poniewskiemu, Dzierzawcy Rudnickiemu Uprzeymie nam miłemu łaskę Naszą Krolewską. Wielmozny Uprzeymie Nam miły Oznaymuiemy Uprzeymości Waszey, Iz Urodzony Heliasz Hlowski Ciwun Nasz Twerski przez odległość Nabozenstwa Rzymskiego Katholickiego Poddanym Naszym włości Ciwunstwa Twerskiego, z pobozności swey ku Panu Bogu y z miłości a chęci ku Zbawienniu Dusz Ludzkich, a poddanych Naszych Ciwonstwa Twerskiego, zbudowawszy kosztem swym, kościoł w Miasteczku Naszym Twerach, na ten kościoł pewną fundacyą uczynił, y pewnych Dobr, od Ciwunstwa naszego Twerskiego ustąpił mianowicie w Miasteczku Twerskim, czterech Mieszczan, na imie Zygała Dargia, Jana Dąbrzycia Dom, Stanisława Kucharza w rynku, Stanisława Kielas z inemi samemi z domami y z gruntami ich, na pobudowanie Plebanij Plac Iutelisia bywszego Mieszczanina na gumno y Ogrod rzey Gruzdzilową, takze grunt za Kosciołem Stanisława Kucharza, roli Dworney przy Miasteczku z Łąkami włoki pułtorey do tego Włoka Sianozętna nad Aitriją Starą po obu stron Rzeki Aitry, nazwiskiem Niewody. Przytym tyz Siolo w Woytowstwie Alkonskim, w nim włok osiadłych z przyiętemi piętnascie z Poddanemi na tych włokach będącemi, z Czynszami y Powinnościami Ich, y ze wszytkiemi przynaleznosciami tego Sioła iako się wsobie ma, a według pomiary Rewizorskiey Włok szesdziesiat y pułtorey osiadłych y pustemi, chcemy tedy mieć po Uprzeymości waszey, abys używaiąc zwładze Urzędu swego, do pomienionych Dobr, Sługę Skarbowego zesłał y one beczyniebra

Liczby

Liczby y żadney powinnosci do Skarbu naszego według fundacyi y Listu potwierdzenia Naszego, w ktorym szyrzey y dostatecznie opisano iest kosciołowi Twerskiemu w używanie y w posessyą poddać roskazał Co Upr. wasz uczynisz dla Łaski naszey y z powinnosci swey. Dan w Warszawie na Seymie Walnym Dnia XXVI Mca Marca Roku M. D. C. VIII. Panowania Naszego Polskiego XX XI. a Szwedzkiego XXIV Roku. U tego Listu podpis Ręki K. J. M. tymi słowa Sigismundus Rex, Pieczęć wielka W. X. Litt. Sprawy Jmci Pana Stephana Paca Pisarza etc.

Originał sam w Skarbie został, a rewersał w słowo do słowa przepisany Jmci Panu Heliaszowi Igowskiemu Ciwonowi Twerskiemu z podpisem ręki y przyłożeniem Pieczęci moiey. Pisan w Warszawie Miesiąca Marca XV. Dnia Roku 1618.

Janusz Wołłowicz Podskarbi Ziemski y Pisarz W. X. Litt. ręką własną.

List o poddanie Dobr na kościoł Twerski według Fundacyi

TWERY 1618.

Zacnie Urodzonemu Jmci Panu Mikołajowi Pasamonskiemu koniuszemu K. J. M. Wilenskiemu memu łaskawemu Panu Przyiacielowi.

Janusz Wołłowicz Podskarbi Ziemski y Pisarz W. X. Litt. Starosta Upitski, Ciwon Poiurski Dzierżawca Rudnicki, po oswiadczeniu Przyiazni moiey, w niey oznaymuię iż K. J. M. Nasz Miłosciwy Pan za ustąpieniem przez Pana Eliasza Igowskiego, Ciwona Twerskiego, pewnych Dobr Ciwonstwa Twerskiego, na kościoł Twerski roskazować mi raczył, abym według ustąpienia od

Jmci Pana

Jmći Pana Ciwona Twerskiego. y podług Potwierdzenia J.K.M. tey fundacyi, te wszytkie Dobra w funduszie K.J.M. mianowane podał w moc y w Dzierzenie Plebanowi Twerskiemu, iako WMć z fundacyi y z rewersału z Listu K.J.M. ręką moią podpisanego łacno dorozumiesz, aby się tedy woli y rozkazaniu J.K.M. dosyć stało, w mey Zwierz- chności K.J.M. upominam a z należności Urzędu mego Podskarbiego proszę abyś WMć do Ciwonstwa Twerskie- go ziechawszy, te wszytkie Grunty Place poddane y wszelakie przynależności w fundacyi opisane, w moc y Dzierzenie podał, zachowuiąc się w tym Podług funda- cyi, y podług Listu K.J.M. do mnie pisanego, ktorego podania swego Inwentarz dostatecznie spisawszy Jeden do Skarbu Ziemskiego W. X. Litt. a drugi do oddał X. Ple- bana Twerskiego, oddasz WMć, zatym życząc WMć od Pana Boga dobrego Zdrowia, siebie w dobrą Przyiaźń od- dawam, Dat w Warszawie Miesiąca Marca XV. Dnia Roku Pańskiego 1618.

WMći Życzliwy Przyiaciel gotow Służyc.

Jawsz Wołłowicz

TWERY 1618

Intromissya Dworzanina K.J.M. Dobr na Plebanię Twerską naznaczonych.

Mikołay Pasamonski komissarz J. K.M. Wilenski Dworzanin y Sługa Skarbowy JMći

Oznaymuię tym moim wiecżystym Listem iż za wolą J.K.M. y zalistownym roskazaniem od Jaśnie Wielmożne- go Pana Jawsza Wołłowicza Podskarbiego Ziemskiego y Pisarza W. X. Litt. Starosty Upitskiego, Ciwona Ta- werskiego; Przyiachawszy do Twer Miasteczka y Sio- ła Ałku w Ciwunstwie Twerskim w Ziemi Żmudzkiey

leżącym

leio czym a maiąc przy sobie ien szego J. K. M. Ziemi Żmuydz-
kiey Włoci Twerskiey na Imie Pana Krzysztopha Janowi-
cza Limonta y stronę dwu Szlachciców Ziemian J. K. Mci Zie-
mi Żmuydzkiey Pana Bartłomieia Jymbuta a Pana
Pawła Jurgiewicza. Uwiązałem y w moc a spokoyne dzie-
rżenie y używanie Xdzu Kasperowi Rasmusowiczowi na
ten czas Kommendarzowi Widuklewskiemu poddałem
naprzod kościoł nowy od Imci Pana Heliasza Ilgowskiego
z Poniemonia Ciwona J. K. Mci Twerskiego zbudowany ze
wszelakim ochędostwem y apparatami z kielichami
Złotemi Srebrnemi y ze Dzwonami, także w Miasteczku
Twerskim czterech Mieszczan na Imie Jrgała Dargia
Jana Dumbrayczia, Dom Stanisława Kucharza y Stani-
sława Kieła, z niemi samemi z domami y grunty ich
na budowanie Plebanij Plac Jurdzia byłego Mieszcza-
nina, a na gumno y ogrod Plebanowi przez Jurdziowskę
także Grunt za kościołem Kucharza Stanisława role
Dworney, przy Miasteczku z Tąkami włoki połtorey, do
tego stoka Sianożętna nad Rzyką nazwaną Kiewady.
Przytym Ałk Sioło w Woytowstwie Ałkowskim wnym
włok osiadłych z przyięcemi piętnaście z poddanemi na
tych włokach będącemi z Czynszami y z powinnościami ich
y ze wszelkiem przynależnościami tego Sioła tego Sioła
iakkolwiek iakoż się w sobie ma y według pomiary Rewizor-
skiey włok sześćdziesiąt y połtorey osiadłych y z pustemi
tenkedy wiązałem pomienione wszytkie Dobra spisaw-
szy na Inwentarz przed pomienionym Woznem y Strona-
mi Ja Mikołay Papamowski iako Dworzanin y Sługa Skar-
bowy w moc Dzierżenia y spokoyne Używanie bez żadnego
czynienia Liczby do Skarbu K. J. M. według fundacyi Jego
mci Pana Heliasza Ilgowskiego z Poniemonia Ciwona
Jo K. M. Twerskiego, a podług potwierdzenia K. J. M.
tak iako o tym szyrzey dostatecznie opisano iest w

Przywileiu

w Przywileiu J. K. Mci podatkiem Niedzu Kasprowi Kasmu-
powiczowi wiecznemi czasy A poddanym Posłuszenstwo w
powinnosciach ich ku Niedzu Kasprowi iako własnemu
swemu Panu czynic rozkazałem. Nacom dał ten moy
wieczny List z podpisem własney ręki mey y pod Pieczęcią
swą. Pisan w Twerach Dnia Dwudziestego oktobra, Ro-
ku Panskiego Tysiąc Szesett osimnastego.

Mikołay Łapsamowski OOO
ręką swą.

Krzysztoph Limont
Woźny własną ręką.

Eyragola 1614. vide folio 32

Konfirmacya kosciołowi Eyragolskiemu włok dzie-
sięciu przez Pana Hetmana danych.

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniæ Ma-
gnus Dux Lithuaniæ Russiæ Prussiæ Samogitiæ Maso-
viæ Livoniæq. nec non Sueciæ Goth. Vandalorumq. hæredita-
rius Rex.

Significamus præsentibus literis nostris quorum interest
universis et Singulis. Quod cum Magnificus Joannes
Carolus Chodkiewicz Capitaneus Samogitiæ Commissa-
rius in Livonia et Exercituum M. D. L. Generalis con-
siderata Eccl[esi]a Eyragolensis a primæva ejus funda-
tione adeo exiguis redditibus provisam esse ut ne
Ministros quidem ejus Ecclesiæ decenter alere et
sustentare possit concessitq. de jure suo advitalitio
quod sibi super eundem Tivunatum Competit ad ratifi-
cationem nostram, in Villa Jodaycie Mansos tres
Possessionatos, quinq. autem desertos in Villa Vondzie
mansos Possessionatos duos in alia quoq. villa Jodaycie
dicta Mansos Sylvestres sex, Ipsumq. honorabilis
Georgius Klausgzełowicz Plebanus Eyragolensis, li-
teris ejusdem Magnifici Capitanei Samogitiæ, et

aliis

alijs Intromissionis in eadem bona Nobilis Gregorius Narkiewicz locum tenensis Vice Capitanei Samogitiæ de Data in Eyragola die decima sexta Mensis Augusti Anni Currentis deduxisset, Supplicatumq Nobis, esset nomine eiusdem Plebani, ut eandem mansorum Possessionatorum et desertorum Ecclesiæ eidem Magnifici Capitanei Samogitiæ confirmare et ratificare dignaremur. Nos itaq pro eò quo erga Divinum Cultum promovendum, propensi sumus studio supplicationi prædicti Plebani Eyragolensis benignè annuentes, eosdem mansos prædictos Ecclesiæ Catholicæ Romanæ, in Eyragola damus donamus inscribimus et incorporamus eandemq Cessionem Magnifici Capitanei Samogitiæ confirmamus et ratifimus, eximimusq eadem bona ab omni Jurisdictione Seculari Jurisdictioni, autem spirituali, et immunitatibus Ecclesiasticis subijcimus sub protectione quidem nostra Curia vero et regimine Spiritualium permanere volen perpetuo et in ævum. In cujusrei fidem præsentes manu nostra subscriptas Sigillo nostro M. D. Littæ muniri jussimus. Datum Varsaviæ die XVI. Mensis Septembris Anno Dñi M. D. C. X. IV. Regnorum nostrorum Poloniæ XXVIII. Sveciæ verò Anno XXI.

(Locus) Sigilli

Subscriptio Serenissimi Sigismundus Rex.

Subscriptio alia, Eustahius Wollowicz Præpositus Trocensis Notarius et Referendarius M. D. Lithvaniæ

Eyragola

Eyragoła 1614.

List do Pana Narkiewicza aby podał poddaney grunty kościołowi Eyragolskiemu.

Panie Narkiewiczu iż iest wola Jmći mẽ na to że pomnażaiąc Chwałę Bożą w niedostatku uposażenia Kościoła Eyragolskiego nadaie na kościoł Eyragolski od włości Eyragolskiey, w Podayciach włok osiadłych trzy, a pustych pięć, w drugich Podaciach włok leśnych sześć w Wondziach włok osiadłych dwie, na ktore J. mći y U. J. K. M. fundacyą ziednac obiecał. Przeto abyście te wyżey pomienione poddane y grunty ze wszytkiemi, z nich przychodzącemi prowenty, Xiędzu Plebanowi Eyragolskiemu ex nunc ustąpili y w possessyą iego Podali rozkazawszy im to Jmieniem Jmći, aby onego iako Pana swego posłuszni byli y powinności wszelakie oddawali. Dat. z Cretinga Die 31 Julij Anno 1614.

Adam Dyrma manu propria C.

List Uwiązczy Pana Narkiewicza.

Hrehory Narkiewicz Namiestnik Eyragolski, Oznaymuię tym moim Uwiązczym Listem, iż w roku teraźnieyszym Tysiąc szescset czternastym Miesiąca Augusta szesnastego Dnia za Daniną na kościoł Eyragolski Sioła Podaciow osiadłych włok trzy, a pustych pięć, w drugich Podaciach włok Leśnych sześć w Wondziach włok osiadłych dwie Xiędzu Grzegorzowi Klauzgiełowiczowi Plebanowi Eyragolskiemu, y Butkiskiemu od Jaśnie Wielmożnego Jmći Pana Jana Karola Chodkiewicza Hetmana Naywyższego W. X. Litewskiego Starosty Generalnego Ziemi Zmudzkiey Administratora Ziemi Inflantskiey Starosty Derptskiego Ciwona

Eyragolskiego

Eyragolskiego, etc. y ia Listownym rozkazaniem Imći Pana Adama Dyrmy Podsturoscięgo Ziemi Zmuydzkiey mé m Pana postąpiłem wmoc y wdzierzenie podałem Xiędzu Plebanowi Klausgiełowiczowi poddane y grunty wyżey pisane wiest w Jodaciach włoki trzy, a pustych pięć a w drugich Jodaciach lesnych włoki sześć, a w Wondziach osiadłych włoki dwie, ktore poddane y grunty podawszy y postąpiwszy Xiędzu Plebanowi według Prawa iego od Imći Pana Hetmana nadanego rozkazałem Poddanym wszelką Powinność y posłuszeństwo oddawać Xiędzu Plebanowi tak iako przed tym do Ciwunstwa Eyragolskiego oddawali, y na tom dał ten moy Uwiazczy List, pod moią pieczęcią y z podpisem ręki mey. Pisan w Eyragole Roku Mieśiąca y Dnia wwyżey pisanego.

Hrehory Narkiewicz Namiesnik Eyragolski.

Eyragoła 1614

List od Imći Pana Woiewody Wilen: do K. I. Mći

Nayiasnieyszy Miłościwy Krolu Panie a Panie moy miłosciwy.

Obiąwszy z Szczodrobliwości W. K. Mći Ciwunstwo Eyragolskie ktore przedtym wrękach heretyckich było, nalazłem w niey Plebanią barzo odartą, spustoszoną y Xiędza Plebana Gregorza Klausgiełowicza Człowieka wielkiey Cnoty y pobożności ale tak wszytkiego Obnażonego że ledwie dziesięć złotych z tamtąd dochodu mogł mieć. Tam kompassyą uwiedziony widząc fervente*m* Zelum wubogich Ludziech ktorzy swym kosztem kościoł restaurowali obfitszey

iednak

iednak Prawizyi Plebanskiey podołać niemogli udzieliłem z tego z Kiwuinstwa kilka poddanych, ktiąd iednak dochodu więcey nad Czterdzieście Złotych nieodnosi W. K. M. Pana mego Msciwego Uniżenie proszę aby W. K. M. dla rozmnożenia Chwały Bożey, kilka tych Poddanych pomienionemu Plebanowi Consensem mym Panskim miłościwie approbować raczył całuiąc zatym Nogi W. K. M. Pana mego Msciwego zdrowia dobrego spomożeniem wszech radosnych Pociech wdługo fortunne Lata zażywać Uprzeymie życzę. Dan z Kretingę 1. Augusti. Anno 1614.

W. K. M. Pana Mego Msciwego Wierny Poddany y Unizony Sługa Jan Karol Chodkiewicz.

Sacrae ac Serenissimae Regiae Mttis Dno Dno meo Clementissimo.

Testamentum Illris olim Canonici Mednicensis D. Petri Pethiewicz

Anno Dmni Millesimo sexcentessimo Decimo vigesima octava die Mensis Maij 1610.

Innomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ego Petrus Pietkiewicz Canonicus Mednicensis licet æger corpore, sanus tamen mente et animo, cum certo sciam nihil ee certius morte homini in vita mortali, die aut et hora mortis nihil incertius futura praevidens ne substantia mea direptioni hominum avidorum pateat, animaq mea dispendium patiatur Contestor inprimis et profiteor ante omnem dispositionem ultimæ meæ voluntatis me, sicut abineunte ætate, sic modo, et usq ad extremum vitæ meæ in Catholica fide Romana perseverasse

et perseverare

perseverare, velleq mori et decedere in hac Sancta Religione, etiamsi aliquid mihi ex vi morbi vel mentis turbatione in infirmitate loqui contingat hoc sanæ mentis meæ iudicio, quo ad Salutem animæ meæ nolo imputari. Inprimis itaq si Deo Creatori meo placuerit migrare me ex hac vita in hoc meo morbo Deo præpotenti animam meam, quam Sanctissimis Sacramentis et si indignus Sacerdos præmunivi in manus ejus trado et commendo. Corpus verò sepulturæ ut decet Christianæ relinquo mandandum terræ in Ecclesia Cathedrali Mednicen in Sacello in quo depositum est Corpus piæ memoriæ Patrui mei defuncti Eppi Georgij Pietkiewicz ab ingressu Ecclesiæ a parte dextra iacente et posito. Cujus Sacelli seu Capellæ fundatio et provisio per me facta inferius ponetur in hoc meo Testamento.

Modò quod ad substantiam meam attinet mobile et immobile in omnibus bonis meis paternis et oppignoratis in pecunia et in omni Suppelectili domestica in hunc qui sequitur modum ordino et dispono præsentibus confratribus meis Venerabilibus Dnis, Dno Joanne Wyszemierski, et Dno Christophoro Dyrwoniski, Canonicis Mednicen: Dno Stanislao Moscicki Præposito Lubnicen: Joanne Bernatowicz Plebano Potongen, et Nicolao Pietkiewicz fratre meo.

Lego igitur inprimis et fundo in dicto iam Sacello in quo sepeliar ad Laudem et gloriam omnipotentis Dei, et pro juvamine animæ meæ certam pecuniam Kopas Mille ducentes Lith perpetuis temporibus, ex cujus Pecuniæ censibus seu fructibus solvetur quotannis Vicarijs seu Mansionarijs in eo Sacello. Obligati autem erunt et tenebuntur isti Sacerdotes Singulis diebus Cantare unum Nocturnum ex

Offio

offio Defunctorum cum Laudibus, et Sacrum Cantare cum tributis collectis, ut in Missis quotidianis. Diebus verò Dnicis loco Nocturni et Missa pro Defunctis, cantabunt Missam de Sanctissima Trinitate manè ante oia alia Sacra. In anniversario autem decessus mei pro anima mea fiet Missa. Pecuniam verò hoc modo relinquo: kopas Sexcentas et quinquaginta supra pagos duos Szaszaycia et Medyngiany, et censum hujus Anni ex iisdem Pagis qui faciet kopas sexaginta septem. Ad hac ex bonis Ryngowiany mihi eppignoratis a Dño Nicolao Marcinkiewicz, ex illa Summa quam habeo supra Ryngowiany Frater meus Nicolaus tenebitur dare kopas Trecentas Lith et ex parata mea pecunia Dmini Executores dabunt kopas ducentas Lith et sic conficient kopa Millè Ducentas et kopas Septemdecim quæ super sunt ad Ornatum Altaris. Ad idem Altare seu pro Casulis Annum quoq̃ gratiæ ex meo Canonicatu quod ad me pertinebit prout decessus meus continget lego. Huius aũt fundationis tutorem, constituo nepotem meum, ex Sorore Joannem Bernatowicz Plebanum Polongensem, qui et Subditos sub cura sua habebit, et ex censibus omnem proventum in Sacerdotes Mansionaristas exponet. Ea tñ Conditione si extra Diœcesim Samogitiæ manere voluerit vel beneficium acceperit amittet tutelam ipso facto, et ad Capitulum Mednicen Juspatronatus devolvetur, sicut et post mortem ipsius Nepotis Nullum ex consanguineis meis sed tantum Capitulum pro tutoribus huius meæ fundationis instituo et eligo.
Pecuniam Coparum octingentarũ supra qua habeõ pignus à Magnifico Dño Carolo Chodkiewicz Capitaneo Samogitiæ Pagos in Kolubscie, lego Seminario qd fundavit Defunctus Patruus meus Epps Samogitiæ

Samogitiæ, et adiungo illi majori Summæ quam relinquo auctam, et sunt Pagi in pignore ab eodem Magnifico Dmno Chodkiewicz ex bonis Sludensibus, supra quã Pagos sunt duo Millia kopparum et nongenta kopæ. Præterea excensibus Anni præteriti dedi propter alumnos Seminarij ad Manus Dni Joannis Kazakiewicz Canonici Mednicen. kopas centum Sexaginta pro toto Anno Millesimo Sexcentesimo Decimo, remanent apud me kopæ quinquaginta duæ gr. Quadraginta. Istud reliquum Dnni executores debebunt reddere ad quos Cura Seminarij pertinebit.

Kopas centum viginti quinq Lith. lego ex pecunia Dingowiany, pro pauperum Consanguineorum meorum filijs, qui ad studia apti erunt, ita ut duos singulis Annis in Wollimiki sivè Cyrzyski ex fructu sorte integra manente frater meus Nicolaus et gener meus Georgius Jasowicz alant penes quos hanc curam relinquo eijsdem ad Seminarium idoneus fuerit præsentabunt ijs ad quos Cura Seminarij pertinebit. Post horum aut decessum ex meis consanguineis, secundum Testamentum Defuncti Epi Patrui mei duo item qui proximè sanguine mihi sunt et erunt iuncti horum Alumnorum curam habebunt in quo Conscientias illorum onero, ne defraudentur pauperes hoc exiguo pane. Pro hospitali seu xenodochio Vornensi Debitum Lego videlicet apud Dnum Joannem Mleczko Notarium Terrestrem Samogitiæ kopas Triginta, apud Bartholomæum Sudmont kopas quindecim, et alias quindecim illi dono, apud Sebestianum Grymza kopas decem.

Patrimonium meum Potkiewicze totum cum omni substantia et suppellectili et terris et subditis et perēmptione auctis fri meo Nicolao et uxori ejus

Barbaræ

Barbarae relinquo, et ascribo. Item totam Summam quae supererit (solutis ad pia opera inde legatis) kopas scilicet Quadringentas cum frumento et omni Suppellectili eidem Fri et uxori ejus supra Ryngowiany. Eidem fratri Sigillum meum aureum cum stemmate Lego.

Ad decentem expidiendam sepulturam meam relinquo kopas Octuaginta. Eleemozynam distribuendā Monasterijs Vilnen. kopas triginta lego. Alias triginta Xenodochijs item Vilnen. quam pecuniam ex debito apud Benedictum Servum meum kopas triginta, alias triginta ex mea parata dabunt Dmni Executores, quas primo Monesterijs asignavi. Monesterio Cretingen. in Samogitia kopas decem. Patribus Societatis Jesu, qui hic in Samogitia deserviunt kopas decem.

Vicarijs Vornensibus, in Administrationem exequiarū kopas viginti.

Servo meo Gasparo kopas octo.

Adamo servo meo kopas quinq. et equum unum nigrum. Christophoro servo meo kopas quinq. et equum unum nigrum. Nicolao Puero kopas decem et equum unum nigrum. Joanni aurigae kopas Quatuor.

Familiae Ringovianen. solvet frater meus Nicolaus pro Servitijs Genero meo Georgio Jasowicz debiti mei. quod habeo apud Dmnum Matthiam Bronicki kopas viginti uti et chirographū iam illi dedi super hoc debitum. Filiae aut eius virgini kopas Viginti ex meo dabunt Domini Executores.

Cantarum argenteum mensurae unius olle, et alium mensurae quartae Partis deauratū lego, Altari cujus fundationem feci pro Calicibus et ampullis comparandis.

Cochlearia argentea Fri Nicolao sex alia sex uxori ejus lego.

Joanni

Joanni Nepoti meo Plebano Polongen Cochlearia quinque Dño Stanislao Movicki Tria quae apud illum sunt.
Vestem superiorē Czamarā et Sutannā utramq vulpibq subductam aliam Czamarā cum Sericeis filis, et Sutannā nigram ex Falendisz, et Pallium novum in toto quinq vestes Joanni Plebano Polongen. Eidem horologium meum.
Czamaram Subductam Martzbaus fri meo Nicolao.
Sutannā ex Kananā nigrā uxori fris Barbarae.
Sutanna viridis coloris, et aliā ex adamasco pro Antependijs. Ad Altare Sacello.
Pallium antiquum Sebestiano Sacristiano Vornen.
Superpellicium Joanni Plebano in Polonga lego. Aliud antiquū ad Sacellū dari volo.
Missalia duo maior et minus Breviariū Diurnale, et librum agendorum sacello iam dicto relinquo.
Libros Latinos oēs Joanni Plebano Polongen Polonicos verò oēs Nicolao fri meo praeter Kronika Srzikowy quā Dño Augustino Jotovč donavi, cui mutuo ad usum dederam.
Stannū novum quod clausum est cum Patinis lagenis et Candelabris et praeterea unam patinam novā ex maioribus fratris meo Nicolao.
Aliam Patinam magnam, et minores septem patinulas duas, orbes undecim pro hospitali Vornen et mortatiolum minus.
Suvalnias quatuor et Listwy siadkowe ad ornatum Altaris in Sacello.
Alias vestes ex tela et lino ut lecti sternia indusia mappas, servetas, linteamina frater Nicolaus distribuet et disponet prout illi melius expedire videbitur.
Arma bina cum galeri fri Nicolao relinquo.
Equos meos quatuor rubri Coloris cum curribus et omni Circa hoc apparatu fratri Nicolao.
Epiphium meū Joanni Bernatowicz Plebano Polongen.

Plebano Polongen eidem Tausape rubrum.
Tapete novum rubrum ad ornatum Cathedræ Concionatoriæ in Ecclesia Mednicen Lego.
Ciſtam unam ex maioribus in qua vestes servatur, volo dari ad Sacellum propter conservationem apparamentorum.
Siliginis centum tuñas relinquo, ex qua decem Monesterio Cretingen dabuntur aliam Joannes Plebanus Polongen divendet; hanc autem pecunia convertet ad Necessaria filiorum Sororis meæ, qui modo Vorniæ docetur Seniorem ad Seminarium statim mittet, iam enim aptus est; In aliū minore Nicolaū et hic Vorniæ et postea Vilnæ expensas faciet ad Studia Literarum illum promovendo.
Reliqua quæ hic desunt, ad codicillum reijcio remittoq quem tantumdem roboris habere volo, quantum hoc ipsum meum Testamentum, ita ut unum alteri in nullo deroget, siquidem utrumq eadem una mea mente et voluntate Confectum eſt, ita ut quod hic deeſt. codicillus suppleat, et q illic nō habet, hinc sumat.

Quoniam aūt post Deceſsum sæpe circa executionem testamentorum multæ difficultates et impedimenta suboririi solebent hoc quoq ego præcavens, maxime circa Fundationem Sacelli et legationem Seminarÿ, ut suum effectum sortiantur et Nihil pereat ex ijs, quæ iam ordinavi Eligo intutorem hujus mei Testamenti Illm̄ et Rm̄um Epūm Samogitiæ obnixe humiliterq obsecrans suam paternitatem, quatenus istam Curam in se Testamentiq hujus pro authoritate sua non tantum Confirmationem. Sed et defensionem contra omnes contravenientes suscipere dignetur. Præter Rmum etiam Confrem meum Venerabilē Dnūm Joannē Wysoc mierski Canonicum Mednicen tutorem eē volo et rogo. Executores verò qui omnia mea fideliter disponât et exequatur Constituo et eligo Venerabilem Dnūm Christophor

Dyrwonski

Dirwoinski Canonicum Mednicen cui et pro labore lego Craterem unum majorem argenteū, alias Czarkę, et Toral sives alias Kołdram ex serico et bombice. Secundum Executorem Dnum Stanislaum Moscicki Praepositum Lubnicen eligo, cui etiam lego aliam Czarkam argenteā. Tertium Joannem Bernatowicz Nepotem meum, Plebanum Połongovien, huic etiam Czarkam argenteā ex minoribus assigno. Quartum Nicolaum Frēm meum et isti quartam Czarkam minorem do. Praeter hoc cuilibet horum quatuor Executorum decem kopas ad labores promptius obeundas, ex mea parata relicta pecunia numerandas relinquo. Qui etiam Dñi Executores, quoniam expensas facient tum inducendo ad Acta hoc meum Testamentum tū confirmationē curando, et propter alias difficultates expediendas circa hunc Actum relinquo et Assigno kopas Triginta. Ad quod Testamentum propter indubitatā fidem impresso Sigillo meo, manuq mea propria subscripta rogavi appositionem sigillorum manuumq subscriptionē fieri fieri Dnos, Venerabilem Dnum Joannem Kozalkiewicz Canonicum Mednicen, Nobilem Dnum Augustinum Jotowe et Nobilem Dnum Joannem Wisztortt quod illi haud gravatè ad meam petitionem Constituerunt. Actum Vornia in Domo Canonicatus mei Anno et die ut supra 1610. 28 Maj

Petrus Petcavius O. O. O. O.
Canonicq Mednicen
mā ppria

Proszony Pieczętarz do podpisu tego Testamentu Jan Kozalkiewicz
Canonik Zmuydzki
ręką swą
mp

Pieczętarz tego Testamentu
Ustnie Oczewisto proszony
Augustin Jotowe
ręką własną

Ustnie proszony Pieczętarz
Jan Wisztortt ręką swą

Melioratio

Melioratio fundationis Cursus, seu Officij Parui Beatissimæ Virginis Mariæ, per Vicarios Cathedrales, in Capella B. V. M. Anno 1641 in eadem Cathedrali Consistente, quotidie, decantandi Facta per Rmum D. Mathæu Kobylinski Canocu Medn.

In nomine Domini Amen. Creator Universi deus opt. maxi. licet nostrorum bonorum non indigeat, illiq de nostris quantum vis Magnis facultatibq nihil accrescat, ipsius enim est orbis terræ et plenitudo ejus, non spernit tamen, suæ Creaturæ exiqua dona, etiam pro poculo frigidæ, in nomine suo exhibitæ copiosam remunerationem pollicitq. Proinde Ego Mathæus Kobylinski Canonicus Samogitiæ quondam Kiejdanensis et Jaswonensis Parochus, dies meos breves considerando, et de bonis mihi a DEO Collatis, antequam dies Domini veniat Disponere volendo, pro gloria Nominis illiq et cultus Dei genitricis semper Virginis Mariæ apud DEu Patronæ et Advocatæ meæ Singularis propagatione bona mea temporalia convertenda statui, et ordinavi Psentibq videlicet dando, donando perpetuoq et irrevocabiliter inscribendo, mille Florenos Polon. pro Capella B. V. Mariæ in Ecclesia Cathedrali Mednicen. existente. Quos quidem mille Florenos Vnble Caplu Mednicen. iam a me recepit realiterq et defacto numeravit, ac acceptavit contractu reemptionali, Censum legibus permissum et consuetudine receptum, ab eadem summa, Singulis Annis, perpetuo et in æuum, pro Vicarijs ejusdem Ecclesiæ Cathedralis solvere se, suosq Successores obligando et submittendo; Quoniam vero Vicarij Cathedrales vigore antiquæ fundationis, ad Cursum seu ad Officium B. V. Mariæ

parvuum

parvum decantandum obligatus et pretia rerū
et tempora moderna considerando, salvis exiguū
Salvarium, et tenuē pensione percipiunt, ideo
Ego Suprascriptus Kobylinski meliorando, conditio-
nem ipsorum, et huiusmodi Cultū B.V. proven-
do, obligo eosdem Vicarios seu Mansionarios
Cathedrales, quatenus intuitu perceptionis
huiusmodi. Censū seu Salwy, singulis diebus
per Annum, in eadem Capella, Officium par-
vum de Beatissima Virgine Horis Consuetis,
cum Missa pro tempore de eadem Virgine
gloriosa, diebus Ferialibus Lectam, Sabbato
vero diebus Dnicis et Festivis, ac duplicib9
Cantata, et Festis B. V. a Populo Celebrib9
etiam cum pulsu, Organi, Musicalis, ijdem Vi-
carij decantare tenebantur, et erunt adstricti.
Fidem Missa quo advixero, collectam pro remis-
sione peccatorum meorū post decessū vero meū
aliam deo Veniae largitor, et humanae Salutis ama-
Organa- tor, collectam, addendo. Organario autem, pro tempo-
Flor. 10 re existenti, ex eadem Censu decem Florenos Polo-
nicos. Singulis Annis assigno, et persolvere volo
Vicarios in Conscientijs ipsorum, ad debitam
huiusmodi Officij B.V.M. Tum et Missarum de-
cantationem, tum et Organarium ad illius officiū
hac in parte, obligando, Patronum, dictae meae
inscriptionis, dispositionis, et obligationis, Illrē
et Admodū Rndū D. Christoferū Woythewicz
S. Th. Doctorem Canicū Mednicen: Confrem
meū observandū, exnunc et quoad vixerit Nomino,
et constituo post Sera vero fata illius Vnblis Capli
Mednicen: Dnū Procuratorem, pro tempore
existentem, huiusmodi meae inscriptionis et

Offitij

officij habere, volo, cui etiam pro Labore, et vigi-
lantia, quatenus aliquid, secundum bonam con-
scientiam, et dictamen, rectæ rationis ex eodem
Censu, sibi quotannis percipiat, permitto, et con-
cedo petens easdem Illtres Dnationis eorum, ut
pro gloria DEI et Cultu Beatissimæ Virginis pro-
pagando, Vicarios seu Mansionarios Salvarium
huiusmodi percipientes, si et inquantum remis-
si, vel negligentes fuerint, debito modo corrigant,
et in Offo eorum Contineant. hanc meam disposi-
tionem manutenendo. Si verò Deus Opit. Max. Vi-
tam Mihi prolongaverit, eandem Officij Beatissi-
mæ Virginis, meliorationem per Me factam, ad-
huc meliorare, et Salvarium repetita Summa
à Certis debitoribus meis, ipsis augere volo, et
intendo, Quorum in fidem Psentes manu propria
subscripsi, atq in maiorē fidem, et evidentias
huiusmodi Summæ a Me receptæ et per Vblē
Capitulū Mednicensē acceptatæ manu, Illstris
et Admodum Rndi Dnī ejusdem, ejusdem Capli Pro-
curatoris Nomine, et in persona Vblis Capli sub-
scribi, et Sigillo Capitulari Communiri feci, et pro-
curavi hanc meam dispositionem irrevocabilem
Illustrissimi et Rndissimi Dnī D. Georgij Tyszkie-
wicz DEI et Apostolicæ Sedis grā Episcopi Medni-
cen Dnni Mei gratiosissimi Excellē Suæ Illmæ
et Rndissimæ Celsit Ordinaria, Confirmari et ap-
probari, instanter peto, facta sunt hæc Vornis,
Anno a Nativitate Dnni Millesimo Sexmo
Quadragesimo Septimo, Indictione decima
quinta, die vero Decima Sexta Maij, in Domo
Residentiæ meæ Canonicalis Praesentibus Perill-
lustri e Rndissimo Dnno Georgio Lepachynski
Suffraganeo

Suffraganeo Electo, et Archidiacano Samogitien. S. R. Mttis Secretario, Illustri et Admodum Rndo Dno Georgio Kozł S. Th. D. Canon. Mednicen. ejusdemq Vbli Capli Procuratore, ac Excellenti M. Joanne Kremienski Publico Sacra Authte Aplica, et Consy Mednicen. Notario, alijsq compluribus. Subscriptio verò sequitur talis, Mattheus Kobylinski Canonicus Medniceñ manu propria. Lra subscriptio Vbli requisitus testis à Pfato Illmo et Admodum Rndo Dnno Matthæo Kobylinski Canonico Samogitiæ subscribo. Georgius Lepachynski Archidiac. et Electus Suffraganeus Samogitiæ mpp. Subscriptiones sequuntur tales Anno Dni Suprascripto, die vero decima sexta Mensis Maij, Pfatas Literas Fundationis pro parte Illustris et Admodum Rndi Dni Matthæi Kobylinski Canoñci Samogitiensem, exhibitas Vbile Caplu acceptavit, et in fidem manu Illustris et Admodum Rndi Dmni Procuratoris, Subscriptæ sunt è Sigillo ejusdem Vbli Capli Communitæ Georgius Kozł Canonicus Samogitiæ, et protunc Vblis Capli Procurator. L. † S. Adimissio et approbatio Illmi et Rndissimi Dni Ordinarij Samogitien. sequitur talis. Anno Millesimo Sexmo Quadragesimo Septimo, Die Decima Septima Mensis Maij Psentes Literas meliorationis Fundationis Officij B. V. Mariæ, pro parte Admodum Rndi Dni Matthæi Kobylinski, Canonici Samogitien. exhibitas admittimus, et in oibus earu punctis, Clausulis et Conditionibusq Confirmamus et approbamus Georgius Tyszkiewicz Episcopus Samogitien.

In Libros Psentes Beneficiorum seu Metricas

Metricas Fundationum Diaecesis Samogitiae inscripsi rogatus et requisitus ingrossavi M. Joannes Czerminski Publicus Sacra Authe. Aplica et Canon. Mednicens. Notarius mpp.

Quo supra Anno, Die Decima Nona Mensis Maij. Ita est mpp.

Privilegium Ecclesiae Janiscensis 1526 Vide Parte II.

Janiszki 1526

Folio 14 227 x)

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam Nos Joannes ex ducibus Lithuaniae Dei gratia Episcopus Vilnensis, et postulatus Poznaniensis haeres et perpetuus Palatinus Schawlensis. Significamus tenore praesentium quibus expedit tam praesentibus quam futuris harum noticiam, habituris visuris lecturis vel audituris. Quod cupientes juxta Doctrinam Evangelicam comutare pro terrenis celestia, pro caducis eterna, ac illud bravium consequi, ad quod mentes pije Fidelium diriguntur. Proinde cupientes Laudem Omnipotentis Dei adaugere, Fidem Sanctam Orthodoxam in bonis nostris hereditarijs Janiszki dicti districtus et territorij nostri Schawlen. ceu in nova Fetura ampliare hac homines qui olim gentilibus errorem sequentes lucos, bestias flumina reptilia venerabantur et loco Numinis colebant volentes eos quantum in Nobis est, ab huiusmodi erroribus revocare, et ad Cultum veri Dei, pertrahere Ecclesiam Parochialem in bonis nostris Janiszki districtus Schawlensis dudum de consensu Domini Episcopi Diaecesis Mius mandato nostro extructam in honorem Sanctissimae

Trinitatis

x) Mm. ex. Vide Parte II. folio 14.

Trinitatis, ac Duorum Assumptionis Gloriosissimæ Virginis Mariæ Matris Domini Nostri Jesu Christi Necnon Joannis baptistæ. Nicolai Confessoris et Pontificis Erasmi, Stanislai, Georgij, Katherinæ et Barbaræ Martyrum, Fundamus et dotamus, Quam quidem Ecclesiam semper et in perpetuum possidebit et habebit. Presbyter Sæcularis ex præsentatione nostra Cuius Jus patronatus Nobis et Successoribus nostris et in perpetuum reservamus cui quidem Ecclesiæ et eius Rectori pro tempore existenti damus et perpetuo ascribimus strenam seu columbationem de toto districtu nostro Saulensi de unoquoque servicio hominum nostrorum per unum grossum decem denarios Lithvanicales in grossum Computando, quam quidem strenam et columbationem pecuniariam modernus Plebanus Dominus Markus Laczki ad vitam ejus integre de toto districtu nostro Schawlensi Singulis Annis percipiet quo è vivis sublato medietas ipsius strenæ seu columbationis pecuniariæ de præfatis hominibus districtus Schawlensis Ecclesiæ nostræ Parochiali in Bugieniany et ejus rectori pro tempore existenti, in perpetuum cedet, alia vero medietas Ecclesiæ similiter Parochiali, novè Fundationis nostræ in Jamiszki, et eius rectori in perpetuum danda erit. Ita tamen quod Plebanus quilibet pro tempore existens tam in Jamiszki, quam in Bugieniany amplius non habet exigere strenam à subditis nostris districtus Schaulensis in esculentis lino et canabis seu quibusvis seminibusque prius solvebantur solo grosso ab unoquoque servicio debet esse contentus ipsam vero strenam ex

antiquo

antiquo usu et consuetudine solui et dari solitam, ex nunc et imperpetuum abrogamus et solui eam per subditos nostros inhibemus. Damus etiam et imperpetuum ipsi Ecclesiæ et Plebano pro tempore existenti largimur servicia hominum nostrorum in eadem Jamiszki octo nomine Bartho Verbuszoycius, Paczos, Proszczonos, et Doblius Sobaczonos, Buthkus Sobaczonos, Knytanos, y Axtayczisz, Zorhaiczis, Naroylei Zieimys, Noitholtus Pevalogis. Cum eorum fratribus et Servicius ac terris Silvis memoribus, pratis, pascuis, fluminibus, Censibus, tributis, redditibus pecuniaryis et quibuscumq aliys Pastorum, venacionibus et aucupiys nec non duas terras desertas ad extruendum predium ipsi Plebano in Jamiszki nihil juris et proprietatis in prefatis hominibus et terris, nobis, et Successoribus Nostris reservando damus insuper perpetuo dandum ascribimus, tres Sexagenas grossorum numeri et monete Lithuanicallium pro Ministris Ecclesiæ predictæ nostræ in Jamiszki Tabernis eiusdem oppidi pro Presbytero Vicario et Ministro Ecclesiæ quos semper quilibet Plebanus pro tempore existens. Singulis Annis circa illam Ecclesiam tenebitur servare enim verò qui percipit commodum dignum est cum onus subire erit obligatus ipse Plebanus cum suis Ministris ad perpetua tempora diebus Missam unam cantare pro Vivis, aliam pro Defunctis legere, ut autem hæc fundacio et dotatio nostra semper inconcussa, et illibata permaneat Bona omnia superius expressa fundi Ecclesiæ subjicimus et incorporamus defensæ et immunitati ac

libertati

libertati Ecclesiasticae ac jurisdictioni et tuicioni Reverendissimi Episcopi Mednicensis Diecesis illius iure et auctoritate Ecclesiastica ab unoquoque injuriante defendet et ne ipsa Parochialis Ecclesia in Jamizki ita per Nos fundata et dotata careat rectore cultusque Divinus et cura animarum ac regimen temporalium in ea quoquo modo negligi videantur ad eandem Venerandum et Nobilem Dominum Marcum Laczki Clericum in Minoribus Ordinibus constitutum rectorem Parochialis Ecclesiae in Bugiemany Rudissimo Domino Episcopo Mednicensi aut suae paternitatis Rude Vicario in spiritualibus tenore praesentium praesentamus rogantes plurimum aut ipsum praesentatum mud ad ipsam Ecclesiam noviter per Nos fundatam et dotantem vacantem instituere et investire dignaretur. Curam Animarum et regimen temporalium ipsi praesentato nostro comitendo prout id ad Officium vestrae paternitatis reverendae digne scimus pertinere Actum et datum Vilnae in Curia Nra die vigesima tertia Februarij. Anno à Christo Nato Millesimo Quingentesimo Vigesimo sexto Praesentibus Venerabilibus et Generosis Dominis Joanne Demanow praeposito et Archi presbytero Cancelao nostro Georgio Chwaliczewski Cantore et Canonico Vilnensi, Joanne Zielienski, Joanne Szynoski, Succamerario nostris et alijs quam plurimis aulicis nostris Fidelibus in Christo dilectis.

Joannes Epus Vilnen.

Privilegium Jamiscense

Privilegium Jamiscense

Janiszki 1607

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ Samogitiæ Masoviæ, Livoniæq[ue] etc. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumq[ue] hæreditarius Rex Significamus præsentibus Literis nostris quorum interest universis et singulis. Res productas fuisse, coram nobis nomine et ex parte Venerabilis Benedicti Swiechowski, Plebani Jamiscen[sis], R[everen]di in Christo Patris Melchioris Episcopi Samogitiæ Ducis de Giedroycie, et alteras Illustris Nicolai Christophori Radiwil Ducis in Nieswiez et Oflica Comitis in Miron[sis] Palatini Vilnen[sis] Szaulenq[ue] Capitanei continentes in se fundorum quorumdam Ecclesiæ Jamisen[sis] adjacentium subditis nostris Jamiscen[sis] commutationem cum fundis nostris Regalibus, Civilibus Jamiscen[sis] Tenutæ ad præsens Ill[ust]ris Palatini Vilnen[sis] adjacen[tibus] Ecclesiæ Parochiali Jamiscen[sis] concordem unanimem et mutuo consensu factam, literisq[ue] Patentibus cum appressione sigillorum et subscriptione mannum suarum roboratas. Quam quidem fundorum commutationem prædicti R[evere]nd[issi]mus Ep[iscopu]s et Ill[ust]ris Palatinus Vilnen[sis] consideran[tes] fundos n[ost]ros Regales Jamiscen[ses] adjacere et commodiori usui Plebano fore quosdam autem Ecclesiasticos subditis nostris ad p[ræ]sens Tenutæ Ill[ust]ris Palatini Vilnen[sis] consentiente ad Venerabili Capitulo Vornen[si] unanimiter per certas Personas Ill[ust]ris suis

specificatas

specificatas Rndus Vit Episcopus per Venerabiles Joannem Wisymirski Christophorum Dirwanski Canonicos Samogitiæ Illmis vero Palatinus per Nobiles Joannem Siethcki Vexilliferum Vilkomiren. Lucam Wasilewski vice Dapiferum Wolkowiscen. et Laurentium Kochan ad instantiam Plebani Janiscen. perfecerunt Quemadmodum in præfatis liris eorum describitur supplicatum Nobis esse et authoritate nostra Regia eam commutationem fundorum Ecclesiasticorum cum fundis Nris Regalibus factam ratam et gratam habentes approbare confirmare et ratificare dignaremur. Et quoniam longum esset singulas eas liās eodem plane sensu tenore ac verbis tam Illmis Palatini Vilnen. quam Rndmi Episcopi Samogitiæ recensere ideo descriptionem metarum granicierum et circumferentiarum prædictorum fundorum in ijs contentam et expressam de verbo ad Verbum præsentibus inseri mandavimus quæ quidem descriptio talis est ut sequitur: Naprzod Gruntow Koscielnych Plebanskich ku gruntom Krolu J. Mci Miasta Jamiskiego ono przed sobą pomierzyc kazali toiest na pierwszym mieyscu gruntu oromego Dobrego w koncu ogrodow placowych Ulice Upitskiey idąc z rynku po lewey stronie morg ieden prętow dwa ktory grunt tesz iednym bokiem do koncow tych ogrodow drugim bokiem y do Pastewnika Plebanskiego, koncem iednym do Sadu Plebanskiego, drugim koncem do morgow gumienych Mieskich do Scianki ktora granicy tey morgi y Pastewnik Plebanski od wschodu słonca na drugim mieyscu gruntu oromego dobrego, z uyscia wschodu Słonca Dziewięc prętow dziewięc leżące bokiem iednym od mianowanego tegoz

Pastewnika

Pastewnika Samey Plebanii y Ogrodow Plebanskich do koncow ogrodow Ulice Niemieckiey drugim bokiem posciankę Morgow polnych Mieskich koncem jednym od scianki wprzod mianowanych morgow ząmmienych. A drugim koncem przyległe do końcow ogrodow Mieskich Ulicy Niemieckiey do tego wolozbie od Przyiazdu Zagorskiego wetrzydziestu trzech włokach między włokami mieskich Plebanskich włok ktory na trzy pola rozdzielonych wpierwszym Polu od Zamoyskiey drogi przyległe bokiem iednym kreyktory do włoki Mieszczanina Jamiskiego Piotra Jalmina, drugim bokiem przyległe do włoki Stanisława Mateiuna koncem jednym do Sciany włok Mieskich Jamiskich obrembu włok siedmi od przyiazdu Rzeki Muszy ktora sciana te siedm włoki te rzeczy obrembowe od przyiazdu Zagorskiego dzieli drugim koncem do sciany gruntow Sioła Mikołayciow poddanych Xiędza Plebana Jamiskiego. W drugim polu rzeczy cztery bokami leżące między włokami Osob wyżey pamienionych Mieszczan Jamiskich koncem iednym do sciany od Miasta ktora dzieli Morgi Mieskie z tymi włokami, y do końca Ulicy Zagorskiey drugim koncem do sciany ktora dzieli te włoki z gruntami Xiędza Plebana Jamiskiego, Sioła Kurysaiców. A trzecim polu także rzeczy cztery bokami leżące miedzy włokami Osob wyżey pamienionych, koncem jednym do Sciany ktora Dzieli te sznury z obrembem włok siedmi gruntu Mieskiego od Przyiazdu Inflanskiego. Drugim koncem do Sciany ktora dzieli te rzeczy z gruntami poddanych Xiędza Plebana Jamiskiego Sioła nazwanego Kurysayciow ktore to grunty zmiaszy na

jedno

iedna mieysce czym gruntow Xiędza Plebanowych wwłoczkach morgow dziesięc y prętow dwanaście. Aza te grunty oddalasię odmiana Xiędzu Plebanowi Zamoyskiemu gruntami oromemi częscią Chrustow y Pianożęci Włok pięc napierwszym mieyscu iakosię w Regestrach Skarbowych opisuie gdzieszę działo Sioła Budginie gruntu dobrego Włok trzy bokiem iednym przylegle do gruntow Xiędza Plebana Zamoyskiego adrugim do sciany gruntow aż do Sioła Werbuszay ciow koncem iednym od wschodu Słonca do sciany głowney ktora idzie graniczac grunty Mieyskie Zamoyskie zgruntami Plebanskiemi y grunty Sioła Zimuniow Sioła Czeikow stymi trzema Włokami, Sioła Dugimow, y Sioła Werbuszayciow, y daley aż do Rzeki Muszy, drugim koncem ku zachodowi Słonca do gruntu poddanych Plebanskich Sioła Pacunow do tego osobliwie włok dwie pustych gruntu oromego Mieszy podłego odciąwszy od Sioła Werbuszayciow ktore to dwie włoki bokiem iednym przyległe do tych trzech włok Sioła Budginow y do gruntow Poddanych Xiędza Plebana Sioła Pacunow. Drugim bokiem do Sciany nowey ktora się teraz zagraniczyła od włok Sioła Werbuszayciow, koncem iednym do głowney sciany wprzod mianowaney ktora dzieli grunty roznych Wsi aż do samey Rzeki Muszy adrugim koncem do sciany ku zachodowi Słonca do zascianku Słupiczkow, ktora sciana graniczy grunty poiedney stronie Poddanych Xiędza Plebana Zamoyskiego, Sioła Pacunow, y Sioła Włości Zamoyskiey Werbuszayciow. Aiż wtey zamianie przechodzi na stronie Xiędza Plebana Zamoyskiego gruntu więcey morgow dziewiętnascie prętow

prętow osimnaście to się uczyniło uważaiąc że grunty ktore się przyięli od Xiędza Plebana Jamiskiego iako we włokach tak y morgach y lepsze y naprawnieysze w tamtych pięciu włokach pokazało się pocześci miarami gruntu ni naco niezgodnego ktore to grunty włoki cztery morgow dziesięć y prętow dwanaście od Xiędza Plebana przyiąwszy. A strony gruntow JoMci Krola pomienione włoki pięć Xiędzu Plebanowi Jamiskiemu w possessyą wstąpiwszy scianami pewnymi y kopcami ciż Ichmość przerzeczeni Xięża Kanonicy z Pugami (?) memi ograniczyli. Nos itaque Sigismundus praenominatus Rex supplicationi praefatae nomine venerabilis Plebani Jamiscen. apud Nos factae benigne annuentes descriptionem graniciarum limitum et circumferentiarum fundorum et agrorum tam Eccliae Jamiscen. ex Nostris fundis et commutationem datorum quam nostrorum in re compensam acceptorum in literis commutantium specificatam ipsamque commutationem praedictam in omnibus ejus punctis clausulis conditionibus et articulis confirmandam approbandam et ratificandam esse duximus uti quidem confirmamus approbamus et ratificamus praesentibus Literis nostris robur perpetuae et indubitatae firmitatis obtinere volentes. Fundos vero nostros Jamiscenses Ecclesiae Jamiscen. in recompensam Ecclesiasticorum fundorum in sortem commutationis factos in possessionemq Plebano Jamiscen. iurisdictioni et Spirituali et immunitatibus Ecclesiae Catholicae inscribimus et incorporamus Juribus peculiaribus quibusvis et jurisdictionibus eximentes,

eximentes perpetuo in evum incuius rei fidem et evidentius Testimonium presentes manu nostra subscriptas Sigillo quoque nostro Magni Ducatus Lithuaniæ muniri mandavimus Datum Varsaviæ die XX.III. Mensis Junij Anno Dmni Millesimo sexcentesimo septimo Regnorum nostrorum Poloniæ Vigesimo Sueciæ verò Anno Decimo quarto.

Sigismundus Rex.

Eustahius Wollowicz Jrceptus Trocen Notarius et referendarius M. D. Lithuaniæ

Grynkiszki 1618

Fundatio Ecclesiæ in Grinkiszki.

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ Masoviæ Samogitiæ Livoniaq. Nec non Succorum Gottorum Vandalorumq. Hæreditarius Rex.

Significamus presentibus Literis nostris quorum interest universis et Singulis. Quod cum expositum nobis esset nomine Generosæ Dorothea Woymianka olim Gnosi Stanislai Białłozor Succamerarij Upiten relicta coniugis illam nimirum Zelo religionis Catholicæ promovendiq cultus Divini Studio ductam de jure suo divitali quod illi super certa bona in Samogitia et Tenuta Boysagolen consisten competit villas Nimirum unam Eytwilacie Mansorum cultorum sex alteram Soduppie dictam mansorum quinq cultorum desertorum item quinque cessise atque pro fundatione Ecclesiæ in oppido

Grynkiszki

Grynkiszki dicto eadem supra nominata bona et ratificationem nostram designasse supplicatumq Nobis illius nomine esset ut eadem Ipsius cessione pro rata et firma accepta bona præfata Villas Erwitaycie et Tudupie pro dicta Ecclesia in oppido Grynkiszki fundaremus et dotaremus. Nos pium hoc et salutare propositum præfata Gnosa Dorothea Woyniańska Biatozorowa quod ad Divinam propagandam gloriam salutemq animarum hominum illic degentium suscipitue authoritate et beneficentia nrã adjuvare et promonere cupientes in præfatam cessionem dicta Generose Dorothea Woyniańska Biatozorowa consentientes hac eadem bona supra scripta Villas Erwitaycie in qua mansi culti sex alteram Todupie dictam in qua mansi Culti quinque et deserti quinque pro dicta Ecclesia fundandas et dotandas esse duximus uti quidem fundamus et dotamus pntibq lris nris perpetuis temporibus. Quæ quidem nominata bona omnia in universum et singula sita Nobis pro ea ipsa Ecclesia in oppido Grynkiszki perpetuo Fundata et donata ab omnium Sæcularium Personarum potestate et iurisdictione eximentes iuribus libertatibus immunitatibus et Jurisdictionibus Ecclesiæ Catholicæ Romanæ subjicimus asscribimus et incorporamus volentes ac decernentes. Ut sub protectione quidem nrã Spiritualium vero personarum cura regimine in oibq libertatibq et prærogativis cum ea ipsa Ecclesia integre et inviolabiliter permaneant perpetuo et in ævum. In cujus rei fidem præsentes manu nostra subscripsimus et Sigillo Mag: Duc: Lithvaniæ communiri man-

davimus

mandavimus. Datum Varsaviae Die VII. Mensis Aprilis Anno MDCXVI. y Regnorum nostrorum Poloniae XXXI. Sveciae vero XXIIo. anno.

Sigismundus Rex

Stephanus Pac Notarius M. D. Lithuaniae mp.

List krola Jmci do Pana Podskarbiego 1618.

Zygmunt III z Łaski Bozey krol Polski Wielki xiąze Litewski, Ruski, Pruski, Zmoydzki Mazowiecki Inflantski. A Swedzki Gottski Wandalski Dziedziczny krol.

Wielmoznemu Chrzysztophowi Naruszewiczowi Podskarbiemu Ziemskiemu y Pisarzowi W. X. Litt. Uprzeymie Nam mitemu Łaskę Naszą krolewską wielmozny Uprzey Nam mity. Oznaymuiemy iz za ustąpieniem prawa swego dozywotnego Urodzoney Dorothy Woyzianki Małzonki pozostałey Niebosczyka Urodzonego Stanisława Białłozora Podkomorzego Upitskiego ze dwoch wsi w Ziemi Zmoydzkiey w Dzierzawie Boysagolskiey lezących nazwanych Eitwitaycie y Padupie a za prozbą teyze Urodzoney Dorothy Woyzianki Białłozorowey Podkomorzyney Upitskiey fundowalismy nadalismy wiecznemi czasy pomienione Sioła. Eitwitaycie y Padupie w Ziemi Zmudzkiey wewłości Boysagolskiey lezące w ktorych obudwu Siołach włok osiadłych iedynaście a pustych pięć na kosciol ktory przez nię w Miasteczku nazwanym Grynkiszki iest załozony y zabudowany. Co wszytkey y dostateczniey w Przywileiu naszym na to Kosciołowi Grynkiszkiemu danym iest

opisano

opisano chcemy tedy po Uprz: waszey rozkazuiemy aby Uprz: Wasza z powinnosci Urzędu swego Pisarz Skarbowego do pomienionych Siół zestał y one pomienionemu Kosciołowi Grynkiskiemu według Przywileiu Naszego podać wspolcyne Dzierzenie Zwierzchności Duchowney wiecznem Czasy zawieść rozkazał przykazawszy tych Siół Poddanym aby Posłuszenstwo y powinności wszelkiey Kosciołowi pomienionemu oddawali. Co uczynisz Uprzeymość Wasza z powinności swey do Łaski naszey ktoremu zyczemy od Pana Boga dobrego zdrowia. Pisan w Warszawie Miesiąca Kwietnia Dnia Roku M.D.C. XV.III. Panowania Krolestw Naszych Polskiego XXXI.o A Szwedskiego XXV.o Roku. U tego Listu podpis Ręki Krola Jmci tymi słowy Sigismundus Rex. Pieczęć mniejsza W.o X.o Litt.o przycisniona Sprawy Jmci Pana Stephana Paca Pisarza W.o X.o Litt.o Originał tego Listu w Skarbie został a ten rewersał z niego słow w słowo przepisany daie xiędzu Plebanowi Grynkiskiemu z pieczęcią y z podpisem ręki mey. Pisan w Wilnie dnia 12 Oktobra Roku 1618.

Krzysztoph Naruszewicz
Podskarbi Ziemski ręką
własną podpisał.

Podanie Siół na Plebanią Grynkiską przez Pana Starostę Nowomłynskiego.

Grynkilzki 1619.

Gabriel Białozor Starosta Nowomłynski czynię wiadomo

wiadomo

wiadomo tym moim Listem Uwiaszczym iż maiączſa Listowne rozkazanie od JWJPana Krzystopha Naruszewicza Podskarbiego Ziemſkiego Piſarza y Łowczego W. X. Litt. BZ. Mego Mściwego Pana abym Wiosek Dwie w Ziemi Żmudzkiey leżiencą Beysagolskie mianowicie Etwilaycie y Jodupie podług Danimi y Priwilegij J. K. Mci Krola do kościoła Jrynkiſkiego czasy wiecznemi inkorporować przeto Ja do pomienionych Wiosek ziachawszy maiąc natenczas przy sobie J. K. Mci Ziemi Żmudzkiey mianowicie Pana Matisa Jurewicia a Pana Piotra Marcinowicza przy Nich pięciu Szlachta mianowicie Pana Eliasza Ireciaka Pana Boidana Hromika Stanisława Mikołaiewicza Pana Adama Laudinskiego Pana Jeromina Wonairskiego za dobrowolnym stopieniem Żałożywocia swego Jeymści Paniey Dorothy Woynianki Białozorowey Podkomorzynie Upitskiey porządnie one z to granicach miedzach wenszy podałem Moc y dzierżenie tak iako się w sobie granicach miedzach y zasianiach swych maią zupełnie ze wszytkim według Regestru osobliwie y Inwentarza Spisanego ktore wsi zostany z Zlamienia od Jaśnie Wielmożnego Wielebnego w Bogu Jmc Xiędza Stanisława Kiszki z Łaski Bożey Biskupa Żmoydzkiego Wielebny Jxiądz Mattheusz Kobylinski Decanus Ruralis Pleban Jaswonski y Imieniem Jxiędza Biskupa do Plebanie Jrynkiskie odebrał takosz exnunc y poddanym tych Wiosek Przykazałem aby wszelaką powinność y Posłuszeństwo Plebanowi kościoła Jrynkiſkiego y Sukceſsorom Onego wiecznemi czasy czyniti y na potym oddał ten moy List do Skarbu Krola Jmci

podpisuięcią

Podpieczęcią mą y zpodpisem ręki mey takteż zpodpisami y Pieczęciami Ważnych, iako zpodpisami y pieczęciami Szlachty wtym pomienione. A drugi takowy List wsłowo słowo pisany dałem do ręki Imci Xiędza Matheusza Kobylinskiego przy Inwentarzu noym. Pisan Roku Panskiego Tysiąc Szescsetnego dziewiętnastego Miesiąca Nowembra Dnia Dwudziestego Siodmego.

Gabriel Białłozor O. OOOOOOO.

Starosta Nowomłynski ręką swą.

Eliasz Trzeciak ręką swą.

Adam Laudanski ręką swą.

Stanisław Mikołaiewicz ręką swą.

Hieronim Wengirski ręką swą.

List od Pana Podskarbiego na podanie wsi nadanych na kosciół Prynliski 1618.

Zacnie Urodzonemu Imci Panu Gabrielowi Białłozorowi Staroscie Nowomłynskiemu memu Msciwemu Panu y Przyiacielowi Chrystoph Naruszewicz Podskarbi Ziemski Pisarz y Łowczy W. X. Litt. pozaleceniu służb moych Oznaymuie wmd iż JKMę Pan Nasz miłosciwy szczodrobliwey łaski swey Panskie pomnazaiąc y kochaiąc się w Chwale Miłego Boga dał kosciołowi Prynliskiemu y Plebanowi naten czas tameczn[e]mu Xiędzu Janowi Białłozorowi dwie wsi po Nieboszczyku Stanisławie Białozorze Podkomorzym Upitskim, ktore zaprawem dożywotnym Małżonka iego y teraz Dzierżała, ale iż przed JKrola Mcią do

browolnie

dobrowolnie do żywocia swego ustąpiła J. Kro: Mść one Kosciołowi Grynkiskiemu wiecznie dać y darować raczył, a mianowicie Sioła Cytwitaycie y Jodupie wobudwu tych wioskach włok osiadłych iedynaście, a pustych pięć w Ziemi Żmodzkiey wewło: ści Boysagolskiey leżące. Maiąc ja tedy List Jkmści otym do Sobie abym powinności Urzędu mego na podanie tych Siół według prawa został wozym dosyć czyniąc woli y roskazaniu Jk. mści, na podanie Xiędzu Plebanowi tych wioseki umyszyłam z Zwierzchności J. Krola Mści, napominaiąc a z należności Urzędu mego prosząc aby WM tam zjachawszy te Sioła pomienione z poddanemi z tych grunty y powinnosciami wszelakiemi przynależnosciami tych według Przywileju Krola J. Mści podał zachowując się we wszytkim podług Prawa pospolitego a podania tego Inwentarz porządnie y podostatku spisawszy ieden Xiędzu Plebanowi Grynkiskiemu a drugi do Skarbu J. Krola J. Mści oddał. Uczynisz to WM. dla Łaski J. Krola Mści Pana Naszego Miłosciwego a na żądanie moie. Dan w Wilnie Dnia Szostego Oktobra Roku 1612.

(L.S.)

WMci powolny przysługa
Krzysztoph Naruszewicz
Podskarbi Ziemski
ręką swą

Cessio bonorum pro Ecclesia Grynkiszki

Krynkiszki.

Ja Dorota Woyniancka Stanisławowa Białozorowa Podkomorzyna Powiatu Upitskoho, otnaymuiu y czynim wiadomo tym dobrowolnym Cessyjnym listom iż Sioło Kotoryie dwa sela leżaczyie w Zemli Zomoyitskoy u Wolosti Poysakolskoy odno dey nazywaiemoie Iodyszkie, a druhoie Etwilayte w kotorych Wołok Siestnadcat, Jasne Welmożny Jeho Miłost Pan Krysztof Monwid na dorostajach Marszałok Naywyszy Welikoho Kniastwa Litowskoho Starosta Wołkowiski Motibowski z Dożywotia swoieho ustupił nebosczyku Panu Stanisławu Białozoru Podkomorzemu Powiatu Upitskoho Panu Marszałku Moiemu y mne Dorote Woyniancce y dożywotow nas obudwuch Sessyi swoiey wypustiwszy u Hospodara Jeho Krolewskoy Miłosti Pana moieho Miłostiwoho Konfirmatiju wyprawiti raczył. Proto Ja Dorota Woyniancka Białozorowa Podkomoryna Upitska, pośmerti Pana Małżonka moieho, maiączy wspolkom Derżaniu swoiem wyszey mianowanyie Dwa sela do Żywota moieho od Jeho Korolewskoy Miłosti Pana moieho Miłostiwoho sobe dane, a widiaczy ter to: iż Kostel Krynkiski żadnoho nadania nemaiączy na miestcu welce potrebnom netolko chwaly

nia tollko chwaly Bozey rozmnazati ale y Kapłana wychowati z Dochodow Kostelnych nemoież, Proto Ia Dorota Weyrnianka Białozorowa chotęczy meti aby sie chwała Bozia w Kostele pomenenom zawsze mnożyła tak obydwa Seła lezaczyie u Wołosti Boyjatskoy odnoje nazywajemoje Dodupe a druhoje Ezwilayte wkotorych wołok Szestt nadcatt Iestliby nato wola była Ieho Korolewskoy miłosti Pana mojeho miłostiwoho to hdy ja zadanem nato Ieho Korolewska miłost z cessij moiey wypustiwszy na Kostel Kliryneliski czerez tuju cessi ju moju puszczam y zlewam, y natom dała ses moy Cessyny List pod moieju peczatt y spodpisom Ruki moiey. takze pod peczatmi y spodpisami Ruk Ich mostt. Ieho miłosti Pana Iana Rayskoho. Ieho miłosti Pana Bazileho Szczepu, a Pana Dawida Naczewicza. nato ot mene ustne y oczewisto uprosżonych. Pisan u Wilni hodu ot Narozenia Syna Bozoho Tysiecza Szestt Sott Trynadcatoho. Meseca Nojabra Desiatoho Dnia.

Dorota Weyrnianka Białozorowa Podkomorzyna Upicka Reku swą.

Pieczętarz ustnie proszony od Iey mći Pani Podkomorzyny Upickiey Dawid Naczewicz reka swa

Pieczętarz ustnie proszony Ian Rayski reka swa

Bazyli Szczepa Sekretarz I. K. mći reka swa

Litera Super Fundationem

Litere super Fundationem Parochialis Ecclesiæ Powondenen inscripte ex liberalitate M.D. Floriani Bohusz

POWONDENI 1620

Ia Floryan Bohusz Ohminski Ziemianin K.I.M. Ziemi Zmudzkiey. Czynię iawno y wyznawam tym moim Listem, kazdemu komu to wiedziec nalezało. Iż Ia Dobra moie maiąc mnie od Pana Boga dane zbudowałem kosciół w Imieniu moim Powondenskim nacześć y Chwałę Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy iednemu według Religiy Rzymskiey Starozytney katholickiey: A Funduiąc Ten kosciół naprzod Sam kosciół podaię pod Iurizdykcyą koscielną Ichmci XX Biskupow Zmudzkich teraz meyszego, y na potym będących z placem na ktorym iest zabudowany z Plebanią y z ogrodem iako teraz iest, przytym aby kapłan wtym kosciele ustawicznie Panu Chwałę odprawował zapisuię na ten kosciół moy Powondenski na wieczne Czasy poywocie moim z Imienia Mego Powondenskiego kapłanowi Powondenskiemu Xiędzu Plebanowi dwadziescia kop gr Lith z Imienia Powondenskiego, do tego Słubna Czaynego coby paputkopy gr Lith Lekci szesć Litewskich kosuch Baranie albo Zan gr osmdziesiąt Lith. Do tego nawychowanie iego zapisuię z Imienia mego Powondenskiego y Chwatainskiego Zyta po piecziu Beczek takze y Iecmienia mego Chwatainskiego y Powondenskiego po piecziu Beczek zobu Imion takze z tychze Imion po pięć Beczek Owsa Do tego z Powondenia Wol

coby

coby stał Dwoch kop gr Lith y wieprz karmny a z Chwałoin wieprz karmny z Powondenia Syrow dziesięc Węglastych, Masła Miednica, takze y z Chwałoin. Dotego z Imienia Powondenskiego, dla odprawowania Sakramentow, Pszenicy Beczka, takze y z Chwałoin, tak y Zyta po beczce. Dotego Grochu z Powondenia y z Chwałoin po beczce. A zas z mego Imienia Wielkomienskiego ktorym kupił u Pana Mikołaia Marcinkiewicza a drugym wymieniał u Nieboszczyka Iana Woyniata Zyta Beczek trzy, owsa Beczek dwie, Grochu beczka, Soli beczka, Jaisześć kurow sześć dla Swiec na Wosk kopa gr Lith. z wielkszn a dla wozenia Drew z Lasow moich Chwałoinskich tak na opał iako na budowanie tak tez dla skoszenia y Wozenia Siana Wozow Dwudziestu ktore naznaczam z Sianozeci Chwałoinskich Zapisuie z Imienia Chwałoinskiego Poddanych czterych ktore zowią w Zwirzdziach Krupazymiami. Dotego Mieszczan dwuch ktory będą od konca samego ku kosciołowi. A czynsz z tych Poddanych y Mieszczan ma byc dawany na kantora albo Młodzienca ktorego ksiądz powinien chowac dla Uczenia Dziatek. Dotego Zapisuie z poddanych moych iako Powondenskich, tak Chwałoinskich z kazdey włoki przetak albo neszoto Zyta Ikimienia neszoto owsa podwa neszata z dwuch włok gr a z włoki po kuru coto ma byc Miasto Kolendy oddawano a Dotego Jagow po gr iednemu od kazdego Podymia a to wszytko Wiecznie Zapisuie A oddawac ma Dziedzicz Imion moych to wszytko naxajutrz po wszytkich Swietych wedlug Nowego kalendarza. Beczkami Sołankami, aby się wydało do Bozego Narodzenia w dziekacych Imion moich ma dosyc czynic

czynić pod winą Dziesięciu kop gr Lith. A gdzie-
by tez niewydał z ktorego Imienia ma bydź pozwa-
ny do Jmci Xiedza Biskupa y do Kapituły Zmuydz-
kiey a gdzie ieszcze, y posłuszenie placił na dalei
za cztery Niedziele tedy winę zapłaciwszy przymu-
szony płacić musi. Przytym temusz kapłanowi przy
kosciele Powondenskim mieszkaiącemu pozwalam y
zapisuię wolny wstęp w Jeziorach moych Powonden-
skich na własną iego potrzebę wiecznemi czasy, a ieśli-
by Heretykowi y cudzey Liniy iakimkolwiek sposobem
te maiętnosci się dostały niewkładaiąc w to liniey mo-
iey czego Boze nieday aby heretyk się nalazł tedy te
wszytkie nadania moie z Maiętności moich Xędzu Po-
wondenskiemu sowito płacić ma. I to tu zwamię Je-
slibem teraz za żywota mego to nadanie moie zapi-
sem Testamentem poprawić miał wolno zostawuię, jed-
nak że kollatorami maiący być z Liniy moiey. ktoryby te
Dobra moie zdzierzeli, a ieśliby inszey Religiy człowie-
kowi iakimkolwiek sposobem dostało, tedy y ta ktory na-
blizszy będzie z Liniy moiey Collatorem zostawać Ma,
wszakże aby katolik Rzymskiego Kościoła y na tom dał
dla lepszey pewności ten Wieczysty Zapis moy Je. Mci
X. Biskupowi y Kapitule Zmuydzkiey z podpisem ręki
mey własney y z pieczęcią używszy tez do tego Listu Pie-
czętarzow Ustną Oczewistą proźbą moią Ludzi Zacnych
Ziemian K.J.M. Ziemi Zmoydzkiey Jchmć PP. Pana Ste-
phana Holowina Kassinskiego. Pana Jana Alphon-
sa Rubiewicza notarium Publicum. Pana Jozepha
Sorobę. Pisan w Powondeniach Roku tysiąc szesćset
dwudziestego Miesiąca Julij osmego dnia.
Pieczęci cztery O O O O.
Bohusz Chminski ręką swą.

Podpisy

Podpisy Floryan.

Pieczętarz Ustnie y oczewisto proszony do tego Listu od Jmci Pana Floryana Bohusza Ołminskiego, Stephan Hołowin Kassinski. Ustnie y Oczewisto proszony Pieczętarz od Jmci Pana Bohusza przycisnąwszy Pieczęć do tego Zapisu wieczystego ręką własną podpisałem Jan Alphons Rubkiewicz Notarius Publicus. Pieczętarz tego Listu Ustnie proszony Joseph Sorokia ręką własną.

DOKSZYCE 1631

Litera Privilegij bonor Dokszyce donator Cathedrali Mednicen.

In nomine Sanctissimae et individuae Trinitatis, ad perpetuam rei memoriam. Ego Stanislaus Kiszka DEI et Apostolicae sedis gratia Episcopus Samogitiae seu Mednicen. Universis et singulis praesentibus et futuris, tenorem harum inspecturis, Notum facimus, qualiter post adeptam Episcopatus Samogitiae curam, meae Cathedrali sponsae, Successoribus meis, Reverendissimis Episcopis, Venerabili Capitulo, Reverendis Dominis Canonicis, nec non Diecesi meae, numerosiora operarium manu, ex Animo subvenire, cupiens motu proprio, zelo augendi cultus Divini, sponte, libere, bona mea haereditaria, libera, nullo contractu, vel aere onerata vulgo nuncapata Dokszyce in Districtu Oszmianensi, cum oppido ejusdem Nominis, cum Pagis, Dokszyce, Domasze, Torkuny, cum oppidanis, villarum incolis praesentibus et futuris, una cum Prole bonisque ipsorum, cum agris subdi-

torum

subditorum cultis, et incultis, Sylvis, nemoribus venationibus generis omnis, pratis, piscinis, Lacubus Miedzrado, et Mezuzole, hortis Viridarijs, cum omnibus pertynentijs, in ea quantitate, et qualitate, prout nunc est, et ab antiquo erat, et intra limites suos ex antiquo consistit Cathedrali meæ Mednicensi Samogitiæ cum plenitudine iuris hæreditarij nihil mihi meæq familiæ iuris in ea relinquens, do, dono, lego, et inscribo, irrevocabiliter in perpetuum, et per hasce meas præsentes, in realem et actualem possessionem trado, ac libertati et immunitati Ecclesiæ incorporo: Verumtamen quia beneficium propter officium inscribitur ordinationem meam ut infra, inviolabiliter et Certo certius servari volo, Statuoq omnimodè videlicet Reverendissimi Episcopi Samogitiæ, Successores mei, cum omnibus attinentijs dicta Bona pro mensa Episcopali obtinebunt, Suffraganeo Episcopatus Samogitiæ pro tempore existenti, quem olim Successores mei in subsidium laborum non habuerunt, imposterum Summum levamen experturi, ex dictis bonis Dolsiyce sexcentos Florenos polon: medietatem pro Festo Ss: Petri et Pauli Apostolorum, medietatem pro Festo Natalis Domini, sub pœna dupli solvere quotannis, tenebuntur et adstricti erunt. Collatio Suffraganei, præsentatio et institutio ad Reverendissimos Successores meos Episcopos Samogitiæ, et Venerabile Capitulum, simul pertinebit, et si qui ex mea familia, ad id Munus digni probuntur cæteris omnino anteferantur, alias ex gremio Capituli per electionem nominetur. Item Reverendissimi Episcopi

Samogitiæ

Samogitiæ, Successores mei, et Venerabile Capitulum Mednicense, ex ijs bonis meis pro refectionibus Reverendorum Dominorum Canonicorum, ut eo frequentiores Cathedrali deserviant, septingentos florenos Polon: sub pœna dupli quottannis pro Festo Natalis Domini, ad manus Procuratori numerabunt, et omnino solvent. Parochia autem Widuklensis olim ab Antecessore meo, pensione trecentorum florenorum, pro Refectionibus Reverendorum Dominorum Canonicorum gravata, ab hac extunc libera erit, exindeque propter auctas a me Refectiones Domini Suffraganei Mednicenses, nihil inferent ratione taxæ redituum suorum sed ex æquo præsentes, seu etiam absentes, ratione officij sui, per Diœcesim exequendi, cum alijs Capitularibus refectiones, distributiones, vulgo consolationes, et Divisiones percipient. Idem Domini Suffraganei, locum primum in choro, stalo, in Capitulo vocem habebunt. Locum vero pro Curia et horto quinque iugerum alias morgi, ultra Stagnum Episcopale, ad iter versus Wirzwiany, non procul a Lauderis Boiaris meis specificis literis meis, et Venerabilis Capituli, assignatum obtinebunt. Item Reverendissimi Episcopi Samogitiæ, Successores meis, ex eisdem bonis meis Religiosis Varniæ, seu Medniki residentibus qui à Concionibus, Confessionibus, prælegendis Casibus Conscientiæ, non inutiliter deserviant Cathedrali quottannis, quadragentos florenos Polonicos, Eleemosynæ in perpetuum sub pœna dupli persolvent Varniæ pro Festo Natalis Domini. Quod si vero Religiosi ad hoc munus haberi non poterunt, seu aliunde sufficientem provisionem haberint Cum Concionator Ordinarius à Reverendissimis

Episcopis

Episcopis Samogitiæ servetur) ex inscriptis quadringentis florenis pro Religiosis, trecentos pro Fabrica Cathedralis Mednicensis ad manus Procuratoris Capituli reddent. Item ex ÿsdem redditibus Doliszczensibus centum Floreni Organario Cathedralis Ordinario à Reverendissimo Episcopo dabuntur in perpetuum. Et quia dictorum bonorum redditus circiter septingentorum floren. liberi exceptis Honorarÿs pro Reverendissimis Episcopis, et eorum Jocteribus, remanent, id totum Reverendissimis Episcopis, Successoribus meis, pro Mensa Episcopali cedet, cum pacto tamen in commutationem bonorum Mensæ Episcopalis Kołtyniany Valoris Annui Quadringentorum florenorum quæ bona Suffraganeis sive Religiosis in Cathedrali ut supra Varniæ residentibus et servientibus (super hoc tamen liberam dispositionem mihi reservo) applicabuntur. Quod si verò ego gravioribus impeditus curis, vel morte præventus, supra dictam ordinationem ad effectum ipsè non potero deducere, ÿsdem Literis meis cautum volo, et obligo Reverendissimum Successorem meum Episcopum Samogitiæ, qui post adeptam Episcopatus Possessionem, intra triennium, una cum Venerabili Capitulo ut præmittitur. nihil penitus immutam de ordinabit omnino, supra quod Reverendissimum Episcopum Vilnensem pro tempore existentem instituo. Procuratorem, utque non gravatim, suscipiat maximopere rogatum volo. Bona vero prædicta post decessum meum immediatè, uti alia Episcopalia bona, Venerabile Capitulum, Mednicense possidebit, Successorique meo Reverendissimo Episcopo tradet. Quod si vero Reverendissimus, Successor meus et Venerabile Capitulum intra triennium hanc meam ordinationem bonorum Doliszyce, ut præmittitur, exequi et

inviolabiliter

inviolabiliter in perpetuum observare, et effectuare ne-
glexerint, tunc ellapsis Annis tribus, post adeptam
per Reverendissimum Successorem Episcopatus Samo-
gitiæ Possessionem, dicta Bona, ad hæredes meos, om-
nimo integre redibunt, nullaq et Cassa donatio mea
omni in foro censeatur, et si Reverendissimus Succes-
sor meus immediatus, aliique Succedentes imposterum
inquocumque meæ Ordinationis puncto contravene-
rint, insolvendis pecunijs Suffraganei Samogitiæ, Vene-
rabili Capitulo, Religiosis negligentes fuerint; tunc
Venerabile Capitulum Dicta bona Dobszyce per Pro-
curatorem suum recipiet, perpetuoq possidebit; ni-
hilominus omnia ut præmittitur omnimode exequenda.
Reverendissimo quoq Episcopo Samogitiæ pro tempore
existenti, ratione bonorum Kołtyniany, quæ ut Supra
Suffraganeo seu Religiosis destinanda volo, quadringen-
tos Florenos quottannis persolvet. Hisce item literis meis
cautum volo, nequisquam ex familia Mea propinquis-
ve quovis modo Reverendissimos Successores meos, Ve-
nerabile Capitulum, ratione dictorum bonorum per me
Ecclesiæ sponsæ meæ donatorum præsumat audeatve
turbare sub pænis in iure contra Invasores Bonorum
Ecclesiæ sancitis. Porro supra dictorum Bonorum usum
fructum quoad superstes fuero mihimet ipsi reservo.
Lagus quoque vocatus Dziedzino, in ea quantitate in
qua nunc est cum terra alias Zawcianeli, Swinoje
pertinens ad bona Dobszyce, ab ordinatione supra
scripta exemptus et liber, iuris hæreditarij meaque
libera erit dispositionis. In quorum omnium et Singu-
lorum fidem, præsentes manu propria subscripsi, eis-
demq Sigillum appendi Mandavi, præsentibus,

Illustrissimis

Illustrissimis et Magnificis Dominis Dominis, pro Testibus adhunc actum rogatis. Illustrissimo Domino Domino Nicolao Hlebowicz in Dabrowna, Castellano Vilnensi, et Illustrissimo Domino Janussio Skumin Tyszkiewicz, Magni Ducatus Lithuaniae Notario, Braslaviensi, Surbercensi, Novovolensisq Capitaneo. Nec non Magnifico Domino Nicolao Wiazewicz, Notario Districtus Minscensis, et Domino Petro Piasecki, Vice Palatino Vilnensi. Actum et Datum Vilnae Maij octava ipso die, S. Stanislai, Anno à partu Virgineo, supra Millesimum, Sexcentesimum, vigesimo Primo.

Sigilla quinq OOOOO

Subscriptio manuum. Stanislaus Kiszka Episcopus Samogitiae manu propria. Nicolaus Hlebowicz in Dabrowna Castellanus Vilensis Manu propria. Janusius Skumin Tyszkiewicz Magni Ducatus Lithuaniae Notarius Braslaviensis Surbercensis Novovolensisq Capitaneus manu propria. Mikołay Wiazewicz Pisarz Ziemski Minski manu propria. Piotr Piasecki Podwoiewodzi Wilenski manu propria.

Inscriptio desuper. Roku Tysiecza szestsott dwadcatt perwoho Miesecza Maja dwadcatt semoho dnia tot Fundusz Stawszy oczewisto Welmożny w Boże Jeho Miłost Kniaz Stanisław Kiszka Biskup Zomoytski u sudu hołownoho pryjnat, Jan Kolenda Pisar. Jan Oginski Marszałek Trybunalski rękaą dwai

Litera

Wypis z knih spraw hołownych Trybunalnych u Wilni otprawowanych.

Leta ot Narożenia Syna Bożoho Tysecza szest sott dwadcat perwoho Meseca Maja dwadcatt semoho dnia.

Pered nami Sudiami hołownymi na Trybunał u welikom Kniastwe Litowskom z Woiewodztt Zemł y Powetow, na Roki teperesznyj Tysecza Szestt Sott dwadcatt perwy obranymi. Postanowiwszy sie oczewisto Jasne Welmożny Jeho Miłost Xiedz Stanisław Kiszka Biskup Żomoytski opowedał y prokładał Listt swoy weczysty na parhamene Latinskim pismom pisany fundacyi Maientnosti swojej Dowlifzykowy na Kostel Worniensky Katedralny Swentoho Petra na Jehmiłost Biskupy Żomoytskije, na Sufrahanaw, także y na Kapitułu Worneńskuju y na jnsyje do toho Kosteli należaczyje nabożeństwa. Kotory Listt swoy y fundusz pered nami położywszy, prosił aby do knih, ustnym soznanem swoim stwerdiwszy, hołownych Trybunalnych, był wpisan. A tak My Sud toho Listu ohlendawszy, y ustnoho soznania Jeho Miłosti Księdza Biskupa wysłuchawszy weleli jeho do knih wpisati. Kotory wpisujuczy Słowo ot Słowa tak sie w sobe Maiett.

In Nomine

In nomine Ssmæ et individuæ Trinitatis. ad perpetuam rei memoriam. Ego Stanislaus Kiezka Dei et Apostolicæ sedis gratia Episcopus Samogitiæ seu Mednicensis. Universis et singulis, præsentibus et futuris, tenorem harum inspecturis, Notum facimus qualiter post adeptam Episcopatus Samogitiæ curam, meæ Cathedrali sponsæ, Successoris meis, Reverendissimis Episcopis, Venerabili Capitulo Reverendis Dominis Canonicis, nec non Diœcesi meæ, numerosiore operariorum manu, ex animo subvenire cupiens motu proprio, Zelo augendi cultus Divini, sponte, libere, bona mea hæreditaria, libera, nullo contractu vel ære onerata, vulgo, nuncupata Dobsyce, in Districtu Osmianensi, cum oppido eiusdem Nominis, cum Pagis, Dobsyce, Domaszee, Torkuny cum Oppidanis villarumque incolis, præsentibus, et futuris, una cum prole, bonisque ipsorum, cum agris subditorum cultis et incultis, sylvis, Nemoribus, venationibus generis omnis, pratis, piscinis, Lacubus Miedziało, et Miezuzole hortis, Vindarijs, cum Omnibus pertinentijs, in ea quantitate et qualitate, prout nunc est, et ab antiquo erat, et intra Limites suos ex antiquo consistit, Cathedrali meæ Mednicensi Samogitiæ cum plenitudine iuris hæreditarij nihil mihi meæq Familiæ, iuris in ea relinquens, do, dono, lego, et inscribo irrevocabiliter in perpetuum, et per hasce meas præsentes, in realem et actualem Possessionem trado ac libertati et immunitati Ecclesiæ incorporo: Verumtamen quia beneficium propter officium inscribitur ordinationem meam ut infra inviolabiliter et certo certius servari volo, Statuoquè omnimodè videlicet. Reverendissimi Episcopi Samogitiæ Successores mei, cum omnibus attinentijs dicta bona pro Mensa Episcopali obtinebunt Suffraganeo

Episcopatus

Episcopatus Samogitiæ pro tempore existenti, quem olim Successores mei in subsidium labor non habuerunt, imposterum Summum levamen experturi, ex dictis bonis Dobszyce, sexcentos florenos Polon medietatem pro Festo Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum, medietatem pro Festo Natalis Domini, sub pœna dupli solvere quottannis, tenebuntur et adstricti erunt. Collatio Suffraganei, præsentatio et institutio ad Reverendissimos Successores meos Episcopos Samogotiæ et Venerabile Capitulum simul pertinebit, et si qui ex mea familia ad id munus digni probabuntur, cæteris omnino anteferantur, alias ex gremio Capituli per Electionem nominetur. Item Reverendissimi Episcopi Samogitiæ Successores mei et Venerabile Capitulum Mednicense, ex ijs bonis meis pro Refectionibus Reverendorum Dominorum Canonicorum ut eo frequentiores Cathedrali deserviant, septingentos Florenos Polon. sub pœna dupli quottannis pro Festo Natalis Domini, ad Manus Procuratori, numerabunt, et omnino solvent. Parochia autem Widuklensis olim ab antecessore meo, pensione, trecentorum florenorum, pro Refectionibus Reverendorum Dominorum Canonicorum gravata, ab hac extunc libera erit, exindeq propter auctas à me refectiones Domini Suffraganei Mednicenses nihil inferent ratione taxæ redituum suorum sed ex æquo præsentes, seu etiam absentes, ratione officij sui per Diœcesim exequendi, cum alijs Capitularibus refectiones, distributiones, vulgo consolationes, et Divisiones percipient. Idem Domini Suffraganei locum primum in Choro, stalo, in Capitulo vocem habebunt. Locum verò pro Curia et horto quinq iugerum, alias morgi ultra Stagnum Episcopale ad iter versus Wirzowiany, non procul a Zauderis Boiaria

Boiaris nostris Specificis, literis meis, et Venerabilis Capituli assignatum obtinebunt. Item Reverendissimi Episcopi Samogitiæ Successores mei ex ijsdem bonis meis Religiosis Vorniæ seu Medniki residentibus, qui à Concionibus Confessionibus, prælegendis Casibus conscientiæ, non inutiliter deservient Cathedrali quottannis, quadringentos Florenos Polonicos Eleemosynæ in perpetuum sub pæna dupli persolvent Vorniæ pro Festo Natalis Dñni. Quod si vero Religiosi ad hoc munus haberi non poterunt, seu aliunde sufficientem provisionem habuerint, (Cum Concionator ordinarius à Reverendissimis Episcopis Samogitiæ solvetur) ex inscriptis quadringentis florenis pro Religiosis, trecentos pro Fabrica Cathedralis Mednicensis ad Manus Procuratoris Capituli reddent. Item ex ijsdem redditibus Dolszycensibus centum floreni Organario Cathedralis Ordinario a Reverendissimo Episcopo dabuntur in perpetuum. Et quia dictorum bonorum redditus circiter septingentorum Florenorum liberi exceptis Honorarijs pro Reverendissimis Episcopis et eorum factoribus remanent, id totum Reverendissimis Episcopis Successoribus meis pro Mensa Episcopali cedet, cum pacto tamen, in commutationem bonorum Mensæ Episcopalis Hołtyniany valoris annui quadringentorum florenorum: quæ bona Suffraganeis sive Religiosis in Cathedrali et supra Vorniæ residentibus et servientibus (super hoc tamen liberam dispositionem mihi reservo) applicabuntur. Quod si verò ego gravioribus impeditus curis, vel morte præventus supradictam ordinationem ad effectum ipse non potero deducere ijsdem Literis meis, cautum volo, et obligo Reverendissimum Successorem meum Episcopum Samogitiæ, qui post adeptam Episcopatus

Possessionem

Posseſsionem intra trienniū, una cū Venerabili Capitulo ut premittitur nihil penitus immutando ordinabit ommino, supra quod Reverendiſsimū Episcopū Vilnensem pro tempore existentem instituto Protectorē, atque non gravatim suscipiat maximopere rogatum volo. Bona verò predicta post decessum meū immediatè uti alia Episcopalia bona Venerabile Capitulū Mednicense poſsidebit, Succeſsoriq meo Reverendiſsimo Episcopo tradet. Quod si vero Reverendiſsimus Succeſsor meus et Venerabile Capitulū intra trienniū hanc meam ordinationē Bonorū Dobszyce, ut premittitur exequi et inviolabiliter inperpetuū observare et effectuare neglexerint, tunc ellapsis annis tribus post adeptam per Reverendiſsimū Succeſsorē Episcopatus Samogitiæ poſseſsionē dicta bona ad heredes meos ommino integre redibunt nullaq et Cassa donatio meas omni in foro censeatur. Et si Reverendiſsimus Succeſsor meus immediatus, alijq Succedentes imposterū inquocunque meo ordinationis puncto contravenerint in solvendis pecunijs Suffraganei Samogitiæ Venerabili Capitulo, Religiosis negligentes fuerint, tunc Venerabile Capitulū dicta Bona Dobszyce, per Procuratorē suum recipiet, perpetuoq poſsidebit; nihilominus ommia et premittitur ommimode exequendo. Reverendiſsimo quoque Episcopo Samogitiæ pro tempore existenti ratione bonorū Kołtyniany, quæ ut supra Suffraganeo seu Religiosis destinando voto, quadringentos florenos quottannis persolvet. Hisce item literis meis cautum volo, ne quisquam ex Familia mea propinquisve quovis modo

Reverendiſsimo

Reverendiſsimos Succeſsores meos, Venerabile Capitulum,
ratione dictorum bonorum per me Ecclesiæ sponsæ meæ
donatorum, præsumat audeatue turbare sub pœnis
in iure contra Invasores Bonorum Ecclesiæ Sancitis.
Porro supra dictorum bonorum usum fructum quoad su-
perstes fuero mihimet ipsi reservo. Pagus quoque Vo-
catus Dziedzino, in ea quantitate in qua nunc est
cum terra alias Zascianek Swinoie pertinens ab
bona Dolisycze, ab ordinatione supra scriptâ exem-
ptus et liber, iuris hæreditarii meæque liberæ erit
dispositionis. In quorum omnium fidem, præsentes
manu propria subscripsi, eisdemque Sigillum appendi
mandavi, Præsentibus Illustriſsimis et Magnificis
Dominis Dominis, pro Testibus ad hunc actum rogatis.
Illustriſsimo Domino Domino Nicolao Hlebowicz in
in Dąbrowno, Castellano Vilnensi, et Illustriſsimo
Domino Ianuſsio Skumin Tyszkiewicz, Magni Du-
catus Lithvaniæ Notario, Braslaviensi Jurborcen-
si, Novovolensique Capitaneo. Nec non Magnificis
Dominis Domino Nicolao Wiazewicz Notario Districtus
Minscensis, et Domino Petro Piasecki Vice Palati-
no Vilnensi. Actum et Datum Vilnæ May Octava
ipso die S. Stanislai Anno à partu Virgineo supra
Millesimum Sexcentesimum vigesimo Primo. U tego
funduszu pieczęć przy nim, a podpisy rąk temi słowy.
Stanislaus Kiszka Episcopus Samogitiæ manu
propria. Nicolaus Hlebowicz in Dąbrowno Ca-
stellanus Vilnensis manu propria. Ianuſsius
Skumin Tyszkiewicz Magni Ducatus Lithvaniæ
Notarius Braslaviensis, Iurborcensis Novovo-
lensisque

Nowowolenskię Capitaneus manu propria. Mikołay Wiazewicz Pisarz Ziemski Minski manu propria. Piotr Piasecki Podwoiewodzi Wilenski manu propria. Ktore tote oczewistoże zeznane Jasne Welmożnaho Jeho Miłosti Xiendza Stanisława Kiszki Biskupa Zomoytskoho y tot Fundusz Jeho Miłosti iest do knih hotownych Trybunalnych upisany. Z ktorych y sey wypis pod pieczatiu Ziemskuiu Woiewodctwa Wilenskoho Jeho Miłosti Xiendzu Biskupu. y Welebney Kaptule Zomoytskoy wydan pisan u Wilni. O———

Jan Kolenda Zemski Wilenski Pisar.———

Jan Oginski Marszałek Trybunalski ręką swą. Andrzey Agryppa Deputat Wilenski manu propria. Janusz Pieciewski Deputat Oszmianski ręką swą. Deputat Oszmianski Christophorus Puzyna z Kozielska manu propria, Jozeff Klonowski Stolnik Połocki Deputat Xięstwa Zmudzkiego. Adam Buchowiecki Deputat Powiatu Grodzienskiego ręką swą. Deputat Kowna Poniedziewski ręką swą. Deputat Nowogrodzki Jan Zuli z Karczewa Sekretarz y Dworzanin Jego K. Mci ręką swą. Samuel Starosielski Sędzia Ziemski y Deputat Witepski. Dymitr Massalski Stolnik y Deputat Brasławski, z Brasławia Deputat Puciata Alexander ręką swą; z Woiewództwa Mscisławskiego Deputat Ostaphian Zubrik manu propria

Poszwityn

Litere super reliquum bonorum Poszwityn a Dno Holovinemptorum pecunijs Ill. D. Stanislai Kiszka Epi Samogitiæ pro Capitulo Samogitiæ.

Stanisław

Stanisław Kiszka, Biskup Ziemie Zmoydzkiey. Czynię wiadomo tym moim wieczystym, dobrowolnym Listem, wszythim wobec y komuby wiedzieć należało, iż co maiętność nazwaną Poszwityn, w Powiecie Upitskim leżącą Jmci Panu Stephanowi Hołłowinowi y Małżonce iego Jeymci Pamiey Krystinie Biklewiczownie, w Roku Tysiąc szescset Dziewiętnastym, Augusta Trzydziestego pierwszego Dnia, z moych własnych Pieniądzy, dwa tysiące czterysta kop zapłaciłem, y nawieczność sobie kupiłem, ktorey maiętności iż sławney pamięci Antecessor moy, Biskup Zmudzki, xiąże Giedroycie połowicę tęże Maiętności Poszwitynskiey od Dziedzicow Inszych wiecznoscią nabywszy, Biskupstwu Zmudzkiemu, y Ich Mści Xięży Biskupom ad Mensam Episcopalem inkorporował, y na tę część przez Nię kupioną w Zastawie wośmiu seth kopach, dzierżawszy, także na Biskupstwo legował, warowawszy to w Testamencie swoim, aby z teyże wyszej pomienioney Maiętności, co Roku kapłanom, abo Wikaryom przy Kathedrze Zmudzkiey mieszkaiącym, kop dwadzieścia Litewskich dochodziło, na Ołtarz od Niego fundowany, przy ktorym Sam leży, za ktoreby Pieniądze oni na Tydzień tria Sacra, to iest w Niedzielę, we Wtorek, y w Piątek pro anima ipsius odprawowali. Przeto y Ja z dobrey woli moiey, aby to szczupłe Biskupstwo, hoyności y affektu Pasterskiego wieczno pamiątkę mnie y Domowstwa mego miało, słuszby y następcy mieli biali, y także augmentowali, pomienioną Maiętność Poszwitynską, tak iakom kupił, przy Summie Jmci Xiędza Giedroycia dołożywszy ogułem za kop trzy tysiąca dwieście, Biskupstwu Zmudzkiemu, Ich mści Xięży

Biskupom

Biskupom Żmudzkim Successorom moim do Stołu Biskupiego wiecznemi czasy oddaię, zapisuię, daruię, y z niey się zrzekam nic sobie prawa Nabytego, Dziedzicznego, nic powinnowactwu Domowstwa moiego, y nikomu niezostawuiąc, iakoż wdzierżenie nomine Episcopatus et Reverendissimorum Episcoporum Venerabili Capitulo meo zaraz podałem, y puściłem, uymuiąc sobie moc y władzę do wszelkiey inszey Dyspozycyi tey Maiętności Poszwitynskiey, ktorey iuż na potym od Daty tego Listu y Ja sam poki mię Pan Bog na Urzędzie tego Biskupstwa Żmudzkiego, chować będzie raczył, tych Dobr przerzeczonych, według przez mię nabytych, iuż nie iako Dziedzic, ale jako Biskup zarowno z inszemi Maiętnościami Biskupstwa Żmudzkiego kładąc, zażywać będą. Osobliwie tesz warnię tym moim Listem izem do Summy na zapłacenie tey maiętności wziął kop Dwiescie Litewskich od Pana Marcina Maciejewicza, y od Pani Małżonki iego, ktore oni oddali, na Ołtarz podle Sepultury Sławney Pamięci, Jmści Xiędza Giedroycia Antecessora mego, aby z Dochodow tych Pieniędzy Msza Swięta za Umarłą Corkę Ich, a potym y za nich Samych, co tydzien w Dzien Czwartkowy, ieden raz czytana odprawowana była. Przeto z wolą Ich postanowiłem z nimi, y chcę mieć to wiecznemi czasy, aby z tey Maiętności Poszwitynskiey, względem tych dwu set kop na każdy Rok, Xięży Wikaryom dawano było kop osm Litewskich to iest na każdą Cwierć po dwie kopie, za co ktorykolwiek Wicary, na każdy tydzien w Dzien Czwartkowy, may powinien będzie Mszę Swiętą za umarłą Corkę, a potym y za nich samych wiecznemi Czasy odprawować. Tymże Listem moim funduię nateyże Maiętności Poszwitynskiey, ratione Summy moiey własney

do Kościoła

Vicarii S. Cath.

Magister Ceremoniarum

do koscioła kathedralnego, na Magisterium ceremoniarum dochodu rocznego kop trzydzieście y dwie kopie, na każdą Ćwierć po kop ośm Litthewskich, ktory Magister Ceremoniarum biorąc Iurgielt y płacę takową powinien będzie, iako za żywota mego mnie, taky pomnie. Ich mościom Sukcesorom moym według Rzymskich porządkow pilno usługowac, aby się porządnie Chwała Boża w kosciele kathedralnym odprawowała. Czego iż Ichmość Antecessorowie moi nieuczynili, po Ich Mściach Sukcessorach moich pilnie mieć chcę, y koniecżnie obliguię, aby to Postanowienie y ta Fundacya dla porządku dobrego w usługowaniu Panskim, wiecznie a nieodmiennie w kosciele kathedralnym zachowana była. Inatom dał ten moy List pod pieczęcią moią y z podpisem ręki moiey, take z podpisami y Pieczęciami, Ziemian Krola Jego Mści, na to odemnie, Ustnie, Oczewisto, Uproszonych. Ichmści Panow, Panow Jmci Pana Pana Janusza Skumina Tyszkiewicza Pisarza W. x. Litt. Starosty Bracławskiego, Iurborskiego Nowowolskiego, Jmci Pana Mikołaja Wiazewicza Pisarza Ziemskiego, Minskiego, a Pana Piotra Piaseckiego Podwoiewodziego Wilenskiego. Pisan w Wilnie Roku Tysiąc sześćseth dwudziestego pierwszego, Maja Dnia dwudziestego Czwartego

O O O O

Stanisław Kiszka, Episcopus Samogitiæ, manu propria. Janusz Skumin Tyszkiewicz Pisarz W. x. Litt. Starosta Brasławski, Iurborski Nowowolski, własną ręką. Mikołay Wiazewicz Pisarz Ziemski Minski. manu propria. Piotr Piasecki

Piasecki Podwoiewodzi Wilenski manu propria.
Roku Tysecza sest sott dwadcat perwoho Mca Maja dwadcat Czwatoho dnia. tot Zapis Sudu Kniazia Biskupa Zomoytski usudu kotownoho stawszy pryznat.
Jan Oginski Marszatek Trybunatski rukoiu swoiu
Jan Kolenda Pisar

Extractum inscriptionis Poswityn. Super Poswityn legationis pro Ecclesia Altari Martiri et Magnifici Ceremonia

Wypis s knih Spraw kotownych Trybunalnych u Wilni otprawowanych Leta ot Narozenia Syna Bozoho Tysecza Sest sot dwadcat Perwoho Mca Maja dwadcat semoho dnia. Pered nami Sudiami kotownymi na Trybunat u Welikom Kniastwe Litskom z Woiewodztw, y Powetow na Rok Tysiacz Sest sot dwadcat perwy obranymi, Postanowiwszyse oczewisto J. Welm. Jeho Milost Kniaz Stanisław Kiszka Biskup Zomoytski, opowedat y proketadat List swoy we czysty Polskim Pismom pisany Zapisu Wecrystoho Maietnosti swoiey nabytoie Poswitinia w Powete Upitckom lezaczoy na Kostel swoy Worneński katedratny Swentoho Petra, do Stotu Biskupow Zomoytskich, y nadinszyie do toho Kostela nalezaczyie, obychody, Kotory List swoy y Fundusz pered nami Potozywszy, ustnym Soznanem Swoim Stwerdiwszy prosil aby do knih Trybunalskich byt wpisan. A tak My Sud toho Listu Ohlendawszy, y Ustnoho Soznania Jeho Milosti Ksiendza Biskupa Wystuchawszy weleli Jesmo do knih wpisat Kotory Pisuiuczy slowo otslowa takse osobe maiet.

Stanisław Kiszka Biskup Ziemie Zmoydzkiey, czynię wiadomo tym moim wiecznym dobrowolnym Listem, wszythim wobec y komuby wiedziec nalezato iz co Maiętnosc nazwaną Poswityn w Powiecie Upitskim lezącą, Jmci Panu Stefanowi Stołtowinowi y małzonce iego Jeymci Pamięy Krystinie Bielewiczowńie w roku Tysiąc szescseth Dziewietnastym. Augusta Trzydziestego pierwszego dnia, z moich własnych Pieniędzy, dwa Tysiąca czterysta kop zapłaciłem, y nawiecznosc sobie kupiłem, ktorey maiętnosci iz Sławney Pamięci Antecessor moy Biskup Zmoydzki Xiąze Giedroicie połowicę tey ze

Maiętnosci

maiętności Poszwitynskiey od Dziedziców Innych wiecz-
nością nabywszy Biskupstwu Żmudzkiemu y Ichmći
Xięży Biskupom ad mensam Episcopalem inkorporo-
wał, y nato część przez mię kupioną w zastawie w ośmiu
seth kopach Dzierżawszy, także na Biskupstwo lego-
wał warowawszy to w Testamencie swoim aby z tey
zwyż pomienioney Maiętności co roku kapłanow albo
Wikaryow przy Cathedrze Żmudzkiey mieszkaiących kop
dwadzieścia Litewskich dochodziło na Ołtarz od Niego
fundowany przy ktorym sam leży, za ktore by Pieniądze
oni na tydzień tria Sacra, to iest, w Niedzielę, we Wto-
rek, y w Piątek, pro anima ipsius odprawowali. Przetoż
Ia z dobrey woli moiey aby to szczupłe Biskupstwo hoyno-
ści y affektu Pasterskiego wieczną pamiątkę mnie y Do-
mowstwa mego miało, skądby y Następcy miarę brali
y także augmentowali przerzeczoną maiętność Poszwi-
tyńsko tak iakom kupił przy Summie Jmći Xiędza Giedroy-
cia dołożywszy, ogłem, za kop trzy tysiąca dwieście
Biskupstwu Żmudzkiemu Ichmći Xięży Biskupom
Żmudzkim, Sukcessorom moim, do Stołu Biskupiego,
wiecznemi Czasy, oddaię, zapisuię, daruię, y z niey się
zrzekam, nic sobie Prawa nabytego, Dziedzicznego, nic
powinnowactwu, Domowstwa moiego, y nikomu nie-
zostawuiąc, iakoż y wdzierżenie nomine Episcopatus et
Reverendissimorum Episcoporum Venerabili Capituli meo
zaraz podałem, y puściłem, czyniąc sobie moc y władzę
do wszelkiey inszey dispozycyi tey Maiętności Poszwityń-
skiey, ktorey iuż na potym od daty tego Listu, y Ia sam
poko mię Pan Bog na Urzędzie tego Biskupstwa Żmudz-
kiego chować będzie raczył, tych Dobr przerzeczonych wszy-
ści przez Mię nabytych iuż nie iako Dziedzic, ale

iako

iako Biskup zarowno z inszemi Maiętnosciami Biskupstwa Zmudzkiego władać zazywać będę. Osobliwie tez warnię tym moim Listem izem do Summy na zapłacenie tey maiętnosci wziął kop dwieście Litewskich, od Pana Marcina Maciejewicza, y od Paniy Małzonki Jego, ktore oni oddali na Ołtarz podle Sepultury sławney Pamięci Jmći Xiędza Giedroicia Antecessora Mego, aby z dochodow tych Pieniędzy Msza Swięta za umarłą Corką ich a potym za nich samych, co tydzien w dzien Czwarthowy ieden raz czytana odprawowana była. Przeto z wolą Ich postanowiłem z ninieyszego to miec wiecznemi Czasy, aby z tey Maiętnosci Poszwitynskiey, względem tych Dwuset kop na kozdy rok Xięzy Wikaryom dawano było kop osm Lithewskich to iest na kazdą Cwierc, po dwie kopie, za co ktorykolwiek Wikary na kozdy Tydzien w dzien Czwarkowy, ma y powinien będzie Mszą Swiętą za umarłą Corkę, a potym y za nich samych wiecznemi Czasy odprawować. Tymze Listem moim funduię na teyze Maiętnosci Poszwitynskiey ratione Summy moiey własney do kosciola Cathedralnego, na Magistrum Ceremoniarum, dochodu rocznego kop trzydzieści y dwie kopie na kazdą Cwierc, po kop osm Litewskich, ktory Magister Ceremoniarum biorąc Iurgielt y płacę takową powinien będzie iako za zywota moiego mnie tak y po mnie Ichmm Successorom moim według Rzymskich porządkow pilno usługować aby się porządnie Chwała Boza w kosciele kathedralnym odprawowała. Czego iz Ichmć Successorowie moi nie uczynili po Ichmm Successorach moich pilna miec chcę y uprzeymie obliguię aby to postanowienie y ta Fundacya dla porządku dobrego usługowania Panskim wiecznie a nieodmiennie w koscielę Cathedralnym zachowana była. I na tom dał ten moy List pod Pieczęcią.

pod Pieczęcią moią y z podpisem ręki moiey, także z podpisami y pieczęciami Ziemian Kiola JeMści na to odemnie Ustnie Oczewisto Uproszanych Ichmciów Panow Panow Jmci Pana Janusza Skumina Tyszkiewicza Pisarza Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Starosty Bracławskiego, Jurborskiego, Nowowolskiego, Jmci Pana Mikołaia Wiażewicza, Pisarza Ziemskiego, Minskiego, a Pana Piotra Piaseckiego Podwoiewodzego Wilenskiego. Pisan w Wilnie Roku Tysiąc Sześceth dwudziestego pierwszego, Maja Dnia Dwudziestego Czwartego. U tho Listu Peczati Pryti snenych Czotyry a Podpisy ruk tymi Słowy. Stanislaus Kiszka Episcopus Samogitiae manu propria. Janusz Skumin Tyszkiewicz, Pisarz Wielkiego Xięstwa Litewskiego, Starosta Bracławski, Jurborski, Nowowolski własną ręką. Mikołay Wiazewicz Pisarz Ziemski Minski manu propria. Piotr Piasecki Podwoiewodzi Wilenski, manu propria. Kotoraje tuje oczewistoje Soznanie Jasne Welmożnoho Jeho Miłosti Ksiendza Stanisława Kiszki Biskupa Żomoytskoho y tot Jeho własny weczysty zapis jest do Knih Hołownych u Trybunalnych upisany skotorych y sey Wypis pod peczatiu Ziemskoje Woiewodctwa Wilenskoho JeyMsti ksiendzu Biskupu y Welebnoy Kapitule Żomoytskoy Wydan Pisan u Wilni. O Jan Kalenda Wilenski Pisar.
Jan Oginski Marszałek Trybunalski ręką swą. Andrzey Agryppa Deputat Wilenski manu propria, Samuel Rzecicewski Deputat Oszmianski ręką swą. Christophorus Buryna z Kosielska Deputat Oszmianski manu propria. Josef Klonowski Stolnik Połocki Deputat Xtwa Żmuydzkiego, Adam Buchowiecki Deputat Powiatu Grodzienskiego ręką swą, Deputat z Kowna, Kiadziewski ręką swą, Deputat Nowogrodzki Jan Żuk z Karszewa Sekretarz y Dworzanin JKMci ręką swą, Dimitry Masalski Stolnik y Deputat Brasławski ręką swą. Kniaziata Alexander Deputat Brasławski ręką swą. Samuel Starosielski

Starosielski Pedzia Ziemski y Deputat Wilenski manu propria, Z Woiewodstwa Mscisławskiego Deputat Ostapkian Zubrik manu propria.

DOKSZYCE.

Intromissio Bonorum Dokszyce

Wypis Knih kotownych Trybunalnych u Wilni ot Prawowanych

Leta ot Narozenia Syna Bozeho Tysecza szest sott dwadcat perwoho Mca Maja dwadcat dewiatoho Dnia.

Pered Nami Sudiami kotownymi na Trybunat u Welikom Kniastwe Litowskom z Wojewodztw Zemli y Powetow, na Rok Teperesziny Tysecza szest sott dwadcat perwoho obranymi. Stawszy oczewisto Enerat Jeho Korolewskoy Mitosti Welikoho Kniastwa Litowskoho Wojewodctwa Wilenskoho Jan Jundzit Kwit swoy Intromissyiny ku zapisaniu do Knih kotownych Trybunalnych pryznat Pysany wtyie stowy. Ja Jan Jondzit Wozny Generał JKMci Woiewodztwa Wilenskiego Zeznawam tym moim Intromissyinym kwitem iż w Roku teraznieyszym tysiąc Sześcseth dwudziestym pierwszym Miesiąca Maja dwudziestego Siodmego Dnia. A maiąc Ja na ten czas przy sobie strony Ludzi dobrych trzech Szlachciców, Pana Stanisława Pawłowicza, Pana Mikołaja Janowicza, Piotra Zarmiawskiego, z ktoremi mnie będąc uzytym od Jasnie Wielmoznego w Bogu Jmci Xiędza Stanisława Kiszki Biskupa Zmudzkiego na podanie Maiętności swey Dokszyce w Powiecie Oszmianskim leżącey według Listu swego na Pargaminie pisanego, przyznanego y dysponowanego w Trybunale

przez mię

przez mi. Generała y strony Szlachty, y Imieniem Jchmći xięży Biskupow, Kapitule Zmudzkiey, poddał, y zarazem w moc, w dzierżenie y wspokoyne używanie puscił y postąpił y iuż od daty Listu swego przyznanego wyż mianowane pomienioną Jchmćiom Capitule Zmudzkiey w żadney przeszkody czynić wiecznemi Czasy niema y nie będzie mogł, oczym szyrzey wtym Przywileju Jmći Xiędza Biskupa iest opisano. Nacom Ja Dał ten Moy Intromissyiny kwit, z moią Pieczęcią y z podpisem ręki mey tak że pod Pieczęciami strony Szlachty y z podpisami ręki Jch ktory pisać umiał. Pisan w Wilnie Roku Miesiąca y Dnia zwyż pisanego. U toho Kwitu Jntromissyinoho Peczatey prytisnienych Czotyry y podpis Ruki Wozsnoho Enerała tymi słowy Jan Jundił Enerał Ruku swoiu podpisał. Kotory toth Kwit Jntromissyiny Jest do Knih hotownych Trybunalskich upisan s kotorych y ses wypis pod Peczatiu Zemskuju Wojewodstwa Wilenskoho Jch miłosti Otcom Kanonikom Kapituli Kostioła Swiatoho Petra jest wydan. Pisan u Wilni. ....
Jan Oginski Marszałek Trybunalski ręką swą.

Jan Kolenda Zemski Wilenski Pisar.

Andrzey Agryppa Sekretarz J. K. Mći Deputat Wilenski. Woyciech Bychowiec Deputat z Woiewodztwa Trockiego ręką swą. Ostaphiey Kirdey Podstoli y Deputat Powiatu Grodzienskiego. Umiastowski Michał Deputat Xtwa Zmudzkiego. Hector Dawid Szeinski Deputat Upitski. Hołubicki Deputat z Wilkomierza. Jerzy Stabrowski Deputat Połocki. Z Woiewodztwa Mscisławskiego Deputat Ostaphiew Lubnicki.

Prepositura.

Praepositura Vornensis 1681

Praepositurae Privilegium Mednicensis ab Ill.mo et Admodum Rndo Dno Joanne Wyzemierski erectae.

Ja Xiądz Jan Stanisławowicz Wissemierski, Kanonik, y Officyał Zmudzki czynię wiadomo tym moim Listem dobrowolnym, wiecżystem Zapisem przypuszczaiąc ku wiadomości wszytkim wobec y kazdemu zosobna, komuby o tym wiedzieć należało Ludziom teraznieyszego wieku y na potym będącym. Iż Ja maiąc w dzierżeniu moim Maiętności Imienie Leżące w Wielkim Xięstwie Litewskim w Powiecie Upitskim nazwane Wolmiszki zakupiane we trzech tysięci kopach groszy Litewskich od Jmci Pana Jana Jurewicza Wolminskiego Starosty Krewskiego, y od Pani Małżonki Jeymci Pani Halszkiey Malcherowny Zawiszanki Kasztellanki Witepskiey Zawiedzione dzierzec do żywota mego. A po żywocie moim do zapłacenia y oddania zupełna tey wszelkiey pomienioney Summy pieniędzi trzech Tysięcy kop groszy Litewskich komuby za zapisem moim wziąć należało toż Imienie Wolmiszki dzierzec ma. Jako szerzey na samym Liscie zapisie, od Jmci Pana Wolminskiego, y od Pani Małżonki, Jeymci na zaprzedanie tego Imienia Wolmiszki danem w Roku Tysiąc Szesset Piętnastym Miesiąca Lipca piętnastego Dnia datowanoy Opisano iest. A iz ono Summę pieniędzy z daru Bożego y wysługi moiey Dobr Duchownych miałem postrzegaiąc tego aby po żywocie moim to Imienie Wolmiszki y o Summę pieniędzy Zaciągow Prawnych z Bratem moim ani z bliskiemi Krewnemi moiemi

niebyło

niebyło. Przeto Ja Xiądz Jan Wysiemirski z dobrey woli
y uważania mego dla pomnożenia Chwały Boiey teraz
za żywotem moim zarazem zapisuię daruię k zwysz
pomienioną Summę Pieniędzy trzy Tysiące kop Litewskich
na tym Dworze Imienia Wolmiszkach funduię do Bis-
kupstwa Zmudzkiego na Proboszcza Zmudzkiego do ko-
ściola Kathedralnego Worniewskiego na czasy wieczne w-
lewam y zarazem od Dnia y Daty tego Listu mego to
zwysz pomienione Imienie Wolmiszki y pomienioną
Summą trzema Tysiącami kop groszy Litewskich z moc
dzierżenia mego puściłem Imci Xiędzu Biskupowi
Zmudzkiemu, y Kapitule Zmudzkiey poddałem y postąpi-
łem Dzierżeć na wieczność, a mieć tymże Prawem iako
Imc Pan Jan Wolminski Starosta Krewski y Pani Mał-
żonka Ichmci mnie zapisali. Na ktore to Imienie
Wolmiszki Listy y Zapisy na Imie moie służące oddałem
Imci Xiędzu Biskupowi, y Kapitule Zmudzkiey. A Ja
Sam z tego Imienia Wolmiszek y wspomnioney Summy
Trzech Tysięcy kop groszy Litewskich zrzekam się wiecz-
nie oddalaiąc od Brata Mego Pana Marcina Wysze-
mierskiego od Potomkow Jego y od wszytkich bliskich
krewnych moych, ktorzy do tego żadnego przystępu nie maią
mieć ani prawem mogą dochodzić czasy wiecznemi. A
Imcx. Biskup Zmudzki teraźnieyszy, także y Ichmcie
kanonicy Kapituła Zmudzka maią to Imienie Wolmiszki
z budowaniem Dwornym z gruntami z Pasznią Dworną
z Poddanemi Dwornemi wszytkiemi do tego Dworu przy-
należącemi z Czynszami dania groszowa działkietną z
powinnością wszelką w moc Swoiey Dzierżeć Spokoynie
dożywota Mego, y pożywanie moim aż do oddania tey Sum-
my Pieniędzy trzech tysięcy kop groszy Litewskich od
Imci Pana Jana Wolminskiego, Starosty Krewskiego y
od Pani Małżonki Ichmci albo y od krewnych Ichmści

komu

Komu wiecznosć tego Imienia Wołmiszele należec bę-
dzie zostawiwszy wtym Dworze tylko te rzeczy ruchome
które mnie Imć Pan Wołminski spisawszy przy Inwen-
tarzu na Liście podał. A co jest rzeczy moich rucho-
mych zboża pozytkow moich wszelakich przypłod-
ku y bydła nad Inwentarz, to wszystko na wolny
szafunek moy wziołem, tylko tę summę Pieniędzy
Kop Trzy Tysięcy Litewskich na Probostwo do Bi-
skupstwa Żmuydzkiego oddac mają. A dla wycho-
wania X. Proboszcza Żmuydzkiego zatę summę
Kop Trzy Tysięcy groszy Litewskich, ma Imć Xiądz
Biskup y Kapituła Żmuydzka kupic majętnosć według
upodobania swego. Władając y rządząc tym wszy-
stkim, y obierac X Proboszcza Żmuydzkiego. Jakoz te-
raznieyszy Jasnie Wielmozny Imć Xiądz Stanisław
Kiszka z Łaski Bozey Biskup Żmuydzki, Pan nasz
Miłosciwy, natę majętnosć Imienie Wołmiski.
y Pomienioną Summę Pieniędzy trzy Tysiące
Kop groszy Litewskich ma dac y postarmi
według upodobania swego X. Proboszcza Żmuydz-
kiego, do tego kościoła Katedralnego Miednickie-
go w Worniach, jednak nie skąd inąd tylko z
tejze Kapituły Żmuydzkiey Proboszcza podawac
ma. Który X. Proboszcz ztey Fundacyi moiey
ma odprawowac Mszę za Duszę moją na każ-
dy Tydzien po jedney Mszy, lubo tu w Worniach
lubo będzie przesens, albo przez się albo przez inszego
Kapłana. Na które Probostwo tę Summę
moją na wiecznosć Zapisuję, według któ-
rego zapisu mego jako Imć Xiądz Biskup
teraznieyszy, tak y insze napotym naste-
pujące Jchmć Xięża Biskupowie Żmuydz-
scy zachowac się mają. A Ja sam Xiądz
Jan

Xiędz Jan Wyszymierski, ani Brat moy y zaden z bliskich krewnych moich y powinnych wtę ma-iętnosć Jmcienie Wolmiski niiakim sposobem wstępowac, zadney przeszkody czynic, ani do tey Summy Pieniędzy trzech Tysięcy Kop groszy Litewskich zadnego przystępu nie mam miec y upominac się ani prawem dochodzic u Jmcz Xiędza Biskupa ani u kapituły Zmuydzkiey, jako sam niemam mocy y nikt inszy niema y niebędzie mogł miec wiecznie, pod zapłaceniem winy na Jmcz Xiędza Biskupa Zmuydz y na Kapitułę Zmuydzką takiey ze wielkiey zaręki jako sama rzecz jest opisana drugich trzech Tysięcy kop groszy Litewskich. A po zapłacie tey zaręki przecie ledniak to Jmie Wolmiszki y Summa Pieniędzy trzy Tysiące kop Groszy Litewskich w cale wiecznie, bez zadnego naruszenia przy Jmcz Xiędzu Biskupie y Kapitule Zmuydzkiey y przy Proboszczu Zmuydzkim, ktory od Jmcz X Biskupa Zo teraznieyszego y napotym następujących na to Probostwo postanowiony będzie zostawac ma wiecznie. I na to ja Xiądz Jan Wiszymierski datem ten List moy Jmcz Xiędzu Biskupowi y Kapitule Zmuydzkiey pod moją pieczęcią, y spodpisem ręki moiey podpieczęcmi y zpodpisy rąk Ziemian Krola Jmci Ziemi Zmuydzkiey nato odemnie oczewisto uproszonych Jmc Pana Jana Szymonowicza Bielskiego. Pana Jana Wiszterttа a Pana Thymoteusza Byczkiewicza. Pisan w Worniach Roku od Narodzenia Syna Bozego Tysiąc Szesćsett dwudziestego pierwszego Miesiąca Kwietnia dwudziestego dziewiątego Dnia. u tego Listu pieczęci cztery O O O O podpisy

X Jan Stanisławowicz Wiszemirski Kanonik Zmuydzki ręką swą. Proszony pieczętarz oczewisto tego Listu, Jan Szymonowicz Bielski mppria. Ustnie Proszony Pieczętarz

Pieczętarz do tego listu Jan Wysztortt własną ręką podpisałem. ustnie proszony pieczętarz do tego listu przy pieczęci ręką własną podpisał Tymoteusz Byczkiewicz — — — — — — — — — Recognitio — — — —

Roku Tysiecza szestt sott dwacatt perwoho meseca Jolia dwacatt perwoho dnia, tot List usudu Hołownoho oczewisto pryznano. Jan Oginski Marszałek Trybunalski ręką swą. Jan Kolenda Pisar.

Wypis Zknih Trybunalnych uWilni od prawowanych.
Leta ot narozenia Syna Bozeho Tysecza szestsott dwacat perwoho Mca jolia dwacat perwoho dnia.

Perednami sudiami Hołownymi na Trybunał u Welikom Kniastwe Litowskom, zWojewodztw, Zeml, y Powetow na Roki Tepereszny Tysiecza szestt sott dwacat perwy obranymi. Postanowiwszy sie Oczewisto Jeho miłość Ksiendz Jan Stanisławowicz Wyszemerski Kanonik y Oficiał Zomoytski opowedał y pokładał List dobrowolny Zapis we czysty Fundacyi ot sebe Jasne Wełmożnomu wełebnomu wBoze Jeho Miłosti Ksiendzu Stanisławu Kiscze z łaski Bozoje Biskupu Zomoytskomu y wsey Kapitule dany pryznawajuczy u wse to szto unim opisano jest. y Jeho ustnym Soznaniem swoim stwerdiwszy, zedał nas abychmo Jeho do knih hołownych Trybunalnych wpisati weleli. aMy Sud onoho ohlendawszy y Czytanoho wysłuchawszy dali Jesmo do knih wPisati. Kotory wpisujuczy słowo ot słowa spoczatku aż do konca tak sie wsobe majett.

Ja Xiądz

Ja Xiądz Jan Stanisławowicz Wyszemierski Kanonik y Officiał Zmudzki. Czynię wiadomo tym moim Listem dobrowolnym wieczystym Zapisem przypuszczając ku wia dorności wszystkim wobec y każdemu zosobna. Komu by o tym wiedzieć należało Ludziom teraznieyszego wieku y na potym będącym. Iż Ja maiąc w dzierżeniu moim Majętność Imie należące w Wielkim Xięstwie Litewskim w Powiecie Upitskim nazwane Wołmiskie zakupione we trzech Tysiącach Kopach groszy Litewskich, od Imę Pana Jana Jerzewicza Wołminskiego Starosty Krewskiego y od Pani Małżonki Iegmę Pani Alzki Malcherowny Zawiszanki Kasztelanki Witepskiey zawiedzioney dzierżeć do żywota mego. A po żywocie moim do zapłacenia y oddania zupełna tey wszystkiey pomienioney Summy Pienięży trzech Tysięcy Kop groszy Litewskich Komu by Zapisem moim węc należało, to iż Imie Wołmiskie dzierżec ma jako szyrzey na samym Liscie zapisuie od Imę Pana Wołminskiego, y od Pani Małżonki Iegmci na zaprzedanie Imienia tego Wołmiszek danym w Roku Tysiąc sześcset piętnastym Miesiąca Lipca piętnastego Dnia dołożono y opisano iest a iż tę Summę Pieniędzy z daru Bożego y wysługi moiey Dobr Duchownych miałem, postrzegaiąc tego aby po żywocie moim ote Imienie Wołmiskie y o Summę Pieniędzy zaciągow Prawnych z bratem moim, ani z bliskiemi krewnemi moiemi niebyło. Przeto Ja Xiądz Jan Wyszemierski z dobrey woli y uważenia mego, dla pomnożenia Chwały Bożey teraz za żywota mego zarazem Zapisuię daruię tę Summę wwyż pomienioną Summę Pieniędzy trzy Tysiące Kop Litewskich, na tym Dworze y Imieniu Wołmiszkach Funduię do Biskupstwa Zmudzkiego na Proboszcza Zmudzkiego do Kościoła Kathedralnego Worniensliego

naczasy

na czasy wieczne wlewam, y zaraź od dnia y daty tego Listu mego, to zwyż pomienione Imienie Wołmiszki, z pomienioną Summą trzema Tysiącami kop groszy Litewskich z mocy dzierżenia mego puściłem Imę Xu. Biskupowi Żmudzi: y Kapitule Żmudzkiey podałem y postąpiłem dzierżec nawieczność. A mieć tym że Prawem, jako Imę Pan Jan Wołminski Starosta Krzewski y Pani Małżonka Jego Jłymę mnie zapisali; na które to Imienie Wołmiski Listy y Zapisy na Imie moje służące oddałem Imę Xu. Biskupowi y Kapitule Żmudzkiey. A Ja Sam z tego Imienia Wołmiszek y pomienioney Summy trzech Tysięcy kop groszy Litewskich zrzekam się wiecznie, oddalając od Brata mego Pana Marcina Wyszemierskiego, od Potomków Jego, y od wszystkich bliskich Krewnych moich, którzy do tego żadnego przystępu nie mają mieć, ani Prawem dochodzić mogą czasy wiecznemi. A Imę Xiądz Biskup teraźnieyszy, tak że y Ichmę Kanonicy Kapituła Żmudzka, mają to Imie Wołmiski z Budowaniem Dwornym z gruntami z Pasznią Dworną z Poddami wszystkiemi do tego Dworu przynależącemi z Czynszami Danią groszową dziakielną z powinnością wszelką w mocy swey Dzierżec spokoynie do żywota mego, y przy żywocie moim aż do oddania tey Summy pieniędzy trzech Tysięcy kop groszy Litewskich od Imę Pana Jana Wołminskiego Starosty Krzewskiego y od Pani Małżonki Jłymęi albo od Potomków y krewnych Ichmę Komu wieczność tego Imienia Wołmiszek należeć będzie. zostawiwszy tylko te rzeczy ruchome ruchome które mnie Imę Pan Wołminski spisawszy przy Inwentarzu na liście podał. A co jest rzeczy moich ruchomych zboża pożytków moich wszelakich przypłotków koni y bydła nad Inwentarz, to wszystko nawolny frasunek mój wziołem, tylko tę Summę Pieniędzy kop trzy

Tysięcy

Tysięce Litewskich na Probostwo do Biskupstwa Zmuydzkiego oddac mają, a dla wychowania Xiędza Proboszcza Zmuydzkiego za tę Summę kop trzy Tysiące groszy Litewskich ma Imć X Biskup y Kapituła Zmuydzka Księcie Majętność we dług upodobania swego władając y rządząc w tym wszystkim y obracac na pożytek Xdza Proboszcza Zgo. Jakoż teraznieyszy Jaśnie Wielmożny Imć Xiądz Stanisław Kiszka z Łaski Bożey Biskup Zmuydzki Pan nasz Miłościwy na tę Majętność Imienie Wolmiskie y na pomienioną Summę pieniędzy Trzy Tysiące Kop groszy Litewskich ma dac y postarawić według upodobania swego Xdza Proboszcza Zmuydzkiego do tego Kościoła Kathedralnego Medniczkiego w Worniach. Jednak że nie skąd inąd tylko z teyże Kapituły Zmuydzkiey Proboszcza podawac ma. Który Xiądz Proboszcz z tey że Fundacyi moiey ma odprawowac Mszą za Duszę moją na każdy Tydzień po jedney Mszy, lubo to w Worniach lubo to gdzie będzie praesens, albo przez się albo przez innego Kapłana, na które Probostwo tę Summę moją zapisuię według którego Zapisu mego Jako Imć Xiądz Biskup teraznieyszy, tak y inszy na potym następuiący Ichmć Xięża Biskupowie Zmuydzscy zachowac się mają. A Ja sam X. Jan Wyszymierski ani Bratt moy y żaden z bliskich krewnych moich y powinnych w tę Majętność Imienie Wolmiskie ni jakim sposobem wstępowac, żadney przeszkody czynic ani do tey Summy pieniędzy trzech Tysięcy Kop groszy Litewskich żadnego przystępu nie mamy miec y upominac się, ani prawem dochodzic u tego Imć Xdza Biskupa ani u Kapituły Zmuydzkiey jako Ja sam niemam mocy y nikt mocy niema y niebędzie mogł miec wiecznie. Pod zapłaceniem winny na Imć Xdza Biskupa Zmuydzkiego y na Kapitułę Zmuydzką takieyże wielkiey Zaręki jako sama rzecz jest opisana drugich trzech Tysięcy Kop groszy Litewskich. A po zapłacie tey Zaręki Imie

nie Jednak

Przecie jednak to imienie Wielmiszki y summa pienię
dzy trzy tysiące kop groszy Litewskich w całe nie-
czrnie bez żadnego naruszenia przy Jmę Xdzu Bi-
skupie y Kapitule Zmuydzkiey y Proboszczu Żmuydz
kim, ktory od Jmę Xdza Biskupa Zmudzkiego teraz
nieyszego y napotym następuiących na to Probostwo
postanowiony będzie zostawac ma wiecznie. Y na
to Ja Xiądz Jan Wyszemierski dałem ten List moy
JWJmę Xdzu Biskupowi Zmuydzkiemu y Kapitule
Zmuydzkiey pod moją pieczęcią y z podpisem ręki
mey, pod pieczęciami y z podpisy rąk Ziemian
JKmci Ziemi Zmuydzkiey na to odemnie oczewi
sto uproszonych. Jmę Pana Jana Szymonowi
cza Bielskiego. Pana Jana Wysztorta a Pana
Tymoteusza Byczkiewicza. Pisan w Worniach Roku
od narodzenia Syna Bozego Tysiąc Szescsett dwudzie
stego pierwszego Miesiąca Kwietnia dwudziesto
go dziewiątego Dnia. U tego Listu pieczątey przy
tisnienych Cztyry a podpisy ruk tymi slowy. Xiądz
Jan Stanisławowicz Wyszemierski Kanonik Zmuydz
ki ręką swą. Prosiony Oczewisto pieczętarz
do tego Listu Jan Szymonowicz Bielski. Ustnie
prosiony pieczętarz do tego Listu Jan Wysztortt
ręką własną podpisałem. Ustnie prosiony piecze
tarz do tego Listu przypieczęci ręką własną pod
pisał Tymoteusz Byczkiewicz. Ktory tott Listt
zwyż menowany Jest do knih hotownych Try-
bunalnych upisan. S kotorych y ses wypis
pod pecżatiu Zemskoje Woiewodstwa Wilenskoho
Jasne Welmożnomu w Boze welebnomu Jeho milo
sti Ksiendzu Stanisławu Kiszce Biskupu Zmuydz
skomu y Kapitule Zmuydzkoy jest wydan
pisan u Wilni. Jan Kolenda Wilenski

Pisar. Jan Oginski

Jan Oginski marszałek Trybunalski ręką swą. Adam Wnuczek podsendek y Deputatt Wilenski. Ostaphian Kierdey Podstoli y Deputatt Powiatu Grodzienskiego. Jozef Korwowski Stolnik Ploc'ki Deputatt Xięstwa Żmudzkiego. Jan Zuk z Nowogrodzkiego Sekretarz y Dworzanin JKMci ręką swą. Adam Blinstrub Deputatt Xięstwa Żmudzkiego. Deputatt Powiatu Lidzkiego Mikołay Dowgird. Deputatt Powiatu Słonimskiego Adam Jaczyniec na kościeszu Pucieta Alexander deputatt z Brasławia. Deputatt z Województwa Minskiego Jerzy Zierzawicz mpp. z Powiatu Mozyrskiego Sebestian Kruniewicz

Intromiſsio ad Capiendam Poſseſsionem

Wypis s knih holownych Trybunalnych w Wilni ot prawowanych.

Leta ot narożenia Syna Bozoho Tysiecza Szest Sott dwadcat perwoho Meseca y Julia dwadcat treteho Dnia. Pered nami Sudiami holownymi na Trybunał u Welikom Kniastwe Litowskom. z Wojewodstw, Zem y Powetow na Rok Tepereszny Tysecza Szest Sott Dwadcatt perwy obranymi. Stawszy oczewisto Wozny Enerałny KJmci Wojewostwa y Powetu Wilenskoho Jan Jundił Kwit swoy Intromiſsyiny sonał do knih holownych Trybunalnych wtyie słowa pisany.

Proposition

Ja Jan Jundził Jenerał Krola Jmci Wojewodstwa y Powiatu Wilenskiego. Oznaymuię tym moim Kwitem Intromiſsyinym otym iż wRoku teraznieyszym Tysiąc Sześć Sett dwudziestym pierwszym Miesiąca Julij Dwudziestego trzeciego Dnia. Maiąc mnie Jeneratowi trzech Szlachta Ziemian JoKrMci WoXa Litto Pana Mikołaja Pumołowicza. Pana Jana Woyciechowicza

Woyciechowicza, a Pana Adama Bartłomiejewicza
Ktory Xiądz Jan Stanisławowicz Wyszemierski Kanonik
y Officyał Ziemi Zmudzkiey maiąc w dzierżeniu swo-
im Imienie leżące w Wielkim Xięstwie Litewskim
w Powiecie Upitskim nazwane Wołmiszki zaprzeda-
ne we trzech Tysięcy kopach groszy Litewskich, od
Jmci Pana Jana Wołminskiego Starosty krewskiego y
od Pani Małżonki Jeymci do żywota swego. Ktory po-
mieniony Jmc Xiądz Wyszemierski według Listu swego
dobrowolnego fundacyi Innego Zapisu na to danego
to Maiętność Wołmiszki ze wszytkim y z Summą w
wyż pomienioną trzema tysiącmy kop Litewskich
wiecznie darowawszy y fundowawszy do Biskupstwa
Zmudzkiego na Probostwo do Kościoła Kathedralnego
Worniensikiego Jaśnie Wielmożnemu w Bogu
Wielebnemu Jmci Xiędzu Stanisławowi Xiążęcy z
Łaski Bożey Biskupowi teraznieyszemu Ziemie
Zmudzkiey y Kapitule Zmudzkiey a na potym Sukces-
sorom Ichmci następuiącym w moc y w possessyą wiecz-
nie mieć przez mię Generała y przy stronie wyży
mianowaney podał y postąpił, y z tego się wiecznie
zrzekł, ktorą tę Maiętność y wspomnioną Summę
Jmc Xiądz Biskup, y Kapituła Zmudzka, z dobro-
wolnym postąpieniem iego w moc y w wwiązanie swo
wziąwszy mnie Generałowi y stronie przy mnie bę-
dącey oświadczyli. I na tom dał ten moy kwit pie-
częcia y z podpisem ręki mey z pod Pieczęcmi y z podpisy
rąk strony wyżey opisaney. Pisan w Wilnie Roku
Miesiąca y dnia wyż opisanego. U tego Kwitu pie-
czątey przytisnenych cztyry A podpisy rąk Enerała y
Strony tymi słowy Jan Jundził Enerał ręką swą
podpisał. Jan Woyciechowicz ręką swą. Mikołay
Pawłowicz

Pawłowicz ręką swą. Adam Bałtromiejewicz ręką swą. Ktory tott kwit Intromissyiny iest do ksiąg Grodzkich ktorych Trybunalnych wpisan z ktorych ten wypis podpieczęcią Ziemskoiu Woiewodstwa Wilenskiego Jasne Wielmożnemu w Bogu Wielebnemu Jego Miłosti Xiendzu Stanislawu Kiszce Biskupu Ziemski Zmoytskowie y Kapitule Zmoytskiey iest wydan. Pisan w Wilni: .... Jan Kolenda Wilenski Pisar.

Jan Oginski Marszałek Trybunalski ręką swą. Adam Wnuczek Podsędek y Deputat Wilenski. Ostaphian Kierdiey Podstoli y Deputat Powiatu Grodzienskiego Joseph Klonowski Stolnik Połocki Deputat Xięstwa Zmudskiego, Adam Blinstrub Deputat Xięstwa Zmudskiego. Deputat Powiatu Lidskiego Mikołay Dowgird. Deputat Powiatu Kowienskiego Adam Jacynicz na Koszczewie. Puciata Alexander Deputat z Braslawia. Deputat Nowogrodski Jan Zuk z Karszewa Sekretarz y Dworzanin JKMci ręką swą. Deputat z Woiewodstwa Minskiego Jerzy Zienowicz. Z Powiatu Mozyrskiego Sebestyan Krumiewicz Podstoli Mozyrski. Skorylkowat Olenski.

Copia investiturae super Archidiaconatum.

Stanislaus Kiszka Dei et Apostolicae Sedis gratia Episcopus Mednicensis seu Samogitiae.

Illustri et Admodum Rndo D. Nicolao Ponetrio Canonico nro olim, nunc Archidiacono Praelato Cathedralis nrae Mednicensis. Salutem in Dno. Cum plurima virtutum genera induxunt Nos ut et tibi merito ad gratiam faciendam reddamur liberales, Quamobrem Archidiaconatum Praelaturam

Cathedralis

Cathedralis Mednicensis per obitum nuper pie defuncti Rndi Dni Melhioris Grodzicki olim Archidiaconi Medmicensis Vacantem Juris Patronatus nostri tibi tanquam personae Capituli cum omni plenitudine Juris sponte et libere contulimus ac per hasce mas damus investimus, in realem ac realemque Possessionem omnium bonorum honorum dicti Archidiaconatus in Krobinowo inducimus stallum in choro et vocem in Caplo assignamus recepto a te corporali in manibus nostris Juramento, Quod S. Matris Eccliae et nostris Successorumque nostrorum Mandatis parebis bona dicti Archidiaconatus pro posse manutebis ac defendes, alienata ad Jus proprietatemque reduces ac recuperabis officiumque tuum ita Administrabis, ut in die Judicij reddere rationem valeas idcirco omnibus et Singulis Illtribus et Admdm Prelatis Canonicis Mednicen una vel divisim requisitis et requirendis in Virtute S. obedientiae Mandamus quatenus D. Archidiaconum nostrum ad omnia et Singula ad praefatum Archidiaconatum spectantia ad requisitionem ipsius Archidiaconi seu Procuratoris sui inducant seu inducat de bonis Archidiaconatus responderi faciant seu faciat locum in Stallo vocemque in Caplo assignent seu assignet In cuius rei fidem praesentes manu propria subscripsimus et Sigillo nostro communiri Jussimus praesentibus Viris fide dignis Magnificis Nobilibus Dnis Dmo Chrizostomo Klukata D. Stanislao Marcinkiewicz Dmno Joanne Osinski Capt in Hodunski testibus ad praemissa Vocatis et rogatis Dat Vilnae Anno 1622 Mens Junij IIII die.

Subscriptio

Subscriptio manus: Stanislaus Kiszka Episcopus Samogitiæ. Sigillum item

Admandatum tuæ Illmi Dmi

Matthæus Babinowski Canonicus Med. et Aut. Aplica Notarius Publicus. Ipse pub. juste subscripsi.

Privilegium Indulgentiarum Ecclesiæ Vierbolovien. 1609

Franciscus Simoneta Comes DEI et Apostolicæ sedis gratia Episcopus fulginaten. nec non S. D. N. Pauli Divina providentia Papæ et ipsiusque Sanctæ sedis ad Serenissimum Sigismundum in Poloniæ et Svetiæ Regem ipsumque Poloniæ Regnum et Magnum Ducatum Lithuaniæ cum facultatibus legati de latere Nuncius. Universis et Singulis utriusq sexus Christi fidelibus presentes literas inspecturis et lecturis Salutem et Sinceram in Dnno charitatem. Nobis nuper pro parte Vnbl Gregorij Wroblewski Rectoris Ecclesiæ Parlis Novobolen. alias Vierzbolovien. humiliter supplicatum fuit ut processiones cum Smo Corporis Christi Sacramento cum Indulgentiarum concessione pro Aliquibus festis diebus ad augendum cultum Divinum et fidelium devotionem excitandam sumpta Ecclesiæ Parochiali concedere dignaremur. Nos igitur desiderantes populorum Saluti modis omnibus, quantum cum Dnno possumus consulere

consulere, et Christi Fideles quorum merita peccatis et demeritis sunt imparia ad Ecclesias visitandas et alia pia opera exercenda libenter invitare, ut ipsi per hoc et aliorum operum excitium aeternam beatitudinem valeant feliciter adipisci, huiusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica Nobis vigore Literarum Apostolicarum nostrarum facultatum, ad quarum insertionem non tenemur concessa, et qua fungimur in hac parte, moderno eiusdem Ecclesiae nunc et pro tempore existenti Plebano ut deinceps Sanctissimum Corporis Christi Sacramentum summa cum veneratione in prima Dominica cuiuslibet Mensis, nec non in festis videlicet anunciacionis, Visitationis, Assumptionis, Nativitatis, Purificationis, Conceptionis B. M. Virginis à primis Vesperis usque ad secundas inclusive dierum ipsorum in Mari eiusdem Ecclesiae Altari retinere, et ante vel post Missam earundem dierum Publica processione, et quemadmodum in ipso Corporis Christi Festo, non tamen extra Ecclesiae vel coemiteriorum limites, deferre queat tenore praesentium facultatem impartimur. Ut vero ipsi Christi fideles eo libentius devotionis causa dictis processionibus intersint, quoad hoc ibidem dono coelestis gratiae uberius conspexerint se refectos, Nos de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum eius auctoritate Nobis, ut praefertur, tributa confisi, Omnibus et singulis utriusque sexus Christi Fidelibus, qui dictus processionibus Totis festivitatibus cum devotione

devotione, et reverentia interfuerint qui simpliciter Ssmum comitati fuerint centum, qui cum luminaribus accensis ducentos, qui vero pœnitentes, et confessi trecentos dies de injunctis eis, seu aliâs quomodolibet debitis pœnitentiis seuque merito iniungi deberent misericorditer in Domino relaxamus praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Vilnae die quinta Mensis Augusti Anno Domini 1609 Pontus praelibati Ssmi D. N.ri Pauli Divina Providentia Papae V. Anno quinto.

Franciscus Simoneta Epus Fulgin Nuncius Aplicus.

Vidi et approbavi Stanislaus Kiszka Epus Samogitiae.

Indulgentia perpetua 350. Dierum comitantibus Sanctissimum Sacramentum pro Diecesi Samogitiae seu Mednicen.

Franciscus Diotallevius DEI et Apostolicae sedis gratia Epus S. Angeli, et Bisavianum Ssmi Dni N. D. Pauli Divina Providentia Papae Vti Praelatus Domesticus, ac in Stis sua Capella assistens, nec non ejusdem Smi D. N. ipsiusque sedis Aplicae ad Serenissimum Sigismundum III. Poloniae et Sueciae, Regem ipsumque Poloniae Regnum, ac magnum Lithuaniae Ducatum, cum facultatibus Legati de latere Nuncius. Universis et Singulis utriusque sexus Christi Fidelibus Praesentes visuris, lecturis, pariter, et audituris Salutem, et sinceram in Dnõ charitatem

charitatem. Non sine maximo Animi sensu comperimus in omnibus fere locis intra nrae legationis ambitum contentis Ubi Nobiles Viri, ne generis Nobilitati ac dignitati quidquam splendoris denegent, non nisi magna Famulorum Caterva stipati incedere soleant Regem Regum, et Dominum Dominantium, dum Divina Maiestate speciebus Panis et Vini ob infinitum erga nos amorem quodammodo obumbrata ad ægrotos defertur ita deferri, ut nullus quidem ex iis qui obviam fiunt ad praestandum tanto Regi tam multiplici iure debitum obsequium gradum faciant. Res hæc à Catholicis Reipub: institutis, et moribus nimium aliena, ubique Decorum de Cultu Divino supra modum detrahere posset; sed hic potissimum, ubi non desunt permulti, qui à maiorum suorum pietate et Religione et Christi Dni et Sanctorum omnium praescripto aberrantes Smo Eucharistiæ Sacramento, ac illius praestantissimæ dignitati praesenti Corpore et Sanguine, Regis gloriæ mananti fidem et reverentiam denegare audeant. Ut ergo Christi Fideles eò libentius Smo Sacramento, summam pro Viribus reverentiam exhibeant quo Cælestis grae Donis eam ob causam uberius noverint se afficiendos aucte Aplica Nobis vigore nrarum facultatum ad quarum insertionem non tenemur in hac parte concessa ac de omnipotentis Dei misericordia et beatorum Apostolorum Petri et Pauli ejus aucte ut supra Nobis tributa confisi Universis et Singulis, utriusque sexus Christi Fidelibus in Diœcesi Episcopatus Samogitiæ degentibus, qui Sanctissimum Sacramentum dum ad ægrotos defertur sive in templo praesentes antequam inde amoveatur, sive obviam facti comitati

comitati fuerint trecentos ad quinquaginta Dies de iniunctis eis seu alii quomodolibet debitis pœnitentijs misericorditer in Dño relaxamus. Praesentibus perpetuis temporibus Valituris. Datum Varsaviæ Die secunda Martij 1620.

Gratis ubique Franciscus Diotallevius Epūs Sancti Angeli Nuncius Apostolicus.

Joseph Frenfanellus Auditor. (L.S.)

Indulgentia Plenaria ad septennium pro Festo S. Petri et Pauli Apostolorum Ecclesiæ Cathedr. Mednicen. Patronorum.

Paulus PP. V.

Universis Christi fidelibus Praesentes Literas inspecturis salutem, et Apostolicam Benedictionem. Ad augendam fidelium Religionem, et animarum salutem, Cœlestibus Ecclesiæ Thesauris pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christi Fidelibus vere pœnitentibus, et confessis, ac Sacra communione refectis, qui Ecclesiam Cathedralem Mednicen. die Festo Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum à primis Vesperis usque ad Occasum solis Festi huiusmodi singulis Annis devote visitaverint, et ibi pro Christianorum Principum concordia, Hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad DEUM preces effuderint. Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Dño concedimus. Praesentibus

ad septennium

ad septennium tm valituris. Volumus autem, ut si alias Christi Fidelibus dictam Ecclesiam visitantibus aliquam aliam Indulgentiam perpetuo vel ad tempus nondum elapsum duraturam concesserimus, praesentes nullae sint. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, Die XIIII Januarij M.D.C.X.V.IIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

Locus Sigill.

Gratis pro DEO et scripto

S. Cardin: S. Susannae

Anno Millesimo sexcentesimo Quadragesimo Primo die 4ta. Mensis Martij Illustris et Magnificus Dominus D. Adalbertus Waiynski Tivunus Dervianensis Capitaneus Taurunensis S. R. Mttis Cubicularius Aulicus, Testamentum laboriosi Stanislai Nuszkaytis subditi Tryscensis, pro Parte Ecclesiae Parochialis Tryscensis continens pia certa legata, obtulit, ad ingrossandum in Libros beneficiorum cujus tenor de Verbo ad Verbum sequitur talis. W Imie Boga Oyca y Syna, y Ducha Swiętego, Boga w Troycy iedynego. Stan się wszey sprawie, na wieczną pamiątkę Amen. Ja Stanisław Nuszkaytis Ławnik y Poddany Krola Jmci, Ciwunstwa Małych Dyrwian, wyznawam tym Testamentem ostatniey woli moiey, iż ia będąc od Pana Boga ciężką chorobą nawiedziony na Ciele, iednak maiąc zupełny y zdrowy rozum, y umysł moy a upatruiąc to iesliby

Tryskensis Subditi.

mię

mię, P. Bog w tey chorobie będącego z tego świata
zebrac raczył, Ciało moie grzeszne, Duszę moię, Jego
Swiętemu Maiestatowi w niebie oddaię, y poruczam
mocno temu wiedząc iż Pan ten Wszechmogący,
nie pamiętawszy z miłosierdzia swego, grzechow mo-
ich, mnie do Chwały swey przyiąć będzie raczył,
Ciało moie grzeszne, ku oddaniu Ziemi w Kosciele
Tykocinskim powinnym sługom zlecam, Maiętność moię
wszelką Ubogą tak wyłączywszy, y tym Testamen-
tem moim, rozprawiwszy, Zostawuię Naprzod Dom
moy leżący w Ciwunstwie Matych Żyrwian, we wsie-
le przy Panow zewszytkim od mała do wiela z
budowaniem Domowym gumiennym z ogrodami grun-
tami wszelakiemi, ornemi y nieornemi, Kapsy
Stanowczemi, zewszytkiem rzeczami ruchomymi owo go-
ła zewszytkim od mała do wiela, tak jakom sam
dzierżał, y zażywał nic z Niego niewyimuiąc, y niewyłą-
czaiąc, po żywocie moim daię, daruię, y na wieczność
zapisuię Adamowi Matthysowiczowi Szłuszkayciowi
bratankowi swemu połowicę, a drugą połowicę Mat-
hysowi Janowiczu, Kapayciowi Pasynkowi swemu,
maią się obadwa pomienione Osoby, Adam Szłusz-
kaytis bratanek moy, a matych Kayraytis pasynek
moy, iako tym Domem moim, budowaniem y gruntami
wszelakiemi, do Niego należącemi, tak też rzeczami
ruchomemi wszytkiemi, Bydłem rogatym, y nie
rogatym, wielkim y małym, końmi, Klaczami z
Źrebcami. Cyną Miedzią. Kotłami, płatem białym
naczyniem Domowym Żelaznym, y Drzewianym, wszytkie-
mi, ogułem, bo żadnych rzeczy mych, ruchomych, po

Smierci

po Smierci moiey, iakimkolwiek Naywisliey, naywazniey nych w Domu moim Zostanie napewno podzieliwszy się, wiecznie y spokoynie mieć y tego uzywać tym według woli y upodobania swego, szafować, a iednakże zem został rożnym osobom pożyczonych pieniędzy pewne długi moie, winien, mianowicie Panu Walentemu Laudginowi, kop dwadzieścia pięć groszy Litewskich. Panu Janowi Załeskiemu zostałem winien kop pięć groszy Litewskich P. Chrysztophowi Puszkaycziowi Synowcowi swemu zostałem, kop osim, groszy dwadzieścia osim, pieniędzy osim, Stanisławowi Adamayciowi Ławnikowi Sioła Boilsiow zostałem winien kop dziewięć, groszy Litewskich, A tak tym Testamentem moim waruię, y zapisuię aby te pomienione długi moie, wszytkie, tym wyżey opisanym Osobom, Adam Puszkaytis bratanek moy, y Matthys Karraytis pasynek moy z tego domu mego, sobie zapisanego y z ewszelakich rzeczy ruchomych moich po mnie zostałych, bez żadnego zatrudnienia zapłacili, a to zapłaciwszy, nikomu więcey z tego Domu, y rzeczy ruchomych, nie płacąc przy wszytkim tym co maią sobie odemnie zapisanego wiecznie zostać maią a iż mu był został pewny dług winien za Obligiem, Ziemianin Krola Jego Mści Ziemi Zmudskiey, Pan Hieronim Michałowicz Niedanowski ktoregoż mu płacić niechciał pozwawszy do Trybunału, otrzymałem na nim prezyski kop czterystu, y osmdziesiąt kop groszy Litewskich y tę Summę tak zostawuię; iesliby ten Pan Niedanowski

uporu

uporu swego przestawszy, do Ugody się skłonił, Tedy
ma na Kosciol Tryski, gdzie Ciało moie leżeć będzie,
dać gotowymi pieniędzmi kop osmdziesiatt groszy
Litewskich niezatrudniaiąc więcey tey Sprawy, y do na-
kładu nieprzywodząc, a ieśliby niechciał kop osmdzie-
siatt Litt na kosciol Tryski oddac, tedy powinien będzie
ten wszytek przezyſk płacić, ktorego tego wszytkiego
przezysku, dochodzić, y prawnie bawić, zlecam y moc zu-
pełną daie Jmci Panu Janowi Parczewskiemu, Podci-
wuniemu Matyszdyrwian, a y dosiedłszy tego przezysku,
Pan Parczewski, ma połowicę na Kosciol Tryski oddać,
a drugą połowicę sobie za pracą wziąć, a ieśliby się ten
Pan Parczewski tego podiąć niechciał, tedy tę Sprawę
do skutku pewnego, przychodzić zlecono, y daię moc
zupełną Synowcowi swemu, Panu Chrysztophowi Ruſz-
kiewiczowi, Woytowi Ciwunstwa Bierzymianskiego,
Ktory ten Synowiec moy, tę Sprawę skończywszy, y zaten
przezysk Summę wziowszy, albo odprawę odnieszawszy
ma także na Kosciol Tryski oddać połowicę, y postąpić
a drugą połowicę sobie za pracą wziąć, wszak iako Pu-
Parczewskiemu, takteż Panu Synowcowi memu, nikt
żadney przeszkody wiecznie czynić niema, aiż Ja
Ubogi Człek mieszkaiąc w Ciwunstwie Matyszdyr-
wian pod władzą Wielmożnego Pana JwJmści Pa
Pawła Sapiehy Podkanclerzego Wo Xo Litt. Uzna-
łem wielką Łaskę y Dobrodzieystwo JwJmci przeciw-
ko sobie, y zatem przy tey moiey ostatniey woli kła-
niaiąc się JwJmci, daruię y zapisuię JW Mci Siedm-
dziesiatt kop y dwie kopie groszy Litewskich ktoremu

Pieniądze

Pieniądze zostało mu winno Collegium Krolewiec-
kie za dwanascie Wołow Umnie kupionych, ynato
mnie iest Oblig albo znak dany, ktory oblig dałem
do Zachowania, u Jnego Aptekarza, ktory mieszka
w Krolewcu, na Wielkiey Ulicy, niedaleko rynku, ktore
te pieniądze, na Jeymci tam zatym obligiem odyskać
na swą potrzebę obrocic, Jeymci y Xiędzu Adamowi
Jacowiczowi Plebanowi Tyskiemu kop szesć, y groszy
trzy Lith. Co mi winien, za Obligiem Chrysztoph Stanie-
wicz w Popielanach, Panu Janowi Parczewskiemu da-
ruie y zapisuie. kop sześć pozyczonych Jeszcze mu Kasper-
rowiczowi Jawrylowiczowi, ktore ma sobie u Niego
odyskac, a co sie tknie długow moich co mi winno
u Ludzi, to iest mianowicie, we Włości Wielizmian-
skiey u Marcina Jabakayccia, kop trzy groszy Lith. y
groszy dwadziescia, u Abrama Jakształycia, kop
trzy, groszy czterdziesci cztery, we Włości Okmian-
skiey, u Pistyna Szewca Okmianskiego kop trzy
groszy osim, u Walentyna Mileykia groszy trydzie-
sci szesć, u Andrzeja Girdaycia, groszy piędziesiąt
u Kupeykiowey za Chmiel groszy dwadziescia osim,
u Podolanego Pana Oczkiewiczowego u Jurka Ja-
kaycia, kop dwie, tamże u Ambroza Jakaycia
kopa iedna we Włości Surwienskiey u Woyciecha
Gienaycia, groszy Trydziesci. We Włości Popielan-
skiey, u Woyciecha Szutkaycia Złotych cztery, u
Pelucia Klastaycia kopa iedna, w Tryszkach,
u Stanisława Mayraycia, groszy Trydziesci, tamże
u Lubiasia garbarza, kopy pułtorey, tamże u Pawła

Brzeznika

Rzeznika groszy dwadziescia piec, u Podwoyskiego
Tyskiego, Ambrozaycia groszy dwadziescia piec u
Worniach u Pana Andrzeja Zelinskiego kop cztery, tam
ze w Worniach u Koziuta Zwinkla kopa iedna, u Jana
Zyda kop cztery w Krupiech pod Jurborkiem, pod Nar-
kiewiczami u dwuch rzeznikow, u Magnusa, y Piotra
za dwie Jatowicy kop Dziewięć, u Michała Kul-
paycia kop dwanascie, ktore te wszytkie pomienio-
ne długi, mnie winne, daie, daruie, y wiecznie za-
pisuie, część iedne Adamowi Mathysowiczowi bra-
tankowi swemu, a drugą część Matysowi Kayrayciowi
Baszynkowy swemu, a trzecią część Dzieciom Brata
swego, Hrehora, ktore długi wszytkie pomienione
Osoby u tych Dłużnikow odebrawszy, y między Sobą
na trzy części podzieliwszy się, maią na swoy Pożytek,
wiecznie obrocić, nikomu z tego nie wydaiąc, y na-
to ia Stanisław Kuszkaytis, ten Testament moy
zostawuię y daię, uprosiwszy trzech Szlachciców
do Niego z podpisy y Pieczęci przyłożenia, toiest Pana
Jozepha Pabowicza Woznego Krola Jmci Ziemi Zmudz-
kiey Pana Mikołaja Lackowicza, Pana Jana Jem-
bierskiego, Pisan w Szyparach Roku Tysiąc szesćset
w trzydziestym Czwartym Miesiąca Marca dwudzie-
stego Dnia, Rogatus Testium sequitur talis.
Ustnie a Oczewisto proszony Pieczętarz do tego Testa-
mentu od P. Stanisława Kuszkaycia przy Pieczęci
reką swą podpisał. Jozeph Pabowicz Wozny, sequun
tur haec Sigilla eorum similia impressa, + + +.
Item subscriptiones, Pieczętarz Ustnie a Oczywisto
proszony do tego Testamentu od P. Stanisława Kuszkaycia,

reką

ręką własną przy Pieczęci swey podpisałem, Mikołay Łacłowicz tertij testis, Pieczętarz Ustnie y Oczewisto uproszony do tego Testamentu od Stanisława Słuszbojcia, przy Pieczęci swey ręką własną podpisał Jan Tembicki.

Ad Cancellariam huiusmodi testamenti talis inscriptio Notarij Anno Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Primo Vsen Testamentum, coram Audientia Illmi et Rndssmi Dmi D. subordinarij Samogm, est exhibitum, et quod hinc legatum pro parte Eccliae Zrysciensis, admissum, confirmatum et approbatum Decreto Illmi et Rndssmi Dmi D. subordinarij mediante, Ita est, in fidem premissorum, M. Ioannes Ciermiewski Publicus Sacr. Luthe Aptca Notarius mpp.

Litere Fundationis Ecclesie Szydlowiensis Miraculose Beatissime Virginis MARIA. 1457

In nomine Domini Amen. Cunctorum gestorum perit recordationis memoria, neq commensuratur humane eternitate, nisi munimentis literarum scriptisq Sigillorumq videatur roborari. Proinde ego Petrus Giedygalth Heres de Giergise valens diem extremum prevenire, bonis operibus, ne noverca Mors repentino ingressu videatur. Sibi pere cupiens que mea unaque Conthoralis legitime animarum Salutem deducere ad effectum a iuvaminis, mediante Sanitate meorumq Predecessorum remedia, gravitate et anima, quo absit relevaminum sublevando existens sanus ratione Campos, non compulsus, nec coactus, neq alicuius

doli

doli livore seductus, sed de sua bona voluntatis libero arbitrio meorumque amicorum cum Consensu, fundo Ecclesiam in Schilos alias Budo in honorem Sanctæ Mariæ Nativitatis S. Petri S. Bartholomei Sanctorumque Patronorum, sed ut qui Rector Catholicus præfatæ Ecclesiæ famulaverit eamque gubernaverit videatur in necessarijs victu amictuque contentari; ascribo ascribensque trado, dono, perpetualiter, qui primus, secundus, tertius, etc afuerit primo agrum propè Ecclesiam aliaque terras, à via usque ad stagnum, aliamque usque ad flumen, secundum eius extremitates, aquis, rubetis, collibus, secundum ejus Limitationes decem kmetones, Nomine expressos, videlicet Mingalos, Brotutis, Opeylo, Bithasyus, Kivinos, Morelis, Siudiwitros, Petraszus, Siudintos, Fiedaytis, Woygintos, cum eorum Successoribus ac bonis eorum mobilibus, et immobilibus terrisque eorum legitimis, Tres decimas de Curijs meis primam de Schilos, alias Budo secundam de Jiro et tertiam de Pozaboryna nullo grano, seminum excepto, tantum avenæ Panni quoque VII ulnas medij staminis et pellicio annuatim pelliceum alias Szuba pro tempore hiemali Annuatim perpetualiter ovium Redemptione salis trado; duas sexagenas grossorum perpetuæ annuatim, ita tamen, quod post ingressum Unius Universæ carnis meæ, contthoralis quoque, legitime, qui Successor, in hæreditate Schilos, alias Budo, fuerit Ecclesiæ debita perpetualiter, in emisse sub aggravamine conscientiæ solvat, sibi molestias non impingendo Rectorique Ecclesiæ præfatæ provement

provenient jam, præmissos plenarie reddendo etiam qui Rector Ecclesiæ secundum ritum alicujus Ecclesiar Catholicar dispenset, teneat, habeat ad ususq suos convertat Ecclesiæ quod melius sibi videbitur expedire. Præsentib Testibus ad præmissa Spectantibus Honorabili Dno Jacobo Plebano in Rosienie, Dno Nicolao in Cieszyki Dno Paulo Plebano in Betygoła. Nobilibus Dno Minelgo Marschalcone Dni Capitanei Samogitiæ, Dno Minelgo fratre Dno Giedygotth Collatoris, Dno Michaële alio fratre filioq Dni Mihaelis Kibort aliisq quam plurimis fide dignis ad præmissa Spectantibus Actum et Datum in Bucto alias Schilos die Dominico in crastino Sancti Lamparti Anno 1457. Sigillo meo præsentibus subappenso.

Ab hoc pio Fundatore Ecclesia et Bona illi inscripta (nescitur quo fato:) ab Hæresi longo tempore occupata extiterant. Vindicavit deinde Summo cum labore et recuperavit ab Hæresi Illmus Dnus Joannes Smotka Korakiewicz, Suffraganeus Samogitiæ à Dna Mankowa Wnuczkowa Marsalkowa Litvaniæ Consorte Hæretico in Anno 1622. Septembris die gna put latius et expressius in Decreto Tribunalitio (quod in Archivo Cathedrali extat:) continetur de Verbo ad Verbum transumptum. Nicolaus Schwiechowski Canonicus Samogitiæ

Judrany Filia Chweydanensis Ecclesiæ

Ja Ludwik z Dobratynica Siemaszko Starosta Judrański pod wszystkie obowiązki niżey wyrażone przezemnie

przezemnie Samego na mnie załozone y za Instyktem Ducha Sgo benevole ac sponte akceptowane podaię się Czynię wiadomo y jawnie wyznawam sam na siebie donosząc do wiadomosci wszem wobec y Kazdemu z Osobna teraz y wpotomne czasy aż do skonczenia swiata słusznie wiedziec należącemu á osobliwie JW w Bogu Nayprzewielebnieyszym Jchmsciom XX. Biskupom Zgn jako zwierzchnosci Kosciola Bozego wtey Diecezyi maiącym, tudziez Wielmożnym w Bogu Przewielebnym Jchmsciom XX Pratatom y Kanonikom całey Kapituły Zmuydzkim jako wspoł Tutorom Kosciołow na Chwałę Boską wteyże Diecezyi Zmudzkiey wyerygowanych, tym moim dobrowolnym na Chwałę Naywyzszego Pana Boga w Troycy S. jedynego przezemnie do skonczenia Swiata trwac maiącym Fundusszem za Konsensem JW w Bogu Nayprzewielebnieyszego Jmsci X Antoniego Dominika Hrabi na Łohoysku Bardyczewie Tyszkiewicza Biskupa Zgo uczynionym et ad presens w Bogu Przewielebnemu Jmsci Xiędzu Kazimierzowi Piotrowskiemu Plebanowi Chweydańskiemu danym. Post assensum verò vel decessum ejus innym Jchmsciom XX Plebanom Chweydańskim przez JW Jchmsciów Xięży Biskupow Zmuydzkich installowanym Następcom onego usqȝ ad finem mundi służącym y wiedziec potrzebnym otym iż ja wyżej wyrażony Ludwik z Dobratynia Siemaszko Stoł Judrański maiąc z Łaski Nayjasnieyszego Krola Jmsci Polskiego Augusta Wtorego Pana M. miłosciwego Dobra J Jmsci Dzierzawę Judrany nazwaną w xięstwie Zkim w Powiecie Pojurskim w Parafiyi Chweydańskiey sytuowaną cum omnibus attinentiis ad vitalitiam meam Possessionem et dispositionem konferowaną, ktorą teraz za Konsensem Nayjasnieyszo Regnanta Polskiego Augusta Trzeciego teraz nam szczęsliwie panuiącego Pa Miłosciwego in Personas Jchmsciów

Panow Alexandra

Panow Alexandra z Dobratynia y Teofili z Polubinskich Ciwu„
nowny y Starosciankli Twerskicy Siemaszkow Chorążych Mtu„
Pojurskiego Syna y Synowey moich Małżonkow obudwuch spol„
nie in advitalitiam dispositionem et Possessionem vigore Kon„
sensu Nayjasn. Krola Jmści Pa Mto Donancyi cedowałem. Na
Ktorey Dzierżawie adhuc stante Possessione mea dla pomno„
żenia Chwały Bożey w Troycy S. jedynego y dla wystawienia
Honoru Świętego Antoniego Padewskiego wielkiego Cudotwor„
cy oraz dla wygody Prawowiernych Chrześcian w wierze Rzym„
skiey Katolickiey zostaiących Parafianow Chweydanskich w
odległości Parafyalnego Chweydanskiego za rzeką Jurą na
wiosnę y w iesieni niezmiernie rozlewaiącą mieszkaiących
wteyże Dzierżawie we wsi Judranach wteyże Parafyi Chwey„
danskiey Kaplicę pod Tytułem Sgo Antoniego Padewskiego
za Konsensem JWWBogu Nayprzewielebnieyszego Jmści X. Alexandra Hora„
ina Biskupa Żmudzkiego moim własnym kosztem wystawi„
łem, w Ktorey od Erekcyi aż dotąd za Indultami JWWBogu Nayprze„
wielebnieyszych Jchmściow XX Biskupow Żmudzkich co trzecia
Niedziela y co trzeci dzien Uroczystych Świąt Bożego Naro„
dzenia, Wielkieynocy y Zielonych Świątek takoż w Dzien Sgo
Antoniego Padewskiego wielkiego z łaski Bożey Cudotworcy
przez Jchmściow Xięży Plebanow Chweydanskich Msze Święte
odprawowały się y teraz odprawuią się. w Czym tedy ia wi„
dząc augmentacyią Chwały Bożey y chcąc aby ona wtey Ka„
plicy in perpetuum nieustawała, ale coraz bardziey w ser„
cach Chrześcianskich pomnażała się, upatrzywszy to że Ka„
plica żadney osobliwey nizkąd niema adotacyi ani fun„
duszu, ktoraby post fata mea mogła bez sposobu reparacyi
przyzwoitego ad ruinam przyiść y dobrze zaczęta na Chwałę
Boską ustać Dewocya: Sam z Dobrey woli moiey ex instinctu
Ducha Sgo mnie uczynioney ani z żadnego przymusu chcąc
aby in perpetuum pomieniona Kaplica in sua integritate
zostawała y Nabożenstwo odprawowania Mszy Świętych,
takoż po mszy Świętey y przeczytaney ad populum Ewangelii

Świętey

Swiętey Exorta choc krotka, lub instrukcyia Katechizmu o wierze Swiętey katolickiey post decessum meum y Syna oraz y Synowey moich w oney nie ustawała, ale co druga niedziela y cotrzeci dzien Uroczystych Swiąt Bożego Narodzenia, Wielkiey Nocy, Zielonych Swiątek y wdzien Sgo Antoniego Padewskiego Cudotworcy jako w Filii do Kościoła Parafialnego Chweydanskiego należącey Msze Swiętę za dusze moię wszystkich Antecessorow y Sukcessorow moich takoż wszystkich Dobrodzieiow tey Kaplicy z pomienionemi exhortami lub nauką Katechizmu o pożytkach y Artykułach wiary swiętey Rzymskiey Katolickiey przez Ichmc XX. Plebanow Chweydanskich lub Kommendarzow Ichmciow in perpetuum ninterrupte ex Consensu JWW. Ichm w Bogu Nayprzew Ichmc XX Biskupow Zmudz et sede vacante WW w Bogu Przew Ichmc XX Administratoribus in Spiritualibus odprawowały się; Umyśliłem ten moy dobrowolny nigdy nieodmienny wiekopomny na pomienioną Kaplicę Sudranską uczynic Fundusz, usiłuiąc tey Łaski Boskiey y JWW Ichmc XX Biskupow Zmuydzkich Teraznieyszego y Przyszłych aby Ona za Filię do Kościoła Parafialnego Chweydanskiego uznana była, a podług supra wyrażoney Obligacyi expressyi moiey co druga Niedziela y co trzeci dzien Swiąt Uroczystych oraz w Uroczystość Sgo Antoniego, dla wygody Ichmc Panow Parafianow niemogących pod czas roztopow rzeki Jury do Kościoła Chweydanskiego przybyc za Konsensami JWWnych Ichmc Xięży Biskupow Zmuydzkich et sede vacante Administratorow in Spiritualibus corocznie aż do skonczenia swiata Msze S. z Exhortami lub nauką Katechizmu odprawowane były. Na co y za co ex pio zelo meo ku Naywiększey Chwale Boskiey maiąc z Jegoz Łaski Naywyższego Pana Boga w Troycy S. Jedynego gotowey Summy Dwa Tysiące Tynfow monetą dobrą Talarową Tynfową Szostakową do dozresnego wolnego szafunku mego mnie daną y powierzoną, á chcąc ex eßis donis ac datis Temuż Naywyższemu Panu in Holocaustum offerenciyią ad Majorem illius Gloriam uczynic oba dwa pomienione dwa Tysiące gotowemi pyniędzmi tym Funduszem moim żadnego pretextu sobie y Sukcessorom moim do tey Summy niezachowawszy y regreßu in perpetuum wyrzekłszy się na pomienioną Kaplicę Sudranską pro Suffragiis supra expreßar Mißar ku pomnożeniu Chwały

Chwały Boskiey perpetuis et irretractabilibus in aeternum Za„
piszuię y wrzce w Bogu Przew. Jmci X Kazimierza Piotrowskiego„
ad presens Plebana Chweydanskiego oddaię, daiąc wolnosć„
y pozwalaiąc pomienionemu Jmci X Plebanowi Chweydzesnum„
za wiadomoscią moią y Konsensem JW. X. Biskupa Pana y Do„
brodzieja moiego aut Officii Ejus komu chcąc na pewne nie„
zawodne y żadnemi długami ani przewodami prawnemi nieo„
nerowane wolne swobodne dobra wystarczaiące sto czterdziescie„
Tynfow do Roku Prowizyi od tych dwuch tysięcy Tynfow przy„
chodzącey y niezawodnie dochodzić maiącey na Prawo wyderkafo„
we strictissime opisane obadwa Tysiące razem nierozłączaiąc„
w iedno mieysce dać pozyczyć, a pozyczywszy pomienioną prowi„
zyią po siedmiu od sta Tynfow a od Tysiąca po siedmdziesiąt„
in Summa co rok po stu y czterdziescie Tynfow aż do odda„
nia samego kapitału dwuch Tysięcy Tynfow odbierać, y za tę„
Prowizyią odprawuiąc ni interrupte pomienione Suffragia Mszy„
Świętych [?] Exhortę lub naukę katechizmu w Kaplicy Sudranskiey„
iako Sam teraznieyszy Jmci X Pleban Chweydanski tak Następcy„
Jmci wolni y moźni będą in suos usus obracać, w czym iako ia„
Sam poki zyc będę żadną przeszkodę bydz niemam, tak Sukces„
sorowie moi niepowinni będą pod zaręką dwuch tysięcy Tynfow„
y pod nagrodzeniem wszystkich szkod y expensow prawnych„
gotostownie bez przysięgi rzeczonych, bylebytylko, iako teraz„
nieyszy X. X. Pleban Chweydanski, tak następcy Jmci naznaczo„
nemi dniami Mszy S. y Exhortę dla nieumieiętnego ludu Ar„
tykułow wiary S. Katolickiey ni interrupte odprawowali; Si„
secus nie uczyniliby Jchmć XX. Plebani Chweydanscy temu Fun„
duszowi moiemu w odprawowaniu Mszy S. y kazania Exhorty„
albo Katechizmu w przeznaczonych dniach zadosyć czynić, albo„
interrupte odprawowali, tedy wolność sobie y Sukcessorom moim„
zachowuię do odbierania tey Summy y na inną Fundacyią ku„
Chwale Boskiey obrocenia. Przytym też waruię y to iako ad„
praesens będącemu Jmci X Kazimierzowi Piotrowskiemu Pleba„
nowi Chweydanskiemu tak Następcom Jmci Jchmć XX. Pleba„
nom Chweydanskim, iż gdy z iednego mieysca odbiorą tę Sum„
mę, aby na drugie mieysce bez woli moiey iako Fundatora

y Sukcessorow

y Sukcessorow moich, ktorych Fundatorami y Dyspozytorami tey Sum-
my czynię y naznaczam, oraz bez Konsensu JWnych Jchmć Xięży
Biskupow Zmudzkich niekorrespondujące y niewystarczaiące
na Rok po Sto czterdzieście Tynfow płaci nieoddawali, żądaiąc
tego ażeby za dosyćiem Prowizyi y niezginieniem samego Kapitału
Dwoch Tysięcy Tynfow, nigdy aż do skonczenia swiata pomienio-
ne Suffragia odprawowania Mszy Swiętych y kazania Exhort
w Kaplicy Judranskiey nieustawały, owszem życzę tym że Jchmć Pom
Xięży Plebanom Chweydanskim jesliby przez kogo donatio na tę Kapli-
cę Funduszu przybyła, aby ustawicznego Jmć X. Kommendarza jako
w Filii swoiey dla tym wieyszego odprawowania Suffragiow za
Konsensem JWJchmć Xięży Biskupow Zmudzkich chowali.
Co aby ratum et firmum na Chwałę Naywyzszego Pana Boga
było, naznaczaiąc za Opiekunow y Protektorow tey ubogiey Fun-
dacyi moiey JWJchmć XX. Biskupow Zmudzkich pro tempore
będących z Całą Przeswietną Kapitułą Zmudzką jak nayspokorniey
upraszam aby tey fundacyi upaść niedawali y diminucyi Sum-
my oraz Suffragiow niedopuszczali przestrzegaiąc Jchmciow XX.
Plebanow Chweydanskich aby tey Kaplicy ad ruinam przyiść nie-
dawali ale pro posse suo cum auxilio Parafianow w oney na na-
bożenstwie bywaiących należycie reparowali pod strasznym Są-
dem Boskim obliguię, gdyż mnie ona, nim ze wszystkim jako
teraz jest opatrzona ze wszystkiemi apparatami Kościelnemi
Kielichami Ornatami niemało kosztuie. Czego wszystkiego maią
doziérać Jchmć XX. Plebani pro tempore będący y JWJchmć XX.
Biskupom Zmudzkim y całey Przeswie Kapitule Zmudzkiey
jako Opiekunom przezemnie naznaczonym y uproszonym
donosić skoro postrzegą przy ruinę Kaplicy y jakowy decess nie-
dochodzącey sobie od tey prowizyi Summy, upraszaiąc gdyby
sposob do Reparacyi Kaplicy pokazali nienaruszaiąc tey Kapital-
ney Summy Dwoch Tysięcy Tynfow y z Zawodnych Dobr na
inne pewnieysze niezawodne dobra za wiadomością Sukcessorow
moich jako Fundatorow poki onych stanie, albo od siebie kogo

za Fundatora

za Fundatora naznaczą, przenosili; dla doyscia niezawodney prowi,
zyi y niezaginieniem samego kapitału. Quam securitatem
tey Summy moiey funduszowey Dwoch Tysięcy Tynfow y prowi,
zyi od oney przychodzącey obwarowawszy, oraz przy Sukcessorach
moich jako Fundatorach po mnie pozostałych w Opiekę Ichm
Ichm XX Biskupow y Całey Kapituły Przeswietney Żmuydzkiey
oddawszy, waruię y to jesliby za przedłużeniem się wieku ludzkie,
go post fata mea, Syna, y Synowey moich albo wnukow prawnu,
kow za nastąpieniem nowych Dzierzawcow ta kaplica zniszczy
niemaiące Opatrznosci wcale opadła y niemogłyby tę mszę stę
odprawować tedy tę summę Dwa Tysiące Tynfow z prowiziami
dorocznemi od oney przychodzącemi y wszelki apparat kościelny
Kielich Patynę Puszkę Ornaty z całym apparatem Ołtarze y Dzwony
jako moim własnym kosztem sporządzone do Kościoła Para,
fialnego Chweydanskiego na Bractwo Nayświętszey Panny Rożanco,
wey przenaszam y zapisuię z tą obligacyą aby Ichmc Xięża
Chweydanscy za konsensem J.Wo w Bogu Nayprzewielebn Jmci Xiędza
Biskupa eo tempore będącego y Całey Kapituły Żmuydzkiey
jako Opiekunow odebrawszy pod Regestrem wszelki apparat
wyż wyrażony z tey opadłey kaplicy y prowizyi od tey summy
odbieraiące co piątek na każdy Rok aż do skończenia swia,
ta po jedney mszy swiętey na wyż wyrażoną Intencyą sami
przez siebie lub przez Kommendarzow swoich sub onere
Conscientiæ nieopuszczaiąc żadnego piątku odprawowali.
Co wszystko aby się tak stało na Naywiększą Chwałę Naywyż,
szego Pana Boga w Troycy swiętey Jedynego y na wysławie,
nie Sgo Antoniego jako wielkiego z łaski Boskiey Cudotworcy
oraz na wybawienie Dusz w czyscu będących odemnie ra,
tunku mszami swiętemi potrzebuiących, jakom tu opisał,
chcąc mieć aż do skończenia swiata ten moy dobrowolny
novæ Erectionis funduszowy zapis z podpisem ręki moiey
y Ichmc Panow Pieczętarzow w Bogu Przewielebnemu Jmci
Xiędzu Kazimierzowi Piotrowskiemu Plebanowi Chwey,
danskiemu

danskiemu daię. Pisan w Chweydanach Roku Tysiąc Siedmsetnego Pięcdziesiąt wtorego Miesiąca Lipca Dwudziestego ósmego Dnia.
Ludwik z Dobrutyna Siemaszko Sta Zudski mpp Ustnie y oczewisto Proszony pieczętarz od Wpana Ludwika z Dabrutynia Siemaszki Starosty Sudranskiego do tego Zapisu Funduszu wieczystego na Kaplicę Sudranską lokowaney Summy intus wyrażoney a za Filią pomienioną Kaplicę do kościoła Chweydanskiego przyłączoną, dobrowolnie Jmć Xiędzu Kazimierzowi Piotrowskiemu Plebanowi Chweydanskiemu danego podług Prawa podpisuię się
Felicyan Buchowiecki Sta Zubind mpp oczewisto Proszony Pieczętarz do tego Funduszu podług Prawa podpisuyę się Fran. Radunski P Starodubowski.
Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od Osoby wyż wyrażoney do tego wieczystego funduszu podpisuię się: Kazimierz Stanisław Putwinski Skarbnik Wołkowyski mpp
Approbatio Illmi Exllmi ac Rmi Dni Loci Ord cum impressione Sigilli Ejusdem ad calcem Tenoris sequentis:
Anno Dni 1755. die tertia Mensis Julii exhibita coram Nobis Antonio Dominico Comite in Zołoysk et Bardyow Tyszkiewicz Epo Samogs introscripta fundatio, per quam Zelo pietatis et Cultus Divini in Ecclesia promovendi duo millia Tympfonum Ecclesiae Filiali Sudranensi, in dotem Illris et Magnifici Dni Ludovicus de Dobratyn Siemaszko Praefectus Sudranensis aeterne inscripsit, Supplicatum fuit debita cum Instantia ut robur Authoritate Nostra Ordinaria addere dignaremur. Nos tali petitioni tanquam justae benigne annuentes, ut omnia et singula introscripta in viridi observantia aeterne permaneant, et ad perpetuam rei memoriam perennent in omnibus punctis Clausulis et articulis et conditionibus universis Authoritate Nostra Ordinaria approbavimus, admisimus, ratificavimus et confirmavimus, vim et robur perpetuae firmitatis debere habere declaravimus et demandavimus. In quorum fidem manu Nostra subscripsimus. Datum Olsiadis Anno Ut supra.
Antonius Episcopus

Testamentu Illmi Tyszkiewicz

Testamentum Illmi D. Petkiewicz.

Jacobus Uchanski DEI gratia Archiepiscopus Gnesnensis Legatus Natus et Regni Poloniae Primas. Universis et Singulis Praesentibus nostras Literas visuris lecturis pariter et auditoris praesentibus et futuris ac quibus interest interesit et in futurum quomodolibet interesse poterit quoque praesens tangit negotium tenore praesentium significamus. Quomodo exhibito et presentato coram Nobis tamquam legato nato pro parte Exequutorum Testamenti Rmi olim Dni Georgij Petkiewicz Epi Samogitiensis nuper vita functi sede tunc Epatus Samogitiae Vacante certo Testamento et extrema voluntate manu propria, ut apparebat et est recognit ipsius Rmi olim Dmni Georgij Epi subscript. Sigilloque communito ac per legatum Joann. à Swiezechow Vrbilis Capli Mednicensis Notarium subscript. Tum etiam codicillo manu eiusdem Rmi olim Dmni Epi subscript et Sigillo communito sanis salvis et integris ac in nullo vicialis neque cancellatis sed omni prorsus vitio et suspitionis nota carentium fuimus pro parte Exequutorum Testamenti predicti debita cum Instantia petiti et requisiti quatenus hunmi Testamentum seu extremam voluntatem praefati Rmi olim Dni testatoris una cum Filio Sericeo, Violacei coloris consignatum una cum codicillo supradicto in omnibus et Singulis suis punctis, clausulis particulis et conditionibus. Universis auctoritate nostra atque legationis nat vigore admittere, approbare, ratificare et confirmare aucteme nostram pariter et

decretum.

decretum eidem apponere, ac illud ubertati et immunitati Ecclesiae adscribere dignaremur. Nos vero ne per celerem dicti Testamenti et extremae voluntatis confirmationem alicui iniare sua praeiudicium faterere videamus mandavimus omnia citationis in vim edicti litteras solito verborum sub tenore, contra omnes et singulos sua communiter vel divisim interesse habere praetendentium praemittendum duximus et praemisimus. Cuiusquidem Testamenti Tenor est talis. IN Nomine Domini Amen. Anno Nativitatis eiusdem millesimo Quingentesimo septuagesimo quarto. Indictione secunda Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris et D. Domini Georgij Divina providentia Papae tredecimi factum moderni Anno ipsius secundo Vornie in Domo maiore lignea Episcopali stuba fenestris versus orientem sit hora 11. In mei Venerabilis Ioannis à Swienachow Capituli Ecclesiae Cathedralis Mednicensis, Actorum Notarij et Testium Infrascriptorum ad id specialiter rogatorum et vocatorum praesens constitutus Personaliter Reverendissimus in Christo Pater et D.D. Georgius Petkiewicz DEI gratia Episcopus Samogitiae aeger corpore mente tamen sanus et bonae sanis compos existens in lecto agritudinis libera intra se deliberatione longo ante tempore prohabita cogitans nihil certius morte quem eam Divina Maiestas voluerit nemini venit evitanda de vera et spontanea voluntate manu et praemittit ipsius Reverendissimi olim Episcopi atque praedicti Notarij subscriptum et Sigillo eiusdem Testatoris Salubri Consilio suum tale fecit, condidit, et solemniter ordinavit, suum verum legitimum et Memorabilem

et memorabilem, Testamentum. In primis quidem animam suam humiliter et devote DEO omnipotenti Creatori et Salvatori Dno Jesu Chro eiusq gloriosae Matri Mariae semper Virgini totiq Caelesti Curiae recommendavit, clara voce ac solemniter profitendo se velle mori in ea qua stetit Sacrosancta fide Catholica Orthodoxa Romana. Corporis aut sui cum anima ex hac miseriarum valle ad Caeleste consortium revocata fuerit Sepulturam in Eccl[ia] Cathedr: Vilnen elegit et assignavit. Item ad Ecclesiam Cathedralem Vilnen pro Anniversarijs Horis quas celebrationem Missae cum Vigilijs pro Defunctis vocant singulis quattuor temporibus in Laudem DEI Omnipotentis et pro Anima sua salute celebrant Quinquaginta kopas Lithvanicales legavit et adscripsit. Hac quidem cautela. Quod si Rmus in Chro Pr et D. Dnus Valerianus DEI gra Epus Vilnen et Rmus Dnus Epus Samogitiae cum Rector Collegij Vilnen. Visitorum eorumq Successores et Petrus Petkiewicz Nepos eius ex fratre quos omnium suarum piarum legationum Primario tutores fecit resupinam in celebrandis huiusce anniversarijs precationibus negligentiam viderint dictam Summam pecuniariam tanquam ab ingratis auferre, et in pauperum adolescentulorum educationem in his apud Jesuitas Vilnae impendere debent. Item Pro sepeliendo corpore cum DEUS evocaverit Animam suam pro exequijs funeralibus more Christiano et secundum ritum

Veteris

Veteris Ecclæ peragendis quindecim kopas legavit et pro Pauperibus triginta grossos distribuendos ordinavit. Item ordinavi pro ornamento Ecclesiæ quatuor tapetia et Ornatum unum pro Celebratione Missæ cum Integro apparatu et Calice argenteo deaurato cum tegumento, et instratu Alteris. Item quod Canonici conquererent se carere in Ecclesia pro celebratione Sacrifficij Missæ ornatu nigro. Legavit et ordinavit de serico viloso novum Ornatum nigrum cum Cruce Alba bissina et integro Sacerdotis indumento fierit. Item omnes imagines grandiores et alias Flandrica opere quæ continent historias Sacras legavit et exornatione Templi. Item ne lites seu discordiæ post decessum ipsius ex hac vita inter Amicos et consanguineos occasione bonorum per ipsum Dm testatorem relictorum Juberiant propter quas salus ipsiq impediri aut negligi posset. Omnibus melioribus modo via iure Sigillo causa, et forma, quibus melius et efficatius potuit et Debuit elegit nominavit constituit, et Solemniter ordinavit in suos veros certos, et legittimos bonorum suorum infrascriptorum Executorum seu fidei Commissarios absentes tanquam Pntes Vct Rndo et Unbiles Dnos Stanislaum Skotaczko. Gasperum Krzywanski. Nicolaum Doux. Balthasarum Ulicki, Cancos Mednicen adjuncto ad eam distributionem Nobi Dno Ioanne Mieczeiewski

Plebano

Plebano in Rossieynie familiari suo omnes in solidum coniunctim et divisim dans et concedens ipsis Dnis Executoribus plenam et omnimodam potestatem bona sua infrascripta a DEO data ac omnem suppellectilem suam iuxta ordinationem et dispositionem singulorum per eum Testamentorum dividendi distribuendi et inquantum testator ipse moreretur, Testamentum exequendi, ac alia oia et singula quae in ea, premissa fuerint necessaria et oportuna faciens, gerens et exercens secundum DEUM omnipotentem et ipsorum Conscientiam. Caeterum in hoc Testamento seu ultima voluntate sua fecit mentionem alterius peculiaris testamenti sui, quo mille Septingentes Kopas Lithuanicales pro educatione duodecim adolescentum in honestis bonis Vilnae apud PP. Jesuitas ut unum gratis debitum sibi iuxta Statuta Provincialia in eundem usum Studiosorum legavit et adscripsit, ita ut hoc Testamentum nil detrahat illi neque illud huic sed ambo in suo robore et vigore firmiter permaneat et conservent, nihilominus tamen siquid deest in illo ut ex hoc desumat et addat illi et e contra. Nempe ut ex oppidis Epatus Samogitiensis Vornie, Olsiady, Kolteniany, Oppidanorum quatuor liberi et in defectu, eorum Vilicanorum Filij honestiores eligantur ad quos Nobilium duo addantur propter firmiorem tutellam Testamenti sit ut ex Samogitia sint

numero

numero sex qui hac liberatione et beneficentia gauderent. Ex Lithuan. Diaece: Vilnen: tenetorij Eis sistenĝ. totidem sex Nobiles Cognati et consanguinei Rmi Testatoris praeceteris ad id admittantur et recipiant. Quorum quidem omnium praesentationem ad Illmus sibi Rmus Testator reliquit quamdiu in vivis extiterit pro salute aut vitae debito: Samogitienĝ adolescentum Praesentatio Vnbli Capituli Medniceng et Rndis Dnis Canonicis concedi ad tempus donec Rndus Dnus Petrus Petkovicius Canonicus Medniceng in Vidukle et Betygola Plebanus Ex studijs reversus fuerit, ad quem tunc Jus Praesentationis talium Adolescentorum quam in Samogitia tam in Lithuania Praefatorum quamdiu vixerit pertinebit post obitum vero quemdiu vivere cupio ipsius Deinceps ad Vnble Capitulum et Rndos Dnos Canonicos Medniceng Jus Praesentationis Samogitienĝ Adolescentulorum recidet in eorumq manibus erit perpetuis temporibus potestas Praesentandi sex Adolescent. Samogitas. Reliquos Sex Adolescentes quos ex Diaece: Vilnen. territorij Ecsiperĝ ad id liberalitatis generis admittendas assignavit post suam è vita migrationem Fratres et Sorores german. Praesentabunt donec redeat ex Studijs super aliquottes Praefatus Rndus D. Petrus Petkovicius Canonicus Vornenĝ quamdiu superstes erit eorundem quoq Adolescentulorum tanquam suorum Consanguineorum et cognatorum providendi et Praesentandi curam sustinebit. Quod post obitum eius iterum ad fratres et Sorores

communes

communes meos germanas eorumque Successores secundum modum Successionis ad haereditatem revolvetur perpetue duraturum quia uero apud Nos vix alphabetarios tradunt pueros litteris erudiendos, modus quidam statuendus est, quamdiu tali beneficio fungi debeant ad hunc modum praesentatio sufficere aut talibus existimavit. decennium ne perpetuo sint discentes nunquam docentes, neque cursum Studiorum suorum alio intendant quam ut Ecclesiae DEI sint Ministri utiles qui tali spacio transacto debent redire ad suas Dioeces. et a Loci ordinario petere provisionem seu gubernationem Ecclesiarum, quarum proch dolor hisce temporibus multae Desertae ob penuriam Ministrorum et desolatae jacent. Fit aliquando ut et praesentantes et recipientes saepius fallantur. naturis quorundam puerili modestia celante postea Successu temporis ultro se prodit cuiusque animus et inclinatio naturalis ac longe recedunt atramitte vero disciplinae tales si coerceri disciplina instituta non poterint, rejiciant et alij in eorum locis magis idonei praesententur ne una morbida ovis plures inficiat. Liberum etiam praesentatoribus erit et certum tempus praefinire quamdiu quis debeat exercere se in litteris ita tamen ut spatium iam definitum non transcedant sed infra subsistant, quod propter multas de necesitate aliquando obvenire potest. Postremo et hoc. Reverendissimi testatoris animum movit, si Successu temporis aut statim ab initio

tentus

tentur census posit redimi ea Summa quam legavit ita ut posint nõ sordido sed frugali vic-tu plures sustentari adolescentes in his augea-tur eorũ numerus ex Samogitia et Districtu Tysiuceñ pari rõe quorũ omniũ diligentiorẽ mã administraõẽ et dispensaõem Rrũ Dnrũ PP. Societatis Iesu solicitudini ac devotioni commen-do sperans ut eorũ curã in futuro Seculo Dnũs nr̃ JESUS Christus pro sua misericordia cõiobit et acrenumerabit. Pro tanto aut beneficio equũ et par erit ut Singulis saltẽ quadran-tibus Anni Sacrificiũ Misse procurent fieri et pro fundatoris anima DEUM suppliciter orent. Porro eodẽ ipso Testamento Bernar-dinorũ Monasterio Vilnẽ pro Restauratione templi centũ sexaginta quatuor Sexagenas Lithuanicales debiti certi, et liquidi quod sibi solui debet ex thesauro Sacre Regie Mtti uti id liã Sacre ipsius Mttis Regie ac Ma-gnifici Dnĩ Naruszeuicz. Mag. Duc. Lith. thesaurarij Testantur legavit et ordinavit. De-niq eidẽ Monasterio quadraginta kopas Lithuanicales mutuo datas Dnõ Stanõ Naru-szewicz Ciueno Vilnẽ legavit. Quemadmodũ Cirographũ testatur, uti de ijs omnibus in memo-rato peculiari Testamento fusius et liquidius continentur. Testamenti vero tutores et Procura-tores fecit Rmũ in Chrõ Prẽm et Dnũ Dnũ Valerianũ DEI grã Epũ Vilnẽ Rmũm Dnũ Epũ Samogitiẽ et Rmũ Dnũ Stanislaũ War-szewicki Vilnẽ Societatis Iesu Collegij Rectorẽ et eorũ Succes. Sed in debito exterquenẽ quod

legatũ.

legatum est templo Divi Bernardini quia specta-
bilis et Magnificus Dominus Augustinus Rotundus
Advocatus Vilnensis Juris utriusque Doctor et Secretarius
Regiae Mttis primarium Magistratum in ea urbe gerit
ne gravetur Sanctos pres sine opera mnare il-
lis presto esse vehementer. Dnus Testator orat
et obsecrat. Tandem dictus Testator specificatione
bona sua iuxta depositionem Animi demonstra-
vit et legavit reliqua bona sua sic. Inprimis Fri
Francisco germano viginti kopas Lithuanicales
et equos duos, et unum Calicem argenteum altum lega-
vit. Item petri generi Uxori Nepoti suo quae Fran-
cisci Filiam duxit viginti kopas et Equum unum
legavit. Duabus Sororibus germanis Drusianae
et Rosiae singulis Vicinas kopas Lithuanicales
et Equos binos, et cuique Calicem argenteum altum
exigentem operas. Item Cochlearia argentea vigin-
ti ats dwa tuzyny inter fres et Sorores equa
pertione dividenda legavit. Item omnem Suppel-
lectilem quae ad Mensae apparatum et alium usum
propriam erant confecta et lineo Panno ubi lecti-
sternia et tapetia. Barbarae Francisci et Mat-
thiae Fratrum filiabus legavit. Frumenta om-
nia quae in Curia Kroli, Surwiliszki, Olsiady,
et Gordy, habentur sive tritura sive non: neces-
sitate tamen Curiarum procurata Fribus et Sororibus
legavit. Supellectilem Domesticam et apparatum
Mensae et Culinae et Stanno, Cuprio, et oriehalco
exceptis Vasis Argenteis, quae peculiariter depo-
suit et assignavit Servanda, et cui tradi debeant
in codicillis assignavit, Fratibus et Sororibus le-
gavit. Item Phaleras et ornamenta Equorum

Fratibus

Fratibus legavit. Narbabusos bombarda et quicquid insuper rerum domesticarum fuerit, quo quomodo et Nomine appelari possit, et debeant tribus legavit. Currus omnis generis Fratibus legavit. Excepto uno pensili Curru magno, quo ipse Rmus vehebatur cum tegumento rubei Panni, alias kolebka, Successori suo tradendam reliquit. Dnis Executoribus Rndo Nempe Dno Skotoczko Ei Equum unum album, quem Rndus Testator ipse in usu habuit et horologium magnum legavit. Rndo Dno Gaspare Krzywanski equum unum quem ab ipso Dno Canco habuit, et horologium minus legavit. Rndo Dno Nicolao Dauza equum album socium illius quod vocatur Siersch et horologium minimum legavit. Rndo Dno Baltasero Ulicki equum unum alias gniadego Woynika legavit. Quod vero attinet et Famulos et Servitores omnibus iis et singulis in codicillis donationem fecit. Quorum etiam Codicillorum authoritatem salvam et integram esse hoc Testamento cavit et voluit et propria manu subscripsit, et Sigillo suo consignavit. Ad hunc modum Rmus Testator Dominus Georgius Petkiewicz ordinavit, Statuit, et formavit Testamentum vocatis adid specialiter Testibus. Praesentibus Honorabilibus et Nobilibus Dnis Venbili Dno Ioanne Wieczerewski Plebano in Rospieznie etc. Ioanne Krzykowski, Matthia Kamienski Vicarijs Ecclesiae Cathedralis Medniceris et Nobilibus Ioanni Szczepanowicz. Benedicto Marcinowicz Ioanni Urbanowicz familiaribus suis. Cupiens illud firmum ratum et irrevocabile esse ac si omnibus melioribus, modo via, iure, salvo causas et formas, quibus

melius

melius et eficatius potuit confectu esse. In cujus rei testimoniu̅ et fidem me Joanne̅ Oswienczow Vnbilis Capituli Mednicen. Notariu̅ voluit sub scribere Quemadmodu̅ ad ipsius Rmi D. postulatione̅ subscripsi prout, et ipse Rm̅us manu sua propria subscripsit et Sigillo suo obsignavit. Actu̅ Voinie ut Supra Anno Millesimo Quingentesimo Septuagesimo quarto, die vigesima Prima Maji. Subscriptiones huiusmodi Testamenti hae sunt. GEORGIUS PETCOVIUS. Eppus SAMGITIAE qui supra manu propria subscripsi et Ego Joannes Oswienczow Vicarius Eccliae Cathedralis Mednicen. Vnbilis Capituli Mednicen. Notarius et postulatem Rmi Dni Georgij Petkavicz Epi Mednicen. sepius supra nominati et Pfati Psens Testamentum confeci, et manu mea subscripsi.

TENOR vero Codicilli de quo supra fuit mentio de verbo ad Verbu̅ sequitur. Quoniam in Testamento ipso seu ultime voluntatis meae Generali descriptione omissa sit familiaribus et Servitoribus meis distributio propterid ne Testamentu̅ ipsu̅ longius protrahatur, sed quanto succinctius fieri possit conficeretur. His Psentibus Codicillis comprehensu̅ et conscriptu̅ eu̅ volui, quomo Familiares et Servitores mei, contentari debeant esse uti Sequitur: In primis Joanni Mienzeiewski Decem kopas Lithcas et Equu̅ unu̅ legavit. et parvu̅ Calice̅ argenteu̅ circa margines deauratu̅ eidem adscripsit. Benedicto Magistro Culinae Sex kopas Lithvanicas et equu̅ unu̅, quatuor Vaccas, et duos boves legavit. Matthiae Piotrowicz quatuor kopas et unu̅ equu̅ legavit et quatuor kopas debiti liquidi mutuo accepti condonavit.

Gaspara

Gasparo Apothecario Griticeo duas kopas legavit et duas kopas pro rebus ex Apotheca eius sumptas adscripsit. Tritto Lamonth tres kopas, Melchiori Zawisza tres kopas, Simoni Zienko tres kopas, Joanni Urbanowicz q fuit Allius octo kopas et equum unum legavit. Joanni Sczupanowicz pro tunc in Curia Vornens facteri tres kopas legavit. Melchiori Aurigae quatuor kopas et equum unum al. Strokatego woznika Excepto eo qui vocatur Samogitia legavit. Jacobo Aurigae tres kopas et unum equum alias Strokatko Woznika legavit. Gregorio Stabulario kopas duas et rubeam tunicam legavit. Alberto Stabulario duas kopas legavit. Martino Stabulario centum grossorum legavit. Gryzko Dublin duas kopas legavit, Andreae Stabulario duas kopas legavit. Sutori Masiadensi quinquaginta grossorum. Sutori Vornensi quadraginta grossos legavit, et adscripsit. Martino Coco duas kopas et equum unum quo suppellex Culinaria Vehebatur. Valentino Coco unam kopam legavit. Georgio Coco Olsiadens unam kopam et unum equum quo suppellex Culinaria vehabatur legavit. Stanislao Kryszowicz Cubiculario suo sex kopas et unum equum qui vocatur Samogita alias Strokatego Zmoidzina, Item ex Curia Olsiadensi duas vacas eidem legavit. Gregorio Zauder Puero duas vacas. Petro Gowel unam vacam. Quicquid reliquum superit pecunia ea reponi debet in scrinium meum proprium quod tribus Claustris clauditur et argentum omne ac tradi in Sacrarium Venerabilis Capituli Mednicensis ac asservari obsignatum tribus Sigillis Petri Choynicz, Francisci Zelitowski. Michaelis Kruski donec Venerabilis Dominus Petrus Petkiewicz ex Studiis reversurus fuerit, et ea pecunia, et id argentum pro educatione Joanni Filii

Filij Annae impendi, adquam rem Venerabiles Dni Exequutores suam operam adhibebunt. Hos itaq codicillos tam ratos et firmos esse cupio tanquam ipsum Testamentum et eam ob causam propria manu subscripsi et Sigillo meo subimpressi. Actum Vornis die vigesima prima Maij ANNO salutis millesimo Quingentesimo Septuagesimo quarto GEORGIUS Petkiewicz Epus Samogitiae manu propria. TENOR autem literarum Crida de verbo ad verbum sequitur. Jacobus Uchanski DEI gratia Archiepus Gnesnensis legatus et Regni Poloniae Primas Honorandis Viris Vicarijs Cathedr Vornensis Dioeces: Samogit caeterisq Presbyteris Clericis et Notarijs Publicis tenore praesentium requirens Illmo Dno. Expositum est a Nobis pro parte Rndorum D. Valentini DEI gratia Epi Vilnen et Rndi Dni Stanislai Warszewicki Collegij Vilnen. JESUitarum Rectoris Exequutorum Testamenti Rmi olim Dni GEORGij Petkovij ead gratia Epi Samogit eundem olim Rmum D. Epum Samogit Testamentum, et ultimam voluntatem confecisse manu propria subscripsisse et Sigillo communivisse nec non et quendam Ioann: a Swiezechow publicum ettc. Vnbilis Capli Vornensis Notarium hoc idem Testamentum subscripsisse, Ipsosq D. Exequutores et fidei Commissarios diligenter curavisse et curare ut hoc idem Testamentum olim Rmi D. testatoris confirmaretur roboraretur libertatiq et immunitati Eccliae et D. Loci ordinarium Dioec. Samogit adscriberetur. Sed quoniam post mortem et obitum olim Rmi D. Georgij Petkiewicz Epatus Samogitiensis hucusq suo Epo legittimo caret, nec est qui Testatoris Testamentum praedictum confirmare

confirmare queat. Proinde Nobis debita cum instantia pro parte dictorum Dnorum Exequutorum supplicatum est quatenus eisdem de remedio iuris oportuno providere et hanc citationis in Vim Cridae, autte nra Archiepali et vigore legationis nat. quibus in hac parte fungimur ad confirmandum testamentum olim Dni Testatoris dare et decernere dignaremur. Nos Non petitionem huiusmodi fore iustam et rōni consonam attendentes visoq; et per lecto Testamento olim Testatoris pdicti coram Nobis Die Dat. psentium exhibito ppetitam citationis in Vim Cridae hanc contra sua interesse putantes dandam et decernendam duximus. Ideo Vobis Exequutoribus supradictis autte Archiepali et Vigore Legationis nae nat. in Virtute Sctae obedientiae et sub excommunicationis poena distincte pcipiendo mandamus quatenus ad Instantiam memorati Rmi in Chro Pris D. Valeriani Epi Vilnens. et Rndi D. Stanislai Warszewicki Collegij Vilnens. Iezuitarum Rectoris et Exequutorum Testamenti Rmi olim D. Georgij Petkieuij Epi Samogitiens. pdicti personaliter accedentes si commode poteritis alias p edictum Publicum et p affixionem psentium ad valuas Ecclesiarum nrarum aliqua die Dnico vel Festo coram Populo ad Divina audienda congregato Publice proponendo Omnes et singulos sua committentes vel divisim ad Testamentum ultimam voluntatem dicti olim Rmi Dni testatoris interesse si habere putant et quos psens tangit negotium uno edicto pro tribus et peremptorie citetis. Quos et Nos tenore psentium citamus ut coram Nobis Lowicij vel ubi

tunc

tunc cum Curia nostra feliciter constituti fuerimus trigesima die ab Exequutione Psente si ipsa dies iuridica fuerit, alis prima, in Juridica proximè inde sequente personaliter et legittimè comparea[n]t ad videndum et audiendum Testamentum memorat. Rmi D. Epi Samogitien et codicillos quoscunq p eum confectos per fide Dignos testes tam sup manu Testatoris quam Notarij ac sup illius confectione recognosci et medijs illorum Juramentis Corporalibus Verifica ei. Ubi vo et post quam recognita fuerint, tam testamentum quam Codicillos aucte nra approbari ratifiari et confirmari libertatiq et immunitati Ecclae adscribi et literas confirmationis necessarias extradere decerni, alis ad allegand causas rationabiles quare Pmissa fieri non debeant certificandi eosdem sic cittatos quod sive indicto Cittois termino coparuerit sive non, Nos nihilominus ad partis comparend instand ad ea qe iuris fuerint dand Dno procedemus absentia seu contumatia Cittatorum et non comparend minime obstand. Datum Lanicij die XIII Mensis Octobris Anno Dmni M. D. L. X X. quarto nro sub Sigillo. Matthias Malowecki Curiae sud P. Rmo Notarius ppt Nota vo Exequutois carud hărum Crida talis fuit Anno Dni Millesimo quingentesimo septuagesimo quarto die vo solis quinta Mensis Decembr. Ego Matthias Kamienski Vicarius Eccl[ae] Cathedr Medniceny et pro tunc hori Hebdomadarius

Psens

Psens mandatum exequutus sum quia omnes et Singulos sua commiti vel Divisim ad Testamentum seu ultimam voluntatem Rmi Dni olim Georgij Petkovij Epi Mednicen. inter esse se habere putan. voce sonorosa et intelligibili stando in media Cathedr. Eccla Mednicen. statim post Concionem coram Xrni Fidelibq ad Divina audienda congregatis cittavi terminumq eis assignavi ac ad valuas Diece: Eccla affixi iuxta vim et formam Psti mandati Termino tandem Cittationis harum Crida huiusmodi advenien. comparuit coram Nobis in Iudicio legittime p Tribunali Seden. Vnbilis D. Jaspar Kujwanski Canicus Mednicen. Exequutor suo et aliorum eo Exequutorum suorum Nominibus de quorum ratihabitatione et Sufficienti Mandato plenariam fecit fidem ad acta nra. Et eo Nomine reproductis eisdem literis Crida con omnes et Singulos sua committen. vel divisim interesse putan. emanat et exequutio accusavit Contumaciam non comparentium. Testamentum sub dictum una cum Codicillo supra inserto ibidem producto in omnibus et Singulis illorum punctis, clausulis, Articulis, et conditionibus Universis approbari ratificari, et confirmari, illudq libertati et immunitati Eccle ascribi ac rober. auctoritatis Ordinaria pariter et Decretum eidem apponi et hos confirmato necessaria sibi extraden. decerni et extradi mandari per Nos debita cum Instantia petijt et postulavit. In psentia Vnbilis Dni Ioanni Slepsin Umcionen. prepositi et Rndi D. Benedicti Kotarski Canci Mednicen.

Miednicen. et sive eiusdem Ecclesiae Cathedr. Epali vacan. Administratoris legittimi procuratoris prout per hãs paten. sub titulo et Sigillo eiusdem D. Administratoris emanatae legittimas Nobis facit fidem quod impedien. petita confirmatione Testamenti praemiserint Curias illius ac Codicilli cum termino dicendi con. sibi decerni petijt et obtinuit ad octavãm. Quo quidem termino advenien. con. Testamentum huiusmodi praeinsertum nihil dicere seu excipere neq aliquas Causas et rationes quare confirmari non debeat allegare curavit tandem praedictus Sebestianus Corvinus Exequutorum Testamenti huiusmodi procur. legittime cittato eodem Ioanni à Stepin procuratore epãli mãa cittatione et accusata illius contumacia Testamentum huiusmodi praevertit una cum Codicillo praedicto confirmari et approbari petijt. Nos vero in Contumaciam pro Curias cittati nihil dicen. neq comparen. verificatione manus et Sigilli in eodem testamento atq Codicillo obtinen. praemissa obtulimus Nos facturos facien. Deinde idem procurator Sebestianus Corvinus cittato personaliter praedicto Exequutore procuratorio nomine in audien. publica Kriã Omnibus alijs quorum interesse habere putan. pro die hodierna per Exequutorem ad idem Nobis deputatum contumatiam eorum accusavit et in illorum contumatiam duos testes Vir Nobiles Matthiam Piotrowicz Dioeces. Samogit. et Symonem Dobiszewicz Dioeces. Vilnen. laicos praedicti olim Rmi Dni Epi Samogit. famulos ad hoc legittime cittatos pro verificatione manus et Sigilli

praedicti

-pdicti Rmi olim D. Epi in dicta petens eosdem admitti qui sic admissi viso Testamento ac codicillo huiusmodi sigillisq ac subscriptionibus eorum considerat Iuramentum Corporale pstiterunt tacta imagine Passionis Dni et eodem iuramento mediante dixerunt ac recognoverunt et eorum quilibet dixit et recognovit, manus et sigilla quibus Testamentum huiusmodi ac Codicillus eidem adhaerens munita subscripta et signata extant esse propria ipsius olim Rmi D. Epi Samogit supradicti. Qua quidem verificatione huiusmodi coram Nobis sic ut pmittitur in Iudicio legittime coram Nobis pdictus Sebestianus Corvinus Executorum test huiusmodi procur et accusata Contumatia supdictorum cittorum non comparen. neq Testamentum huiusmodi legittimis saltim . . . bus impugnan in eorum contumatia Testamentum huiusmodi una codicillo in pserto in oibus et singulis illorum punctis clausulis Articulis, et conditionibus universis approbari et confirmare roburq auctoritatis ordinariae pariter et Decretum eidem apponi et liras confirmationis necessarias extradi decerni p Nos debita cum instantia petijt et postulavit. Nos igitur Archiepus pfatus attendens petitionem huiusmodi fore iustam et rõni consonans in Contumatiam pdicti Exequu: procuratoris Cittati et aliorum sua interee habere putans cittatorum in termino hodno non comparen hoc idem superius insertum Testam una cum Codicillo manu pfati testatoris Rmi Dmi Epi Samogitien subscript et sigillo signatas tanquam officiosum et legittimum In oibus et singulis illorum punctis clausulis Articulis, et condicionibus

conditionib. universis admittere approbare ratificare et confirmand. robure auctoritate nra pariter et Decretum de sup. apponend. duximus, prout admittimus, approbamus ratificamus et confirmamq. robore auctis Nra Archiepal atq legationis nat pariter et Decretum apponimus. Illudq libertati et immunitati Eccliae perpetuo adscribimus et lras confirmois pnts damus in DEI Nomine his inscriptis. Quae oia et Singula premissa Vob oibus et Singulis presentibus et futuris ad quos pnts nre pervenirent lre intimamus insinuamus et Notificamus ac ad vram cuiuslibet Vrum notitiam indubitatam deducimus et deduci volumus p insertum per tenorem decernere ut eidem ubique plenaria fides adhibeatur. In Quarum omnium et Singularum pmissorum fidem et Testimonium pntes Nras lras per Notarium Publicum et causarum factique huiusmodi coram Nobis Scriba infraptm Scribi subscribi, et Publicari, Sigillique nri sub impressione communiri fecimus et Mandavimus. Actum et Datum Unicioni die lunae tertia Mensis Octobr Anno Dmni Millesimo Quingentesimo Septuagesimo primo. Praesentibus Nobilib. Dmis Joanni Rebielinski U. Doctore. Francisco Lipski Felice Rembielinski, Stanislao Kutikowski, et Nicolao Borkowski Canciis Gneznen et alijs omnibus familiaribus Aulicis Curiae Nrae testibus.

Matthias Maliotevicki
Curiae suae Rmae P. Notarius.
mppr

Testamentum

Testamentum Rdi Dni Christophori Dyrwoniszko 1621.

Roku 1621. Miesiąca Augusta 31 Dnia zaptura do Sprawienia Testamentu ostatney Woli Jmci Xdza Krzystopha Dyrwoniszowia Kanonika Zmudzko napzod ktory Summe pieniędzy kopa Jednasta Set gr Litewskich pozyczyłem Panu Tymotheuszowi Szuliscie na Zastawe dwuch Wsi iedney Golantowie, a drugie Zudelie, ktore te Sioła sam Jmc P. Szuliszta odemnie Arędował do czterech Lat opisawszy się z tey Zastawy na kozdy Roku Arędy Mnie płacić po kop osimdziesiąt y po ośmiu kop tę Summe Kop iedynascie Sett na tey Zastawie Leguię zapisuię na Ołtarz Wielki Kanonicy w Kosciele Miedniekim pozywocie moim y Jchmość Xięża Kanonicy Kapituła Zmudzka do wyscia Arendy czterech Lat maią od Pana Szuliszty brać po kop osimdziesiątt y po ośmiu kop. A gdzieby po wysciu Arędy na Roku w Liscie opisanym Pan Szuliszta w tę Summe kop iednascie Sett niezapłacił Kapitule Zmudzkiey, tedy według Prawa maią wjachać w te Sioła Zastawne y Dzierzeć Arędą zapłaty tey Summy kop iednascie sett. A Jchmość Xięża Kanonicy Kapituła Zmudzka dzierząc tę Zastawe y Sami powinni będą odprawować Mszą Zaduszną u tego Ołtarza Wielkiego każdego Tygodnia w Piątek albo ynszego Dnia na ktory się z sobą porozumiecie przed Summą, A procz tego Msza spiewaney Xdzu Jmci Kanonikowi gr 12. A Słuchaiączym Kanonikom kopa gr Litt z pozytku od

tey

tey samey Summy przytym na Kosciół Kathedral-
ny Worniensky zapisuię u Pana Jana Woytkiewi-
cza pod Niemoluszkami kop sto za Dwuma Obli-
gami, u Pana Jana Gruszewskiego w Dzwianach
pod Lubnikami kop czterdziescie, takze z obligiem
u Pana Daniela Szulszy kop 60 za Obligiem na
drugi kosciół Parafialny Swięk° Alexandra w
Worniach na pobicie tegoz kosciołá zapisuię
Złotych czterdziescie czerwonych, u Pana Jozepha
Doroli ktore u mnie pozyczył na Oblig swoy zno-
wu na kaplicę Swietey Troyce do Kosciołá Cathe-
dralnego zapisuię kop trzydziescie z Czynszu Me-
go tego Wiecznego Folwarku Lubosławskiego do
tego Czarkę srebrną. A na Szpital Worniensky
Długi z Obligami ktorzy byli winni Niebosczykowi
Xdzu Piotrowi Petkiewiczowi Kanonikowi Zmudz-
Pan Bartłomiey Jamont kop 15. Pan Benedykt
Strop 15 kop, przytym na Słudze Szpital mego
własnego długu zapisuie, u Szlachcica Woyno-
wir w Miedyngianach kop 7. za Obligiem. Au
Mieszczan Wornienskich u Pana Jana Kotłaza
kop 14 y gr 30. u Lubasza Cieśli Mieszczani
na Plebanskiego kop 30. u Augustina Kuisia
kop 17. dla Ubostwa Jego odpuszczam kop 4. a 30
kop ma zapłacić u Marcina Szewca kop 2. u Phi-
lipa Krawca kopa 1. u Andrzeja Zduna kopa 1.
u Andrzeja Kantera kop 6 do tego z mego czynszu
Lubosławskiego kop 10 Zboża z tego Folwarku
Lubosławsk. Zyta beczek 2. Jęczmienia beczek
2. grochu beczkę. Słoniny połec Syrow 10 to wszyt-
ko na Szpital Worniensky leguię. A Zakonnikom
Oycom XX Ulitom do Kroż 20 kop Litewskich,
Oycom Kretyngowskim zyta beczek dwie, Jęczmienia
beczek

Beczek 2. Grochu Beczka. Zakonnikom do tych klasztorow te kop 60 z Czynszowego tego Folwarku Lubostawskiego zapłacić maią Czynsz Gielendzianski kop 100. od Poddanych Gielendzianskich ktore od Jmci Xdza Korabiewicza dzierżę te zapisuię na Pogrzeb moy, ktory Brat moy Pan Ławryn Dyrwonisz[illegible] odebrawszy od Poddanych tego Roku ma obrocić y wydać na wszytkie potrzeby należące na Pogrzeb Moy do tego dwum braci moi Rodzonym J. P. Stanisławu, a Panu Janowi ktory Osobliwie domami Nieszkaią Dałem do Reki temuż Panu Bratu memu P. Ławrynowi po kop 40 gr gotowych ktore Pieniądze w całe po kop osmdziesiąt Litewskich ten Brat moy Ławryn ma oddać Synom dwum Braci swoim Panu Janowi, a P. Stanisławowi Dyrwoniskom pod Sumnieniem niezatrudniaiąc, XX Wikaryom Worniensk[illegible]m, za Processya Ich y za Requiem kop 20 ktore u Jmci Xdza Wyszemirskiego co mnie winien wziąć maią. Oyzem tez Sam winien kop 100 Jozephowi Raczkowskiemu krawcowi ktore gotowemi zostawuię zapłacić maią Exekutorowie moi, tego Testamentu po zwociu moim, czeladzi moiey, Panu Adamowi Łabunowskiemu kop 8. Woku y krowę z Lubostawek Jozephowi kop 20 Klaczkę Szpakowatą drugim Robim Chłopcowi Jasiowi Giedwiłowi kop 5 y Klaczkę tego roku tey czeladzi gotowemi w zapłacie zostawuię Wozników moich dwuch cysawych zapisuię Braciom moim dwum P. Stanisławowi y Panu Janowi, a Komi z Sesleiami bratu memu Panu Ławrynowi liczeb 10

Srebrnych

Srebrnych, A Żenie Iego Paniey Reginie Kraz-
musowniczowniè zapisuię kubeli srebrny y kow-
szyczek mały, Cynę moią zapisuię Bratu moiemu
Ławnikowi, także y konew Cynową y kocioł miedzia-
ny wielki do Piwa Warzenia dalszego kociołki
mnieysze y trzynożek temu Bratu P. Ławnikowi
zapisuię, Paltnie Płaszcze Falendyszowe nowy dru-
gi Płaszcz falendyszowy, Sutana kanawacowa
nowa, trzecia Sutana Adamaszkowa stara, suta-
na Czarna falendyszowa Nowa, Sutana Lundyszo-
wa podnoszona sutana czarna Luncka, czamara
Falendyszowa burnatna futrem Lisem podszyta
ansbolowa, podszyta Czamara burnatna falen
dyszowa Nowa Czamara.

Kapelusze 2 nowe, z tych 2 ieden kapelusz
zostawuię Pani Bratowey Ławnikowey, tęże Pani
Bratowey czapkę nową kanawacową Sobolem pod
szytą, zostawiwszy drugi kapelusz Pani Ianowey
Bratowey kobiercy trzy zapisuię wszystkim moim
Bratiam Chusty białe wszystkie między Małżon-
ki Panow Braci moich podzielić wyiąwszy
Ianwalni dwie naypięknieysze do kaplicy S.
Krzyża oddać, y płotna koszul co Czeladzi moiey
odłożę Skrzynię wielką y Skrzynkę małą, Osterka
oddać moią do brata Mego Pana Ławnika a on
ma udzielić drugiey braciey swoiey, a Skrzynia debo-
wa w ktorey są Sprawy Koscielne, tę Skrzynię z
Sprawami do Koscioła oddać, Xięgi moie wszyst-
kie, Żywoty Swiętych, roczne dzieie Ieramiasza Statut,
y drugie Polskie Xięgi co się nayduie to Bratu

Panu

Panu Ławnikowi zapisuię, a drugie Xięgi Łacinskie na kościół Warmienski, ktorych Xiąg Kaznodzieia Warmienski zażywać ma, y Deynecę żeby niezginęły pościel moię każdać między Chłopięnta a żeby dla mego Dzesłuze oddawszy te com komu wyzey namienił, zapisuię Bracie moiey wszytkim tnom po kopie Zyta Wielkiego, y po dwoie owiec. ostatny zboża y owiec odłaczywszy na Pogrzeb, wy Ostatek y Ichmć Panowie Exekutorowie według baczenia swego będą szafować zostawuiąc w Folwarku Lubostawbach według y y nad to także dla wykonania y oddania tego wszytkiego zapisat zostawuię Exekutorowi do tego Testamentu mego Jmci Xdza Jana Kozakiewicza Kanonika Zmudzko a Pana Ławnika Dzywonskiego Brata mego

Aiz od Jmci Xdza Kozakiewicza memu Areda Poddanych Gielendziańskich ktorey Wsi ziemna ten czas nikomu niezapisał wolno zostawuię Tedy Brat moy Pan Ławnik według Listu mego ma dziesięć do trzech Lat biorąc pożytki A.

Constitutio Generalis Procuratoris seu Nuncij Romam.

In nomine Domini Amen. Per hoc praesens publicum constitutum Instrumentum, cum omnibus pateat evidenter. Qualiter Anno Millesimo Sexcentesimo vigesimo Secundo, Die veneris Mensis Septembris Indictione quinta, Pontificatus Smi D. N. Gregorij, Divina providentia Papae quindecimi

Anno

Anno Secundo, in mei Notarij publici, ac Testium infrascriptorum ad hoc specialiter, vocatorum et rogatorum, presentia personaliter constitutus Illmus ac Rmus D Dnus Stanislaus Kiszka, DEI et Apostolicæ Sedis grã Epus Samogitiæ seu Medniceñ, Principalis Principaliter omnibus melioribus, modo forma, stylo, iure, via, In Quibus melius et efficatius potuit de jure, debuit, ac debet, libere et sponte fecit, constituit creavit, nominavit, et per Actum presentem fecit, constituit creat, nominat et ordinat in suum verum certum, legitimum, ac Indubitatum Actorem, factorem Procuratorem, Negotiorum gestorem ac Nuntium generalem ac specialem, ita ut specialitas generalitati non deroget nec è contra Vclr Illrem et Admr Rndum Nicolaum Ponetrium Archidiaconum Samogiten seu Medniceñ presentem et hoc onus in se acceptantem ad comparendum, se presentandum, sistendum coram S. D. N. et coram Illmis et Rndissimis DDnis S. R. E. Cardinalibus et coram alijs officialibus, vel Vicarijs Urbis, nomine ipsius Rmissimi Dni constituentis, et pro eo nec non ad presentandam obedientiam, ad reddendas rationes Administrati hactenus Episcopatus, ad exponendum statum Diæcesis Samogitiensis seu Medniceñ, misere afflictum in ibi sede bellis existente, adtestandum, conatus, et expensas Rndi Dni constituentis factis in Ecclesiarum DEI, de manibus Hæreticorum vindicatione, novarum erectione, ad exponendam eiusdem Rmi Dni, Principalis noviter factam de suis bonis Paternis, pro Suffraganeatu fundationem Refectionum pro Canonicis Medniceñ auctionem, Episcopatusq totius meliorationem

novis

novi personatus et dignitatis erectionem, totiusq. Dioe-
cesis ordinationem, et adhorum, aliorumq omniumq iux-
ta mandatum et confirmationem Principalis sui a S.D.
N. et Illrimis et Rndissimis DD. Sacra R. E. Cardina-
libus. et Sede Sancta oblinendam confirmationem et
approbationem, ad impetrandas grās et dispensaēs
à S. D. N. pro Ecclesia Medmicens. et Dioecesis totiq
necessaria gubernōe. Demum ab alia omnia quo-
modiumq. necessaria, opportuna, faciens, gerendam, exer-
cens, procurans cum facultate unum, vel plures, loco
sui, procuratores agentes, cum simili, aut limitata
potestate, substituens, cum ratihabitationis, releva-
tionisq aliisq omnibus, et Singulis, clausulis ad
praemissa necessariis, ac si ipse Dmūs constituti fa-
ceret, aut posset, si praesens interesset, alias plenissi-
ma mandati forma quam Latissime se extendente,
super quibus omnibus, et Singulis praefatus, Rndis-
simus Dnūs constituens petijt a me Notario Publico,
infrascripto fieri, et tradi unum, vel plura publicum,
vel Publica Instrumentum, vel instrumenta Acta sunt
hac Varmis seu Medmihi in Curia Solita Residentia
Illmī et Rmssmi Dmni constituens, Anno et Die,
qua supra praesentibus ibidem Illribus et Rndis DD.
Joanne Wyszemierski, Joanne Kasabiewicz Cancīs
Medmicens et DD Generosis, Stanislao Marcinkie-
wicz, Paulo Sieczanski testibus specialiter vocatis
et rogatis. Et me Matthaeo Babinowski Canonico
Medmicens, et Sacra Apostolica Auctoritate Nota-
rio Publico, quod supra dicte constitutioni interfui,
ea omnia, et Singula sic fieri vidi Ideoq breve
praesens Publicum Instrumentum, confeci, et in

hanc

hanc formam redegi, ac in omnium ac Singulorum fidem, nomen meum subscripsi, signoq meo quo in talibus Uti consignavi,

Matthaeus Babinowski Canonicus Mednicen seu Samogitien Sacra Apostolica auctoritate Notarius Publicus manu propria.

Joannes Wyszemierski Canonicus et Officialis Samogitiae seu Mednicen Universis et Singulis quorum interest aut interesse poterit tenore praesentium Significamus Illm et Admodum Rndum Dominum D. Matthaeum Babinowski Canonicum Mednicensem esse Autoritate S. Apostolicum Notarium publicum ejusq Scripturis in Omnibus Judicijs et extra fidem semper habitam. In cuius rei fidem et Testimonium subscripsi et Sigillo Officij communiri etc.

Joannes Wyszemierski Canonicus et officialis Samogitiae et Mednicen manu propria.

Sigillum Officij.

Cessio Ven. Cap. Samogitiae Bonorum Koltyniany pro Suffraganeo.

Almum et Nobile Cathedralis Mednicensis seu Samogitiae Capitulum.

Universis et Singulis, Praesentibus et futuris haec

nostras

nostras inspecturis Salutem in Dnno. Notum faci-
mus quoniam Illmus ac Rndissimus Dnus Dnus
Stanislaus Kiszka Dei et Apostolicae Sedis Gratia
Epus Samogitiae, seu Mednicen. ob Summam chari-
tatem erga sponsam suam Cathedralem, diu multumq
praemeditatus sua late longeq dispitae Diaecesi
proprias aegre sufficere Vires, in subsidium suum,
suorumq Rndmorum Successorum novam Personam
adjutricem substituens Suffraganeatum videlicet
erexit eundemq Rndmorum Eporum auxilio suis pro-
prijs haereditarijs bonis Dobszyce nuncupatis dota-
vit, et certam in dictis Bonis Summam pro Dnis
Suffraganeis iuxta suam fundationem assignavit. Ve-
rum qz dicta Bona longius a Diaecesi Samogit.
situata ab assidua in Diaecesi Samogitiae Dnos
Suffraganeos avocare residentia possent, idcirco huic
occurare cupiens incommoda Bona Kottyniany
Mensae Epalis cum omnibus pertinentijs suis pe-
nitus, nihil sibi excipiendo Dnis Suffraganeis Med-
nicen. praesenti et in inceps futuris incorporavit dedit
et adscripsit, Rndmis vero Epis Successoribus suis
incommutationem dictorum Bonorum Kottyniany aequi-
valentes omnino redditus in Bonis suis Dobszyce
pro Mensa Epali iure perpetuo inscripsit Dona-
vit, commutavit, ita quod nihil prorsus penitusq
Mensae Epali subtractum imminutumve iure merito
testari possit, tantumdem etenim Rndmi Epi ex
Dobszyce, quantum Dni Suffraganei ex Kottyniany
redituum percipient. et quod maximum Rmi Epi
Medmicen. frequenti labore Dnorum Suffraganeorum
ex assidua ipsorum residentia non sine mxa con-
solatione

consolatione gaudebunt. Quocirca supra hoc ipsum nri Capli consensum et assensum libere absq ulla fraude tanto libentius prebuimus et dedimus presentibus nris in perpetuum irrevocabiliter valituris. Pro area quoq Dnorum Suffraganeorum Locum juxta Privilegium suae Illmae Dnationis assignatum confirmamq;. In cuius rei fidem hasce Sigilli nri impressione communivimus et per Rndum Dnum Procuratorem subscribi voluimus. Actum et Datum Vornis, Anno Dmni supra millesimum sexcentesimum Vigesimo Primo Julij Trigesimo in Loco Capitulari.

Locus Sigilli

Matthaeus Babinowski Canonicus et Procurator Vbli Capli Mednicens ad Mandatum manu propria.

Christophorus Woytkiewicz Canonicus Mednicens et Vbli Capli Mednicens Notarius Publicus manu propria

Zamusze alias Gruzdzie 1623

Privilegium super Parochiam in districtu Zamusze tractus Szaulensis.

Zygmunt Trzeci z Bozey Laski krol Polski W. X. Lith. Ruski, Pruski, Zmudzki, Inflantski, Szwedzki Gottski Wandalski Dziedziczny krol. Oznaymuiemy tym Listem Naszym wszem wobec y kozdemu zosobna komu to wiedziec nalezy. Iz My zestawszy do Ekonomij Naszey Szawelskiey do Włości Zamuskiey Rewizorow

Rewizorow Naszych Urodzonych Piotra Wołtkowicza
Chorążego Trockiego Dzierżawcę Samuliskiego, Miko-
łaia Brolnickiego Skarbnego, W. X. Litt. zlecilismy
im aby grunty tamtey Włości pomierzawszy, y z tam-
tąd Prowenta y na Stoł Nasz przychodzące popisawszy,
mieysce sposobne na Fundowanie Kościoła Wiary
Katholickiey, ku pomnożeniu Chwały Bożey, którego
w tamtych mieyscu, z szkodą y ubliżeniem niemałym dusz
y zbawienia Poddanych Naszych niebyło, upatrzyły
y naznaczyły. Którzy dosyć czyniąc woley y rozkazaniu
Naszemu tam zjachawszy w Woytowstwie Zukaszy-
ciowym przy Siele Szipilach na pagurku mieysce
na zbudowanie Kościoła y Plebaniy, sposobne naleźli,
y na toż Sioła przyległe tak iak iest w Akcie Rewi-
zorskim w okolicznościach z pożytkami y dochodami
wszystkiemi opisane naznaczyli. Proszono Nas tedy
Imieniem wszystkich tamtey Włości Zamuskiey Pod-
danych abyśmy to Rewizorskie naznaczenie, y Fundo-
wanie rękami Ich własnemi podpisane, y pieczęcia-
mi zapieczętowane, władzą Naszą krolewską, potwier-
dzili y umocnili. Którego Aktu Rewizorskiego tak
się nec ma, Słowo od Słowa etc. Piotr Wołtkowicz
Chorąży Trocki Dzierżawca Samiliszski etc. Mi-
kołay Brolnicki Skarbny, a Paweł Jakimowicz
Ławnia Pisarz Urzędnicy J. K. M. Skarbowi
W. X. Litt. Rewizorowie od kra Jmć do Dzierża-
wy Szawelskiey zesłani. Oznaymuiemy tym Listem
Naszym, iż maiąc rozkazanie K. J. M. P. Naszego Mi-
łościwego aby w Dzierżawie Szawelskiey dla od-
prawowania Chwały Bożey y zbawienia Dusz
Ludzkich kościoły mieyscam sposobnych y potrzebnych
zbudowane y fundowane były. Zaczym w Woytowstwach

Zamuskich

Zamuyskich Kosciota pilna potrzebę bydz rozumiemy. Bo Ludzie tameczni Poddani Krola Jmci opodal Kosciołow mieszkaiąc bez Sakramentow Swiętych nie Chrzescianskim sposobem zyiąc z tego Swiata zchodzą. Przeto zabieraiąc aby Dusze Chrzescianskie zgładzaiąc nieupadły naznaczylismy w Woytowstwie Lubaszczańskim przy Siele Szypilach na pogurku mieysce na zbudowanie Kosciota y Plebanij, y to Sioło Szypile w gruncie dobrym Włok piętnascie. Przytym Siele wygonu Włokowie morgow dwadziescia dziewięc: prętow osimnascie. A w Zascianku nazwanym Wilczyszki włok cztery. Aiż ten Zascianek przy tey wsi leży, y ma w sobie z pomiary Włok czternascie tedy zostaie naptat do Skarbu Krola Jmci Pana Naszego Miłosciwego; co do Kosciota należy nie ma włok dziesięć. Co wszytko pod wysoki rozsądek y wolą JKrol Mci P. N. M. podawszy, do konfirmacyi JKMci odsyłamy. A gdy JKMc Pan Nasz, z Mciwey Łaski, y szczodrobliwosci swey na tym mieysce Kosciot zbudowac rozkaie, y tę Wieś wyzey pomienioną na ten Kosciot fundowac będzie raczył. Tedy xiądz Pleban tameczny maiąc takową fundacyą na Poddanych nie ma więcey powinnosci wktadac tylko iako iest w Ustawie naszey Rewizorskiey opisana y poddani nie powinni będą nad Ustawą więcey pełnic. A xiądz Pleban tameczny maiąc takową fundacyą starac się będzie aby w tym Kosciele Chwała Pana Boga Wszechmogącego odprawowana, y owieczkam swoim, dobrym Plebanem, y przykładnym Pasterzem był. Dusze ich stowem Bozym, y Sakramentami Swiętemi, posilał. y Parafii swoiey w tych Woytowstwach Zamuyskich pilnowac z osobna grożąc Kotemy z woli xiędzey w tych Woytowstwach Zamuyskich Kapłanowi

Kapłanowi tameczniemu naznaczamy. Do czego ręko-
ma Naszemy własnemi przy Pieczęciach Naszych pod-
pisaliśmy się. Pisan w Szawlach Roku Bożego Tysiąc
sześćsetnego Dziewiętnastego Miesiąca Nowembra
dwudziestego Siodmego dnia. Podpis ręki przy pieczęciach.
Piotr Wołłowicz Chorąży Trocki, Rewizor Szawelski.
Mikołaj Brolnicki Skarbny JKM W. X. Litt.
Rewizor Szawelski, Paweł Salimowicz, Hołłownia
Pisarz JKM Skarbowy W. X. Litt. My tedy ba-
cząc prośbę Ich słuszną, zdawna pragnąc aby się
chwała Boża w Państwach Naszych pomnażała tę
wyższey wyżey opisany Rewizorow Naszych Akt we
wszystkich Punktach, Klauzulach, Artykułach, y kon-
dycyach utwierdzić y umocnić umyśliliśmy. Jako tym
Listem Naszym umacniamy y utwierdzamy a na mieyscu
przez Rewizory naznaczonym Kościoł y Plebanią fundu-
iemy, y Sioło Szypile ze wszystkiemi Jego pożytkami
y Dochodami nadaiemy tym Listem Naszym. A Pleban
na ostatek, ktory na tenczas y na potym tam będzie
podany przy Kościele tameczny mieszkać ma, y sta-
rać się będzie z pilnością aby Ludzie w Wierze Pow-
szechney Rzymskiey odprawuiąc porządnie Kościelne
Świętości ćwiczył, y uczył, takie Młodź do Pobożności
Nauki wiecznych, prowadził. Wyimuiemy na Ostatek
Dobra pomienione od Urzędow Świeckich wszelakich
ale one samey tylko Kościelney Zwierzchności y wła-
dzy wcielamy. Ius Patronatus albo podawa-
nie do tey Plebanij. Wielmożnemu Jaroszowi Wołło-
wiczowi Starościc Generalnemu Żmudzkiemu da-
iemy aż do żywota iego a po śmierci Jego na Nas
y Sukcessory Nasze, przyść ma, ktore sobie y

Sukcessorom

Successorom naszym zostawuiemy wiecznemi czasy mocą tego Listu Naszego. I na to daliśmy ten List Nasz z podpisem ręki Naszey y Pieczęcią W. X. Litt. Dan w Warszawie, dnia XVI. Miesiąca Marca. Roku Pańskiego M. D. C. X X. III. Panowania Królestw Naszych Polskiego X X. X. VI. A. Szwedzkiego X X I X. Roku.

Sigismundus Rex (Locus Sigilli)

Stephan Pac Pisarz W. X. Litt.

Privilegium super Parochiam Ecclesiæ Rawdzianensis confectum per Generosum Dominum Bartholomæum Berdowski Aulicum Sacræ Regiæ Mttis, Anno Dni 1622.

Rawdziany

Sigismundus Tertius DEI gratia Rex Poloniæ Mag. Dux Lithuaniæ. Russ: Pruss: Mas: Samogitiæ, nec non Suecorum Gott: Vandal: Haeres Rex. Significamus Praesentibus Literis Nris, quorum interest universis et Singulis. Quia Nos in Dominijs Nris Cultum Divinum promovere et proferre cupientes Salutiq hominum subiectorum Nobis prospicere, constituimus et proposuimus: Ecclesiam Parochialem in Villa Nra Rawdziany Tenutæ Dyrvianensis in Ducatu Samogitiæ consistentem, iam ante à Generoso Bartholomæo Berdowski, Aulico nro, Rawdzianensi Tenutario pietate, Zeloq religionis Catholicæ propagandæ, in Laudem et gloriam DEI, Omnipotentis, et gloriosæ Btæ Virginis Mariæ, ac in honorem Beati

Bartholomei

Bartholomei Apti consensu nro singulari et pmissione à fundamentis erectam, et edificatam fructibusq et proventibq suis dotatam nunc demum pro commadiori Parochi sustentatione Sacrorum Administratione rectori redditibus maioribus commulare atq adaugere, Villasq Kawdziany Szwendry Zaubiskele, et Wiesziele tum et Sylvae partem adherentem illis, vulgo Zascianek dict villa Tarwidy, contingua eidem adiungere et donare idq ob pdicti Bartholomei Berdowski Villarum earundem Tenutarij Iuris Liberam cesionem prout quidem adiungimus et donamus pntibus lris nris. Quas quidem Villas prout se in suis Limitibus et circumferentijs extendunt, et ex antiquo à suis Possesoribus tum vel maxime ultimo et immediato earum Possesorem moderno Bartholomeo Berdowski possidebantur, Parochus Kawdzianensis pns et futuri deinceps cum omnibus earum attinencijs, et pertinencijs, agris, Mansis, cultis, et incultis, pratis hortis, Campis pascuis, parte Sylvae suprascripta Vulgo Zascianek dicta, fluvijs Stagnis, Lacubus subditis, censibus dationibus redditibus qualiter universis tenebunt, et possidebunt temporibus perpetuis Ita vct ut nunc et pro tempore existentes ibidem Parochi Divina rite officia administrare, Incolas, et Subditos nros in Fide et Religione Catholica instituere rectè et erudire, quaqlibet sexta feria pro suis fundatoribus Bartholomeo nimirum Berdowski et Elizabetha Babowska coniugibus eorumq Consanguineis, Sacrum Missae Officium septimanatim celebrare teneantur concedimus insuper ut Subditi omnes villarum Suprascriptarum ex Singulis Agris et Mansis Cultis et incultis pro qualibet S. Martini Epi et confessoris Festo qlibet per grossos tres Lithuanicos

Parochis

Parochis predictis annuatim pendere et Solvere teneatur sintq adstricti. Eximentes ad extremum Bona seu Villas praedictas ab omnibus Jurisdictionibus Saecularibus, easdem uni Soli iurisdom, iuribus libertatibus, et praerogativis Ecclesiasticis adscribimus et incorporamus. Jus vero Patronatus et collationis, quod ad vitam duntaxat praedicto Bartholomaeo Berdowski in praesenti concedimus, Nobis Successoribusq Nris imposterum reservamus perpetuis temporibus. In cujus rei fidem praesentes manu nra Subscriptas Sigillo Mag. Duc. communiri mandavimus. Datae Varsaviae die XII. Mensis Decembris, Anno Dmni M. D. C. XXII. Regnorum Nostrorum Poloniae XXXV. Sueciae XXIX.

Sigismundus Rex

Stephanus Pac Notarius
Mag. Duc. Lithuaniae

Privilegium super Hospitale Oppidi Janiscen. et super organarium Ecclesiae Janiscen.

Sigismundus Tertius Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Russ: Pruss: Mas: Samog: Livq nec non Suecorum Gottor Vandq haereditarius Rex. Significamus praesentibus Literis Nris quorum interest universis et Singulis. Quod cum Annis Superioribus Revisores nros Generosos Petrum Wollowicz Vexilliferum Trocen, Tenutarium vero Samiliscen, Nicolaum Wolnicki Thesauri Nri Mag. Duc. Lithuaniae Curatorem, Paulum Jalimowicz Holownia Notarium Thesauri Mag. Duc. Lithuaniae ad Bona Nra Ekonomiae Szaulen. fundis

ejusdem Economiæ pelustrandis, itemq subditos nros in Auctionib distribuendis, proventibusq Mensæ Nræ Regiæ conscribendis asignasemus, illisq dedisemus, in mandatis, ut in propagatione Cultus Divini inopumq egentium sublevatione Hospitale in Oppido Nro Janiscen per Cives subditosq Nros erectum ex laterq cocto sumptu extructum decenti, sua vero destitutum provisione necessaria, proventibus conquisitis augerent et cumularent, simulq pro Organo Vnlis Benedicti Swiechowski Parochi Janiscen multorumq aliorum Hominum sumptu et pia manu composito, sustentationem convenientem Organario providerent. Qui quidem Revisores nrum exequentes Mandatum et intentionem, hancq quæ sequitur in utroq fecerunt Ordinationem, et asignaverunt provisionem, supplicatumq Nobis est, ut eandem una cum Actu ejusdem Palanici Revisionis literis omnibusq intracontentis approbare, confirmare, et ratificare dignaremur. Quorum quidem literarum manibus Revisorum nrorum subscriptarum Sigillisq eorundem obsignatarum Series est talis.
Piotr Wołłowicz Chorąży Trocki Dzierżawca Pomuszski, Mikołay Brolnicki Skarbny, a Paweł Jachimowicz Hołownia Pisarz, Urzędnicy JoK.Mci Skarbowi Wo Xo Litto Rewizorowie od JKMci do Dzierżawy Szawelskiey zesłani. Oznaymuiemy tym Listem Naszym, iż będąc na odprawowaniu Rewizyi we Ekonomij Krolewskiey Szawelskiey mieliśmy to zalecenie od JoK.Mci Pana Naszego Mściwego aby Szpital Janiski kosztem Mieszczan, y Poddanych teyże Włości zmurowany przez Nas nadany y fundowany bydź mogł, takież y Organista przy tymże Kościele Janiskim do Organow ktore za staraniem y pracą Wielebnego Xiędza Benedykta
Swiechowskiego

Swiechowskiego Plebana Janiskiego, takziego Własnego Sumptu, iako y z Elemozyny od Benefaktorow zabraney zabudowaniey maia aby fundowany był. Wczym wszytkim przychylaiąc się do Woli roskazania y Swiątobliwego przedsięwzięcia J. k. Mći Pana Naszego Młściwego na opatrzenia tego Szpitala Janiskiego na Osob dwanascie na odzięz, y na drwa dla ogrzewania iako w kraiu bardzo polistym gdzie o Drzewo bardzo trudno po złotych Dziesięciu, toiest Złotych Sto dwadzieścia. A na Organistę który pod władzą teraznieyszego pamienionego, y na potym będących iako Sługa koscielny należeć y zawsze zostawać ma, po złotych czterdziestu Polskich, w bardzo rok ordinuiemy. Ktorych zapłata z prowentow do Skarbu krola Jmći, z włości y Miasteczka Janiskiego za kwitem Xięży Plebanow Janiskich annuatim dochodzić ma, A szafunek y wydatek tych Pieniędzy na Szpital y potrzeby iego takze na Ubogie przez Xdza Plebana Janiskiego, y Sukcessorow Jego, y dwu Ławice Mieyskiey przysięgłych Osob z Wiadomością Jmći Pana Starosty Szawelskiego teraznieyszego y na potym będącego dziać się ma, y on Dozorca tego Szpitala y wydatkow Jego z należnosci Urzędu swego być ma. Przytym na oprawowania tego Szpitala y Kosciała Włok Lasu wobrembie Zamuskim nazwany Kawdyski przez Miernika Walentego Narmoncia za roskazaniem Naszym wymieniona naznaczamy. Codo woli y wiadomości J. K. M. Naszego Młściwego Pana odsyłaiąc do konfirmacyi Jego Krolewskiey tym Listem Naszym podaiemy ktory przy pieczęciach Naszych Rękami Własnemi podpisalismy. Działo się w Szawlach Roku Panskiego Tysiąc szesc set Dziewiętnastego Miesiąca Nowembra dwudziestego Piątego Dnia. Piotr

Wałłowicz

Wołowicz Chorąży Trocki Rewizor Szawelski, Mikołay Brotnicki Skarbny J. K. M. W. X. Litt. Rewizor Szawelski, Paweł Jachimowicz Hałownia Pisarz J. K. M. Skarbowy W. X. Litt.

Nos ita supplicationi predicte benigne annuentes Literas Revisionis presentibus insertas ordinationemque et provisionem Hospitalis, predictis organarij in punctis, Clausulis, Articulis et conditionibus, approbandum, confirmandum et ratificandum esse duximus, utiquidem approbamus, confirmamus et ratificamus presentibus Literis Nostris decernentes easdem vim et robur debite firmitatis obtinere debere temporibus perpetuis. In cuius rei fidem presentes manu nostra subscriptas Sigillo nostro Mag. Duc. Lithuae communiri mandavimus. Datum Varsavie die XVI. Mensis Martij Anno Domini M.DC.XXIII. Regnorum Nostrorum Poloniae XXXVI. Sveciae vero Anno XXIX.

Sigismundus Rex.

Locus Sigilli

Stephanus Pac
Notarius Mag. Duc. Lithuae

Privilegium super Parochiam Ecclesiae Zagorensis

Zagory 1623

Zygmunt Trzeci z Bozey Łaski Krol Polski W. X. Lith. Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Inflantski. A Szwedzki, Gottski, Wandalski Dziedziczny Krol. Oznaymuiemy tym Listem Naszym wsiem wobec y kazdemu zosobna komu to wiedziec należy. Iż My zesławszy Rewizory Nasze, do Dobr Naszych Ekonomij Szawelskiey, Urzędnikow Piotra Wołowicza Chorązego Trockiego, Dzierzawce Samilskiego

Mikołaia

Mikołaja Bielnickiego Skarbnego, y Pawła Jachimowicza Hołowni Pisarza Urzędnicego J.K.Mći Skarbowego W.X.Litt.
Zlecilismy y My rozkazali aby do Miasteczka Zagor tezże Szawelskiey Ekonomij zaląkawszy Fundacyą, na kościoł Parafialny, którego dotego dotego czasu z nieuwagi Duszy y Zbawienia Poddanych Fundacij niebyło, ku pomnożeniu Chwały Boskiey uczynili, y dochod Naznaczyli, który to Re-wizorowie, dosyć czyniąc woli y Rozkazaniu Naszemu, tam załąkawszy mieysce sposobne y grunty Nizey opisane, pomienionym na kościoł Zagorski, upatrzyli, fundowali, y naznaczyli, Supplikowano Nas tedy abysmy Akt Ich Rewizorski, y Dobr niżey opisanych przez Kościołowi pomienionemu nadanie władzą Naszą Królewską ztwierdzili y umocnili, którego Aktu Rewizorskiego ręka-mi ich podpisanego, y pieczęciami Ich zapieczętowanego, tak się rzecz ma, Słowo w Słowo. Paweł Wołłowicz Chorązy Trocki, Dzierżawca Samilisski, Mikołay Bielnicki Skarbny, a Paweł Jachimowicz Hołownia Pisarz Urzędnicy J.K.M. Skarbowi W.X.Litt. Rewizorowie od J.K.Mći do Dzierżawy Szawelskiey zesłani, Oznaymuiemy tym Listem Naszym. Iż maiąc nam Listowne rozkazanie od Jego Królewskiey Mći Pana naszego Miłościwego abysmy na kościoł w Miasteczku Zagorskim, który do tąd Zadney Fundacyi niemiał, Fundacyą z dobr Jego Mći naznaczyli y do konfirmacyi J.K.Mći podali wczym idąc za woła Rozkazaniem, y Pobożnym przedsięwzięciem J.K.Mći Pana Naszego Miłościwego naznaczylismy, y tym Listem Naszym naznaczamy y mianuiemy, Naprzod Plac w Miasteczku Zagorskim, na którym Mieszkanie na kapłana pobudowane iest, to iest na Plebanią z Ogrodem y z Sadzawką którego pomiary przez Mierniką Naszego uczynione według opisania w Rewizyi czyni prętow dwadzieścia pułsiodma na kościoł z Cmentarzem prętow dziewiętnaście y puł, na Wikarya y Szkołę prętow cztery, na Szpitał

prętow

prętów trzy. Przytym wszystkie Włości Zagorskiey w Starostwie
Wacława Zutaycia dwie Wioski dla Kościoła y Miastecz-
ka Zagorskiego bano zręczne y przyległe iedne nazwaną
Dawgiłowo w gruncie dobrych w nim Włok osiadłych y pu-
stych dwadzieścia y iedney, to iest osiadłych Włok trzy-
naście y trzecia część Włoki, a przyiętych także na Czynsz
Włok siedm, y dwie trzecie części Włoki z Zaściankiem ka-
mistem y nienaco niepożytecznych, którego iest Włok trzy,
morgów dwadzieścia, prętów szesnaście. Także y drugą
Wioskę nazwaną Norwoszaycie w gruncie podłym włok
osiadłych siedm, a przyięta na Czynsz iedna, której Wio-
ski Norwoszayciów dotąd na Kościół bez fundacyi Króla
J.M. tylko za Listem Jmci Pana Woiewody Wileńskiego, iako
Dzierżawce Szawelskiego używano, osobno w obrębie albo
Zaścianku Zamuskiem nazwanym Krawdyszki na budowa-
nie y opał, także y dla potrzeby Kościelney włok dwie, oprócz
tey kolendy z włoki osiadłey, ale z wszystkiey włości Zagor-
skiey, która na ten czas do tey Parafiy należy, na ka-
płana Tamecznego funduiemy y naznaczamy. A za ukaza-
niem y naznaczeniem takowey fundacyi, gdy ia Król J.M.
Nasz Miłościwy Pan, iako Zwierzchny obrońca y podawca
Kościołów Bożych we wszystkim, approbować, konfirmować
będzie raczył, tedy ten, z względem takowey prowizyi y Fun-
dacyi Pleban Zagorski Samowicz z Wikariem przytym
Kościele mieszkaiąc Bakałarza dla Uczenia Dziatek,
y Młodzieńca, do śpiewania w Kościele z prowentów
przez Nas mianowaney Fundacyi chować, y prowidować
będzie powinien czynnie według powinności swey Kapłań-
skiey w Administrowaniu Sacramentów Świętych y Nauce
Zbawienney. Czego ten trakt przy granicy Kurlandskiey
herezyą zarażoney wielce potrzebuie. Parafianom swoim

Dozyc

doyść wczym Conscientia Plebanow, tamecznych obligu-
iemy. Ale kosciol w Zogorach zbudowany z Drzewa
iako Stary ruinam minatur. Zaczym y Nabożenstwa
w Nim z Niebespieczenstwem zażywać Ludziom przy
chodzi, a o Drzewo na Zbudowanie Nowego kosciola
wielka wtych kraiach trudność, y za kilkikilkanascie
dostać by się nie mogło, a natura et situs Loci skały
Wapiennego kamienia ukazała z ktorey y kosciol
murować y Wapno małym kosztem palić się może.
Do czego iż wsparcia Łaski y sczodrobliwey ręki kro
Jego Mści Pana Naszego Miłosciwego, potrzeby pilna y
słuszna być baczemy tedy to wszytko pod wolą y sczo-
robliwy Dosądek krola Je Mci Pana Naszego Mi-
łosciwego poddaiemy, y do konfirmacyi dalszey JK Mci
odsyłamy. Do czego się y rękami Naszemi przy Piecze-
ciach Naszych podpisuiemy. Działo się w Szawlach
Roku Panskiego M. D. C. LX. Miesiąca Nowembra
XXVII Dnia. Piotr Wołłowicz Chorąży Trocki, Rewi-
zor Szawelski; Paweł Jachimowicz Pisarz Skarbowy,
Mikołay Bielinski Skarbny Je K. Mci W. X. Litt-
Rewizor Szawelski. My tedy za prozbą tak słuszną
y potrzebną wyżey opisane, nadanie przez Rewizory, we-
wszytkim umacniamy, y z twierdzamy, tym Listem Naszym,
a te Dobra Juryzdykcyi Samey tylko koscielney inkor-
poruiąc Juspatronatus Wielmożnemu Jozefowi Wołło-
wiczowi Staroscie Zmudzkiemu dożywota pozwalamy,
ktore po zysciu Jego na Nas, y potomki Nasze przycho-
dzic maią wiecznemi Czasy. Na co dalismy ten List Nasz
z podpisem ręki Naszey, y pod Pieczęcią Wielkiego X.a Litt.
Dan w Warszawie dnia XVI miesiąca Marca
Roku

Roku Pańskiego M.D.C.XXIII. Panowania królestw Naszych Polskiego XXXVI. Szwedzkiego roku XXIX.

Sigismundus Rex.

Locus sigilli

Stephan Pac Pisarz W.º X.ª Litt.º

Privilegium super Parochiam in Districtu Zamusze tractus Szaulensis 1623.

Zygmunt Trzeci z Bozey Łaski krol Polski Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki Zmudzki Inflantski, a Szwedzki Gottski Wandalski Dziedziczny krol.

Oznaymuiemy tym Listem Naszym wszem wobec y każdemu zosobna komu to wiedzieć należy. Iż my zesławszy do Ekonomiy Naszey Szawelskiey do Włości Zamuskiey Rewizorow Naszych Urodzonych Piotra Wołłowicza Chorążego Trockiego Dzierżawcę Pomilizskiego Mikołaja Andrzeiewskiego Skarbnego, Pawła Iachimowicza Hołownię Pisarza Urzędnikow Naszych Skarbowych W.º X.ª Litt.º zlecilismy Im aby grunty tamtey Włości pomierzywszy, y z tamtąd prowenta na Stoł Nasz przychodzące popisawszy mieysce sposobne na fundowanie Kościoła Wiary Katolickiey ku pomnożeniu Chwały Bozey ktorego w tatym mieyscu z szkodą y ubliżeniem wielu niematym Dusz y zbawienia Poddanych Naszych nie było, upatrzyli y naznaczyli. ktory dosyć czyniąc woli

y rozkazaniu

zrozkazaniu Naszemu tam zjechawszy w Woytowstwie
Lubaszyciowym przy Siele Szypilach y na pogurku
mieysce na zbudowanie Kosciota y Plebaniy sposobne
nalezli y toz Sioło przylegle tak iako iest w Akcie
Rewizorskim w okolicznosciach z przytkami y dochoda-
mi wszytkiemi opisane naznaczyli. Proszono Nas
tedy Jmieniem wszytkich tamtey włości Zamuskiey
Poddanych abysmy to Rewizorskie Naznaczenie y
fundowanie rekami ich własnemi podpisane y pie-
czeciami zapieczetowane Władzą Naszą Krolewską po-
twierdzili y umocnili. Ktorego Aktu Rewizorskiego
tak się rzecz ma słowo od słowa. Piotr Woltowicz
Chorąży Trocki Dzierzawca Samitiski etc. Miko-
łay Brzostowski Skarbny, a Paweł Jachimowicz Sło-
tewnia Pisarz Urzędnicy Jego Kro. Mci Skarbowi
Wo Xo Litt. Rewizorowie od K.J.M. do Dzierzawy
Szawelskiey zesłani. Oznaymuiemy tym Listem Na-
szym etc Maiąc rozkazanie Krola JMci Pana Nasze-
go Miłościwego aby w Dzierzawie Szawelskiey dla
odprawowania Chwały Bożey y zbawienia Dusz
Ludzkich Koscioły mieyscom sposobnych y potrzebnych
zbudowane y fundowane były. Zaczym w Woytowstwach
Zamuskich Kosciota pilną potrzebę być rozumiemy
bo Ludzi tameczni Poddani Kra. JMci opodal Ko-
sciołow Mieszkaiąc bez Sakramentow Swiętych
nie Chrzescianskim sposobem z tego Swiata zcho-
dzą. Przeto zabiegaiąc aby Dusze Chrzescianskie la-
daiako nieupadały naznaczylismy w Woytowstwie
Lubaszyciowym przy Siele Szypilach na pogurku mie-
sce na zbudowanie Kosciota Plebaniy y to Sioła Szy-
pile w gruncie dobrym Włok piętnascie i Przy tym
Siele

Siele Wygonu Włok dwie, Morgow dwadzieścia
dziewięc. Prętow osimnaście, a w Zascianku na-
zwanych Wileiskich Włok cztery, aiz ten Zasciank
przy tey wsi leży, y na wszelkie pomiary Włok czter-
naście tedy zostaie na płatę do Skarbu Krola Jego
Pana Naszego Miłosciwego do Kościoła należące
niemo Włok dziesięc co wszytko pod Wyzszi
rozsądek y wolą Krola JM. Pana Naszego Mści
wego podawszy do konfirmacyi Jego Krolewskiey
Mści odsyłamy. A gdy JKMć Pan Nasz miłosci-
wy z Mściwey Łaski y szczodrobliwości swey na tym
mieyscu Kościoł zbudowac rozkaże, tę Wieś wyżey
pomienioną na ten Kościoł fundowac będzie raczył.
Tedy Xiądz Pleban tameczny maiąc takową fundacyą
na poddanych niema więcey powinności wkładac tylko
iako iest w Ustawie Naszey Rewizorskiey opisano, y
Poddani niepowinni będą nad Ustawę więcey pełnić.
A Xiądz Pleban Tameczny maiąc takową fundacyą
starac się będzie abym w tym Kościele Chwałę Pana Bo-
ga Wszechmogącego odprawowat, y Owieczkom swoim
dobrym pobożnym y przykładnym Pasterzem był. Duszeich
Słowem Bożym y Sakramentami Swiętemi posilat.
y Parafyi swoiey wtych w Woytowstwach Zamuskich pil-
nowat. z osobna gran kolendy z Włoki osiadłey wtych
w Woytowstwach Zamuskich kapłanowi tamecznemu
naznaczamy. Do tego rękoma Naszymi własnemi przy
Pieczęciach Naszych podpisaliśmy się. Pisan w Siaw-
lach Roku Bożego Tysiąc Szescsetnego Dziewiętna-
stego Miesiąca Nowembra Dwudziestego Siodmego.
Podpis ręki przy pieczęciach. Piotr Wołłowicz Chorąży
Trocki

Trocki. Rewizor Szawelski. Mikołay Brolnicki
Skarbny J. K. Mci W. X. Litt. Rewizor Szawelski.
Paweł Jachimowicz Stołownia Pisarz Skarbowy J.
K. Mci W. X. Litt. My tedy baczac prozbe ich stu-
szną y słuszną pragnąc aby się Chwała Boża w Pan-
stwach Naszych pomnażała tym więcey wyżey opisa-
ny Rewizorow Naszych. Akt we wszystkich Punktach
Klauzulach, Artykułach y Kondycyach utwierdzić y
umocnić umyśliliśmy, iakoż tym Listem Naszym U-
macniamy y utwierdzamy Kościoł y Plebanią funduie-
my, y Stołą Szypile zewszytkiemi iego pozytkami y
dochodamy nadaiemy tym Listem Naszym. A Pleban
na ostatek, ktory natenczas y napotym tam będzie poda-
ny przy Kościele tamecznym mieszkać ma y starać
się będzie z pilnośći aby Ludzie w Wierze pow-
szechney Rzymskiey odprawuiąc porządnie Kościel-
ne świętości ćwiczył y uczył także Ludzi do pobożności
y nauk uczciwych prowadził wyiemuiemy na ostatek
dobra pomienione od Urzędow Świeckich Wielkich
ale ony samey tylko Kościelney Zwierzchności y
władzy wcielamy. Jus patronatus albo podawanie
do tey Plebanij y Wielmożnemu Jaroszowi Wołłowiczo-
wi Starośćie Generalnemu Żmudzkiemu daiemy aż do
żywota Jego a po Śmierci Jego na Nas y Sukcessory
nasze przyiść ma ktore Sobie y Sukcessorom Naszym zos-
tawuiemy wiecznemi czasy Mocą tego Listu Naszego.
Na to daliśmy ten List Nasz z podpisem Ręki Na-
szey y podpieczęcią Wielkiego Xięstwa Litewskiego
Dan w Warszawie, Dnia XVI. Miesiąca

Marca.

Marca. Roku Panskiego M.DC.XXIII. Panowania krolestw naszych Polskiego XXXVI. A Szwedzkiego XXIX Roku.

Sigismundus Rex.

Privilegium Meliorationis Parochiæ Wieloneni 1616

Sigismundus Tertius DEI gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ Samogitiæ, Masoviæ Livoniæq etc. Nec non Suecorum Gottorum Vandalorumque Hæreditarius Rex.

Significamus præsentibus Literis nostris quorum interest Universis et Singulis cum plurima, imo innumerabilia Divinæ Maiestatis in Nos beneficia æquissimo iure id a Nobis exposcere videatur ut non solum Nos ipsos sed omnia de manu ipsius liberali et beneficia habentes in Cultum et gloriam ipsius impendamus beneficiaq à DEO in Usum nostrum collata eadem ad usum gloriæ ipsius divinæ referamus proinde quod Nobis cordi est fuitq semper a primis Regni huius gubernaculis ut Saluti hominum Nobis Subiectorum consulentes Divinum cultum promoveamus id maxime studeamus ut templa et Ecclesiæ in Bonis nostris non solum de novo instaurentur

instaurentur sed etiamsi quæ licet ab antiquo exædificatæ sunt suis vero fundationibus careant certis provisionibus augeantur hoc quoq Nobis in bonis nris Tenutæ Vielunen faciendum esse duximus ut Ecclesiam Parochialem ab antiquo quidem ibidem exædificatam verum in sufficientem. Fundationem hucusq habentem ampliori provisione et proventibus dotaremus et fundaremus utiquidem præfatam Ecclesiam Parochialem in oppido nro Vieluna existentem (:nihil derogando priori et antiquæ illius fundationi imo usum ejusdem fundationis antiquæ in toto approbantes:) iam exnunc auctionibus bonis fundamus ac dotamus perpetuis temporibus. Assignantes ac perpetuo dantes et donantes pro eadem Ecclesia Vielunen ea videlicet bona in Tenutâ Vielunen consistentia. In primis pro prædis tres mansos desertos qui per Rewizores nros ejusdem bonis oppidi Vielunen emensurari debent. item villam Nowale dictam mansorum agri undecim cultorum in Villa Romanowo mansos Cultos quatuor, cum omnibus eorundem agrorum attinentiis prout in suis Limitibus ab antiquo continentur cum subditis in præfatis mansis residentibus eorumq laboribus censibus proventibus universisq et Singulis commoditatibus. Pro expellendis vero pecoribus damus et donamus duos Mansos incultos in contiguitate extremitatum mansorum præfatæ Villæ Nowale dictæ iacentes et iugera

alias

alias morgow decem ijsdem mansis adhaerentes prout iam per Revisorem ijdem mansi certis Limitibus sunt distincti et circum scripti. Insuper additamenti loco damus etiam pro eadem Ecclesia Piatorum et agri iugera alias Morgow quatuor à Latere mansorum Eiusdem Villae Kowale ad fluviolum Armena jacentium. Quae quidem omnia et Singula supranominata Bona ex potestate et iurisdictione omnium Secularium personarum nec non Tenutariorum Nostrorum Vielunensium nunc et in posterum existentium eximimus et eadem iuri et iurisdictioni Libertatibus et immunitatibus Spiritualibus et Ecclesiae Romanae Catholicae adscribimus et incorporamus perpetuo et suum salvo iure Nostro et Successorum Nostrorum patronatus et Collationis. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscripsimus. et Sigillo nostro Magni Duc. Lithuaniae communiri mandavimus. Datum Varsaviae die X. Mensis Junij Anno Domini M.D.C.XVI. Regnorum Nostrorum Poloniae XXXI Sueciae XXIII.

Sigismundus Rex.

Fundatio Decimae pro Ecclesia Giertokolensi Anno Domini 1624 Die 13 Febr.

Stanislaus Kiszka, Dei et Apostolicae Sedis Gratia, Episcopus Samogitiae

Ad perpetuam rei memoriam. Cum ad Curiam Nostram Giertolbolensi Ecclesia per Antecessores meos erecta, Populus Fidelis accresceret et sylvis excisis

in dies

indies Coloniæ augerentur oppidumq postmodum extractum esset, de Animæ Fidelium ibi degentium, Pabulo verbi DEI, et ministeria Sacramentorum destitutæ (quod DEUS avertat) perirent. Qualiter Nos, nostra urgente sollicitudine, de Pastoris præsidio, et solatio illis providendo, serio incubuimus. Verum quia ea Bona nostra, exiguos Proventus habent: id in sustentationem Pastoris dandum censuimus, quod Jure Divino cautum est ab ævo. Itaque cum consilio, et consensu Venerabilis Capituli nostri de Curia nostra Giertoboleny pro Pastoris sustentatione qui in dicta Ecclesia nostra Giertobolensi. Curam Animarum exercebit, decrevimus dari decimam Manipularem omnis grani, excepta Avena, cum eam ex strena Parochus habere possit. Nos vero ob frequentiora Itinera, nostræ ratione Oneris Senatorij, Equos non paucos alere cogamur. Item à quolibet manso Oppidanorum, et Subditorum nostrorum, etiam noviter fundandorum grossos duodecim Lith: et Aream, et hortum penes Ecclesiam, prout damus, donamus, inscribimus per præsentes eamque nostram dotationem ad augendum cultum Divinum factam, Inviolatam esse volumus perpetuo et in ævum. Datum Varnis, in Curia Solitæ nostræ Residentiæ Mednicensi. Anno Domini Millesimo, Sexcentesimo, Vigesimo quarto, Februarij, Decima tertia die.

Stanislaus Kiszka Episcopus Samogitiæ (Locus Sigilli) Fundatio hæc proposita et approbata Communi Consensu in Capitulo Generali ad 2dam Dominicam Adventus Acto A.D. 1625 et tanquam Præsidens subscripsi Nicolaus Pacevicius manu propria

Vigore Cap. Gnlis Mathaeus Babinowski Canonicus et Procurator m. p.

Joannes Gintilla Notarius V. Medn. manu propria

Fundatio

Fundatio Officij B. V. M. et Missæ Vulgo Matura in Ecclesia Cathedr. Samogitiæ seu Mednicen. et Surwiliszki Anno D. 1624 Die 15 Februarij

Stanislaus Kiszka Dei et Apostolicæ Sedis Gratia Episcopus Samogitiæ.

Ad perpetuam rei memoriam. Universis et Singulis, Præsentium tenore notum facimus, quod Nos circa Cathedralem nram, pro Modulo Nro aliquantulam impendentes Sollicitudinem, inter cæteras ordinationes nras, etiam Benefactorum huius Almæ Cathedralis, fundationes et Privilegia describenda curavimus. Inter quæ, reperimus donationem Bonorum Surwiliszki factam a Serenis Regibus Poloniæ, in personam Illmi Martini Antecessoris nri quam prædictorum Bonorum Surwiliszki Donationem idem Illmus Mensæ Epatus Samogitiæ inscripsit perpetuo et in ævum. Cum onere tamen annuatim solvendarum Octodecim Sexagenarum Mansionarijs Ecclæ nræ Cathedralis iuxta speciales Literas ab eodem Illmo datas dictis Mansionarijs. Quæ Literæ cum Iniuria temporum perierint neq aliunde constaret, qua obligatione id factum fuerit: Nos pij

Fundatoris

Fundatoris mentem piè explicantes pro Cursu, seu Officio Beatæ MARIÆ VIRGINIS decantando hujusmodi fundationem factam esse arbitramur. Proinde Nri Antecessoris intentionem continuantes, et Cultum DEI femitricis, Nræ Patronæ quod semper gaudenti facimus animo promovere cupientes, decrevimus, et statuimus, prout decernimus et statuimus. Officium Beatæ MARIÆ VIRGINIS, simul cum Officio Magno, non quotidie, sed secundum Rubricas Romani Breviarÿ in Choro Cathedralis Nræ à Vicarÿs, seu Mansionarÿs Nris, decantari debere, inviolabiliter. Præterea, ab ÿsdem, Vicarÿs debet haberi, et decantari Missa Vulgò dicta Matura, Itidem non singulis diebus, sed in concurrentia Officÿ, et Missarum, iuxta Ritum Sanctæ Matris Ecclesiæ Rom: et Rubricas Missalis Romani. Verum cum ob pretia rerum nimis aucta, pro illis decem, et octo sexagenis nulle nullo modo obligari, et onerari possent prædicti Sacerdotes, ad decantandum id officium, et Missam, census quoque bonorum Surwiliszki, quod olim perexiguus fuit auctus sit, per DEI gratiam notabiliter. Idcirco tempori Nos Conformantes præhabito sup hoc Consilio, et Consensu Venbilis Capli Nri, ad illas decem, et octo quadraginta duas Sexagenas addendas, duximus, sicut addimus, per præsentes, perpetua fundatione annuatim solvendas, prædictis Vicarÿs Nris, ita ut Summa eius fundationis ascendat ad sexaginta Sexagenas Lithuanicas &c. ut lubentius. Prædicti Vicarÿ faciant, consolationem quia Illos adhoc animantes statuimus, ut de prædicta Summa

Sexaginta

Sexaginta Sexagen per singulas quatuor partes seu tempora Anni, id est, pro trimestre, a Factoribus Mis Vornis seu Mednicis Vicarijs exhibeantur infallibiliter, et sub poe poena dupli singulae quindecim Sexagenae. Datum Vornis in Curia Solita Mae Residentiae Medniceris Anno Dmi Millesimo, Sexcentesimo Vigesimo Quarto, February Die decima Tertia.

Stanislaus Kiszka
Eptus Samogitiae

(Locus Sigilli)

L. S. Fundatio haec praeposita et approbata Commi Consensu in Capto Gnali ad 2dam Dnicam Adventus acto A. D. 1623 et tanquam Praesidens subscripsi Nicolaus Povetrius Archidiaconus Samogitiae manu propria

Vigore Capti Gentlis Mathaeus Babinowski Canonicus et Procurator manu propria.

Ioannes Gintillo Notharius OC. Medniceris manu propria.

Christophorus Woytkiewicz Cancus Medniceris seu Samogitiae Notarius Sacra Authoritate Aplca Publicus manu propria

Ego Ioannes Wyszemirski Canicus Samogitiae seu Medniensis et Illmi et Rndissimi Di Di Stanislai Kiszka DEI et Aplicae Sedis gratia Epi Samogitiae Officialis et Vicarius Generalis. Attestor scriptas libro isto Contentas Authenticas esse et cum Originalibus suis in Archivo Eccliae Cathedralis conservant in omnibus convenire hunc Notarium Publicum legitime creatum et indubitatae fidei esse

Idem qui supra propria manu

Anno

Anno Dni 1627 die 26 Martij

Literæ super bona Gietotzyszki et Mitzowianij quarum tenor talis.

Illmi et Rmi DDni

In Ecclesia Cathedrali Mednicensi sive Varniis deficiebant Præbendum Magistralis et Pœnitentiariæ. Quocirca Nicolaus Pacius tunc Epus in vim S. Concil. Trid. univit quædam bona Unius simplicis beneficij tunc vacantis Gietotzyszki et alia bona Mitzowianij nuncupata illaq sit unita pro erectione dictarum præbendarum applicavit, obtulerunt. R. Pres. Jesui. suptis muneribus se velle satisfacere si ipsis supta bona concessa fuissent, imò et adhunc effum Collegium in eadem civitate pro instructione puerorum et Seminarij construere promiserunt, qua oblœ et promissione stante ats Epus prætenq eadem bona illis concessit, et deinde Palavium discessit, post ea dicti Pres. eorum obligaoîs Immemores Collegium in oppido Crozensi, distanti a Civitate per triginta milliaria et ultra construxerunt, nec unquam suptis muneribus satisfacere curaverunt. Quocirca moderis[illegible] nus Epus Risuba deptis informatus ab eodem Dno Pacio, ac etiam acclamationibus Capli motus eadem bona a dictis Patribus abtulit, ut alijs Sacerdotibus q istis muneribus incumberent, conferret, reclamaverunt Pres. apud Nuncium Aplicum in dicto Regno Poloniæ commorantem, et citatis Epo et Caplo coram eodem Nuncio ipsi amplius nô comparuerunt, sed oculte Romam

Scripserunt

scripserunt, ut a Sede Aplica eorum noie confirmatio ptae concessionis Bonorum impetraretur sed a Smo se ad istam S. Congregationem demandata fuit, resolutum Petitionem Patrum esse reiiciendam. Verum qa adhuc dubitari pt ne Pres novas molestias aferant, cum de pta revolutione huius S. Congregatiois nullum penes Epum et Captum Testimonium existat et hoc modo impedire, ne predicta erecta locum habeat in gravissimum Eccliae praejudicium, cum nemo voluerit Prebendam accipe, ni litem cum Pribus suscipe vereatur supplicant homi Epus et Captum Mednicen Illmis Dnationibus Vestris quatenus dignentur declarare nullum Jus competere Pribus Soc: Jesu supdictis bonis, ut Supra pro erectione prebendarum Magistralis et Penitentiariae Unibus et applicatis

Die XXIIII January MDCXXVI Sa Congregatio Cardm Concily Tridentini Interpretum censuit ex his quae hactenus deducta sunt Religiosi Soc: Jesu sup bonis homoi nullum Jus competere.

Subscriptio Cos: Cardlis ditores | Locus Sigilli | Subscriptio Notary Prosper Fagnanus

A Sergo Sacra Congregatio Concily Pro Epo et Capto Samog.

Quod Instrumentum ex suo Originali tam tonum et tenorem attestor me Ingrossasse huic codyci Anno et Die quibus Supra

Adamus Ullaj Notarius Ven. Capli Medmicen manu propria

Anno 1629

Anno 1629 Die 20 Julij.

Bulla Ss^mi D. N. Super Bona Dolewyce

URBANUS Epus Servus Servorum DEI.

Dilecto Filio nro et Sedis Aplicæ Nuncio apud Charissimum in Chro Filium Sigismundum Poloniæ Regem commoranti salutem et Aplicam benedictionem. In supremi Sedis Aplicæ solis et potestatis plenitudine Celestis Patris providentiâ constituti, ad ea per quas Ecclesiam quarumlibet præsertim Cathedralium earumq mensarum Epalium et Capitularium in melius dirigi et personæ in illis bonis Canicis alijsq Divinis Officijs ad DEI Omnipotentis laudem et Ecclesiar hujusmodi decorem, ac fidelium ibidem devotionis causâ confluentium Spiritualem consolationem assiduè vacare congruis proventibus pro earum statûs omnemq ipsis incumbentium sublevamine communiri ac in hmdi earum Vocatione utilius persistere atq confoveri valeant propentis studijs intendimus et desuper Pastoralis officij nri partis faverabiliter interponimus prout conspicimus in Dno salubriter expedit exhibita siquidem Nobis nuper pro parte Venabilis nri Stanislai Kiszka Moderni Epi Mednicen in Samogitia et Dilectorum Filiorum.

Qui ta Bulla iest abrogata, y Kassowana, quia subrepticias et obreptionis była uproszona, Cassata de Anno MDCVIII Vilnæ.

Per Sæ Sedis Nuntium Aplicum Neguaquam doceatur de subrepta Vilnæ Bullæ Apostolicæ Cassatione

De hac Cassatione subreptitiè obtentæ Bullæ Videantur Acta Capitularia Ao 1649 infra ubi luculenter probata abrogatio.

Literæ

Literæ diversæ, fundationem Capellaniæ seu Altariæ Rudensis Concernentes, per Gnōam et Magnificam Dnām Theophilam Schlarskam in Anno MDCXXIX de Nova radice factam et erectam, per me Notarium Publicum, infrascriptum, hic ad perpetuam rei memoriam ingrossatæ.

Literæ Consensus pro Commendo fundi seu areæ pro Altarista datæ ab Illmō Dnō Casimiro Leone Sapieha pro Cancellario Mag. D. Lithuæ bonorum et Civitatis Rudensis, Dnō Hæreditario etc.

Mcīma Pani Schlarska

Moja Mciwa Pani y Przyiacielka.

Że WMcz Mā Mcz Pani, na Mansionarzą placku pić zyczysz, iako wielce pobożną Intencyą Chwały, tak Moy na to konsens datem Panu Kołminskiemu, Summę ktorą WMc mā Mcz Pani do Mnie zdać chcesz, zaczym aby WMcz gdzie indziey zgro-miey zatożyć chciała, a ja z tey WMcz Moy Mcz Pa-niey życzliwości wielce kontent zostaię, a kłoża ktora w czynsach stanęła, ta niech zostaie, przy skarbie moim, oddaię się zatym zprawolności Usług moich także Mcz Mcz Pani. Dat w Gdansku 31 Januarij 1646. WMcz Moy Mcz Paniey Życzliwy Przyiaciel do Usług.

Ut ergo præsentiis, Sigillis meis — L. Leo Sapieha

Inscriptio talis. Mnie wielce Mciwey Pani y Przyiaciołce Jeymści Pani Bogumiłey Ziemowi-czowney Schlarskiey oddać.

Huiusmodi Literas Originales, veras, subscriptione vera, Illmi Dnī Kancellarij M. D. Lithæ e Sigillo munitas, vidi, legi, et easdem his ingrossavi

ingrossavi. M. Joannes Czernienski Publicq Sacrâ authte Aplicâ et Cons̈rij Mednicen. Notarius.

Lrâ exemptionis Areæ pro Domo Altaristæ.

Extrakt z xiąg Domowych Wieczystych Miasta Uprzywileiowanego Johansbergu. Roku Tysiąc Szescset Czterdziestego Szostego, Miesiąca Julij Dziewiątego Dnia.

Przed Urzędem Miasta Jochansbergskiego, postanowiwszy się Oczewisto Piotr Butkaytis y Agatha Wieżebayciowna Małżonkowie, iawnie wgłos przyznali Iż plac ieden gruntu swoy własny nikomu Inszemu niezawiedziony, krom budowania, y żadnemi długami nieobciążony w Mieście Jochansbergskim.

Testamentum Aº 1656.

Testamentum Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Dni Petri Casimiri Parczewski Episcopi Samogitiensis Fieranonensis Fundatoris Prelati Custodis in Bonis Poverdenie et Zdanivski Cujus Vicarius sive vice Custos tenetur ex vi obligationi qualibet septimana quatuor Sacra absolvere. Videlicet Unum de Ssma Trinitate 2dum de Spiritu Sto Tertium pro Anima ejusdem Quartum de Sancta Cruce Quintum vero de Ss. Apostolis Petro et Paulo cum Comemoratione pro Fidelibus Defunctis quolibet die Sabatius Hebdomadarius Prelatus vel Canonicus absolvere tenetur. pro quo decem millia florenorum Venerabili Capitulo Samogitiensis inscripta. Prout Latiq et expressius in ipso ut Sequitur Testamento.

In nomine Ssmae ac Individuae Trinitatis Amen.

Cum simus mortales, omnesq Nos certissima expectet mors, licet incertum, sit ejus tempus, ideirco paratos, Nos esse iubet Salvator Noster praepotens DEUS quaequidem preparatio, nequaquam aliter fieri poterit, quam disponendo, Domui suae et pro Anima Sua benefaciendo quamdiu in vivis sumus de Substantia a DEo praeponente accepta honorando ipsum supremum Judicem, quapropter Ego Petrus Parczewski Epus Samogs sanus mente et corpore, hanc meam, ultimam voluntatem inviolabiliter conservari cupiens adquos spectabit executio. Sic omnia mea dispono. Inprimis Animam Peccatricem misericordiae Divinae commendo, per intercessionem BVM et Ss. Patronorum Petri et Pauli, ac Suffragium omnium Ssrum. Corpus in Cathedrali Ecclesia in fornice Ss Trinitatis, a me Constructo, qui pro

solito

solis Prelatis designat, simplici sumptu sepeliatur adhibitis Divinis Sacrificiis, tam Secularium quam Regularium Sacerdotum Ut tamen perpetuis temporibus, in Cathedrali Ecclesia Samogitiae, pro Anima mea, Sacrafiant, in Septimana quatuor, idq Singulis Septimanis hoc modo. Unum feria tertia de Spiritu Sancto, addita Commemoratione Fidelium et pro Benefactoribus Defunctis. Alterum feria quarta, aut quinta, aut quacunq alio die non impedita, Requiem pro Anima mea lectum. Tertium Sacrum feria Sexta de Sancta Cruce addita commemoratione fidelium et pro Benefactoribus defunctis quartum de Ssma Trinitate feria quinta, et si feria tertia, quarta, quinta et Sexta Solemnia festa occurrerint saltem Commemorationes praedictarum legationum fiant. Requiem vero pro Anima mea, si aliqua Septimana omittatur altera Septimana Suppleatur, in quo conscientias Executorum, et Prelati sive Custodis obligo. Quae omnia Sacra, omnesq obligationes praefatas Dnus Custos per Vicarium suum, quem exnunc alere tenebitur expediet, ipse quoq Dnus Custos adjuvabit eundem in istis Sacris celebrandis, et Defectus sui Vicarij supplebit. Pro qua fundatione, et obligationibus, hic et nunc destino Pavendery sub Vornis Bona haereditaria propria meo aere exempta, ab Illmo Dno Epo Vilnen Tyszkiewicz, prout Instrumenta authentica edocent. Cui Dno Custodi Bona haec, omnesq fructus et proventus modernos et futuros et non Alteri cuipiam inscribo, nec ullus, etiam ex meis Consanguineis ullo pacto Interesse sub poenis Ecclesiasticis, et politicis habere

habere potest. Et quia ex fata Bona Szaubia-
ny Lowenden, sunt onerata Summa quinque Mil-
lium Parochiæ Szaubianen ideirco Dnq Custos re-
fundere ex meis modernis pecunijs tenebitur quam
Summam refusam DD. Executores una cum Vbili
Capitulo collocabunt alicui bono Nobili pro Censu,
vel Certe ement aliqua Bona, et Parocho Szau-
bianensi tradent Ita ut videro, esset onerem Dño
Custodi, si ista Summa esset in Lowenden. Ad
Exolvendam itaq debita, quinque millium et alia si
quæ reperta fuerint in eodem Lowenden assigno totum
argentum meum tam novum quam antiquum, quo vendito,
hæc Summa quinque millium refundatur, iuxta
superiora et mille Sexagenæ Lithuaniæ præterit-
tam Summam Capitulo restituat pro Bonis Zamsu-
li. Si fortassis Argentum pro istis Summis non
sufficeret. alia res meæ, uti vestimenta divendantur
et his Summis Satisfiet si vero esset aliqua difficultas
in divendendo Argento et Rebus meis, ex parata
pecunia mea, istas duas Summas refundent, quod
DD. Executoribus huius Testamenti, et Dmno Cus-
todi eorumq Conscientijs committo. Hoc supposito,
Argentum et alias res meas divenditas pro alijs Necessi-
tatibus meis expendent. Quam fundationem simul
confirmo, et erectionem pro Custode hoc ipso Testamento,
facio cum sit res exiqui momenti, et non exiquas
requirerent impensas nihilominus si fuerit visum
Dmno Custodi, potest impetrari breve confirmationis
pro eadem Custodia, vel ab Illmo Nuncio, vel Sede
Aplca. At tamen seorsivam Erectionem in alio Instru-
mento Dnq Custos habebit quem exnunc pro Custode
nomino et do Claro Dnum Petrum Casimirum Berk
Kreyzeli Canonicum Samogitien, obsecrando omnes
ac præcipue Illmum Nuncium ac Sedem Aplcam
ut cum

ut cum isto tantum Primo Custode dispensent, aut certe permittant sive turbatione utrumque hoc Beneficium cum alijs post illum futuris, quem ex nunc Illmus Dnus Epus vel ejus officiales tenebitur investire, et introducere, ex vi huius Testamenti mei in quo Conscientias eorum onero; ad hoc ut ipse primus Dnus Custos, regimen, Bonor. et ordinem ejusdem Custodie faciat, tanquam ille qui, novit in toto istud Predictum. Collatio vero post decessum Rndi Dmni Custodis, meis Consanguineis huius Custodie debitur. qui processerint ex linea Parczewiana, sive sive in Samogitia, sive alicubi in Lithuania aut Russia manentibus, non feminis, nec alijs a longe consanguineis. Si mea ā linea defecerit ad Capitulum Samogitie revertet, et illi Soli non alijs Collationem impertior et comprobo. Dato vero hoc, quod aliquis ex linea mea Parczewiana, fuerit habitis pro hac dignitate preferendus est, alijs omnibus extraneis. Considerans oportunitatem Loci pro istis obligationibus expediendis optarem, ut omnes illa fierent in Capella Ss. Trinitatis cum habuerim specialem devotionem ad eandem Capellam, imo summe omnes observo et hunc non alium Locum pro expediendis obligationibus Nominatis determino. Ipse vero Dnus Custos ad residentiam servandam tam ratione Cathe quam etiam ratione obligationum mearum tenebitur nisi Mensibus quos Jus Canonicum permittit. idque non continuatis absentare sese poterit, tamen obligationibus meis diligenter provideat in quo summopere conscientiam ipsius obligo et Capitulo, quod eidem Dmno Custodi attendere debent

debent et judicare ac punire usque ad privationem si enormis ejusdem negligentia fuerit in absolvendis obligationibus, etiam invocato Consilio et auxilio Illmi Rndmi Episcopi. Ratione subsidij charitativi meis Consanguineis, aliqua lego, et inprimis Illmo Dno Petro Casimiro Berk Canonico Samogitiensi pro Domesticis illius (prout ille melius novit) duo millia florenorum in parata pecunia. Dmno Fratri meo Joanni cum Filijs in Samogitia manenti mille florenorum. Dno Notario Smolenscensi meo Nepoti mille floren. et Sexiginti albicoloris, alias siwo cum Rydwan et kareta Minoris Magni vero sex Equi quibus Ego usus sum permissu Dni Canonici Krzeczybki faleris, et Ephippijs ac cum mea kareta magna ejusdem Dno Canonico Krzeczybki lego cum tantum usum illos habuerim, alias ipsius pecunia empti erant. Pro Bielacki Puero qui nunc est penes me, quingenti floreni, pro Parentibus ejus cum filiabus quingenti floreni Ratione debiti et obligationis meae ad Capellam B.V.M. inscribo quingentos florenos in parata pecunia, et tredecim Cochlearia argentea ac duos Scyphos argenteos parum deauratos a Rndo Dno Woytkiewicz delatas ut saltem semel in mense pro Anima Dni Woytkiewicz Canonici praeteriti, Sacrorum fiat. Pro Cathedrali ipsa Ecclesia mille floreni in paratis tam ratione Tricesimae pro Anima mea faciendae, quam ratione Capitularium et Vicariorum tum etiam Regularium, tunc pro exequijs meis interessentium vel Divinorum, peragendorum ab ijsdem Fratribus meis futuroque Clero, tum etiam pro pulsu Campanarum, et alijs occurrentibus necessitatibus. Pro RR. PP. Societatis JESU Vornis residentibus

residentibus floreni Ducenti in paratis. Similiter pro RR. PP. Societatis JESU Crosensib⁹ floreni Ducenti in paratis. Pro Monialibus Crosensibus Ordinis Sancti Benedicti floreni Centum in paratis. Pro R. R. P. P. Societatis JESU Passauensib⁹ floreni Centum. Pro Dominicanis Jordensibus floreni Centum. Pro Dominicanis Kosieznensibus floreni Centum. Pro Dominicanis Wierzbołovienſibus floreni Centum. Pro Bernardinis Jelsneviensibus floreni Centum. Pro Bernardinis Catovianensib⁹ floreni Centum. Pro Carmelitis Rzetingensib⁹ floreni Centum. Pro Carmelitis Lincoviensib⁹ floreni Centum. Pro Carmelitis Vladislaviensib⁹ floreni Centum. Pro Szydlo-viensi Parochia floreni Centum et Calix Novus deaurata totus cum Patina. Pro Parochia Brzyzagolensi floreni Centum. Pro Batobi flor. Centum et Equi parvi duo. Pro Platelis floreni Centum et duo Equi parvi, pro quib⁹ pecunijs aut D.D. Parochi aliquid comparent, D.D. Executores attendent vel certo ipsi comparabunt. Pro Sepultura mea et pro Exequijs alijsq expediendis mille tantum floreni idque in paratis. Pro Xenodochio Varnensi floreni triginta, similiter pro Xenodochio Olsiadensi triginta floreni, item pro Xenodochio Lubnicensi triginta floreni. Cathedrae huic Varnensi Apparamenta mea Episcopalia omnia, videlicet Casulas, Dalmaticas, Capas, Antependia, Infulas, Tunicellas, Chirotecas, Gremialia, Albas, Subalia, Strophiola nihil excipiendo, faldistorium et Pastorale argenteum cum Theca sua dono. Aulea vero omnia, tam antiquiora, quam siedami comparata et altas Varij Coloris huic Ecclesiae Cathedrali inscribo

inscribo, quib9 pro Festis Solemniorib9 utentur. In
super septem per=Stromata pro eadem Ecclesia
applico Tapetia autē Capellæ S. Trinitatis ejus-
dem Cathedræ pro Solennitatibus attribuo nisi
DD Executorib9 aliter in Solo puncto hoc visum fue-
rit pro bono ejusdē Ecclesiæ Bursæ quoque
omnes cum Corporalib9 Purificatorijs alisque ad
Apparamenta Ecclesiastica spectantibus eidē
Cathedræ Samogitiæ Applico, præter Rochetas
quas DD. Executoribus dono. Item Calix Ma-
gnus deauratus cum Patina eidem Cathedræ
applicetur ea tamē conditione, ut alig Caliculg
exiguus cum Patina detur pro Povendenis
vel Wirzowiany, alba vero ex meis una dete-
rior cum Casula qua utitur Capellang Mo-
dernus meo Corpori imponat Missalia Pontifi-
calia et omnes meos Libros dispositioni D.
D. Executorū committo Cista Capellani mei cū
omnibus Apparamentis etiā cum Calice anti-
quo deaurato præter Ampulas Argenteas, ac
Vasculū Argenteū pro Oleis Sacris, Campa-
nulā argenteā Scutellā, item Argenteā, et præter
præfatā Casulā eidē Capellano Meo Patri Dmt
cāno Assigno. Domino Wazynski in vicina
Trynski manent ducenti floreni dentur, vel
certe aliquid æquivalens emptū donet licet
ratione bonū ipse quoq mihi debebit si per
trigenniū non restituerit quidquā. Vestes rea
omnes tam antiquiores, quam recentiores, di-
vendant (exceptis Æstivalib9 Lucidi Coloris
quæ possunt pauperibus Consanguineis meis
pro vestitu donari) et pro debitis meis e vel certe
pro Debitis

pro debitis R. D. Woytkiewicz Canonici Samogitien de-
functi applicentur maxime si debita ex Szydlow ratio-
ne Summæ Lalensis non fuerint persoluta Stannum
uti Scutelæ, Orbes, partim Consanguineis uti Dño
Bielacki et Dño Notario ac D. Woroncowa, par-
tim Vicarijs Cornensibus impertientur similiter Ahe-
nea sive Vasa culinaria et Cantari ex ære iuxta
exigentiam alia Ecclesiæ Cathedrali applicentur,
alia Servitoribus, habita ratione antiquiorum, maxi-
me verò Aurigis et hajdonibus Petro Kudeli, Nico-
lao Calvo et alijs iuxta discretionem DD. Executorum.
Mappæ siquæ fuerint aptæ Ecclesiæ Cathedrali
applicentur Michaëli Sacristiano dentur floreni
triginta, Cantori floreni decem, Unicuique Vicario-
rum floreni decem imparatis dentur Baccalaureo
floreni decem, præter illud mille quod in commune
est assignatum ex quo omnes ad Cathedram residen-
tes debent participare etiam Regulares et alij
Missas in die obitus Celebrantes. Debita mea per-
solvenda exnunc debitoribus uti Dño Woytkiewicz
quem norant RR. PP. Societatis JESU et R. D. Canoni-
cus Swiechowski Vilnæ illum vidit apud me Anno
1639 cui pridem persolvissem nisi distantia et absen-
tia ipsius præpedisset, nempe centum quinquagin-
ta floreni debentur illi si non comparuerit neque
quisquam Consanguineorum pro Anima ejusdem Dñi
Woydagowicz Ecclesiæ applicentur amplius recor-
dor et alijs Vilnæ et alibi si occurrerint, vel Scripta
mea monstraverint rogo obnixe persolvant ne mea
gravetur conscientia, etiam Hebreo Michaëli. Equi
partim vendendi pro meis necessitatibus, partim
dividendi, maxime Dño Canonico Swiechowski
sex, omnes Griseos alias gniadé ⁊c assigno et simul

Caretam

- - Caretam sive Rhedam minorem licet superius Dño Notario inscripserim, nunc revoco, et alij inter familiam longiori tempore servientes tum etiam Dño Bielacki, et D. Woronczowa relinqui subditis restituendi, si a quibus accepti, et omnia debita subditis persolvenda. Id circo inter precipua puncta Executionis hæc mihi pono et Conscientiæ DD. Executorum obtestor et omnes tam Seculares quam Spirituales meo Nomine deprecent, tam hic in Samogitia quam in Russia manentes maxime Smolensci ut mihi omnia debita condonare dignentur etiam per literas agant et Scribant imo omnibus subditis id intimandum, Ut quid per me vel per meos Actum sit injuriose, vel cum gravamine ignoscent et DD. Executores ad se confugientes contentent omnes. Inventaria Omnium Bonorum Mensæ Episcopalis tam pecudum quam frumentorum et Subditorum omnium debent esse penes RD. Krzyzki Canonicum Samogitiense Horologia a Varijs communicata restituantur, rogo personis debitis, vel pijs Locis applicentur Nisi quæ sunt mea propria, hæc DD. Executoribus danda et accipienda, abijsdem, supellex aliqua ex Stanno et ex ære accepta est post Defunctum Altaristam Lubnicensem de qua scit Illmus Dnus Krzyzki restituatur Executori ejusdem Testamenti, ut vel Vicarijs vel Consanguineis applicentur nec numeratur inter meam Supellectilem. Pro Korsakorum familia meis Nepotibus florenos quinquagentos inscribo (: Si quis eorum comparuerit in Mundo:) qui debent dari et numerari ac dividi inter illos. Insuper ne aliqua fiat controversio in meas dispositione, quid quid rerum vel pecuniarum remanserit præter meas. Exmumerato id totum

id totũ Ecclesiæ pro Anima et meis Consanguineis est applicandũ per DD. Executores Excelectiã inter indigentas sive Consanguineos meos, sive extraneos persoluta præcipuè familiæ meæ totali dividatur, maximè vero Dnæ Worencova Olim Nrij Smolenscensis Uxori Summa calamitate cum suis filiabus constitutæ, quingentos florenos assigno et si poterit plus detur, quorũ DD Executorũ iterum atque iterũ conscientiã obligo, ut sint memores Animæ meæ et ita disponant prout ratio et conscientia illis dictaverit. Quia vero Dnũ Krzyski Canonicus duo millia et quadringentos florenos, Domino Lacki ab eodem accepto pignore mutuo crediderit, idcirco istã Summã eidem Dno Canonico Krzyski condono, sed illa duo millia superius illi assignata iam subtraho et denego. Thalere alias nod gratis a Domino Canonico Krzyski Ciechanowiæ restituatur. Res omnes Dñi Alexandri Canonici præteriti (quæ sunt apud Dnũ Canonicũ Krzyski si super venerit, vel aliquis in persona eius comparuerit restituantur, et in omnibus satisfiat illi) Frumenta omnia relicta successori juxta Jura partim dividantur partim inter pauperiores sive sive Consanguineos meos, sive extraneos, tam Seculares, quam Spirituales distribuantur. Memor autẽ sit Dnũ Canonicus uti Custos, quod in Powenden, debeat esse scorsivus Parochus omnino curet et sustentationẽ illi etiã ex meis bonis derelictis illi provideat ultimatẽ mentẽ meã aperiens certissimè declaro, quod in parata pecunia idq in Auro hic et nunc et hac hora quinquaginta millia

sunt

sunt recondita, hoc tamen praecaveo, si ulterius vitae fue-
rit ex Misericordia DEI pro tracta ista Summa po-
terit vel minui vel augeri. Debitum quoque meum apud
Illmum ac Rndmum D. Procancellarium Regni duorum mil-
lium uti inscriptio ipsius testatur revoco ut repetatur
et meis intentionibus applicentur. Consuli Witepscensi
contractu ducenti floreni debentur si aliquis nomi-
ne ipsius comparuerit vel certe aliquis Consangui-
neus Witebscy repertus fuerit eidem restituantur
alias Ecclesiae applicentur. Quia tamen plurima
beneficia per intercessionem BVM. perceperim à Dno
DEO, idcirco specialiter ex parata pecunia unum
mille lego pro Parocho Powondenensi, qui singulis diebus
Sabbativis unum Sacrum de BMV recitabit addita
commemoratione fidelium: exceptis diebus festivis
maxime duplicibus si in Sabbatho occurrerent, tunc in
talibus festis saltem Commemorationem de BMV. face-
re tenebitur. Quod mille supra destinatum Dnus Cu-
stos ad se accipiat, et vel censum Parocho semper sol-
vet simulque vinum pro eodem Sacro emet, vel certe
aliquam terram fructiferam in hac vicinia pro eodem Pa-
rocho emet cui obligationi Dnus Custos diligenter at-
tendet, et advocato vel Sacristiano ibidem comittat
ut attendat in quo Dnis Custodis conscientiam onero.
Idcirco vi huius meae fundationis et obligationis, con-
tinuus Parochus Powendenensis, servetur a Dno
Custode.) Cum vero Cathedra Samogitiae sit tituli
Sti Petri et Pauli. et Ego licet indignus in fonte Baptis-
matis Nomen Petri acceperim ipsumque Sanctum
Petrum pro speciali meo Patrono habuerim. hoc meo
Testamento in vim gratitudinis decem millia Capitulo

Samogitiae

Samogitiæ inscribo, qui DD. Capitulares in suis perso-
nis idq in magno Altari nisi aliquo casu occupati
fuerint, semel in una quaque hebdomada dicent Sa-
crum Votivum de SS. Apostolis Petro et Paulo cum
commemoratione Fidelium defunctorum quacunque
die, modo nunquam omittatur. Haec vero Summa
decem millium partim ex parata pecunia partim
ex toto meo Argento Dominis Capitularibus assignan-
tur ut ipsi ponderata et taxato totaliter Argento
reliquum quod deerit ad Summam decem millium ex
mea parata pecunia a Dominis Executoribus repe-
tant si vero invendendo Argento aliqua difficultas
origetur Domini Executores ex parata pecunia (si su-
per erit prout spero) refundent hanc Summam Decem
millium V. Capitulo, quam Summam vel locabunt
pro Censu, vel certe aliqua Bona immobilia suo
Capitulo ement, modo meæ obligationi satisfiat.
Superius in obligationibus meis Domino Custodi tan-
tum tria Sacra in Septimana ad meam intententionem
assignaveram pro Sanctissima vero Trinitate disiuncti-
ve vel in Septimana semel vel in Mense determi-
naveram nunc vero omnino obligo Dominum Custodem, ut
etiam hoc Sacrum quartum de Sanctissima Trinitate lectum
singulis septimanis semel per se vel per Vicarium
suum Dominus Custos expediet quocunque die placuerit.
Quando quidem Dominus Canonicus Krzyzeli expende-
rit pro meis necessitatibus mille octingentos florenos
Seminarij statim ex mea parata pecunia refundetur
tenebitur Seminario. Registra sive Inventaria tam
Argenti mei quam etiam Apparamentorum Ecclesiasti-
corum, et omnium aliorum rerum mearum ista seorsive haben-
tur cum Subscriptione et Sigillo conservata in Simul
cum hoc eodem Testamento Quae omnes res iuxta

hoc

hoc meum Testamentum disponent per Dnos Executores, Argento et Vestimentis venditis ut supra est declaratum, et pecunia ex hac venditione erit penes Dnos Executores principalis Spirituales infranominandos qui eadem pecunia et alia quae ex paratis remanserit iuxta Ordinationem meam Superiorem huius Testamenti et suam discretionem ac convenientiam disponent. Maxime vero sint memores DD. Executores Summa Lalensis ne Parochia Sydłovienensis oneret, sed potius ex meis reliquis pecuniis refundatur ista Summa, et inunum collecta, vel in Censum detur, vel aliquod Praedium emetur, ut semper et perpetuo sit Parochus Lalis, cum etiam aliquid Dnus hietpsz Canonicus eidem Parochiae Lalensi inscripserit monee autem Dnum Custodem ut quam diu Summam quinque millium Parochiae Szawlianensi debitam non restituerit, tam diu semper et singulis Annis Censum istum Parocho Szawlianensi solvere tenebitur. Ut haec citius et firmius ad executionem deveniant, Illres Dnos ex nunc Executores huius Testamenti me Nomino Illrem Dnum Petrum Casimirum Berk Brzeski Illrem Dnum Nicolaum Swiechowski Canonicos Samogitiae et Magnificum Dominum Joannem Parczewski fratrem meum, non alias, quibus omnimodam plenipotentiam do iuxta hoc meum Testamentum, ita tamen, ut omnes meas res, et pecunias derelictas, soli duo Dni Spirituales Executores nominati apud se vel Ecclesiam conservabunt, et isti duo unus sint alio nihil facient. Quia vero res Ecclesiae Jieranonensis sunt in Samogitiam apportatae prout Inventarium habetur, hae integrae omnes conserventur et post Jieranos quieto tempore remittantur et pro reparatione Ecclesiae Jieranonensis duo

millia

millia omnino dentur Reliqua quae hic et nunc non occurrebant conscientiae et dispositioni DD. Executorum meorum committo ac obsecro, ut omnia juste exequantur memores conscientiae suae et extremi Judicij. Legationes pro Ecclesijs citissime persolvant, et statim Religiosos moneant, ut Sacrum celebrent pro Anima, iuxta assignatas sibi Legationes in hoc Testamento. Volens nihilominus Ego occurrere gravamini Conscientiae meae et Molestijs Dñi Krzyczki Canonici Samogitiae (: qui me vivente Paterfamilias et Prapositus Domus meae fuerat:) nequissima aliquo injusto ex malevolentia aliquo praetextu sive ille sit Spiritualis uti Episcopus et Capitulares, sive Saeculares uti Consanguineus meus vel etiam extraneus audeat Dnum Canonicum post meum decessum aggredi et alicuius rei etiam minime insimulare quasi in aliquo mihi non satisfecisset vel Ecclesiae nocuisset DEUS avertat ab his omnibus impetitionibus praefatum Dominum Canonicum liberum pro Nuntio et hoc meo Testamento quieto quod mihi nihil debeat et Ecclesiae meae sed in omnibus sufficientissime satisfecit, alias iustum Judicem pro injuria ipsius habebunt vindicem. Quae omnia propria manu ex gratia DEI adhuc mihi in omnibus bene praesens subscripsi, et Dños Capitulares Confratres meos ad idem Testamentum subscribendum rogavi, et Notarium Publicum ad id ipsum adhibui prout inferius apposito Sigillo meo Datum Varnis Vigesima Secunda Mensis Februarij in festo Sancti Petri Apostoli Cathed. Antioch. Anno 16. Quinquagesimo sexto (Signat) (Locus Sigilli)

Petrus Parczewski Episcopus Samogitiae

Rogatus

Rogatus à testante subscripsi Georgius Koch Canonicus Samogitiæ mpp. Jacobus Stanczkiewicz Canonicus Samogitiæ. Rogatus à testante subscripsi et quia Ego Joannes Czerniewski Sacra authē Aplca Notarius præsentis Testamenti Illmi ac Rmi Dni D. Testatoris Episcopi supradicti confectioni. Anno Millesimo sexcentesimo Quinquagesimo sexto die vero vigesima Secunda Februarij rogatus et requisitus personaliter fui Ideo Fidem in Testimonium pariter rogatus manu propria subscripsi Idem qui supra.

Fidem facio quia præsitas Copia Testamenti olim Illmi ac Rndissimi Dni Petri Parczewski Episcopi Samogitiæ a Perillrend et Adm Rd D. Petro Casimiro Derli Brzezcki Canonico Samogitiæ uti Executore Testamenti ex Originali de prompta et descripta

Laurentius Exisilit Sacra Aplca
ac Imprali Autori Publicq Notarius

Testamentum Perillris et Adm Rndi D. Jacobi Stanczykiewicz S. T. D. Canonici Samogitiæ Parochi Janiscensis.

In nomine Domini Amen. Ad Domum suæ habitationis Canonicalis Perillustris. et Admodum

Reverendus

Rndus Jacobus Stanczkiewicz Canonicus Samogitiæ Parochus Janiscensis, Me Notarium Publicum infrascriptum, unà et cum testibus infrascriptis vocavit, et accersivit, et in lecto ægritudinis suæ graviter febricitans, mentis tamen sanæ, ac rationis compos existens, considerans, interea quod vita hominis super terram more floris marcescit et ætas providè considerans, nihil esse certius morte, et nihil incertius hora mortis, indeq eventum huiusmodi horæ timens, volendo eandem præcavere, nolensq intestatus ex hac vita decedere, sed suæ saluti providere, bene post habitum suum super peculio suo Clericali, bonis per eum relictis aliqua valeat discordia ex omni. Quibus melioribus, via, iure, stylo ac forma quibus utriusq iuris Sanctione fieri potuit, et debuit, ac juxta conditionis suæ, possibilitatem, Testamentum, seu ultimam suam voluntatem condidit, fecit constituit ordinavit, ac super bonis infrascriptis disposuit. Et inprimis quidem Omnipotenti DEO et Salvatori suo Redemptorique JESU Christo et Gloriosæ suæ Genitrici DEI Virgini MARIÆ Angelo Custodi, totique Cælesti Curiæ, Animam suam legavit Corpusque suæ Materiam. Sepulchro Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ Mednicensis, si hic ipsum mori contigerit, atq Ecclesiæ Parochiali Janiscensi, si ibi decesserit, in quibus ambabus Ecclesiis cum dispositione Apostolica ministrabat, inferri demandavit. Pro Sepultura verò ducentos florenos pro cera, Vino ad Missæ Sacrificia, nec non aliis necessariis, tam circa exequias, quam prandium requisitis inscripsit, et legavit. Panem verò Carnes, et alia legumina ex frumentis quæ tam in Domo Canonicali, quam Prædiolo Boltiniscensi, ac in Prædiolo Parochiali Janiscensi

reperientur

reperientur pro Dicta sua Sepultura, seu prandio funebrali Dn̄i Executores à rogati, constituti, pro Sacerdotibus, pauperibus et alijs hospitibus ad exequias funebris venientibus, moderatè tamen, et sumptus nimios, ac superfluos, evitando provi=debunt, et comparabunt. Disponendo verò ulterius conscientiam suam, ante omnia Illmū ac Rndsmum Dnū D. Locì ordinariū feliciter praesentē, nec non Perillustres Illustres et Adm RR. DD. Praelatos et Canonicos, aliosque Dnōs Confratres ex Ordine et Dioecesi Samogitiae si aliquā piā eorū dicto, facto ac etiā mente ex humano fragilitate pec=caverat, deprecatus est, et his scriptis reconcilia=vit. Petijq humiliter unumquemq̄ eorū, quatenus propter amorem illius, qui pro Crucifixoribus suis oravit, ergà se taliter ut supra, commissa dimittere non dedigentur. Dimisit quoq idem te=stator, oibq alijs et Singulis quibuscunq adversarijs omnia ergà se commissa, ex corde et corā DEO, ne supremus Judex vivorum et mortuorū tam in vita quā in morte, statuat ipsis in peccatū. idem Illustris et Adm Rndus Canicus testator, sanus mente et Compos rationis existens de=potioribus etiā hoc Testamento expressis dis=ponendo legavit et inscripsit pro Dnis Canicis prae=visè tantū duo millia Flord Polon: quae sunt à Testatore eodē Nob. ac Generoso Dnō Mathiae Narewicz Equiti Samogitiae S. R. Mttis Secretario fidei commissa. Quem Generosū Dnū Narewicz, uti fratrē et amicū suū fidelē, Adm Dnus Ca=nonicus Testator obligat, et obligavit, ut ille statim post fata Dnīi Testatoris, bona seu certa haereditaria

et fructifera

et fructifera Wiesiwiany nuncupata in Thel: szensi Districtu existentia, in praefatis duobus millibus floren: Polon: contractu reemptionis alias na Wyderkaf, confecto Super eo iuxta clausulas, et conditiones istius contractus Instrumento publice seu Literis juxta morem istius Patriae officiose recognoscat. Convenit in super praefatus Illris Dnus Canonicus Testator supradictus, cum eodem Generoso Dno Narewicz super censu à duobus millibus floren: de praefatis bonis Wiesiwiany, quotannis solvendo. Voluitque et constituit quod quamdiu praefatus Generosus Dnus Narewicz haec bona taliter invadiata possidebit, nec ille ipse aut Successores sui illa duobus millibus floren: Polon: redemerit, non est, nec poterit adstringi ad Censum majorem nisi ad quinquaginta à mille floren: Polon: ita quod tantum centum florenos à duobus millibus floren: Polon: ad Mansam Capitulare, tempore in Contractu exprimendo singulis Annis solvere debeat, de majori autem censu ex iisdem bonis et à praefatis duobus millibus floren: augendo noluit ipsum, nec ipsius Successores gravari. Pro quo censu seu potius Eclemosyna ipsis Dnis Canicis Legata, eosdem Dnos Canicos ad unum tantum Sacrum seu missam de B.V. MARIA cum collecta pro se defuncto Sacerdote Singulis septimanis dicendam obligavit, altere et diem pro ministerio huiusmodi post fata testatoris ipsi Dni Canci constituent. et ne memoria huiusmodi Dni Canonici testatoris Cnfris cordi [illegible] pereat, vel intereat, ipsi etiam Domini Canci memores Iudicij Divini diligenter curabunt; Res seu nulla mobilia tum et libri post fata tam Illmi ac Rndssmi olim D. Petri Parczewski Epi Samogitiae quam et Illris et Adm R. Dnus Berk

Przeziebi

Krzecki Canonici executoris et Administratoris sede vacante post Illmum ac Rssmum Dnum supradictum Episcopum Samogitiæ quas Varsaviæ una cum Illi et Adm Rndo Dño Nicolao Swiechowski ab ijs apud quos erat recuperaverit dixit se ex ijs nomine ulatiæ et impensarum centum sexagenas recepisse, de reliquis vero in Căplo Gnali Sub Festo Petri et Pauli in Ao proximo lapso rationes reddisse reliqua vero disposita esse apud se cum Regestro contentorum, fideliter confecto, interque et obligationes pro duobus millibus floren Polon Illmi ac Rndssmi DDmni feliciter moderni esse et existere affirmavit. Testamenti præsentis et rerum suarum derelictarum Executores heredes, ac tutores rogavit et nominavit Perillrem ac Adm Rndum Dnum Andream Krzeciszewski Cancum Samogitiæ uti Confratrem suum Nec non Nob: ac Generosum Dnum Mathiam Narewicz Equitum Samogitiæ S. R. Mttis Secretarium uti Amicum et Fratrem suum ut supra et per omnia instituit, rogavit, nominavit, et constituit, quibus pro labore omni executionem suscipiendo Perillmo Canco vestem Zebilinam atas Sobole Generoso vero Dmno Narewicz Executori præfato Pantheras alias Rysie, legavit, donavit, et inscripsit, voluitque, et ordinavit, ut statim, post obitum suum ambo præfati Dni Executores bona derelicta mobilia, tum et pecuniam ad se recipiant.

recipiant illamq́ iuxta mentem et intentionem testatoris disponant et exequantur. Maxime verò nob: ac Generoso Domino Narewicz cum scitu Perillustris ac Admodum Rndi Dñi Przecisrewski Canonici Executoris duo millia floren supradicta, ad se recipiant, et bonis suis hereditarijs adscriptum iuris contractu reemptionis, albo na Wyderkaff collocet, ponat, et bona talia ad censum annum centum florenos tantum et non plus a duobus millibus solvendum obliget et inscribat. Idem Illris Dñus testator pro Vicarijs istius Cathedralis, pro Pribus Soc. JESU Domus Varnensis, pro Monasterio Thelsensi itemq́ Kretingensi Prum Bernadinorum, itemq́ Kalvariensi Prum Dominicorum, nec non Presbyteris suæ Parochialis Janiscensi et Xenodochio Pauperum Janiscensium septingentos floren Polon. legavit et inscripsit, comisitq́ fidei prudentiæ conscientijs DD Executorum, ut eam statim pecuniam septingentorum floren post obitum suum in præfata pia loca et personas pro anima sua in vim eelemosynæ erogent et distribuant. Idem quoq́ Illris Dñus Cancus testator, Illmo ac Rssmo Dno Alexandro Sapieha Epô Samogitiæ feliciter præsenti pro approbatione Testamenti præsentis et aliorum condicillorum si qui reperti fuerint, triginta ungaricos in auro legavit et inscripsit. Pariter quoque idem D. Cancq testator comisit Dnis Executoribus ut ex pecunia reliqua si quæ præter expressa post obitum suum reperta fuerit, et ex alijs bonis ac rebus mobilibus

Equis

Equis et pecoribus, frumentis, nec non ex proventibus utriusq̃ beneficij ex anno q̃na sibi pertinentibus familia, seu servientes suos precipue Nob: Iosnowski Nob: Staniewicz, nec non Franciscum Casimirum, ac Iacobum Stancykiewicz Nepotes ex Patruelibus; Itemq̃ Nob: Casimirum Laudomin Simonem quoque Janiscensem subditum à duodecim circiter annis sibi servientem Cum et famulum ex Finlandia oriundum ad fidem Catholicum conversum, aliosq̃ servientes remunerent, eo vero modo ut statim post obitum suum pecuniam argentum, vestes, Libros, seu bibliotecam, equos pecora, et pecudes, tam in Boltinensi quam in Janiscensi Predijs ac Domo Canonicali, et residentia Parochiali Janiscensi stantem &c, ferum currus, seu carpenta, sedem omniaq̃ mobilia quocunque nomine censentur posse adiungenda seu derelicta in suas manus et potestatem recipiant conscribant regestraq̃ eorundem mobilium et frumentorum in vita mea conscripta seu confecta revideant et utrum aliquid consumptum vel deperditum vel alicui datum fuerit considerent iuxta suam prudentiam conscientiam Iudicium ac discretionem eorum Singulorum taxata seu estimationem faciant itemq̃ derelicta mea si aliena reperta fuerint illa restituat, ante dia. Et ex alijs meis proprijs derelicto Fratrem meum Nepotes meos. et si quae Soror mea proxima reperta fuerit vera et consanguinea mea tum et servientes meos supra scriptos, maxime eos, qui mihi à pluribus Annis

servierunt

servierunt, fideliter et continuo iuxta suam discretionem ac prudentiam contentent et remunerent, ex quibus etiam bonis derelictis seu in taxa seu in specie Nobilis ac Generosus Dnus Mathias Narewicz Eques Samogitiae S. R. Mttis Secretarius Exequutor tutor, et Patronus, huiusmodi dispositionis meae pro educatione duorum filiorum suorum Trecentos florenos Polon: cum scitu et Iudicio Perillris ac Admdum Rndi Dni Andreae Praeciszewski Prothon: Aplici Canci Samogitiae Confris mei et huius dispositionis Exequutorum data eidem de perceptis quietatione recipiat. Cui etiam Perillri Dno Canonico ultra vestem Zibellinam supra legatam ex huiusmodi derelictis centum et quinquaginta floren: pro labore et vigilantias circa executionem legavit, donavit, et inscripsit. Saluum ius sibi reseruando de omnibus et singulis pro missis cessandi addendi minuendi, meliorandi seu in parte aliqua seu in toto si et in quantum posterior data in aliqua alia dispositione codicillo vel registro, seu manu subscripta fuerint, atas ubi postrema hac dispositio in oibus suis clausulis conditionibus et Capitulis suum robor tam Testamenti quam saltem codicillorum obtineat. Acta sunt in Domo Canonicali ejusdem Dni Testatoris Vornis D. 2. Aprilis. Anno M.DC.LX.III a Nativitate Dni.

Ego Iacobus Stancykiewicz Canonicus Samogitiae Parochus Ianiscensis ad hoc Testamentum meum subscribo.

Anno

Anno quo intra die verò 8da Aprilis. Ego Joannes Czerniewski Presbyter Vicarius Cathedrae Samogitiae fui rogatus et requisitus a Perilli et Adm Rndo Dno Jacobo Stancykiewicz Canonico Samogitiae ut conficerem ad mentem illius istud Testamentum scripsi, confeci, legi audivit, approbavit iuxta oẽs clausulas intra contentes ubi Notarius Publicus et testis rogatus et ad omnia requisitus subscripsi manum Joannes Czerniewski Publicus Sa Auth. Aplica Notarius ad hoc Testamentum testis.

Rogatus et oretenus requisitus a Perilli ac Adm Rndo D. Jacobo Stancykiewicz Canco Samogitiae Parocho Janiscensi ad hoc Testamentum subscripsi Nicolaus Swiechowski Canc Samogitiae Praepositus Zydloviensis S. R. Mttis Secretarius mp

Item Ego similiter requisitus ad idem Testamentum ab eodem Perilli Admdm Rndo D. subscripto Canonico Samogitiae Parocho Janiscensi subscripsi manu propria Casimirus Gielzyc Cancus Vend. Parochus Vornensis mp

Hanc Copiam ex Authentico ipso Originali verè et fideliter in has Metricas Pralaturae Cathedralis Samogitien inscriptam et Custodem, Collectionatam, ut ipsemet vidi legi, et Collectionavi, ita praemissis, fidem adhibeo, et attestor ut Supra expressum est Mi Joannes Czerniewski Sacra Aplca Auth Notarius, et Acta Publis Capituli Cpfati Actuarius mpp

Fundatio

Fundatio Scholasteriæ Prælaturæ in Ecclesia Cathedrali Samogitiæ per Perillustrem et Adm Rndum D. Samuelem Szweryn Possessorem modernum eiusdem Prælaturæ de nova radice, in Gudniki et Bassyi Sintiliszki Bona sua hereditaria sub anno 1667 die 3 mensis Julij.

In Nomine Sanctæ et in Dividuæ Trinitatis, Patris et Filij et Spiritus Sancti Amen.

Honestum ac Beatum esse constat votum, imo Sanctum ac Laudabile patet esse commercium dare sua transytoria et recipere, pro ijs æterna, terrena sibi displicere et cælestia possidere. huius itaque tam Sanctæ negotiationis amore Ego Samuel Szweryn, in Sintiliszki Gudniki et Bassyi heres intendens et magnopere desiderans superna inspirante gratia de Bonis mihi desuper abinde collatis diem messionis extremæ meritorijs operibus prævenire et Bonum locumque habitationis gloriæ eius condecorare medulliter volendo simulque in Libro vitæ cum Iustis conscribi cupiendo. pridem et ante octodecim ab hinc annis rehoactis. Habito et optento ad fundandum deq̃ nova radice dotandam unam Prælaturam Scholasteriam videlicet ad Ecclesiam Cathedralem Mednicensem seu Samogitiæ. Illustrissimi ac Rndissimi Dñi D. olim Georgij Tyszkiewicz Episcopi interea Samogõ concessu ad cuius etiam Titulum præfatæ

Scholasteriæ

Scholasteriæ Cathedralis fueram ordinatus induxe-
ram in animum meum de proprijs meis hæredi-
tarijsq̄ bonis mihi ac Parentibus maioribusq̄ meis
desideratissimis derelictis et personarum meam
legitime concernentibus præfatam Prælaturam
Scholasteriam ut supra nuncupatam fundare
ac de nova radice dotare ad quem etiam effectum
nomine et hirographo meo proprio super quinde-
cim millia florenorum Polonicalium Almæ huic
Cathedrali Ecclesiæ Prælatisque et Canonicis
illius Samogitiæ dato præfata præfata quinde-
cim millia florenorum polonicalium pro fundatio-
ne præfatæ Prælaturæ, in eventum mortis desti-
naveram inscripseram, et me ea daturum rea-
literque et in effectu soluturum obligaveram. Cum
vero DEUS omnipotens mihi ad præsens vi-
tam prorogare voluerit. Id circo et Ego Samuel
Szweryn Scholasticus Præfatus Samogitiæ vota
mea eidem Dmno DEO eiusque Ecclesiæ Cathe-
drali sub invocatione Ss. Apostolorum Petri et
Pauli erectæ Mednicensi reddendo præfata quin-
decim millia florenorum Polonicalium pro præfa-
ta Scholasteria Cathedrali Lego inscribo do do-
noq̄ nec fundanda eadem sponte pure simpli-
citer ac libere irrevocabiliter perpetuo et ævum,
in quibus quidem quindecim millibus flor. Polon.
bona mea propria Hæreditaria Gudmiki et
Bassyi nuncupata in Curlandia in districtu
seu Capitaneatu Piltinensi existentia seu
jacentia in mea possessione existentia et per me

jure

jure Hyppothecae in praefatis quindecim millibus florenorum Polonicorum legitime possessa obligo et assecuro, Ius tantummodo mihi advitale et usum fructuum, seu Censuum huiusmodi quindecim millium florenorum in praefatis bonis Gudniki et Bassyi nuncupatis reservando sed ipsam principalem summam quindecim millium flor. Pol: semel eaque iterum pro praefata Praelatura ad Cathedralem Samogitiae per me donatam fundatam Legatam ac inscriptam sponteque ac irrevocabiliter datam minime ab Ecclesia Cathedrali alienando post fata vero mea decessum vel cessum ex hoc beneficio, Successor in beneficio praefato et cum Venerabili Capitulo Samogitiae praefata Bona pro et eodem jure Hyppothecae quo et ego gaudebam, et ea possidebam, fruebar, utebar, occupabit, tenebit possidebit, fruetur utetur, tamdiu donec praefata bona Gudniki et Bassyi quindecim millibus florenorum Polonorum onerata fuerint redempta ummidata ac eliberata, si vero stante vita mea aliquis ex consanguineis vel affinibus meis praefatas bona Gudniki et Bassyi refusa principali quindecim millium florenorum Polonorum Summa redimere et eliberare voluerit, tunc Venerabile Capitulum Samogitiae huiusmodi Summam recipiet et adversus numerabit de perceptisque eliberatorem officiose quietabit eandemque statim Summam supra expressam ac quam cito fieri poterit ad Contractum emptionis cum pacto retrovendendi alias non Wyderkaff vel alium contractum, justum tamen, ac licitum, tamque Sacris Canonibus quam legibus Patriae Permissum, ponet collocabit ac invadiabit,

ne haec Summa

ne haec Summa stentis maneat aut periculose
et inutiliter distrahatur, aut aliquo modo ab Ec-
clesia alienetur, cum ex proventibus, fructibq
ac censibus alijsq emolumentis sive a Summa
principali proventibus sive ex bonis terrestribus
fructiferis, pro eadem coemptis, et acquisitis,
Successor meus Prelatus Scholasticus Cathedralis,
vivere debeat, in quo fidem ac conscientias
Perillustrium Illustrium ac Admodum Rndorum
Dominorum modernorum et pro tempore exis-
tentium, Capitularium obligo, cum ego ipse mei
sponte ac deliberate, intuituq superius expresso
dictam Summam quindecim millium Florenorum
Polon a DD Fratribus consanguineis affinibus
quibuscunque meis alienaverim, et expresse
nunc eadem pro Cathedrali prefata Medniċen-
si, inscribo, do, donoque, perpetuo irrevocabiliter
et in aevum et mihi ipsi in ea nullum ius amplius
proprietatem ac Dominium preterquam ad-
vitalem usum fructuum ac censum ab eadem
provenientium mihi reservando, Successor vero,
meus Scholasticus Prelatus Samogitiae habendo
huiusmodi provisionem seu ex bonis pro Summa
prefata coemptis aut obligatis, sustentationem
seu censum aut aliam iustam pensionem perci-
piendo ad duo Sacra in qualibet Septimana
unum de B. Virgine MARIA alterum de
requiem pro me fundatore proq meis Parentibus
Fratribus ac majoribus desideratissimis, perpe-
tuo et in aevum celebrare et ad residentiam circa
hanc Cathedralem prout eandem Sacri Canones et

precipue

præcipue S. concilium Tridentinum requirit sit adstrictus, et obligatus, pro cujus Residentia habitationem seu Curiam in loco qui mihi a DD. Prælatis et Canonicis Confratibus meis observandissimis ostensus fuerit, et si mihi DEUS vitam prorogaverit ædificato vel ædificari jurabo alias ipse Successor in beneficio ex iisdem fructibus, censibus ac emolumentis, ab eadem Summa provenientibus pro suo commodo, et residentia ædificabit, Jus Patronatus seu præsentandi ad eandem Scholasteriam dictam quoties per cessum vel decessum vacaverit DD. Schwerinis, videlicet Dno Jacobo Georgio Schweryn alliusque Successoribus Succamerario Derputendi quoad vixerit post Sera vero fata illius Successoribus illius ex eadem stirpe descendentibus masculis duntaxat et Catholicis reservo non vero extraneis in bona eorundem temporialia Successoribus, reservo et Præsentibus dono, cum inscribo ex quorundam Familia seu Stirpe si ad ordines et consequenter ad Presbyteratum promoveri voluerit et hoc Beneficium dictum assequi poterit cæteris extraneis præferendus erit, si de Literarum scientia morum honestate et aliis qualitatibus Judicio Illmi Excellmi ac Rndissimi Dmni Loci Ordinarii Samogitiæ dignus repertus fuerit, quam meam donationem, fundationem, inscriptionem ac provisionem pro Successore meo Scholastico Prælato Cathedrali Samogitiensi modo præmisso, et iuxta illius Clausullas Capitula et Conditiones factam, ordinatam dispositam manuque mea propria Subscriptionibusque DD. Prælatorum

DD Prelatorum Canonicorum et aliorum[dm] iuvorum Nobilium, a me rogatorum, et specialiter requisitorum subscriptam, et Sigillis communitam, pro maiori robore, firmitate ac memoria esterna in aliquo officio, Seculari sive terrestri Piltinensi, in cuius districtu prefata Bona Gudmibi et Basy existant sive etiam terrestri Samogitiæ recognoscere volo, alias post earum Illmi ac Rndissimis Dni Loci Ordinarij feliri moderni admissionem, et in vim erectionis presentis mee fundationis approbationem, presentes perpetuum[dm] robur valorem, ac firmitate obtineant, Actum et Datum in Stuba Capitulari Medniciensi sub tempus Capituli Julis die 3tia July 1662 A partu Virginis Anno.

Samuel Sweryn Scholasticq Smgie mpp

Requisitq et Rogatq a Perllri et Adm Rndo D. Scholastico Paulus Puzyna, Archidiaconq Cathedralis Samogitiæ manu propria.

Rogatus et Requisitus a Perllri D. Scholastico Nicolaus Swiechowski Canoq Samog Rptq Szydlowiensis manu ppria.

Rogatus et requisitus a Perillri D. Scholastico Jacobus Stanczykiewicz Canonicus Samogitiensis

Joannes Woythiewicz Canonicus Samog mpp

Ustnie y oczewisto prosrony Pieczetan do tego Funduszu od Osoby uwyz mianowaney Samuel Abramowicz ieba Swg mpp.

Rogatus et requisitus a Perillustri Scholastico Horianus Przyminski Rptq Samog mpp

Ustnie y oczewisto prosrony Pieczetan do tego Funduszu od Osoby uwyzey pomieniony Jak Skorlalichicz Pasch

Ego quoq rogatus subscripsi Vladislaus[dm] Giedroyc Custos Samog.

A Perillustri

A Perillustri et Admdm Rndo
Dmno Scholastico requisitus
et rogatus Bernardus Krey-
mer Canonicus Samog Pro-
thonotarius Aplcq IV. D. mppria

Rogatus et requisitus Notarius Publicus
Czermiewski Presbyter manupropria.

Anno Dmni Millesimo Sexcentesimo sexagesimo
secundo feria quarta ante Festum S. Margarite
Litere introscripti tenoris Fundationis Scholasteria
Cathedralis Medmicensis per DD Capitulares ac
peripsum Principalem fundatorem et alios fide-
les testes Subscripta Nobis exhibita, visa auscul-
tata fuerunt eadem iuxta piam intentionem prefati
Illustri et Adm Rndi Dmno Scholastici Fundatoris
admisimus approbavimus et ereximus, Locum in
Stallo et vocem in Capitulo immediate ante Custo-
dem Prelatum et post Decanum assignavimus,
omnibus Iuribus Privilegiis et immunitatibus
quibus ceteri Prelati et Canonici Nostri Cathedra-
les gaudent ipsum gaudere, uti frui, in perpetuum
decernimus et decrevimus his inscriptis nemine
contradicente. In Quorum fidem presentes manu
nostra subscriptas Sigillo communiri mandavi-
mus

Locus Sigilli

Alexander Sapieha
Episcopus Samogi-
tiensis manu propria.

Dabantur Olsiadis
die et Anno quibus
supra.

Fundatio Altaris

Fundatio Altaria per Dnum Jordowski ad Altare Giedroycianum pro Anima Sua et Filiæ Missa pro Defunctis de requiem.

W Imie Boże Amen. Iż necz wszytkie na Swiecie po wysciu czasu długiego w zapamietanie przychodzą iesli niebędą przez Pismo Ludziom na czasy potomne podane dla czego Ja Marcin Maciejewicz z Małżonką moią Helżbietą Wyckiewiczowną Szandzianką pragnąc rozmnożenia Chwały Bożey Fundowałem y Funduie za pozwoleniem Jmc Xiedza Biskupa y Kapituły Zmudzkiey Mszię Zaduszną Wiecznemi Czasy przy Ołtarzu Dobrodzieja Mego Jmc X. Walchera Giedroycia Biskupa Zmuydzkiego, a to tym względem iż pochowaliśmy tamże w Worniensikim Kościele Corkę Naszą Miłą Jadwigę Chrostowską ktorey z Miłości Naszey Oycowskiey funduiemy y oddaiemy do Rąk Jchmći Xięży Kapituły Zmuydzkiey przy bytności Jmc Xdza Mikołaja Jasinskiego natenczas Administratora Biskupstwa Zmudzkiego kop Litewskich dziesięcie ktore Pieniądze Jchm̃ od Nas odebrawszy prowentow y dochodow od tey Summy ktora się na Wieczność albo Jaki kontrakt Widerkafowy dana ma być na kozdy Tydzień Msza Mianowicie we Czwartek za Corkę Naszą y za Nas Samych odprawowana. Jakoż zaraz mianuiemy y podaiemy Jchmc Xiężą y Kapitułe Zmuydzkiey Prowizora Jmc Xdza

Jana

Jana Kozabiewicza Kanonika Zmuydzkiego co na potym y po Jchmę wiecznie trwa ma, od drugich Successorow. wczym aby się żadna odmiana intencyi Naszey niediała wtym Summienie Jchmę obowiązuiemy; tak jakoby nie tylko teraz za żywota Naszego ale y po Smierci Naszey pamiątka Nasza y przenaczoney Niebosczyce Corki Naszey przy tamtym Kościele Kathedralnym Wornienskim pamiątka wieczna zostawała, a Podawanie tey fundacyi Naszey zostawuiemy Sobie do żywota Naszego. a po żywocie Naszym przy Potomkach blizkich krewnych Naszych według Prawa przyrodzonego takowa Collatia ma zostawać. Chybaby czego BOZE uchoway podawcy z heretyczeć mieli, tedy tym Samym odpadać maią od podawania ale wolno będzie Jchmę Xiężym y Kapitule Zmuydzkiey kogo chcąc podać, naco daliśmy ten fundusz Nasz pod Pieczęciami Naszemi y kutemu prosiliśmy o przyłożenie Pieczęci y o podpisy Rąk Jmch PP. Przyiacioł Naszych Jmx Woyciecha Niewiardowskiego Plebana Osiadzkiego Jmp. Theodora Szostowickiego, JmPana Woyciecha Kołowskiego Pisan w Osiadach z 22 Aprilis Roku 1619

W osobie Pana Marcina Makonki iako pisma nie umieiętnych za prozbą Jchmę obudwoch Theodor Szostowicki ręką podpisuię własną

Woyciech Kołowski własną ręką.

Xdz Woyciech Niewiardowski Pleban Osiadzki mpria

Privilegium Fundationis

Privilegium fundationis quatuor Mansionariorum ad Ecclesiam Parochialem Solantensem et Altaristæ ad Ecclesiam Polongoviensem per Stanislaum Woyna Culinæ præfectum M.D.L. Gondingensem Anno 1646.

In Nomine Sanctissimæ et individuæ Trinitatis Patris et Filij et Spiritus Sancti Amen. Quoniam labilis est memoria hominum cum de corruptibili materia sit formata ideo inventum est scripturæ remedium ut ea quæ in præsenti dispositione existunt ordinata possint inposterum ad perpetuam rei memoriam liquido comprobari proinde Nos Stanislaus Woyna Culinæ M.D.L. Præfectus Sivunius Gondingensis Capitaneus Polongoviensis una et cum D[omi]na Helisabeth Kierszensteynowna consorte nostra carissima cum ex bonis nostris temporalibus quæ de manu omnipotentis copiose recepimus et ex eorum recta dispositione metere vitam æternam Judiciam habemus gloriæ et nominis ipsius Cultum augere et promovere in animum nostrum induxissemus. Propterea ad honorem ejusdem omnipotentis qui bonorum nostrorum non eget, et Salvatoris nostri JESU CHRISTI qui duo minuta æris terreni in suum Gazophilacium missa non sprevit, in bonis nostris hæreditarijs Solantz Skilondzie vulgo nuncupatis in Ducatu Samogitiæ consistentibus. Passionis ipsius innocentissimæ dolorumq[ue] ipsius Matris

intemeratæ

intemeratæ Beatissimæ Virginis MARIÆ compatientis Memoriam recolentes pensionem Ministris ejus certam, assignamus, donamus nunc perpetuo et in ævum et primo quidem ad Laudem et gloriam Nominis ipsius propagandam inque remissionem peccatorum nostrorum et præmium vitæ æternæ Presbyterum Altaristam ad Ecclesiam Parochialem Polongensem de nova radice erigimus et dotamus volentes ineoque conscientiam rectam onerantes quatenus Altarista Noster Polongensiensi qualibet septimana tres missas unam pro peccatis Nostris quoad vixerimus Tertia Secundam de passione Domini Sexta ferijs et Sabbatho de Beatissima Virgine Maria, Singulis hebdomadis idque in Ecclesia Polongensi celebret per se sive substitutum suum Presbyterum legitime ordinatum alias strictam intrenendo DEI Judicio de Commissis in præfata obligatione negligentijs redditurus rationem post decessum vero Nostrum feria tertia de requiem Missam pro Defunctis fundatoribus huiusmodi Altariæ, tum de Passione Salvatoris Nostri et Beatissima Virgine ut supra celebrare qualibet hebdomada tenebitur et erit adstrictus, cui quidem Altaristæ Nostro Polongensi in sustentationem ducentos sexaginta florenos polonicos annuatim ex bonis Nostris infrascriptis Solontensibus præcipue vero ex nulla Kampiki nuncupata damus et assignamus eidem Altaristæ, per Propositum Solontensem modo infrascripto quotannis perpetuo et in ævum persolvendos. Item Nos

suprascripti

suprascripti Coniuges ad Ecclesiam Solontensem quatuor Clericos Presbyteros mansionarios de nova radice in bonis iisdem nostris Solontensibus erigimus funda=mus et dotamus minime infringentes aut in aliquo contravenientes istius Ecclesiæ anteriori fundationi, cujus Parochum inter modernos nostræ Erectionis per=petuo Mansionarios volumus computari aut illis annumerari. Ita videlicet quod Parochus Solontensis et cum alijs sub Ecclesiæ Ministris iuxta anteriorem, et quatuor Mansionarij iuxta modernam nostram erectionem ad Ecclesiam Solontensem continuo maneant et resideant. Pro majori verò istius Ecclesiæ Sacerdotalis decore et ornamento, illius Presbyteri qui Parochus vocatur Nomen sive titulum in alium commutari volumus et commutamus super quo etiam gratiosum consensum Illustrissimi et Reverendissimi Domini Loci Ordinarij Samogitiæ impetravimus et obtinuimus ita ut deinceps futuris perpetuis temporibus Presbyter Ecclesiæ Solontensis qui Parochus vo=catur curam animarum exercens, non jam Parochus sed Præpositus Solontensis vocatur nominetur et sit, quam quidem Præposituram, Solontensem cum alia Prælatura Canonicatus alijsque Beneficijs curatis et non curatis. Seu cum alijs dignitatibus et praestitutis Ecclesiasticis, tam in hac Diœcesi, quam extra eandem quocunque Nomine censeatur volumus esse incompatibilem quatuor verò Mansio=narij per Nos erecti ad curam Animarum istius Ecclesiæ minime obligabuntur. Sed in hujusmodi

ordine

ordine et ministerio stantes Diebus ferialibus Dominicis et Festivis Officium Parvum de Beatissima Virgine MARIA Cursum vulgo nuncapatus, tum et Missam, votivam singulis ijsdem Diebus de eadem Beatissima Virgine MARIA decantare vel decantari facere, similiter et alias duas Missas Lectas duntaxat quoad vixerimus, unam pro peccatis nostris et felici Successu suorum actorum Nrorum 2dam pro Defunctis fundatoris Parentibus propinquis et consanguineis eorum qualibet septimana per Annum, post decessum vero nostrum missas duas de requiem, pro Animabus nostris et Consanguineis ~~meorum~~ nostrorum ijdem mansionarij sibi in qualibet hebdomada celebrare tenebuntur et erunt adstricti pariter Altarista Noster Polongensis ad curam Animarum illius Ecclesiae non erit adstrictus. Ne autem aliquam remissionem et negligentiam in hujusmodi Mansionariorum officio fieri contingat Dnus Prepositus Salantensis pro tempore existens ipsis Mansionarijs attendere negligentias connotare et Consistoribus Ordinarijs ad corrigendum deferre erit adstrictus et obligatus, cui pro eo labore et vigilantia, centum florenos Polonicos damus et assignamus per Successores Nostros bonorum Salantensium annuatim ipsi Dmo Preposito Altariste Polongensi, et Mansionarijs Nostris Salantensibus modo in prescripto realiter et in effectu persolvendos. Quia vero rationi consonum et equitati conforme censemus.

eos qui

eos qui sentiunt onus sentire debere et commodum propterea iisdem quatuor Mansionariis nostris unicuiq illorum sigillatim et specialiter centum et quatuor kopas Lithuanicas annuatim tum et Altariste Polongensi præsentibus nostris erecto alias centum kopas Lithuanicas per Nos et Bonorum Solontensium nostros Successores dari volumus et obligamus. Pro Vino verò et Cera ad Sanctissimum missarum sic per Nos et Solanty duntaxat erectarum Sacrificium. Tum pro Mundandis Lintaminibus et aliis Sacris Vestibus seu paramentis Lineis purificandis sexaginta kopas Lithuanicas annuatim perpetuo et in ævum damus assignamus ex iisdemque bonis Solontensibus per Successores Nostros persolvendas obligamus. Habitationem seu Mansionem commodam tam pro Altarista nostro Polongensi prope Ecclesiam huius oppidi, tum pro iisdem quatuor mansionariis in Loco decenti penes Ecclesiam Solontensem construere et ædificare curabimus ad cujus fabricæ seu ædificiorum Mansionariæ et Altaristæ Polongensis per Nos erectæ conservationem et reparationem toties quoties necessitas postulaverit bonorum Solontensium Successor pro tempore existens tenebitur et erit adstrictus. Item iisdem Mansionariis Solontensibus pro ipsorum Usibus et necessitatibus ligna ad Calefaciendum Cibo coquendum ex Sylvis et Nemoribus ac duarietis nostris Solontensibus unicuiq illorum

illorum per quinq Orgyas vulgo asidictas tales ut quelibet Orgia sive os duodecim currus juste necture contineat tempore opportuno videlicet hyemis per subditos bonorum eorundem excidenda et ipsis quatuor Mansionarijs convehenda concedimus et assignamus perpetuo et in aevum. Ne autem Altaristatum et Mansionarij in suo Salario defraudentur, sed illud tempore opportuno percipiant volumus et Successores Mi bonorum Salontensium tenebuntur et erunt obligati, predictam Summam pecuniarium videlicet quadrigentas et sex decim kopas Lithuanicas pro Mansionarijs quatuor tum et centum florenos Polonicos Dmno Preposito, similiter et Summam ducentorum Sexaginta florenorum pro Altarista Salongensi ijsdem per Nos ut Supra assignatos duabus ratis quolibet anno unam medietatem videlicet pro Festo Sancti Martini, alteram medietatem pro Festo Sancti Joannis Baptistæ ad manus Dmni Ppti Salontensis numerare et persolvere, et Dmnus Pptus ipsis quibus supra assignavimus per medietatem distribuet et numerabit in effectu et realiter pro Vino et cera ut supra assignavimus una Rata pro Festo Sancti Martini ad Carbonam Ecclesiæ ad id specialiter comparatam pariter Successor Salontensis inferre et persolvere annuatim tenebitur. Adquam Carbonam tres claves una penes Pptum altera penes unum ex Mansionarijs tertia penes Prefectum Curiæ Salontensis servabuntur et nemini si ad praesentiam istorum trium vel cum scitu

eorundem

eorundem reserabitur et pro usibus necessarijs dicta pecunia expendetur. Et quemadmodum D. Præpositus Mansionarijs pecuniam per Nos assignatam distribuere et sic et negligentias ipsorum sine rationabili causa à Divinis officijs, seu absentias connotare ita et carentias ex Salario ipsorum detrahere et ad Carbonam eandem reponere pro apparamentu Altaris ipsorum convertendas tenebitur. Quodsi Successor Noster præfatorum Bonorum Solontz in præmissis vel in aliquo præmissorum negligens aut remissus fuerit, aut pecuniam super Nos assignatam detinuerit aut intempore supra præfixo extradere voluerit, vel ligna ex Sylvis et Nemoribus eorundem bonorum Solontensium convehere impediverit, ex tunc nos Mansionarijs Nostris Dño Præposito damus potestatem Villas præfatorum bonorum Solontensium hic per Nos specificatas videlicet Indupiany Jaksztaycie Narmonty Szatrominy Zuogiery Szawczyki et Kampiki in Possessionem suam recipiendi, occupandi fructusque omnes et Singulos quocunq nomine censeantur exigendi et percipiendi, tenendi et possidendi tamdiu. donec ipsis in Solidum satisfactum fuerit. Ne verò ob diminutionem bonorum Ecclesiarum Divina officia cessent aut in aliquo Cultus et Divina gloria diminuatur cavemus et Successoribus Nostris sub pæna earundem Villarum duntaxat supra specificatarum ipso facto amissionis et ad Mansionarios nostros Villæ verò Kampiki ad Altaristam Polongensem in casu mox inferius scripto

in perpetuum

inperpetuum devolationis ne villam aut villas cum
suis Sylvis nemoribus Lacubus pratis Mansis, aut
aliquibus fundis conjunctim vel seperatim quocunq̃
Nomine censeantur, aut vocentur, et eorum ad bo-
na villaru in supnascriptam pertinentijs interse
dividant aut vendant aut aliquo modo vel contractu
inperpetuum vel ad tempus alienent vel diminuant,
sed eadem villa et cum suis subditis fundis omni-
bus eorumq̃ singulis pertinentijs in suis Limitibus
et Graniciebus ita Latè et circumferentialiter con-
servent manus teneant deffendant possedeant, pro
ut Nos ipsi conservavimus tenuimus et possedimus.
Cuius quidem fundationis nostræ et inscriptionis
Villarum ad eandem pertinentium Illustrissimum
Rndissimum D. Georgium Tyszkiewicz quoad vixerit et
suæ Illustrissimæ et Reverendissimæ Celsitudinis
in Episcopatu Mednicensi Successores Canonicè in-
trantes Protectorem et vindicem fuerimq et insti-
tuimus. Iuspatronatus hujusmodi fundationis Nobis
consortiq nostræ et Proli ex Nobis nascituræ ad
vitæ duntaxat horum omnium tempora reservan-
tes post decessum autem nostrum ac consortis nostræ
et Prolis ad Illmum et Rendissimum DD. Episco-
porum Samogitiæ ejusque Successores Canonicè
intrantes una cum Venerabili Capitulo ita conti-
nenti devolui deberè et utrique premittitur iam
competerè ius Simultaneum presentandi seu Colla-
tionis inperpetuum statuimus. Quorum in fidem
præsentes manibus nostris subscripsimus et
Sigillis nostris obsignavimus tum etiam Amicorum
a Nobis

a Nobis requisitorum quorum nomina et Cognomina In-
fra specificatur subscriptione manuum et Sigilli
communiri curavimus Datum Jondingae Die vige-
sima septima Mensis January Anno Dmni 1646

Stanisław Woyna kuchmistrz W^o X^a Litt^e

Halszka Kiersnensteynowna Woynina kuchmistrzowa W^o X^a L^o

Abrahamus Woyna Epps Vilnen[sis]

Georgius Tyszkiewicz Episcopus Samogitiensis

Joannes Dowgiało Zawisza Archidiaconus Vilnensis

Bartholomeus Gieszynski Canonicus Vilnensis Parochus Caunen[sis] S. R. M.

Stefan Kardzienawski wonski Slomirzski Marszałek Koła Duchownego.

Privilegium Fundationis Ecclesiae Parochiales in Wielkszniie à Vladislao IV.

Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest Universis et Singulis. quia Nos Zelo pietatis incensi per hoc temporis intervallum quo subjectis a DEO Nobis Dominijs praeficimur ita salutem populorum habuimus commendatam, ut nihil quoad Spiritualem illorum bonum spectare videretur, quantum in Nobis erat, illis deesse pateremur, proinde cum intellexissemus Ecclesiam in Oppido Nostro Wielkszniie nuncupato solis exiliter dotatam in hunc diem existere ut etiam Rector ejusdem pro conditione sua Sacerdotali

Sufficientem

Sufficientem sustentationem nequaquam habere posit facile, in animum induximus ut ad augendam dotem illius inclinaremur, prout qui=dem inclinamur ut ex Villa nostra Mile dicta ad tenutam Wielszenensem spectanti subditos decem (quorum nomina in speciali Regestro manu Magnifici Joannis Alphonsi Lacki Castellani Samogitiae Tenutarij nostri Wilszenen. tum, cum agrorum dimensione et Rectori illius Ecclesiae rescripta tradetur agri culti Mansos decem ad sustentandum superius specificatum Ecclesiae rectorem Mansos quatuor silvae mansum unum in Ducatu Samogitiensi existen. accedente libera juris Cessione per Magnificos Joannem Alphonsum Lacki Castellanum Samogitiae et Johannam Talwoyszowna Lackià Conjuges Tenutarios nostros Wilszenenses de omni et integro jure suo advitali sibi super eadem bona servienti cum omnibus attinentijs et pertinentijs subditis eorumque Laboribus, censibus alijsq. omnibus quibuscunque proventibus, et obventionibus prout ipsi tenutarij nostri tenebant, et ex antiquo in suis Limitibus et granicibus existebant, Ecclesiae Wielszenensi Parochiali praesentibus nostris perpetuo valituris applicamus adjungimus, adjcimus, incorporamus et inviseeramus, nihil Nobis, et Successoribus nostris juris Dominij et proprietatis in praememorata bona relinquentes. Insuper eximimus et ab omni jurisdictione Seculari modernorumque Possessorum et aliorum tenutoriorum nec non quorumvis aliorum officialium illaque Ecclesiastica immunitate et libertate gaudere uti frui volumus perpetuo et in aevum. Deniq. tam ex ipso Oppido Wilsznie dicto

dicto quad[m] quam omnibus villis ad eandem Tenutam nostra[m] Wikszniensem spectantibus ex quolibet manso possessionato singulis annis florenu[m] unu[m] Rectori et Parocho Ecclesiæ Wikszniensi subditti nostri moderni ac Successores eoru[m] solvere tenebuntur perpetuo et inevit[abiliter]. In Quoru[m] fidem et evidentius testimoniu[m] presentes manu nostra Subscriptas sigillo M. D. L. communiri jussimus. Datu[m] Vilnæ die XXVI mensis Augusti Anno Dmni M. DC. XXVI. Regnorum Nostroru[m] Poloniæ IV. Sueciæ V Anno.

Vladislaus Rex (Loco Sigilli)

Stanislaus Naruszewicz M. D. L. Notarius m[anu] p[ro]p[ria]

Testamentum Perillustris et Adm Rndi Dmni Nicolai Swiechowski Canonici Samogitiæ Prepositi Zydlowiensis S. R. M. Secretarij quo fundavit Sachristianam ad Cathedra[m] Mednicensem et obligationem feria 2da

In Nomine Domini Amen.

A[nn]o 1672 die Maj 6. Osiadis. Ego Nicolaus Swiechowski Canononicus Samogitiæ Prepositus Zydlowiensis corpore debilis mente tamen sanus prae oculis habens incertum die[m] obitus certam morte[m] cujus praeveniendo diem protestor et confiteor me fuisse esse et velle mori

mori Christianum Catholicum in gremio Sanctæ Matris Ecclesiæ Romanæ Catholicæ et quia in multis præceptis Divinis defeci perfectionem non attigi, ideo confugio ad pijssimam misericordiam Domini mei Salvatoris JESU Christi ut per merita, vulnera, et mortem ipsius remissionem peccatorum supplementum defectuum tribuat, credo Dominum DEUM unum in essentia trium uniu[m] in personis in quem hic credidi amavi apprehendam ad quem finem confugio ad S[anctissi]m[a]m Matrem ejusdem D[omi]ni JESU CHRISTI ut intercedat pro me Cliente suo cuius intercessionem specialiter et validam et multum valere scio, et confiteor omnes Angelos et Sanctos DEI præcipue Angelum Custodem et S. Michaëlem Patronos meos quos in vita invocavi, nunc iterum invoco et imploro suffragia ut intercessione sua mala quæ in vita promerui, avertant bona quæ spero impetrent. Corpus meum si hic moriar in prædio volo Christiano more in Calvaria sepeliri. Si ad Cathedram in Cathedra. Si Szydlovie decessero ibidem sepeliri desiderans et quantocius animam meam suffragijs et orationibus juvari, peto per viscera misericordiæ DEI DD. Executores fratres meos ut statim ordines Religiosos in hac Diæcesi existentes sc[ilice]t Cracos tam ad PP. Societatis quam ad Moniales Posnanses Lublovian Vladislavoviam Rosieynios Varnios PP. Societatis JESU Telsios Citovianos Calvariam per florenos triginta crassæ monetæ mittere ut tricessimas absolvantur Adm[odum] R[evere]ndos DD. Vicarios Varnenses petere ut et devotius et ferventius Sacrificia absolvant ex eadem pecunia distribuendo discretione DD. Executorum Item Organarium Bacalaureum

Cantorem

Cantorem et pueros qui ad Corpus meum cantabunt condigna premia mercede Venerabili Capitulo Fratribus meis, sicut jam in Capitulo feci mentionem inscribo et lego duo millia florenorum quae sunt apud M.D. Zaranek ex quibus quingentos florenos jam recepi et sunt apud me mille autem et quingentis obligatione producti M.D. sunt, de quam obligatione scit M.D. Szymowicz famulus meus, hac conditione hoc in eum legatum inscribo Venerabili Capitulo adjungendo meum petitum et obligationem, ut in Sacrificio Missae quod feria 2da cuiuslibet Hebdomadae celebrantur pro Christofero Dyrwomiszko in Altari Magno pro mea etiam anima adjungatur, collectas in perpetuum. Alteram fundationem facio pro Sachristiano Vernensi qui Sacerdos debet esse et iuratus ad Custodiendas et nulli extradendas res sive scitu V. Capituli justa constitutiones huius almi Capituli, qui a Capitulo debet eligi, et Ius presentandi Patronatus Venerabili Capitulo, inscribo nunc ipse nomine et presento Illmo ac Rndissimo Dnd Loci ordinario Adm Rndum D. Franciscum Stanczykiewicz cui Sachristano Domum in Civitate Vernensi sitam Liberam ab omni juris-dictione Seculari exemptam cum omnibus Pertinentijs edificijs etc uti in Privilegijs authenticis et recenter ab Illustrissimo Casimiro Pac feliciter moderno Episcopo, concessis sonat, inscribo, et lego item agrum seorsive ad eandem Domum pro certa Summa emptum uti jura et

Privilegia

Fundatio Sacristiani.

Privilegia docent eidem Sacristiano adjungo obnixe totum Venerabile Capitulum petens ut mandatum DD Executoribus porrigat ad erigendam quantotius Perillustrissimum Dnum Nostrum clementissimum Loci ordinarium hanc meam pro Sacristiano cum obligationibus in actis Capitularibus expressis pro anima mea superius nominatam fundationem. Illustrissimo Dno, Loci ordinario Dno meo Clementissimo designo et inscribo boves quinque in Parochia Szydlowiensi existentes pro funere autem meo adalendos pauperes tres boves meliores ex Prestimonio Lubostawski frumenta pro pane cerevisia paltibus Lardum butyrum crematum mel Aromata et alia necessaria omnia ex Parochia Szydlowiensi dat accipi. Item Rossieznios Citovianos Posavium et Vornios saltem per tres tonnas frumentorum distribuere, cui puto Illustrissimum Dnum meum Clementissimum prabiturum assensum idcirco etiam ex omnibus hujus Parochiae proventibus mihi adannum gratiae pertinentibus mediam partem Illustrissimo dono, et alteram partem eidem Ecclesiae Szydlowiensi ut tectum renovetur quam citissime ad quod Scandulae quercinae et alicui sunt parati empti a Szymowicz et Jozdowski famuli mei sciunt debui. Pro renovatione etiam tonnis et Canalis paratas Laminas relinquo Seminalia Successori Sufficientia relinquo, tum ad Xenodochium Szydlowiense et Citovianense per aliquot tonnas distribuere et Virgini Susannae quae ad Ecclesiam Citovianensem manet devota et frumenta tonnas tres

tonnas tres oves duas. Patribus Szydlovienſibus sicut et alijs Religiosis insuper cuilibet unam vaccam ex Praedio Szydloviensi Pannus vulgo Szermienga asservatur in Parochia Szydloviensi pauperibus diſtribuendus eſt Szydlovienſibus alter Pannus qui adhuc paratim Citovianis recipiatur a Virgine Suzanna eidem prius pro veſta ex eodem data deinde Virgini Devotæ Vornensi quæ indusia mea Lavabat pro veſtitu reliquum quod Superfuerit Dni Executores animæ meæ uti melius judicabunt in Dnmo disponent. Debitum quod mihi a M. D. Raphaele Germano debetur mille trecenti et nonaginta floreni sic dispono quingentos et nonaginta florenos ipsi M. D. Raphaeli condono et inscribo octingentos vero florenos M. D. Christofero et Proli ejus ordino et lego quos octingentos florenos M. D. Raphael M. D. Christophoro germano nostro det restituendo. Item ultra hos octingentos florenos M. D. Raphael M. D. Christophoro germano noſtro dentur reddere quinquaginta aureos Organicalu quos per manus meas M. D. Raphael Christophoro mutuo accepit. Frenum ex Argento vulgo Rząd M. D. Raphaelis fratris mei iterum Mamilia et cate nullum de quibus scit Jazdowski restituere M. D. Raphaeli veſtem Sebellinam et aliud frenum Argenteum Sutz Rząd M. D. Legiecka Sorori meæ germanæ inscribo. Obligationem pro Equo M. D. Danielis super centum Sexagenas M. Dno

Legiecki datas

Legecki datas optonem et fraterne persuadeo vocari
deberent M. D. Sorori quæ nihil ex Patrimonio accepit hác
saltem esset contenta ipsa et Successores illius. Summam
prædictam duobus germanis fratribus ea conditione in-
scripsi et divisi ut non se ingerant ad Patrimonium sed
alijs fratribus relinquant quod si non convenerint inter
se et in ea divisione noncontenti essent ex nunc Summam
prædictam V. Capitulo inscribo et A.A.D.D. peto ut sua
dexteritate componant fratres quatennus meam non
respiciant gratiam et M.D. Raphaël cum M. D. Christopho-
ro contenti sive Summas ame Legata, et alij fratres
soli præter hos duos ad Patrimonium aditum habeant.
D. Georgius filius Defuncti M. Pauli fratris nostri
multum ht accessus ad Patrimonium nostrum Lalesie
dictum, cum multa debita persolverim pro posses-
sione Jawszayce uti ex authenticis scripturis a se
apud Dominum Uszynski patet quomodo recepimus,
quod et nunc accesserit et quæ accedant hæc omnia
et cum omnibus Nepoti meo dedi asservavi exceptis
pecoribus meis proprijs et quibus M.D. Uszynski Bo-
vem et vaccam Lego. Item aliud bovem qui Dnd Milu-
towicz est commodatus M.D. Uszynski sibi recipiat
eum, Debita quæcunque mihi D. Uszynski debet eidem
et uxori ejus omnia condono, et Singrafæ quæcunque
invenientur restitui omnia illis debent. Invicem
obstringuntur ut fideliter et diligenter attendant
rei familiari in prædio Jawszayce, cum obligatione
reddendi rationem D. Georgio quem singulariter ad-
moneo ut omnia Studia perficiat et Saltem Rhetori-
cam audiat. Si autem M.D. Christophorus hoc prædium

et onus voluerit

et onus voluerit ipse suscipere propiorem illud[um] facio cum eadem tamen obligatione. M.D. Petrus germanu[m] meum non possu[m] à Sorte Patrimonij ipsum convenienter abalienare, donec perfecte in Statu Sacerdotali constitutus fuerit cui Liberu[m] erit ut voluerit disponere, partem Patrimonij pertinentem ad ipsu[m] M.D. Daniel aut[em] et ed[em] M.D. Christophoro uti Possessores Patrimonij si voluerit ipsi M.D. Petrus cedere sorte[m] suam tenebuntur uterq saltem septingentos florenos persolvere M.D. Petro. Et quia Ego totum Patrimoniu[m] et Patruelis Possessionis sortem me concernente[m] totaliter cessi et resignavi super quo plura debita creditoribus persolvi ideo gratiose obstringo M.D.D. Daniele[m] et Erasmu[m] fratres meos, ut pro posse Sacrificia Missæ saltem semel in mensem quilibet et Pauperibus Elemozynam sæpius pro anima mea elargiantur ad hæc Magn. D. Christophoro fratri meo lego Equos aurei coloris vulgo cisawych quatuor et falleros ad eosd[em] equos antiquiores et curru[m] ferratu[m] propriu[m] M.D. Christophori. M.D. Danieli equu[m] itide[m] aurei coloris seu fronte albi coloris j[am] klacz cisawo łysa M.D. Raphaëli equum itidem plurium annorum rubei coloris vulgo gniadą et curru[m] ferratu[m] testu[m] et conatu[m] M.D. Erasmo equu[m] nigri coloris alias karogniadą, M.D. Petro quatuor equos samogiticos recenter comparatos vulgo szpakowatych cum falleris novis et cum Rheda mea Szawlovia existente Sapato nova[m] sitea[m] candis sebellivis in tem vestes Sericeas Superiores vulgo zutannij duas tertia[m] degrubijn vestem, itidem vestem superiore[m] degrubijn pellibus vulpivis subditutam. Lego et inseri bo

inscribo ad Sacellum Beatissimæ Virginis in Ecclesia Cathedrali. Duo Tapetia æqualia inscribo ad Presidium M. D. Georgij unum Tapete antiquius sex pateras et sex orbes ex Stanno noviter comparatos inscribo et designo secundas sex patenas et sex orbem ex eodem Stanno D. Szumowicz famulo meo inscribo eidem D. Szumowicz equos Iuvenes et quales aurei coloris sive Cisawe ex Prædio Jawsze dono D. Jazdowski Stiñutem sive hinnulum tapete antiquius et tertium PP. Societatis Vornensibus patenas sex minores quas post obitum Perilli Prestr Jelli emi Letisternia me a cum omnibus pulvinaribus. Item Indusi colonia omnia M. D. Petro Lego Scrinioldum itidem nigri coloris ferratum ad animata Lego, et aliud in quo cematum asservatur, aliud meum Scriniolum cum Stanneis Legemulis in quo multæ et variæ sunt scripturæ ad quos pertinere dignoscentur reddantur. Scriniolum autem ipsum Perilli D. Stirmont Lego; Tonnas Tonnalas Mensas Sellas etc. et varia Vasa omnia Successori ad aulam Canonicalem inscribo Cistas majores varias dividere inter domesticos meos. De Ære quidquod est secundum codicillum inter famulos meos dividere quibus prout possibilitas ferret ea pecunijs addere proportionate. De stanno antiquo quidquod est, et lebetes duos minores et patennas minores Klopeda emptas. Item patenas stanneas majores et Legenam unam stanneam M. D. Petro germano destino. Secundam autem Legenam M. D. Danieli germano designo

Currum

Currud tertud vulgo Saluti Vilioredm MD. Christophero uti cud actidem Salubi MD. Petro Segmentudm Serti holbericudm unde & antependio ad BVM Szyllaviensdm profert / Szyllaviensi coperadm ungregare ibidem ad Eccles commodudm Ordino. Domestica Familia autem mea uti et pauperes quicunque venerint Sufficientiadm victus modo debent habere inquem finem omnia plena relinquo et servo persoluto autem firmere omnia inter devotas foeminas Xenodohio et inter Vicarios distribuere reservata aliqua portione pro fabrica Ecclesiae. In Praedio Lubiestawski dato omnia peiora quecunque nominari possunt Successori meo inscribo exceptis pecoribus melioribus deguibus paras ad Calvariensdm et altera ad Telsensdm Religiorudm detur. Item proficiscere meo de Gallis Cameribus Caponibus communicare. Annum autem grae Successoribus aut in Sacrificijs Missae sit memor Lego. Inter subditos autem quidquod est de gallibus censeribus avena omnia ista illis condono Perillibq et Adm Rndis DD Executoribus quos mihi eligo Perillmd et Admd D Joachimud Kirmont et Perllrd ac Admd Rndudm D. Adamum Piotrowicz Canonicud Samogae cum quibus MD. Petrudm Jermanudm in eam designo ut ex omnibus secundum damus et convenientiadm pro juvamine Animae meae quam uttissime et saluberrime exquantudm. Primo igitur Executori Lego vestem meadm Sebellinis pellibus subdictadm Secundo Secundam vestedm Pantheris subdictadm et Mantoletudm unudm MD. Petro Mantoletudm secundudm reliquis tribus

DD Canonicis

DD. Canonicis. Unicuique Siphum Argenteum inscribo RR. DD. Vicarijs uni vestem meam de grabin alteri tegumentum pellibus Lupinis subductam 3tio 4to et 5to per duo cochlearia argentea det septimum cochleare famulo meo Jazdowski inscribo. Vestem meam Pellibus Lupinis subductam et vestem secundam contra pluviam D. Łumowicz et Jazdowski ut alter uter illorum unam accipiat. De Panno Castrulic colo- ni Organario Szydloviensi Jaworowski reddere dum partem dare. Et Mantoletum antiquum de Baja dictum addare Cappam meam Ruber coloris ad Eccle- siam Rowendenensem pro subsidio Perillri D. Custodi. Lego Breviaria Diurnabia M. D. Petro germano meo uti et omnes Libros impressos et manuscriptos Scholares et Concionatores eodem. Lego utlum scho- lares M. D. Fratrum distribuant. Alios Libros ut opera Bonboyo et alios Juristas V. Capitulo Lego. Ministro res aliares uti Sibilia calicamenta et coriu- m[illegible] M. D. Petro et Vicarijs distribuere Planei vero coloris inter famulos mihi assiduos, mentilia et om- nia majora et minora per medium Ecclesiae Cathe- drali et Szydloviensi detala und unam partem M. D. Petro 2dam M. D. Georgio 3tiam Peliolos duos Vulpi- nos pellibus circumcinctos M. D. Georgio reddere Bursas Pallus Corporalia vela Ecclesiae Szydloviensi reddere tegu- mentum unum de vellere vulgo Kiecza M. D. Danieli Fratri meo 2dum autem tegumentum Adm. R. D. Sarbo Notario Consistorij. Ad ornandum Corpus meum accipere

simplicem

simplicem albam ex Ecclesia Cathedrali in cujus locum
meam Albam subtilioris telæ addere casulam aliquam
simplicem et Antiquam accipere et solvere pro eadem,
materiam aliquam vilem emere, pro tumba Anima-
tu erunt sufficientia Deo dante potus etiam suffinet,
quod si fuerit nec ea Parochia Szydloviensi suppedita-
bunt omnes defectus, quæcunque vero super fuerint de
pecunia Leguminibus et alijs rebus mobilibus ea
omnia pro discretione fideli in juvamen animæ
meæ et solutionem debitorum si quæ fuerint connotare.
Librum Vitarum Ss. reddere PP. Societatis Vornensibus.
Quodsi secundum dispositionem meam pro Ecclesijs
et Religiosibus supra specificatis, non sufficeret
summa, proportionate ut suffinat distribuere et de
peroribus in Predio Jawszyce dicto ubi mea pro-
pria sunt, quæ super fuerint ex supra nominatis
et Legatis adde ad suffragium et Iuvamen Animæ
meæ. ulnas telorum in numero centum viginti distri-
buere inter devotas Virgines ad Cathedralem Eccle-
siam Vornensem. Item toria de Boby, vitulis
Arientibus inter familiam meam secundum mentis
distribuere Imagines plus quam 80 omnes ad Eccle-
siam Szydloviensem Lego. Capucium
subductum P.D. Mirmant Calceos de vellere
vulgo Suliaty cum Argenteis sponnulis Perillri
Mirmont. Aliud Capucium de Zydra Perillri D. Pio-
trowicz calceos 2dos de vellere seu Suliaty M. D. Potro.
De super=fluis post funus distribuere ad Xenodochia
Calvariense Xenodochium ex præstimonio Lubos-
lawski

Lubosławski potest juvamen habere. Refectiones omnes me concernentes jam a Perillri ac M. D. Capitaneo Plongianensi, nondum persolutas et alias currentes quam ea Doliszie et Comicatu inscribo et Lego distribuendos pro anima mea pauperibus, et Sacerdotibus pro Sacrificijs ut saltem talis distributio p annumjiat p anima mea. Primo ad ex Succino emptum pro pecunia Illri Petri Parczewski florenos 400 et per Perillrem Mirmont Varsaviæ venditum flor 500 restituantur pro Anima Illmi prenominati Indulgentiæ in ultimo Agone sive ante mortis tempus advenientes a SSmo Papa nulli concessæ impertiantur. Item in constitutionibus Synodalibus 40 dies Indulgentiarum concessæ applicentur, et Absolutæ solitæ Indulgentiæ et absolutiones adhibeantur. Deo Prego ut mihi attendant maxime Sacerdotes ex Charitate et propter propriam apud D Deum mentem nihilominus ejusmodi Adm RR DD. Sacerdotibus custodibus meis Servitiva consolatio debet a Perillribus Executoribus largiri ac etiam pro impositione in tumbam. Atque melioribus omnibus salvum mihi jus relinquo addendi minuendi commutandi meliorandi seu in toto seu in parte si et in quantum posterior Dispositio in alio Regestro vel Codicillo datum fuerit manu mea subscripta alias hæc posterna mea dispositio alia non inter-veniente in Omnibus clausulis conditionibus et Capitulis suum robur et firmitudinem habeat per modum testamenti vel saltem Codicillorum. Acta sunt Oliadis Anno die et mense quibus supra

Ego Nicolaus [signature]

Ego Nicolaus Swiechowski Canonicus Samogitiæ Præpositus Szydloviensis S.R.M. Secretarius ad hoc Testamentum meum subscribo.

Privilegium Reginæ Bonæ super Prædium Pojurze ad Ecclesiam Crosensem.

Bona Bozuia mitostiu Korolowa Polska Welikaja Knehini Litowska, Ruſkaia, Pruſkaja Zomoytskaia Mazowieckaia y innych.

Oznaymuiem tym to naszym Listom kto na neho posmotrit abo tez uslyszit ninesznym y napotym buduczym komu budet toho potreba wedati.

Altarya Szadowska 1661.

Michał z Bozey Łaski krol Polski Wielki
xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Ma-
zowiecki, Podlaski, Wołynski, Podolski, Kijowski
Inflantski, Smolenski, Siewierski, Czerniechowski

Oznaymuiemy tym Listem Przywileiem Naszym iż
doniesiono Nam jest przez IchMciow Panow Urzę-
dnikow Naszych Imieniem Wielebnego xiędza
Mikołaia Walkiewicza, Altarysty Ołtarza S.
Anioła Stroża, w kosciele Szadowskim będącego
prozba abyśmy go przy dzierżeniu pewnych
gruntow w Starostwie Szadowskim leżących zacho-
wali, y List kommissarski onemu na te grunty
służący konfirmowali, ktory List słowo w słowo
wpisuiąc tak się sobie ma: Jan z Małacho-
wic Małachowski, krakowski, Lwowski ka-
nonik, Sekretarz y Generalny kommissarz
JKrolewskiey Mci przy odprawowaniu kom-
missyi Moiey przypatrzywszy się quo favore et
devotione Bractwo Anioła Stroża przy ko-
sciele Szadowskim za staraniem y osobliwą
czułością Wielebnego xiędza Mikołaia Wal-
kiewicza Altarysty Ołtarza tegoż Bractwa
Anioła Stroża Kwitnie y odprawuie się.
Maiąc wiadomość iak szczupła iest rzecz Ołta-
rza fundacya, tedy in vim ratihabitationis Jey
Krolowey JeyMci Pani Moiey Miłosciwey 4rz
włoki gruntu Lesnego bardzo podłego we włości
Werzyzbach.

Weryszbach w Woytowstwie Dominikonskim, jed-
no pole zjedney strony od Sciany Ztaskiey, azdrugiey
strony od Miedzy Krzystopha Kazokiewicza dru-
gie pole srzednie w Sadzibe, zjedney strony od
sciany Pola, azdrugiey strony od Miedzy krzy-
sztopha Kazokiewicza. Trzecie Pole a Sciana dru-
giego Srzedniego Pola, zjedney strony od Miedzy
tegoz Kazokiewicza od Gielbagoty do tegoz Oltarza
przyłączam. Te jednak aby te włoki od wszelkich
ciężarow kontrybucyi, skladek pensyi — jakim-
kolwiek pretextem wymyslonych, takze y do
Czynszu Skarbu Jey Krolowey Mci y od wszelkich
powinnosci do Dworu Szadowskiego należących
wolne zostawały. —
Aże tenze Wielebny Xiądz Walkiewicz przy-
tychze włokach trzech wtymze polu podeymu-
iesię dosiewać drugie Dwie włoki za Czynszem.
Tedy stosuiąc się do dawnieyszey y posledniey-
szey Rewizyey ztych włok po złotych trzy
Polskich z każdey do rocznie do Skarbu Jey Kro-
lowey Mci płacić powinien będzie, ktory zapła-
ciwszy od wszelkich takze ciężarow, y powinno-
sci, iako y ztych wwyz pomienionych włok wo-
len zostawać będzie. Co dla lepszey wiary y
pewnosci rekę moią własną Podpisem y Pieczę-
cią ztwierdziwszy. Dan w Szadowie dnia dwu-
dziestego Xbris Anno Dmni Tysiąc Szescset
Szesdziesiąt primo. U tego Listu przy Pieczęci
Podpis temi słowy Kanonik Lwowski Krolewski
Kommissarz

kommissarz Krolowey Jeym[ci], ktory to List takowy

we wszytkich iego punktach klauzurach Paragra-

fach ni mieyszy[m] Listo[wnym] Przywilejem Naszym z-

twierdzamy y konfirmuiemy przy spokoynym

dzierzeniu y uzywaniu Wkok w pomienionym

Liscie kommissarskim specifikowanych, Wie-

lebnego Xiedza Walkiewicza y Sukcessorow iego

zachowuiemy. Na co dla lepszey wiary Reką

Naszą podpisawszy, Pieczęć W. X. Litt. przy-

cisnąć rozkazalismy. Dan w Krakowie Dnia

osmego, Miesiąca Oktobra Roku Panskiego

M.D.C.LXIX. Panowania Naszego pierwszego

Roku.

Michał Krol. (Locus Sigilli) Confirmatio Wie-
lebnemu Xiedzu Wal-
kiewiczowi Altaryscie
Bractwa S. Anioła
Stroza w kosciele Sza-
dowskim będącey nay-
pecwnyegrunt w Staros-
twie Szadowskim.

In Nomine Domini Amen.

Die 2da Augusti M.D.C.LVIII

Decretum approbationis Testamenti Gnosi olim

Michaëlis Marczynski Militis Exercitus Lithua-

nici, quoad pia legata in eo Contenta, et ordi-

natio quadringentorum et quinquaginta in Auro

Hungaricali ulex

Hungaricalium floren: Polon: duo millia et septingentos monetæ Currentis continentium pro Capellania seu Altari Sadoviensi Pti̅s Eccl̅æ ad Missæ Sacrificia et pro anima Testatoris in perpetuum legatorum in dicta Pti Sadovienc Sepulti.

Coram Illmo ac Rndssmo Dno Dno Petro Parczewski DEI et Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Mednicense etc etc Adm Rndus Dnus Matheus Zaleski, Parochus et Decanus Sadoviensis Testamenti Gnosi olim Michaëlis Matczynski Militis Supradicti Testatoris Principalis Executor Personaliter comparens Nomine proprio et aliorum Coexecutorum, in Testamento expressorum, simul interveni entium, quorum Lrâs ad hunc Actum ptinentes exhibuit. Produxit testamenti Originalis Copiam ex Actis Castrensibus Samogitiæ sub data et die, ut in illis Authenticè desumpta Competens debita cum Instantia huiusmodi testamentum, quoad pia legata, in eo contenta admitti et approbari et maxime quo ad quadringentos et quinquaginta in auro Hungaricales, nunc duo millia et Septingentos florens moneta Polon in se continentes et apud se depositos pro Celebratione Missarum perpetua pro Anima Testatoris Ordinationem aliquam perpetuam vel Erectionem Ministerij ad Altare aliquod in sua Pti existens seu Cappellaniam de Nova fieri radice decerni et erigi ac aliquod Testamentum Statum ad pias Usus pro anima dicti Testatoris debitæ Executioni demandari Omni meliori modo Via Jure, forma, et Stylo prout his offd Suæ ac Rndmæ Celsitudinis

Celsitudinis pertinere dignoscitur Salvis alijs legatis, per eundem Testatorem factos, ordinatis et inscriptis, et Illustrissimus ac Rndissimus Dnus Dnus Loci ordinarius supradictus visis, et bene consideratis Literis Testamenti praefati Generosi Militis Testatoris illas admisit, et quoad sua legata in eo contenta approbavit et Ministerium pro Celebratione Missarum pro anima praefati Testatoris faciendum ad Altare Sctorum Angelorum Nrorum Tutellarium in Ecclesia dicta Prli Sadoviensi exnunc de nova radice erexit sub tenore sequenti. Nne Xsti invocato et ad Majorem ejusdem ssmi Nnis Gloriam et honorem Nos Petrus Episcopus Samogitiae ad Instantiam Rndi Mathaei Lubski Parochi et Decani Szadoviensis, uti Principales, dicti Gnosi Michaëlis Matczynski Testatoris illius Executoris Testamenti, et aliorum ejusdem Executorum per ipso Testatore insimul intervenientium piam ipsius Intentionem pro lege in perpetuum habendum decernenter desup Summam quadringentorum et quinquaginta in Auro Hungarico aliorum ad presens duo millia et Septingentos florenos Monetae Polonicae Continentem Cappellaniam de Nova radice seu Ministerium pro Celebratione Missarum ad Altare S. Angelorum Custodum in dicta Parchli Sadoviensi erectam erigimus et fundamus Volentes et decernentes ante omnia, ut pro praefata Sumã duobus Millibus et Septingentis Floren. Polon. Dictus Dnus Parochus Sadoviensis Executor

Testamentarius

Testamentarius, aliqua bona terrestria et fructifera, pro Altarista Presbytero Coemat, et eandem Summam ad censum perpetuum licitum tri, Legibusque pāe ac consuetudine Laudabili approbatum, sed non usurarium ponat collocet et invadiet ac Inviseeret, ut et ijs et eo Minister Altaris seu Presbyter pro ipsum et pro tempore existens Parochus Sadoviensis praesentandus et a Nobis seu Epscō Samogitiae pro tempore existente Instituendus, alimenta et vestimenta habeat, qui et idem Altarista, Tempore necessitatis et Solenitatum, quibus pro administratione Sacmtorum Parochus et cum suo Vicario sufficere non poterit ipsos adjuvet et alio Sacmta de Consensu Parochi administratore, Occasione verò hujusmodi, Ellemosyna Ministerij in dicto altari obeundi trina Missarum Sacrificia, Unum gelis nris Tutelaribus. Feria 2da ex duo de requiem alijs diebus Septimanae pro Annum et in perpetuum celebrare seu pro Anima dicti Testatoris Celebrare, Curare in eodem Ecclā set obligatus cui Mansione viam seu domum Compatentem pro residentia ad eandem Ecclesiam idem Dnus Executor constituet set assignabit. Haec omnia, ut quam Comode efficiat, et ad Minimum Ipsi annum, ad Executionem deducat, injungimus ore mandamus ac decernimus, Praesentibus Illustribus et Adm Rndis Dnnis Dnis Nicolao Lwozlowski, Petro Casimiro Berk Krzeczeli Canonicis

Canonicis Samogitiæ S.R.M. Scrijs. In Quorum fidem etc

Petrus Parczewski
Episcopus Samogitiæ (Locus Sigilli)

Donatio viginti Millium ab Illmo Rndissimo Casimiro Pac Epo Samogitiæ facta Capitulo et ad perpetuum Censum in Bonis Hæreditarijs Hodnowiany in Ducatu Samogitiæ inuadiata.

Ja Kazimierz Pac z Bożey y Stolice Apostolskiey Łaski Biskup Zmudzki Proboszcz Wilenski, Czynię wiadomo tym moim Listem Wieczystym zapisem dobrowolnym, iż będąc przy Łasce Bożey na Rozumie zdrowym pręcauendo naypierwiey wtymże dwadziescia Tysięcy Złotych Polskich Currentis Monetæ na kaplice Swiętego Kazimierza do Kosciola mego kathedralnego Zmudzkiego na całą Maiętnosc Ownowiany w Kraszam y na niey zapisuię z miłosci Moiey ktorą mam ku Wielmożnemu Jmci Panu Janowi Krzysztophowi Hrabina Rożance Pacowi Marszałkowi Wiłkomirskiemu Staroscie Botockiemu Synowcowi memu tesz Maiętnosc moię Ownowiany Lezącą w Ziemi Zmudzkiey Powiecie Berżanskim niepienną Prawem Zadnym nikomu niezawiedzioną ani Zadnemi długami

inne mi

innemi krom oneris pię Legationis, ani prze=
wodami Skarbowemi y potocznymi nieobciążona,
niedawno od Wielmożnego Imci Pana Jana Mel=
chera Billewicza Chorążego Xięstwa Zmuydz=
kiego, Ciwona Szadowskiego y Jeymę Pani
Heleny z Koziełłka Puzynianki Billewiczowey
Chorążyney Xięstwa Zmuydzkiego Ciwunowey
Szadowskiey kupioną z Dworem samym budowa=
niem dwornym y gumiennym z Pasznią dworną
folwarkiem nazwanym Pożatra z Budowaniem
onego dwornym y gumiennym z Pasznią do tego
należącą, Poddanymi wieczystymi ich Synami
z Żonami, Córkami, Dziećmi, Czynszami działłka=
mi, Robotami, powinnościami na osiadłe a będą=
cymi w pewnych Wsiach mianowicie w Siołach
Minayciach Woyszławkach Wisidziach Sza=
tyiach Dyrwonelach mieszkaiącemi podług
Inwentarza każdego po Imionach y Nazwiskach,
Gruntach ograniczeniu tey Maiętności prawnie
podanego z Karczmami, Zaściankami, Puszczą,
Stawami Młynami, Jeziorami, Lasami, Łąkami
Zarostami, Wygonami, Błotami, z Pasznią Krés=
cencyą wszelką, Stadami końmi, klaczami, Obory
z Bydłem rogatym y nierogatym, Miedzią y zewszyt=
kim naczyniem co kolwiek tam iono może być
y należeć się Zachowawszy sobie aż do śmierci
na tey Maiętności całey Ownowianach darowo=
cie Pomienionemu Wielmożnemu Imci Panu
Janowi Krzysztophowi Pacowi Marszałkowi
Wiłkomirskiemu

Witkomirskiemu Synowcowi memu y Wielmozney
Jeymći Pani Teresie Podbereskiey Marszałko-
wey Witkomirskiey Janowey Krzysztophowey Pa-
cowey Małżonkom dałem darowałem y zapisa-
łem y iakosz daię daruię y wiecznoscią zapisuię
pozwalaiąc po moim dożywociu tę Maiętnosć
w swoią possessyą obiąć, a nikomu Innemu żadne-
go Przystępu do tey Maiętnosci niezachowuiąc
ale omnino wszytkich exkluduię ea Conditione
adjecta aby z tey że Maiętnosci do Katedry
moiey Żmudzkiey corocznie wypłacali Jchmć
ex nunc od obięcia Maiętnosci od Summy dwu-
dziestu Tysięcy Złotych Polskich tymże Samym
Prawem zapisanych ktore od Jako zapisuię
Złotych Tysiąc dwiescie Currentis monetæ
na Gromnice in Loco certo in Venbli Capitulo
Samogitiæ do Rąk JchMcia Prokuratora: y aby
nigdy tey Summy z tey Maiętnosci nie znoszono
ale aby in perpetuum na niey była. J Wielmożny
Jmć Pan Marszałek Witkomirski Synowiec Moy
z Jeymcią Panią Małżonką Swoią niemaią nik-
omu Prawem Swoim zbywać az cum hac conditio-
ne Salva Summy Koscielney y zawiadomoscią
Venblis Capituli Samogitiæ, alias y prawo zawody
y przedaze nullitatis deklaruię y kassuię. Jnquan-
tum zas Wielmożny Jmć Pan Marszałek Witkomir-
ski Synowiec Moy, y Jeymć Pani Małżonka Jmći
albo Successores Jchmosciow, ktorego Roku
Tysiąca Złotych dwuch set na Gromnice nieoddaliby
tedy

tedy Unble Capitulu Samogitiæ stosuiąc się do prawa pospolitego tanquam in Causa favorabili Ecclesiæ mediante Iure ma całą Maiętność Orunowiany z Folwarkami y Wsiami zaiachać y dzierzec [illegible] aż do dosić uczynienia naco plenissimum Ius Unbli Capitulo Samogitiæ daię tymże Prawem oraz y w Intromissyą postępuię. Dla czego u każdego Sądu y Prawa ten Ius Moy wieczysty oraz fundacyiny za mocny prawny rozumiany miany być ma wiecznemi czasy. Unble Capitulu zaś Samogitiæ biorąc corocznie Złotych tysiąc dwiescie w Kaplicy moiey S. Kazimierza Obligacye et Suffragia za Duszę moią per suas personas co tydzień dwie tych dni ktore obiorą sobie non obstantibus Solemnitatibus festivis ktorych lub de die, ale ad meam intentionem adimplebunt. Distributione zaś tych pieniędzy non nisi inter præsentes et inter essentes y tych ktorzy pro Inter essentibus habentur partiri maią, tak Prałatom iako Canonicis, omnino excludendo absentes. Cum hac tedy precautione iakem wyraził Expresse o Summę Kościelną salva omnino fundatione mea Wielmozny Imc Pan Marszałek Wilkomirski Synowie Moy y Iczymć Pani Marszałkowa tey Maiętności używać y oną według woli Swoiey disponować, rozeszłych z dawna wieczystych Poddanych w Inwentarzu mianowanych, ktorzy z Ich Liniy idą dochodzić y iako własnych dziedzicow odzyskiwać wszelkie pozytki przymnażać. Wczym nikt inszy salva

tylko

tylko fundatione niepowinien czynic przeszkody. Nadey Prawa wszytkie kuple moie y dawne cum illis conditionibus Salvationibus Evictionibus, ktore są tam wyrazone Wielm. przy Panu Marszałkowi Wilkomirskiemu Synowcowi Memu y Małżonce przy oddaię z ktorych moią wszedy Ewinkowac się. Inatom dał ten moy List wieczysty zapis dobrowolny y fundacyiny tak Wielmożnemu przy Panu Marszałkowi Wilkomirskiemu Synowcowi memu samey Xymy, iako Urbli Capitulo Samogitiae, podpisem rzki mey y Ichmw Panow Przyiaciol do podpisu uprosilem. Pisan w Osiadach dnia piątego Miesiąca Augusta Roku Tysiąc szescset dziewięcdziesiątt Czwartym.

Kazimierz Pac.

Podlug Prawa Proszony od Jasnie Wielmoznego przy Xiędza Kazimierza Paca Biskupa Zmudzkiego Proboszcza Wilenskiego do tego Listu wieczystey donacyi y fundacyey iako pieczętarz Zygmunt Gauryłowicz

Ustnie y Oczewisto proszony Pieczętarz do tego Listu darowizny y fundacyi podpisuię się Stephan Skirmont S. Z. Zmudzkiego.

Proszony Ustnie Oczewisto iako Pieczętarz do tego Listu od osoby w tym Liscie wyrazoney podpisałem się Augustyn Jan Przyiadgowski mp

Aktykacya w Wilnie w Trybunale Compositi Judicij

Roku 1695 Miesiąca Junyi dwudziestego pierwszego Dnia ten Zapis u Sądu Głownego Trybunalnego

Trybunalnego która Compositi Judicij Pan Alexander Korzeniewski do Akt podał.

Troian Pakosz
Sędzia Ziemski Poł
Marszałek Compositi
Judicij Trybunału W. X. L.

Wpisano do Xiąg Trybunalskich Wypis iest in Archyvo Capitulari cum Originalibus Literis.

METROPOLITANA CURIA KAUNENSIS

Conditiones

Conditiones receptionis ad Diœcesim Samogitiæ Sancti Ordnis Divi Dmci ab Illmô et Rndissmo Dnô Loci Ordine Ordinario præpositæ et porrectæ Admodum Rndo Patri Patronis Kaminski Sacræ Thæ Magister Commissario Generali in Magno Ducatu Lithuaniæ Priori Canonicus S. Spiritu Vilnæ.

Quo ad fundationem et titulum fundationis.

Perillustris Dmius Joannes Michaël Stankiewicz Tribunus Eyragolensis Nrius Sm Ducat Samogitiæ Suam Majorem fundationes videlicet tria Altaria in Eccla Parochiali Rosienensi augendo de Consensu ejusdem Illmi et Rndissmi Dni Loci ordinarij certos fundos onratam pecuniam, tum etiam Cessionem Villæ Regalis ab antiquo Oleis nuncupatæ offert ut ex ipsius patet submissione. Illmus et Rndissimus Dnus Loci ordinarius annuendo ipsius supplicationi, tum considerando inde Majorem DEI gloriam ob majorem Sacerdotum et Sacrificiorum numerorum, etiam ipsam et Parochialem Eclam et proventus ipsius, ut ex augere fundationis patet eidem Sacri Ordini obtulit Ita tñ ut Perillustris Dnus Tribanus Confratribus suis pleno cedat Iure Religioni numeret prædictam Regalem Villam de Consensu Ser Rg Mttis suo proprio sumptu, prout se in suo promisit memoriali pleno Iure obtineat, et antiquam obtinuerit suas hypotecet bona quæ sint ejusdem valoris et pretij ut prædicta Villa Regalis. Ita ut sit de

Ordine

Ordine duodecim Patrum Fratrum perfectus numemerus et Relinquarum Fundationum Jure sint in vera ac legitima possessione. Insuper postulatus illius Nobilissimi Ducatus Samogitiæ accedat, nec aliorum Ordinum mendicantium impediatur Eelemosyna, nec etiam alij Religiosi, vel aliqua falsa Religio ipsorum in Curia intromittatur. Tandem duo millia florenorum quæ prædictus Perillustris Dominus Stankiewicz bona fide Prædictis Patribus Rndis in Oppido Rossienensi fundatis dare promittit, ex tunc post introductionem principalem duorum Millium Summæ ipsis numeræ vel super bonis omnibus Mobilibus et immobilibus ante alias omnes, Si quæ sunt inscriptionis veris forma accuratissima inscribat, assecuretque ab illas censum annum, alias Widerkauf, quotannis ducentos florenos Polonicales, provenientes per semetipsum Suosque Successores, utriusque sexûs, Prælato illius, Monasterij pro tunc et in futurum existenti, totique Monasterio, Moneta Current peremptorio termino, sub vadio principalis Summæ dare et persolvere. Ac imprimis siquidem Consensus moderni Rectoris Ecclesiæ Perillustris et Rndssimi Dmni Nominati Eppi Christopalatini, Suffraganei Samogitiæ super venit. Ecclesiam Fundationes et Altaria, prædicto Ordini, authoritate Mea Nobis a Divis Poloniæ Regibus, Magniq Ducatus Lithuaniæ Samogitiæ Ducibus

legitime

~~[illegible]~~

legitime concessa, Nos concedimus, presenti ac irrevocabili prescriptione, damus ac concedimus, cum recursu ad Nos Jurispatronatus, si predictus Ordo aliquomodo predictam Ecclesiam ultro et sponte deservent.

Cura Animarum siquidem huic est adjuncto beneficio, hanc prenominatus, Ordo secundum Consilij Tridentini suos ordines, et prescripta Synodalia aliaque Decreta Diecesiana Servare tenebitur.

Ut et Superior Loci Kossienensis semper unum ex Patribus, pro Curis et Sollicitudinibus Animarum Illmo et Rndissimo Dmo Loci ordinario aut ejus Vicario tenebitur presentare, atque prius eundem presentatum toties, quoties onus fuerit rejcere, et in ejus locum, de consensu tamen Provincialis, aut etiam Loci illius Vicarij vel Prioris Alterum subsistuere.

Idem Sepedictus Ordo Ecclesiarum Parochialium Ordinationes consuetudines ac usus receptos easque in tempora moderna Laudabiliter servari solitos, tam quo ad Curam Animarum, quam alias pia in hac Diecesi, Servabit.

Rectorem Schole, qui in Romana Catholica fide conabitur, exercere Nobilitatem, continuam et assiduam idem Ordo habebit, huic superattendet unus ex Patribus, ad id assignatus.

Contiones ad Captum populi omnino idiomate Samogitico habeat.

Religiosas Virgines, qua usque nunc etiam sub obedientia ejusdem Eclesie fuerint, cedimus

ipsorum

ipsorum Patrum dicti Ordinis Regimini et dispositioni et optamus ut illas ad tertium Ordinis religent habitum.

Hospitale Pauperum siquidem m[a]e Curae hanc ipsius committimus et in ipso conferimus omnes solicitudinem ma[gn]am ita tamen ut Libera Nobissit illorum visita

Pro Eppo ad praesens existente et in futurum feliciter in Dno Existen. Nostris Successoribus, siquidem Ordinarium fuit hospitium in illa Parochia ne aliquod onus futuro Monasterio imponatur, pro hospitio Domum Parochialem vel Altariam relinquat vel in certo justam submissionem.

Perillustrium Dominorum Stankieviciorum in fundo Parochiali post acceptum Ordinem contra exigentiam, absque onere et gravamine illius Ecclesiae subditos novam cum omnibus necessarijs quoad aedificia tamen aedificet Domum.

Perfidi Judaei et alij similiter Sectarij hucusque nulla Loca habentes, ne habeant, idem Ordo, procuretque in quo ejus aggravamus conscientias.

Subditos Ecclesiae tam Oppido Krasienensi, quam in alijs Suis Villis ut ad meliorem redijat frugem damus ipsi, potestatem illique subaudit tenebuntur omnes Processus vindicas solitos Cursoriam ordinariam Servando.

Pro Judicibus Tribunalitijs, alisque Synodo vel Synodis Sancitis resp. Parochiae obligationes adimplere tenebitur.

Pro omnibus Publicis Actibus in hoc Ducatu Samogitiae Sacra Conciones breves, Polonico idiomate

idiomate habere, omnemque illis temporibus laudabilem consuetudinem, illius Loci servabit.
Apud Subditos Oppidanos Sæpedicti Monasterij siquidem ex antiquo Usu debentur hospitia si illa noviter ex ædificata Domus non capiet Curiam, et modo sint, pateantque Curiæ Episcopali et Prelatis quo adusque ibi pro tempore commorabitur et commorabunt Illmi Loci ordinarij. Ita tamen ut sine omni gravamine et onere Oppidanorum ex antiquo servari Solito.
Prememoratum sæpe ordinem ab omni Commissariorum Archidiaconorum Decanorum Visitatione excipimus, exceptumque habere volumus. Nobis solum ipsis et Nostris Successoribus, et hoc tantum, quoad administrationem Sacramentorum et aliorum juxta Decreta et Statum salvi Consilij Tridentini Visitationem relinquentes.
Reliqua efacta resignatione moderni Perillustris et Rndissmi Dmni Joannis Kozaliewicz Nominati Episcopi Christopolitani, Suffraganei Samogitiæ, Omnia Ordine ex Cathalogo Religioni tradantur.
Quodsi præfatum Religio aliqua occasione ille cesserit et abscesseritque Loco similiter, omnia secundum Regestrationem, tum pia legatum huic Ecclesiæ dicatum, certis personis ab Illmis Loci ordinarijs ideo deputatis tradet, dictoque relinquet Ecclesiæ Datum Olsiadis Anno 1642 die Vigesima Maij.

Georgius

Georgius Tyszkiewicz
Episcopus Samogitiæ

Locus Sigilli

Ex Archivo Diœcesis Samogitiæ

1635

Srzednik

In Nomine Sanctissimæ Trinitatis, Patris et Filij et Spiritus Sancti Amen.

Ego Nicolaus Sapieha Palatinus Nogredensis, notum testatumque facio Universis et Singulis, quorum interest, aut quomodolibet interesse poterit præsentibus et futuris, quod Ego Supra Nominatus, mente sanus, et Corpore animo bene deliberato Zelo Animarum Christi Sanguine Redemptarum ductus, tam propriorum Subditorum meorum quam alienorum, in Vicinia manentium in Bonis meis Hæreditarijs proprijs dictis Srednik in Ducatu Samogitiæ ad confluvium Nemonis et Dubissæ sitam Ecclesiam Parochialem per Antecessores meos jam pridem materialiter extructam, et ante Anno viginti quinque fundatam per Religiosos desertam, nunc eandem erigendam et dotandam duxi, prout hisce Literis perpetuum robur habituris, fundo, erigo, doto, attribuo, donoque ei pro Rectoris Parochi moderni, Venerabilis Mathiæ Wizgayło, ejusque Successorum honesta sustentatione et æviterne adscribo, Villam meam dictam Kaciuny, quinque Mansorum ex quibus medius quartus

Possessionatus

Possessionatus est, reliqui sunt protunc deserti, ac praeterea etiam (vulgo) Morgos duos prope Civitatem Szednicensem existentes do, deinde adjacentes fundos, pro Cultura Parocho Mansos duos inter Campum Civitatis Szednicensis do, unum primum fundatum secundum de Novo fundatum ac per praefectum meum quam primum Parocho porrigendum, exhibuendum, adscribo, Hortum etiam qui est circa Parochiam prope Templum Szednicense in longum et latum, item Ostrow, qui est, extra Civitatem ad fluvium Niemen, do et adscribo, item salarium ex aula mea Szednicensi, Ducentos florenos Polonicales ex Censibus reddo, à praefecto meo et à meis Successoribus in Vigilia Nativitatis Domini perpetuis temporibus adscribo, do et concedo facultatem Parocho Szednicensi, in Mollendinis meis pro necessitate tam ex Sylvis Ligna evehere, et pro aedificatione Parochiae libebit illi, item in fluvio Niemen, et Dubissa adscribo, dono perpetuo Jaz, Porcum ex Praedio Szednicensi unum, bene Saginatum Parocho dare. Quam praefectum meum et meos Successores tenebuntur. Quam quidem fundationem et erectionem meam quemadmodum voluntarie soli Divinae Gloriae promovenda instinctus et Zelo Animarum ductus dotari, Pionorem meam obtuli, ita eam firmiter integram et inviolatam tenore obligo me, meosque Successores sub poena incurrendae Irae DEI et sub poenis contra

Raptores

Raptores Bonorum Ecclesiæ et Iure expressis
salvo tamen, collationi Iure mihi, meisque Suc-
cessoribus Catholicis reservado Quibus in fide,
Catholica (quod DEUS avertat.) Deficientibus
Ius etiam Collationis Episcopo pro tempore
existenti, cedat, Parochus autem à me provisus
et ligitime per Loci ordinarium institutus tenebitur
omnia munia Parochialia obire, ad normam
aliarum Ecclesiarum Parochialium Sedulo adminis-
strantium et promovendam Gloriam Divinam,
quo et Ego maxime intendo et opto, et quoniam
ad meliorem ordinem et decorem Ecclesiæ
spectat, habere Rectorem Scholæ tenebitur pro
Cantu Ecclesiæ et eruditione Puerorum, Eum
Parochus pro tempore existens, habere et provi-
dere et pro suo arbitrio dignum eligere pro cujus
sustentatione, prout ante dabatur ex Prædio meo
Szczodnicensi, quatuor tonas, Siliginis id est Solan-
bas, Lardum unum Porci, bene Saginati, ordei
tonam, unam, Secundam avenæ et Pisi mediam
tonam, ut autem omnia Supra scriptum perpetu-
um robur habeant.
Ego Supra Nominatus subscribo et Sigillorum
astinctione communiri.

Katharzyna Woynianka Sapiezyna
Starościna Niemonoytska

Fundatio

Fundatio Altariæ in Gruszławki.

My Ignacy y Helena z Koziełła Ogińscy Kasz-
tellanostwo Wilenscy, Borysowscy, Mohylewscy,
Kozianscy Stolescy etc Starostowie, Małżonkowie
jawno zeznaiemy y wiadomo czyniemy, komuby o tym
teraz y na potomne czasy wiedzieć należało tym Na-
szym dobrowolnym wieczysto fundacyinym zapisem
Jmci Xiędzu Kazimierzowi Baltuszkiewiczowi Alta-
ryscie Naszemu Gruszławskiemu y Następcom
Jego, iż My Kasztellanowie Wilenscy Małżonkowie
tak in sorte nascendi, jako tez per decursum
życia Naszego z rąk Domini Dominantium
munificencyą uznawaiąc, a do powinney za tego
Dobrodzieystwa znaiąc się wdzięczności y pragnąc
na tym Swiecie dalszego od BOGA Błogosławien-
stwa, a w czasie przeznaczonym Dusz Naszych
Zbawienia umyslilismy na większą cześć y Chwa-
łę BOGA w Troycy Swiętey Jedynego pro suffra-
gio Dusz Naszych Fundusz pewny w Kaplicy
Naszey Gruszławskiey ad perpetuam rei memoriam
uczynić. Jakoż to nasze przedsięwzięcie ad effec-
tum przywodząc hacce praesenti Fundationis
Inscriptione Summę Talarow bitych Tysiąc li-
cząc kazdy talar bity po Złotych Polskich osm,
a Złoty Polski po groszy Miedzianych trzydzie-
sci na przerzeczoną Altaryą perpetuis tempo-
ribus zapisuiemy, Gruntu na Plac Morgow trzy

Geometrycznych

Geometrycznych dla zabudowania Domu, Organiscie
Szpitala y Ogrodow potrzebnych, leguiemy takze pięć
Osi Drzewa po sążniu iednym krzyżowym z teyże
Gruszławskiey Włości naznaczamy. Przestrzegamy
w teyże Erekcyi, ażeby Jmy Xiędz Altarysta, ani
Nastepca tego, zadnych budynkow do szynku nie
wystawiali, ani tez zadnych Profitow czyli Intrat
na Gruntach sobie od Nas nadanych pod zadnym
pretextem niewynaydowali. Też Kaplicę alias Ko-
sciol, Budynki Altaryskie, nowe stawic, stare
reperowac Włosci za powinność przypisuiemy, y
z temiz Włascianami passzę wolną miec pozwala-
my. ażeby zas prowizyi od tey Summy corok Jmy
Xiędzu Altaryście ustawnie tam siedzącemu do-
chodzic maiącey na Swięty Marcin obligacye niżey
wyrażone przez tegoz Jmc Xiędza Altarystę odpra-
wowane były, waruiemy, ktorą to przerzeczoną
Summę dla lepszego oney in Loco fixo ugruntowa-
nia na tez Dobra Nasze Dziedziczne (w ktorych
ten Kosciol stac będzie) nazwane Gruszławki
w Xięstwie Żmudzkim w Powiecie Telszewskim
Sytuowane w naszamy, y na onych directe lokuiemy.
Prowizya zas od tey Summy rzeczoną po szesc od sta
wyznaczamy, ktorey to prowizyi solucya w srebrney
Monecie na Swięty Marcin Swięta Rzymskiego
in Novembri przypadaiącego, aby zawsze, teraz
poki Nam Bog pozwala Zycia, przez Nas Sa-
mych a po Smierci Naszey przez Sukcessorow Naszych

wpotomne

wpotomne czasy dopełniana była. ustanawiamy.
Ius Collationis et presentationis Jmci Xiędza Alta-
rysty do tey fundowaney Altaryi Nam samym y Succes-
sorom Naszym utriusque sexus zachowuiemy. Jeżeliby
zaś futurus post fata Nostra pomienionych scen
Dobr Gruszławch Possessor chciał się á praedicto pła-
cenia iey kwoty onere uwolnić, niebędzie mógł pier-
wiey aż na inne takie Dziedziczne y żadnemi długa-
mi nieonerowane Dobra, takoweyże Prowizyi prze-
niesie płacenie, żeby zawsze punktualnie y nie-
chybnie Jmci Xiędza Altarystę Gruszławskiego do-
chodziła, a obligacye niżey wyrażone gdyby nieustan-
nie pełnione były, ktore to obligacyie żeby się nie zda-
ły być cum praeaggravatione imponowane et Soli-
dius efficaciusque adimpleri mogły, w takowych
one zakładamy punktach aby co tydzień niezawodnie
bez żadney wymowki Swiąt Wielkonocnych lub
wielkiego tygodnia od Installacyi Jmci Xiędza Alta-
rysty w Kosciele Gruszławskim po dwie Msze czy-
tane przez Jmci Xiędza Altarystę za Nas Ignacego
y Helenę Małżonkow pokiżyć będziemy na uproszenie
szczęśliwey Smierci, a po Smierci Naszey za Dusze Na-
sze odprawowane były in perpetuum, do czego Niniey-
szym funduszem pod Sumieniem Jmci Xiędza Altary-
stę firmissime obowiązuiemy, powinien będzie oraz
Jmć Xiądz Altarysta mieć Curam Animarum to iest.
do pobliższych Wsiow y okolic ziezdżać gdy do chorych
znać dadzą, dla dysponowania Ich do dobrey Smier-
ci y opatrowania SS. Sakramentami. Iako ten
teraznieyszy Nasz dobrowolny Fundusz Ad Majorem

DEI

DEI Gloriam Beatissimæ Virginis MARIÆ Honorem et Omnium Sanctorum Cultum ac Venerationem postanowiamy y podpisami Rąk Naszych przy Uproszonych JWW Jchmościach Pieczętarzach ztwierdzamy. Pisan w Warszawie Dnia pierwszego Miesiąca Nowembra Tysiącznego Siedmsetnego Siedmdziesiąt pierwszego Roku.

Ignacy z Kozielska Oginski
Kasztelan Wilenski mpp

(L.S.)

Helena z Kozielska Oginska
Kasztelanowa Wilenska mp.

Ustnie Oczewisto proszony Pieczętarz od JWW Jchmościow Panow Ignacego y Heleny z Kozielska Oginskich Kasztelanow Wilenskich Małżonkow do tego Fundacyinego Zapisu podpisuie się Jozef z Dowoynow Sołłohub Woiewoda Witebski manu propria.

Ustnie y Oczewisto proszony Pieczętarz od Osob wyż wyrażanych do tego Zapisu Fundacyinego podpisuie się Jedeon Jelenski Podkomorzy Mozyrski Regent Dekretowi Wo. Xstwa Litto. mpp.

Ustnie y Oczewisto proszony Pieczętarz od JWW Jchmościow Panow Ignacego y Heleny z Kozielska Oginskich Kasztelanow Wilenskich Małżonkow do tego Fundacyinego Zapisu podpisuię się Andrzey z Kozielska Oginski Miecznik Wo. Xa. Litto. mp.

Præsentes Fundationis Literas de verbo ad Verbum cum Originali suo Concordantes huic Libro inserui Anno Dni 1773 die 21 Mensis Januar. In Quorum fidem manum propriam apposui

Bernardus
[signature]

Bernardus Thadeus Ruhebach Actorum V.V. Capituli Samogitiens Publicus Notarius Altarista Varnens et Archivista.

Klawany

Erectio Altaria Klavanensis.

Actum Olsiadis Anno Dm̃ Millesimo Sexmo nonagesimo Quarto, die verò Mensis Februarij Vigesima Secunda.

Coram Illmo ac Rndissimo Dño Dño Casimiro Pac DEI et Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Samogitiæ Preposito Wilnens comparens personaliter G. M. D. Joannes Dominicus Sertlikowski Subdapifer Derpatensis Mandatarius ad hunc Actum a Magnifico Domino Georgio Giwyn Subdapifero Lenczycensi constitutus Rndi Principalis sui memorati exhibuit Literas Erectionis Novellæ infrascriptas ad Altare dm in Ecclesia Klavanensi fundatam, petendo easdem approbari. Et Illmus ac Rndissimus Dnus Episcopus visit huiusmodi Literis lectis et bene perpensis, easdem in omnibus Punctis, Articulis, Clausulis, et conditionibus approbavit, robur pariter et Decretum apposuit et ad Acta Consistorij sui ingrossari mandavit intenore Sequentii Ja Jerzy Giwoyna Podstoli Łenczycki Ziemianin J. K. Mći Xsięstwa Żmudzkiego Powiatu Upitskiego Czynię wiadomo y iawno Zeznanym tym moym dobrowolnym Listem wiecznym Fundacyinym Zapisem komukolwiek o tym wiedzieć należało teraz y na potym będącego wieku Ludziom iż Ja pomieniony Giwoyna

zapatrzywszy się

zapatrzywszy się na krotkie y nietrwałe światem pra-
wie przemijające doczesne na tym padole Świata
wieczność a w niey szczegulną marność. Niewiedząc
w niey snadnieyszego dla otrzymania Łaski Bożey srzod-
ka, idąc tylko za oświeceniem Ducha Świętego Ludzi
pobożnych Wiary Świętey Katholickiey torem ktorzy jeszcze
tu w niebespieczney Swiata tego drodze zostaiąc ostatny
a straszny konca swego moment na fundamencie po-
zyskania szczęśliwie pewney wieczności Nadzieię
swoię w Miłosierdziu Pańskim położywszy odwagą
gorliwą zadostoieństwo Chwały Jego y Swiętey Krwie
przelać nie lękał się drudzy też wieczności y Łaski
Bożey rożnemi Mortifikacyami znacznemi Jał-
mużnami dalekim pielgrzymowaniem tudzież wy-
stawieniem kosztownych y ozdobnych na Chwałę
Bożą y Świętych Jego Fabrik y tymi pobożnemi
uczynkami dokupowali się. Umysliłem y Ja dobro-
wolnie Bogu Naywyższemu z iakichkolwiek Dobr
moich dla Zbawienia Duszy Moiey y dostąpienia
niezwiędłey Korony w przyszłym da Bog żywocie
według możności moiey uczynić przysługę Jakoż Ja
Jerzy Giwoyna przywodząc tak owe przedsięwzięcie
moie do samego skutku, naradziwszy się y zgodnie
zmowiwszy się z zeszłą z tego Świata Naymilszą Mał-
żonką moią Jeymością Panią Krystyną Dziewiałtow-
ską Jerzyną Giwoyniną Podstoliną Łęczycką na cześć
y na Chwałę Boga w Troycy Świętey Jedynego na
wystawienie Przenayświętszey Panny Maryey Matki

Onego

onego y Swiętych Patronow Moich funduiąc Altaryą
niżey opisaną wystawiwszy Ołtarz w Kościele Kła-
wanskim do Dyecezyi Zmudzkiey należącym w Mie-
scie JKMci w Klawanach w Powiecie Upitskim le-
żącym idąc do kaplicy Swiętey Anny po prawey ręce sto-
iący pod Imieniem Swiętego Sergego Męczennika
Patrona Mego, na Mieszkanie Xiędzu Altaryście
nadaię Dom wtymże Mieście w Klawanach przed
Kościołem narogu Ulicy Podworzwenskiey wyieżdża-
iąc z rynku po lewey ręce Mnie Giwoynie po Sta-
nisławie Walewiczu Woyciey Mieszczanie Kła-
wanskim słusznie y wiecznie należący Plac z Ogro-
dami Tarzynnemi z Budynkami iakie są na tym
placu y zewszytkiemi do tego Domu przynależnościa-
mi na nieodzowne Czasy do tego Ołtarza Mego
przyłączam, y daruię daiąc Zupełną władzę y moc
JMci Xiędzu Altaryście ktory ma y będzie od Jaś-
nie Wielmożnego JMci Xiędza Biskupa Zmudzkiego
natę Altaryą naznaczony y zesłany dzierżeć używać
budować się y według upodobania Swego Budynki
restaurować, więc y dalszą czyniąc teyże Altaryey
Erekcyą chcąc onę zpomocą Bozą zażywota Mego
fundamentalnie ugruntować y ufundować z własney
fortuny moiey gotowey słobodayney, Summy cztery ty-
siące Złotych Polskich Srebrną Talarową Mone-
tą rachuiąc każdy talar po Złotych sześciu natąż
Altaryą Klawanską przy Ołtarzu wyż mianowanym
przez Mię założoną Zapisuię y na wieczne y nieodzow
ne Czasy ktorą tą Summę pñdzy cztery Tysiące

Złotych

Złotych mon.ty y powinien będzie oddany z zupełną wyliczę
do Rąk Wielmożnego Jmci Pana Andrzeja z Korzel-
ska Puzyny Starosty Powiatu Upitskiego wnaszaiąc
na Maiętność Jmci nazwaną Linkowice gurnyas,
w Powiecie Upitskim leżącą od którey to Summy, ma
y powinien będzie Wielmożny Jmć Pan Starosta
Upitski od daty tego Listu mego Fundacyinego
Zapisu, kwotę roczną płacić Jmci Xiędzu Altaryście
Kławańskiemu od Tysiąca, Złotych, Osimdziesiąt
Złotych, wczym itli Summa od wszystkich czterech
Tysięcy Złotych roczney kwoty trzysta dwadzieście
Złotych, naterminie pewnym w dzień Świętego Jerzego
Męczennika Święta Rzymskiego, według Nowego
Kalendarza. Co wszystko. Co wszystko y Sukcessores
Wielmożnego Jmci Pana Starosty Upitskiego powin-
ni będą czynić post Jerazfata Jmci jako od Summy
Widerkafsowey płacić należącą kwotę y kiedy Dzie-
rżcy tę Maiętność wyż pomienioną ma podlegać
temu Ciężarowi, terminu y dnia ni wczym nie
pochybiaiąc, daiąc jednak na wolą iż jeśliby Wielmożny
Jmć Pan Starosta Upitski chciał Maiętność jako
iuż onerowaną oswobodzić y oczyścić niechcąc dalej
dzierżeć u siebie Summy wyż pomienioney, ma moc
podług Prawa Wyderkafowego mnie danego Mo-
netą wyż wyrażoną nie Jmć Xiędzu Altaryście
Kławańskiemu, a niteż Jaśnie Wielm.
Jmć Xiędzu Biskupowi Żmudzkiemu albo znio-
szy się zemną tę Summę pomienioną na Maiętność

albo

Fundatorem albo iteż z Sukcessorami y Kollatorami, ma dać

albo na Wsi niepienne żadnemi przeszkodami praw-
nemi przewodami nieprzebionane, znawolne swo-
bodne Człowiekowi Dobremu przykładnemu w Wie-
rze Świętey Katholickiey Rzymskiey a nie Inszey
Religiy ktora ta Summa wyż pomieniona ma być
dawana na Dobra tylko Ziemskie, a nie na
Krolewskie ani Duchowne, ani też Osobom Duchow-
nym z wiadomością y dokładem Mnie jako Funda-
tora a po Mnie Successorowie Kollatorow. Do kto-
rey Summy Jaśnie Wielmożny Jmć Xiądz Biskup
Żmudzki żadnego przystępu mieć niemoże, a kto-
bykolwiek tę Summę wyż pomienioną cztery Tysiące
Złotych miał u Siebie wziowszy na Maiętność
albo Wsi ma y powinien będzie kwotę roczną
iako się wyżey namieniło Rok po Roku Succes-
siwe płacić Jmci Xiędzu Altaryście bez żadnego
zatrudnienia na terminie wyrażonym, ktorey to
moiey likey Erekcyi y Fundacyi Altaryi proszę
y obieram aby po Śmierci Moiey był Kollatorem
Jmć Pan Pertikowski Podstoli Derpski y Succes-
sores Jmci upraszaiąc pokornie ażeby taka moia na
Chwałę Bożą obrachowana była za Żywota
Mego, będzie po Śmierci Moiey niebyła zagubiona.
A Jmć Xiądz Altarysta ktorego Ja Sobie obiorę y uproszę
u Jmci Xiędza Biskupa Żmudzkiego powinien będzie
trzy Msze Święte pewnych dni, to iest za mnie iako Fun-
datora we Środę za Nieboszczykę Małżonkę Moię
w Piątek: trzecią Mszę w Poniedziałek za Umarłe.

ktorzy

ktory niemaią żadnego ratunku. Upraszam Jaśnie Wielmożnego Jmći Xiędza Biskupa Żmudzkiego aby żadnym sposobem jakoto bywa bez woli Jchmćow Panow Kollatorow Altarysta od Altaryi niebył oddalony oraz o konfirmacyą y approbacyą tey blahey moiey fundacyi pokornie proszę a tak Ja Jerzy Giwoyna Dziękuię nayuyższemu Panu za wszelkie onego Dobrodzieystwa y chcąc pozyskać natym Swiecie Duszne Zbawienia iako wewszytkim dotrzymać pod Zarękią ważności rzeczy cztery tysiący tak w tym wiekszey moiey daię ten Moy dobrowolny List wieczysto fundacyinny Zapis zpodpisem ręki mey y pieczęcią takteż zpodpisem Ich Jchmćw Panow Przyiacioł Ustnie y Oczewisto uproszonych Pieczętarzow, ktory to Moy wieczysto Fundacyinny Zapis wiecznemi Czasy przy zupełney mocy ma zostawać. Pisan Roku Tysiąc Sześcset Dziewiętnastego Mća Julyi Dnia dziesiątego. Apud quas Literas subscriptiones tales. Jerzy Giwoyna Podstoli Zeczycki.

Ustnie y Oczewisto proszony Pieczętarz od Jmći Pana Jerzego Giwoyny Podstolego Zeczyckiego do tego Prawa Funduszu na Altaryą Klawanską dotego podpisałem ręką moią. Andrzey z Kozielska Puzyna Starosta Upitski. Ustnie proszony Pieczętarz dotego Funduszu od Osoby wtym Prawie wyrażoney ręką moią podpisałem Piotr Blas Mostownicz Powiatu Upitskiego. Ustnie y Oczewisto Proszony Pieczętarz od Jmći Pana Jerzego Giwoyny do tego Funduszu na Altaryą Klawanską podpisuię się Alexander Michał Aryppa.

Ustnie

Ustnie proszony Pieczetan do tego funduszu od Osoby w tym prawie wyrażoney ręką moią podpisałem Jozef z Kozielska Puzynas. Sequitur deinde Insinuatio ad Acta terrestria in tenore sequenti:

Roku Tysiąc Szescset dziewięćdziesiątego Maya Augusta Dnia Czwartego. Osoba w tym Liście wyrażona stanowszy oczewisto przed Sądem na Roczkach Augustowych ten Fundusz Prawa na Altarya Klawanską dany przyznała Andrzey z Kozielska Puzyna Starosta Powiatu Upitskiego. Sequitur approbatio Illmi Dni Loci Ordinarij talis: Anno Dni Millmo Sexmo Nonagesimo quarto. Erectionis Novellæ fuerunt coram Nobis exhibitæ quas revisas et lectas, in omnibus punctis Articulis Clausulis paragraphis et conditionibus aprobavimus approbavimus robur pariter ad Decretum apposuimus et ad Acta Consistorij Nri ingrossari mandavimus in quorum fidem easdem Literas manu nostra subscripsimus et Sigillo Communiri mandavimus Datum Olsiadis Die Vigesima Secunda Mensis Februarij. Casimirus Pac E. S. cum hac conditione, quatenus non transportetur Summa nisi de scitu Loci ordinarij et Altaristæ.

Ex Actis Consistorij Episcopatus Samogitiæ Extractum et Sigillo officij communitum.

Mathias Casimirus Gudelewicz S. Aa Aplca et Actor. Consistor Epi Samog Notarius Publicus mp

Balsie

Erectio Altariae Bolsiensis nuncupatae Ponorayciae Wobolaycie

Per Testamentum piae Defuncti Marini Dowgiałło et approbatum Anno Dni 1721 7ma Augusti tempore generalis visitationis sequens testamentum praesentatum et in eo Adm Rndum Dnum Joannem Sabutowicz Parochum Chweydanensem pro Altarista penes Ecclesiam Bolsiensem à Fundatore intus expresso praesentatum in omnibus punctis Paragraphis et Clausulis approbatum Chweydanis per Illmum Rndissimum Alexandrum Horain Episcopum Samogitiae Archidiac Praelatum Vilnensem cujus tenor talis.

W Imie Oyca, y Syna, y Ducha Swiętego Boga w Troycy Swiętey Jedynego Stań się Jego wola Swięta Amen.

Ja Marynus Gabryelowicz Dowgiałło Ziemianin JKM. Xa Zo czynię wiadomo y iawnie wyznawam sam na siebie tym moim ostatney woli y dyspozycyi Testamentem przypuszczaiąc ku wiadomości wszytkim wobec y zosobna komuby otym wiedzieć należało teraz y napotym będącego wieku Ludziom otym iż co dopuszczana z miłosciwey Laski y zgniewu rozzarzonego Boskiego na swiat Zaraźliwa Choroba y mor nie mało Ludzi y Domow tak wiele do ostatniego Człowieka z tego Swiata zebrał. ktory to Mor nieprzestaiąc swoiey srogości bardziey się rozszerza y Ludzie zarażliwszy a smierc przypnawia. przeto y Ja Marynus Dowgiałło będąc podległym smiertelności dopuszczoney na ten Swiat y Woli Boskiey

ktora

ktora aby mię w niegotowości niezostała rozważywszy
Sam sobie z dobrey woli moiey krom żadney namowy
y przymuszenia tę moią dyspozycyą czynie tak posta-
nowiłem, y nieodmienną onę mieć chcę, gdyby mi Pan
Bog z Predystynacyi Swey y woli dał z tego Swiata
marem na swiat spuszczonym w tego Płaczu Ziemnego
y Smiertelnego w Wiekuiste przenieść tedy przykonaniu
moim Duszę Moią grzeszną oddaię w Ręce Panu Bo-
gu w Troycy Swietey Iedynego prosząc za Nią przyczyny
Nayswiętszy Panny Maryi Matki JEZUSOWEJ Swię-
tego Anioła Stroża, Swiętych Patronow y Patronek Moich
także wszytkich Swiętych Boiżych aby się stawili przed
nami do Miłosierdzia Bożego aby niepomniąc na
sprosne grzechy moie według nieprzebranego Miłosier-
dzia one odpusciwszy przyiął Ducha Mego do Chwały
swey Swiętey. Ciało moie mizerne z Ziemi wzięte pole-
cam ku pogrzebieniu w Bogu Wielebnemu Imci Xiędzu
Janowi Sabutowiczowi Plebanowi Szyletskiemu y Jlm
Panom Jerzemu y Janowi Eliaszewiczom Wujom Moim
w Kosciele Batsienskim obrzędem katholickim. Ma-
iętność moię y Dobra leżące w Xięstwie Zmuydzkim
w Powie Szawdowskim nazwane Ponoraycie y Wioski Wo-
bołaycie zostawuię y leguię na Altaryą Batsienską
nominuię za Altarzystę w Bogu Wielebnego Imci X. Jakuba Sabuto-
wicza Plebana Szyletskiego wielce upraszam Illustrissimum
Loci ordinarium aby pomieniony Imc Xiądz Pleban Szyletski
na tę Altaryą był designowany dla ufundowania tey szczegol-
ney y radikowania iako wiadomego a wszytkim w tych
moich Dobrach Obeyscia. Zapisuię tedy te Ponoraycie
Dobra gdzie iest Dwor na Kasznia y z poddanemi

Budynkami

Budynkami Dwornemi y Gumiennemi takze y Poddan-
skiemi Budynkami Ponoraye należącemi z gruntami
wszelkiemi ornemi y nieornemi Dwornemi y Pod-
danskiemi owo zgoła ze wszystkim ogułem gruntem nic
niewyimuiąc ani ostawuiąc ani nalogu takze Zapisuię
y Wioskę nazwaną Wabołaycie do Ponoraye dworu
wyż mianowanego należącą z poddanemi w niey Miesz-
kaiącemi Ludźmi wolnemi y pochożemi z ich wszelkiemi po-
winnosciami robotą Czynszem zbudowaniem onych z
gruntem wszelkim do pomienioney Wioski Należą-
cym, ktorąto Wioskę obkupiwszy u Boga zeszła
Pani Konstancya Ladzinska Marynusowa Dow-
giałłowa Małżonka Moia miła z tego Swiata scho-
dząc Mnie Małżonkowi testamentem Zapisała.
Przeto ja Dobra Ponoraycie y Wioskę Wabołaycie
Zapisuię na Altarya Kościenską wosmiu tysiącach
Złotych Polskich Monety Tynfowey y te Dobra one-
ruię, nic z Pomienionych Dobr niewyłączając ani osta-
wiaiąc ani na żadną Osobę ani bliskich ze wszystkiemi
pożytkami z Nich przychodzącemi na Altarya pomienioną
Zapisuię y tą Summę in perpetuum lego. A Jm Xiądz
Altarysta teraz na tą Altarya nominowany a potym
per consequens cum Illustrissimi Loci Ordinary dis-
positione designaty tenebitur in perpetuum odprawić
co tydzień po dwie Msze święte Żaduszne Ferias
quartas et die Sabbathi za Dusze Antecessorow Mo-
ich Dusze Gabryela y Zofii Rodzicow moich Duszę
moią Marynusa Dowgiałły y Małżonki mey Kon-
stancyi Dowgiałłowey y za Dusze Wiernych zmar-
łych niemaiących przyczyncow do Miłosierdzia
Bożego.

Bozego. Więc tedy proszę aby Jmć Xiądz Altarysta
pomniąc na Moie cięszkie Grzechowe a potrzebuią-
ce Duszę ratunku y z nich uwolnienia do ktorych
przychodzi dostać się z Nas nieopuszczał tey obliga-
cyi wyż pomienioney. Zyto w Polu zasiane y zebra-
ne takze iarzynę zapisuię na Altaryą y insze rzeczy
ruchome, konie, Bydło zaś są na osobliwym Rege-
strze spisane co komu leguię co ma być oddano kaz-
demu proszę. Za Dyspozytorow Dozorcow tey mey
legacyi upraszam Jchmć Panow Jerzego y Jana
Eliaszewiczow a potym bliskich po Mieczu prosząc
aby animowali Jmci Xiędza Altarystę do obligacyi
odprawienia. Drugie moie Dobra leżące w tymże
Xięstwie Zmudzkim w Powiecie Korszewskim
nazwane Pilsudy Podworcie (: za ktore mi dawno cztery
Tysiące Złotych zastawuię y Leguię te Dobra na
zniesienie długow moich y coby się z tych długow
okazało Nieboszczykow Rodzicow Moich tedy z po-
mienionych Dobr maią być wypłacone to iest z tych
Pilsud w Summie one zastawiwszy lub wiecznoscią
zbywszy a te Dobra daię y zostawuię w dyspozycyą
Jchmć Panom Jerzemu y Janowi Eliaszewiczom
bliskim moim po mieczu także Jmci Xiędzu
Altaryście aby długi wypłacali. Ponoraycie y Wiosky
Wdbołaycie czynię wolne od wszytkich długow y
ciężarow, a na Pilsudy wszytkie wnaszam z ktorych
się wypłacą długi. Waruię iż gdyby się komu te
Pilsudy wiecznoscią przedał lub w summie zosta-
wił tedy z tych Dobr Pilsud iako z całego Dymu

wszelkie

wszelkie Podatki Skarbowe y Laudowe maią
być konserwowane y dawane do Dobr Ponorayc
y to ma trwać do Abiuraty Seymem lub Konsistu-
cyą nową warowaney, y nie ma być Podatek Żaden
od Pitsud odrywany, ale ma być dawany z Nich do
Ponorayc do Powiatu Szawdawskiego, gdyż tu Pitsudy
należą takie y Ziemska służba, gdyby zaś Successorowie
Nieboszczyka Olbrychta Dowgiałły w co się odezwali
dla działu do Dobr pomienionych moich, tedy
Jchmć ukazać List dzielczy y Zapis Synom dany
Nieboszczyka Jerzego Dowgiałły, który Maiętno-
ści podzielił sam Rodzic, sprawy wieczyste wszyst-
kie zostaią w skrzyni na te Maiętności służące.
A kogom żałomności uraził przepraszam krzywd
swą też każdemu daruię, który to moy testament
ma być ważny wszelkiego Sądu y prawa, y na to da-
ię ten Moy testament Jmci Xiędzu Janowi Sabuto-
wiczowi mianuiąc za Altarystę y u niego o Suffragia
prosząc z podpisem ręki mey y Jchmciów Panow Pieczę-
tarzow odemnie ustnie Uproszonych niżey wyrazo-
nych. Pisan w Ponorayciu Roku Tysiąc Siedmsetnego
dziesiątego Mca Augusta iedynastego Dnia

Marynus Dowgiałło ręką swą
Ustnie y Oczewisto uproszony Pie-
czętarz do tey ostatniey dyspozycyi
od Jmci Pana Marynusa Dow-
giałły ręką mą przy pieczęci mey
Podpisałem Kazimierz Jerzy
Ciepły stolnik Kopałowski

Ustnie y oczewisto proszony
Przyjaciel od Jmci Pana Mary-
nusa Dowgiałły do tego Testa-
mentu podpisuię się Jan
Siemaszko ręką swą.
Ustnie proszony Pieczętarz
od Osoby wyżmianowaney
do tego Testamentu ręką
swą podpisałem Andrzey
Klatt.

Anna

Anno 1710 Die 24ta Augusti Presens Testamentum productum lectum uti legitimum in omnibus punctis et Clausulis approbamus authoritate nrâ Administratoriali sede vacante Episcopali Datt in Waygow Anno et Die ut Supra. Insidem Stephanus Korff Archidiaconq Samogitiæ Administrator in Spiritualibus sede vacante Generalis.

Altaria Eyragolensis

Anno Dni 1738 Die vero 30 Aprilis. quæ erat Feria quarta post Dominicam tertiam post Paschalis Pascha Comparens personaliter Rndus Dnq Adamus Jawcik Presbyter Diecesis Samogitiensis coram Illmo Excellentissimo ac Rndmo Dmno Josephat Michaële Karp Episcopo Samogitiensi Custode Prelato Cathedrali Vilnensi Preposito Trocensi Libere et spontanee recognovit, quod Ductus piâ Intentione in Augmentum Cultûs Divini et Propagationem Sanctæ Romanæ Orthodoxæ Fidei, considerando Paucissimos Proventûs Altariæ Eyragolensis Fundatæ quondam super medietate Fundi dicti Krajunce cum obligatione Unius Missæ in Mensæ à Nobili et Generosa Domina Helena Pawlowa Krajuncowa ac volendo augmentare ejusdem Altariæ redditus et proventus intendat ac velit inscribere pro predicta Altaria Summam Mille Nongentorum Tynfonum super Bonis nempe altera medietate predicti Fundi Krajunce et super bonis dictis Dyszle in Districtu Eyragolensi sibi a piæ Defuncto Adm Rndo Dno Casimiro Jawgiel Parocho Jasvonensi ultimæ voluntatis Testamento inscriptis uti et defacto in hodierno

Termino

Termino inscripsit, applicavit et donavit cum ea obligatione, ut quivis Altarista Eyragolensis pro tempore existens percipiendo fructus ac Proventus de ijsdem Bonis qualibet Septimana unum Sacrificium Missæ absolvere non gravetur pro Animabus Fundatoris hujus Altariæ. Supplicavitque Illustrissimum Excellentissimum ac Reverendissimum Dominum Loci ordinarium quatennus hanc suam bonam Intentionem ac tenorem fundationem acceptare, ratificare, et approbare dignaretur. Quarum Literarum hujus Fundationis tenor est talis. Ja Xiądz Adam Jawciło Altarysta Eyragolski pod wszytkie prawy zarpli Ewilcje Vadra Lubra y Obowiązki niżey wyrazone dobrowolnie poddawać się, y one na siebie przyjmując czynię wiadomo y iawno zeznawam Sam na siebie donoszę do wiadomości wszem wobec y każdemu z osobna teraz y w potomne Czasy wiedzieć należącemu tym moim Dobrowolnym Zastawnym Wyderkaffowym Zapisem in rem Altaryi Eyragolskiey danym nato. Iż ia Ja wyż wyrazona Osoba w każdey y gwałtowney potrzebie moiey Summy Pieniędzy ex Consensu Jaśnie Wielmożnego w Bogu Nayprzewielebnieyszego Jmci Xiędza Josephata Michała Karpia Z Bozey Łaski y Stolice Apostolskiey Łaski Biskupa Zmudzkiego Kustosza Prałata Wileńskiego Proboszcza Trockiego usilnemi prozbami memi dobrawszy na Łaskę zjednawszy wziąłem y pożyczyłem y rękami memi odliczyłem gotowey rzeczywiste Kościelney Altaryi Eyragolskiey Summy Tysiąc y dziewięćsett Szynstow moneta

monetą dobrą Tynfową y Szostakową wnaszaiąc oną
na Dobra moie Dziedziczne po Wuju Mnie
należące nazwane Rajunce y przykuple Dyszkle
leżące w Xięstwie Żmudzkim w Powiecie Cyra-
golskim żadnemi pierwszemi długami nie
onerowane y Zawodami Prawnemi ni przez
kogo nieprzekonane wewszem wolne swobodne.
Ktorą to Summę realiter wziąwszy pożyczywszy y
na Pomienione Dobra Wmioszy rowną połowę
Imienicza Rajuncow y Przykuple Dyszkle nazwa-
ną Prawem Zastawnym Wyderkaffowym ze wszytkie-
mi gruntami oromemi y nieoromemi Dwornemi
y Poddanskiemi z Samemi Poddanemi do tey Połowy
Rajuncow y do Dyszkłow należącemi zewszytkiemi
onych powinnosciami Czynszami, robociznami
Podwodami et quocunque titulo nazwanemi
przychodami z Osoby moy zzelszy się w realną
aktualną Possessyę Altaryi Cyragolskiey rowno
z Datta tego Prawa moiego podaię cum addita
hac obligatione My Xięży Altarysta Cyragolski
maiąc w Possessyi swey pomienione Dobra
y wszelkie quocunque titulo ad Libitum suum
wynayduiąc y odbieraiąc Intraty co tydzień
poiedney Mszy Swiętey za Mnie y Antecesso-
row moich perpetuis temporibus odprawo-
wać. A Ja pokąd życia mego stanie żadną przeszkodą
w spokoyney Altaryiskiey Possessyi tak mam y Kollega-
ci moi iako bliscy tak dalecy nieoddawszy Summy
Tysiąca y dziewięciuset Tynfow Altaryi Cyragolskiey
niepowinni

niepowinni będą pod Zaręką ważności Summy wynoszącą
y pod Punktem trzech Złotow ales owszem odkaz-
dego quocunque titulo do tey połowy Kajuncow
Dyszlow pretexty należność iakową Szielącego Inte-
ressantay mieyſtko dosczyscia dawności Ziemskiey
Lat Dziesięciu, ale ile tego Potrzeba będzie swoim
własnym kosztem ystaraniem. pod Zaręką Ważność
Summy wynoszącą bronic zastępować y Ewinkować
takaby XX^a Altarzystowie ktorzy kolwiek będzie
nie nieszkodowali. ktorą Ewikcyą y zaręką nawiecz-
ność całych generaliter pomienionych Dobr Ka-
juncow y przykuple Dyszlow wnaszamy ona
iako naypewnieyszego Długiego onerując cavendo,
to, Ziesliby kto z kolligatow moich cum Consensu
Illustrissimi Loci ordinarij Samogitiensis okupił
tedy ten Xiądz Altarzysta ktory Summę odbierze
ma y powinien będzie na Innych pewnych Dobrach
Lokowawszy tę Summę obligacyą po iedney Mszy
S. co tydzień perpetuis temporibus y Następcy
onego tenebuntur. A jesliby nie iako przepom-
niawszy tego Dobrowolnego Moiego Zastawnego
Wyderkafowego Zapisu wczymkolwiek spokoyney
Possessyi przeszkodę czynił, albo kto z bliskich y dale-
kich kollegatow moich ważył się Czynić tedy daię
zupełną moc y pozwalam Xięży Xiędzu Altarzyscie
Erzagolskiemu pro tempore będącemu iako mnie
samego tak każdego prepeditora do wszelkiego gene-
raliter iako duchownego tak Swieckiego Sądu

dokładby się

dobędzby się podobało przy Kiedzu Altaryścię Exrągl-
sliemu adztowac y Altarat w ktorą chcąc regestra
inserowac, z ktorym z zapozwami dwojako Jas sam Alliżor
tak każdy oto adztowany powinien będzie per-
sonaliter stanąc a stanowszy nie niemowiąc do tego
Moiego dobrowolnego Prawa niexcypuiąc fordu
od Sądu Duchownego do Swieckiego et e contra
od Swieckiego do Duchownego Summario Proces-
su directo Passive bez żadnych zgoła Dylacyi
Munimentow y appellacyi niewznosząc
in Contrariu Zalob, niedaiąc Altaratow rozpra-
wie się Zaręki z Expensami Prawnemi Verbaliter
bez Przysięgi rzeczonymi zapłacic. I ten Dobrowol-
ny wyżerbiaffowy Zapis in toto ac per totum utwierdzic
Sędziowie wszelki iako Duchowny tak też Swiecki
przed ktorzy by się ta Sprawa wytoczyła wolen y mo-
cen będzie skoro weyrzawszy w ten Zapis oby że
wszytka w nim wyrazona rzecz żadney zgoła nie
pozwalaiąc Dylacyi y Appellacyi nawet Samey nie-
uzczaiąc Klemencyi utwierdzić y każdego zapozwa-
nego iesli Duchowny in Penas Ecclesiasticas, a
iesli Swiecki na Banicyą doczesną y wieczną
y na Infamią wzdawszy Zaręki w skazać z Expen-
sami Prawnemi y z całym że Dekretem in Primo
tanquam in ultimo gradu Juris mocną a nieodwłoczną
Exekucyą nieoglądaiąc się na żadne processus bronie-
Bronienia na Wieczności pomienionych Dobr pod
Ewikcyą Poddanych Mota Nobilitate forti manu
udziałac. Oto iako Sam Sam tak kolligacyi moi iure
victi

victi do żadnego Sądu pozywać niemaią y niebędą mogli podług wyż pisaną Zakładą ktorą chocbym nie raz zapłacił albo kollegaci moi zapłacili jednak tem Moy dobrowolny Zastawny Wyderkaffowy Zapis in omnibus Punctis et Clausulis in suo robore zostawać ma, ktory in rem Altaryi Exragolskiey z podpisem moim y Sekretnych WMM Pieczętarzow dałem. Pisan w Ciosiadach Roku Tysiąc siedmset Trzy dziestego Osmego Miesiąca Apryla Dwudziestego Osmego Dnia.

X Adam Jawcik ręką własną.

Ustnie y Oczewisto proszony Pieczętarz od Imci Xiędza Adama Jawcika do tego Prawa Wyderkaffowego danego na Altaryą Exragolską w Summie Tysiąca Dziewięciuset Złotych podpisuię się Felicyan Karp Horodniczy Xięstwa Zmudzkiego S.K.

Ustnie proszony Pieczętarz do tego Prawa od Osoby wyż wyrażoney podług Prawa podpisuię się Jan Antoni Korzyzna.

Ustnie proszony Pieczętarz do tego Prawa od Osoby wyż wyrażoney podług prawa podpisuię się Jan Jurzynski.

Illustrissimus itaque ac Rndissimus Loci ordinarius Visis huiusmodi Literis ac Lectis et bene ponderatis in omnibus punctis Clausulis et Paragraphis predictam fundationem acceptavit et approbavit perpetuumque robur attribui Presentibus Pentlasstri Magnifico Dno Feliciano Karp prefecto Castri

Castri Ducatus Samogitiae Adm Rndis Dnis
Mathaeo Palewicz et Andrea Wierzbołowski
Cappellanis alijsque plurimis Aulicis et me
infrascripto Antonio Juszkiewicz S.I.A.
Curiae Illmi Dni Auditore.

Fundusz Plebanii in Gawry

W Imie Przenayswiętszey
Oyca y Syna y Ducha Swiętego.
Niech się stanie na wieczną pamiątkę Amen.
Ja Gabryel na Gawrach Kamienski Starosta Kybi
wszystkim y kazdemu zosobna, komuby o tym wiedzieć
należało teraźnieyszego y napotym będącego Wieku Lu-
dziom, tym moim Funduszem wieczystym y nieodzowo-
nym Zapisem oznaymuię iż ja zaraz po moim do Wiary
Swiętey Katholickiey Rzymskiey z ktorey przez here-
zyą Rodzicow moich zarazonych byłem wypadł,
nawroceniu, dziękuiąc Panu Naywyższemu za to
naywiększe Dobrodzieystwo, ktory mnie na rozumie
y woli moiey łaską Ducha Swiętego oświeciwszy
do społecznosci Kosciola, w ktorym tylko samym
iest prawdziwe Zbawienie y grzechow od-
puszczenie, znowu przywrocił. Ja Bogu y Zba-
wicielowi moiemu niegodny zawdzięczaiąc, nie
z iakiey opaczney namowy Ludzkiey, ale z same-
go Nabozenstwa y dobrey woli moiey Pana Nay-
wyzszego, za przeszłe przestępstwa moie iako
y Przodkow Moich błagaiąc, y z tąd Chwały Bo-
skiey y Swiętey Wiary Katholickiey w Domowstwie

moim

moim, Dziatkach Sukcessorach y Potomkach takze Poddanych moich doczesnych teraznieyszych Jaurowskich y napotym będących pomnozenia y zachowania zrząc, umysliłem dla Nabozenstwa y Wiary Swiętey Katholickiey Rzymskiey Kosciół Farski wtych Dobrach moich własnych Dziedzicznych Jaurą nazwanych de nova radice, jako Prawa Koscielne y Wolnosci Rycerskie wtey Oyczyznie pozwalaią fundować, y apparatami do Offiary Nayswiętszey podług mozności moiey, zgodnym, tudziesz y utrzymywaniem Kapłanowi, ktoryby Ludziom w Nabozenstwie Chrzescianskim, słowa Bozego opowiedaniem, Sakramentow Swiętych rozdawaniem y wewszytkich rzeczach Duchownych y do zbawienia należących usługował, opatrzyć y nadać wczesnie umysliłem. Jakoż za Łaską Bozą napmod od herezyi zborowey przez Kapłana Zakonnego Katholickiego nato damnie od Jasnie Przewielebnego Jmci Xiędza Kazimierza Paca Biskupa Zmudzkiego Pasterza moiego miłosciwego zesłanego y kilku Osob domowych moich rozgrzeszenie tudziesz y Kaplicę dawney Jaurowskiey, w ktorey Ciała godney Pamięci Nieboszczyka Pana Zygmunta Kamienskiego Dziada y Pradziada moiego takze y Prababki moiey y blisko krewnych moich Stryiecznych, Niewinniątek Dziatek w Wierze Katholickiey zeszłych z Kosciołą Botockiego przeniesione, a tey Kaplicy pogrzebione są. Przytymze Cmentarzu, przy tey Kaplicy będącego przez roznych Ciał ludzkich na nim pogrzebionych, ktorych się rozeznać niemogło, przez herezyą roizney

przyczyny

przyczyny w prawie Duchownym opisane, spro-
fanowanego, za Osobliwym konsensem tegoż JmXi
Xiędza Biskupa Żmudzkiego mianowanego,
y za przybyciem Przewielebnego w Bogu JmcXię-
dza Stanisława Giedroycia Kustosza Prałata
a na ten czas Officyała Żmudzkiego, podług
obrzędu kościoła Katholickiego oczyszczenie y
poświęcenie otrzymawszy zarazem już od tego czasu
y Roku na dacie tego Listu y funduszu pisanym,
y iako pierwsza Ofiara Mszy Przenayświętszey na tym
mieyscu w kaplicy Starey, który był dzień szósty
miesiąca Octobra a wtory Dedikacyey albo po-
święcenia kościoła Kathedralnego Żmudzkiego
offiarowana iest, to Mieysce na Kościoł Farny,
y Nabożeństwo katholickie za pozwoleniem tegoż
JmXiędza Biskupa Żmudzkiego wyżey mia-
nowanego na wieczne Czasy przeze mnie Bogu
Nayw yższemu w Troycy Świętey Jedynemu Offia-
rowane, a Pamięci Przenayświętszey, Świętym Ar-
chaniołom Michałowi y Rafałowi y Gabryjelowi, y
wszytkim Świętym Aniołom Stróżom y Opiekunom
Narodu Ludzkiego w Opiekę niechay oddany
zostawa. Nim tedy przyidę do nowego kościoła
budowania, wprzód ten stary reperować przystoynie
apparatami dla odprawowania Nabożeństwa
zgodnymi teyże Zimy zrobić nadać y poprawować
umyśliłem y obiecuię. Upatruiąc przytym y to
aby poddani nasi doczesni tym bardziey y w
częstszey w Nabożeństwie katholickim postępo-
wali, a dla odległości kościołów iako: Botockiego,
Tauragowskiego

Taurogowskiego y Poiurskiego do ktorych przedtym
na Nabozenstwo dla niedziel y Kruzajow gęstych
a czasu rozstawania lodow y powodzi niebespiecznych
nadto barzo chodzili, dla tego tez wiele Dziatek
bez Chrztu Swiętego, y Ludzi chorych y starych
bez Sakramentow Swiętych umierało. Tedy dla
tego samego y innych przyczyn ważnych dla Kapłana
Katholickiego, ktory odemnie alboy Sukcessorow mo-
ich Katholikow presentowany a od Jm Xiędza Bis-
kupa Zmgo iako własnego Naszego Pasterza poswię-
cony będzie, aby przy tym Kosciele rezydował, y Ludziom
osobliwie poddanym moim, y Parafianom do tego Koscio-
ła przysłuchywac będą w Nabozenstwie iako wy-
zey, y iego Kapłanska potrzebuie, usługował, tedy
Dom dla rezydencyi Jego y inne Budynki tak
Domowe, iako y gumienne wczesnie y przystoynie
Poddanemi memi wystawic y wybudowac obiecuię.
Na ktory Dom Kapłanski Plebanski y gumno Jego
Ogrody y Sadzawki ex nunc przybytności Wielmoznego
w Bodze Jx Officyała wyzwz mianowanego ustąpi-
łem y podałem gruntu ornego tusz blisko Koscioła
leżącego krez cztery. ktore Bokiem poczynaią się
od Sciany Zydowskiey nazwaney, a drugim bokiem
az do Rzeki Starey, za ktorą rzeczką iuz iest grunt
Krolew Jmci do Włosci Jurborskiey należący. Pocz-
naią się td krez wzdłuz od drogi wielkiey zwyczay-
ney dawney, y troche za drogą o Lip y Dębow sta-
rych ku Dołowi. zkąd wdłusz idą prosto większą
częścią Lasami y Chrostami az do Sciany Lasow y
Puszczy

Puszczy Turborskiey. Te cztyry rzeczy oddałem y oddaię
na wieczne czasy Kosciołowi y Xiędzu Plebanowi Jaurow-
skiemu, na paszznię którey przez wycinanie Lasow y
chrostow na tychże rzeczach będących wolne przyczynienie
onemu zostaie, ktoremu też Xiędzu Plebanowi Jaurow-
skiemu na dole za drogą pod temi krzyżami y pod ko-
sciołem y pod karczmą w zatokach y rzece Szeszuwie
Jazy narzyby wszelakie stawiać y sobie łowieć bez
przeszkody Poddanych moich, pozwoliłem y na
wieczne czasy pozwalam. Wyim jednak sobie
waruię, aby do tych gruntow, ktore są na dole między
Szeszuwą, Zatokami y pod karczmą, własności sobie
ani kosciołowi, także do placow gdzych ktore są przed
karczmą y blisko od Synaey Zydowskiey nie przypisy-
wał ani przywłaszczył. Także Lasow Drzewa
y Chrostow z tych gruntow odemnie na kościoł
Jaurowski oddanych y zapisanych, y ktoreby za
Łaską Bożą czasu Życia Mego do tego kościoła
przyczynił na wodę spuszczać, spławiać, ani obcym
Ludziom, Bierwion Budynkow nowych wydawać, ani
Towarow leśnych sobie wysłać, onemu Xiędzu Pleba-
nowi ani Jego Successorom niepozwalam y niepozwo-
liłem: Także aby za przybudowaniem sobie Domow
na swych gruntach koscielnych przez Szynki jakie kol-
wiek niebyła przeszkoda Arendzie karczmy Jaurow-
skiey y to sobie waruię. Do tey fundacyi moiey na
Prowizyą y wyżywienie Xiędza Plebana moiego
Jaurowskiego

Jaurowskiego, wniosłem pewną Summę pieniędzy Złłch tysiąc Polskich natez Maiętność y Dwor Jaurowski, odktorych nakazdy Rok czynsz pewny po osimdziesiąt Złotych Monetą Dobrą, ktora w Prusiech ma kurs mieć, brakowana, będzie na Dzien S. Marcina we Dworze moim, Xiędzu Plebanowi płacić obiecuię y obowiązuię, dotąd az zate Tysiąc Złłch Dobra iakie Ziemskie pozyteczne albo y Poddanych na kosciol kupiwszy oddane będą. Dotego natenze kosciol y na Prowizyą Plebanską przydaię y przydałem gruntu pewnego, Obręb pewny Wytortowczyzna nazwany zewszytkim y ze trzema Poddanymi natym gruncie siedzącemi. Pierwszy Poddany Kubilis Pedgatay-tis człowiek wolny przychozy, trzyma wdale jedną tego gruntu, Drugi Ankieraytis, ten iest moy własny tuteyszy oczysty Poddany. A trzeci Kontoir człowiek takze wolny. Ci są prawem pewnym przezemnie nabyci y w dzierzeniu moim będący. Ktorych Ja zarazem gdy Xiądz Pleban kosciol obeymie y rządować będzie zewszytkim tym gruntem ich powinnościami iakom sam trzymał, Inwentarz ktorych powinności Obrebu y granic opisawszy w spokoyne Dzierzenie y Zazywanie poddam. Na drugą zaś część teyto Wytortowszyzny Sebestyanowicia y Szlaszki nazwaną mam iuz prawo przeciwko Jmći P. Samuelowi Hieronimowi Chrząstowskiemu Miecznikowi Zmudzkiemu przewiedzione y Dekretami Trybunalskie y wskazy zoczewistey kontrowersyi otrzymane. Tego Prawa wlewek czynię na kosciol, y Xiędza Plebana Jaurowskiego y Sprawy wszytkie oddaię gdy da Pan Bog

[signature]

Bog ten Fundusz moy lub w Grodzie lub w Ziem-
stwie przyznać będę. Naznaczam przytym y to na
na wieczne czasy mieć chcę, aby Poddani moi Gaurow-
scy wszyscy teraz po rożnych Wioskach moich tubli-
sko między Krzeliami y za Krzeliami Szeszuwią y in-
nemi będący do tego kościoła odemnie nowo fundowa-
nego iako do Parafij swoiey przysłuchaiący na każdy
Rok każdy z Domu swego iako Gospodarz po groszy
sześciu Litewskich, y po Przetaku Zboża jednego,
ktorego będzie większy Urodzay takim przetakiem
żeby z ośmiu Przetaków beczka Połanka w ostrych
nasypana była, o Swiętym Marcinie Xiędzu Pleba-
nowi Gaurowskiemu płacili y oddawali od inszych
zaś Parafianow ktorzy do tego kościoła za konsen-
sem Jmę Xiędza Biskupa od inszych dalszych
kościołów odłączeni a do tego względem zażywania
Nabożenstwa przyłączeni są wolno Xiędzu Plebano-
wi takowe przetaczne albo temu podobne, sobie
upraszać. ktorą moią teraznieyszą naznaczoną
prowizyią, y cobym ieszcze gdy Pan Bog mi zdrowia
doda do niey na kościoł przyczynił, Xiędz Pleban
y Sukcessorowie iego, ma się kontentować, a na pod-
danych moich, względem Nabożeństwa, y usługowa-
niu Duchownym, na Nich niewyciągać, oprocz ktoby
z Łaski swey, względem Iałmużny za pracę iego,
co onemu albo kościołowi ofiarował. Ktorego Xiędza
Plebana kollatorstwo albo podawanie, z ktorym by
Jmę Xiędzu Biskupowi Zmudzkiemu według czasu
będącemu odemnie albo Potomkow moich y Sukces-
sora na tę Maiętnosć Gaurowską prezentowany
będąc

będąc, postanowienie y Inwestyturę na tę Plebanią otrzymać sobie Zachowuię, także Dziatkom moim y Sukcessorom Ich katholikom na tę Maiętność następuiącym. które nadanie y fundacyą zewszytkę własnością, używaniem y przynależnością, takiąkom zazwyczay trzymał y zewszytkim prawem moim do tych Poddanych, jako Szlacheckich dziedzicznych oddaię y zapisuię tymże Prawem na Kościoły Iurysdykcyą Duchowną. Waruiąc y to aby Xiądz Pleban Jaurowski teraźnieyszy y na potym będący, gdyby Pobory albo Podymne albo jakie Podatki na Stan Rycerski, Seymem albo Laudami Szlacheckiemi uchwalone były, do tego się Xiądz Pleban od Poddanych swoich, których trzymać będzie, do mnie Dzierżawcy Dziedzica, albo Sukcessora mego przykładać y z jednego kwity otrzymywać powinien będzie. A tylko od samey służby woienney y przykładamiu się do niey wolnym zostawać ma y zostaie. Iako to wszytko na Inwentarzu odemnie osobno przy tym funduszu podanym, y opisano będzie. Co wszytko dla pomnożenia Chwały Bożey, Nabożeństwa katholickiego zachowania mojego Przodków y Potomków moich, także Poddanych doczesnych, na cześć y Chwałę Panu Bogu w Troycy Świętey Jedynemu uczyniwszy, Tego naybardziey y nadewszytko waruię y przestrzegam Sukcessorów y Potomków moich jakichkolwiek, ieśliby (Panie Boże uchoway) Heretykami albo Szysmatykami zostali, tedy od kollacyi na Plebanię Jaurowską tym sam odpadali, y pod inne peny w konstytucyach Seymowych opisane podpadali

podpadali, jednak Prowizya na Xiędza Plebana Katholickiego Jaurowskiego, inną mema, y owszem aby uyscito ze Dworow, a nie od Poddanych te trzech groszy Litewskich y przetaczne płacone y oddawane były. Tak chcę mieć warunię przestrzegamy postanawiam. Do ktorego Funduszu mego dla większey pewności ręką własną przy pieczęci mayey podpisałem uprosiwszy y oczewisto zarzywszy Ichmosciow Panow Przyiacioł Szlachty Zacney iako Pieczętarzow y Osob wiarygodnych. Działo się we Dworze moim Dziedzicznym Jaurenskim Roku Panskiego Tysiąc szescsetnego Siedmdziesiątego Dnia osmego Miesiąca Oktobra.

Gabryel Jerzy Kamienski Starosta Kyski E. W. ręką swą własną.

Ustnie y oczewisto uproszony Pieczętarz od Jmci Pana Gabryela Jerzego Kamienskiego Starosty Kyskiego do tego Funduszu ręką swą podpisałem Władysław Giedroyć Kustosz Officyał Zmudzki mp

Ustnie y oczewisto uproszony Pieczętarz do tego Funduszu od Osoby wyzwyż mianowaney Jan Kazimierz Sadowski mp ręką swą

(L.S.) (L.S.) (L.S.)

Custodia.

Ustnie y oczewisto uproszony Pieczętarz do tego Funduszu od Osoby wyzwyż pomienioney ręką swą podpisałem Marcian Emmanuel Giedroyć Trubczany JKM mp

Do tego Funduszu ustnie proszony Pieczętarz od Osoby w tym Funduszu mianowaney Jozef Mastlinski mp Felicyan Stanisław na Jaurze Kamienski ręką swą.

Ad Actum

[illegible]

Ad Actum supradictum fundationis conscien[s]
Rogatus et requisitus Testis M. Ioannes Czer-
niewski Presbyter et Publicus Sa Authe Aplica
et Consistorij Mednicensis Actorum Notarius

Praesentum Actum ad Originali concordatum
huic libro in serui Anno Dni 1771 die 8va
Mensis Marty In fidem.

Bernardus Thaddeus Kuhlbach
Actor V.V. Capli Samogitiensis
Notarius Publicus Altarista Vorne[n]
mppria

Donatio Ecclae Tverensis

In Nomine Domini Amen.

Ad perpetuam rei memoriam. Si Bona de manu
DEI, animae et Corporis recipimus usq. prohibita
nostro exigentia ac necessitatibus mis non solum
utimur, sed plerumque ad offensam Divinae Maje-
statis, abutimur, cur etiam ex ijsdem portionem
aliquam, idque permittentibus Statutis et Constitu-
tionibus Reipublicae ad reddimenda peccata no-
stra et publicandam Divinae Maiestatis offen-
sam non impartiamur. et DEO Omnipotenti
offeramus. Quapropter Ego Leo Casimirus Polubin-
ski Tivunus Twerensis. Ad Majorem DEI
gloriam, Beatissimae Virginis Mariae Honorem,
ac Sanctorum Patronorum meorum Venerationem
de ijs bonis, quae per gratiam DEI in hac vita
meas possedi et nunc possideo ad Ecclesiam Pa-
rochialem Twerensem, in qua Imago Bmae Virginis
Matris

Matris DEI, Miraculis ab Evo floret et claret. Bona mea hereditaria juri Terrestri subjacentia krupskiszki seu alio Czarnoruszki à Magnifico Dnō Czarnoruski pretio mille quingentorū florenorū per me acquisita seu empta. Deinde Agros desertos Zdaycie nuncupatos Juris Regalis, ubiquondam Villa Zdaycie dictas, sita fuit, quorum medietatem jam tradidi Rndo Dnō Butwido Altaristæ Twerensi, ad hanc Altariam Twerensem applicavi. Nunc verò Alterū tantū, seu alteram medietatem pro Ecclesia Twerensi, dono, do, trado, et resigno idque praevio consensu, S. Regiæ Maiestatis Serenissimi Augusti secundi, feliciter nunc regnantis quem consensum tradidi in Manus Perillris Rmi Dni Iwanowski Canonici Samogitiensis Parochi, et Rndi Dni Butwido Altaristæ Twerensi etc. Item Bona similiter hæreditaria juri Terrestri subjacentia Watyszki in Pabzubie alias in circumferentia Coloniæ huius nominis Pabzubie inhabitantium plurium Nobilium quam olim inhabitant M. D. Iacobus Watowicz, ab illo pretio triū millium florenorū in solidum numeratæ pecuniæ per me acquisita seu empta. Quæ omnia hæc bona supra specificata in Ducatu Samogitiensi in Districtu Twerensi sunt posita.

posita, cum omnibus in his Bonis Subditis, Colonis utriusque sexûs Hominibus nunc degentibus, et ante, propter varias in Patria revolutiones, dispersis, cum libera eorundem juxta Constitutionem Reipublicae ubicunq invenire possint, requisitione eorum servitijs laboribq datijs censibus et omnibus eorum obligationibus, tumetiam cum omnibus agris, cultis, et incultis, hortis, pratis, sylvis, Nemoribus, Fluvijs Rivulis, Domibus, Lequearijs edificijs, imo cum omnibus ad haec bona ab antiquo attinentijs et pertinentijs prouti haec bona ipse hactenus possedi et nunc possideo, uti in suis latifundijs et granicijebus ab antiquo extendebantur, et nunc extendunt, nihil pro me et filijs meis et quocunque Successoribus juris seu Dominij aut alicuius protextus usurpando et reservando, sed omnia haec bona uti ante dixi, integra, nec minimâ quidem parte excepta, munda et pura, nec illis debitis onerata, Ad Maiorem DEI Gloriam et Beatissimae Virginis Mariae Honorem, ampliandum ad Ecclesiam Parochialem Twerensem, nunc et in perpetuum applica et applicata esse volo, juri meo, mihi hucusque Suffraganti cedo, et Juri Ecclesiastico unio et in Possessionem Perilli Adm Rndo Dmno Georgio Laudanski Canonico Samogitiensi pro tunc Parocho Twerensi, et in posterum Successoribus Ejus. Parochis Twerensibus, in forma solemnissima Juris juridice trado. Respectu

quarum

quorumquoniam datur, Beneficium propter officium tenebitur Perillustris Rndus Dnus Parochus modernus, et Successores ejus saltem unam unam Singulis hebdomadis Missam de Beata cantare in cantu, in die p Illmum et Rndissimum Dnum Episcopum Samogitiensem designanda stante adhuc vita mea pro peccatis meis et salute animæ meæ et feliciet nulli molesta morte mea post mortem autem meam eadē Missa de Beata applicabitur, pro Anima mea, seu cuilibet voluerit Dominus Deus applicare. Quam fundationem volo esse unitam illi fundationi, quam missus Dnus olim Pilsudzki Vexillifer Parnaviensis, super Summam quadriginta millium florenorum super Bonis Szwekszty super Villam Laugole et Advocatiam Laugolensem et alijs Villis ad illam pertinentibus jure Emphiteutico vulgo Zostawnym Prawem Locatam et partim pro Officio parvo Beatissimæ Virginis in Ecclesia Tverensi Singulis Diebus anni in perpetuum decantando, partim pro Hospitali, ad eandem Ecclesiam erigendo et alendis pauperibus donovit et inscripsit, Cujus suæ fundationis me ipsum etiam Executorem Patronum et Collatorem, uti id totum in Literis illius fundationis per me conscriptis, Connotatum est, ac etiam in Testamento ultimæ illius Voluntatis expressum. Tandem hujus meæ præsentis fundationis Jus Patronatus, et Collationis Mihi, ipsi dum adhuc

Superstes

superstes sit vita, reservo; post Sera autem fata mea Successoribus meis ex lumbis directè descendentibus hoc ordine, ut Solus tantum primogenitus, cuiusque posteræ generationis, jus præsentandi obtineat. Quodsi vero, quod DEUS avertat impius aliquis ex Successoribus à vera fide Catholica et Apostolica, ac obedientia Romani Pontificis deficiat, tunc illud Ius Collationis Illmo Episcopo cum Venerabilissimo Capitulo Samogitiensibus transcribo. Quicunque verò hanc meam fundationem, Supprimere, annullare distrahere seu minuere voluerit et præsumpserit, sit Tibi sicut Paganus et Ethnicus, et sit super eum ira et vindicata DEI Omnipotentis, ac etiam incurrat Indignationem Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, simulque deleatur Nomen ejus de Libro vitæ æternæ. Quas quidem Literas fundationis meæ pro majori fide et valore manu mea subscripsi et Sigillum meum apponi curavi, præsentibus protunc Perillustribus Magnificis Dnis Thoma Dusiadski Judamina Iudice Terrestri Braslaviensi, Leone Poŧubinski Capitaneo Przerosliscensi, Antonio Krassowski Pocillatore Terræ Bielscensis, Petro Trzcinski Viris fide dignis et omni exceptione Majoribus ad hunc actum à me supra Nominato Leone Poŧubinski Tivuno Twerensi, Testibus requisitis et petitis qui etiam suas manus subscripserunt et Sigilla apposuerunt. Dabantur Vilnæ Anno Millesimo Septingentesimo vigesimo primo Nono Mensis

~~[illegible]~~

Mensis Maij

Leo Casimirus Podubinski, Tivunus Tverensis, S. R. M. tis Colonelq mp

(L.S.)

Leo Podubinski Capitaneus Przeroslcensis mp

(L.S.)

Thomasz Konstanty Duwzatski Rodomina Iudex Terrestris Bra-dawensis mp

(L.S.) Petrus Tricinski.

Antonius Krassowski Pincerna Terrae Biel-scensis mp

(L.S.)

Praesentem Actum cum Originali concordatum huic Libro inserui Anno Dmni 1768 Die 21 mensis Julij in fidem.

Bernardus Thaddeus Ruhebach Actor VV. Capli Samogitiensis Publicus Notarius Attarl Varnensis mp

Chweydany

List Kommissarski z ograniczeniem wsi Wirdziawgian 1640. d. 2. 8bris

Ja Xiądz Krzysztof Sebastyanowicz Woytkiewicz Pleban Plotelski, á Ja Pan Wisztort Komornik Ziemi Zmudzkiego będąc zesłanemi od w Bogu Wielebnego Xiędza Jerzego Tyszkiewicza Archidyakona Zmuydzkiego y tegoż Biskupstwa podtenczas Administratora Generalnego w Roku teraz niniejszym Tysiąc Szescset czterdziestym miesiąca Oktobra wtorego dnia dla rozsądzenia y rozgraniczenia Gruntow poddanych Sioła Wirdziawgianskiego do Plebanyi Chweydanskiey należących z Ziemianmi JKM z Panami Andrzejem, Krzysztofem, y Walentym, Sylwestro-wiczami

Wiczami. Czyniemy wiadomo y zeznawamy tym Naszym Kommissyinym Listem iż ktorekolwiek zaszła prawne Processa y rożne protestacye od dawnych czasow y rożnemi czasami były poczynione y uroszczone od Imciow Xięży Plebanow Chweydanskich o grunty kościelne do wsi Wiżdiawgianskiey fundowane od JKMci na kościoł Chweydanski. a iż w przechodzeniu granic były rożne spory o grunty mianowane między Ziemianmi JKMci wyż mianowanemi z Poddanemi tey wsi Wiżdiawgianskiey do Plebanyi Chweydanskiey należącey, zaczym przyszło do zaciągow prawnych, że Ia Xiądz Krzysztof Woyszkiewicz wyniosłem na owczas będący Plebanem Chweydanskim w tych rożnicach Gruntow od JKMci Listy kommissyine, za ktoremi Listami Ichmść Pnie Kommissarze uczynili byli rozsądek o te grunty, lecz nie przestaiące Panowie Sylwestrowiczowie na rozsądku Ichmść Panow Kommissarzow appellowali do Sądu JKMci Assessorskiego, w ktorey appellacyi stoiące Panowie Sylwestrowiczowie a chcące mieć wieczny pokoy krom dalszego Zawodu prawnego, uprosili od w Bogu Wielebnego Imści Xiędza Administratora o zesłanie Nas Kommissarzow dla usspokoienia y rozsądzenia w tych Granicach y rożnicach, gdzie swą bytnością na ten czas y samego Imś Xiędza Krzysztofa Wisztorta Plebana Chweydanskiego takteż przy bytności Panow Sylwestrowiczow y Poddanych Wiżdiawgianskich na rozsądku naszym Kommissarskim Panowie Sylwestrowiczowie przestali. Y tam wyiachawszy na te grunty o ktore spor mieli Poddani Wiżdiawgiansy z Panami Sylwestrowiczami za zawodzeniem y ukazaniem granic przy bytności szlachty y Sąsiad okolicznych y przy bytności Sioła Wiżdiawgian Poddanych Plebanyi Chweydanskiey należących, ktorzy ukazywali Nam Kommissarzom Granice y kopce stare należące tey wsi Wiżdiawgianskiey, że są z dawnych czasow jako włoki osiadłe tak wygony y zascianki ograniczone. Za ktorym za

wodzeniem

wodzeniem Panowie Sylwestrowiczowie według tych
granic jako y poddani Plebanscy zawodzili y postą,
pili poddanym tey wsi y zrzekli się wiecznie, a za tą
zgodą y dobrowolnym postąpieniem Panow Sylwestro,
wiczow czyniąc My wieczne uspokojenie granice na,
leżące tey wsi Wizdziawgianskiey z Pany Sylwestrowiczami
nateraz odnowilismy y granice uczynilismy: Nayprzod
poczowszy od sciany boczney pierwszey tego Sioła Wizdziaw,
gianskiego, od kopca na tey stronie dawno od Pana Zasz,
kowskiego usypanego czyniąc granicę temu Siołu Zascian,
kowi od gruntow Pana Andrzeja Sylwestrowicza prosto
idąc aż do kopca czwartego narożnego Stygrowskiego,
nowych kopcow dwanascie usypac kazalismy, a od tego
narożnego kopca Stygrowskiego idzie Zascianek grun,
tu lesnego tey wsi należący, aż do granicy gruntow sciany
Swiekszniańskiey, przy ktorey scienie Sioła Wizdziaw,
gian poczowszy od kopca narożnego trzeciego grani,
cząc z Pany Sylwestrowiczami z gruntami nazwanemi
Kukarzyszki prostą trybą idąc kopcow jednascie nowych
przy starym kopcu usypac kazalismy, ktory Zascianek
kończy się przy scienie granicy pierwszey Swiekszniańskiey
a poczowszy przy trzeciey scienie od kopca narożnego
trzeciego Zascianek do tey wsi należący podług pomiary
Pana Zaszkowskiego morgow dziesięc y prętow dwadzies,
scia, kopcami ograniczylismy y kopcow czternascie około
tego Zascianku zasypac kazalismy. Ktore te grunty
ograniczone podalismy w dzierżenie Poddanym tey wsi
Wizdziawgianskiey. A iż czasu pierwszey z obustron
kommissyi według zawodzenia Poddanych tego Sioła Wiz,
dziawgian tu się pokazało, że ci poddani granicę przeko,
powali jeszcze bez żadnych dowodow prawnych, przez
Jchmościow Panow Kommissarzow znaki nowe graniczne
były poczynione: My tedy widząc słuszność, dawne

kopce

Kopce Panow Sylwestrowiczow przy ichże granicach gruntach od nas Kopcami nowo zasypanemi wiecznemi czasy zostawiliśmy, także iuż iako Poddani tey wsi Plebanyi Chwey dańskiey, tak y Panowie Sylwestrowiczowie niemaią przesz-powac ani żadney przeszkody w tych granicach czynic niemaią wiecznemi czasy. I na to śmy dali ten Nasz list kommissarski pod pieczęciami y podpisami rąk naszych. Pisan w Chwey danach Roku 1640 m[iesią]ca Oktobra czwartego dnia. Sigilla ad has literas applicata duo et subscriptiones manuum hoc in verba: Ligdz Krzysztof Woyszkiewicz Pleban Płotelski ręką swą. Jan Wiśtort Komornik Żmuydzki kommissarz w tey sprawie ręką własną.

Testament JX Ignacego Michała Piasewicza Kommendarza Kumszyskiego służący Kościołowi Kołtyniańskiemu.

In Nomine Dñi Amen

Punkta poczynione ostatniey woli moiey odemnie Ignacego Michała Piasewicza Komm[endarza] Kumszyskiego.

Polecuwszy duszę moią Panu Bogu w ręce y Nayświętszey Pannie Patronom moim oddaię Ciało moie grzeszne aby w kościele Kumszyskim w sklepie pod wielkim ołtarzem schowane było upraszam JX Plebana Kumszyskiego D.K. Prowizora y Exekutora.

Fortunkę moią tak zas dysponuię:

Kondycyię moią Kołtyniany alias Janowdowa zapisuię y leguię za duszę Rodziców moich y mnie samego y krewnych moich na Altaryię Kołtyniańską upraszam aby co miesiąc msza S. była odprawiona dnia piątkowego Requialna corocznie perpetuis temporibus. A jeżeli by moi Synowcowie Piasewiczowie albo blisko krewni chcieli pomienioną kondycyię Janowdowa w Xsię Żm[udzkim] w P[owie]cie Korszewskim leżącą otrzymać sobie tedy 4000. Tynfow maią y powinni będą oddać na Altaryię Kołtyniańską, y sprawy maią należeć do tey Altaryi, á JmX Ligdzu Altarzyście wolno będzie gdzie chcąc tę summę lokować, aby tylko msza święta była co miesiąc za Dusze Rodziców moich y mnie a y krewnych moich. Prawo na Skuświdyszki w Xsię Żm[udzkim] leżące w Powiecie Telszewskim Dekretami przezemnie otrzymane na [illegible] Panow

Skuświdow y

Skurwidow y drugich Kompetitorow do tey kondycyi wyiąwszy
tych ktorzy maią na rękodayną summę obligi, Jmć Panu Władysła
wowi Sokołowskiemu Tysiąc Tynfow, Jmć Panu Wawrzyncowi Goli„
gonthowi Częsc, ktora należy według Dekretow sobie odbierze,
y moiey częsci gruntow należących z Skurwidiszek wieczni„
mi czasy temuż Jmći Panu Wawrzyncowi Goligonthowi zapisuię
przy tych częsciach, y expensa na prawo łożone maią bydz wro„
cone JPanu Wawrzyncowi Goligonthowi; Jmć Panu Janowi Go„
ligonthowi Złotych pięcset, JPanu Jerzemu Stanusewiczowi
Złotych pięcset; a resztę z procentow tych samych JchMć Panowie
Stryieczni Piasewiczowie y Synowcom moim, ieżeli by się pokaza„
li z Służby, y drugim JchMć Panom Sokołowskim z tey samey
Maiętnosci Skurwidiszek maią się podzielić według Dekretow
otrzymanych. U JPana Jana Popowskiego Strażnika Brzeskiego
ratione pokradzionych moich pieniędzy przez Chłopow Jmći
za pobrane rzeczy od tych chłopow do dworu plus minus złotych
dwiescie należy, ktore pieniądze JX Exekutor odebrawszy ma
obrocić na zbudowanie kościoła Kampiszkiego duszy moiey
nie zapominaiąc. Ze dworu Kurnpyszkiego mnie należą„
cey pensyi annuatim po złotych sto, za lat trzy czyni złotych
trzysta, in vim odprawionych mszy Swiętych cotydzień po trzy
za Przywilejami Nayjaśnieyszych krolow JchMościow Jmć Pan
Wołk Dzierżawca Kowienski nie oddawał, ktore pieniądze gdy o„
dyszcze JmćX Exekutor ma obrocić na odmalowanie scian Ko„
scioła Kurnpyszkiego y obrazow Apostolow Swiętych po scianach,
a coby zostało resztę z tych pieniędzy na szpital Kurnpyszki leguię.
Sukna czarnego łokci 4. na palendrę Jmć Panu Florianowi Goli„
gonthowi oddaię, ktory aby zostawszy kapłanem odprawił mszy
Swiętych dziesięć. Koni dwoie jeden Wilczaty oddaię Jmći
Panu Janowi Goligonthowi, a drugi płowy JmćX Samuelowi Go„
ligonthowi Dziekanowi Kowienskiemu Plebanowi Kurnpyszkie„
mu. Krowkę moię na pogrzeb leguię.
Pieniędzy gotowych co mi zostało po wykradzeniu złodziejow
po dwa razy y po zebraniu Szwedskim zostało złotych
czterysta, inkluduiąc w to na obligi wziętych, a nieodprawio„
nych za to mszy swiętych temi tak dysponuię.

Przy Exe„

przy Exekwiach moich tak kapłanom jako y ubogim y narożne 297.
Expensa Złłych 200. JWJ Biskupowi Wilen teraznieyszemu Talarow bitych 5.
JmX Xiędzu Ancucie Officyałowi Wilenss Talarow bitych 3. na kościoły kowien-
skie po Talaru bitym, toiest talarow bitych 9. resztę na kościoł kum-
pyski y przy pogrzebie moim na muzykę oddaię. kitaiu czarnego
sztuczkę na ornat Załobny do kościoła Kumpyskiego oddaię. Srebra
miedzi, Cyny żadney niemiałem. Siermęgi dwie chłopskie zastawne
są w Zakrystyi, także y kontusik białogłowski gdy się odkupią oddać
tym czyie są. Konkludowawszy tedy punkta ostatney dyspozycyi
moiey uprasżam JmX. Samuela Goligontha Dziekana kowienss
Plebana Kumpyskiego za Exekutora y za Pieczętarza, także za Pie-
czętarzow proszę JWa Stanisława Jaworskiego Łowczego Halickiego
y JWa Kazimierza Lenkiewicza. Pisan w Plebanyi Kumpyskiey
Roku Tysiąc Siedmsetnego dziesiątego Msca Julii Dnia Szostego.
X Ignacy Michał Piasewicz ręką swą.

Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wBogu wielebnego
JX Ignacego Michała Piąsewicza kommendarza Kumpyskiego
do punktow ostatney woli onego podpisałem się. X. Samuel
Kazimierz Goligonth Dziekan Kowienski mpp
Proszony Pieczętarz od wBogu Wielb JX Ignacego Michała Piase-
wicza Kommend Kumpys do tych punktow ostatney woli onego
podpisałem się Stanisław Jaworski Łowczy Halitski mpp
Proszony Pieczętarz do tych Punktow od wBogu wielebnego JX
Ignacego Michała Piąsewicza Kommend Kumpys do tych punktow
ostatney woli onego podpisuię się Kazimierz Lenkiewicz ręką swą.

Roku 1770. Miesiąca Julii Szesnastego Dnia Te punkta
Testamentowe JPan Jozef Fiedorowicz Hryniewiecki u Sądu
GłłoTrybunału WXa Lgo do Akt podał.
Jan Kazimierz z Bieganow Bieganski Starosta Starodubow
Marszałek Trybunału Głło WXLgo. Kudomin Musiadzki
Trybunału Wielkiego Xa Litewskiego Pisarz.

Concordat cum Actis Taraszkiewicz

Approbo

Approbatio Loci Ord.

Annô Dñi 1711 d. 17. Mensis Maji præsentem codicillum seu Testamentum coram Nobis Constantio Casimiro Brzostowski Episcopo Vilnensi & productum ac præsentatum, revisum et relectum approbamus ratificamq perpetuiq roboris ac valoris id esse volumus In quorum fidem datum in Arce Nostra Verkoviensi ut supra

Constantinus Episcopus.

Fundatio Episcopatus seu Eccl[iae] Cathedr[alis] Mednicen[sis]

Anno Domini 1417 Alexander Vitoldus Dux Lit. et Samogitiae, piam intentionem suam Eptus seu Eccliae Cathedr. Mednicen. fundandi declaravit Rmis DD Joanni Leopolliensi Archiepo. et Petro Vilnen. Epo Legatis Sacrosancti Conc: (Trident:) Constantiensis quam et Defecto fundavit rogando, ut ea confirmare velint: simul Epum Illum Mathiam Magistrum, et Vilnen. Prepositum Origine Lithoanum consacrare velint, petijt.

Predicti Rmi in Regno Poloniae legati Sac: Concil. Constant. Sede Aplca vacante Ano 1416 Instrumento Jus Legationis à S. Concilio prefixo locum in Samogia Medniki denominantes et Civitatem ejusdem Nominis fundandam ibidem pro Eccla Cathedrali designarunt, baptisatis comprimis multis millibus hominum in Samogia 6 Canonicatus per eosdem assignati, ad quas personas ideneas creandi Epo comiserunt atque ad residentiam circa Cathedram obligatas esse voluerunt concedentes tamen Parochiales Ecclesias ob defectum personarum eis posse comiti neque ob id sua portione debere privari, insuper presentatum a Principe Vitoldo Mathiam Vilnen: Prepositum Epum consecrarunt quibus et presentationis litt. speciales anno 1417 sunt oblatae eodem anno, in singulos Annos, quousque proventus Ecclesiae, datus, inscriptus et auctus fuerit de thesauro suo Mathiae primo Episcopo presentato concedit 50 Marcas grossorum Latorum 50 tunnas Siliginis, decem

Stannas

tunnas mellis. Canonicis verò sex numerò cuili-
bet annuatim decem Marcas in simul omnib9
decem tunnas mellis et 60 ꝗ siliginis ad festum
Nativitatis Christi.

Dos Ecclesiae Mednicen. Anno Dmi 1421. à Princi-
pe Vitoldo assignata, haec pro Epo, et Canonicis,
Epo districtus Wirzowiany Moilbany kroki, Med-
nicen. seu homines Vairiy dictos, cum terra a-
rabili, quorum minor pars Canonicis pro Curia
Epo medius Lacus Birzuli et usus fluvij Wir-
blicz bae. Item decem subditi cum terra arabili pro
Curia in Districtibus Kodrymiany Kroży Widu-
kli Rosieyny circa Lacum Lubszto decem homi-
nes, et Lacus Olsiedy Canonicis vero 60 homines
in Districtu Baltinki et Lacu sterno, cum
omnibus proventibus et utilitatibus.

Sequuntur literae et Privilegia quibus predicta Fundatio aucta est.

Testamentum Acticatum Nobilis Marij de Viterbio
Itali legantis Curiam Lepodowki, cum subditis
et caetera Mensae Epali quam Curiam à Rmo Mar-
tino Epo Mednicen. suis servitijs meruerat
Anno 1533. Testamentum Rmi Martini
Nicolai de Epi Mednicen. legatis hereditatem
suam à Rege Polon. Alexandro, servitijs suis aqui-
sitam, dictam Surwiliszki in Districtu Raszie,
pro Epis Mednicen. exceptis tamen, 18 sexa-
genis annuatim Mansionarijs prius fundatis
pendendis Domum item, sub Castro Vilnen.
emptam a Krasinio, quam ille, à Rege donatam
habuit

habuit, Episcopis Mednicen. donavit. Reservo Mobiles legavit Dominis Canonicis et Mansionaristis, quas ipsi Nicolao Radiwill Epo Mednicen. Dominato Kijovien. cum à Parte ipsius Nicolao Radiwill Palatino Vilnen. acceptas cum recipere non possent donarunt, et inscriptas manu propria subscripserunt. extat et Authenticum donationis bonorum Surwiliszki factæ ab Alexandro Rege Poloniæ quacuidam Bartholomeo Satorowicz Germano Epo Vilnen. propter delictum adempta Año 1505. Rmo Martino donaverat. Huius Confirmationis Literæ a Julio IIdo Papa, eodem Rmo Martino postulante super Surwiliszki Ao 1507 sunt datæ.

Auctio bonorum Poswityn.

Anno 1600 Rmus Giedroyć, agros, et Prædium Poszwityn cum subditis, in Districtu Upiten., propria Pecunia emptum, Epatui Mednicen. legavit, cum onere 60 sexagenarum annuatim persolvendorum Vicarijs Vornensibus; et Singulis Ferijs sextis Sacrum Sacrum et Vigilas, defunctorum cantet, in Eccla Mednicen. prose, Antecessoribus Epis. Ad quod duos rusticos emit, in Surwiliszki, cum agris, ut census illorum computetur, in ijsdem sexaginta florenis. Item proprio Labore, et sumptu recuperavit quadraginta Mansos, cum Subditis quondam per Livones ab Ecclesia avulsos et in super septem mansi iure ad vitalitio Justo Dnum Livoni Concessi remanserunt ibidem.

Fundavit

fundavit Ecclesiam Poszwityneñ quam si ipse non=
perficeret à Successoribus ædificari voluit et pro ea=
dem Aulam Dragiszki in fundo à se empto
ædificatam cum tribus Mansis pascualibus
rusticis sex, Mansis desertis quatuor lega=
vit. Alteram partem bonorum Poswityñensium
800 Sexagenis à Rmo Giedroyć emptorum Rmo
Kiszka, a Stanislao Holowin 2400 Anno 16=
=19. 31 Augusti emit, et Mensæ Epali incorpo=
ravit. Et quia acceperat 200 Sexagenas Mar=
tini Maciejewicz, quas pro Missa legaverat.
ad Cathedram. idcirco octo Sexagenas Singulis
Annis Vicarijs Medniceñ. et pro Magistro
Ceremoniarum 20 florenos in victum propriæ
Summæ expositæ legavit, extat supra 5 ser=
vitia hominum Literæ Georgij Woyciechowicz.
Item sex qui duo servitia D. Waderacki.
Item Literæ Oppignorationis unius Servitij
Ioannis Michałowicz. Et aliæ controversiæ
circa dicta bona, ante specialiter connota=
tæ et fasciculis colligatæ non paucæ extant.
Item tres fasciculi colligati simul, supra
medietatem bonorum posuit per Rmum Giedroyć,
à Dmno Bielewicz aquisitorum. Item
testamentum extat Nobilis Georgij Giedkontko=
wicz, quo ex consensu uxoris suæ
heredem instituit, Epum Medniceñ Marti=
num cum Capitulo bonorum suorum Dz tui ecid
dictorum cum Curia, prout pto pleno
iure posedit Anno 1505. Quæ bona si quis
amicorum

amicorum obtinere velet persolvere tenetur 30 Sexagenas Eccl. Item fasciculus supra quatuor servitia a Rndo Capla aquisita. Item Litere emptionis a Dnis Jolgontis supra dua servitia empta in Buzany et alia Duo in Buzany. Litere Item venditionis à Vitbo Stanbowicz Rmo Martino Epo Mednicen describentis Limites à Domo sua sua Vitbova ad fluvium eiusdem Nominis, qui incidit in fluvium Wardava ex altera parte Terre ejusdem commemorat viam communem. Anno 1518 Litere commutationis bonorum in agrum Kroli pertinentium deest ipsum Privilegium.

Fundusz JJ[?]Ppw Mawlewiczow na JXX. Wikar.

Ja Marcin y Ja Marta z Wilczewskich Mawlewiczowie Małżonkowie, Obywatele Miasta Worniew^o^ czyli Miednickiego po spolnym naszym jednomyślnie zgodnym y dobrowolnym zezwoleniu y narażeniu się przedsiębiorąc cząstkę Majątku naszego spolnego wiecznie poświęcić w Offierze Temu, z którego Opatrzney Ręki do czasu mieliśmy powierzoną szafunku wolność. Czyniemy wiadomo wszystkim wobec y każdemu zosobna teraźnieyszego y na potym będącego wieku wszelkiego dostoieństwa Stanu y kondycyi ludziom komuby o tym wiedzieć należało, a mianowicie JW. Xcu Jmci Stefanowi Giedroyciowi Biskupowi Żmuyd^o^ Kawalerowi Orderow Orła Białego y S^o^ Stanisława, oraz całey Przeswietney Kapitule Żmuyd tym naszym dobrowolnym nieodmiennym z szczerey gorliwości ku Chwale Pana Zastępow Boga pochodzącym y wieczystym na nieodzowne czasy trwałym Funduszem, w sposob następny pisanym: iż My Wyżey wspomnieni Mawlewiczowie Małżonkowie mając summę naszą Czerwonych Złł Pięcset Piędziesiąt pięć czyli Złł Pol. dziesięć Każdy Czerwony złoty rachuiąc według teraznieyszey mennicy po Złł Pols. 18 a złoty po Groszy Miedzianych 30. Wynoszącą na Złł Pols Dziesięć Tysięcy z Procentem siodmym odsta na Dobrach JW. JP. Maneia Narbutta Starosty Laumian^o^ Janowdow zwanych w Litwie Żmuyd w Powiecie Kierszewskim Sytuowanych, ulokowaną oraz Dokumentem Obligowym prelaudowanym w R^u^ 1786. M^c^a Aprila 23. dnia Datowanym, Zabespieczoną a w R^u^ 1787. M^c^a 7bra 21. Dnia w Szawlach aktykowanym

aktykowanym, obwarowaną. a chcąc oną Za Zy-
cia naſzego podług Żądzy y chęci naſzey wspolney
na JJXX. Wikaryuſzow przy Kosciele Kathedralnym
Warmienſkim zwuyſkim pod tytułem S. Piotra
y Pawła erygowanym, będących Zapisać y Zosta-
wić, tedy takową wyż Wyrazoną Summę Czerwo-
nych Zło SSS. y Złt. Pol. 10. natychmiast JJXX. Wi-
karyuſzow Kathedralnych, teraznieyszych y po
nich nastąpić maiących, Zapisuiemy, daiemy, da-
ruiemy y wieczne Zrzekamy się, Żadney Sami Sobie
ani Krewnym bliskim y dalekim Sukcessorom
Sukcessorom Sukcessorom
Salwy, wstępu y prawa do wzmiankowaney Summy
niezachowuiemy, owſzem nayzupełnieyszą moc Za-
wiedywania y rządzenia wyż pomienioną Summą y
oną Za Wiedzą iednak Przesw Kapituły z dobr na
Dobra nieonerowane przenaſzać, lokować, Obligi
Zamieniać, oraz w odbieraniu Procentow y onych po-
dług woli swoiey dysponowania y używania tymże
JJXX. Wikaryuſzom wpotomne wieki daiemy y Zo-
stawuiemy. To tylko Warwiemy y ten Obowiązek
na JJXX. Wikaryuſzow wkładamy, aby się przez
nich Msze S. dwie na Tydzień w Kosciele Ka-
thedralnym odprawowały, to iest każdego dnia
Poniedziałkowego u Ołtarza S. Jozefa Msza spie-
wana iedna, każdey Soboty u Ołtarza Nayswiętſ.
Panny, u ktorego Msza Suplikacyina zwykła się
codzień odprawować takuż Msza iedna czyta-
na przez JJXX. Wikaryuſzow były odprawowane
ktorych takuż Obligujemy, aby corocznie po dniu
Zaduszkowym nazaiutrz, Wigiliow Nokturn ieden z
Laudesami odspiewawszy, po Mszy także iedney
odprawowali, a to wszystko po Zeysciu naszym
z tego swiata Za dusze naſze Marcina y Marty
oraz Rodzicow y Krewnych naſzych y wszystkie
Dusze w Czyscu Zostaiące. Aby Zaś iako Procent od
Summy wyż wzmiankowaney zupełnie JJXX. Wi-
karyuſzom dochodził, tak y Obligacye na Jch włożone
Zone były regularnie odprawowane Starannosć y
dozorowi Przeswietney Kapituły zwuyk Zostawuiemy y

poruczamy. Takową tedy chęć y wolę naszą chcąc wiecznie trwałą y nigdy cwmiczym nieodmienną mieć Za Funduszowym skrypcie zupełnie Wyrażoną dla Większego bezpieczenstwa polecamy y oddaiemy Wysokiey Protekcyi y obronie Jaśnie Oświeconego Pasterza, Pana naszego Miłościwego Dobrodzieia y następcow Jego JJWW. JJXX. Biskupow Żmuydzkich y całey Prześw. Kapituły Żmuydzk przy Upraszonych JJPP. Pieczętarzach, Rękoma własnemi podpisaliśmy się. Datt w Worniach Dni 1788. Mca Aprila 23. dnia

Marcin Mawlewicz. Marta Mawlewiczowa

Ustnie y oczewisto proszony Pieczętarz od JPP. Marcina y Marty z Wilczewskich Mawlewiczow Małżkow do tego Wieczysto, na potomne czasy trwać maiącego Funduszu, na Altarya do Kathedry Żmuydz. JJXX. Wikaryuszom, teyże Kathedry applikowanego y służącego w Summie Dziesięć Tysięcy Złł. Poll. z obligacyą wewnętrznie wyrażoną y opisaniem dostatecznym, Wydanego, przy podpisie samych Aktorow własnym, podług Nauki Prawa Krajowego, podpisałem się Mikołay Tadeusz Giedgowd Kommrat Kazo

Ustnie y oczewisto proszony Pieczętarz do tego Funduszu podług Prawa podpisałem się Andrzey z Jawsza Józefowicz Puszkarzewicz Porucz. Pi. Twer. X. Żmo

Proszony Pieczętarz do tego Funduszu prawnie podpisałem się Woyciech Kamieński

Dni 1789. Mca 7bra 28. dn. Przed Aktami Ziemskiemi X. Żmo Repartt. Szawelskiey osobiście stawaiąc JP. Marcin Mawlewicz takowy Dokument Funduszowy z osoby swey przyznał. Susceptt Fabian Mołczecki Regent Ziem. X. Żmo

Stephanus Joannes Dux Giedroyć DEI et Apostolicae Sedis Gratia Epus Samogitt. Ordinum Aquilae albae et S. Stanislai Eques.

Universis et Singulis quorum interest, intererit, aut quomodolibet in futurum interesse poterit, significamus praesentes Literas Authenticas Inscriptionis, Legationis et Fundationis Summae Capitalis Floren. Polon. 10,000. favore RR. AARR. Dnor. Vicarior. Eccl. Cath. Samogitt. cum Obligatione duar. Missarum in qualibet Hebdomada, necnon unius Nocturni cum Laudibus Off. Defunctor. cantat. et Missae lectae per quemlibet Vicarium in crastinum post diem commemorationis OO. Fid. defunct. absolvendor. per GG. Martinum et Martham de Wilczewskie Mawlewiczowie Conjuges Ao 1788. dn. vero 23. Mens. Aprilis formiter factas ac subscriptionibus M. Dnor. testium fide dignor. firmatas, Ao vero Dni 1789. d. 28. Mens. 7bris in Judiciis Terrestribus Ducatus Samogitt. Repartt. Szawlensis recognitas, coram Nobis productas fuisse, atq. pro Approbatione et inscriptione seu incorporatione Juri Immunitati et Libertati Ecclesiasticae supplicatum esse. Nos proinde hujusmodi supplicationibus annuere, Laudemq. DEI Omnipotentis promovere cupientes, hujusmodi

Literas

Literas approbamus, confirmamus, jurisdictionitati Ecclesiasticæ adscribimus, incorporamus et invisceramus, Obligationes impositas admittimus ac in Omnibus et singulis Punctis corroboramus, Praesentibus in perpetuum valituris — Datt Varnis 1790. die vero 28 Martii.

Adamus Jos. Kosciia
Episcopus Diocbenus Can
et Offlis Grālis Samogitt

L S

Josephus Zybortt
Canus Cath. Smolensensis
Par Survilisensis Notarius Aplicus

Fundusz Kościoła Parafialnego Podubiskiego seu Koralińskiego w Parafii Kławańskiey.

Adam y Koralia z Białłozorow Drobyszowie Starostowie Poiezioscy Małżonkowie wszystkie niżey wyrażone Obowiązki y Warunki opisuiąc czyniemy wiadomo y jawno wyznawamy ko„ muby o tym teraznieyszego y wprzyszły czas następuiącego wie„ ku ludziom wiedzieć należało, tym Naszym dobrowolnym spol„ nym y jednomyslnym na Fundusz kościoła Parafialnego Podubi„ skiego seu Koralinskiego uczynionym Zapisem wieczystym Iż my wyżey pomienieni Drobyszowie Starostowie Poiezioscy Małżonkowie, na większe w Wierze Swiętey Rzymskiey Katolickiey pomnożenie Chwały Bożey chcąc wieczną y nieustanną uczy„ nic pamięc a oraz pobożnych Intencyi naszych za wieku Naszego, ktory z prętko upłynnym przemiia czasem dowod„ ny wypełnic skutek, iże jeszcze z mocy Prawa Pospolitego maiąc wolność Erygowania de nova radice kościoła y na ony z Dobr Ziemskich Dziedzicznych uczynienia Funduszu pozwo„ loną, przeto z takowych przedsięwzięcia Naszego powodow y Przepisu Prawa, Kościoł Parafialny za wolą Iaśnie Wiel„ możnego Imści X. Iana Dominika na Łopacinie Ło„ pacinskiego Biskupa Żmuydzkiego w Dobrach Naszych Dziedzicznych Podubisie nazwanych w Powiecie Upitskim w Dyecezyi Żmuydzkiey leżących na mieyscu teraz nazwa„ nym Koralin z Dzwonicą y trzema wniey będącemi pomier„ nemi Dzwonami erygowawszy, y tenże kościoł należytemi Kościel„ nemi potrzebami uprowidowawszy, także Plebanski Bu„ dynek mieszkalny z osobliwszym Czeladnym Budynkiem tudzież Staynie y wozownie wybudowawszy, a dalsze Gospo„ darskie Budynki oprocz tylko Swirna ktory naszym Sumptem

ma bydź

ma bydź wybudowany) przytem u Jmći Xiędzu Plebanowi Po-
dubiskiemu seu Kozalinskiemu do wybudowania zostawiwszy
na przezedozy Kościoła Podubiskiego alias Kozalinskiego fun-
dusz z Dobr naszych wieczystych Podubisie nazwanych w tkwie-
cie wszytkim situm mających wolnych swobodnych, żadnemi
długami Cirkityami, wyderkaffami Annuatami ani Konwiktya-
mi Prawnemi nieoneżowanych trzy włoki Gruntu in parte wy-
trzebionego, a in parte kosztem Naszym wytrzebu maiącego pomia-
ry ordynaryiney włoczney przy Plebanyi nowo wystawioney,
bez zasiewu teraz żadnego zostaiące a za zrobieniem onych
zasiewem Zytnym y Jarzynnym przez Nas Fundatorow
zasiać assekurowane inkluduiące w to y mieysce Plebanią
y Budynkami Plebanskiemi zaięte, ktore osobliwym ogra-
niczeniem przez kommissarza od Gruntow Podubiskich
Dwornych odgraniczone kopcami osypane y opisane będą,
to jest: Końcem jednym do drożki między placem Kościoła a
Plebanią, do wsi Szadowskiey Maniun idącey, drugim Końcem
do Rzeki Dowgiweny, bokiem jednym od gruntow wyrobio-
nych Dwornych Naszych Podubiskich do Granicy Maniunskiey
wpieraiących leżące z łąkami do tych włok należącemi et
insuper jeszcze z łąką pod Gruntami Dwornemi Podubiskiemi
przy Dowgiwenie leżącą od Mostu na rzece Dowgiwenie bę-
dącego do zaczynaiących się włok Plebanskich przypada-
iącą. Przytym Dwie wioski, mianowicie jedną Rudzie
w ktorey podług Starodawnych Praw, Działow, y Ograniczeń,
osim włok znayduie się y w niey teraz czterech wie-
czystych Poddanych, mianowicie: Jozef Staicis, Gasper
Staicis, Tomasz Imaniunas y Antoni Dubligis, a Piąty wolny
mieszkaniec są osiedli. Drugą wieś Jonany, w ktorey trzey
poddani: Jan Pietarzola y Matejunas Jan wieczyści, a
czepas zachozy wolny, na dwoch włokach mieszkaią z Ich
Zonami y Dziecmi utriusq; sexus (excepto syna Matejuna

jednego

Matejuna jednego na Imię Mateuſza, ktory teraz we Dworze znay-
duie ſię) z Zasiewem ze wſzystkiem Ich dobytkiem y Ruchomoſcią
tudzież ze wſzelką powinnoſcią od nich pełnioną bydź powinną.
Osobliwie z Gruntem na ktorym teraz Kościoł z Cmentarzem
y Dzwonicą erygowane stoią, oraz z Gruntem dla Organiſty, Za-
krystyana y Szpitalu, na place do zabudowania y Ogrody tyl-
ko dla nich wydzielonym. Ktorego Gruntu quantitas y po-
łożenie tak się ma: Koncem jednym od Placu Pleban-
skiego prętow ~~[illegible]~~ szesnaście y łokieć jeden pomiary
maiącym. Drugim koncem niedaleko drogi z Pokroy ku
wsi Buncrom idący prętow dwadzieścia dziewięć y łokieć
jeden pomiary zamykaiącym. Bokiem jednym od Rynku
miasteczka Koralina prętow Dwadzieścia dwa łokci pięć
y puł pomiary zaymuiącym, Drugim bokiem od Gruntow
Dwornych Podubiskich prętow Szesnaście pomiary zawie-
raiącym, a in Summa wkoło wymierzonego Placu nay-
duie się prętow Osmdziesiąt cztery na ktorym pomie-
nionym placu Domy dwa; jeden Szpitalny drugi dla Or-
ganiſty wespoł y Zakrystyana, My sami zabudowac mamy
tym naszym wieczystym Funduszem, nic z tego wszystkiego
ut supra premiſsum na nas y Sukceſsorow Naszych nie ex-
cypuiąc perpetue et in Ævum zapisuiemy, w moc, dzier-
żenie y spokoyne używanie przyszłemu Imci Xdzu Ple-
banowi Podubiskiemu alias Koralinskiemu to iest Imci
X Antoniemu Jurewiczowi teraz przez Nas tym Funduszem
prezentowanemu y Następcom onego podaiemy. Zatym
tak na Opał Drew do tey Plebanij, jakoteż w przyszłym cza-
sie na Reparacyią Budynkow Plebanskich lub Erekcyi
nowych cale potrzebnych Imci Xędzu Plebanowi Podubiskiemu
alias Koralinskiem y następcom Jego puszczy naszey Podubi-
skiey bez desolacyi jednak oney za dozwoleniem wtym Nas
Fundatorow, tak my sami bronic niemamy, jakoteż y Sukceſso-
rowie nasi pod tymże warunkiem niebędą powinni.

Gdyby

Gdyby zas quo Casu Kościoł Podubiski seu Kozalinski z dopuszczenia Boskiego zgorzał, lub z jakiego przypadku, albo iteż z zastarzałości zwalił się, tedy my Fundatorowie, a po nas Kollatorowie nowy kościoł wybudować mamy y będą powinni. A dla prezentowania Jchm. Xięży Plebanow in hoc Beneficio być maiących moc y Prawo seu jus Patronatûs et Collationis sobie samym Sukcessorom naszym y kazdemu po nas Dobra Podubiskie wiecznością posiduiącemu zachowuiemy y zostawuiemy z tą jednak Kaucyią, azeby takowego Beneficium Wielmozni Jchm. Xięża Pralaci y Kanonicy nietrzymali, lecz dla pilniey szego Kościoła y Plebanyi dozoru solô titulô prezentowani byli, y azeby kazdy Kozalinski Pleban od daty takowego Funduszu Naszego obięcia oprocz zwykłe odprawiać w Niedzielę y Swięto za Kollatorow y Parafianow Mszy Swiętey powinney, za nas Fundatorow, teraz zyiących, a potym post Fata Nostra za zmarłych cotydzien mszę jedną perpetuis temporibus azas w Cwierć Roku Exekwie tojest Anniwe zarzow dwa na Rok za zycia Naszego za Dusze Pokrewnych Bliskich y dalekich, a po zeysciu z tego Swiata Naszym za nas Fundatorow odprawować obowiązuiemy y obliguiemy. Waruiemy tez y to azeby zaden z Jchm. Xięży Plebanow Kozalinskich na Gruncie Funduszowym iedyna Trzech Włokach tudziesz na kościoł z Cmętarzem oraz Organista Zakrystyana y Szpital wydzielonym zadnych Szynkow niemieli y Karczem nieerygowali, oprocz tylko we wsi Rudziaich w tym Funduszu wyrazoney. A ze takowe włości Rudzie y Sonany jako Prawu Ziemskiemu podległe w taryffie Powiatowey Ziemskiey z płaceniem podymnego podatku dwiema Ratami na Rok do Skarbu Rzeczy Pospolitey są opisane, przeto azeby Jmć Xiądz z Dymow czterech takowy podatek podymnego na Rok dwiema Ratami do Skarbu Rzeczy Pospolitey wypłacał cavetur. Superadditur y to: azeby Jmć Xiądz Pleban przysięży

et per

et per consequens ponim następuiący Plebani Organistę usta,
wicznego y Zakrystyana przy kosciele Koralinskim propriis sti,
pendiis mieli y chowali. Co wszystko jako się w tym Funduszu
wyrażyło tak wiecznie nieodmiennie y nienaruszenie zostawa,
na y będzie powinno. Ktory to takowy wieczysty Fundusz rę,
kami Naszemi własnemi podpisuiemy. Pisan w Podubisiu
Roku Tysiąc Siedmset Siedmdziesiątego Miesiąca Novem,
bra Dziesiątego Dnia. Adam Drobysz Sta Pojeziorski
Koralia z Białłozorow Drobyszowa Star Pojez. Za ustną
y oczewistą prozbą od Wielm Jchm Panow Adama y Ko,
ralii z Białłozorow Drobyszow Starostow Pojeziorskich
Małżonkow do tego Dobrowolnego wieczystego na Fundusz z
Kościoła Parafialnego Podubiskiego seu Koralinskiego przez
tychże WW Jchm uczynionego zapisu jako Pieczętarz wedle
Prawa podpisałem się Krzysztoff z Lubrańca Dąmbski Bem
y Dowkanski Sta mp Prawnie proszony za Pieczętarza od
WW Jchm Panow Adama y Koralij z Białłozorow Drobyszow
Starostow Pojeziorskich Małżonkow do tego wieczystego na Fun,
dusz kościoła Parafialnego Podubiskiego seu Koralinskiego
uczynionego zapisu podług Prawa podpisałem się Tadeusz
z Monwida Olechnowicz Ziem y Grod Pttu Upgo Regent.
Prawnie proszony pieczętarz od Wielm Jchm Panow
Adama y Koralii z Białłozorow Drobyszow Sttow Pojeziorskich
Małłow do tego wieczystego na Fundusz kościoła Parafialnego
Podubiskiego seu Koralinskiego uczynionego zapisu podług
Prawa podpisałem się Tadeusz Jozef Ginett mp
Zeznanie Prawa. Roku 1770. Miesiąca Novembra
Dwudziestego czwartego Dnia coram actis Ziemstwa Pttu Upittsk
comparentes personaliter WW Jchm PP Adam y Koralia z Biało,
zorow Drobyszowie Starostowie Pojeziorscy małż zapis swoy
wieczysty na Fundusz Kościoła Parafialnego Podubiskiego
seu Koralinskiego uczyniony coniedente lege przede mną
Regentem przyznali. Boni: Tad: z Monwida Dorohostayski
Olechnowicz Ziem y Grod Pttu Upittsk Regent. Inwentarz

II

Inwentarz Poddanych.

Wies Rudzie.

Jozef Stajetis czynszu Talar bitych — — — — 10.

Za podwodę y za miod — — — — — 2 y orty 2.

Kasper Stajetis — — — — — — — 10.

Za podwodę y za miod — — — — 2. y orty 2.

Tomasz Pnianiunas — — — — — 10.

Za podwodę y miod — — — 2 y orty 2.

Antoni Dubligis — — — — — — — 5.

Tenze za podwodę y miod — — — — 1. y ortow 2.

Mieszkaniec — — — — — — — 4.

Ci wszyscy czterey sypki po dwa pury owsa, para kurow Gęsi y pol pundelu Lnu. każdy z nich po 4. tygodni robocizny, os drew każdy.

NB Chłopi wieczysci wszyscy oprocz mieszkanca jednego.

Wieś Jonany.

Jan Gralarczta — — — — 10.

Tenze za podwodę — — — 2.

Owsa purow 2. Kurow 2. Gęsi 1. pul pundelu Lnu, 4. tygodni Robocizny

Czapas wieczysty — — — — — 3

4. tygodny robocizny.

Jan Matiejunas Czaktys wieczysty.

Rudzianscy podymnego Talarz 4.

Jonansky — — — — 1.

Dislimitatio Parochiae

Dislimitatio Parochiae

Ab Ecclesia Klavanensi Curias et villas Podubisie Pojeziory Meldyny Jonany Jegmontany, Baliszki, Pobaliszki Dałkiszki Zygmuntyszki, Krumpie, Zeytele Curia Tyrkszlany cum Villa sua. à Szadoviensi: Maldziuny, Lutkuny. à Smilgoviensi. Pławszyszki et Słusiszki. à Pokrojensi: Ebutany, Cyseraycie, Wolaynie, Baciuny. Anno Dni 1770. D 16. mens Novembris ab Illmo L.O. approbata.

List W.o JP. Michała Gorskiego do W.o JX. Steckiego Kanonika Z.o ratione 3. Toniow na Lukscie Jezierze

Wielmożny Mci Dobrodz.u

Chcąc Intencyą moią pod Zaszczytem Łaski W.o W.mc Pana Dobrodz.a effectuare, na teraźnieyszym Przeswietnego Kapituły Zgromadzeniu, niosę pokorne prozby, ażebyś Wielkim swoim u Konfratrow Kredytem y dystyngwowaną powagą skutecznie wypromowac raczył przyięcie umowionego z W.mc P.m Dobrodz.m Anniwersarza mego Funduszu, na ktory in instanti parata pecunia wyliczę Trzy Tysiące Tynfow y Tonie na Jeziorze Lukscie, nietylko przywrócić, ale też w zamilczeniu mieć one przyrzekam nazawsze, insuper wdzięczen będę dozgonnie Toti Capitulo za okazaną hoc in passu datiwość, a partykularnie W.mu W.mc Panu Dobrodz.wi za skuteczną kooperacyą, przez życia wymiar, nieskonczoną hawbit wdzięczność, w ktorey Singulariter zostaię

W.o W.mc Pana Dobrodz. z nayżyczliwszych, nayniższym sługa
Michał Gorski Cywon X.a Z.o Wielkiego Uzwętski etc Starosta — Putkow Pułk. Woysk W.o X.a Litt.o

Recess JW.o Ludwika Gorskiego od Toniow na Jeziorze Lukscie będących

Poniewaz Przeswietna Kapituła Zmuydz. maiąc 3. Tonie swoie Dawnych czasow Łowiące się przy Jeziorze moim Lukscianskim przez zalew wody Rzeka Warmenką

Zachodzące

Zachodzące, używała spokoynie. Exinde niemam przeszkody czynić y Interesować się, Dla czego Zapewniaiąc tym pismem moim dla waloru własną Ręką moią utwierdzam. Datt w Birżymianach Rᵘ 1787. Mca 10bra. Ludwik Gorski Kaſztelanic, Podſtar: Sądowy y Ruthow(ſki) pſow X a Z.

METROPOLITANA CURIA KAUNENSIS

Fundatio Eccl[ia]e Kontowtensis

Ja Krzysztoph Thimotheusz Thimotheuszewicz Szukszta Ciwun Birzynianski Ziemianin Jego K[róle]w[skiej] M[oś]ci Xięstwa Ż[mudzkie]go y W[ielkiego] X[ięstwa] L[itewskie]go czynię wiadomo y zeznawam tym moim dobro wolnym listem de nova radice Fundacyi moiey wie czystym zapisem o tym iż Ja z młodości mey na usłudze Rzeczypltey od Rebellyi kozackiey do postanowienia słusznego ze wszystkiemi stronami pokoju zostawaiąc doznawałem od Nayw[y]ższego Fortuny Pana osobliwey w woiennych trudnościach beneficencyi y zatym po zwinieniu Roty Husarskiey S. p. Nayiaś[nieyszego] Jana Kazimierza Krola Polskiego, jako Towarzysz teyże Chorągwie w dobrym zdrowiu do kondycyi mey w Xięstwie Żm[udzki]m w Powiecie Medyngianskim leżącey powrociwszy dziękuiąc Panu Bogu wszechmogącemu w Troycy Jedynemu za wszystkie Dobrodzieystwa od wzięcia rozumu mego sobie dane, y że za direkcyą Jego w tak wielkich pracach y Szwankach woyskowych ze wszystkim szczęśliwie do progow domowych powrociłem z natchnienia tedy Ducha Swięgo zbudowałem kościoł na Cześć y na chwałę Nayswiętszey y nierozdzielney Troycy, Nayswiętszey Panny Matki Bozey Pana Naszego JEZUSA Chrystusa pod obroną y Titułem Niepokalanego Poczęcia Panny Maryi y S[wię]go Wawrzyńca męczennika Boskiego w Maiętności mey Kontowcie alias Sowrdrowiany kosztem moim własnym. Chcąc tedy aby w tym kościele zawsze chwała Boża nieustawała y z Rozancem Swiętym, ktory jeszcze przed załorzeniem fundamentu kościelnego w Roku Tysiąc Szescset Siedmdziesiąt wtorym miesiąca Nowembra szesnastego dnia odprawowac się zaczął y za moim

staraniem

staraniem do tego kosciota iest wprowadzonym
Na Imc X Plebana, ktory in perpetuum wtym Kosciele
powinien będzie nabożenstwo odprawowac, wioskę
Dziuginiany Pogiermoncie przezemnie samego za
Kop szescset groszy Litews od Jeymsc Pani Heleny
Krzyżynowny Mikołaiowey Jasz[c]zewskiey kupioną w
xięstwie Zm: w Powiecie Telszewskim leżącą wpewnym
ograniczeniu według Inwentarza y spraw na tę wioskę
służących wlok szesc z poddanemi wolnemi powin
noscią y wszelką gruntow tych przynależnoscią. A w
drugiey wiosce nazwaney Zelepugi kupioney od
Ichmsc Panow Woynow leżącey wtymże xięstwie Zmudzkim
w Powiecie Zorańskim na Zasciánku Zelepugach przez
Ichmc odłączonym od Maiętnosci nazwaney Zołny alias
Krepszty, a mnie wprzod zastawionym od Imci Pana
Władysława Woyny Podczaszego Grodzieńskiego y
Pani Małżonki Imci, a potym odteyże Osoby y Ichmc
Panow Synow Ichmciow wieczystym prawem dostałym
Poddanych trzech Andrzeja Stasza[y]cia y Piotra Sa.
kaycia obudwuch na puł włoce osiadłey, a na włoce
przyiemney mieszkaiących, a Jana Stasukaycia na
puł trzecy osiadłey y puł trzecy przyiemney zostaiącego,
ludzi wolnych z gruntami ich domami y wszelką po
winnoscią, Innych zas poddanych wtym Zascian.
ku Zelepugach będących y z gruntami onych y po
zostałemi na swoy wolny szafunek do dalszey mey
dyspozycyi zostawuię. Dotego w mi asteczku moim
Kontowcie Sowdrowiany gruntu osiadłego puł.
włoki za dawnemi wydzielenia mego miedzami
zostaiącego, gdzie mieszkał P. Dawid Iucewicz, a tesaz
Małżonka onego trzyma, y osobliwie włokę pusto
za młynem leżących gruntow, co władał Zięc Dylbiow.
Przytym ieszcze dla pobudowania Plebanyi mieysce
to iest pagorek za kosciołem iako może podworze
Plebanyi

plebanyi tey zaię, a nie więcey, o czym przy podaniu w Possessyię dostateczniey ograniczono będzie, że wszystkiemi pomienionych wyżey gruntow pożytkami, przychodami wiecznie leguię daię, daruię y zapisuię. A że te wioski y dobra wszystkie w Arędę Imći Panu Malcherowi Szukszcie Podstolemu Morzyskiemu odemnie są puszczone, tedy te dobra do daty Prawa Arędownego Imć spokoynie ma wytrzymać. A Imć X Pleban po wyiściu Arędy wrealną Possessyą nieupominaiąc się żadney Intraty ten fundusz obiąć powinien będzie, y obiąwszy on powinien będzie Tenże Imć X Pleban każdego tygodnia przez cały rok przed Ołtarzem Nayświętszey Panny Maryi Matki Bożey ktoregokolwiek dnia Mszą Swiętą jedną za duszę moią Rodzicow moich Braci Siostr y wszystkich całego Domostwa Naszego krewnych wiecznemi czasy odprawować, y gdzieby ktorego tygodnia każdego roku teraz y w następuiącym per Consequentiam biegać Ich, msze Swięte zaniedbane były, tedy każdy takowy Xiądz Pleban coram Divina majestate dabit rationem, jednak aby w tym Imć langvidus niebył post decessum meum Ichmć Panowie Synowcowie moi y Successorowie Ichmć wglądać powinni będą, ktorych nietylko samych lecz Potomkow et Successores illorum Collatorami tego Funduszu mego zostawuię y naznaczam. Podatki do Skarbu Rzeczypltey W. X. Lgo Imć X Pleban z tych Dobr według uchwały Seymowey ma płacić. Do pospolitego Ruszenia cir tami poddani Imć Xdza Plebana za wiadomością jego do głowney maiętności mey Kontować sowżdrowiany do kładać się powinni będą. Rożaniec S. w tym Kościele zwykłym obyczaiem przez Promotora Swieckiego odprawowany być ma, czego Ichmć Panowie Starsi Bracia y Siostry tegoż Rożańca wespoł z Imć Xdzem Plebanem dla chwały Bożey

dopilnować

dopilnowac y promowowac maią. a Imć Xdz Pleban
co miesiąc Bracką mszą powinien odprawić, za to Imści
z Skrzynki Brackiey solarium secundum posse dawane być
ma. Waruię jednak ti sobie, aby na potomne czasy Imć
Xiądz Pleban ktorykolwiek w tey Plebanyi będzie, jako
w Plebanyi swey tak w Miasteczku Kontowciach żadney
karczmy y szynkow miec nieważył się. A w pomienio-
ney Fundacyi mey Ichmć Panowie Bracia moi rodzeni
ani żaden z bliskich y dalekich krewnych moich prze-
szkadzac, wstępowac y Imć Xdza Plebana infestowac
niepowinni będą; a ktoby się tego ważył, winy pułto-
ra Tysiąca złtt groszy Polskich na stronę żałuiącą
przepadac ma, a y po zapłaceniu oney jednak ta
Fundacya moia nienaruszenie in suo esse et robore
wiecznie zostac ma. Regestr Kościelnych rzeczy przy
Fundatorze albo Kollatorach z podpisem ręki Imści
Plebana dla wiadomości zostawac ma. Waruię y to,
że Imć X Pleban daley do Dobr moich nad postąpienie
moie wstępowac nie ma. Przy dokonczeniu tey Fun-
datyi moiey precibus me ipsum cum tota familia domu
meá, et cum omnibus Benefactoribus Ecclesiae huius
Imć Xdza commendo. Y na tom dał ten moy list dobro-
wolny zapis podpieczętował y z podpisem ręki mey wła-
sney y Ichmć Panow Pieczętarzow odemnie uproszo-
nych niżey wyrażonych. Pisan w Kontowciach
Roku Pańskiego Tysiąc Szescset dziewięćdziesiąt
wtorego miesiąca Iunii Iedynastego dnia.
Na tym liście pod czterema pieczęciami podpisy
Samego Aktora y Ichmć PP Pieczętarzow w te słowa.
Krzysztoph Szukszta Ciwun Birziniański mpp
Ustnie proszony pieczętarz do tego listu wieczystego
na zapisaną rzecz w nim wyrażoną danego od Imści Pana
Krzysztopha Szukszty Ciwuna Birziniańskiego ręką
swą przy pieczęci mey podpisałem Iozeff
Godlewski mpp   za prośbą

za prośbą od JPana Krzysztopha Szukszty do tego listu
ręką swą podpisuię się Kazimierz Milewicz mpp
ustnie proszony pieczętarz do tego listu od osoby wnim
wyrażoney ręką swą podpisałem Jan Woytkiewicz mpp

Zeznanie tego listu utc Słowa.

Ao 1694. Miesiąca Marca 6. dnia Poniewaź JmŚ Panu
Krzysztofowi Szukscie Ciwunowi Birżinanskiego
względem śmierci Ten Funduss przyznać nie przyszło
Sukcessor tedy JmŚ, JmŚ Pan Malcher Szukszta
Podstoli Morzyński postanowiwszy się oczewisto ten
list zeznał: Stanisław Iwanowicz Ciwun Małych
Dyrwan Podstarości Xięstwa Zmuydzkiego mpp
Jan Konstanty Odachowski Sędzia Grodz X. Zgo mpp

Approbao Illmi L. Ordi Tenoris sequentis:

Casimirus Dei Dei & Apostolicae Sedis
Graa Epus Samogitiae Praepositus Vilnensis.

Universis & singulis quorum interest significamus
praesentibus, quia in termino hodierno ex vi literarum
Cridae incidente Nostrum Officium Consistoriale Sa-
mogitiense in Contumaciam omnium et singulorum
ex adverso praemissis literis Cridae ad valvas Eccle-
siarum Parochialium, Plungianensis, Olsiadensis
Zoranensis et Kontowsensis affixarum per quatuor
~~hebdomadas~~ septimanas publicatarum, citatorum et non
comparentium hujusmodi literas Erectionis novellae
Ecclesiae Parochialis Kontowcensis in omnibus punctis
articulis clausulis, paragraphis et Conditionibus suis
sedendo pro Tribunali approbavit, robur pariter
et Decretum perpetuae firmitatis apposuit, Com-
missarios ad dislimitationem et assignationem Certorum
finium Parochiae Kontowcensis ab aliis Parochialibus
juxta Dispositionem Ss. Concilii Tridentini assignavit,

et literas

et literas Remissoriales in forma solita ex Cancellaria extradi mandavit, prout etiam Nos eadẽ Authoritate approbamus, confirmamus, robur perpetuae firmitatis addimus et omnia rata habemus. In quorum fidem easdem manu Illrῑs Admod Rndi Dni Officialis Nostri Generalis subscriptas sigillô Nostro communiri jussimus Datum Olsiadis die 26 mensis Aprilis Annô 1694.

Joachimus Skirmont
Canonicus et Officialis Samogs
Generalis mpp

L. S.
Illmi Loci
ordinarii

Martinus Casimirus Gudelewicz S. Authoritate Aplica et Actor Consis Eppis Samogs Notarius publ: mpp

FUNDUSZ
Kosciola Skyrstymonskiego.

Władysław Czwarty z Bożey łaski Krol Polski Wielkie Xiąże Litews. Ruskie, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Siewierskie, Czernichowskie, á Szwedzki Gotski Wandalski Dziedziczny Krol.

Oznaymuiemy tym listem Naszym komuby o tym wiedziec należało teraz y napotym będzięym jakoś my tym, ktorzy dla dostojenstwa Naszego y Całosci Rzeczypospolitey zdrowia y fortun swoich nieżałuią z Censury Naszey krolewskiey remuneracyią czy nic zwykli, tak niemniey y tych, ktorzy z pobożney Intencyi y żarliwosci swey ku wierze swiętey Katolickiey pożytkow swych y Intraty uymuiąc, one na rozszerzenie y pomnożenie chwały Bożey dobrowolnie obracaią, pochwalamy. Tey pochwały godnym

godnym być poczytamy Urodzonego Andrzeia Dziem,
błowskiego Dzierżawcę Naszego Skirstymonskiego, ktory
żello pietatis przeciwko Kosciołowi tamecznemu żadney
fundacyi y prowentow niemaiącemu poruszony, Plac na
Plebanią Skirstymonską przy Kosciele leżący, a na pasznią
doteyże Plebanyi gruntu od siołka Wołkiszow włokę
pustą, osobno dla Folwarku albo dla osady poddanemi
pustosz gdzie przedtym Wioska była nazwana Gieysze
nad rzeczką Imstrą leżącą, w ktorey wszystkiego Włok
Siedm cedowac umysliwszy, wnosił do Nas prozbę
przez niektorych Panow Rad y Urzędnikow Dworu
Naszego przy Nas na ten czas będących, abyśmy mu
na to ustąpienie pozwolili. Do ktorey My takowey
Jego ku Kosciołowi Bożemu y Sługom Jego Intencyi z
zwykłey y powinney Naszey ku nieskonczoney Krola
nad Krolmi Chwale propensyi ochotnie się skło,
niwszy pozwoliliśmy mu yninieyszym listem Naszym
na to ustąpienie pozwalamy. Po ktorym pomienio
nego Urodzonego Andrzeia Dziembłowskiego Dzier,
żawcy Naszego Skirstymonskiego ustąpieniu y przy,
znaniu Cessyi na ktorymkolwiek Urzędzie wzwyż
mianowane Dobra podług ograniczenia w Rewi
zyi Urodzonych Pawła Osinskiego y Malchera Miel,
żyńskiego Rewizorow Naszych dostatecznie opisanego
z gruntami oranemi y nieoranemi, borami, lasami
gajami, chrostami, rzekami, rzeczkami y wszystkiemi
innemi przynależnościami y przyległościami wyimuiąc
te Dobra z jurisdykcyi Swieckiey, a jurisdykcyi duchowney
inkorporuiąc czasy wiecznemi przywłaszczaiąc Kosciołowi
Skirstymonskiemu na pomnożenie Chwały Bożey nada,
iemy y ninieyszym przywilejem Naszym nadaiemy.
Nadto z każdey włoki osiadłey po trzy grosza Litew
tak z miasteczka jako ze wszystkiey włości Skirstymonskiey
na tenże Kosciół Skirstymonskiey wiecznie podług Sub,
missyi

podług Submissyi Samych mieszczan y włości tameczney
naznaczamy, ktore o Swiętym Marcinie w każdy Rok odi
dawać Plebanowi tamecznemu teraznieyszemu y napotym
będziemu dawać powinni będą wiecznemy czasy. ⇒
Na co dla lepszey wiary ręką się Naszą podpisawszy pie
częć Wielkiego Xtwa Litews. przycisnąć rozkazaliśmy.
Dan w Wilnie XX Miesiąca Sierpnia Roku Pan
skiego MDCXXXVI Panowania Krolestw Naszych
Polskiego IV á Szwedskiego V Roku.

Vladislaus Rex — Sigillũ appensũ — SL
Marcin Tryzna
Referendarz Pisarz WXL̃ govmp

Fundusz Kościoła Korciańskiego.

In Nomine SS^me et individuæ Trinittis Patris et
Filii et Spiritus Sancti Amen.

Ego Nicolaus Sapieha Palatinus Novogr. etc.
notum testatumq facio universis et singulis quo
rum interest aut quomodolibet interesse poterit
præsentibus et futuris. quod Ego supra nomina
tus mente sanus et corpore, animo bene delibe
rato Zelo animarum Christi Sanguine redemptar
ductus tam propriorum Subditorum meorũ quam
alienorum in vicinia manentium ob defectum Ec
clesiæ et Sacerdotis Catholici famem Spiritualem
sustinentium in Bonis meis propriis dictis Korcia
ny in Ducatu Samog versus Kurlandiam ad flu
vium Minia sitis Eccl.m Parochialem per me non
pridem materialiter extructam fundandam eri
gendam et dotandam duxi prout hisce Literis per-

petuum robur habiturus fundo erigo, dote attribuo, donoq; ei pro Rectoris Parochi moderni sulicet V. Petri Legatovici Cyriatowicz Ejusq; Successorum honesta Sustentatione Fundum Prædii mei olim Dzabiszki sive Gudeliszki nuncupati cum Hortis, agris cultis et incultis, Pratis Sylvis aquis et omnibus pertinentiis in longum et latum prout quondam ab Antecessoribus meis ad tempus sibi concessum Minister Hæreticus depravando mentes hominum possidebat. Pro cujus cultura do, approprio et eviterne adscribo villam meam dictam Kondratiszki alias Obaszki Quatuordecem Mansorum et totidem vulgo morgorum ex quibus modo Quatuor Mansi sunt possessionati, reliqui vero deserti: ac prætera etiam adjacentes Fundos vulgo Zasčianki dictos Kuszeliszki et Grudziancie in longum et latum velut antiquitus se habebant et continebant, ubi nunc tres sunt Mansi possessionati cum eorum Incolis Hæreditariis et cum Omni posteritate eorum in perpetuam Christi Hæreditatem Mancipo. Item sex Subditos meos Cives ex Opido meo Korcianensi in Platea Woyspedensi Manentes cum Omni eorum possessione et Jurisdictione per Præfectum exnunc assignandos et porigendos in Possessionem Rectoris Ecclæ trado et in eviternum approprio atque inscribo. Item do et adscribo á singulis Possessionatis Subditorum meorum Mansis Cribrum avenæ, quæ huc usq; ad Aulam meam pertinebat et contribui solebat. Ab iisdem etiam subditis meis tam villanis quam oppidanis ipsis id voluntarie et libenter offerentibus singulis Annis per Grossos sex Littvanicos per meos meorumque Successorum Advocatos aut eorum Substitutos á Rusticis exigendos et circa festum S. Martini

ad Parochum

ad Parochum cum prædicta Avena comportandos atque reddendos. Item pro fomento ignis Quindecim lignorum mensuras Osi vulgo nuncupatas per meos proprios Subditos à me assignatas singulis annis perpetuo convehendas. Quam quidem Fundationem et erectionem quemadmodum voluntarie solo Divinæ Gloriæ promovendæ instinctu et Zelo animarum ductus datori Bonorum Omnium obtuli ita eam firmiter integram et inviolatam tenere obligo me meosque Successores sub pœna incurrendæ iræ DEI et sub pœnis contra Raptores Bonorum Ecclesiæ in Jure expressis salvo tamen Collationis Jure mihi meisque Successoribus Catholicis reservato Quibus à fide Catholica quod DEUS avertat deficientibus Jus etiam Collationis Episcopo pro tempore existenti cedat. Parochus autem à me provisus et Legitime per Loci Ordinarium institutus tenebitur Omnia munia Parochiæ obire ad normam aliarum Ecclesiarum Parochialium et Gloriam DEI quod Ego maxime intendo et opto. Et quoniam ad meliorem Ordinem et decorem Ecclesiæ spectat habere Rectorem Scholæ tenebitur, pro Cantu Ecclesiæ et eruditione Puerorum eum Parochus pro tempore existens curare et providere. Ut autem Omnia supra supra scripta perpetuum robur habeant Ego supra nominatus Nicolaus Sapieha præsentes manus propriæ Testiumque à me rogatorum subscriptione et sigillorum appositione communivi. Datum Varsoviæ die 27. mensis Junii anno Redemptæ Salutis MDCXXXIV.

Ad hanc fundationem tria sigilla in Cera rubra expressa ac ligamina serico rubro appensa subscriptiones vero tam Illustrissimi Fundatoris quam testium

in tenore præsenti expresse. Nicolaus Sapieha Palatinus Novogroden mp. Casimirus Sapieha Capitaneus Niemonoscensis mp. Thomas Sapieha mp. Pieczentarz proszony Jarosz Wałanowski Podstoli Brzeski Ręką swą. Jerzy Tyszkiewicz proszony Pieczentarz do tego Listu Ręką własną.

Fundatio Eccl.æ in vetus Zagory.

In Nomine Domini Amen.

Cunctorum perisset memoria factor. nisi veridicis Testibus et publicis Scriptis sint roborata. Proinde Ego Marina relicta olim M. D. Stanislai Syrowicz volens se confirmare voluntati prædicti olim Mariti mei et Antecessor. ipsius voluntatem ad effectum perducere cupiens, quomodo Eccl.am in Oppido Zagory fundaverunt Privilegium tamen ad illud nullum dederunt. Igit. Ego Marina supranominata notum facio tam præsentibus quam futuris quibus expedit Universis et Singulis præsentium notitiam habituris n. coacta nec aliqua Sinistra Machinatione seducta Sana Mente et ratione animo bene deliberato cum Consensu G.si D.ni Andreæ Lintkiewicz Tutoris puerorum meorum cum supradicto olim Marito meo Stanislao Nerowicz legitime procreatorum attendens cum inter humana commoda nihil dignius censetur quam ut memoria hominis bona augeat. et æterna Merces p. Caducos bonis Lucretur et ubi id quod intuitu Remunerationis æternæ dat. opicibus Literarum et testium annotationibus roboretur accensa itaque Zelo devotionis Singulari et ta-

cta

cta Divino aspiramine nec non pro perenni Salutari aiar nostrarum, nec non Praedecessor et Successor nostror in honorem Omnipotentis DEI et Domini Nri JESU Xti ipsius filii Ejusq intemeratae Bmae Virginis Mariae et in honorem Illius Confessorum ac Pontificum Nicolai nec non Beatorum Apostolor Petri et Pauli et S. Stanislai Martyris et Pontificis praefator Eccl.m in Zagory in Diaecesi Mednicensi sibam pueror meorum fundo, construoq et doto pro cujus quidem Eccl.ae Rectore moderno et pro tempore existenti pro Ejus nutrimento meliori qui cum Sentit Onus sentire debet et commodum de Bonis temporalibus, quibus supernae provisionis opulenta benignitate ac liberalitte ac multipliciter ampliavit dote et reditibus infra Scriptis. Do igit adicio, incorporo appropriio et confero donatione ppetua et irrevocabili perpetuis temporibq praesentibus adscribo imprimis omnes agros cultos et incultos, prata, Rubeta, Sylvas, Nemora dicta Eccl.ae p praefatum maritum meum et ejus Antecessores donata eidem Eccl.ae appropio. Item Decimas Omnis grani tam agror quam hortor de quatuor Curiis, Videlicet Zagory, Zarany, Koteny et Giltwice. Item ex censu pecuniario tabernar dicti Opidi Zagory quatuor Sexagenas annuatim dandas, duas pro Vicario, unam pro Ministro Eccl.ae et reliquas pro Vino Eccl.co adscribo. Item pro Rectore Eccl.ae Tabernam, item foralium tertium denarium alias Targowego etiam et Sal ex foro prout antiquus mos est. Item annuatim bovem et porcum saginatum, triginta Caseos pud butyri, Item Candelle ad Eccl.m ex Curia Domini dari, Item quatuor Kmetones servites cum eor terris et servitiis et obventionibus videlicet Narwid Kantautaytis Bury-

wid

wod, Widhaytis cum Koptusz, Warnas, Andeyko Szypinaytis adscribo et appropio. Et item familiam illiberam, videlicet Mikutis cum Uxore et filio et filia, Petruszycia cum filio et fi... lia appropio et adscribo. In cujus Rei testimonium, majus robur Sigillum meum proprium est subappensum praesentibus Vbus Viris Martino Sokolnicki Canonico Vicario in Spiritualibus et Offli Gñli Medniensi, Gregorio Curato Vorniensi. Gño Dno Andrea Rodowicz et Nobilibus Dnis Martino Lidius ... testibus ad praemissa vocatis, specialiterque rogatis. Actum et datum in Curia Waygowa Ao Dni Millesimo Quingentesimo Vigesimo tertio die ven Lunae Quarta Mensis Maii. ——

Fundusz Legacyjny na Altarya Krozką.

Marcin Mawlewicz Obywatel Miasta Werniew czynię wiadomo tym moim Skryptem, darownym zrzecznym, Legacyjnym Dokumentem WJX Antoniemu Paszkiewiczowi Altaryście Krozkiemu wydanym na to, iż co pomieniony JX. Altarysta Za wlewkiem sobie odemnie danym od różnych Debitorów Za Dekretem Grodzkim, uzyskał Summę Pieniędzy Zł. Pol. Tysiąc Czterysta, Osimdziesiąt Dwa, wynoszącą y do tego czasu bez żadnej Obligacyi Zostającą, niniejszym tedy Dokumentem Legacyjnym, pomienioną Summę, daruię Zapisuię y Leguię na Altarya Krozką przy Kościele Parafialnym będącą, do której Summy żaden z Krew-

nych

nych y Sukcessorow moich należeć niema, lecz tylko Sam ieden JX. Altarysta Krzyski, który odbieraiąc Procenta od pomienioney Summy Zł. Pol. 482. corocznie, ma moc onemi podług swoiey woli dysponować y na swóy pożytek obracać z tą Obligacyą aby X. Altarysta teraźnieyszy y następcy Jego za Mnie iescze Żyiącego, a po Smierci za duszę moią y Duszę Miłey Małżonki Moiey wkosciele Parafialnym w Krzyskim u Ołtarza N. P. Rozancowey w każdym Miesiącu po dwie Msze przez się lub przez drugiego Kapłana wiecznemi czasy odprawowali, począwszy one wraz po zaapprobowaniu przez Officium, tego dobrowolnego moiego Zapisu Legacyinego. Który dla lepszego y mocnieyszego waloru przy uproszonych przeze mnie ustnie y oczewisto JJW. Pieczętarzach, podpisem Ręki mey własney stwierdzam. Pisan wWarmach Roku Tysiąc, Siedmsett, Osmdziesiątt Dziewiątego Msca Decembra. Pietnastego Dnia.

Marcin Mawlewicz.

Ustnie y oczewisto proszony za Pieczentarza od JP. Marcina Mawlewicza do tego wieczysto zrzecznego dobrowolnego Zapisu Legacyinego Summy Złł. Pol. Tysiąc, Czterysta osmdziesiątt dwóch z Obligacyą odprawowania dwóch Mszy co Miesiąc wkosciele Krzyskim Parafialnym u Ołtarza N. P. Rozańcowey perpetuis temporibus Wmu Xdzu Antoniemu Paszkiewiczowi Altaryscie Krzyskiemu teraznieyszemu y następcom Jego, Wydanego podług Prawa podpisuię się Antoni Miedzychowski P. T. S. R. Wgo Xa Litt.

Ustnie, oczewisto proszony Pieczętarz od JP. Marcina Mawlewicza do tego zrzecznego dobrowolnego Zapisu Legacyinego danego WJX. Antoniemu Paszkiewiczowi Altar. Krzyskiemu podług Prawa podpisuię się Woyciech Kaniewski. mp

Sequitur approbatio

Stephanus Joannes Dux Giedroyć Dei et Apostolicæ Sedis Gratia Epūs Samogitt, Eques Ordinum Aquilæ albæ et Sancti Stanislai —

Universis et singulis, quorum interest, interent aut quomodolibet in futurum interesse poterit, significamus præsentes Literas Dotationis et inscriptionis Summæ Florenorum Polonicalium Mille Quatuor Centorum Octoginta duorum per P. D. Martinum Mawlewicz Altaria Crosenis in Ecclesia Parochiali sita Anno 1789. Die vero 15. Mensis 10bris. firmiter et legaliter factas, coram Nobis productas, ac pro approbatione hujusmodi Literarum supplicatum fuisse ac esse. Nos vero hujusmodi Supplicationibus, benigne annuentes, toties Dictas Literas præsentes Dotationis et Inscriptionis favore Altaria Crosensis factas, in omnibus Punctis, Paragraphis, Clausulis, Conditionibus et Ligamentis, approbamus et confirmamus, Summamque prædictam Juri Libertati et immunitati Ecclesiasticæ adscribimus et incorporamus, Obligationes impositas admittimus Roburque firmitatis perpetuæ in evum adiicimus, Authoritate nrā per præsentes. In quorum fidem. Datum Vornis Anno Domini 1790. Die vero 9nā Mensis Martii. In Cancellaria Officii Samogitt.

Alexander Sylwestrowicz
Canonicus Cath. Judex Surrogatt.

L. S.

Indulgentiæ perpetuæ pro Festis SS. Casimiri et Fortunati Martyris in Eccl.a Cathedrali Samogitt.

Pius VI

Ad perpetuam rei memoriam. Ad augendam Fidelium Religionem et animar. Salutem Cælestibus Eccl.æ Thesauris pia charitate intenti, omnibus et singulis utriusq. sexus Xti Fidelibus vere pœniten. et confessis ac S. Communione refectis, qui Eccl.m SS. Apostolorum Petri et Pauli, Opidi Civitatis nuncupata Vornensis Samogitiensis Diœcesis die Festo S. Casimiri ac in alio Anni die per Ordinarium designanda, a primis vesperis usq. ad Occasum Solis dierum hujusmodi singulis Annis devote visitaverint et ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione ac S. Matris Eccl.æ exaltatione pias ad DEUM preces effuderint, quo die ptorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus — In contrarium facien. n. obstantibus quibuscunq. præsentibus perpetuis futuris temporibus, valituris. Datt Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die XIII. Maii
1783 — M.DCCLXXXIII. Pontificatus Nostri Anno 9no —

Pro Dno Cardli de Comitibus
B. Mariscoltus Substitutus —

Stephanus Joannes Dux Giedroyć DEI et Apostolicæ Sedis Gratia Episcopus Samogitt. Eques Ordinum Aquilæ albæ et S. Stanislai

Universis et singulis quor. interest aut in futurum interesse poterit, significamus et ad Notitiam indubitatam deducimus quia Nos intus contentis Literis Aplicis cum ea qua par est Reverentia susceptis, iisq. visis, lectis, ac salvis, sanis illæsis omniq. vitio et suspicione carentibus, inventis easdem admittendum esse duximus, ac justa illarum vim, tenorem et obloquentiam admisimus, atq. inhærendo tenori earundem præter Festum S. Casimiri pro lucranda plenaria Indulgentia Authoritte Aplicâ determinatum aliam diem, eamq. Festum S. Fortunati semper celebrandum in Festo S. Stephani Proto-martyris, siquidem hoc die fit commemoratio OO. SS. Martyr. pro lucranda simili Indulgentia assignavimus et ejusmodi Indulgentiam pro perpetuis futuris temporibus concessam ab omnibus Xti fidelibus singulis Annis in dictis duobus Festis lucrandam, publicandi facultatem dedimus — In quor. fidem Datt Vornis die 20. Mensis 9bris Anno Dni 1793.

Adamus Josephus Kosciá Epus Dioclen.
Vicarius et Officialis Grlis Samogitt —

Authenticus in Archivo Capitulari

Fundatio Admodum Reverendorum Silvestri Rucewicz Altaristæ, et Simeonis Woynarowicz Vicarij Retoviensis pro annua Unius Alumni Sustentatione in Seminario Vornensi, Facta Anno 1797 Die 1ma Decembris.

My Xięża Sylwester Rucewicz Altarysta Rettowski, y Symeon Woynarowicz Komendarz Rettowski, maiąc z Opatrzności Bożey, i naszego starania Sumki nasze własne, naypierwszą mamy pobudkę pochodzącą z naszego wewnętrznego uczucia, ani z czyiey podmowy, stosownie z głosem Religii Chrześciańskiey podług onych słów Pisma Swiętego Xięg Proverbiorum Cap. 3. vers. 9. wyrażonych: Honora Dominum de tua Substantia; gdy zaś wielbiąc Boga należy dobrze czynić bliznim, iest dla nas drugą pobudką wspomoc tych, którzy dla niedostatku i ubóstwa nie mogą dosięgnąć celu swoiego powołania, a daiąc baczenie na potrzebnego i Ubogiego zasłużyć sobie na one błogosławieństwo, iakie Bóg zapewnia przez Ukoronowanego Prorokа w Psalmie 40. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Tego przeto Pana zastępów, którego chwałę chcemy pomnożyć, bierzemy na świadectwo, atq sub fide, honore, et conscientia testamur, że tę Fundacyą czyniemy z naszego własnego maiątku, żadnych pieniędzy za nie niewziowszy, sine ullo conditamine, ale ex puro Zelo, et propria nostra liberalitate, nieczyniąc nic in fraudem Konstytucyów, i Prawa Pospolitego, nasze własne sumki, to iest Ja Xiądz Sylwester Rucewicz Altarysta Rettowski Czerwonych Złotych sztuk Trzysta, czyli Złotych Polskich Sześć Tysięcy, a Ja Xiądz Symeon Woynarowicz Komendarz Rettowski Czerwonych Złotych sztuk Sto Dwadzieścia, czyli Złotych Polskich Dwa Tysiące Czterysta w gotowiznie, rachuiąc każdy Czerwony Złoty wedle teraznieyszey Kurrencyi po Złotych Polskich Dwadzieścia, a Złoty Polski po Groszy Trzydzieście, postanowiliśmy na Fundusz Kleryków Religij Katolickiey Rzymskiey in Seminario Vornensi doskonalić się chcących zapisać, pod takiemi Kondycyami y Warunkami: Primo ażeby temi dwoma Sumkami zawsze zawiadywał Jmość Xiądz Prokurator, z mieysca atoli iednego na drugie bez pozwolenia Wielmożnych Jmściów Xięży Prowizorów ażeby nie przenaszał, kontentuiąc się szóstym /: oprócz przypadku nieopłacenia: / Procentem, a to dla tego, ażeby pod pretextem większych Procentów Sumki nasze nieginęły — Secundo z Przychodzącego Procentu naypprzod co Rok za Stół dla iednego Ubogiego cnotliwego i dobrze uczącego się Religii

Katolickiey

katolickiey Kleryka Czerwonych Złotych Dwadzieścia, alias Złotych Polskich Czterysta; Powtore na wyniknąć mogący z okazyi tych dwóch sumek Proceder, co Rok po Złotych Polskich Dwadzieścia Cztery, ażeby żadney przerwy w Exekucyi niebyło; nakoniec dla Kleryka na naszym Stole będącego na Xiążki i inne potrzeby, Czerwonych Złotych Cztery corocznie z tegoż Procentu przeznaczamy — Tertio Na Stoł Funduszowy maią bydź przyimowani praeprimis z Familij Fundatorów lub z Parafij Kettowskiey, a w niedostatku tych inni, ale wszyscy maią bydź tego warci, i potrzebni — Quarto Gdy JJmćś Xięża Professorowie Seminaryscy z bliska, a przeto naylepiey mogą wiedzieć kto godzien iest i potrzebny tego Stołu funduszowego, przeto Ciż JJmćś Xięża Professorowie pro tempore existentes pomienionego Stołu funduszowego ani kto inszy, maią bydź Kollatorami eligendo na ten fundusz Kleryka unanimitate vel pluralitate — Quinto Jak same Kapitaliki tego funduszu, tak też i Procent od nich przychodzący, w żadnym przypadku nie ma bydź użyty pro Re Seminarij — Sexto Gdyby będący Kleryk na tym funduszu złożył Sukienkę, albo dla słusznych przyczyn ex Seminario został oddalony, natenczas za wypadłe Offigacye in Vim Stołu, powinien będzie Pieniądze u Jmćś Xiędza Prefekta Seminaryskiego złożyć, a ten iak nayprędzey na Msze Swięte rozdać — Septimo Każdy Kleryk będący na Stole Funduszowym, po wyswięceniu się za każdy Rok ma odprawić po Mszy Swiętych czytanych Pięćdziesiąt za Nas, za Rodziców, Krewnych, i Dobrodzieiów naszych, mianowicie Elżbietę, Jakuba, Annę, i Bartłomieja — Octavo Jeżeliby kiedy Parafia Kettowska potrzebowała Xiędza, Kleryk który był na Stole funduszu tego (: iezeli niebędzie z tejże Parafii rodem:) tam ma być przeznaczony, o co iak nayusilniey prosiemy tak teraznieyszego J.O. Xiążęcia Stefana Jana Giedroycia Biskupa Zmudzkiego, iako też i Jego Następców — Na ostatek ieśliby albo Seminaryum Worniańskie miało bydź kiedy skasowane, albo inszemu Wyznaniu oddane, tedy te dwie nasze sumki na Msze Swięte czytane całkiem maią bydź rozdane przez WW. JJ. XX. Prowizorów Seminaryum Worniańskiego; a przeto pod takiemi Kondycyami My wyżey pomienieni Xięża fundusz pomieniony ustanawiamy, Piszemy, daiemy, zrzekamy się Zapisuiemy, y naypierwey Ja Xiądz Sylwester Rucewicz Altarysta Kettowski Sumkę Czerwonych Złotych Trzysta, czyli Złotych Polskich Sześć Tysięcy, Ja Xiądz Symeon Woynarowicz Ko-

mendarz

mendarz Szetlowski Czerwonych Złotych Sto Dwadzieścia czyli Złotych Polskich Dwa Tysiące Czterysta wgotowiznie z rąk naszych do rąk Jmści Xiędza Jana Gustowicza Prokuratora Seminaryskiego oddaiemy, wlewamy, i składamy; Wyrażonych Sumek in Rem opisanego funduszu z Osob naszych wyrzekamy się, ustępuiemy, żadney Salwy, Akcessu, Regressu, Excepcyi, i pod żadnym Pretextem żadnego wstępu tak do Zapisanych na fundusz Sumek, iako też do Procentów od nich przychodzących, ani też do Kollacyi nam samym, ani żadnemu z Krewnych, y obcym niezachowuiemy — Wolni zatym i mocni będą WW. JJ. Xięża Prowizorowie, tudzież JJmści Xięża Professorowie, i Jmść Xiądz Prokurator ten nasz fundusz in omni według opisania i podług położonych Warunków i Kondycyów nic nie odmieniaiąc, ani naruszaiąc Kleryckowi, a My że żadney przeszkody z Następcami naszemi czynić niebędziemy, naymocniey pod Karami trzech lukrów, i pod Zarękami ważności rzeczy wynoszącemi Zaręczamy — Takowy nasz dobrowolny, rozmyślny, i wieczysty fundusz w Dziewięciu Punktach Zawarty, niosąc przed widok J. O. Xiążęcia Jmci Stefana Giedroycia Biskupa Żmudzkiego, Kawalera wielu Orderów Pasterza Dobrodzieja naszego, o stwierdzenie onego Powagą Pasterską supplikuiemy, a dla większey Wagi własnym naszym podpisem umacniamy przy świadectwie WWch JJmściow Panów Pieczętarzów ustnie y Oczywisto od Nas proszonych — Działo się w Szetlowie Roku Pańskiego Tysiąc Siedmset Dziewięćdziesiąt Siodmego, Miesiąca Grudnia pierwszego Dnia Novi Styli —

X. Sylwester Rucewicz
Altarysta Szetlowski
mp

X. Symeon Woynarowicz
Komendarz Szetlowski
mp

Ustnie y Oczewisto proszony od WW Jchmw Xięży Sylwestra Rucewicza Altarysty Szetowskiego, Sympeona Woynarowicza Komendarza Szetlowskiego do tego funduszowego Dokumentu na utrzymywanie Kleryka iednego in Seminario Vornensi z Procentów od Summy Czterech set Dwudziestu Czerwonych Złotych Zostawioney na Rzecz Okleryka w eszredzinie wyrażoną Pieczętarzem podpisuię się
Wiktory Sarud
Ciwon Gondyn Xtwa Żmudzo

Oczewisto proszony za Pieczętarza od osob wtym Dokumencie piszących się do tego funduszowego Dokumentu w Dziewięciu Punktach weszredzinie wyrażonych na Kleryka in Seminario Vornensi aplikuiącego się podpisuię się
Maciey Strawinski
Chor. Pter Szetlgo

Prawnie proszony za Pieczętarza od osob wyżey wyrazonych do tego funduszowego Dokumentu na utrzymywanie Kleryka iednego w Seminarium Worninskim

Worniańskim aplikuiącego się w Dziewięciu Punktach Zawartego podpisałem się Jan Gobiatto Stol. Powiatu Szawel.

Stephanus Joannes Princeps Giedroyć Episcopus Samogitiensis Eques Plurium Ordinum — Universis et singulis quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit significamus, quia Nos lectis et perpensis Literis fundationem pro Unius Alumni annua in Seminario Vornensi sustentatione super Summa pecuniaria Aureorum hungaricalium 420. pio Zelo Admodum Reverendorum Silvestri Rucewicz Altaristae, et Simeonis Woynarowicz Vicarij Rettoviensis Anno elapso 1797 Die 1ma Decembris factam, in se continentibus. Easdem Literas in Omnibus et Singulis suis punctis, clausulis, et conditionibus approbavimus et confirmavimus, robur Auctoritatis Ordinariae, et perpetuae firmitatis apposuimus, Onera Missarum in fundatione praescripta ab Alumnis in Seminario de censu ex Summa Capitali provenienti alendis, absolvenda admisimus, et confirmavimus, atque in conscientia praefatos Alumnos ad praemissa Onera exequenda obligatos esse pro semper volumus et stringimus — In quorum fidem etc. Datt. Olsiadis Die 9na Januarij Anno Domini 1798vo —

Stephanus Eppus mp. L. S.

Praesentem Fundationis Copiam cum suo Originali de verbo ad verbum concordantem huic Libro inserui. In fidem etc. —

Ignatius Stanislaus Albrecht-
Aplicus et V. Capli Samd. Nrius —
Archivi Diae. Secrius
Vicarius et Altar. Cathed. mp.

List JchX: Sylwestra Rucewicza altar: y Symeona Woynorowicza Wikar. Rettow. 1789. 24 7bra Do JchX: Kudra Emeryka Tedaka Proff: Seminar: Zmudzgo pisany tyczący się wyż pomenionego Stołu Funduszowego.

Wielmożny Mości Dobrodzieju —

Tym chętniey z strony naszey akceptuiemy Klerykow przez WWPanow Dobrodz. unanimiter na Stoł nasz funduszowy obranych, że są nie tylko prawdziwie ubodzy, cnotliwi, y dobrze się aplikujący tak WWPanr Dobr. zaświadczy ale y tey że Dieceyi rodem; bo naszych tylko Rodakow, a nie z innych Diecezyow przybytych, podmiewarznosią elekcyi chcemy mieć raz na zawsze na naszym funduszowym Stole umieszczonych, y przeto upraszamy aby niniejszy list nasz razem z Funduszem był konserwowany, zostaiąc na zawsze z wiernym szacunkiem Wiel. WWPana nayniż. Sludzy X. Sylwester Rucewicz Alt: Rett. X: Symeon Woynorowicz Wikar. Rett. z Rettow. 24. 7bra 1789. —

Dotatio Altaris Szetloviensis Tituli Sᵗᵃᵉ Crucis Per Admodum Rᵉⁿᵈᵘᵐ Silvestrum Rucewicz facta Anno 1797. Die 4ᵗᵃ Novembris.

Xiądz Sylwester Rucewicz Altarysta Kościoła Parafialnego Szetlowskiego Tytułu Swiętego Krzyża czynię wiadomo komu by wpzyszte wieki wiedzieć należało tym moim dobrowolnym samo-czynnym, i oraz wieczysto trwałym Legacyinym i Inkorporacyinym Zapisem Altaryi Szetlowskiey Tytułu swiętego Krzyża przez W. Jmć Pana Antoniego Strawinskiego chorążego Powiatu Szetlowskiego fundowaney wydanym na to: iż Ja Xiądz Sylwester Rucewicz maiąc sumkę czerwonych Złotych Holenderskich ważnych i niebrakowonych sztuk Trzysta, dico 300. z Opatrzności Boskiey, i z łaski niektórych Dobrodziejów moich nabytą, nikomu żadnym Prawem niezawiedzioną, a usilnie pragnąc w Offierze poswięcić Temu, z którego wszytko wszystko [?] uzyskałem, na dziękczynienie za wszystkie Dobrodzieystwa Jego mnie, krewnym moim, i moim Dobrodziejom wyswiadczone, służąc iedynie Chwały Boskiey, ratunku Duszy moiey, krewnych moich, i Dobrodziejów przez Przenayswiętsze Mszy offiary, umyśliłem uczynić fundusz wieczno trwały, przyłączaiąc wyżey wymienioną Sumkę Trzysta Czerwonych Złotych do Altaryi Szetlowskiey Tytułu Sᵗᵉᵍᵒ Krzyża; Jako ninieyszym moim Wieczysto legacyinym oraz Inkorporacyinym Zapisem, wiecznemi Czasy przyłączam ią, leguię, Inkorporuię, daię, daruię, i na potomne wieki zrzekam się, żadnego Prawa odtąd sobie, i krewnym moim niezostawuiąc pod karami z Prawa przepisanemi, pod tym nayscisleyszym Obowiązkiem aby każdy po mnie następca Altarysta Szetlowski Tytułu Swiętego Krzyża, intuitu odbieraiącego maiącego Prowentu od wyżey wyrażoney Trzysta Czerwonych Złotych Sumki, w każdym Roku wiecznemi czasy za mnie za krewnych moich, i za Dobrodziejow moich, osobliwie za Joannę, Annę, Antoniego, i Barbarę Mszy swiętych czytanych Trzydzieście Siedm w Kosciele Szetlowskim ante Altare Crucifixi pod sumieniem odprawował, i wyż wyrażoney Sumki Altaryskiey całości, i pewności Dobr na których ma się lokowaći iak nay pilniey postrzegał. Jezeliby zaś kiedy fundusze Altaryskie albo Legacyine kassacie iakiey podpadać miały, w takowym przypadku iak naymocniey waruię, i iak nay Uroczyściey zastrzegam, że ta moia Sumka Altaryska na Msze swięte czytane powinna być rożdana przez Jmć Xiędza Altarysty Szetlowskiego Tytułu Swiętego Krzyża,

~~do~~ a in deffectu

a in defectu ejusius przez WJ. Xiędza Plebana Szettowskiego na ten czas będącego. Takowy moy Funduszowo Legacyjny Zapis własną ręką podpisałem przy ustnie i oczewisto uproszonych odemnie JJ.PP. Pieczętarzach. Pisan w Szettowie Roku Tysiąc Siedm set Dziewięćdziesiątt Siodmego Miesiąca Listopada Dnia Czwartego Novi Styli —

X. Sylwester Szucewicz
Altarysta Szettowski

Ustnie y Oczewisto proszony od WJmp. Xiędza Sylwestra Szucewicza Altarysty Szettowskiego do tego Wieczystego Funduszowo Legacyjnego Zapisu na Summę Czerwonych Złotych sztuk Trzysta dodaiącą do Altaryi Szettowskiey Tytułu Swiętego Krzyża na rzecz we srzedzinie wyrażoną Pieczętarzem podpisuię się
Wiktory Jarud
Ciwon Sondyny L. Z.

Ustnie i Oczewisto proszony za Pieczętarza od Osoby wyż wyrażoney do tego wieczystego Funduszu na rzecz we srzedzinie wyrażoną Prawnie podpisałem się
Wincenty Kossakowski Kom. Ltt. Z.

Ustnie i Oczewisto proszony za Pieczętarza od Osoby we srzedzinie wyrażoney do tego wieczystego Dokumentu prawnie podpisuię się
Xiądz Jerzy Łapkiewicz Alt. Szettow:

Stephanus Joannes Princeps Giedroyć Dei et Aplicæ Sedis Gratia Episcopus Samogitiæ, Eques Ordinum S. Alexandri Nevensis, Aquilæ Albæ, et S. Stanislai —
Universis et singulis quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit significamus: quia Nos visis et lectis prainsertis literis Dotationis et Applicationis Summæ Aureorum hungaricalium Trecentorum in rem Altaria Tituli Sancta Crucis in Ecclesia Parochiali Szettoviensi reperibilis per Admodum Rndum Silvestrum Szucewicz Altaristam Szettoviensem Anno elapso 1797. Die 4ta Novembris factis et consignatis, Easdem in Omnibus et singulis suis punctis, clausulis et conditionibus approbamus, et confirmamus, ~~[illegible]~~ robur

robur Auctoritatis Ordinariæ et perpetuæ firmitatis apponimus, præfatam Summam 300. Aureorum hungaricalium prædallegatæ Altaris Tituli Sanctæ Crucis incorporamus, et invisceramus, onera et obligationes Missarum Triginta Septem quotannis per Altaristas Skettovienses absolvendarum admittimus, et confirmamus, atque Conscientias futurorum Ejusdem Tituli Altaristarum hac in parte oneramus — In quorum fidem etc. Datum Vsiadis Die Sexta Mensis Januarij Anno Domini 1798.vo

Stephanus Eppus —

L. S.

Præsentem Donationis Copiam cum suo Originali de verbo ad verbum concordantem huic Libro inserui — In fidem etc. Ignd. Anl. Albrecht — Aplicus et V. Capli Nrius — Archivi Dioc. Secrett. Vicarius et Altar. Vomend. m.p.

411.

Ordinatio Illsmi Joanis Łopacinski Epi Samagitt de Vicariis

Jan Dominik z Łopacina Łopacinski z Bożey y Stolicy Apostolskiey Łaski
Biskup Żmudzki Kawaler Orderu Orła białego w Krolestwie Polskim —

W całym ciągu rządow naszych Pasterskich mianych około tey Diecezyi
nam od naywyższego powierzoney było to naszym szczegulnym zamier-
zeniem y usiłowaniem abyśmy stan iey we wszystkich częściach u-
lepszać mogli — Z tego powodu miło nam było w piętnastoletnim rzą-
dzeniu naszym Biskupim, wszystkie dochody dobr naszych łożyć y
wysypywać prawie na rożne potrzeby tey Diecezyi

METROPOLITANA CURIA KAUNENSIS

METROPOLITANA CURIA KAUNENSIS

Fundatio Illris Adm Rndi Dni Josephi Skalski Altar. Katrinensis pro annua duorum Allumnorum Seminar. Dioecesan. Samog. Sustentione facta anno 1796. Die 4ta Novembr. N. S.

Zabezpieczenia tego Funduszu vide infra fol. 1140 —

Ja Xiądz Józeff Skalski Altar. Katrinski czynię wiadomo wobec y każdemu, zosobna, komuby otym teraz y wpotomne wieki wiedzieć należało, tym moim dobrowolnym, rozmyslnym, samoczynnym y wieczysto trwałym Funduszem, na rzecz Seminarium Dieceżalnego Żmudzkiego utworzonym wten sposob: Iż Ja Xiądz Józeff Skalski Altar. Katrinski widząc wprzeciągu dotąd prowadzonego życia z łaski naywyższego Pana, liczne nademnie zlewane ręką Jego Stwórcy Dobrodzieystwa, celem wdzięczności za one, pomnożenie Chwały Boskiey, dania wsparcia bliźnim niemaiącym do wydoskonalenia w Seminarium według mienistym Sposobu, y koncem zapewnienia post sera fata mea pobożnych za Duszę moią, u Rodziców, Krewnych y Dobrodzieiow moich. Suffragiów, postanowiłem z czystey dobrowolney y samochętney woli moiey ztosownie do Constitucyi 1635 Roku wieczysto dla Dwóch Religii Katolickiey Rodem z Xięstwa Żmudzgo Kleryków maiących się wprzerzeczonym Seminarium edukowac, zapewnić opatrzność. Co do aktualnego doprowadzaiąc Skutku, z własnego mego zbioru, a nie po Rodzicach, albo Krewnych namnie spadłego, Summę Talarow Bitych Hollenderskich, Ważnych, Obrączkowych, y Niebraczkowych Sztuk Tysiąc Czterysta dico 1400. Seminarium Dieceżalnemu Worniensiemu wieczn[e]mi czasy zapisuię daruię ywszelkiego do niey Prawa zrzekam się, pod takiemi kondycyami y warunkami. 1mo Ażeby pomienioną Summę z rowmieiąc z innemi Funduszowemi Summami zawiadywał zawsze WJX. Prokurator Seminaryski, z mieysca atoli iednego na drugie, ażeby bez pozwolenia WW. JJX.X. Proffessorow nieprzenaszał. 2do z Przychodzącego Procentu co Rok po Talarow Bitych Dny nawyiątkiem mogący z okazyi tey Summy Proceder, resztę zas Procentu za Stół dla Dwoch ubogich, enotliwych y dobrze uczących się Religii Katolickiey Kleryków przeznaczam y determinuię. 3tio Gdy JJX.X. Proffessorowie Seminaryscy zbliska a przeto naylepiey mogą wiedzieć, kto godzien y potrzebny iest Stołu Funduszowego, przeto iż JJX.X. Proffessorowie pro tempore existentes, będą pomienionego Stołu Funduszowego, a nie kto inszy, maią bydź Kollatorami eligendo na ten Fundusz Klerykow unanimitate vel pluralitate. 4to. Każdy Kleryk będący na Stole Funduszowym, obowiązany będzie sub Conscientia za każdy Rok po wyswięceniu się od prawie po wszy Swiętych czytanych Czterdzieści, za mnie, Rodziców

Rodzicow, krewnych, y Dobrodzieiow moich; a ieżeliby ktorykolwiek w tym Funduszu będący, sam dobrowolnie złożył Sukienkę Duchowną, albo dla iakiey słuszney przyczyny został ex Seminario oddalony, powinien będzie za wypadłe Obligacye, in vim Stołu mego Funduszowego złożyć Pieniądze u WW. JJ. d. Proffekta Seminaryskiego, a ten iak nayprędzey na msze Swięte czytane rozdać, albo sam przez się one odprawić; 5to. Jak sam kapitał tego Funduszu, tak też y Procent od mego wieczenie podług Prawa przychodzący, nie ma y nie może być w żadnym iakimkolwiek przypadku użyty na inne koniec. 6to. Jeżeliby kiedy Seminarium Worminskie zostało albo skasowane, albo do drugiego za inkorporowane, albo iakiemu wyznaniu oddane, tedy wyż — rzeczona Suma Tysiąc Czterysta Talarow Bitych, ma być całkiem na msze Swięte czytane, przez WW. JJ. XX. Proffessorow tegoż Seminarium rozdana. 7mo. Ponieważ dla zachodzących o rzecz Funduszu Attanij wieczey. Katnelskiey Procederow, od lat kilku nieodbieram Procentu, a prócz tego na utrzymanie tegoż Funduszu znaczne ponaszam expensa, przeto abym niebył pozbawiony Sposobu życia, od przerzeczoney Summy Talarow Bitych Tysiąc Czterysta na rzecz Seminarium Worminskiego wieczysto zapisaney, Procent wyniknaiący ad vitalitia mea sobie zachowuię y waruię. Pod takiemi tedy warunkami y Kondycyami Ja Xiądz Jozeff Skalski pomieniony Fundusz czynię, y wyż rzeczoney Summy Tysiąca Czterysta Talarow Bitych nikomu żadnym Prawem nie zawiedzioney in rzecz opisanego Funduszu daię, daruię, zapisuię, y na wieczne czasy znoszę, nie zachowuiąc Sobie, y Sukcessorom moim, żadney doniey Sałwy, akcessu, regressu, excepty y pod żadnym pretextem żadnego wstępu pod karami trzech Dukatow, y pod zaręką, ważność rzeczy wynoszącey. Takowy moy dobrowolny, rozmyślny, samoczynny y wieczysty Fundusz w Siedmiu Punktach zawarty y własną Ręką napisany, aby swoy Skutek otrzymał, żebrzę łaski Pasterskiey JO Xiążęcia Jmci Biskupa Żmudzo Dobrodzieia mego, a dla większey wagi własny podpisem stwierdzam przy Swiadectwie WW. JJ. PP. Pieczętarzow ustnie y osobiście odemnie uproszonych.

Uproszonych. Działo się w Katrynelach. Roku Pańskiego Tysiąc Siedmset Dziewięćdziesiąt Szóstego, miesiąca Listopada Czwartego Dnia. W.J. Xiądz Jozeff Skalski – Altar. Katrynelski –

Ustnie y oczewisto proszony za Pieczętana od W.J. Xiędza Jozeffa Skalskiego Altar. Katrynelskiego do tego Funduszowego Dokumentu w Siedmiu Punktach y dalszych we wnędrznie szczegułach zawartego, na utrzymanie dwóch Klerykow w Seminarium Worniensskim z Procentu od Summy Tysiąca Czterysta Talerow Bitych Holęderskich Obrączkowych Teraz Seminarium na wieczne czasy zapisaney według Prawa podpisuię się – Bonifacy Bogdanowicz Rott. Telszew. Pttu. –

Za ustną y oczewistą Prozbą od W.J. Xiędza Jozeffa Skalskiego Altar. Katrynelskiego do tego Dokumentu na wcz wewnędrznie opisana podług Prawa za Pieczętara podpisałem się – Jakub Budrys Chorąży Xtwa Zmudz.

Za ustną y oczewistą Prozbą od W.J. X. Jozeffa Skalskiego Altar. Katrynelskiego do tego Dokumentu iak wewnędrznie wyrażono podług Prawa za Pieczętana podpisuię się. Grzegorz Dziekoński Dwonarni mp.

Stefanus Joannes Princeps Giedroyc Dei et Apostolicæ Sedis Gratia Episcopus Samogitiæ, Eques Ordinum Alexandri Nevensis, aquilæ albæ, et Sancti Stanislai.

Universis et singulis quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit notum testatumque facimus, qualiter nos visis lectis et mature trutinatis præinsertis Literis Fundationem pro Duorum Alumnorum annuæ in Seminario Vornensi sustentatione, super Summa Pecuniaria Imperialium Cusorum 1400. pio zelo et liberalitate Illri Adm. Rndi Josephi Skalski altaristæ Katrynelensis Diœcesis nostræ Samogitiensis Anno currenti Die 4e Novembris forsiter factam in se continentibus. Easdem Literas in omnibus et singulis suis Punctis clausulis et conditionibus approbavimus et confirmavimus, Robur Authentitatis ordinariæ et perpetuæ firmitatis apposuimus, Onera Missarum in Fundatione præscripta

ab-

Ab Allumnis in Seminario de Censu ex Summa Capi-
tali proveniente alendis, absolvenda admisimus et con-
firmavimus, atq. in Conscientiæ præfatos Allumnos ad
præmissa onera exequenda obligatos esse pro semper vo-
lumus et stringimus. In quorum Fidem Datt Olsiadi
Die 1ma mensis Decembris Anno 1796.

Stephanus Eppus mpp. L. S.

Gaspar Britowtt.
AA. LL. et Phil. Doct.
p. t. Notar. mpp.

Præsentem Fundationis copiam cum suo Autentico concordantem de verbo
ad verbum huic Libro inserui. In fidem ettc. Aº 1797 Januarii Die 14.
Ignatius Albrecht —
Aplicus et V. Caplī Nrius
mpp

Fundusz WWJJPP. Antoniego y Heleny z Kamiewskich No-
woiemskich Matzionkow Rotmistrzow Ptu Grodzień. na
dwoch Kleryków Seminarium Zmdzo Worniengo uczyniony
Roku 1763. Marca Dnia 12. Na 20,, Rublowym Herbowym Papierze. —
My Antoni y Helena z Kamiewskich Nowoiemscy Matzionkowie
Rotmistrzowie Powiatu Grodzieńskiego, niżey na podpisie Rąk
własnych wyrażeni, wszystkie z Prawa wymagaiące obowiązki,
na nas przyimuiąc czyniemy wiadomo, y iawno wyznawa-
my Komuby o tem teraz, y wpotomne nieodzowne wieki
wiedzieć należało, tym naszym dobrowolnym rozmyslnym
samoczynnym, y wieczysto trwałym Funduszowym zapi-
sem, dla Seminarium Rzymsko Katolickiego Zmudzkiego w
Worniach existuiącego, służącym y uczynionym nato:
Iż my Antoni y Helena Nowoiemscy Matzionkowie Rotmi-
strzowie, maiąc z daru Bożego y naszego własnego stara-
nia wspólną Sumkę Czerwonych Złotych Holęderskich
ważnych y Niebrakownych Sztuk Dziewięćset Nro 900.
Częścią w gotowiźnie znayduiącą się, częścią na pewnych
y niezawodnych Dobrach, zcrożnemi Obligami opartą,
a gorąco pragnąc iżby Bog, z ktorego względow wspo-
mienioną Sumkę, inne niezliczone dotąd łaski, y Dobro-
dzieystwa hoynie odbieraliśmy, liczniey od Stworzenia swo-
iego

417. swoiego, Naywyższą Chwałę swoię, przez Nayświętszych Ofiar dani-
nę za pomnożeniem Kapłanów odbierał; Religia nasza y Ołtarz
nie były bez Prawowiernych Ministrów, Lud Katolicki nie zosta-
wał bez Nauczycielów Prawdy, garnący się do Stanu Ducho-
wnego znaydowali dla siebie wsparcie, do wydoskonalenia się
w Obowiązkach Powołania swoiego, a My Nowożeńscy Małżon-
kowie, izbyśmy wcześnie za Nas, Rodziców y Krewnych naszych
pobożne Kościoła Katolickiego zabespieczyli Suffragia, przed-
się wzięliśmy bez wszelkiego Kondyktu, ale z samey czystey gor-
liwości o pomnożenie Chwały Boskiey, oraz prawdziwey y
własney naszey hoyności, nie czyniąc nic na zdradę Konsti-
tucyi 1635 Roku y teraźnieyszego Prawa Pospolitego, przezna-
czoną naszą własną Dziewięćset Czerwonych Złotych Summę,
nikomu żadnym Prawem nienależną, ani od kogo żadnych
za nią Pieniędzy niewziąwszy, iako pod wiarą honorem y su-
mnieniem Bogiem się świadczemy, na Nowy wieczno trwały
zapisać Fundusz, dla dwoch Katolickiey Religii ubogich, cno-
tliwych, wteyże Dyecezyi urodzonych Kleryków, maiących się w
pomienionym Seminarium edukować, pod temi Warunkami
y Kondycyami, Nayprzód z przeznaczoney Dziewięciu Set Czerwo-
nych Złotych Summy naszey Funduszowey, która wiecznemi
czasy ma być lokowana na samych tylko Ziemskich Dziedzi-
cznych pewnych y nieobciążonych Dobrach, excypuiemy doży-
cie naszego, od Czterech Set Czerwonych Złotych Szósty Pro-
cent, który nam Seminarium co Rocznie, zaczawszy od nastę-
pnego Tysiąc Osmset Czwartego Roku, w Dzień Świętego
Jerzego ma regularnie wypłacać. Przeto póki my w życiu
zostawać będziemy, Seminarium od Pięciu Set Czerwonych
Złotych Procent odbieraiące, iednego tylko Kleryka przez nas
samych rekomendowanego na tym Funduszu utrzymy-
wać ma obowiązek. Po ustałym zaś życiu naszym Semi-
narium od całkowitey Summy Dziewięciu Set Czerwonych
Złotych odbieraiące Procent, Dwóch Katolickiey Religii cno-
tliwych, ubogich, wteyże Dyecezyi urodzonych Kleryków
mianowicie z Familii naszey pochodzących, przez Teraźniey-
szego Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Józefa Giedroycia Biskupa
Żmgo Kawalera Orderu Świętego Stanisława y po nim Jaśnie
Wielmożnych w Bogu Przenaywielebnieyszych Dyecezalnych
Pasterzów Których oraz y Wielmożnych Jmć. Xięży Prowizo-
rów Seminaryiskich łaskawey Protekcyi Ten Nasz Fun-
dusz polecamy, wyznaczonych wiecznie będzie sustentować;
i wszelkie kiedykolwiek wynikaiące mogące z okazyi tego

Funduszu

Funduszu Procedera, z przychodzącego na dwoch Klerykow Procentu, iak naysilniey popierać, y całości onego iak naypilniey postrzegać. Powtore tych Dwoch Klerykow Funduszowych obowiązkiem będzie, aby z nich każdy za Rok wybycia na Funduszu naszym Sam przez się, lub przez drugiego Kapłana odprawił po Mszy Swiętych czytanych Dwadzieścia Pięć za Nas, Rodzicow y Krewnych naszych. Potrzecie. A ieżeliby z iakich przyczyn Ten nasz Fundusz, ktorego iak sama Sumka, tak y przychodzący od niey corocznie podług Prawa Procent, nie maią y niemogą być w żadnym Przypadku na inny Koniec przez Seminarium użyte, niemogł się w przeznaczonym Obiekcie utrzymać, tedy On ma być przez Diecezalną Duchowną Zwierzchność obrocony na Szpital w Księstwie Zmudzkim existuiący. Jakoż podługiey i pilney deliberacyi, oraz naradzeniu się z Jchmość Panami Przyiaciołmi naszemi, mianowicie naybliższemi Krewnemi, My Antoni y Helena Nowoiemscy Małżonkowie Rotmistrzowie ninieyszym naszym dobrowolnym rozmyslnym samoczynnym y wieczysto trwałym Funduszowym Prawem tylekroć wzmiankowaną Dziewięćset Czerwonych Złotych wspolną naszą Sumkę, temuż Rzymsko Katolickiemu Worniańskiemu Seminarium, podług wyżey położonych warunkow y Kondycyow zapisuiemy, oddaiemy, daruiemy, ustępuiemy, y z datą dzisieyszą na potomne wieki zrzekamy się, niezachowuiąc do niey żadney Salwy Akcessu, regressu, excepcyi, y pod żadnym Pretextem żadnego wstępu nam samym, Krewnym naszym, y obcym pod Karami Trzech dukatow, y Zarękami ważność rzeczy wynoszącemi. Takowy nasz dobrowolny, rozmyslny, samoczynny, y wieczysto trwały Funduszowy Zapis, własnemi rękami naszemi podpisalismy przy świadectwie Wielmożnych Jchmość Panow Pieczętarzow ustnie y oczewisto od Nas proszonych. Pisan w Worniach Roku Tysiąc Osmset trzeciego Miesiąca Marca Dnia Dwunastego. Antoni Nowoiemski — Alena z Kamieńskich Nowoiemska — Patrycy Kamieński Sekr. Poczty Worniań. — Zachariasz Kamieński — Jerzy Kamieński —

Ustnie y oczewisto proszony za Pieczętarza od WWJJPP. Antoniego y Heleny z Kamieńskich Nowoiemskich Małżonkow Rottm. Pttu Grodzień. oraz JJWP. Braci Jeymości Patrycego, Zachariasza, y Jerzego Kamieńskich, do tego dobrowolnego wieczystego Funduszu y zapisu Seminarium

Zmudzkiemu —

419. Żmudzkiemu Worminskiemu na Edukacią dwoch ubogich cnotliwych wtejże Dieczyi urodzonych Klerykow, a mianowicie z Familij Fundatorow pochodzących uczynionego, in Summa Czerwonych Złotych Dziewięćset, z obligacią we srzedzinie obszernicy wyrazoną, y wyłączeniem od Czterechset Czerwonych Złotych dla samych Fundatorow WW Rotmistrzow dożywotniego sześćgo Procentu wedlug Prawa podpisałem się Michał Woysnowiłło ex Sędz. Ziem. Pttu Telszew. y Rottm. Ktwa Żmgo —

Oczewisto proszony za Pieczętarza od Osob wyż wyrazonych dotakowego Dokumentu Funduszowego podlug Prawa podpisałem się. Roch Syrewicz Rottm. byłych Woysk Polskich.

Za ustną y Oczewistą Prozbą od WWJJPP Antoniego y Heleny z Kaniewskich Nowoiemskich Małżonkow Rotmistrzow Grodzienskich, oraz Jchmosciow PP Patrycego Zacharyasza y Jenego Kaniewskich Braci do tego dobrowolnego wieczysto Funduszowego Zapisu Seminarium Żmudzkiemu Worminskiemu na rzecz obszernie we srzedzinie wyrazonego wydanego Pieczętarzem podlug Prawa podpisałem się — Gubernski y Konsystorz Żmudzkiego Sekretarz Benedykt Bucewicz mp.

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei et Apostolicae Sedis Gratia Episcopus Samogitiae Ordinis Sancti Stanislai Eques.

Universis et singulis quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit, significamus et ad notitiam indubitatam deducimus: Quia nos visis, lectis, et mature trutinatis praeinsertis Literis Fundationem produobus Alumnis Status Cleri Secularis Ritusq. Romano-Catholici ad Sortem Domini vocatis, in Seminario Vornensi quotannis in aevum alendis erudiendisq. super Summa Pecuniaria Nongentorum aureorum Hungaricalium per MMDnos Antonium et Helenam de Kaniewskie Nowoiemskich Rothomagistros Grodnenses Conjuges Anno currenti Millesimo Octingentesimo Tertio Martij Duodecima Die, ex pio Zelo et propria ipsorum liberalitate legitime factam in se continentibus, Easdem approbandum et confirmandum esse duximus, prout supra fatas Literas Novellae fundationis in omnibus et singulis suis Punctis, Clausulis, et Conditionibus approbavimus, et confirmavimus, robur authoritatis ordinariae et perpetuae firmitatis apposuimus dictam Summam Juri et Immunitati Ecclesiasticae et Seminarij adscripsimus, Praesentibusq. approbamus, confirmamus, adscribimus. In quorum fidem etc. Dat

Olsiadis

Obsiadis in Cancellaria Nostra Die Vigesima Martij 1803 anno—

Josephus Princeps Eppus. mpp.

L. S.

Emericus de Fedák Visitationis Generalis Secretarius mp.

Præsentem Fundationis Copiam cum suo Autentico concordantem verbum de verbo huic Libro inserui. In fidem etc. Die 1803 Martii 28.

Ignatius Albrecht Aplicus et V. Capli Sam. Notarius. mp

Incorporatio Beneficij Curati nec non et Altaria Telsensis Seminario Diœcesano Samogitiensi anno 1803. Die XIVta Mensis Maij.

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei et Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Samogitiæ Ordinis Sancti Stanislai Eques. Pro Perpetua rei memoria. Inter cætera, quæ pro Pastoralis Officij nostri debito summopere præstare intendimus, illud præcipue Nobis Cordi est, quod congruam Seminarij Diœcesani Nostri Vornensis Sortem atque conditionem attinet. Quare cum annui redditus et proventus eidem Seminario per Antecessores Nostros hactenus assignati ad conservandam Seminarij fabricam, solvendam Præceptoribus et ministris mercedem, alendam Copiosam Juventutem, aliosque hujusmodi omnino necessario sumptus nullatenus sufficiat, prout optime compertum habemus, imo cum ob eorundem redditvum tenuitatem, et subsecutam Temporum injurijs diminutionem idem Nostrum Seminarium fere destitutum congruis subsidijs existat, hinc est, quod Nos haud valentes afflictissimæ ejusdem Seminarij Conditioni juxta præscriptam a Sacro Concilio Tridentino Sess. 23. C. 18. de Reform. occurrere methodum attento præsertim et plurimorum Beneficiorum Diœcesis Nostræ tenuitate, et onerum vi fundationis implendorum gravitate, impellimur necessitate, et more aliorum hujus Provinciæ Præsulum non minus doctrina, quam vitæ probitate conspicuorum, sed vel maxime insistendo Supremo Mandato jam alias sub regimine clarissimæ memoriæ Pauli Primi die duodecima Mensis Januarij Anno 1798.

circa præsens

421. Circa præsens negotium benigne emanato eidem Semina-
rio Nostro Warmiensi per unionem et Incorporationem
alicujus Curati Beneficij succuramus. Quam quidem
nostram intuitu boni totius Diœceseos conceptam Inten-
tionem, offerente sese nunc opportuna Occasione ad effe-
ctum deducere volentes, vacans ad præsens Curatum Bene-
ficium Jelsense una cum alio aliquo simplici ibidem
reperibili, post liberam resignationem et cessionem Per-
Illris Adm Rndi Dni Joannis Nepomuceni Pobog Janu-
szewski Ecclesiæ Nostræ Cathedralis Canonici Die 14. Men-
sis Maij Anno 1803 subsecutam illius ultimi et im-
mediati Possessoris, cum consilio PerIllrium Adm Rndrum
Provisorum seu Deputatorum suprafati Seminarij omni-
mode Nobiscum convenientium, Eidem toties præmemo-
rato Seminario Nostro Diœcesano Warmiensi cum omni-
bus et singulis suis bonis, Subditis, Villis, Fundis, La-
cubus, Silvis, Nemoribus, Pascuis, Fluvijs, Tabernis, Da-
tionibus, in Grano et Pecunia de Aula et Bonis Jelsensibus,
nec non de Kirsze provenientibus, cæterisq. omnibus fru-
ctibus, redditibus, proventibus, et quibuscunq. Juribus
ac Oneribus, præter animarum Curam quam interim
Donec Deo Auxiliante aliter et adæquate fuerit a Nobis
provisum, dicti Curati Beneficij Rndo Administratori
per præsentes committimus Authoritate, qua in his
rerum Circumstantijs plenarie fungimur æterne
unimus, annectimus, incorporamus, et applicamus
ita ut eorundem Beneficiorum nunc vacantium Pos-
sessionem Corporalem, realem, et actualem, necnon
et omnes fructus, redditus et proventus Iidem Depu-
tati aut unus ex eisdem per se, aut per alium vi-
gore Præsentis incorporationis capere, percipere, et
apprehendere Nomine Ejusdem Seminarij possint
et valeant, seu possit et valeat, ac virtute hujus u-
nionis, annexionis, incorporationis et applicationis
eorundem Beneficiorum quoslibet fructus, Redditus et
Proventus, in utilitatem et necessitatem Seminarij absq.
alia licentia vel Decreto convertere libere et licite pos-
sint, Et ita decernimus, unimus, et incorporamus omni
meliori modo. Datt Elsiadis ac Die 14ta Mensis Maji
Anno Dni 1803.–

Josephus Princeps Eppus mpp. L. S.

Franciscus Kondratt
Celsitudinis Suæ Secretarius

Incorporatio Cursus B. V. M. ac Altaris seu Promotoriatus Confrattis S^mi^ Rosarij Ecclesiæ Præposituralis Vielonensis, Seminario Diœcesano Vornensi pro Manutentione Professoris Sacrorum Canonum atque Historiæ Ecclesiasticæ Anno 1802. Die 17 Mensis Augusti facta, et ex protocollo Decretorum Visitationis Generalis Cel^mi^ Ill^mi^ ac Excell^mi^ D^ni^ Josephi Principis Giedroyc Eppi Samogitiensis Ordinis Sancti Stanislai Equitis desumpta atque huic libro fideliter inserta, cujus tenor est talis:

In Imperio Suæ Imperatoriæ Majestatis Alexandri I. Imperatoris et Autocratoris Totius Rossiæ etc. etc. etc. Domini Nostri Clementissimi.

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei et Apostolicæ Sedis Gratia Eppus Samogitiæ Ordinis Sancti Stanislai Eques.

Pro debito Officij Pastoralis ac Regiminis suscepti, cui Divina disponente Clementia licet immeriti in hac Alma Diœcesi Samogitiensi Præfecti sumus in id potissimum Curam Studiumque Nostrum Pastorale impendimus, quæ rectam Juventutis Ecclesiasticæ institutionem concernunt. Quare animadvertentes annuos Redditus et Proventus, hactenus per Antecessores Nostros Episcopos, Seminario Nostro Diœcesano Vornensi pro sustentatione Allumnorum, Rectoris, Professorum, cæterorumque ministrorum assignatos minime sufficere, et insuper animo cupientes ut in eodem Seminario præter Theologiam moralem, aliasque nonnullas scientias hucusque tradi solitas, Jus quoque Canonicum cum Historia Ecclesiastica ad normam aliorum Diœcesanorum Seminariorum tradatur; Idcirco Auctoritate Nostra Ordinaria et Sanctæ Sedis Apostolicæ Delegata per S. Concill. Tridentt. Sess. 23. C. 18 de Reformat. et omni alio meliori modo quo possumus, fundationes Cursus B. V. M. Anno 1680 Die 6to mensis Augusti, ac Altaris seu Promotoriatus Confraternitatis SS^mi^ Rosarij Anno 1686 mensis Julij Die 16to in Ecclesia Præposituralis Vielonensi Diœcesis Nostræ Samogitiensis super certas Summas Pecunias scilicet primo Florenor. Polonicall. 7000. apud M. D.

Joannem.

423. Joannem Hrynecwicz Camerarium S. R. M. anno 1775 Die 12 Mensis Junij super Bonis Hæreditarijs Rutszany dictis inscriptam. Secundo Florenor. Polonicall. 7000. apud Illmum Comitem Tyszkiewicz anno 1771 Die 5ta Junij super omnibus Bonis Suis Hæreditarijs locatam. Tertio Aureorum Hungaricalium 444 et Florenor. Polonicall. 4 apud GD. Stephanum Olenski Capitaneum Reveliensem in Bonis Raudan dictis inscriptam, perpiæ memoriæ MD. Casimirum Piotrowicz Chmieronowicz hujus Ducatus Nobilem formiter factas et recognitas, prælaudato Seminario Vorniensi pro Manutentione unius Professoris, qui ibidem Jus Canonicum et Historiam Ecclesiasticam tradere et explicare tenebitur, cum omnibus Juribus, actionibus Censibus, Redditibus et Proventibus in Perpetuum accedente Consensu Venerabilis Capituli Nostri unimus, annectimus, incorporamus et inscrimus, sub hoc strictissimo Conscientiæ onere, ut dicti Seminarij pro Tempore existens Procurator, in locum variorum onerum in utraque fundatione prescriptorum, a quibus per præsentes dispensamus, quotannis saltem Centum quinquaginta dictæ Missæ Sacrificia per Se aut alios Sacerdotes fideliter absolvat. In quorum fidem etc. Datt Vielonæ sub Tempus Visitationis Nostræ Generalis hac die 18va mensis augusti Anno 1802do.

Josephus Princeps Eppus mpp.

L. S.

Emericus de Tedát
Visitationis Generalis Secretar. mp.

Præsentem Incorporationis copiam cum Autentico suo concordantem verbum de verbo huic Libro inserui. In fidem etc. Die 15 Decembris Ao 1802o

Ignatius Albrecht
Aplicus et V. Capli Samogitt.
Notarius mpp

Fundusz, na iednego ubogiego Kleryka Seminarium Dyecezalnego Zmudzkiego Worniënskiego przez W. Jmci Xiędza Jgnacego Srogowskiego byłszego Mansionarza Budranskiego ad praesens vero Wiezayckiego uczyniony. Roku 1803. Dnia 18 Mca Augusta tenore sequenti:

Ja Xiądz Jgnacy Srogowski Mansionarz Budranski niżey na podpisaniu ręki mey wyrazony czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wieczysto znacznym oraz przelewnym Dokumentem Seminario Worniënskiemu Dyecezyi Zmudzkiey wydanym y służącym nato: Jż w Ja Srogowski maiąc Dekretem w Ziemstwie Telszewskim w Roku 1800 Miesiąca Julij 5 Dnia zapadłym na WW. JJ. PP. Jozefie y Annie Staniewiczach Starostach Sidorskich Summę dla mnie Kapitału Talarow Bitych Sztuk Pięć Set, Procentu od teyże Summy Talarow Bitych Sto trzydzieści ieden, Złotych Polskich dwa, Groszy Siedm y pułt, oraz expensu Prawnego Złotych Polskich Sto z Terminem ewolucyi w Roku tymże Tysiącznym Osmsetnym miesiąca Decembra 29 Dnia przy Aktach eiusdem fori sub Poena contraventionis sądzoną, gdy WW. Staniewiczowie Starostowie w Terminie Dekretem Sądu Telszewskiego Ziemskiego przeznaczonym wyż pomienioney Summy niezaliczyli; przeto tę całkowitą Summę Talarow Bitych Sztuk Sześć Set trzydzieści siedem Złotych Polskich Sto dwa, Groszy Siedm y Pułt na pomienionych WW. Staniewiczach sądzoną, oraz Procent od Terminu ewolucyi zaległy na Fundusz ~~w~~ Seminario Wornienskim to iest: na utrzymanie ubogiego Kleryka z Procentu od tey Summy wypadaiącego, na wieczne y nieodzowne czasy zrzekam się, zapisuię, daruię, y przelewam, z Obowiązkiem takowego to Kleryka na Funduszu moim zostaiącego po wyświęceniu się tyle mszy czytanych odprawić za mnie Xiędza Jgnacego, oraz Rodzicow, Krewnych, y Dobrodzieiow moich, ile od całkowitey Summy z Procentu wypadnie Talarow. Oraz tak do pozyskania tey Summy wespoł z Procentem sądzonym, y od Daty ewolucyi wypadaiącym od niżey pomienionych WW. Staniewiczow Starostow Sidorskich, czy to krokiem Prawa czyli też przez Kombinacyą (: iak się upodoba :) iakoteż Procederu z Osoby moiey zrzekaiąc się, do popierania onego w Sądzie Ziemskim Telszewskim lub gdzie indziey (: ieśliby tego potrzeba wyciągała :) nic Sobie y Sukcessorom moim tak z Summy niewyłączaiąc iako też do Procederu żadney Salwy niezachowuiąc, zupełną y nieograniczoną Seminario Worniënskiemu moc niniejszym

Dobrowolnym.

Dobrowolnym Dokumentem nadaię. A że tego wszystkiego dotrzymać mam, pod Zaręką ważności nieczy wynoszącey et sub Pœna Personalis infamiae obowiązuię się y powinien będę. w Twierdzenie czego temtnoy wieczysto-zrzeczny dobrowolny, oraz przelewny Dokument przy uproszonych odemnie Pieczętarzy wydaię podpisem własney mey Ręki umacniam, iże w niedostatku Papieru Stemplowanego w każdym czasie na Onyż przeniesć obowiązek na się biorę. Datt w Wieżaycach. Tysiąc Osmsetnego Roku Miesiąca Augusta Osmnastego Dnia. Xiądz Ignacy Srogowski, bywszy Mansionarz Budnański.

Ustnie y oczewisto proszony Pieczętarz od W. Xiędza Ignacego Srogowskiego do tego wieczysto-zrzecznego, oraz przelewnego Dokumentu Seminarium Żmudzkiemu Worniensky wydanego na Summę ogołem Talarow Bitych Szesć Set trzydzieści ieden. Złotych Polskich Sto dwa, Groszy siedm y put Dekretem Ziemskim Telszewskim w Roku 1800 miesiąca July 5 Dnia zapadłym na WW. JJPP. Jozefie y Annie Stanewiczach Starostach Sidorskich, oraz tak do poszukania od teyże Summy zaległych od Daty exolucyi Procentow, iako też iezeliby tego potrzeba wyciągała do popierania w każdym Sądzie rozpoczętego z Jetmnościami Procederu, cum onere sustentowania z Procentu od teyże Summy wypadaiącego iednego Ubogiego Kleryka, który tyle Mszy SS. czytanych odprawić winien będzie, ile od całkowitey Summy z Procentu wypadnie Talarow; podług Prawa podpisałem się. Szymon Koncewicz Cześnik Mscisławski mp.

2. Ustnie y oczewisto proszony Pieczętarz od W. Xiędza Ignacego Srogowskiego do tego wieczysto-zrzecznego oraz przelewnego Dokumentu Seminarium Worniensky Żmudzkiemu wydanego podług Prawa podpisałem się. Xiądz Ludwik Koncewicz Kanonik Inflant. Pleb. Gondowski mp.

1. Ustnie y oczewisto proszony Pieczętarz od W. Xiędza Ignacego Srogowskiego do tego wieczysto-zrzecznego oraz przelewnego Dokumentu Seminarium Worniensky Żmudzkiemu wydanego, podług Prawa podpisałem się. Piotr Juszkiewicz Por. Powiatu Xięstwa Żmudzkiego —

Roku 1803. Octobra 17 Dnia. Lubo W. Xiądz Ignacy Srogowski Roku 1803. Augusta 18 Dnia Funduszem swoim na Kleryka całkowitą Pretensyą maiąc sobie zasądzoną Dekretem Ziemskim Telszewskim na W. JP. Jozefie Stanewiczu Staroście Sidorskim Talarow Bitych 631 Złotych Polsk. 102. Groszy 7 y put przez Dokument transfuzyyny Seminario wydany

Wydany, tę Pretensią nawiodł, gdy iednak W[ielmożny] Pan Jozef Stamirowicz Starosta od takowego Dekretu zaappelował do Pałaty, Seminarium za wdaniem się JJWW. Przyiacioł skombinowało się, y stanęło na tym kontentuiąc się Obligiem wydanym na Talarow Bitych Sześćset N[ume]ro 600. Siodmego Procentu od W[ielmożnego] Pana Stamirowicza Starosty Siedorskiego z ewikcyą na wszystkich Dobrach Jego y Prawie zastawnym od JWJP. Mirbacha, reszta Seminarium w vim następnych Włokni y expensów, Lukrow zaszedzonych odstąpiło, co że w obecności naszey działo się przyświadczaiąc podpisem własnych Rąk stwierdzamy. Roku Miesiąca Dnia ut Supra. Xiądz Bonawentura Goysiewicz Kustosz Prałat Żmudzki y Provisor Seminarium Worniańskiego. Xiądz Antoni Januszkiewicz Kan[onik] Żmudz[ki] Provisor Seminaryiski. Xiądz Jozef Wolskiewicz Kan[onik] Katedr[alny] Żmudz[ki] Provisor Seminarium Worniańskiego. m[anu] p[ropria].

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei et Apl[ic]ae Sedis gratia Ep[isco]pus Samogitiae Ordinis Sancti Stanislai Eques.

Universis et singulis quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit notum testatumque facimus quia Nos visis et lectis praeinsertis transfusionis Literis Fundationem pro unius Pauperis Allumni Cleri Saecularis Ritus Romano Catholici annuam Seminario Nostro Vorniensi Sustentatione super Summa Pecuniaria Imperialium Cusorum 600 Pio Zelo et liberalitate Ill[ust]ris Adm[odum] R[everen]di D[omi]ni Ignatij Srogowski, ad Praesens Mansionarij Wiezaycensis Dioec[esis] N[ost]rae Samogit[iensis] anno currenti Die 1[m]a Augusti formiter factam in se continentibus; easdem Literas, necnon et subsecutam inter Per Ill[ust]res dicti Seminarij Provisores, ac M[agnificum] D[ominum] Josephum Stamirowicz Capit[aneum] Sidor[iensem] amicabilem Compositionem, in omnibus et Singulis suis Punctis, clausulis et Conditionibus approbavimus et confirmavimus, robur Authoritatis Ordinariae et perpetuae firmitatis apposuimus, Oneraq[ue] Missarum in ijsdem Literis praescripta admisimus et confirmavimus. In quorum fidem et[ce]t[e]ra Datt Olsiadis Mensis Octobr[is] 20 Die 1803 Anno.

Josephus Princeps Ep[isco]pus

L. S.

Praesentem Fundationis Copiam cum suo Autentico concordantem fideliter de verbo ad verbum huic Libro inserui. In fidem etc. Men[sis] 9br[is] 6. Die 1803 A[nn]o. Ignatius Albrecht Ap[osto]licus et V. Cap[itu]li Notarius m[anu] p[ropria]

Franciscus Kondratt Sua Cels[itudi]nis Secretar[ius]

Fundusz, na Jednego ubogiego Kleryka Seminarium Żmudzkiego Worniens. a w przypadku kassaty takowych Funduszow, na Szpital Parafialny Retowski przez WPana Antoniego Strawinskiego Chorąż. Powiatu Retow. Xięstwa Żmudzkiego Roku 1763 Miesiąca Septembra 27 uczyniony w ten sposob.

Antoni Strawinski Chorąży Powiatu Retowskiego Xięstwa Żmudzkiego, wszystkim poniższym dobrowolnym obowiązkom dosyć czyniąc przynależąc wszem w obec y każdemu z osobna dopiero y w następne wieki wiedzieć pragnącemu czyniąc wiadomo, oraz iawno wyznawam tym moim dobrowolnym, rozmyślnym, samoczynnym, y wieczysto trwałym funduszowym Prawem, Seminarium Rzymsko katolickiemu Żmudzkiemu Worniensk. wydanym y służącym nato: Ja Antoni Strawinski Chor. Powiatu Retow. Xięstwa Żmudzkiego maiąc z Opatrzności Boskiey y mego własnego starania, po zupełnym y dostatecznym Potomstwa mego Opatrzeniem, Sumkę Pieniężną Czerwonych Złotych Holenderskich, ważnych niebrakowanych Sztuk Sto Pięćdziesiąt, Nro 150. a usilnie pragnąc okazać Nayw yższemu Stwórcy iakąszkolwiek acz niedorownywaiącą mojey wdzięczności za wszystkie Łaski y Dobrodzieystwa na Mnie oraz na Potomstwo moie hoynie zlewane; przedsięwziołem pomienioną Sto Pięćdziesiąt Czerwonych Złotych Sumkę, nikomu dotąd żadnym Prawam niezawadiowaną, Seminarium Rzymsko katolickiemu Worniensk. zapisać, dać, darować, y na zawsze wnieść. Jakoż w rzeczy samey niniejszym Prawem oną zapisuię, daię, daruię, y na wieki zrzekam się, niezachowuiąc sobie oraz Sukcessorom moim żadney do niey Salwy, akcessu, regressu, excepcyi y żadnego pod iakim kolwiek Pretextem Prawa, y wstępu pod karami z Prawa przepisanemi, oraz pod tym nayścisleyszym obowiązkiem, iżby Pomienione Seminarium Rzymsko katolickie Worniensk. corocznie wiecznemi Czasy z Procentu od teyże Sumki przypadaiącego w Proporcią Opłaty Stołu, iednego ubogiego z teyże Diecezyi [illegible] zachowuiąc iednak Pierwszeństwo zawsze dla tego, ktoryby z familij moiey in Clero ejusdem

Seminarij

Seminarij wzmiankowanym zostało, iednego urodzonego Kleryka, przeze mnie samego póki żyię, a podługim wieku moim, przez JJ. XX. Professorów iednością lub większością zdań obranego sustentowało; każdy zaś Kleryk natym Funduszowym będący Stole, izby po wyswięceniu swoim, zakażdy rok po Mszy SS. czytanych Osmnaście za mnie Antoniego, y zacałą familią moią odprawił. Wszakże ieżeliby kiedy Seminarium Worminskie zgaszone (: czego broń Boże :) gdzie indziey za granicę tey Dieceżyi Żmudzkiey przeniesione albo iakiemu innemu wyznaniu oddane, lub na inny kształt przemienione zostało, tedy takową wyżey wzmiankowaną Sto Pięćdziesiąt Czerwonych Złotych Summkę wieczystym Prawem na Szpital Parafialny Retowski, z obowiązkiem izby Ubodzy wtakowym to Szpitalu znayduiący się, mając z Procentu dla nich od tey Summy przychodzącego, codziennie wiecznemi czasy, po ostatniey Mszy Świętey za mnie, y za wszystkich krewnych oraz Powinowatych moich Litanią Lauretanską o Nayswiętszey Pannie nabożnie odspiewali przeznaczam. Takowe moie dobrowolne, rozmyślne, samoczynne y wieczysto trwałe Funduszowe Prawo bez wszelkiego Kondyktu y zdrady czystey gorliwości oraz własney moiey honoris de nowa radice stosownie do Konstytucyi Tysiąc Czeręset nego trzydziestego Piątego Roku uczynione, y w niedostatku Stemplowanego Papieru, na prostym napisane, przy Swiadectwie WW. JJ. PP. Pieczętarzów ustnie y oczewisto odemnie uproszonych podpisem własney mey Ręki ztwierdziłem. Pisan w Retowie Tysiąc Osmsetnego Roku tnego miesiąca Septembra 27 Dnia — Antoni Strawinski Chor. Ptu W. L. Z.° mp.

Za ustną y oczewistą Prozbą, od WJPana Antoniego Strawinskiego Chor. L. Z.° dotakowego dobrowolnego wieczystego Funduszu y zapisu Seminarium Rzymsko Katolickiemu Żmudzkiemu Worminskiemu na edukacyą iednego Ubogiego y z Familij Fundatora pochodzącego uczynionego, aby wteyże Dieceżyi urodzony Kleryk miał stopień do Stanu Duchownego Uiścowania się za quantum Summy leguiącą się Sto Pięćdziesiąt Czerwonych Złotych

429. Złotych z Obligacyą we wnedzimie obszerniey wyrażoną za Pieczętana podpisałem się — Ludwik Darewski Wężysza Starż Płz
Osobiscie uproszony za Pieczętana od WJPana Strawinskiego Chor. Pttu Retows. Xtwa Zmgo do tak wszego uczynionego Fundu-
szu na Seminarium Rzymsko Katolickie Worminskie z wa-
runkami we wnedzimie opisanemi w myśl Prawa podpisa-
tem się — Bonawentura Gorztowtt. —
Ustnie y oczewisto proszony Pieczętarz od WJPana Antoniego
Strawinskiego Chor. Pttu Retows dotego Dokumentu Se-
minarium Worminskiemu z dokładnieyszym intus wyra-
zem wydanego ut est Juris podpisuię się Andrzey Pe-
traszewicz Chor. Pttu Żoraws. Xtwa Zmgo —
Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei
et Applicae Sedis Gratia Eppus Samogitiae, Or-
dinis Sti Stanislai Eques —
Universis et singulis quorum interest, aut quomodolibet
in futurum interesse poterit significamus: Quia Nos vi-
sis et lectis praeinsertis literis Fundationem pro unius
Pauperis Allumni Cleri Saecularis Ritus Romano Catholi-
ci annua in Seminario Nostro Vornensi sustentatione
super Sumā Pecuniaria Aureorum Hungaricalium
Centum quinquaginta pro Zelo et Liberalitate MD An-
tonij Strawinski Vexilliferi Districtus Retoviensis Ducatus
Samogitiae anno currenti die 27 Septembr. formiter factam
in se continentibus; Easdem Literas in omnibus et sin-
gulis suis Punctis, Clausulis et Conditionibus approba-
vimus et confirmavimus, robur Authoritatis Ordina-
riae et perpetuae firmitatis apposuimus. Onera Missa-
rum in Fundatione praescripta ab Allumnis in Semina-
rio de censu ex Sumā Capitali provenientē alendis absol-
venda admisimus et confirmavimus, atq. in Conscien-
tia praefatos Allumnos ad praemissa Onera fideliter exe-
quenda obligatos esse pro semper volumus et stringimus.
In quorum fidem. Datt Vornis die 30 mensis Septembr.
anno Dñi 1803tio.
Josephus Princeps Eppus. mp. L. S.
Franciscus Rondno
Suae Celsdmis Secretad.

Praesentem Fundationis Copiam cum suo Originali
concordantem de verbo ad verbum huic Libro inserui —
Ignatius Albrecht Aplicus et Capli Samogitt. Nrius mp

Incorporatio Prysmątysel Beneficio curato Waygoviensi anno 1803. Die 14. Mens. April.

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei et Aplicæ Sedis Gratia Eppus Samogit. Eques Ordinis S. Stanislai. In Papyro duorum Florenorum carata —

Universis et singulis, quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit significamus, Et ad notitiam deducimus: Quia Nos habita plena, et adæquata notitia de Tenuitate Beneficij Curati Waygoviensis, a Perillibus DDnis Canonicis Cathedræ Nostræ Provisoribus Seminarij Nostri, Cujus in fundo ejusmodi Beneficium situm reperitur, nuper in scripto porrecto et Nobis exhibita, cum ex una Parte certe deprehenditur tam Templum, quam ædificia Plebanalia præfati Beneficij vergere ob tenuitatem dotis ejus in ruinam, ex altera autem Parochum hujus Loci uti operarium in vinea Christi Haud indignum esse congrua mercede quatenus pro virili tam Ovium sibi commissarum commoditati, et indigentijs Spiritualibus, quam necessitatibus Ecclesiæ atq. Fundi, omni possibili modo succurere valeat. Exinde attento Statu ut præfertur Beneficij prædalegati, perpensis mature omnibus Circumstantijs, præhabitoq. consilio Perillium DD. Cannonicorum Provisorum Seminarij Nostri, calculatis et perpensis hujusmodi Beneficij Proventibus, qui vix solum Rectori, nedum ejus Vicarij sustentationi sufficere queunt, Statuimus decernimus et perpetuo determinamus dandum, et contribuendum esse dicto Beneficio Waygoviensi habitatorem in Oppido Waygow reperibilem, ubi ad præsens quidam Organarius Prysmąt dictus inhabitat, eidem incorporandum, prout per præsentes eundem subditum damus, contribuimus, et incorporamus. adeo, ut abhinc præfatum habitaculum, cum omnibus suis agris, Pratis et Sylvis nec non omnibus proventibus, dationibus, et opera atq. operibus. ad prædallegatum Beneficium curatum Waygoviense omnino spectare debere, atq. illi omnimode subesse et subjici decernimus, incorporamus, et perpeto inviscaramus; salvo solummodo terragio fumanio aut alia quomodocunq. debita ad ærarium publicum ex hujusmodi habitaculo solvenda pecunia quam singulis annis tric incola juxta modernam Praxim et usum ibi

sum ibi

431. ſtipendere, ubi pendebatur tenebitur. tum insuper ad sartatecta conservanda prælaudati Beneficij attribuimus Eidem operam vulgo Pańszczyzna sex incolarum in Oppido Waygoviensi areas inhabitantium, qui sicut adpræsens Seminario subsunt sic et in posterum subesse tenebuntur; sed uti Illorum Opera Parochum loci posse et valere hac ratione, ut nempe hi sex habitatores quotannis singuli per quinque Dies cuicunq. labori a Parocho applicati fuerint omnino operentur et laborent decernimus atq. providemus præsentibus perpetuo valituris. monemus autem et in Dno obsecramus Parochos Waygovienses protempore existentes, quatenus in Pauco fideles effecti sui invigilare curent Suæ Ecclesiæ et Beneficio, ut hac Nostræ beneficentiæ refocillatione roborati, et Beneficij Sui sartatecta inquantum cum Domino poterunt conservare, in Gaudium Domini Sui juxta Evangelium uti Fideles servi intrare valeant. Datt Vornis in Cancellaria Nostra Die 14. mensis aprilis anno Dni 1763tio.

Josephus Princeps Eppus mpp. L. S.

Pro Secretario Joannes matulewicz Protocolista Consij Glis. Samogitiæ

Incorporatio postliminis vulgo Zascianek ad Stagnum Potukszcie jacentis Seminario Diocesano Samogitiensi Anno 1763. Die 20 mensis April. facta.

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyć Dei et Applicæ Sedis Gratia Eppus Samogitien, Eques Ordinis S. Stanislai Eppi Martyris —

Universis et Singulis quorum interest, aut quomodolibet in futurum interesse poterit significamus, Quia Nos afflictæ Seminarij Nostri Diœcesani Samogitiensis Conditioni quantocius pro Munere Nostro Pastorali ad mentem S. Concilii Tridentti: Sess. 23. Cap. 18. de Reform: quantum in Domino possumus occurrere volentes Postliminen vulgo Zascianek ad Stagnum Potukszcie jacens, quod olim anno videlicet 1672. Die 1 Mensis Septembr. Illmus p.m. Casimirus Pac Prædecessor noster intuitu erigendi Beneficij pro Sacristiano Cathedrali cum consensu Venerabilis Capituli Per Illri Nicolao Swiechowski Canonico Samogitiensi dictam Sacellaniam ad levamen onerum sacrificiorum Custodiæ Prælaturæ fundare

intendenti

Intendenti benigne cesserat, eidem Seminario Nostro Dioe-
cesano applicandum, appropriandum, et attribuendum
esse duximus, prout attentis varijs motivis animum
Nostrum permoventibus, ijs praesertim, quod neque
praeaserta Sacellania Canonicae hucusq. sit erecta, neq.
obligationes assignatae a Per Illri Swiechowski a Sacri-
stiano Cathedrali implendae ullae absolvantur, praeci-
pue autem inopiam Pratorum ejusdem Seminarij No-
stri Dioecesani sublevare volentes idem Postlimen vulgo
Zasciank ad Stagnum Potutrzeie jacens, cum assensu
Venerabl. Capituli Nostri, toties praelaudato Semina-
rio Nostro Dioecesano Samogitiensi per praesentesevi-
terne applicamus, appropriamus, et attribuimus salvis
alijs agris, Pratis, et Domibus in ijsdem Literis Illmi
Casimiri Pac expressis. In quorum fidem etc. Datt.
Vornis hac Die 26. mensis april. anno Dni 1803tio.

Josephus Princeps Eppus mpp. L. S.

Emericus de Jedał
Visitationis Glis Secretar.

Fundatio pro annua unius Pauperis Ritus Roma-
no Catholici Alumni Seminar. Dioecesani Samo-
git. sustentatione ex spontanea et liberali quon-
ndam Ecclesiasticorum Dioecesani Samogit. et
nonnullorum Saecularium subscriptione facta Anno
1803. Die 27. mens. Decembr.

In Imperio Suae Imperatoriae Majestatis
Alexandri I. Imperatoris et Auctocrato-
ris Totius Rossiae etc. etc. etc. Dni No-
stri Clementissimi

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyc Dei et
Applicae Sedis Gratia Eppus Samogitiae Ordi-
nis S. Stanislai Eques.

Universis et Singulis quorum interest aut quomodoli-
bet in futurum interesse poterit, signanter Per Illribus
et Illribus Adm Rndis Seminarij Nostri Dioecesani Vor-
nensis pro tempore distentibus Provisoribus, Modera-
toribus, et Procuratoribus significamus. Quod cum be-
nedicente Domino ex spontanea ac liberali quorun-
dam Dioecesis Nostrae Samogitiensis Ecclesiasticorum,
et nonnullorum

433. Nonnullorum Secularium Subscriptione certa quaedam
pro Pauperum ejusdem Seminarij Alumnorum susten-
tatione coaluisset Summa Pecuniaria Ducentorum No-
vem videlicet Aureorum Hungaricalium, Trecentorum
Imperialium Cusorum, et Duorum Florenorum Polonica-
lium; Nos eamdem Summam juxta desiderium Prae-
laudatorum Benefactorum, pro Annua unius vere Pau-
peris Alumni per dicti Seminarij Moderatores designan-
di sustentatione assignandam, impendendam, converten-
damque esse duximus, prout per praesentes in Dei No-
mine aeterne assignamus, impendimus et converti-
mus, sub hoc strictissimo Onere, ut Ille idem Se-
minarij Nostri Alumnus, qui hoc singulari Bene-
ficio fruetur, adepto Presbyteratu pro qualibet annua
sui sustentatione Quadraginta missarum lectarum
Sacrificia pro ijsdem suis Benefactoribus absolvat,
et absolvere in Conscientia obstrictus sit. In quorum
fidem etc. Datt. Olsiadis Die 27 Mensis Decembris
Anno Dni 1803tio

Josephus Princeps Eppus. mpp. L. S.

Franciscus Kondratt
Sub Celsi's Secretar.

Fundusz na iednego ubogiego Kleryka Seminarium
Dyecezalnego Żmudzkiego przez W. X. Józeffa Baużynskie-
go Wikariusza Kościoła Parafialnego Dorbianskiego uczy-
niony. Dnia 6 Sierpnia 1803 Roku.

Xiądz Józef Baużynski Wikary Kościoła Parafialnego Der-
bianskiego wszem wobec y każdemu zosobna doznoto y wna-
stępne wieki wiedzieć pragnącym, Czynię wiadomo niniey-
szym moim rozmyślnym dobrowolnym y zawsze w niena-
ruszoney Mocy zostawać powinnym Funduszowym Zapi-
sem dla Seminarium Rzymsko Katolickiego Żmudzkie-
go w Worniach exystuiącego służącym y wydanym na to: Iż
Ja Xiądz Baużynski zastanawiaiąc się zimney że Semina-
ria

Seminaria są tym mianowicie Celem od Kościoła Bożego przy-
znaczone, żeby Młodzież zabieraiąca się do Stanu Duchownego
w nich nabierała gruntowney Pobożności, y nauki, aby za poświęce-
niem swoim, zbawiennie mogła odbywać Posełstwo od Boga do
Ludzi nie skazitelnie sprawować Nayświętsze Offiary, umiernie
szafować Skarbami Świętych Sakramentów, ciemnych utwierdzać
w mowie obłąkanych sprostować na Zbawienia drogę; a z drugiey
strony uważaiąc iż gdy Seminarium Rzymsko-Katolickie
Żmudzkie nader szczupły Fundusz posiadaiąc nie ust[...]ustanie,
iżby z doskonalaiącey się w nim Młodzi tylu tak dokładnych oraz
gorliwych iak wielu usługa dla wiernych Chrześciańskich wyciąga,
dostarczać mogła Kapłanów; Ja tedy Xiądz Józeff Baużyński z
pobudek nie tylko rzeczonych, ale też szczególnych iżby Bóg przy
pomnożeniu Kapłanów liczniey Nayuyższą Chwałę swoią przez
Nayświętsze Offiary, od Stworzenia swoiego odbierał, Religia nie
była bez prawowiernych Ministrów, Lud Katolicki nie zostawał bez
Nauczycielów prawdy, a garnący się do Stanu Duchownego znay-
dowali dla siebie wsparcia do wydoskonalenia się w obowiązkach po-
wołania swoiego, maiąc z Opatrzności Boskiey, oraz własnego Stara-
nia a nie po Rodzicach, lub Krewnych moich na mnie spadłą Sum-
mę pieniężną Talarów Bitych Holenderskich ważnych Obrączki-
wych y niebrakowanych Sztuk Tysiąc № 1000 przez się wziętem oraz
na Fundusz Wieczysty, dla Ubogiey Rzymsko Katolickiey Młodzi
sposobiącey się do Stanu Duchownego w przerzeczonym Diecezal-
nym Seminarium Żmudzkim w następującym Sposobie obracam 1mo
z Prowentu od Tysiąca Talarów Bitych przychodzącego Bitych trzy
roczne na wymknąć mogący z tey Summy Proceder odkładać,
resztę zaś Prowentu za Stół dla iednego Ubogiego zdolnego w
tyże Diecezyi urodzonego osobliwie z Familii moiey pochodzącego
Kleryka na rok iady; y dla drugiego w przyszłości Sedaty Stołu za
część iako Roku przeznaczam y determinuię. 2do Gdy Ich Mość
Xiężą Regens y Professorowie Seminaryiscy naylepiey wiedzieć mo-
gą o Ubóstwie y Zdatności każdego Kleryka, przeto Ci unanimita-
te albo pluralitate Kleryków na ten Stół Fundusowy obierać będą.
3tio Każdy Kleryk na tym Stole Fundusowym zostaiący obowiązany
będzie po wyświęceniu swoim odprawić in vim każdego Talara z Prowen-
tu na siebie spadłego po iedney Mszy Świętey czytaney za mnie
Xiędza Józeffa Bauzyńskiego, Rodziców, Krewnych, Powinowatych
y Dobrodzieiów moich; Jeśliby zaś który Kleryk używaiący

używaiący tego Funduszu niedoszedł do Stanu Kapłańskie-
go winien będzie za wypadłe Obligacye zwyczayne tylko Sti-
pendium złożyć u WX Regensa który one albo na Msze Swięte
rozda, albo sam ie odprawi 4to Jeżeli kiedy Parafia Dorbiańska
potrzebować będzie do Usług swoich Parafialnych Xięży Kleryczy na
tym Stole Funduszowym byli ieśli nie są z teyże Parafii rodem, tam ma-
ią być przeznaczeni, oco nayusilniey upraszam tak teraźnieysze-
go Jaśnie Oświeconego Xiędza Jegomości Józefa Giedroycia Bi-
skupa Żmudzkiego, iako tyż Jego Następców, których łaskawey
Protekcyi ten móy Fundusz powierzam 5to Summa ninieysza
z Procent od niey corocznie przychodzący na inne przeznaczenia
obrócony być nie powinien, chyba w przypadku albo zgaszenia w
Worniach Rzymsko Katolickiego Seminarium, albo przeniesienia
Go do inney Dyecezyi, tedy Kapitał ninieyszego Funduszu ma być
na Msze Swięte czytane, przez WXiędza Regensa lub Dyecezalną
Duchowną Zwierzchność rozdany 6to Abym zaś przez oddanie do-
piero Summy na Fundusz niebył pozbawiony, ile przy ustaiących
siłach ze sposobu życia przeto ad vitalicia mea Procent od tychże
Tysięcy Talarów Bitych sobie zachowuię. Jakoż pod temiż wyżey po-
łożonemi Warunkami y Kondycyami tylekroć wzmiankowaną włas-
ną moię y nikomu dotąd niezawinwadierowaną Summę Tysięcy Talarów
Bitych ninieyszym Prawem na Fundusz wymieniony obracam,
daię, daruię, zapisuię, y na zawsze zrzekam się nie zachowuiąc so-
bie y Sukcessorom moim żadnego do niey pod iakimkolwiek Pre-
textem Prawa y wstępu, pod Karami trzech Sutrów, y pod zaręką
ważności rzeczy wnoszący.- Ten tedy móy dobrowolny rozmyśl-
ny, samowzywny y wieczysty Funduszowy Zapis sine ullo conditiona-
ne et fraude ale ex puro Zelo et propria mea liberalitate de
nova radice zgodnie z Kraiowemi Prawami uczyniony, przyzywa-
dature Wiel. JJ.WW Panów Pieczętarzów ustnie y Oczewisto odemnie pro-
szonych ręką własną podpisuię - Pisan w Dorbianach dnia szóstego Sier-
pnia. Tysiąc Osmset trzeciego Roku -
Xiądz Józef Bawżyński Wikary Dorbiański -

Ustnie y Oczewisto proszony zapieczętarza od WX Józeffa Bawżyńskiego Wi-
kariusza Kościoła Parafialnego Dorbiańskiego do tego dobrowolnego Wie-
czystego Funduszu y Zapisu wszystkim Punktach zawartego Seminarium
Żmudzkiemu Worniańskiemu na Edukacyą dwóch Ubogich [illegible] u-
teyże Dyecezyi Urodzonych Kleryków a mianowicie z Familii Fundato
ra

Fundatora pochodzących wzmiankowaney w Summie Tysiąc Tallarow Bitych z Obligacyą obszernie wszędzie wyrażoną y wydzierzeniem od tyże Summy dla samego WJ Fundatora dożywotniego Procentu według Prawa podpisałem się — Wincenty Stanewicz — Chorąży Woysk Rossyiskich —

Prawnie proszony Zapiszczaszcza rękę udaną pozwiarią się Józef Giedgowd — Ustnie y Osobiście proszony zapisz czasza od WJ Józefa Bawżyńskiego Wikariusza Parafialnego Dorbianskiego do tego dobrowolnego Wieczystego Funduszu y Zapisu wszystkich Punktach zawartego Seminarium Zmudzkiemu Worniańskiemu na Edukacyą dwóch ubogich szlachtycyh ... Ciesząc urodzonych Kleryków a mianowicie z Familii Fundatora pochodzących wzmiankowaney w Summa Tysiąc Tallarow Bitych — wedle Prawa podpisałem się Kazimierz Nowomieyski —

In Imperio Sua Imperatoris Maiestatis Alexandri Imi Imperatoris et Autocratoris totius Rossiae etta Domini Nostri Clementissimi

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyć Dei et Apostolicae Sedis Gratia Episcopus Samogitiae Eques Ordinis Sancti Stanisl —

Universis et singulis, quorum interest aut quomodolibet in futurum interesse poterit, significamus: Quia Nos visis et lectis praeinsertis Literis Fundationem pro duorum pauperum Alumnorum Cleri Saecularis Ritus Romano Catholici annua in Seminario Nostro sustentatione super Summa Pecuniaria Imperialium Thalerorum Mille probitate et liberalitate Adm. Rdi Dni Josephi Bawżynski Vicarii Ecclesiae Parochialis Dorbianensis — Anno Currenti die 6ta Mensis Augusti formiter factam in se continentibus; Easdem Literas in omnibus et in singulis suis punctis, clausulis, et conditionibus, approbavimus et confirmavimus Roburque Authoritatis Ordinariae et perpetuae firmitatis apposuimus, Onera Missarum in Fundatione praescripta ab alumnis in Seminario de Censu ex Summa Capitali proveniente obeundis, absolvenda admisimus, et confirmavimus, atque in conscientia praefatos alumnos ad praemissa Onera fideliter exequenda obligatos esse pro semper volumus et stringimus — In quorum fidem etc Datum Olsiadis die 10. Mensis Augusti Anno Dni 1803tio. —

Josephus Princeps Eppus —

L. S.

Franciscus Kondratt.
Curiae Celssmi Loci Ordij
Secretarius —

437.

Fundusz na iednego ubogiego Kleryka Seminarium Dyecesatnego Żmudzkiego przez W.X. Tadeusza Kołłowskiego Altarzysty Wiesiwianskiego Dnia 27 Styczna 1805 Roku uczyniony.

Xiądz Tadeusz Kołłowski Altarysta Wiesiwiański Niżey własnoręcznie podpisany. Czynię wiadomo tym moim Dobrowolnym Wieczystym Funduszowym na rzecz Seminarium Worminskiego wedle pornizszego wyszczegulnienia trzymaiącym się Zapisem na to: Iż ia pomieniony Xiądz Kołłowski maiąc zwłasney pracy y miłosierdzia Boskiego zebraną Summę Pieniężną w Ilości Biłłych Kołonderskich Osmset zawieraiącey się; a pragnąc onę na ten Cel obrócić, z którego by użytek na wiele osob mógł w konsekwencyi spływać, y ku Dobru Publicznemu odnosił się; przed się wziołem rzeczoną Summę moią Biłłych Osmset oddać y zapisać, na Fundusz Edukacyiny na iednego Kleryka w Seminarium Worminskim chcącego się doskonalić y do Stanu Duchownego postąpić, a do uskuteczniemia dowięgo zamiaru zapasu y możności niemaiącego — Jakoż maiąc wolność y Prawo posobie rozrządzenia się moią własnością y nabytkiem wedle upodobania mieczynnąc infraudem Prawa Krajowego, ale sequor meo bile et propria liberalitate rzeczoną Summę Biłłych Osmset oddaię y Funduię Wieczyście, na rzecz Seminarium Worminskiego następne przepisuiąc Warunki. Imo Aby Summa wyż rzeczona zostawała pod zawiadywaniem WW. Prowizorow Seminaryi obowiązanych do czuwania nad bespieczeństwem Lokacyi, a przenaszana niebyła bez wiedzy Officyi y tychże WW. JX.X. Prowizorow, kontentuiąc się zawsze Szóstym Prowentem, iżby pod pretekstem większych Prowentow, Summa moia niezginęła. 2do z Dziesięciodrugiego co rok Prowentu, ma się dawać Stół dla iednego Cnotliwego a Ubogiego Kleryka. 3tio Na ten Fundusz przymowani być powinni w pierwszenstwie iśli się trafią z Familii moiey, a w niezdarzeniu się, Ini którzy tego daru będą potrzebni y warni. 4to O tym Punkcie sądzić maią W.X. Regens z WW. X.X. Professorami Seminaryi, których iest fata mea Kollatorami do obierania Kleryka na Stół Funduszowy naznaczam, z tym Warunkiem iż

nay

Jednak iesli nikt z Familij moiey do Stanu Duchownego nieusposabiały się — 5to Kleryk używaiący pożytku szczegulnego tego to Funduszu, powyższego się na Obywatelstwo obligowany będzie na każdy razy Prowizyą za Duszę moią, Xiędza Kiełdowska Rodziców y których moich, oraz innych Dusz ratunku potrzebuiących, Mszy SS. Czytanych Sto odprawić. Pod takiemi tedy obowiązkami y zastrzeżeniem, Ja wyżey wymieniony Xiądz Tadeusz Kołdowski Altarysta Mieszwiański Summę moią Bitych Osimset w gotowiznie oddaię y składam na tem opisanego to Funduszu, y tych zupełnego osoby moiey zrzekaiąc się ani sobie, ani Sukcessorom moim tak do Summy, iako do procentow wstępu niezachowuię, lecz WW. XX. Prowizorowie y Officium, wolni będą podług opisania mego całych mi... zawiadować y dysponować się, a Ja ze Sukcessorami moiemi żadnych przeszkod niebędę mogł czynić, pod karzą ważności rzeczy, y pod karą Osobistey Infamij uczyniam — y ten moy dobrowolny Funduszowy Wieczysty Dokument dla lepszego Waloru, przy upraszonych Wielmożnych Pieczętarzach, Podpisem własney ręki stwierdzam — Działo się w Mieszwianach Roku Pańskiego Tysiąc Osimset piątego Miesiąca Stycznia Dnia Dwudziestego siodmego Veteris Styli —

X. Thadeusz Kołdowski Altarysta Mieszwiański —

Za ustną y Osobistą prozbą od W. X. Tadeusza Kołdowskiego Altarysty Mieszwiańskiego do tego dobrowolnego Wieczystego Fundacyinego Zapisu na Summę Bitych obrzezkowych ważnych Holenderskich Sztuk Osimset na Edukacyą iednego Kleryka w Seminarium Worninskim do Stanu Duchownego idącego przeznaczoną pod obowiązkami wewnątrz dostatecznie opisanemi na rzecz Seminarij Worminskiego Katoliko Rzymskiego wydanego za Pieczętarza podpisuię się — Jan Wagl Świderski Mar. Zastępca Powiatu Telszewskiego

Ustnie Osobisto proszony Pieczętarz od Osoby wyż wyrażoney do tego Fundacyinego Zapisu podpisuię się — Jan Samuel Świderski —

Ustnie Osobisto proszony Pieczętarz od Osoby wyż wyrażoney do tego Fundacyinego Zapisu podpisuię się — Ignacy Ant. Jarmiń mp —

Proszony Osobiście od W. X. Tadeusza Kołdowskiego Altarysty Mieszwiań. do tego Fundacyinego Zapisu Seminarium Worminskiego Rzymsko Katolickiego na Summę Talarow Bitych Holender. Sztuk Osimset wydanego Pieczętarzem piszę się — Michał Chrzemański. Sędzia Ziem. Pttu Telsz. —

In Imperio Sua Imperatoria Maiestatis Alexandri

Alexandri Imi Imperatoris et Auctocratoris Totius Rossiæ etera etera etera Domini Nostri Clementissimi

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyć Divina providentia Romano-Catholicarum Ecclesiarum Episcopus Samogitiensis, Ordinis Sancti Stanislai Eques —

Universis et Singulis quorum interest aut quomodolibet in futurum interesse poterit significamus et ad notitiam deducimus: quia Nos præsentes literas donationis et legationis favore Alumnorum in Seminario Nostro Diecesano Samogitiensi degentium consignatas, Summam Pecuniariam Tallerorum Russorum Octingentorum in se continentes, ab Admodum Rendo Dno Thadeo Kołłowski Altarista Vieszvianensi Anno Dni 1805. Die 27. January factas, approbavimus et confirmavimus, Eandem supra expressam Summam Seminario Nostro Diecesano Varnensi incorporavimus; atque Onera et Obligationes in omnibus Punctis et Clausulis Confirmavimus et Consolidavimus — In quorum fidem etera Datum Olsiadis in Cancellaria Curiæ Nostræ Die 16 Mensis July 180ano Anno.

Josephus Princeps Epp̄us —

L. S.

Secretarius Curiæ suæ Celsitudinis
Joannes Wysakowski

Przyznanie Funduszu przez WJX. Jozeffa Skalskiego ad presens Plebana Girtokolskiego Dnia 4. 9bra 1798. Ru uczynionego na utrzymanie dwoch Klerykow w Seminarium Worminskim z Procentu od Summy Złotych 1400. jest następne:

Roku 1809. Miesiąca 8bra 19. Dnia. Na Sądzie Jego Imperatorskiey Mości Ziemskim Powiatu Rosienskiego Stanowszy osobiście WJX. Jozeff Skalski pierwiey altarysta Kątnelski, teraz Pleban Girtokolski Takowy Dokument Wieczysto Fundacyjny na utrzymanie dwoch Klerykow w Seminarium Worminskim z Summy Tysiąca Czterechsett Złotych z Warunkami we śrzodkinie opisanemi uczyniony przyznał — Oraz Takowy fundusz stosownie do przepisu Konst. 1635. Ru tacto pectore który w protokule przyznań wyrazoną zaprzysiągł, i w Xiędze Protokule wieczystych przyznań własną ręką podpisał się — Znaydującą się zaś na tim funduszu Approbatę Swiętego Biskupa Zmudz. do Akt podał — Gaspar Stawoczyński Prezydent Z. P. Ross. Antoni Puszczewski Sędzia Z. P. R. Stanisław Januszkiewicz Sędzia Z. P. Rosien.

Ru 1809. Mca 8bra 19. Dnia WJX. Skalski przy przyznaniu takowego funduszu, za oswiadczeniem iż Talarowey monety niema, każdego Procentu do Skarbu liczy za Talar wedle Układu po Kop. 135 ½ srebrnych, Rubli srebrnych Stotrzynaście, Kop. 82. Oraz Kroniczynych Rubli assygnacyjnych Dziesięć opłacił. Swiadczy Kaietan Kudrewicz Regent —

In Imperio Suæ Imperatoriæ Maiestatis Alexandri I. Imperatoris et Auctocrathoris Totius Rossiæ etc etc etc Domini Nostri Clementissimi.

Josephus Arnulphus Princeps Giedroyć DEI et Applicæ Sedis gratia Episcopus Samogitiæ Ordinis S. Stanislai Eques.

Ad perpetuam rei memoriam. Inter cætera quæ pro Pastoralis Officii Nostri debito summopere præstare intendimus, illud præcipue Nobis Cordi est, quod congruam Seminarii Diæcesani Nostri Vornensis sortem atq conditionem attinet. Quare cum annui reditus et proventus eidem Seminario per Antecessores Nostros hactenus assignati, ad conservandam Seminarii Fabricam, solvendam Præceptoribus et Ministris mercedem, alendam copiosam Juventutem, aliosq hujusmodi omnino necessarios sumptus nullatenus sufficiant prout optime compertum habemus; Imo cum ob eorundem redituum tenuitatem et subsecutam temporum injuriis diminutionem, idem Nostrum Seminarium fere destitutum congruis subsidiis existat, hinc est quod Nos haud valentes afflictissimæ ejusdem Seminarii conditioni juxta præscriptam a Sacro Concilio Tridentino Sess 23 C. 18 de Reform. occurrere methodum, attenta præsertim et plurimorum Beneficiorum Diæcesis Nostræ tenuitate, et Onerum vi fundationis implendorum gravitate impellimur necessitate, ut more aliorum hujus Provinciæ Præsulum non minus doctrina quam vitæ probitate conspicuorum, sed vel maxime insistendo Supremo Mandato jam alias sub regimine Clarissæ memoriæ Pauli I. Die 12 Mens Januarii Anno 1798 circa præsens negotium benigne emanato, Eidem Seminario Nostro Vornensi per Unionem et incorporationem alicujus curati Beneficii succurramus. Quam quidem Nostram intuitu boni totius Diæcesis conceptam intentionem, offerente sese nunc opportuna occasione ad effectum deducere volentes, vacans ad præsens curatum Beneficium Telsense una cum alio quoque Simplici ibidem reperibili post liberam resignationem et cessionem Per Illustris Adm Rndi Dni Joannis Nepomuceni Pobog Janczewski Ecclesiæ Nostræ Cathedralis Canonici Die 13tia Mens Maji Anni currentis subsecutam illius ultimi et immediati Possessoris, cum Consilio Per Illrium Adm Rndrum Provisorum seu Deputatorum suprafati Seminarii omnimode Nobiscum convenientium, Eidem toties præmemorato Seminario Nostro Diæcesano Vornensi cum omnibus et singulis suis bonis, subditis, villis, fundis, Lau-

beis

Lacubus Silvis, Nemoribus, Pascuis, Fluviis, Tabernis, dotionibus in grano et pecunia de Aula et bonis Tetsensibus nec non de Kirsze provenientibus, caeterisq omnibus et singulis fructibus, redditibus, proventibus, et quibuscunq Juribus ac oneribus, praeter animarum curam quam interim donec Deo auxiliante aliter et adaequate fuerit a Nobis provisum, dicti curati Beneficii Rndo Administratori per praesentes Committimus Authoritate qua in his rerum circumstantiis plenarie fungimur aeviterne unimus, annectimus, incorporamus et aplicamus, ita ut eorundem Beneficiorum nunc vacantium possessionem corporalem, realem, et actualem, nec non et omnes fructus, redditus et proventus. — Jidem deputati aut unus ex Eisdem per se, aut per alium vigore praesentis incorporationis capere, percipere et apprehendere nomine Ejusdem Seminarii possint et valeant seu possit et valeat, ac virtute hujus unionis, annexionis, incorporationis, et applicationis Eorundem Beneficiorum quoslibet fructus, redditus, et proventus in utilitatem et necessitatem Seminarii absq alia licentia vel decreto convertere libere et licite possint. Et ita decernimus, unimus et incorporamus omni meliori modo. —

Datum Olsnadii hac Die 13tia Mensis Maji Anno Domini 1803tio Josephus Princeps Episcopus. —

Franciscus Kondratt Suae Celsitudinis Secretarius

Est in actis Curial. Suae Celsitudinis loc. Ord.

Nicodemus Kondratt.

Guber. Regist.

Index rer. in hoc Libro contentar.

A. Area Vilnae Martini Epi Samogitt fol. 4. 20.
Area pro Canonicis in Medniki. fol. 27.
Altaria in Eccl.a Cath. à Martino Epo super Szarpaycie et decimae ex bonis Wornie, Wizuwiany, Mayewiany et Lileykie. fol. 33.
Altariae eidem Melchior Giedroyc E.S. villam Szarpaycia restituit et pro decimis villam Lileykie et terram Kuliszki inscripsit. fol. 34.

B. Bolsie Altaria. fol. 282.
Botoki Eccl.e Paroch: fol. 37.
Boltyniki et Potumse. fol. 21.
Betygota Par. et Altaria fol. 113. ad. 118.
Bessagota fol. 58.

C. Chweydany fol. 140. 294.
Constitutio Procuratoris seu Nuntii Romam. fol. 221.
Cessio bonor. Kotzymiany p Suffraganeo. fol. 222.

D. Dylwicie fundatio G. Gietkontowicz fol. 12.
Dolszyce fol. 184. 194. 237.

E

Erectio Eccl^ae^ Cath. Mednicensis. fol. 2. 298.
Eyragota Parochia fol. 32. 55. 165.
Eyragolensis Altaria fol. 284.

G

Gaura Parochia fol. 287.
Gaubie 7. Laneos Joannes Domanovius Ep. Sam. Capitulo in scribit. fol. 24.
Gietendany Mathias Canonicus Capitulo fol. 25.
Gorzdy ab Anna Regina fol. 67. 120. 189.
Grynkiszki fol. 178. ad 182.
Gruzdzie alias Zamusie fol. 224.
Girtokol fol. 233.
Gielowtyszki et Wiltzowiany PP. Soc. Jesu. fol. 233.
Gordowski Legat Copas 200. Litt. pro Altari B. V. M. fol. 253.
Gruszlawki Altaria. fol. 276.

I

Janiszki Parochia fol. 173. 227.
Jaswoynie fol. 134.
Inscriptio in Holnowiany 20,000. flor. per Casimir Pac. V. Capitulo fol. 269.
Jus Patronatus Episcopor. in Canonicatus, et Parochias S. Ap^lica^ confirm. 9
Jurborgensis Eccl^ae^ Privileg. Reginae Bonae fol. 18. 62. 64.
Jus Patronatus Episcopor. super Wielonami, Rosieynios, Widukle, Szawle, Wornie, Kottymiany Betygola. fol. 22.
Indulgentiae perpetuae 350. dier. pro Diecesi Samog. comitantibus SS. Sacram. fol. 202.
Judrany Filia Chweydanen. fol. 208.
Incorporatio Lukniki per Vicarius Cath. fol. 108. 110.
Indulgentiae perpetuae pro Festis SS. Casimiri et Fortunati Martyris fol. 403.

K

Kurtowiany Par. fol. 40.
Kroki Par. fol. 60.
Krakinow Praest. fol. 73. ad 105. 200.
Kielmy Par. fol. 106.
Kottymiany pro Suffraganeo. fol. 222.
Kottymianska Altaria fol. 296.
Klawany Par. fol. 278.
Kontowcie Par. 306.
Korciany par. fol. 309.
Kruze Altaria Legatio Mawlewicior. fol. 402.

L

Literæ Sigism. Regis sup fundatt Eccl. Samogitt. fol. 5
Lacus Birzulis et Lukszta fol. 11. 12.
Literæ super terram, quam Wilko Stankowicz Martino Epō vendidit fol. 15.
Literæ S. R. Mtis super 10. Laneos in Wielona Epō Samog. fol. 15.
Literæ S. R. M. ne derelicta post fata Sacerdotum Tenutores Bonor Reg. sum. f. 16.
Literæ Stephani Regis permittentis Episcopis præsentandi personas ad beneficia in Bonis Regalibus pro una vice fol. 27.
Legatio 10.000. flor. p Mawlewicios p RR. Vicariis Cath. fol. 300.
Literæ DD. Szołpiow de Gramtiebg. Gordomenitbg. Kalwaritbg. fol. 153.
Lale Parochia fol. 52.
Linkow Par. f. 46.
Lukniki. Incorporatio Vicariis Cath. fol. 108. 112.
List y Recess JWW. Porskich na 3. Tonie w Lukscie fol. 305.

M

Magistro Ceremoniar. in Poszwityn Stan. Kiszka E. Copas 8. fundavit fol. 190. 299.
Mednicensis Eccl. Cath. erectio fol. 2. 298.
Massady Parochia à Joanne Domanowio Epō Samog. fol. 69. 71.

N

Nowa Wola v Wierzbołow fol. 118. 138.

O

Obstacula vulgo Jazy in Wewirze, Szołpie, Upeta, Szutupis, Epis: Samog fol. 10. 26.
Obstacula in fluvio Wormienka Capituli Samogitt. fol. 11.
Olsiady par. fol. 59. fund. à Bartholomæo Episcopo
Okmiany ab Anna Regina fol. 66
Ordinatio Jumi Łopacinski de Vicariis fol. 411.

P

Potaga ab Anna Regina fol. 61. 120. 139. Altaria Potęg. fol. 254.
Præsentatio Mathiæ Epī p Witoldum Ducem. fol. 2.
Pomurze Eccl. fol. 42.
Plotele fol. 124. 142.
Plungiany fol. 147.
Powonden Parochia fol. 182.
Poszwityn fol. 190. 299. ibidem p Magistro Ceremoniar. copas. 8.
Præpositura Cath. fol. 195.
Privileg. Indulgentiar. Eccl. Wierzbołovien. fol. 201.
Privileg. Witoldi Ducis in Miedniki Wirzuwiany, Mayuwiany, Kroki, Kołtyniany, Kroże, Widukle, Rosieynie, Bołtyniki, Lacus Birzule, Storwa, Olsiady fol. 4.
Privileg. super Aream et Domum Vilnen. Episcopor. Samog. fol. 14.
Privilegium Witoldi super pecunia, Mel. et Siliginem p Episcopis et Capitulo fol. 22.
Privileg. 12. Włok. in Wielona pro Eppis. fol. 23.

R

Refectiones Canonicor in Widukle p Nicolaum Pac fundatæ et à Sede Aplica approbatæ fol. 28. 29.
Rosieynensis Altaria. fol. 35. 36.
Retow fol. 123. 136 — Dotatio Altaris Retoviens: Tituli Sæ Crucis. fol. 408.
Radziwiliszki fol. 159.
Rawdziany fol. 226 et 144 —
Rozalin Parochia fol. 302.

S

Surwiliszki Privileg Alexandri Regis Confir. S. Apoſtolica fol. 5. 6. 8.
In Surwiliszki à Stanislao Kiszka 60. Sexagenæ p Vicariis Cathl. 234.
Szadow Privileg Sigismundi Regis fol. 17. 56. 58.
Szaukianensis Altaria fol. 39.
Sataly Parochia fol. 41.
Szweksżny Parochia fol. 47.
Siady Parochia fol. 49. 155.
Szawlany Parochia fol. 50. 156.
Szylele fol. 54.
Szkudy fol. 150. 152.
Szydłow fol. 207.
Szypile fol. 230.
Scholasteriæ Prælaturæ fundatio fol. 250.
Salanty pro 4. Mansionariis. fol. 254.
Szadoviensis Altaria fol. 266. 267.
Srzednik Par. fol. 275.
Skirstimonia fol. 308.
Seminarium. Fundatio pro annua Unius alumni sustentatione fol 404.

T

Tauragi Parochia fol. 107.
Telsze fol. 145.
Twery fol. 161. 292.
Testamentum Petri Pietkiewicz Canonici fol. 167.
Teſtamentum Georgii Pietkiewicz Episcopi Samog. fol. 210.
Teſtamentum Christophori Dyrwoniſzko Can. fol. 219.
Teſtamentum Petri Parczewſki Epi Samog. fol. 238.
Teſtamentum Jacobi Stancylkiewicz Can. Samg. fol. 245.
Teſtamentum Nicolai Swiechowſki Canonici quo fundat Sacristianum in Trauze fol. 289.
Tryszki fol. 144. —

U. W.

Uzwęty fol. 141.
Wielona Privileg. Reginæ Bonæ fol. 18. 62. 72. 232.
Widukle fol. 43. Altaria Widuklen. fol. 44.
Wierzbołów v. Nowa Wola – fol. 118. 138. 201.
Wilkia fol. 127.
Woynuta fol. 133.
Wieleżnie fol. 258.

Z

Zagory Reg. fol. 228.
Zagory veteris fol. 401.
Zwingie fol. 131.

NB. Vicariis Cath. ex fundatione Stanislai Kiszka Epi Samog. Anno 1621. in Poszwityn Copas 8. Obligatio in 7mana Missa una pro aābus Martini Mancewicz, Consortis et filiæ ejus. fol. 190. 299.
Jisdem Vicariis ex fundatione Melchioris Ducis Giedroyc, in Poszwityn copas 20. Obligatio 2. Sacra in Septimana feria. fol. ut supra – Anno 1600.
Item pro Vicariis ex Surwiliszki Stanislaus Kiszka fundavit 60. Sexagenas. Obligatio Cursum B. V. M. decantare quotidie cum 1. Missa. fol. 234.
Demum Petrus Piotkiewicz Canonicus Samogitt. Anno 1610. Testamento inscribit Vicariis Copas 1200. cum obligatione Unius Sacri et Officii Def. quotidie persolvendor. – fol. 167.

5000 rub.